TE IS MEGÉRTHETED A BIBLIÁT!

A Szeretett Tanítvány Emlékiratai és Levelei: A János Evangéliuma, János I., II., és III. Levele

BOB UTLEY

A HERMENEUTIKA PROFESZORA

(BIBLIAI ÉRTELMEZÉS)

TANULMÁNYOZÁST EL   SEGÍTÓ KOMMENTÁR SOROZAT

ÚJSZÖVETSÉG, 4. KÖTET

BIBLE LESSONS INTERNATIONAL, MARSHALL, TEXAS
1999

www.BibleLessonsIntl.com

Bible Lessons International
P.O. Box
Marshall, TX 75671-1289
1-800-785-1005

ISBN 0-9661098-6-4

Ezt a kötetet szeretettel dedikálom
barátomnak és gépírómnak

Doris Spraberry-nek

aki minden lehet t megtett
újra és újra azért, hogy ez a
Bibliai tanulmány id ben elkészüljön és
nyomtatásba kerüljön.

TARTALOM

JÁNOS ÍRÁSAI
KÜLÖNLEGES TÉMÁK TARTALOMJEGYZÉKE

A SZERZ SZEMÉLYES EL SZAVA:
HOGYAN SEGÍTHET NEKED EZ A KOMMENTÁR?

A Bi bliai ér telmezés e gy ésszer é s egyben szellemi foly amat, ami ar ra tör ekszik, hogy megértsen egy si, i hletett írót oly módon, hog y a z Ist ent l származó üzenet a ma i id kben is érthet és alkalmazható legyen.

A szellemi folyamat dönt , de nagyon nehéz meghatározni. Magában foglalja az Istennek való alárendeltséget és az Isten felé való nyitottságot. Szükséges, hogy ott legyen az éhség (1) Iránta, (2) ismerni akar ására, és (3) az szolgálatára. E z a foly amat mag ában f oglalja az imádságot, a megvallást és az életmód változtatásra való hajlandóságot. A Szentlélek jelenléte dönt fontosságú a megértési f olyamatban, de az , hog y szinte, istenfél ke resztények mi ért ért elmezik különböz módokon a Bibliát, ez maga rejtély.

Az ésszer f olyamatot könny ebb me gmagyarázni. A szöveghez kö vetkezetesnek k ell maradnunk és pont osnak k ell l ennünk, és n em sz abad, hog y a s zemélyes v agy f elekezeti el ítéleteink b efolyásoljanak. Történelmileg mindannyian feltételekhez v agyunk kötv e. Eg yikünk sem t ud ob jektív, semleges é rtelmez lenni. Ez a kommentár egy óva tos, ássz er f olyamatot biztosít, ami há rom értelmez alapelvet i s ta rtalmaz, ami ú gy va n m egalkotva, h ogy se gítsen nekünk felülkerekedni az el ítéleteinken.

Els Alapelv

Az els alapelv az, hogy vegyük figyelembe azt a történelmi kort, amiben a könyv íródott, és azt a bizony os történelmi alkalmat, ami m iatt m egíródott. Az eredeti írónak v olt egy célja és egy üzenete, amit szeretett volna továbbítani. A szöveg nem jelenthet számunkra olyasvalamit, amit nem jelentett az eredeti, si, i hletett szerz nek. A sz ándéka – ne m a mi történelmi, ér zelmi, ku lturális, személyes vag y felekezeti szükségeink – a lényeg. Az al kalmazás sz erves része a z ér telmezésnek, de a h elyes értelmezésnek mi nden es etben meg kell el znie az a lkalmazást. F olyamatosan ismételgetnünk kell, hogy m inden bibliai szövegnek e gy, csak egyetlen e gyetlen egy jelentése van. Ez a jelentés az, amit az er edetei bib lia író a S zentlélek v ezetése a latt s zeretett volna elmondani a saját korában. Ennek az egyetlen egy jelentésnek lehet többféle alkalmazási lehet sége a különböz kultúrákban és he lyzetekben. Ez eket az alkalmazásokat össze kell kö tni az eredeti író központ i igazságával. É ppen ez ért e z a tanulmányozást el segít kom mentár úgy l ett meg alkotva, hog y a Biblia minden könyvéhez nyújtson egy egy bevezetést.

Második Alapelv

A má sodik alapelv az , h ogy az onosítsuk az irodalmi egységeket. M inden bibl iai köny v eg y egységesített dokumentum. Azoknak, akik ért elmezik, nin cs j oguk ahh oz, hogy elkül önítsék a z igazság egy aspektusát a t öbbit l. Éppen ez ért ar ra ke ll törekednünk, hogy a z adott bibliai könyv egészének célját megértsük, miel tt az egyes irodalmi egységeket értelmeznénk. A különálló részek – fejezetek, bekezdések va gy versek – nem j elenthetnek o lyasvalamit, a mit a z e gység maga nem jelent. Az ért elmezésnek mindi g az eg észet n éz de duktív/levezet megközelítést l a részek induktív/következtet megközelítéséig k ell irányulnia. Éppen e zért ez a tanul mányozást el segít kommentár úg y lett megalkotva, hog y segítsen a tanu lmányozónak az irodalmi egységek szerkezetét b ekezdésenként an alizálni. A be kezdések, ugyanúgy mint a fejezetek és a különböz felosztások nem ihletettek, de segítenek abb an, hog y a különböz g ondolati eg ységeket megkülönböztethessünk.

Bekezdések s zintjén ért elmezni, – nem m ondatonként, nem m ellékmondatokként, kifejezésenként v agy sz avanként – ez a kulc s a hhoz, hogy köv ethessük az ere deti bi bliaíró álta l továbbadandó jelentést. A b ekezdések egy egy ségesített t émán alap szanak, amiket g yakran nevezünk témának vagy a t émát összefoglaló mondatnak. Minden s zó, kife jezés, mellékmondat és mondat, am i a be kezdésben található, valahogyan ehhez az egy ségesített témához kapcsolódik. Korlátozzák, kit eljesítik, m agyarázzák és/v agy megkérd jelezik. A valódi ku lcs a hely es

értelmezéshez az, hogy követni kell az eredeti szerz gondolatát bekezdésr l bekezdésre a különböz irodalmi egységeken át, amik a bibliai könyv egészét alkotják. Ez a tanulmányozást el segít kommentár úgy lett megalkotva, hogy segítsen a tanulmányozónak megtenni ezt azáltal, hogy különböz modern angol nyelv bibliafordításokat hasonlít össze. Ezek a fordítások azért lettek kiválasztva, mert azok különböz fordítási nézeteket alkalmaznak:
A United Bible Society (Egyesült Biblia Egylet) görög szövege a negyedik átdolgozott kiadás (UBS^{4}). Ennek a szövegét modern szövegértelmez tudósok osztották bekezdésekre.
A New King James Version (Új King James Fordítás), (NKJV) egy szóról szóra való szó szerinti fordítása a görög kézírásoknak, amiket Textus Receptus-nak hívnak. Ennek a fordításnak a bekezdési beosztásai hosszabbak, mint a többi fordításnak. Ezek a hosszabb bekezdések segítenek a tanulmányozónak meglátni az egységesített témákat.
A New Revised Standard Version (az Új Átdolgozott Standard Fordítás), (NRSV) egy módosított szóról szóra való fordítás. Ez átmenetet alkot a következ két modern változat között. Ennek a bekezdés felosztása elég jó segítség a különböz témák meghatározásában.
A Today's English Version (a Mai Angol Fordítás), (TEV) egy dinamikus egyenérték fordítás, amit a United Bible Society adott ki. Arra törekszik, hogy a Bibliát oly módon fordítsa le, hogy a modern kori, angolul beszél olvasó vagy el adó megérthesse az eredeti görög szöveg jelentését. Gyakran, legf képp az evangéliumokban, a bekezdéseket aszerint osztja fel, hogy ki a beszél , nem pedig témák szerint, ugyanúgy mint az NIV fordítás. Az értelmez számára ez nem igazán segítség. Érdekes megfigyelni, hogy mind az UBS^{4} és a TEV fordítások lényege ugyanaz, a felosztásuk viszont különbözik.
A New Jerusalem Bible (az Új Jeruzsálem Biblia), (NJB) egy dinamikus egyenérték fordítás, ami a Francia Katolikus fordításon alapszik. Nagyon hasznos abban, hogy a bekezdéseket egy európai néz pontból hasonlítsuk össze.
A bekeretezett szöveg az 1995-ös kiadású Updated New American Standard Bible (Frissített Új Amerika Standard Biblia), (NASB) – ból való, ami egy szóról szóra való fordítás. A versr l versre való megjegyzések ezt a felosztást követik.

Harmadik Alapelv

A harmadik alapelv az, hogy a Bibliát különböz fordításokban olvassuk, hogy a jelentésnek a lehet legkiterjedtebb választékát is megismerhessük (jelentéstanilag), amit csak a bibliai szavak és kifejezések tartalmazhatnak. Gyakran egy görög kifejezés vagy szó többféle módon is értelmezhet . Ezek a különböz fordítások kihozzák ezeket a különböz lehet ségeket, és segítenek beazonosítani és megmagyarázni a görög kéziratok változatait. Ezek nincsenek a tanokra kihatással, de segítenek minket abban, hogy megpróbáljunk visszatérni az eredeti szöveghez, amit egy régi id kben él ihletett író leírt.

Ez a kommentár egy gyors módot kínál a tanulmányozónak, hogy leellen rizze az értelmezéseit. Ez nem eldönt , meghatározó célú, hanem inkább informáló és gondolatébreszt . Gyakran a többi, más lehetséges értelmezés segít minket abban, hogy ne legyünk annyira parókiálisak, dogmatikusak és felekezetfügg k. Az értelmez knek szélesebb kör értelmezési lehet ségekkel kellene rendelkezniük, hogy felismerhessék, hogy mennyire félreérthet ek tudnak lenni az si szövegek. Sokkoló az, hogy mennyire kicsi az egyetértés a keresztények között, akik pedig a Bibliát tartják az igazság forrásának.

Ezek az alapelvek segítettek nekem felülkerekedni a legtöbb történelmi el feltételezésemen azáltal, hogy meg kellett szenvednem az si szövegekkel. Az a reményem, hogy ez mindannyiótok számára áldás lesz.

Bob Utley
Kelet Texasi Baptista Egyetem
1996 Június 27

ÚTMUTATÓ A HELYES BIBLIAOLVASÁHOZ: AZ IGAZOLHATÓ IGAZSÁG SZEMÉLYES KERESÉSE

Ismerhetjük az igazságot? Hol található? Igazolhatjuk-e logikus úton? Van-e egy alapvet , végs hatalom? Vannak-e olyan tökéletességek, amik irányíthatják az életünket, világunkat? Van-e értelme az életnek? Miért vagyunk itt? Hova tartunk? Ezek olyan kérdések – kérdések, amiken minden épesz ember elt n dik – amik az id k kezdete óta kísértik az emberiség intellektusát (Préd. 1:13-18; 3:9-11). Emlékszem még amikor én magam is egy olyan központot kerestem az életemben, ami egybe fogja azt. Fiatalon lettem Krisztusban hív , s ezt els sorban a családomban lév fontos személyek bizonyságtétele alapozta meg. S ahogy feln ttem, a saját magammal és a világgal kapcsolatos kérdéseim is egyre csak n ttek. Egyszer kulturális és vallásos klisék nem adtak értelmet azoknak a gyakorlatoknak, amikr l olvastam vagy amikkel én magam is találkoztam. Ez az id szak az összezavarodottság, a keresés, a vágyakozás, és nagyon sokszor a reménytelenség érzésének id szaka volt azzal az érzéketlen, kemény világgal szemben, amiben éltem.

Nagyon sokan hirdették, hogy vannak válaszaik ezekre az alapvet kérdésekre, de utánajárások és elmélkedések után azt láttam, hogy a válaszaik (1) személyes filozófiákon, (2) si mítoszokon, (3) személyes megtapasztalásokon vagy (4) pszichológiai kivetítéseken alapultak. Szükségem volt egy bizonyos mérték igazolhatóságra, néhány bizonyítékra, bizonyos mérték racionalitásra, amire a világnézetemet alapozhattam, az életemet egybefogó központot, és azt okot, amiért élek.

Mindezeket a Bibliám tanulmányozásában találtam meg. Bizonyítékokat kezdtem keresni annak megbízhatóságára, amiket meg is találtam (1) a Biblia történelmi megbízhatóságában, amit az archeológia is meger sített, (2) az Ószövetség próféciáinak pontosságában, (3) a Biblia üzenetének egységében, ami nem változott az ezerhatszáz év alatt, amióta meg jelent, és (4) az oknak az embereknek a személyes bizonyságtételében, akiknek az életük tartósan megváltozott azáltal, hogy kapcsolatba kerültek a Bibliával. A kereszténységnek, mint a hit és a meggy z dés egyesített rendszerének meg van az a képessége, hogy az emberiség összetett kérdéseivel foglalkozzon. Nem csak hogy racionális keretet adott, de a tapasztalati biblikus hit érzelmileg örömöt és stabilitást hozott az életembe.

Úgy gondoltam, hogy megtaláltam az életemet egybefogó központot – Krisztust, úgy, ahogy t az Igén keresztül meg lehet érteni. Mindez megtapasztalás volt, egy érzelmi megkönnyebbülés. Ennek ellenére még mindig emlékszem arra a sokkra és a fájdalomra, amikor elkezdett derengeni, hogy mennyi különböz magyarázatát képviselték ennek a könyvnek, néha még egy és ugyanazon gyülekezeten vagy hasonló gondolkodású emberek csoportján belül is. A Biblia ihletettségének és megbízhatóságának meger sítése nem a befejezés volt, hanem pont hogy a kezdet. Hogyan ellen rizhetem vagy utasíthatom el a sok féle és egymásnak ellentmondó magyarázatait azoknak a bonyolult igeszakaszoknak, amiket pont azok hirdetnek, akik vallják a Biblia tekintélyét és megbízhatóságát?

Ez a feladat vált életem céljává és hitem zarándoklatává. Tudtam, hogy a Krisztusban való hitem (1) békességet és örömöt hozott. Az értelmem áhítozott valami tökéletességre/teljességre a kultúrám viszonylagosságának közepette (poszt-modernitás); (2) az egymásnak ellentmondó vallási rendszerek dogmatizmusa (világvallások); és a (3) felekezeti arrogancia közepette. Az si irodalom értelmezésének érvényes megközelítése utáni kutatásom folyamán meglep módon felfedeztem a saját történelmi, kulturális, felekezeti és tapasztalati el ítéleteimet. Gyakran csak azért olvastam a Bibliát, hogy egyszer en csak meger sítsem a saját nézeteimet. Tanok forrásaként használtam, hogy megtámadhassak másokat, miközben újra meggy z dtem a saját bizonytalanságomban és elégtelenségemben. Mennyire fájdalmas felismerés volt ez a számomra!

Bár soha sem lehetek teljesen objektív, jobb Bibliaolvasó válhat bel lem. Korlátozhatom az el ítéleteimet azáltal, hogy azonosítom ket, és elismerem azok jelenlétét. Nem vagyok még szabad t lük, de szembesültem a saját gyengeségeimmel. Néha magam a magyarázó a jó Bibliaolvasás legrosszabb ellensége!

Hadd soroljak fel néhány el feltételezést, ami ket én magam is belevonok a Bibliatanulmányozásomba, hogy te, mint olvasó, is megvizsgálhasd ket velem együtt.

I. El feltételezések

A. Hiszem, hogy a Biblia az egyedüli ihletett, önmagáról szóló kijelentése az egyigaz Istennek. Éppen ezért szükséges, hogy az értelmezése annak fényében történjen, hogy mi volt az eredeti isteni szerz (a Szentlélek) szándéka, amikor egy emberi írón keresztül egy bizonyos történelmi felállásban leíratott.

B. Hiszem, hogy a Biblia az egyszer emberek számára íródott – mindenki számára! Isten rendelkezésünkre bocsátotta magát, hogy világosan szólhasson hozzánk egy bizonyos történelmi és kulturális környezeten belül. Isten nem rejti el az igazságot – azt szeretné, ha megértenénk azt! Éppen ezért a keletkezésének idejében kell értelmeznünk, nem a mi énkben. A Biblia nem mondhat valami olyat számunkra, a mit soha nem mondott azok számára, akik el ször olvasták vagy hallották. Érthet a hétköznapi ember számára is és normális emberi kommunikációs formákat és technikákat alkalmaz.

C. Hiszem, hogy a Bibliának egy egyesített üzenete és célja van. Nem mond ellent önmagának, bár valóban tartalmaz nehezen érthet és paradox részeket. Így a Biblia legjobb értelmez je maga a Biblia.

D. Hiszem, hogy minden résznek (kivéve a próféciákat) egyetlen egy jelentése van, ami az eredeti ihletett szerz szándékán alapszik. Bár soha nem lehetünk teljesen biztosak abban, hogy tudjuk mi volt az eredeti szerz szándéka, nagyon sok olyan dolog van, ami abba a bizonyos irányba mutat:
   1. a m faj (irodalmi típus) megválasztása az üzenet kifejezéséhez
   2. a történelmi háttér és/vagy az a bizonyos alkalom, ami az írást kiváltotta
   3. a teljes könyv irodalmi szövegkörnyezete, ugyanúgy mint minden egyes irodalmi egységé
   4. a szövegi megszerkesztettsége (vázlata) az irodalmi egységeknek, oly módon, ahogy azok az üzenet teljességéhez viszonyulnak
   5. a jellegzetes nyelvtani elemek alkalmazása az üzenet közvetítésére
   6. az üzenet bemutatására kiválasztott szavak
   7. párhuzamos üzenetek

Ezen területek tanulmányozása válik a bizonyos részek tanulmányozásának tárgyává. Miel tt elmagyaráznám, hogy mi az én módszerem a jó Bibliaolvasásra, hadd vázoljam a nem megfelel módszereket, amiket ma alkalmaznak, amik nagyon sok széthúzást okoztak az értelmezésben, és ezt következésképpen el kellene kerülnünk:

II. Helytelen Módszerek

A. A Biblia könyveinek irodalmi szövegkörnyezetének semmibevétele és minden mondat, mellékmondat, vagy még az egyes szavaknak is az oly módon való használata, mintha azok külön álló igazságok állításai lennének, s amik nem kapcsolódnak a szerz szándékához vagy a nagyobb szövegösszefüggés jelentéséhez. Ezt gyakran "szövegbizonyításnak" nevezik.

B. A könyvek történelmi hátterének semmibevétele azáltal, hogy egy olyan feltételezett történelmi háttérrel helyettesítik, amire alig, vagy egyáltalán nem találni utalást magában a szövegben.

C. A könyvek történelmi hátterének semmibevétele és oly módon való olvasása, mintha az egy kisvárosi napilap lenne, amit els sorban modern kori kül önálló keresztények, számára írtak.

D. A könyvek történelmi hátterének semmibevétele azáltal, hogy a szöveget egy filozofikus/teologikus üzenetté allegorizálják, ami egyáltalán nem kapcsolódik az eredeti szerz és az els dleges hallgatóság szándékához.

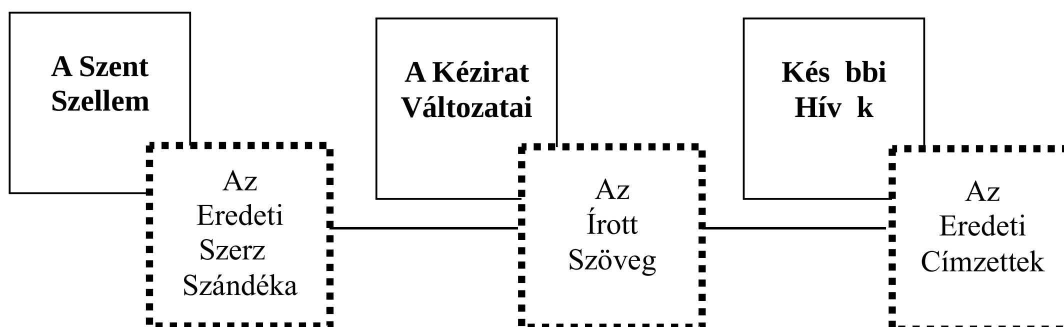
E. Az eredeti szöveg semmibevétele azáltal, hogy behelyettesíti valaki más saját teológiai

rendszerét, dé delgetett t anát, va gy a z é ppen a ktuális ügyét, a mi ne m ka pcsolódik az eredeti sz erz cél jához és kijelent ett üzenetéhez. Ez a jel enség g yakran követi a Bibliából való kezd felolvasást, mint annak az eszközét, hogy megalapozza az el adó tekintélyét. Erre a leggyakrabban úgy utalnak, mint az "olvasó válasza" ("amit-a-szöveg-személyesen-nekem-jelent" értelmezés).

Legalább három összetev t lehet megtalálni minden ember által írott kommunikációban:



A múl tban különböz olvasási t echnikák kon centráltak ennek a három ös szetev nek az egyikére. De hogy valóban beigazoljuk a Biblia egyedülálló ihletettségét, egy módosított diagram jobban helytálló:



A v alóságban m ind a h árom össz etev t b ele k ell foglalni az ér telmezési folyamatba. Az ellen rizhet ség céljából az értelmezésem az els két összetev re koncentrál: az eredeti szerz re és a sz övegre. Lehet, hog y a zokra a félreértelmezésekre reagálok, amiket lát tam (1) a sz öveg allegorizálása v agy e lszellemiesítése és (2) az "olv asó v álasza" ér telmezés (amit-a-szöveg-személyesen-nekem-jelent) s orán. A he lytelen használat az é rtelmezés bármelyik f ázisában el fordulhat. Mindig e llen riznünk k ell a m otivációnkat, el ítéleteinket, te chnikáinkat és alkalmazásainkat. De hogyan ellen rizzük ket, ha nincsenek korlátok az értelmezéshez, nincsenek limitek, nincsenek kitételek? Ez az, ahol a szerz i szándék és a szövegi szerkezet biztosít számomra néhány kitételt arra, hogy korlátozzam a lehetséges, érvényes értelmezések körét.

Ezeknek a helytelen olvasási technikáknak a fényében mik azok a lehetséges megközelítései a helyes B ibliaolvasásnak és értelmez ésnek, amik eg y bizonyos f okú ellen rizhet séget és következetességet biztosítanak?

III. Lehetséges Megközelítések a Helyes Bibliaolvasáshoz

Ezen a ponton ne m az okat az e gyedi technikákat tárgyalom, hog y hogyan kell a sajátos m fajokat értelmezni, hanem általános hermeneutikai alapelveket, amik mindenféle bibliai szövegre érvényesek. A m faj specifikus megközelítéssel kapcsolatban egy nagyon jó könyv a *How To Read The Bible For All Its Worth,* amit Gordon Fee és Douglas Stuart írt és a Zondervan kiadó adta ki.

Az én módsz erem els sorban arra kon centrál, hogy az olvasó meg engedi a Sz entléleknek,

hogy megvilágosítsa/megmagyarázza neki a Bibliát négy, személyes olvasási cikluson keresztül. Ez a Szellemet, a szöveget és az olvasót els dlegessé teszi, nem pedig másodlagossá. Továbbá megvédi az olvasót attól, hogy a kommentátorok helytelenül/túlságosan befolyásolják. Már hallottam, amint azt mondták, hogy „A Biblia jól meg világítja a kommentárokat.” Ez nem egy lebecsmérel megjegyzés akar l enni a tanulmányozó segédeszközökr l, inkább esdeklés, hogy a megfelel id ben használják azokat.

Magából a szövegb l kell tudni alátámasztani az értelmezésünket. Öt terület van, a mik adhatnak valamennyi meger sítést:

A. az eredeti szerz
1. történelmi háttere
2. irodalmi szövegkörnyezete

B. az eredeti szerz választása
1. a nyelvtani szerkezetekre vonatkozóan (szintaktika)
2. a kortárs munkák felhasználására vonatkozóan
3. a m fajra vonatkozóan

C. a saját értelmezésünk a helyénvaló
1. tárgyhoz tartozó párhuzamos részekre vonatkozóan

Szükséges, hogy az értelmezésünk mögött álló érveket és logikát biztosítani tudjuk. A Biblia az egyetlen forrásunk amib l hitet és gyakorlatot szerezhetünk. Elég szomorú, hogy a keresztények olyan gyakran nem értenek egyet abban, hogy mit is tanít vagy hogy mit er sít meg. Önmegsemmisít azt vallani, hogy a Biblia ihletett, aztán a hív k meg nem képesek megegyezni azon, hogy mit is tanít és mi az amit elvár!

A négy olvasási ciklus úgy lett megtervezve, hogy a következ értelmezési betekintéseket sz olgáltassa:

A. Az els olvasási ciklus
   I. Egyszerre olvasd el az egész könyvet. Egy másik fordításban olvasd el újra, remélhet leg egy más fordítási megközelítésb l
      a. szó szerinti (NKJV, NASB, NRSV)
      b. dinamikusan megegyez (TEV, JB)
      c. magyarázó (Living Bible, Amplified Bible)
   II. Keresd meg az egész írás központi célját. Azonosítsd a témáját.
   III. Válaszd külön (amennyiben lehetséges) azt az irodalmi egységet, a fejezetet, a bekezdést vagy akár azt a mondatot, ami tisztán kifejezi ezt a központi célt vagy témát.
   IV. Azonosítsd a túlnyomórészt uralkodó irodalmi m fajt
      a. Ószövetség
         i. Héber elbeszélés
         ii. Héber költészet (bölcsesség irodalom, zsoltárok)
         iii. Héber prófécia (próza, versek)
         iv. Törvénykódexek
      b. Újszövetség
         i. Elbeszélések (Evangéliumok, Apcsel.)
         ii. Példabeszédek (Evangéliumok)
         iii. Levelek/apostoli levelek
         iv. Apokaliptikus irodalom

B. A második olvasási ciklus
   I. Olvasd el újra az egész könyvet, és próbálj meg f bb témákat keresni.
   II. Vázold a f bb témákat és tömören, egy egyszer mondatban foglald össze a tartalmát.

III. Ellen rizd a könyv céljának megállapítását, és egészítsd ki a vázlatot tanulmányozást segít eszközök használatával.

C. A harmadik olvasási ciklus

I. Olvasd el újra az egész könyvet, és próbáld meg azonosítani a történelmi hátteret és azt a bizonyos alkalmat, ami miatt az a könyv íródott, mindezt magából a Bibliából.

II. Sorold fel azokat a történelmi eseményeket, amik a bibliai könyvben meg lettek említve.

a. a szerz
b. a dátum
c. a címzettek
d. az írás kifejezett oka
e. a kulturális háttér aspektusai, amik az írás céljához kapcsolódnak
f. történelmi személyekre és eseményekre való utalások

III. Terjeszd ki a vázlatodat bekezdési szintre arra a bibliai könyvrészletre vonatkozólag, amit épp értelmezni szeretnél. Mindig azonosítsd és vázold az irodalmi egységet. Ez lehet, hogy több fejezetet vagy több bekezdést is magába foglal. Ezt téve képes leszel követni az eredeti szerz logikáját és szövegszerkesztését.

IV. Ellen rizd a történelmi hátteret tanulmányozást segít eszközökkel.

D. A negyedik olvasási ciklus

I. Olvasd el újra azt a bizonyos irodalmi egységet több különböz fordításban is

a. szó szerinti (NKJV, NASB, NRSV)
b. dinamikusan megegyez (TEV, JB)
c. magyarázó (Living Bible, Amplified Bible)

II. Keress irodalmi vagy nyelvtani szerkezeteket

a. ismételt kifejezések, Efézus 1:6, 12, 13
b. ismételt nyelvtani szerkezetek, Róma 8:31
c. összehasonlító fogalmak

III. Sorold fel a következ elemeket

a. jelent ségteljes tényez k
b. szokatlan tényez k
c. fontos nyelvtani szerkezetek
d. különösen nehéz szavak, mellékmondatok és mondatok

IV. Keress lényeges/tárgyhoz tartozó párhuzamos részeket

a. keresd meg a legérthet bb részt, ami a témádról szól, használj
   i. "szisztematikus teológia" könyveket
   ii. olyan Bibliát, amiben kereszt utalások vannak
   iii. konkordanciákat
b. Keress paradox párokat a témádon belül. Nagyon sok bibliai igazság nyelvjárási párokban van bemutatva; nagyon sok felekezeti konfliktus a bibliai feszültségek felének szövegbizonyításából fakad. A Biblia egésze ihletett, és az üzenetének a teljességét kell kikutatnunk ahhoz, hogy az értelmezésünknek Igei egyensúlyt tudjunk biztosítani.
c. Keress párhuzamokat a ugyanazon könyvön belül, ugyanazon szerz t l, vagy ugyanazon m fajon belül; a Biblia a legjobb magyarázója saját magának, mert egyetlen egy szerz je van, a Lélek.

V. Használj tanulmányozást segít eszközöket, hogy le ellen rizhesd a történelmi hátteret és az írást kiváltó okot

a. tanulmányozó Bibliát
b. bibliai enciklopédiákat, kézikönyveket és szótárakat
c. bibliai bevezet ket
d. Biblia kommentárokat (a tanulmányozásod ezen pontján engedd meg a hív

társdalomnak, múltbelieknek és kortársaknak, hogy segítsenek és javítsanak ki a személyes tanulmányozásodban.)

IV. A Bibliai Értelmezés Alkalmazása

Ezen a ponton fordulunk az alkalmazáshoz. Már szakítottál id t arra, hogy megérthesd a szöveget az eredeti hátterében; most a saját életedre és kultúrádra kell azt alkalmazni. A bibliai tekintélyt én úgy definiálom, hogy "annak a megértése, hogy az eredeti bibliai szerz mit mondott az idejében él knek, majd ennek az igazságnak az alkalmazása a mi id nre."

Miel tt alkalmaznánk, mindig értelmeznünk kell az eredeti szerz szándékát annak idejében és logikájában. Nem alkalmazhatunk egy bibliai üzenetet a saját napjainkra, amíg nem tudjuk, hogy mi volt a jelentése a saját idejében! Egy bibliai üzenet nem jelenthet valami olyat, amit soha nem is jelentett!

Az alkalmazásnak mindig az eredeti szerz szándékának értelmezését kell követnie, id ben és logikában egyaránt. Nem alkalmazhatunk egy Bibliai igerészt a napjainkra, amíg nem tudjuk, hogy mit is jelentett az a saját idejében! Egy Bibliai igerész sem jelenthet olyasvalamit, amit soha nem is akart jelenteni!

A bekezdések szintjéig tartó vázlatod (harmadik olvasási ciklus) lesz az útmutató. Az alkalmazásnak a bekezdések szintjén kell megtörténnie, nem a szavak szintjén. A szavaknak csak a szövegkörnyezetben van jelentésük; a mellékmondatoknak csak a szövegkörnyezetben van jelentésük; a mondatoknak is csak a szövegkörnyezetben van jelentésük. Az egyetlen ihletett személy, aki részt vesz az értelmezési folyamatban az az eredeti szerz . Mi csak t követjük azáltal, hogy a Szentlélek megvilágosít minket. De a megvilágosítás nem ihletettség. Ahhoz, hogy azt mondhassuk, hogy "Ezt mondja az Úr", ahhoz ragaszkodnunk kell az eredeti szerz szándékához. Az alkalmazásnak specifikusan a teljes írás általános szándékához, a bizonyos irodalmi egységhez és a gondolat bekezdési szinten való kifejl déséhez kell kapcsolódnia.

Ne engedd, hogy az éppen aktuális dolgaid értelmezzék a Bibliát; hagyd a Bibliát beszélni! Ehhez lehet, hogy majd arra lesz szükségünk, hogy magából a szövegb l vegyünk alapelveket. Ez akkor helytálló, ha a szöveg támogatja az alapelvet. Sajnálatos módon nagyon sokszor az alapelveink csak a "mi" alapelveink – nem pedig a szöveg nyújtotta alapelvek.

A Biblia alkalmazásánál fontos, hogy emlékezzünk arra, hogy csak egyetlen egy jelentés lehet helyénvaló egy bizonyos bibliai szöveggel kapcsolatban (kivéve a próféciákat). Ez a jelentés kapcsolódik az eredeti szerz szándékához, mivel a saját idejének egy-egy krízisére vagy szükségére válaszolt. Sok lehetséges alkalmazás eredhet ebb l az egy jelentésb l. Az alkalmazás a címzettek szükségeire fog alapulni, de kell hogy kapcsolódjon az eredeti szerz jelentéséhez.

V. Az Értelmezés Szellemi Aspektusa

Eddig azt logikai és a szövegi folyamatot tárgyaltuk, ami részt vesz az értelmezésben és az alkalmazásban. Most engedtessen meg, hogy röviden szóljak az értelmezés szellemi aspektusáról. A következ lista számomra nagyon hasznosnak bizonyult:

A. Imádkozz a Lélek segítségéért (vö. I. Kor. 1:26 - 2:16).
B. Imádkozz személyes megbocsátásért és megtisztulásért az ismert b nökb l (vö. I. János 1:9).
C. Imádkozz nagyobb vágyért Isten megismerésére (vö. Zsolt. 19:8-15; 42:2; 119:1).
D. Bármilyen új betekintést találsz, alkalmazd azt azonnal a saját életedre.
E. Maradj alázatos és tanítható.

Nagyon nehéz megtartani az egyensúlyt a logikai folyamat és a Szentlélek szellemi vezetése között. A következ idézetek segítettek ezt a kett t egyensúlyban tartanom:

I. James W. Sire: *Scripture Twisting* cím könyvének 17-18. oldala:

„A megvilágosodás Isten népe tagjainak elméjére száll rá – s nem csak a szellemi elit re v onatkozik. N incs s emmilyen g uru osztál y a bib liai

kereszténységben, sem illuminátusok, sem olyan emberek, akik kizárólagosan rendelkeznek azzal, hogy a helyes értelmezés csakis t lük származhat. És bár igaz, hogy a Szentlélek ad különleges ajándékokat a bölcsességre, tudásra és szellemi megítélésre, de nem rendeli el, hogy ezek az ajándékokkal ellátott keresztények legyenek az Igéjének egyedüli tekintéllyel rendelkez értelmez i. Ez az egyénen múlik, hogy tanuljon, megítéljen és megkülönböztessen dolgokat a Bibliával kapcsolatban, ami maga tekintéllyel bír még azok felett is, akiknek Isten különleges képességeket adott. Összegzésképpen, az a feltételezés, amit az egész könyvön keresztül felépítettem, az az, hogy a Biblia az Isten igaz kijelentése az egész emberiség számára, ez az egyetlen végs tekintélyünk mindenre vonatkozólag amir l csak beszél, és hogy ez nem egy hatalmas nagy misztikum, hanem megfelel módon megértheti azt a hétköznapi ember is minden kultúrában."

II. Kierkegaarddal kapcsolatban: Bernard Ramm, *Protestant Biblical Interpretation* cím könyvének 75. oldala:

Kierkegaard szerint a nyelvtani, lexikális és történelmi tanulmányozása a Bibliának szükséges, de nem el bbre való a Biblia valódi/igazi olvasásánál. „Ahhoz, hogy valaki úgy tudja olvasni a Bibliát, hogy az az *Isten igéje,* azt úgy kell tennie, hogy a szíve a torkában dobod, lábujjhegyen toporog, buzgón várakozva, Istennel beszélgetve. A Bibliát figyelmetlenül, nemtör döm módon, iskolai olvasmányként vagy szakszer en olvasva nem lehet azt Isten Igéjeként olvasni. Ha valaki úgy olvassa, mintha szerelmeslevelet olvasna, akkor ez a személy úgy olvassa, hogy az az Isten Igéje."

III. H.H. Rowley *The Relevance of the Bible* cím könyvének 19. oldala:

„A Biblia csupán intellektuális módon való megértése, mindegy milyen mélység és teljes is az, nem foglalhatja magában annak teljes kincsét. Nem veti meg az efféle megértést, merthogy ez szükséges eleme a teljes megértésnek. De ha azt akarjuk, hogy a megértésünk teljes legyen, akkor ezen a könyv szellemi kincseit szellemi módon való megértéséhez kell hogy vezessenek. És ehhez a szellemi megértéshez több kell, mint a puszta intellektuális éberség. A szellemi dolgokat szellemi módon kell megítélni, és a Biblia tanulmányozójának szüksége van egy szellemileg befogadóképes hozzáállásra, és arra a vágyakozásra, hogy megtalálja Istent és hogy közelebb kerülhessen Hozzá, ha túl akar lépni a tudományos tanulmányozás szintjér l a gazdagabb örökségre, amit a könyvek leghatalmasabbika kínál."

VI. Ezen Kommentár Metodikája

A *Tanulmányozást El segít Kommentár* úgy lett megalkotva, hogy a következ módokon segítsen neked az értelmezési folyamatban:

A. Minden egyes könyvet egy tömör történelmi vázlat vezet be. Miután befejezted a harmadik olvasási ciklust, nézd meg ezt az információt.
B. Minden fejezet elején találsz egy szövegösszefüggési betekintést. Ez majd segít abban, hogy megláthasd, hogy hogyan épül fel az irodalmi egység szerkezete.
C. Minden fejezet elején vagy a nagyobb irodalmi egységek elején megtalálhatod a bekezdések felosztását és azok leíró feliratát különböz modern fordításokból:
   1. Az Egyesült Biblia Társaság Görög szövegének negyedik kiadása (United Bible Society Greek Text, fourth edition revised) (UBS[4])
   2. Az Új Amerikai Standard Biblia 1995-ös kiadása (New American Standard Bible, 1995 update) (NASB)
   3. A Jakab Király Új Fordítása (New King James Version) (NKJV)
   4. Az Új Átdolgozott Standard Fordítás (New Revised Standard Version) (NRSV)
   5. A Mai Angol Fordítás (Today's English Version) (TEV)
   6. A Jeruzsálem Biblia (Jerusalem Bible) (JB)

A bekezdések felosztásai nem ihletettek. Azokat a szövegösszefüggés alapján kell megállapítani. Az által, hogy számos más fordítási nézetb l származó és más teológiai szempontokon alapuló modern fordításokat is összehasonlítunk, analizálhatjuk az eredeti szerz gondolatának feltételezett szerkezetét. Minden egyes bekezdésnek egy nagyobb igazság tartalma van. Ezt úgy hívjuk, hogy a "témát tartalmazó mondat" vagy a "szöveg központi alapötlete". Ez az egyesít gondolat a kulcs a helyes történelmi, nyelvtani értelmezéshez. Soha sem szabad egy bekezdésnél kevesebb szövegrészt értelmezni, arról prédikálni vagy abból tanítani! S azt is tartsuk észben, hogy minden egyes bekezdés az t körülvev bekezdésekkel áll kapcsolatban. Éppen ezért olyan fontos az egész könyv bekezdéseken alapuló vázlata. Tudnunk kell követni a téma logikus lefolyását úgy, ahogyan azt az eredeti ihletett szerz leírta.

D. Bob jegyzetei egy igevers l-igeversre való megközelítést követnek az értelmezésben. Ez arra kényszerít minket, hogy kövessük az eredeti szerz gondolatmenetét. A jegyzetek különböz területekr l adnak információt:
   1. irodalmi szövegkörnyezet
   2. történelmi, kulturális betekintések
   3. nyelvtani információk
   4. szótanulmányok
   5. a témához tartozó párhuzamos igerészek
E. Ezen kommentár bizonyos pontjain a New American Standard Version kiemelt szövegét kiegészítik más modern fordítások szövegei:
   1. A New King James Version (NKJV), ami a "Textus Receptus" szövegi kéziratait követi.
   2. A New Revised Standard Version (NRSV), ami egy szó szerinti átdolgozása az Egyházak Nemzeti Tanácsa által jóváhagyott Revised Standard Version-nak.
   3. A Today's English Version (TEV), ami egy dinamikus megfelel je az American Bible Society-nek.
   4. A Jerusalem Bible (JB), ami egy angol nyelv fordítás a francia Katolikus dinamikus fordításra alapozva.
F. Azok számára, akik nem tudnak görögül, különböz angol fordítások összevetése nagy segítség lehet a szövegben el forduló problémák azonosításában:
   1. kézirat változatok
   2. alternatív szójelentések
   3. nyelvtanilag bonyolult szövegek és szerkezetek
   4. bizonytalan eredet szövegek

Bár az angol fordítások nem oldhatják meg ezt a problémát, de kijelölhetik azokat a részeket, amik több, mélyebb és alaposabb tanulmányozást igényelnek.

G. Minden fejezet végén a tárgyhoz tartozó megvitatandó kérdések találhatóak, amik azon fejezet f bb értelmezési témáit célozzák meg.

BEVEZETÉS JÁNOS EVANGÉLIUMÁBA

NYITÓ MEGÁLLAPITÁS

A. Máté és L ukács J ézus születésével kezdik , M árk a bemerítésével, d e János a v ilág megteremtése el tti id szakkal kezdi.

B. János bemu tatja a N ázáreti Jéz us t eljes ist enségét az els rész els versét l k ezdve, majd újból és új ból i smétli e nnek hangsúlyát az egész e vangéliumban. Az ' 'Együttlátó Evangéliumok" (szinoptikus ev angéliumok) leplezik le ezt a z igazságot egészen a prezentáció végéig (a Messiási Titok).

C. Nyilvánvaló, hog y J ános az evangéliumát az ''Együttlátó Ev angéliumok" meger sítéseinek fényében bontja ki. M egpróbálja ki egészíteni és értelmezni Jézus életét és tanításait a kor ai egyház szükségleteinek fényében (kés i 1. évszázad). volt az utolsó apostoli tanú.

D. Úgy t nik, hogy János Jézus Messiásként való prezentációját a következ k köré szerkeszti
   1. hét csoda/jel és azok értelmezése
   2. huszonhét interjú és/vagy párbeszéd személyekkel
   3. bizonyos dics ít és ünnepnapok
      a. (zsidó) Szombat
      b. (zsidó) Húsvét (5-6 rész)
      c. a Sátoros ünnep (7-10 rész)
      d. Hanukkah (10:22-39)
   4. "Én Vagyok" kijelentések
      a. az isteni névhez köt d (YHWH)
         1) Én vagyok (4:26; 8:24; 13:19; 18:5-6)
         2) miel tt Ábrahám lett volna, Én Vagyok (8:54-59)
      b. állító módú alanyesetekkel
         1) Én vagyok az élet kenyere (6:35,41,48,51)
         2) Én vagyok a világ világossága (8:12)
         3) Én vagyok a karám ajtaja (10:7,9)
         4) Én vagyok a jó pásztor (10:11, 14)
         5) Én vagyok a feltámadás és az élet (11:25)
         6) Én vagyok az út, az igazság és az élet (14:6)
         7) Én vagyok az igaz sz l t (15:1, 5)

E. János és a többi Evangélium közötti különbségek
   1. Igaz ugy an, hogy János els dleges célja te ológiai, d e az, ahogyan a t örténelmi és földrajzi e lemeket használja, az c sodálatra m éltóan pontos és ré szletes. Az Együttlátók és a János evangéliuma közötti eltérések pontos oka nem ismert.
      a. egy korai Júdeai szolgálat (a Templom korai megtisztítása)
      b. Jézus életének utolsó hetének kronológiája és id pontja
   2. Segítséget ny újtana, ha m egállnánk egy pill anatra és át beszélnénk a nyilvánvaló különbségeket János és az Együttlátók között. A különbségek terén hadd idézzek George Eldon Laddtól a *A Theology of the New Testament* (Az Ú jszövetség T eológiája) cím könyvéb l:
      a. „A N egyedik E vangélium anny ira különbözik az Együttlátóktól, hog y szintén f el kell tennünk a k érdést, h ogy v alóban pontos an m utatja-e b e J ézus tanításait, vag y a Keresztény hit anny ira megváltoztatta a tradíciókat, hogy a történelmet felemésztette a teológiai értelmezés" (215. oldal)

b. „A leg kézenfekv bb v álasz er re az, hog y Jéz us ta nításai jánosi k ifejezésmódban íródtak. Ha ez a helyes megoldás, és ha azt a következtetést kell levonnunk, hogy a negyedik evangélium jánosi kifejezésekbe van ágyazva, akkor ezt egy fontos kérdés követi: A n egyedik ev angélium m ennyi részben János és m ennyi r észben J ézus teológiája? Jézus tanításai mennyire olvadtak bele János elméjébe, és hogy az, amit itt l átunk, az inkább jánosi értelmez és, v agy J ézus s aját tanításának ponto s képviselete? (215. oldal)

c. Ladd i déz W.F. Albrighttól a "*Recent Discoveries in Palestine and the Gospel of John*" (Újabb Felfedezések Palesztinában és János Evangéliuma) cím fejezetb l, a *The Background of the New Testament and Its Eschatology* (Az Újszövetség Háttere és Eszkatalógiája) cím könyvb l, melyet W. D. Davies és D. Daube szerkesztett:

„Nincs alapvet kül önbség J ános és az Eg yüttlátók tanítása köz ött; az e llentét a Krisztus tanításainak külön féle aspektusaiban megjelen tradicionalizmus koncent rációjában r ejlik, legf képp azokban a tanításokban, amelyek úgy t nnek, hogy a legközelebbr l tükrözik vissza az Esszénusok tanításait.

Semmi sem utal arra, hogy Jézus bármelyik t anítása el lett volna torzítva vagy meg lett volna hamisítva, vagy, hog y egy új , al apvet elem ho zzá lett v olna csatolva. Bel átható, hogy a korai egyház szükségletei befolyásolták annak a ki választását, hogy mel y részeket tartalmazza az Evangélium, de az s emmiképpen s em feltételezhet , hogy ez en eg yház szükségletei felel sek lennének bármilyen teológiai jelent ség felfedezésért vagy újításért.

Az Újszövetséget tanulmányozó kritikus tudósok és teológusok egyik legfurább feltételezése az, hogy Jéz us értelme annyira korlá tozott v olt, hogy bármi lyen ny ilvánvaló ellentét J ános és az Együttlátók között a korai keresztény teológusok közötti különbségeknek tudható be. Minden nagy gondolkodót és s zemélyiséget különböz m ódokon f ognak ért elmezni a különböz barátok és hallgatók, akik ki fogják választani a legkedvez bb vagy leghasznosabb dolgot abból, amit láttak, vagy hallottak”. (170-171. oldal)

d. És újra csak George E. Ladd-tól:

„A köztük lév különbség n em az , hog y János teologikus s a többiek nem , hanem az , hog y mindannyian másféle módon teologikusak. Az értelmezett történelem lehet, hogy valóságosabban képviseli egy biz onyos he lyzet t ényeit, mi nt az események pus zta króni kája. Ha a J ános evangéliuma eg y teológiai ért elmezés, akkor ez nem más, mint olyan ese mények ért elmezése, amir l János meg van gy z dve, hogy megtörtént a történelem során. Nyilvánvalóan az Együttlátó Evangéliumok szándéka nem az, hogy egy *ipsissima verba* (szó szerinti) beszámolót adjon Jézusról, sem p edig az, hog y e gy a z élet ének eseményeir l sz óló életrajzot s zolgáltasson. Azok az evangéliumok portrét festenek Jézusról és összegzik a tanításait. Máté és Lukács szabadnak érzik magukat arra, hogy a Márkban el forduló anyagot más sorrendbe rakják, és hogy Jézus tanításairól némi szabadsággal számoljanak be. Ha János nagyobb szabadságot használt, mint Máté és Lukács, az az ért v olt, mert eg y beh atóbb és v égs s oron re alisztikusabb k épet s zeretett v olna fe steni Jézusról”. (221-222. oldal)

SZERZ

A. Az evangélium ugyan névtelen, de János szerz iségére utal
   1. szerz szemtanú (vö. 19:35)
   2. a kife jezés "sz eretett tanítvány" (Polükrat ész és Irene us i s J ános Apostolként azonosítják)
   3. János, Zebedeus fia, soha nem volt név szerint említve

B. A történelmi háttér nyilvánvaló magában az Evangéliumban, ezért a szerz iség nem dönt tényez az értelmezésben. Egy ihletett szerz meger sítése elengedhetetlen!

János Evangéliumának szerz isége és dátuma nem befolyásolja az ihletettséget, de befolyásolja az értelmezést. A kommentátorok a történelmi hátteret és azt az alkalmat keresik, ami ihletet adott a

könyv me gírásához. Ö sszehasonlíthatjuk-e János du alizmusát (k ett sségét) a (1) Zsidóság k ét korszakát; (2) az i gazság Qumrani tanítóját; (3) Z oroasztrianista v allást; (4) Gnos ztikus gondolkodást; vagy (5) Jézus különleges néz pontját?

C. A korai tradicionális hozzáállás szerint János az Apostol, Zebedeus fia, egy emberi szemtanú maga a f orrás. Ezt mi ndenképp tisz tázni kell, m ert a második évszázadbeli kív ülálló források másokat is összefüggésbe hoznak az Evangélium keletkezésével:
   1. Hittársak és az Efézusi elöljárók bátorították az öreged Apostolt az írásban (Euszebiosz idéz Alexandriai Kelement l)
   2. Tanítvány társa, András (Muratori Töredék, K.u. 180-200, Rómából)

D. Néhány m odern tudós feltételezett eg y másik sz erz t azon feltételezésekre alapozva, a mik az E vangélium s tílusára és t émájára v onatkoznak. Sokan eg y második sz ázad kora i szakaszából való dátumot feltételeznek (Kr. u. 115 el tt).
   1. János tanítványai írt ák (a jánosi b efolyás körf orgása) akik emlékeztek a t anításaira (J. Weiss, B. Lightfoot, C. H. Dodd, O. Cullmann, R. A. Culpepper, C. K. Barrett)
   2. "János az E löljáró" írt a (Á zsiai v ezet k csoportjának egyike, a kit bef olyásolt J ános Apostol teológiája é s te rminológiája) ami egy Papiasztól sz ármazó bizonytalan üzenetb l ered (Kr. u. 70-146) és Euszebiosz idézi (Kr. u. 280-339)

E. Magára J ánosra vonatkozó bizony ítékok, mint az Evangélium a gyagára vonatkozó els dleges forrás
   1. bels bizonyíték
      a. a s zerz ismerte a zsidó tanítás okat és rituálékat, és megosztotta azok ó szövetségi világnézetét
      b. a szerz ismerte Palesztinát és Jeruzsálemet azok Kr. u. 70 el tti állapotukban
      c. a szerz magát szemtanúnak vallja
         1) 1:14
         2) 19:35
         3) 21:24
      d. a szerz az Apostolok csoportjának tagja volt, mert ismeri
         1) az id pontok részleteit és helyeit (az éjszakai kihallgatások)
         2) a sz ámok részleteit (a 2:6-ban szerepl v izeskorsók s záma, és a 21:11-ben szerepl halak száma)
         3) személyekre vonatkozó részleteket
         4) a szerz ismerte az események részleteit és az azokra kapott reakciókat
         5) a szerz úgy t nik úgy van megjelölve, mint a "szeretett tanítvány"
            a) 13:23, 25
            b) 19:26-27, 34-35
            c) 20:2-5, 8
            d) 21:7, 20-24
         6) úgy t nik, hogy a szerz tagja volt a bels körnek (Péter, Jakab, János, vö. Máté 17:1; 26:37)
            a) 13:23-24
            b) 20:2
            c) 21:7
         7) az a név, hog y Jáno s, Zebedeus fia, soha n em fordul el ebb en az evangéliumban, a mi nagyon szokatlan, mert tag ja volt az Apostolok bels körének
      e. Küls bizonyítékok
         1) az evangéliumot ismerte
            a) Ireneus (Kr. u. 120-202), akit Polükarposszal hoztak összefüggésbe, ismerte

János Apostolt (vö. Euszebiosz: *Historical Eccleasticus* 5:20:6-7) – „János, az Úr tanítványa, aki ráhajtotta fejét az mellkasára, és maga jelentette meg az Evangéliumot az ázsiai Efézusban" (*Haer*, 3:1:1, idézve Euszebiosz *Hist. Eccl.* 5:8:4-b l)
   b) Alexandriai Kelemen (Kr. u. 153-217) – „János, akit a barátai noszogattak és isteni módon lett megérintve a Lélek által, összeszerkesztett egy szellemi Evangéliumot" (Euszebiosz: *Hist. Eccl.* 6:14:7)
   c) Jusztinusz Mártír (Kr. u. 110-165) a *Dialogue with Trypho* 81:4-b l
   d) Tertullianus (Kr. u. 145-220)
2) János szerz iségét bizonyítják nagyon korai szemtanúk is
   a) Polükarposz (Kr. u. 70-156, Ireneus által feljegyezve), aki Smyrna püspöke volt (Kr. u. 155-ben)
   b) Papiasz (Kr. u. 70-146, akit az Anti. Marconite Prologue from Rome and Eusebius jegyzett fel), aki Phyrgai Hierapolis püspöke volt, és arról számolt be, hogy János Apostol tanítványa volt

F. A hagyományos szerz iséget vitató érvek
1. Az evangélium kapcsolata a gnosztikus témákkal
2. A 21. fejezetben lév nyilvánvaló függelék
3. Az Együttlátókkal való kronológiai ellentmondások
4. János nem utalt volna magára a "szeretett tanítványként"
5. János Jézusa másfajta szavakat és m fajokat használ, mint az Együttlátóknál

G. Ha azt feltételezzük, hogy János Apostol volt az író, akkor mit t ételezhetünk fel az emberr l?
1. Efézusból írt (Ireneus mondta, hogy "Efézusból adta ki az Evangéliumát")
2. Akkor írt a, amikor már id sebb ember volt (Ireneus az t mondta, hogy Trajanus uralkodásáig élt, ami Kr. u. 98-117-ig tartott)

ID PONT

A. Ha feltételezzük, hogy János Apostol írta
1. Kr. u. 70 el tt, amikor Titusz, a Római generális (kés bbi uralkodó) lerombol tatta Jeruzsálemet
   a. a János 5:2-ben: „Jeruzsálemben a Juh-kapunál van egy medence, amelyet héberül Betesdának neveznek. Ennek öt oszlopcsarnoka van …"
   b. ismétl d en használja az apostoli csoportra a "tanítvány" szót, ami korai megnevezés volt
   c. amit k és bb g nosztikus e lemeknek g ondoltak, m ostanában felfedezt ék ket a Holttengeri Tekercsekben, ami azt mutatja, hogy ezek az elemek részei voltak az els századi teológiai zsargonnak
   d. nem említi a Kr. u. 70-ben történt elpusztítását a Templomnak és Jeruzsálemnek
   e. a hír es amerikai r égész, W. F . Albright azt állí tja, hogy az E vangélium keletkezésének id pontja a hetvenes évek vége vagy a nyolcvanas évek eleje
2. kés bb, az els században
   a. János kifejlett teológiája
   b. Jeruzsálem pusztulását azért nem említi, mert körülbelül húsz évvel ezel tt történt
   c. János használja a gnosztikus szer kifejezésmódot és hangsúlyozza azt
   d. az egyház korai hagyományai
      1) Ireneus
      2) Euszebiosz

B. Ha azt feltételezzük, hogy az író "János az E löljáró" volt, akkor az id pontnak valahol a

második század elején vagy közepén kell lennie. Ez a felvetés azzal kezd dött, hogy Dionüszosz elvetette János apostol szerz ségét (irodalmi okok miatt). Euszebiosz, aki elvetette János apostol szerz ségét a Jelenések könyvével kapcsolatban teológiai okok miatt, úgy érezte, hogy talált egy másik "Jánost" a megfelel id b l és helyr l Papiasz idézetéb l (*Historical Eccleasticus* 3:39:5,6), ami két Jánost sorol fel, (1) az apostolt és (2) az Elöljárót (presbitert).

CÍMZETTEK

A. Eredetileg az Ázsiában lév Római Provinciában található gyülekezeteknek íródott, els sorban Efézusnak.

B. A Názáreti Jézus életének és személyének mélyreható egyszer sége és mélysége miatt ez vált a Hellenisztikus Pogány hív k és a gnosztikus csoportok kedvenc Evangéliumává.

CÉLOK

A. Maga az Evangélium állítja annak evangelizációs szándékát, 20:30-31
   1. zsidó olvasók felé
   2. pogány olvasók felé
   3. kezd gnosztikus olvasók felé

B. Úgy t nik, hogy van egy bizonyos mérték apologetikus/hitvéd lényege is
   1. Keresztel János fanatikus követ i ellen
   2. a kezd gnosztikus hamis tanítók ellen, (kifejezetten az el szóban); láthatjuk ezeket a csoportokat a következ újszövetségi könyvekben
      a. Efézusi levél
      b. Kolosséi levél
      c. a pásztori levelek (I. Timóteus, Titusz, II. Timóteus)
      d. I. János (az I. János elképzelhet , hogy kísér levélként szolgált az Evangéliumhoz)

C. Meg van annak az esh et sége, hogy a 20:31-ben szerepl célmegállapítást úgy is lehet érteni, hogy az állhatatosság a kegyelemállapotban való megmaradás tanát bátorítja, de úgy is, hogy evangelizál, amiatt, hogy folyamatosan a JELENID T használja ahhoz, hogy az üdvösséget leírja. Ebben az értelemben János, ugyanúgy mint Jakab, lehetséges, hogy megpróbálja egyensúlyban tartani az t, ahogyan néhány Kis-Ázsiában l év csoport túlhangsúlyozta Pál teológiáját (vö. II. Péter 3:15-16). Meglep az, hogy a korai egyházi hagyományok Jánost azonosítják Efézussal, nem pedig Pált (vö. F. F. Bruce: *Peter, Stephen, James and John: Studies in Non-Pauline Christianity*, [Péter, István, Jakab és János: A Nem Páli Kereszténység Tanulmányai] 120-121 oldalak).

D. Az utószó (21 fejezet) úgy t nik, hogy megválaszolja a korai egyház néhány konkrét kérdését
   1. János kiegészíti az Együttlátó Evangéliumok beszámolóit. Azonban a júdeai szolgálatra összpontosít, f leg Jeruzsálemre.
   2. A két kérdés, amivel a függelékben (21 fejezet) foglalkozik
      a. Péter helyreállítása
      b. János élettartama
      c. Jézus elhúzódó visszatérése

E. Néhányan úgy látják Jánost, mint aki ellen-hagsúlyozza a szakramentaliznust (a hit, hogy a sákramentumok az üdvösség feltételei) azáltal, hogy szántszándékkal mell zi és nem jegyzi

le vagy nem tárgyalja magukat a szertartásokat annak ellenére, hogy a szövegkörnyezet erre tökéletes leh et ségeket biz tosít a 3. fejezetben (a ke resztségre) és a 6. f ejezetben (az Úrvacsorában megjelen Eukarisztiára).

TÉMÁK VÁZLATOSAN

A. A filozófiai/teológiai el szó (1:1-18) és a gyakorlati utószó (21. fejezet)

B. A hét csoda jel Jézus nyilvános szolgálata alatt (2-12 fejezetek) és azok értelmezései:
1. a víz borrá változtatása a kánai menyegz n (2:1-11)
2. a kaperneumi százados fiának meggyógyítása (4:46-54)
3. a jeruzsálemi Betesda tavánál lév nyomorék meggyógyítása (5:1-18)
4. a galileai 5000 megvendégelése (6:1-15)
5. vízen járás a galileai tengeren (6:16-21)
6. a vakon született férfi meggyógyítása Jeruzsálemben (9:1-41)
7. Lázár feltámasztása Bethániában (11:1-57)

C. Interjúk és párbeszédek különböz személyekkel
1. Keresztel János (1:19-34; 3:22-36)
2. tanítványok
   a. András és Péter (1:35-42)
   b. Fülöp és Nátán (1:43-51)
3. Nikodémus (3:1-21)
4. a samáriai n (4:1-45)
5. jeruzsálemi zsidók (5:10-47)
6. a galileai tömeg (6:22-66)
7. Péter és a tanítványok (6:67-71)
8. Jézus testvérei (7:1-13)
9. jeruzsálemi zsidók (7:14-8:59; 10:1-42)
10. tanítványok a fels szobában (13:1-17:26)
11. a zsidók általi letartóztatása és kihallgatása (18:1-27)
12. a rómaiak általi kihallgatása (18:28-19:16)
13. a feltámadása utáni beszélgetések (20:11-29)
   a. Máriával
   b. tíz apostollal
   c. Tamással
14. záróbeszédben megjelen dialógus Péterrel (21:1-25)
15. (7:53-8:11, a ház asságtör asszony t örténete, a mi eredetileg n em v olt J ános Evangéliumának a része!)

D. Bizonyos ünnepnapok
1. a szombatok (5:9; 7:22; 9:14; 19:31)
2. a Páskák (2:13; 6:4; 11:55; 18:28)
3. sátoros ünnep (8-9 fejezetek)
4. Hanuka (a fények ünnepe, vö. 10:22)

E. Az "Én Vagyok" kijelentések használata
1. „Én Vagyok az, aki ...” (4:26; 6:20; 8:24, 28, 54-59; 13:19; 18:5-6, 8)
2. „Én Vagyok az élet kenyere” (6:35, 41, 48, 51)
3. „Én Vagyok a világ világossága” (8:12; 9:5)
4. „Én Vagyok a juhok ajtaja” (10:7, 9)
5. „Én Vagyok a jó pásztor” (10:11, 14)

6. „Én Vagyok a feltámadás és az élet” (11:25)
7. „Én Vagyok az út, az igazság és az élet” (14:6)
8. „Én Vagyok az igazi sz l t ” (15:1, 5)

ELS OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Bi bliaértelmezésedért. Mindannyian abban a f ényben kell járnunk , ami me gadatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben ol vasd el a z egész bibliai könyvet. S aját sz avaiddal f ogalmazd meg az eg ész könyv központi témáját.

1. A teljes könyv témája

2. Irodalmi stílus (m faj)

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy ta nulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hog y te ma gad vagy a felel s a sa ját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abb an a fényben k ell jár nunk, ami megadatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a f témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondattal.

1. Az els irodalmi egység témája

2. A második irodalmi egység témája

3. A harmadik irodalmi egység témája

4. A negyedik irodalmi egység témája

5. stb.

JÁNOS 1

MODERN FORDITÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI*

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Ige Testté Lett	Az Örökkévaló Ige	A Bevezetés	Az Élet Szava	A Bevezetés
1:1-5	1:1-5 1:	1-5 1:	1-5	1:1-18
	János Bizonyságtétele: az Igazi Világosság			
1:6-13 1:	6-13	1:6-9	1:6-9	
		1:10-13	1:10-13	
	Az Ige Testté Lett			
1:14-18	1:14-18 1:	14-18 1:	14.	
			1:15.	
			1:16-18	
Keresztel János Bizonyságtétele	A Hang a Pusztában	János Bizonyságtétele	Keresztel János Üzenete	János Bizonyságtétele
1:19-28	1:19-28 1:	19-23 1:	19.	1:19-28
			1:20.	
			1:21a	
			1:21b	
			1:21c	
			1:21d	
			1:22.	
			1:23.	
		1:24-28	1:24-25	
			1:26-27	
			1:28.	
Isten Báránya	Isten Báránya		Isten Báránya	
1:29-34	1:29-34 1:	29-34 1:	29-31	1:29-34
			1:32-34	
Az Els Tanítványok	Az Els Tanítványok	Jézus Els Tanítványainak Bizonyságtétele	Jézus Els Tanítványai	Az Els Tanítványok
1:35-42	1:35-42 1:	35-42 1:	35-36	1:35-39
			1:37-38a	
			1:38b	
			1:39.	
			1:40-42a	1:40-42
			1:42b	
Fülöp Nátán Elhívása	Fülöp és Nátán		Jézus Elhívja Fülöpöt és Nátánt	
1:43-51	1:43-51 1:	43-51 1:	43-45	1:43-51
			1:46a	
			1:46b	
			1:47.	
			1:48a	
			1:48b	
			1:49.	
			1:50-51	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS (az ''Útmutató a Helyes Bibliaolvasáshoz''-ból)

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az e ls dlegesek az értelmezésben. Ne mond j le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

TEOLÓGIAI ÉS TÖRTÉNELMI BETEKINTÉS A 1-18 VERSEKBE

A. A vers/ének/hitvallás teológiai vázlata
   1. örökkévaló, isteni, alkotó, megváltó Krisztus, 1-5. vers (Jézus mint Ige)
   2. profetikus Jézusi szemtanú, 6-9,15 vers (Jézus mint fény)
   3. megtestesült Jézus felfedi Istent, 10-18 vers (Jézus mint Fiú)

B. Az 1-18 versek teológiai struktúrája és azok ismétl d témája
   1. Jézus már a kezdetek el tt létezett, Istennél, az Atyánál volt (1a)
   2. Jézus bens séges kapcsolatban volt Istennel, az Atyával (1b,2,18c)
   3. Jézus teljes mértékben osztozik Isten, az Atya lényegén (1c,18b)
   4. Isten, az Atya eszközei a megváltásra és örökbefogadásra nézve (12-13)
   5. testet öltés, az istenség emberré lesz (9,14)
   6. kinyilatkoztatás, a felfedezett és teljességében megértett istenség (18d)

---

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben el ször is a Bibliát olvassuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerz szándékát és követjük az logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerz volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak felel ssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az els , második és harmadik függelékben.

C. A *logos* szó Héber és Görög háttere
   1. Héber háttér

a. a kimondott szó ereje (Ézsaiás 55:11; Zsolt. 33:6; 107:20; 145:15), a Teremtésben (I. Mózes 1:3,6,9,11,14,20,24,26,29) és a Patriarkális áldásban (I. Mózes 27:1; 49:1)
b. Példabeszédek 8:12-23 megszemélyesíti a "Bölcsességet" Isten els teremtménye és a többi teremtmény megbízottjaként (vö. Zsolt. 33:6 és a nem kanonizált *Salamon Bölcsességei* 9:9)
c. A Targumok (Arám fordítások és kommentárok) az "Isten Igéje" kifejezést a *logos* szóval helyettesítik, mert nem természetesek számukra az antropomorf kifejezések

2. Görög háttér
   a. Hérakleitosz – a világ folytonos mozgásban volt; a személytelen isteni és a változatlan *logos* tartotta össze és vezette a változási folyamatot
   b. Platón – a személytelen és változatlan *logos* tartotta a bolygókat pályáikon és határozta meg az évszakokat
   c. Sztoikusok – a *logos* volt a "világmindenség oka" vagy az igazgató, de csak félig volt személyes
   d. Philón – megszemélyesítette a *logos* fogalmát, mint a "F pap, aki az ember lelkét Isten elé helyezte", vagy mint "az Isten és az ember között lév híd", vagy mint "a kormányrúd, ami által az univerzum pilótája mindeneket vezet" (kozmokráter)

D. A Kr. u. második század kifejlett gnosztikus rendszer teologikus/filozofikus elemei
1. Ontológiai (örökkévaló) antagonisztikus kett sség a Lélek és az anyag között
2. Az anyag gonosz és csökönyös; a Lélek jó
3. A gnosztikus rendszer angyali szintek sorát rögzíti (*aeons*) a fels bb, jó isten és a kisebb isten között, aki képes volt az anyagot megalkotni. Néhányan azt is bizonygatták, hogy ez a kisebb isten volt az Ótestamentum YHVH-ja (Jehovája) (mint pl. Markión)
4. A megváltás az alábbiak által következett be:
   a. titkos tudás vagy jelszó, amely utat nyitott a személy számára, hogy átmehessen a különböz angyali szinteken az Istennel való egyesülés útján
   b. egy isteni szikra az emberiségben, amir l nem szereznek tudomást, amíg nem kapnak erre vonatkozólag titkos tudást
   c. a kijelentés egy különleges, személyes megbízottja, aki átadja a titkos tudást az emberiségnek (Krisztus Lelke)
5. Ezen gondolkodási rendszer kijelentette Jézus istenségét, de tagadta a valós és tartós testet öltését, valamint a megváltásban lév központi helyét!

E. Történelmi háttér
1. 1-18-as versek megpróbálnak mind a Héber és a Görög gondolkodásmódhoz kapcsolódni a *logos* kifejezés használatával.
2. A gnoszticizmus eretneksége az, ami biztosítja a filozofikus hátteret a János Evangéliumának ezen fels bbrendben strukturált bevezetéshez. Az I. János lehetett az Evangélium kísér levele. A "gnoszticizmus" gondolatrendszer teológiája ismeretlen volt az írásban a második századig, de kezdetleges gnosztikus témák már fellelhet ek voltak a Holttengeri Tekercsekben és Philónnál is.
3. Az Együttlátó Evangéliumok (legf képp Márk) csak a Golgota után leplezik le Jézus isteni mivoltát (a Messiási titok), kivéve Jánost, aki sokkal kés bb írta meg könyvét, s már az els fejezetben teljes mértékben bemutatja a kritikus témákat: Jézus teljes mértékben Isten és ember (Ember fia, vö. Ezékiel 2:1 és Dániel 7:13).

F. Lásd Különleges Téma: János 1 összehasonlítása I. János 1-el, I. János 1:1.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 1:1-5 (a magyar új-fordítású bibliából)
1Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. 2 kezdetben az Istennél

volt. [3]Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. [4]Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. [5]A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be.

1:1 „Kezdetben" E z az I . Mózes 1 :1 és az I. János 1:1-re ut al. Lehet séges, hog y I. János az Evangélium kísér levele volt. Az 1-5-ös versek me ger sítik Jé zus K risztus isteni, t eremtés el tti létezését (vö. 1:15; 8:56-59; 16:28; 17:5; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17; Zsid. 1:3; 10:5-8)

KÜLÖNLEGES TÉMA: *ARCHÉ*

Az angol "dom ain" kifejezésnek, am inek a magyar jelentése "birtok", "ter ület", a görög megfelel je az arché, aminek a jelentése valaminek a "kezdete" vagy "eredete":

1. a teremtett rend kezdete (vö. János 1:1; I. János 1:1)
2. az evangélium kezdete (vö. Márk 1:1; Fil. 4:15)
3. az els szemtanúk (vö. Lukács 1:2)
4. kezdeti jelek (csodák, vö. János 2:11)
5. kezdeti alapelvek (vö. Zsid. 5:12)
6. kezdeti bizonyosság (vö. Zsid. 3:14)

Elkezdték az "uralkodni" vagy a "hatalom" kifejezésekre használni

1. az emberi kormányzattal kapcsolatban
   a. Lukács 12:11
   b. Lukács 20:20
   c. Róma 13:3; Titusz 3:1
2. az angyali hatalmasságokkal kapcsolatban
   a. Róma 8:38
   b. I. Kor. 15:24
   c. Ef. 1:21; 3:10; 6:10
   d. Kol. 1:16; 2:10,15

Ezek a hamis tanítók mindenféle hatalmat megvetnek, semmibe vesznek, földit és mennyeit egyaránt. Törvényen kívüli szabados élet ek. Magukat és vágyaikat Isten, az angyalok, polgári hatalmak és gyülekezeti vezet k elé helyezték.

■ **„volt"** (háromszor) E z egy FO LYAMATOS IGE ID (vö. 1, 2 , 4 , 10) a mi a m últid ben való folyamatos létezésre koncentrál. Ezt az id t arra használja, hogy bemutassa a Logos mindenek el tt való létezését. Ez ellentétben áll az AORISZT IGEID KKEL. vö. a 3, 6 és 14-es versekben

■ **„az Ige"** A G örög *logos* kifejezés eg y üze netre utalt , nem cs ak egy szóra. E bben a szövegkörnyezetben egy cí mre utal, ami t a g örögök a rra h asználtak, hogy körül írják a "világmindenség" jelentését, a h ébereknél a " Bölcsesség" m egfelel je v olt. J ános azért v álasztotta ezt a kifejezést, hogy meger sítse, hogy Isten Igéje egyaránt személy és egy üzenet.

■ **„és az Ige Istennél volt"** Ezt úgy lehe tne m áshogy leí rni, hogy "sz emt l sz embe". Ez intim kapcsolatot á brázol. T ovábbá az e gy isteni lényeg és há rom személyes örökkévaló manifesztáció fogalma felé mutat. Az ÚSZ azt a p aradoxont mutatja be, hogy Jézus kül önálló az Atyától, m égis egy az Atyával.

■ **„és Isten volt az Ige"** Ez a z ige is F OLYAMATOS v agy BE FEJEZETLEN I GEID BEN v an, mint az 1a vers. Nincs NÉVEL -je a *Theos*-nak de a *Theos*-t a görög kifejezésben el re teszi, hogy hangsúlyosabb legyen. Ez a vers és a 18-as vers er teljes kijelentése a mindenek el tt létez Logos teljes istenségére (v ö. 5:18; 8:58; 10:30; 14:9; 20:28; Rom . 9: 5; Zsid. 1:8; II. Péter 1:1) . Jézus

teljesen Isten és teljesen ember. Nem ugyanaz, mint az Atya Isten, de ugyanazzal az isteni lényeggel rendelkezik, mint az Atya.

Az Ú SZ kijelenti a N ázáreti Jézus tel jes ist enségét, de megvédi a z Atya külön álló személyiségét. Az egy isteni lényeg hangsúlyos a János 1:1; 5:18; 10:30,34-38; 14:9-10; és a 20:28-ban, míg az egyediségüket a János 1 :2,14,18; 5:19-23; 8 :28; 10 :25,29; 14 :11,12,13,16 hangsúlyozza.

1:2 Párhuzamos a z 1 . verssel é s ismét hang súlyozza a me gdöbbent ig azságot a monoteizmus fényében, hogy Jézus, aki körülbelül I. e. 6-5-ben született, mindig is az Atyával volt és éppen ezért, istenség.

1:3 „Minden általa lett” A Logos v olt az Atya teremtésének megbízottja a láthato és láthatatlan világba (vö. 10. vers, I. Kor. 8:6; Kol. 1:16; Zsid. 1:2). Ehhez hasonló szerepet tölt be a bölcsesség a Zsolt. 33:6 és a Péld. 8:12-23-ban (ami N NEM , mert a bölcsesség N NEM f név).

■ **„és nélküle semmi sem lett, ami létrejött”** Ez cáfolja az angyali eónok gnosztikus tévtanításait a magasabb, jó isten és a kevesebb szellemi lény között, ami megalkotta az anyagot.

1:4 „Benne élet volt” Ez a kifejezés hang súlyozza, hogy az "élet" maga a F iútól, az Ig ét l jön. János a "*Zoé*" kifejezést használja, hogy utaljon a feltámadott életre, az örök életre és Isten életére (vö. 1:4; 3:15 ,36; 4:14 ,36; 5 :24,26,29,39,40; 6: 22,33,35,40,47,48,51,53,54,63,65, s tb.). A másik görög kifejezést, amit az "életre" használ, *bios,* biológiai, földi életre használták (vö. I. János 2:16).

■ **„és az élet volt az emberek világossága”** A vi lágosság e gy gyakori metafora volt, amit J ános használ az Isten igazságára és ismeretére (vö. János 3:19; 8:12; 9:5; 12:46). Vegyük észre, hogy az élet minde n ember számára ot t volt! A világos ság és a sötétség sz intén gy akori témák v oltak a Holttengeri Tekercsekben. J ános gyakran fe jezi ki magát dualisztikus (össz ehasonlító) kifejezésekkel és kategóriákkal.

1:5 „A világosság a sötétségben fénylik” Ez i tt JELENID , am i foly amatos c selekvést jelen t. Jézus mindig is létezett, de most nyilvánvalóan ki lett nyilatkoztatva a világ számára. Az ÓSZ-ben Isten fizikai vagy emberi manifesztációját gyakran azonosították az Úr angyalával (v ö. I. Mózes 16:7-13; 22:11-15; 31:11,13; 48:15-16; II. Mózes 3:2,4; 13:21; 14:19; Bírák 2:1 ; 6:22-23; 13:3-22; Zak. 3:1-2). Néhányan azt állítják, hogy ez volt a mindenek el tt létez Logos.

■

NASB, NKJV	**„a sötétség nem értette meg”**
NRSV	**„a sötétség nem gy zte le”**
TEV	**„a sötétség soha nem oltotta ki”**
NJB	**„és a sötétség nem tudott gy zni felette”**

Ennek a kifejezésnek a gyökere az a jelentés, h ogy "meg ragadni". Tehát ez így azt jelen ti, hogy (1) nem tudja me gragadni ol yan módon, hogy le is g y zze (v ö. Má té 16:18) , v agy (2) megragadni úg y, hog y felfogja vagy megértse azt. L ehetséges, hog y J ános ezt a k ett sséget használta arra, hogy mindkét értelmét sugallja. János evangéliumát a kett s értelemmel bíró szavak jellemzik (pl. "újjászületni vagy felülr l születni," 3:3 és a "szél-szellem," 3:8).

SZÖVEG: 1:6-8
[6]Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. [7] tanúként jött, hogy bizonyságot tegyen a világosságról, és hogy mindenki higgyen általa. [8]Nem volt a világosság, de a világosságról kellett bizonyságot tennie.

1:6-7 „Megjelent egy ember, akit Isten küldött … tanúkét jött, hogy bizonyságot tegyen a

világosságról …” Keresztel János volt az utolsó ÓSZ-i próféta (ami az üzenetét és perspektíváját illeti). volt az az el futár akit a Mal. 3:1 és 4:5 megjövendölt (vö. János 1:20-25). Lehetséges, hogy János Apostol a 6-8-as verseket azért illesztette be, mert voltak bizonyos félreértések, amik Keresztel János személye körül alakultak ki (vö. Lukács 3:15; Apcsel. 18:25; 19:3). János, mivel kés bb írt, mint a többi evangélium író, így láthatta ezen probléma kialakulását.

Érdekes megjegyezni, hogy Krisztust BEFEJEZETLEN IGEID VEL írja le (mindenek el tt való l étezése), míg Jánost AORISZT id ben (egy bizonyos id ben m anifesztálódott) é s BEFEJEZETT IGEID BEN (egy történelmi esemény maradandó eredménnyel) (vö. 6-os vers). Jézus mindig is létezett.

1:6-8 Ezek a versek és a 15-ös vers (közbevetett visszapillantások) feljegyzik Keresztel János Jézusról szóló szemtanúságát. volt az utolsó ÓSZ-i próféta. Nehéz ezeket az igeverseket verses formába önteni. Sok vita folyik a tudósok között arról, hogy az el szó vers vagy próza.

1:7 „hogy mindenki higgyen általa” Ez egy úgynevezett kölcsön célt meghatározó záradék. János evangéliuma, mint az összes evangélium (egyedülálló keresztény m faj) egy evangelizációs röpirat. Ez az a cs odálatos üd vösség-ajánlat, ami mi ndazoknak szól, akik a K risztusba v etett hi tet gyakorolják, aki nem más, mint a világ világossága (vö. 12-es vers; János 20:31; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

1:7,12 „higgyen” Ez az ige 78 alkalommal fordul el a János evangéliumában, 24 alkalommal pedig a János leveleiben. Érdekes, hogy a János evangéliuma soha nem használja ennek a f névi formáját, csakis az igét. A hit (mint f név) nem els dlegesen egy intellektuális vagy érzelmi válasz, hanem lényegében akarati válasz. Ezt a görög kifejezést három angol kifejezéssel fordítják: hinni, bízni, és hit. Párhuzamos azzal, hogy "üdvözölni t" (vö. 11-es vers), és "elfogadni t" (vö. 12-es vers). Az üdvösség ingyenes, Isten kegyelmében és Krisztus befejezett munkájában, de ezt el kell fogadni. Az üdvösség egy szerz déses kapcsolat, ami kiváltságokkal <u>és</u> felel sséggel jár.

1:8 Lehetséges, hogy János apostol, aki sokkal kés bb írta evangéliumát, mit a többi evangéliumíró, felismerte azt a problémát, ami Keresztel János követ i között alakult ki, azok között, akik nem hallottak Jézusról vagy nem fogadták t el (vö. Apcsel. 18:25-19:7).

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÉZUS TANÚI

A (*marturia*) f név és ennek az igei megfelel je (*martureo*) "szemtanú" egy kulcs kifejezés János evangéliumában. Jézusnak nagyon sok szemtanúja volt:

1. Keresztel János (vö. János 1:7, 8, 15; 3:26, 28; 5:33)
2. Jézus maga (vö. János 3:11; 5:31; 8:13-14)
3. a samáriai n (vö. János 4:39)
4. Isten az Atya (vö. János 5:32, 34, 37; 8:18; I. János 5:9)
5. az Ige (vö. János 5:39)
6. a Lázár feltámasztásánál lév tömeg (vö. János 5:10, 11)
7. a Lélek (vö. János 15:26-27; I. János 5:10,11)
8. a tanítványok (vö. János 15:27; 19:35; I. János 1:2; 4:14)
9. maga a szerz (vö. János 21:24)

SZÖVEG: 1:9-13

9Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: jött el a világba. 10A
világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg t: 11saját világába jött, és az

övéi nem fogadták be t. [12]Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az nevében, [13]akik nem vérb l, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istent l születtek.

1:9 „az igazi világosság” Ez "igazi" abban az értelemben is hogy eredeti vagy valódi, és nem csak a hazugságnak az el lentéte. E z a z els század ös szes t eológiai v áltozatához kapcsolódh at. Ez eg y gyakori melléknév, amit János használ az írásaiban (vö. 3:35; 4:23, 37; 6:32; 7:28; 15:1; 17:3; 19:35 és I. János 2:8; 5:20 és még tíz alkalommal a Jelenések könyvében). Lásd még Különleges Téma: 6:55.

■ **„… jött el a világba”** János sokszor használja ezt a kifejezést, amikor arra utal, hogy Jézus elhagyja a mennyet, a szellemi királyságot, és belép a fizikai királyságba id ben és térben (vö. 6:14; 9:39; 11:27; 12:46; 16:28). Ebben a versben Jézus testet öltésére utal.

■

NASB **„megvilágosít minden embert”**
NKJV **„világosságot ad minden embernek”**
NRSV **„megvilágosít mindenkit”**
TEV **„ragyog minden emberre”**
NJB **„ami világosságot ad mindenkinek”**

Ezt a kife jezést k étféleképpen l ehet értelmezni. E l ször is a gör ög kultur ális h átteret feltételezve, ami a minden emberben fellelhet be ls megvilágosodásra utal, az isteni szikrára. A Kvékerek így értelmezik ez t a verset. Azonban ez a fajta elgondolás nem j elenik meg J ános evangéliumában. János számára a "világosság" rávilágít az emberiség gonoszságára (vö. 3:19-21).

Másodszor is utalhat egy nem természetes kijelentésre, [ami Isten megismerése a természet által (vö. Zsolt. 19:1-5; Róma 1:19-20) vagy egy bels erkölcsi norma által (vö. Róma 2:14-15)], hanem inkább egy Isten által felajánlott megvilágosítás és üdvösség Jézus, az igazi világosság által.

1:10 „a világ” János a *kosmos* kifejezést három különböz módon használja: (1) a f izikai univerzum (1:10,11; 11:9; 16:21; 17:5,24; 21:25); (2) az emberiség egésze (1:10,29; 3:16,17; 4:42; 6:33; 12:19; 18:29); és (3) a bukott emberi társadalom, amely Istent l függetlenül m ködik és van elrendezve (7: 7; 15 :18-19; I . János 2: 15; 3:1, 13). Ebben a sz övegkörnyezetben a második alkalmazandó.

■ **„a világ nem ismerte meg t”** Sem a bukott pogány nemzetek, sem a kiválasztott zsidó nép nem ismerte el Jézust, mint a megígért Messiást. Az "ismerni" kifejezés egy olyan héber szólást fejez ki, ami egy olyan kapcsolatról szól, ami intim, és több mint a tények intellektuális jóváhagyása (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5).

1:11 „saját világába jött, és az övéi nem fogadták be t” "Az övéi" kifejezés kétszer fordul el a 11-es versben. Az els nyelvtani szerkezet SEMLEGESNEM TÖBBESSZÁM, és (1) a teremtés egészére v agy (2) f öldrajzilag J údeára vag y Jeruz sálemre ut al. A más odik H ÍMNEM TÖBBESSZÁM és a zsidó férfiakra utal.

1:12 „Akik pedig befogadták” Ez az emberiség üdvösségben való részvétele (vö. 16-os vers). Az embereknek reagálniuk kell Isten Krisztusban megnyilvánuló kegyelmi ajánlatára (vö. 3:16; Róma 10:9-13; Efézus 2:8-9). Isten természetesen szuverén, mégis az szuverenitásán belül egy feltételes szerz déses kapcsolatot kezdeményezett a bukott emberiséggel. A bukott emberiségnek meg kell térnie, hinnie kell, engedelmeskednie kell és ki kell tartania a hitben.

■ **„azokat felhatalmazta”** Ez a görög k ifejezés j elenthet egy (1) j ogi hatalmat vagy (2) jogot, kiváltságot (vö. 5:27; 17 :2; 19:10,11). Jézus által a bukott emberiség most már ism erheti Istent és

elismerheti t Istennek és Atyának.

■ **„arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek”** Az ÚSZ-i í rók folyamatosan családi meta forákat használnak a rra, hog y de finiálják a kereszténységet: (1) Atya; (2) Fi ú; (3) g yermekek; (4) újjászületni; é s (5) örök befogadás. A ker eszténység ha sonló a családhoz, ami nem egy te rmék (belép a mennyországba, t zeseti biztosítási politika).

Az i s érdekes, hog y a gyermekekre v onatkozó két g örög kifejezésb l az egyiket m indig Jézussal kapcsolatban használja (*huios*), míg a másikat pedig (*teknon, tekna*) mindig a hív kre. A keresztények Isten gyermekei, nem ugyanabba a kategóriába esnek bele, mint Isten fia, Jézus. Az kapcsolata Istennel egyedülálló, mégis hasonló.

■ **„mindazokat akik hisznek”** Ez egy JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami azt jelenti, hogy "azok, akik folyamatosan hisznek". Az etimológiai (szófejtés) háttere a "hinni, hisz" kifejezésnek segít megalkotni a kortárs jelentését. A héberben eredetileg egy olyan személyre utalt, aki stabil, szilárd helyzetben van. Majd metaforikusan elkezdték olyan személyre használni, aki megbízható volt, lojális é s s zavahihet . E nnek a gö rög m egfelel jét az a ngolban a k övetkez kifejezésekkel fordították: "hit", "hinni" és "megbízni". A bibliai hit vagy bizalom nem els dlegesen olyasvalami, amit mi teszünk, hanem arról szól, akibe a bizalmunkat vetjük. Isten megbízhatósága az, ami a lényeg, nem pedig a miénk. A bukott emberiség bízik Isten megbízhatóságában, hisz az h ségében, és hisz az szeretetéjében. A középpont nem az emberi hi t b sége v agy i ntenzitása, hanem annak a hitnek a tárgya. Lásd Különleges Téma a 2:23-al kapcsolatban.

■ **„az nevében”** Az ÓSZ-ben a személyek neve n agyon f ontos v olt. Bizakodó/lehetséges prófécia volt jellemükkel kapcsolatban, vagy pont a jellemük leírása. Hinni a névben azt jelentette, hogy hisznek abban a személyben és elfogadják t.

1:13

NASB, NKJV, NRSV	**„akik nem vér által, nem a test akarta által, nem ember akarta által születtek”**
TEV	**„nem lettek Isten veleszületett gyermekeivé, hanem ember gyermekei voltak”**
NJB	**„aki nem született emberi alapból vagy testi kényszerb l, vagy emberi akaratból”**

SZÖVEG: 1:14-18

14Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az dics ségét, mint az Atya egyszülöttjének dics ségét, telve kegyelemmel és igazsággal. 15János bizonyságot tett róla, és azt hirdette: " volt az, akir l megmondtam: Aki utánam jön, megel z engem, mert el bb volt, mint én." 16Mi pedig valamennyien az teljességéb l kaptunk kegyelmet kegyelemre. 17Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg.18Istent soha senki sem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki t.

1:14 „Az Ige testté lett” János támadja a gnosztikusok hamis tanítását, akik megpróbálták a görög pogány gondolkodást beolvasztani a kereszténységbe. Jézus valóban ember volt és valóban Isten volt (vö. I. János 3:1-3), az Immánuelre vonatkozó próféciák beteljesítéseként (vö. Ézsaiás 7:14). Isten elfoglalta lakhelyét a bukott emberiség között (szó szerint "leverte sátrát"). A hús/test kifejezés Jánosnál soha sem utal a b nös természetre, mint Pál írásaiban.

■ **„közöttünk lakott”** Szó s zerint ez vo lt az ' 'elfoglalta la khelyét". Zs idó há ttere va n, még a pusztai v ándorlás és a Szentsátor i d szakából (vö. Jel. 7:15; 21:3). Kés bb a z sidók a pusztai megtapasztalásokat a YHWH és Izrael közötti "mézeshetek id szakának" nevezték. Isten soha nem volt közelebb Izraelhez, mint ezen id szak alatt. A zsidó kifejezés erre a különleges isteni felh re, ami Izraelt vezette ez id szak alatt a "*Shekinah*" volt, a héber "közöttünk lakozni".

■ **„és láttuk az dics ségét”** Ez utal (1) valamire Jézus életéb l, mint például az átváltozása vagy a felemeltetésére, vagy (2) arra a fogalomra, hogy a láthatatlan YHWH most már látható és teljesen ismerhet . Ez ugyanaz a hangsúlyozás, mint az I. János 1:1-4-ben, ami szintén Jézus emberiességén van, ellentétben a h amis g nosztikus kih angsúlyozással, ami a s zellem és az a nyag között lév ellenséges kapcsolaton van.

Az ÓS Z-ben a "kegyelem"-re (*kbd*) h asznált leggyakoribb s zó ered etileg egy ke reskedelmi kifejezés volt (ami egy páros karú mérlegre utalt) ami azt jelentette hogy "nehéznek lenni". Az ami nehéz volt értékes volt, vagy bels értéke volt. Gyakran a fényesség fogalmát is hozzáadták ehhez a szóhoz, hogy kifejezzék Isten nagyságát (vö. II. Mózes 15:16; 24:17; Ézs. 60:1-2). Egyedül az, aki méltó és tis zteletre méltó. Túlságosan is briliáns ahhoz, hogy az emberiség be tudná fogadni (vö. II. Mózes 33:17-23; Ézs. 6:5). Istent csak Krisztus által lehet igazán/valóban megismerni (vö. Jer. 1:14; Máté 17:2; Zsidók 1:3; Jakab 2:1).

A "dics ség" kifejezés némileg többértelm lehet:

1. lehet "Isten igazságosságával" párhuzamos,
2. utalhat Isten "szentségére" vagy "tökéletességére";
3. utalhat Isten azon képmására, amire az emb eriséget megalkotta (vö. I. Mózes 1:26-27; 5:1; 9:6), ami kés bb a lázadás által megrongálódott.

El ször YHWH a népe között lév jelenlétére használták (vö. II. Mózes 16:7, 10; III. Mózes 9:23; IV. Mózes 14:10).

■

NASB, NKJV	**„az egyetlen dics ség mely az Atyától vala”**
NRSV	**„a dics ség mint az Atya egyetlen fia”**
TEV	**„a dics ség melyet az Atya egyetlen fiaként kapott”**
JB	**„a dics ség amely az övé mint az Atya egyetlen fia”**

Az " egyetlen" (*monogenes*) kifejezés azt jelenti, hogy "kül önleges, pár atlan" (v ö. 3:16). A Vulgata úgy fordította ezt le, hogy az "egyszülött", és sajnálatosan a kés bbi angol fordítások is ezt követték (vö. Lukács 7:12; 8:42; 9:38; Zsidók 11:17). A lényeg a rendkívüliség és a különlegesség, nem pedig a nemiség.

■ **„Atya”** Az ÓSZ vezeti be azt az intim családi metaforát, hogy Isten az Atya: (1) Izrael népét gyakran úgy írja le, mint YHWH fia (vö. Hóseás 11:1; Malakiás 3:17); (2) s t, még korábban is, az V. Mózesben használták azt az analógiát, hogy Isten mint apa (1:31); (3) az V. Mózes 32-ben Izraelt az " gyermekei"-nek h ívja, Istent pedig "a te Atyád"-nak; (4) ez t az analógiát közli a 103-as Zsoltár 13-as verse és a Zsolt. 68: 5-ben ezt továbbfejleszti (árvák aty ja); (5) é s e lég gyakran használták a próféták is (vö. Ézs. 1:2; 63:8; Izrael mint fiú, Isten mint Atya, 63:16; 64:8; Jer. 3:4, 19; 31:9).

Jézus fogja e zt az an alógiát, és teljes cs aládi köz össéggé mélyíti, k ülönösen a J ános evangéliumában: 1:14,18; 2:16; 3:35; 4:21, 23; 5:17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 36, 37, 43, 45; 6:27,32,37,44,45,46,57; 8:16, 19, 27, 28, 38, 42, 49, 54; 10:15, 17, 18, 25,29,30,32,36,37,38; 11:41; 12:26,27,28,49, 50; 13: 1; 14:2, 6, 7, 8, 9, 10, 1 1, 12, 13, 16, 20, 21, 23, 24, 26, 28, 21; 15:1,8,9,10,15,16,23,24,26; 16:3,10,15,17,23,25,26,27,28,32; 17:1,5,11,21,24,25; 18:11; 20:17,21!

■ **„telve kegyelemmel és igazsággal”** Ez a párosítás követi az ÓSZ-i *hesed* (szerz déses szeretet és lojalitás) és az *emeth* (megbízhatóság) kifejezéseket, amiket a Péld. 16:6 együtt használ. Ez Jézus

jellemét írja le (vö. 17-es vers) az ÓSZ-i szövetségi kifejezésekben. Lásd Különleges Téma a 6:55 és a 17:3-al kapcsolatban.

1:15 „mert el bb volt mint én” Ez Keresztel János er teljes meger sítése Jézus mindenek el tt való létezésének (vö. 1:1; 8:56-59; 16:28; 17:5; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17; Zsid. 1:3-10:5-8). A mindenek el tt való létezése és a jövendöl prófécia meger sítik, hogy van egy olyan Isten, aki a történelem felett és azon kívül létezik, mégis a történelmen belül cselekszik. Ez nélkülözhetetlen része a biblikus/bibliai világnézetnek.

1:16-18 János evangéliumának egyik jellemz je, hogy az író hogyan töri meg a történelmi eseményt, dialógust, vagy tanítási részt a saját hozzászólásaival. Gyakran lehetetlen különbséget tenni Jézus, más személyek vagy János szavai között. A legtöbb tudós azt állítja, hogy a 16-19 versek János (a szerz) hozzászólásai (vö. 3:14-21).

1:16 „teljesség” Ez a gö rög *pleroma* kifejezés. A gnosztikus hamis tanítók használták ezt a kifejezést, hogy leírják az angyali eónokat a magasabb isten és a kevesebb szellemi lény között. Jézus az egyetlen közbenjáró Isten és ember között (vö. Kol. 1:19; 2:9; Ef. 1:23; 4:13) és az angyali szintek között. Itt megint csak úgy t nik, hogy János Apostol megtámad egy korai gnosztikus világnézetet.

■

NASB, NRSV „és kegyelem kegyelemre”
NKJV „és kegyelem kegyelemért”
TEV „egyik áldást a másik után adja számunkra”
NJB „egyik ajándék váltja a másikat”

Az értelme z kérd és az, hogy hogy an is értsük a "kegyelem" szót. Ez (1) Isten irgalma Krisztusban az üdvösségre; (2) Isten irgalma a keresztény életre; (3) Isten irgalma a Krisztus általi új szövetségben? A kulcsgondolat a "kegyelem"; Isten kegyelme Jézus testet öltésén keresztül csodálatosan megadatott. Jézus Isten "igen"-je a bukott emberiségre (vö. II. Kor. 1:20).

1:17 „a törvény” A Mózesi törvény nem volt rossz, csak felkészít jelleg és tökéletlen, már ami a tökéletes üdvösség biztosításának képességét illeti (vö. Gal. 3:23-29; Róm. 4).

■ **„kegyelem”** Ez Isten szeretetére utal, amit a bukott emberiség nem érdemelhet ki (vö. Ef. 2:8). Ez a kifejezés a kegyelem (*charis*), ami olyan fontos Pál írásaiban, János evangéliumában pedig csak ebben a bekezdésben található meg (vö. 1:14, 16, 17). Az Új Szövetségi írók ihletettség alatt szabadok voltak arra, hogy a saját szavaikat, analógiájukat és metaforáikat használják.

■ **„igazság”** Ezt a kifejezést a (1) h ség vagy az (2) igaz, mint a hamis ellentettjeként használja (vö. 1:14; 8:32; 14:6). Vegyük észre, hogy mind a kegyelem mind az igazság Jézuson keresztül jött el (vö. 14-es vers).

■ **„Jézus”** Ez az els alkalom, hogy az el szóban Mária fiának az emberi nevét használja.

1:18 „Istent soha senki sem látta” Néhányan azt mondják, hogy ez ellentmond a II. Mózes 33:20-23-nak. Bár a héber kifejezés, ami a II. Mózesben szerepel, "alkonypír-fajta ragyogás"-ra utal, nem pedig Istennek magának a fizikai meglátására. Ennek az igerésznek a lényege az, hogy csak is Jézus fedheti fel Istent a teljességében (vö. 14:8).

Ez az igevers kihangsúlyozza Isten különleges kijelentését a Názáreti Jézusban. a teljes mérték és egyetlen isteni önkinyilatkoztatás. Jézust ismerni annyi, mint Istent ismerni. Jézus az Atya alapv et önkinyilatkoztatása. Rajta kívül, nélküle nem lehetséges tisztán megérteni az istenséget (vö. Kol 1:15-19; Zsid. 1:2-3).



NASB **„az egyszülött Isten”**
NKJV **„az egyszülött Fiú”**
NRSV **„Isten egyetlen Fia”**
TEV **„az egyetlen Fiú”**
NJB **„ az egyetlen Fiú”**

Van itt egy görög kézirati változat. *Theos/*Isten szerepel a korai görög kéziratokban P[66], P[75], B, és C, miközben a "Fiú" helyett az "Isten" csak az MSS A és C[3]-ban szerepel. A "Fiú" kifejezés valószín leg a z írástudóktól származik, akik emlékeztek az "egyszülött Fiú" kifejezésre a János 3:16,18-ban és az I. János 4:9-ben (vö. Bruce M. Metzger, a T*extual Commentary on the Greek New Testament* [Szövegi Kommentár a Görög Újszövetséghez] cím könyvének 198-as oldalával). Ez egy er teljes kifejezése Jézus teljes és tökéletes istenségének! Lehetséges, hogy ebben a versben Jézusnak három címe fordul el : (1) egyszülött, (2) Isten és (3) aki az Atya kebelén van.
B art D. Ehrmans, *The Orthodox Corruption of Scripture* (Az Írások Ortodox Megromlása) cím könyvében (78-82. ol dalak) van egy érdekes értekezés annak a lehet ségér l, hogy ezt a szöveget direkt módosították.

■ **„aki az Atya kebelén van”** Ez a kifejezés jelentésben nagyon hasonló az "Istennel van" kifejezéshez, ami az 1. és a 2. versben szerepel. Bens séges kapcsolatról szól.



NASB **„az magyarázta meg *t*”**
NKJV **„az jelentette ki *t*”**
NRSV, NJB **„aki ismertté tett t”**
TEV **„ tette ismerté”**

Az angol exegézis (szövegmagyarázat) szó abból a görög szóból származik, amit az 1:18-ban használ, ami egy teljes és tökéletes kijelentésre utal. Jézus legf bb feladatainak egyike volt az, hogy kijelentést tegyen az Atyáról (vö. János 14:7-10; Zsid. 1:2-3). Látni és ismerni Jézust egyet jelent látni és ismerni az Atyát (szeretni a b nösöket, segíteni a gyengéket, elfogadni a kivetetteket, befogadni a gyermekeket és a n ket)!

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a vita-kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Definiáld a *logos* szót, és annak si vallási, világi és bibliai használatát.
2. Miért olyan fontos Jézus mindenek el tt való létezésének tana?
3. Mi az emberiség része az üdvösségben? Hogyan fogadhatja el valaki Jézust?
4. Miért volt szükségszer , hogy az Ige testté legyen?
5. Miért olyan nehéz ezt az igeszakaszt felvázolni?
6. Sorolj fel (legalább nyolcat) azokból a teológiai igazságokból, amit arra használ, hogy leírja Jézust.
7. Miért olyan fontos a 18-as igevers?

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 19-51-ES VERSEKBE

A. Ez a Keresztel János ról sz óló sz övegrész két, a korai eg yházban m egjelen félreértéssel foglalkozik:
   1. azzal, ami Keresztel János személye körül ki alakult, és amit m eg is említ a következ versekben: 6-9,20,21,25; és 3:22-36;
   2. azzal, ami Krisztus személyét is érintette, és amivel a 32-24-es versekben foglalkozik. A gnoszticizmus ugyanezen eretnekségét hasonló módon megtámadja az I. János 1. Az I. János lehetséges, hogy a János evangéliumának kísér levele volt.

B. A János ev angéliuma hall gat Jézus K eresztel J ános általi keresztségér l. Az egyház szertartásai, a keresztség és az Eucharisztia észrevehet en hiányzik János Krisztus életér l szóló feljegyzéséb l. Legalább két lehetséges oka van ezeknek az elhagyására:
   1. a korai egyházban a sákramentalizmus felemelkedése okozta azt, hogy János elhagyta a kereszténység ezen a spektusának hangsúlyozását. Az evangéliuma a ka pcsolatra összpontosít, nem a rituáléra. E gyáltalán nem tér ki és fel s em jegyzi a két sákramentumot, a keresztséget és az Úrvacsorát. Annak a hiánya, amit nagyon elvártak, felhívja magára a figyelmet.
   2. János, m ivel k és bb ír ta evangéliumát, mit a többi ev angéliumíró, felhasználta saját feljegyzéseit Krisztus é letér l, k iegészítve a többieket. Mivel az Együttlátók köz ül mindenki kitér ezekre a szertartásokra, János csak további információkat szolgáltatott az események körülményeir l. Erre egy példa lehet az a p árbeszéd és azok az események, amik a fels szobában zajlódtak le (13-17-es fejezetek), de maga a vacsora nem.

C. Ebben a feljegyzésben a hang súly K eresztel János Jézus sz emélyér l sz óló bizonyságtételén van. János a következ Krisztológiai megállapításokat teszi:
   1. Jézus I sten Báránya (29-es ve rs), egy o lyan ne ve e z Jézusnak, amit csak itt és a Jelenések könyvében használ
   2. Jézus mindenek el tt való létezése (30-as vers)
   3. Jézus Isten Fia (34-es vers)
   4. Jézus a Szentlélek fogadója és adományozója

D. Jézus személyér l és munkájáról sz óló i gazságokat a következ személyek sz emélyes bizonyságtételei formálták ki
   1. Keresztel János
   2. András és Simon
   3. Fülöp és Nátánael

Ez gyakori irodal mi t echnikává v álik az egész ev angéliumon keresztül. Hus zonhét il yenfajta párbeszédet vagy bizonyságtételt tartalmaz Jézusról, vagy Jézussal.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 1:19-23

19 Ez János bizonyságtétele. Amikor a zsidók papokat és lévitákat küldtek hozzá Jeruzsálemb l, hogy megkérdezzék t le: "Ki vagy te?" 20 Akkor vallott, és nem tagadott. Ezt vallotta: "Én nem a Krisztus vagyok." 21 Erre megkérdezték t le: "Hát akkor? Illés vagy te?" De kijelentette: "Nem az vagyok." - "A próféta vagy te?" Így válaszolt: "Nem." 22 Ezt mondták tehát: "Ki vagy? - hogy választ adhassunk megbízóinknak: mit mondasz magadról?" 23 Erre így felelt: "Én kiáltó hang vagyok a pusztában: készítsetek egyenes utat az Úrnak, ahogyan Ézsaiás próféta megmondta."

1:19 „a zsidók” János evangéliumában ez (1) Júdea népére utal, akik ellenségesek voltak Jézussal szemben vagy (2) kizárólag a vallási vezet kre. Néhány tudós azt állította, hogy egy zsidó nem utalna egy másik zsidóra ilyen módon. Bár a kereszténységgel szembeni ellenségeskedés intenzitása a zsidók részér l a Jamniai Kr. u. 90-ben tartott zsinat után n tt.

■ **„papokat és lévitákat”** Keresztel János nyilvánvalóan papi leszármazott volt (vö. Lukács 1:5). A "Léviták" kifejezés csak ekkor az egy alkalommal fordul e l a János evangéliumában. Lehetséges, hogy k voltak a templomi rend rség. Ez egy hivatalos "tényfelkutató" társaság volt, akiket a jeruzsálemi vallási hatalmak küldtek (vö. 24-es vers). A papok és léviták általában Sadduceusok voltak, míg az írástudók Farizeusok (vö. 24-es vers). Mindkét csoport részt vett Keresztel János kikérdezésében. A politikai és vallási ellenfelek most egyesített er vel álltak szembe Jézussal és követ ivel.

■ **„Ki vagy te?”** Ugyanezt a kérdést teszik fel Jézusnak is a 8:25-ben. János és Jézus oly módon tanított és cselekedett, ami a hivatali vezet ket kényelmetlen helyzetbe hozta, mert mind a két férfiban felismertek bizonyos ÓSZ-i eszkatológiai témákat és kifejezéseket. Ez a kérdés tehát a zsidó "végid " váráshoz, új korszakbeli személyiségekhez kapcsolódott.

1:20 „Akkor vallott, és nem tagadott. Ezt vallotta” Ez az állítás er s, háromszoros tagadása annak, hogy lenne a megígért Messiás (Krisztus).

■ **„a Krisztus”** "Krisztus" a görög fordítása a héber "*masiah*" kifejezésnek, ami azt jelentette, hogy a "felkent". Az ÓSZ-ben a felkenetés fogalma egy mód volt arra, hogy kifejezzék Isten különleges elhívását és felkészítését egy bizonyos feladatra. Királyok, papok és próféták lettek felkenve. Kés bb ezt azzal a különleges, egy bizonyos Személlyel azonosították, aki majd elhozza az igazság új korszakát. Nagyon sokan azt gondolták, hogy Keresztel János volt a megígért Messiás (vö. Lukács 3:15), mert volt YHWH els ihletett szónoka az ÓSZ-i írók, azaz körülbelül négyszáz év óta.

1:21 „Hát akkor? Illés vagy te?” Mivel Illés nem halt meg , hanem egy forgószél kapta fel és felvitetett a mennybe (vö. II. Kir. 2:1), azt várták, hogy a Messiás el tt el fog jönni (vö. Mal. 3:1; 4:5). Keresztel János nagyon is úgy nézett ki és úgy viselkedett, mint ahogy Illés (vö. Zak. 13:4).

■ **„Nem.”** Keresztel János nem látta saját magát Illés a végid kben megjelen szerepében, de Jézus igenis úgy látta, mint Malakiás próféciájának beteljesedését (vö. Máté 11:14; 17:12).

■ **„A próféta vagy te?”** Mózes megmondta el re, hogy valaki, aki olyan lesz mint (akit "A Prófétának" hívott) el fog jönni utána (vö. V. Mózes 18:15,18; Apcsel. 3:22). Két elkülöníthet módon használták ezt a kifejezést az ÚSZ-ben: (1) eszkatológiai alakként, akit megkülönböztettek a Messiástól (vö. 7:40-41) vagy pedig (2) olyan alakként, akit a Messiással azonosítottak (vö. Apcsel. 3:22).

1:23 „Én KIÁLTÓ HANG VAGYOK A PUSZTÁBAN” Ez az É zs. 40:3 idézete a Szeptuagintából utalva a Mal. 3:1-gyel való párhuzamára.

■ **„KÉSZÍTSETEK EGYENES UTAT AZ ÚRNAK”** Ez az Ézsaiás 40:3-ból való idézet, abból az irodalmi egységb l (40-54-es fejezetek), amiben a Szolga Énekek felt nnek (vö. 42:1-9; 49:1-7; 50:4-11; 52:13-53:12). Eredetileg ezek Izraelre utaltak, de az 52:13-53:12-ig tartó szakaszban ez a kifejezés személyesebb lett. Az utak kiegyenesítésének fogalmát királyi látogatás el készítésére használták.

Lehet, hogy ez az egész bekezdés János Apostol teológiai célját szolgálta, hogy Keresztel János érdemeit kisebbítse amiatt, hogy az els században eretnek csoportok alakultak ki, akik

Keresztel Jánost választották szellemi vezet jükként.

SZÖVEG: 1:24-28
[24]A küldöttek között voltak farizeusok is, [25]és ezek tovább kérdezték t: "Miért
keresztelsz tehát, ha nem te vagy a Krisztus, sem Illés, sem pedig a próféta?" [26]János így
válaszolt nekik: "Én vízzel keresztelek. De közöttetek áll az, akit ti nem ismertek, [27]aki
utánam jön, és akinek saruja szíját megoldani sem vagyok méltó." [28]Ez Betániában történt,
a Jordánon túl, ahol János keresztelt.

1:24 „A küldöttek között voltak farizeusok is” Ez a szövegrész kétertelm . Jelentheti az, hogy (1) a Farizeusok küldték J ános kik érdez it (v ö. 19-e s v ers); v agy azt , hog y (2) a kik érdez k Farizeusok voltak, ami elég szokatlan amiatt a tény miatt, hogy a legtöbb pap Sadduceus volt (vö. 9-es vers).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A FARIZEUSOK

I. Ennek a kifejezésnek az eredete valamelyik a következ k közül:
   A. "Különállónak l enni." Ez a csoport a Makkabeusok id ejében alakult ki . (Ez a legszélesebb körben elfogadott nézet)
   B. "Felosztani." Ez egy másik jelentése ugyanannak a héber szógyökérnek. Néhányan azt mondják, hogy fordítót/értelmez t jelent (vö. II. Tim. 2:15).
   C. "Perzsa." Ez egy más ik jelentése ugyanannak az a rán sz ógyökérnek. A farizeusok tanainak némelyikének közös vonásai vannak a perzsai Zoroasztrián Dualizmussal.

II. A Makkabeusok i dejében alakultak ki a "*Hasidim*" (a kegyesek közül). Sz ámos m ás különböz csoport is megjelent, mint az Es szénusok is az Antiokhosz IV. Epiphanész ellen meg indult anti-hellenisztikus mozg alomból. A farizeusok el ször Josephus: *Antiquities of the Jews 8.5.1-3*-ban lettek megemlítve.

III. F bb tanításaik
   A. <u>Hittek az eljövend Messiásban</u>, amit befolyásolt az interbiblikus zsidó apokaliptikus irodalom, mint pl. az I. Enók könyve.
   B. <u>Isten aktívan cselekszik a m indennapi életb en</u>. E z teljesen ellent étes volt a Szadduceusok tanításával. N agyon sok Farizeusi tan t eológiai ellent éte volt a Szadduceusok tanának.
   C. <u>Fizikai irányultságú túlvilági élet, ami a földi életen alapszik</u>, ami magában foglalja a jutalmazást és a büntetést (vö. Dániel 12:2).
   D. <u>Az ÓSZ és a Szájhagyományok (*Talmud*) tekintélye</u>. Nagyon odafigyeltek arra, hogy engedelmeskedjenek I sten Ó SZ p arancsainak, amiket rabb inikus tudó sok iskolái értelmeztek é s alkalmaztak (Shammai, a kon zervatív, és Hillel , a liberá lis). A rabbinikus értelmezés azon a párbeszéden alapult, amit két különböz filozófiát valló rabbi folytatott, az egyik konzervatív a másik liberális volt. Ezek a beszélgetések/viták amik az Írások értelmezésér l szóltak, végül két f ormában lettek le jegyezve: a Babilóniai Talmud és a befejezetlen Palesztin Talmud. Azt hiszik, hogy Mózes ezeket a szájhagyomány útján terjesztett értelmezéseket a S ion Hegyén ka pta. E zeknek a beszélgetéseknek/vitáknak az eredete az a vita, amit Ezsdrás folytatott azzal a férfivel a "Nagy Zsinagógából" való (kés bb a Szanhedrinnek hívták).
   E. <u>Magas fejlettség angeológia</u> (angyalokkal foglalkozó tanok). Ez m agában foglalta a jó és a gonosz szellemi lényeket is. A Perzsa dualizmusból és az interbiblikus zsidó irodalomból alakult ki.

1:25 „Miért keresztelsz tehát” Az áttérít bemerítés/keresztség teljesen megszokott volt az si judaizmusban, azokat a pogányokat keresztelték meg, akik szerettek volna a zsidó hitre áttérni, de nagyon szokatlan volt az, hogy maguk a zsidók megkeresztelkedjenek (a Qumrani zsidó szekta gyakorolta a önkeresztséget). Ez a szöveg tartalmazhat Messiási utalásokat az Ézsaiás 52:15-b l, az Ezékiás 36:25-b l és a Zakariás 13:1-b l.

■ **„ha”** Ez ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami feltételezhet en igaz a szerz szemszögéb l vagy az irodalmi céljai miatt.

■ **„nem te vagy a Krisztus, sem Illés, sem pedig a próféta”** Ez itt nagyon érdekes a Holttengeri tekercsek fényében, hogy ez a három személy képviselte az Esszénus néz pontot, azt, hogy három Messiási alak lesz. Az is érdekes, hogy néhány korai gyülekezeti vezet azt hitte, hogy Illés fizikálisan el fog jönni Krisztus második eljövetele el tt (vö. Khrüszosztomosz [Arangyszájú Szent János], Szent Jeromos, Szent Gergely és Szent Ágoston).

1:26 „Én vízzel keresztelek” Az elöljárószó az eredetiben "ben" (vízben keresztelek) de jelentheti azt is, hogy "val-vel" (vízzel, ahogy azt a magyar fordítás is hozza). Akármelyik lehetséget is választjuk, párhuzamban kell állnia a 33-as verssel, ami a Lélekr l szól.

1:27 „akinek saruja szíját megoldani sem vagyok méltó” Ez arra utal, hogy a (rab)szolga feladata volt kioldani a mestere sarujának szíját, amikor az hazaért (ezt tartották a legalantasabb munkának, amit csak egy szolga tehetett). A rabbinikus judaizmus azt mondta, hogy a rabbi tanítványának hajlandónak kell lennie elvégezni minden olyan munkát, amit egy (rab)szolga is elvégzett, kivéve azt, hogy a rabbija saruját kikösse. Sott van az a fel nem jegyzett utalás is, hogy ha leveszik a sarut, azt az arra kijelölt helyre el kellett tenni. Ez az extrém mérték alázatosság metaforája volt.

1:28 „Betániában” A Károli fordítás (angolban a King James fordítás) a Béthabara nevet hozza. Ez a King James fordítást végz knek köszönhet , mivel megbíztak Origenész félreértésében (és a helység nevének allegorizálásában) ami a város elhelyezését illeti. A helyes olvasata a Bethánia (Bodmen Papírus) – nem az, amelyik délkeletre van Jeruzsálemt l, hanem a Jerikóval szemközt lév város, a Jordán folyó keleti oldalán.

SZÖVEG: 1:29-34
29 Másnap János látta Jézust, amint jön felé, és így szólt: "Íme, az Isten Báránya, aki
hordozza a világ b nét! 30 az, akir l én megmondtam: Utánam jön egy férfi, aki
megel zött engem, mert el bb volt, mint én. 31 Én nem ismertem t, de azért jöttem, és azért
keresztelek vízzel, hogy ismertté legyen Izráel el tt." 32 Így tett err l bizonyságot János:
"Láttam, hogy a Lélek leszállt az égb l, mint egy galamb, és megnyugodott rajta. 33 Én nem
ismertem t, de aki elküldött engem, hogy vízzel kereszteljek, mondta nekem: Akire látod a
Lelket leszállni és megnyugodni rajta, az, aki Szentlélekkel keresztel. 34 Én láttam, és
bizonyságot tettem arról, hogy ez az Isten Fia."

1:29 „Íme az Isten Báránya” Hamarosan meg kellett, hogy ünnepeljék a Páska ünnepét (vö. 2:13). Így tehát lehetséges, hogy itt a Páska bárányra utal, ezzel szimbolizálva a megmenekülést (azaz az üdvösséget) Egyiptomból (vö. II. Mózes 12). Bár vannak más értelmezések is:

1. lehetséges, hogy az Ézs. 53:7-ben említett Szenved Szolgára utal;
2. vagy lehet, hogy arra az állatra utal, amelyik a bozótban ragadt az I. Mózes 22:8-ban;
3. a Templomban megtörtén napi áldozatra utal, amit "folyamatos" áldozatnak neveznek (vö. II. Mózes 29:38-46).

Bármi legyen is a pontos asszociáció, a bárány áldozati célból küldetett.

Ezt az er teljes m etaforát Jézus áldozati h alálára P ál sohas em használta, és János is csak nagyon ritká n (v ö. 1: 29,36). A g örög kif ejezést a " kis bár ányra" J ános a 21-15-ben h asználja, Jelenések könyve pedig huszonnyolcszor.

Van még eg y l ehetséges ok Keresztel J ános ábrázolá smódjára: az írá sokon belüli apokaliptikus irodal om, ahol a "bárány" egy gy zedelmes harcos. Az áld ozati aspektus még je len van, de a bárány, mint bíró már kit nik (vö. Jel. 5:5-6,12-13).

■ **„aki hordozza a világ b nét!”** A "hordozz a" (vagy el veszi, m ás fordításban) kife jezés azt jelenti, hogy "felveszi és elviszi". Ez nagyon hasonló ahhoz az elképzeléshez, ami a III. Mózes 16-ban szerel, mint a ''b nbak". Ma ga a z a t ény, ho gy a vi lág b ne v an megemlítve, u tal a bárány feladatának eg yetemes természetére. Figy eljük meg, hogy a b n EGYESSZ ÁMÚ ne m pedig TÖBBESSZÁMÚ. Jézus a világ "b n" problémájával foglalkozott.

1:30 „mert el bb volt mint én” Ez a 15-ös v ers hangsúlyosítás miatti i smétlése. E z e gy újabb kihangsúlyozása a Messiás mindenek el tt való létezésének és istenségének (vö. János 1:1,15; 5:58; 16:28; 17:5,24; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17; Zsid. 1:3).

1:31 „hogy ismertté legyen Izrael el tt.” Ez egy gyakori jánosi kifejezés (vö. 2:11; 3:21, 7:4; 9:3; 17:6; 21:14), de nagyon ri tka a z Együttlátó Ev angéliumokban, cs ak a Márk 4:22-ben jelenik m eg. Ez egy szójáték a héber " ismerni" ki fejezésre a lapozva, ami eg y sz emélyes k apcsolatra utal valakivel, akir l többet t udsz, mint a pus zta tények. K eresztel J ános célja kett s volt: (1) felkészíteni az embereket; és (2) felfedni a Messiást.

1:32-33 Ez egy há romszoros kih angsúlyozása annak a tény nek, hogy J ános látta a L elket leszállni és megnyugodni Jézuson.

1:32 „a Lélek leszállt az égb l, mint egy galamb” Ézsaiás (40-66 fe jezetek) err l ismeri meg a Messiást (vö. Ézs. 42:1; 59:21; 61:1). Ez ter mészetesen nem akarja azt sugallani, hogy Jézus eddig a pontig nem rend elkezett a Sz entlélekkel. Ez csup án Isten kü lönleges v álasztásának és felkészítésének szimbóluma volt. Nem els sorban Jézusnak szólt ez, hanem Keresztel Jánosnak!

A zsidóknak két-korsz akos világnézetük v olt, a jelenlegi g onosz korsz ak, és az eljöv end igazságosság kors zaka. Ezt az ú j korszakot a Lélek kors zakának mondták. Ez a látomás azt mondhatta Keresztel Jánosnak, hogy (1) ez a Messiás, és hogy (2) felvirradt az új korszak.

■ **„galamb”** Ezt (1) rabbinikus szimbólumként Izraelre használták; (2) a Lélekre való utalás, amint n nem ga lambként lebegett a z I. Mózes 1:2-ben; va gy (3) a Lélek l eszállása m ódjának a metaforája (a Lélek <u>nem</u> madár).

■ **„megnyugodott”** Lásd Különleges Téma az I. János 2:10-ben.

1:33 „Én nem ismertem t” Ez azt sejteti, hogy Keresztel János nem ismerte Jézust Messiásként, nem pedig azt, hogy egyáltalán nem is ismerte. Mivel rokonok voltak, bizonyára találkoztak családi vagy vallási összejöveteleken az évek során.

■ **„de aki elküldött engem, hogy vízzel kereszteljek, mondta nekem”** Isten úg y szólt Jánoshoz, mint ahogyan tette azt a többi ÓSZ-i prófétákkal. Jánosnak fel kellett ismernie a Messiást azok által a meghatározott cselekedetek által, amik a bemerítésénél fognak megtörténni.

János bemerítés e vallási tekintélyt sug allt. A J eruzsálemb l érkez ett küldö ttség (vö. 19-28-as versek) azt sz erette v olna me gtudni, hog y honnan sz ármazik ez a t ekintély/hatalom. K eresztel János e zt a hatalmát Jéz usnak tul ajdonítja. Jézus Lélek-keresztsége fels bbrend m int J ános víz-keresztsége. Jézus saját víz-keresztsége a Lélek-keresztség jelévé fog válni, ez az új korszakba való bevezetés.

■ **„ az, aki Szentlélekkel keresztel”** Az I. Kor. 12:13-ból úgy látszik, hogy ez a fogalom rokoni kapcsolatban van azzal, amikor egy személyt Isten családjába fogadnak. A Lélek meggy zi a b n tekintetében, megnyeri Krisztusnak, bemeríti Krisztusba, és kiformálja Krisztust az új hív ben (vö. János 16:8-13).

1:34 „Én láttam, és bizonyságot tettem arról” Ezek itt mind BE FEJEZETT AKTÍV KIJELET MÓD, ami azt jelenti, hogy egy múltbeli cselekmény, amely befejez dött és még most is tart. Nagyon hasonló az I. János 1:1-4-hez.

■ **„hogy ez az Isten Fia”** Ugyanezt a címet használja Nátánáel is a János 1:49-ben. A Máté 4:3-ban a Sátán is ezt használja. Van egy érdekes görög kézirat amit az MSS P[5] és a א tartalmaz, ami az "Isten kiválasztottja" fordítást hozza az "Isten Fia" helyett. Az Isten Fia kifejezés nagyon gyakori a János Evangéliumában. De ha követjük az ésszer szövegi kritika tanát, akkor a legesetlenebb és legszokatlanabb szóhasználat is lehetséges, hogy eredeti, így tehát legalább több fordítási lehet ség is adott, annak ellenére, hogy a kéziratí bizonyosság korlátozott. Gordon Fe e megvitatja ezt a szövegvariánst a cikkében: "The Textual Criticism of the New Testament" (Az Újszövetség Szövegkritikája) 419-433-oldalak a "*The Expositor's Bible Commentary*" hoz szóló bevezet jében:

„A János 1:34-ben ezt mondta Keresztel János: "Ez az Isten Fia" (KJV, RSV [ezek különböz angol nyelv Bibliafordítások]) vagy azt hogy "Ez Isten kiválasztottja" (NEB, JB)? A kézirati bizonyíték megosztott, még a korai szöveges feljegyzések között is. A "Fiú" található a kulcs Alexandriai iratban (P[66], P[75], B, C, L cop[bo]) ugyan úgy ahogy a számos OL (aur, c, flg) és a kés bbi Syriac iratban is, miközben a "kiválasztott"-at az Alexandriai P5, א cop[sa] és az OL MSS a, b, e, ff[2] és az régi Syriac támogatja.

„A kérdést tehát bels talajon kell hát eldönteni. Ami a kézirati lehet ségeket illeti, egy dolog biztos: a változat szándékos, és nem véletlen (vö. Bart D. *Ehrman The Orthodox Corruption of Scripture* [Az Írások Ortodox Megromlása] cím könyvében a 69-70 -oldalon). De vajon egy második századbeli írástudó változtatta meg a szöveget, hogy egy örökbefogadásos Krisztológiát támogasson, vagy pedig egy ortodox írástudó érezte meg a "kiválasztott" megnevezés használatának lehet ségét arra a célra, hogy támogassa az örökbefogadást, így tehát ortodox okokból változtatva meg a szöveget? Ami a lehet ségeket illeti az utóbbi sokkal inkább lehetséges, f leg mivel az "Isten Fia" kifejezés sehol máshol nincs megváltoztatva az egész evangéliumban, csak hogy illeszkedjen az örökbefogadás tanához.

„De a végs döntésnek tartalmaznia kell az exegézist is. Mivel az, amit Keresztel János mondott, majdnem biztos hogy szándékosan messiási volt és nem a keresztény teológia állítása, a kérdés az, hogy tükrözi-e a messianizmust az olyan igerészek, mint a Zsolt. 2:7 vagy az Ézs. 42:1. A szenvedés fényében, vagy a húsvéti bárány minta fényében ami a Ján os 1:29-ben van, minden bizonnyal vitatható, hogy a "kiválasztott" illik az evangélium szövegébe” (431-432 oldalak).

SZÖVEG: 1:35-42

35Másnap ismét ott állt János két tanítványával együtt, 36és rátekintve Jézusra, aki arra járt, így szólt: "Íme, az Isten Báránya!" 37Meghallotta a két tanítvány, hogy ezt mondta, és követték Jézust. 38Jézus megfordult, és amikor meglátta, hogy követik t, megszólította ket: "Mit kerestek?" k pedig ezt válaszolták: "Rabbi - ami azt jelenti: Mester -, hol van a lakásod?" 39 így szólt: "Jöjjetek, és meglátjátok." Elmentek tehát, meglátták, hol lakik, és nála maradtak azon a napon; körülbelül délután négy óra volt ekkor. 40A kett közül, akik ezt hallották Jánostól és követték t, András, Simon Péter testvére volt az egyik. 41 mihelyt találkozott testvérével, Simonnal, ezt mondta neki: "Megtaláltuk a Messiást" - (ami azt jelenti: Felkent). 42Odavitte Jézushoz, aki rátekintve így szólt: "Te Simon vagy, Jóna fia: téged Kéfásnak fognak hívni" - (ami azt jelenti: K szikla).

1:35 „két tanítványával" A M árk 1:16-20 úg y t nik, h ogy m ásképp jegyzi f el e nnek a két tanítványnak az elhívását. Nem tudjuk pontosan, hogy milyen mérték volt az a kapcsolat, ami ezen események e l tt v olt J ézus és a g alileai t anítványai között . Voltak bizonyos l épcs fokai a fegyelemnek abb an a folyamatban, ami kor v alaki tel jes-idej köv et jévé vált e gy rabbinak J ézus idejében. E zeket a procedúrákat a rabbinikus f orrások meg említik, de az ev angéliumi feljegyzésekben n em kö vetik pontos an. A k ét megemlített tanítv ány András (v ö. 40-es v ers) és János (aki soha nem említi meg magát név szerint az evangéliumban).

A t anítvány s zó jelenthet (1) ta nulót és/vagy (2) k övet t. E z v olt a ko rai m egnevezésük azoknak, akik hittek Jézus Krisztusban, mint a megígért Messiásban. Fontos megjegyezni, hogy az ÚSZ taní tványoknak hívja ket, n em puszta dön téshozóknak (v ö. M áté 13). A k ereszténység eg y kezdeti dönt és (megtérés és hi tre jutás) am it az engedelmesség és ki tartás f olyamatos el döntése követ. A kereszténység nem egy t zkárra szóló biztosítási politika vagy jegy a mennybe, hanem egy mindennapos szolgai/baráti kapcsolat Jézussal.

1:37 „Meghallotta a két tanítvány, hogy ezt mondta" Keresztel János túlmutatott mag án Jézusra mutatva (vö. 3:30).

1:38 „Rabbi – (ami azt jelenti Mester)" Ez e gy gy akori megszólítás v olt a z els századi judaizmusban, azokat szólították így, akik értelmezni tudták a Mózesi Törvény és a Szájhagyomány (a Talmud) értelmét é s alkal mazását. Szó szerint azt jelenti "én m esterem". János apostol e nnek a megfelel jét, a " tanítót" hasz nálja (v ö. 1 1:8,28; 13:13-14; 20:10) . Az a t ény, hog y J ános megmagyarázza ezt a kifejezést (vö. 38,41,42-es versek) azt mutatja, hogy János a pogányoknak ír.

■ **„hol van a lakásod?"** Úgy t nik, hogy követi a hagyományos procedúrát abban a f olyamatban, amikor a tanító és a di ákja közötti kül önleges k apcsolat m egalapozódik. A kérdé sük azt r ejti magában, hogy ez a két férfi s zeretett volna töb b id t töl teni J ézussal, többet ann ál, hogy az út közben feltesznek neki egy pár kérdést. (vö. 39-es vers).

1:39 „körülbelül délután négy óra volt ekkor" Nem világos, hog y Ján os a római id számítást használja, elkezdve (1) 12.00-kor, vagy (2) napkeltekor, vagy a zsidó id számítást, ami hajnal 6.00-kor kezdte a n apot. Amikor ös szehasonlítjuk a J ános 19 :14-et a M árk 15:25-tel, akkor úg y t nik, hogy a róm ai id t használja. Bár amikor megnézzük a János 11:9-et, az pedig a zsidó id t sugallja. Lehetséges, hog y J ános mi nd a kétfajta i d számítást hasz nálta. It t úgy t nik, hog y a rómait használja, t ehát körülbelül du. 4 óra l ehetett (a z angol szöveg tíz órát m ond, ezért ez a bek ezdés. Ford. megjegy.).

1:41
NASB „El ször a saját testvérével találkozott meg"
NKJV, NRSV „A saját testvérével találkozott el bb"
TEV „Egyb l találkozott vele"
NJB „Az els dolog amit András tett"

Van egy kéz irat v áltozat, am i b efolyásolja a fordítást. Ezek a l ehet ségek: (1) a z els dol og, amit András tett; (2) az els személy, akivel találkozott; vagy (3) András volt az els , aki elment és elmondta.

■ **„a Messiást" – (ami azt jelenti: Felkent)"** Lásd az 1:20 jegyzetét.

1:42 „Jézushoz, aki rátekintve" Ez a kifejezés egy "alaposan végigmér"-szer nézésre utal.

■ **„Simon vagy, Jóna fia"** Van egy kis félreértés az ÚSZ-ben Péter apjának nevét illet leg. A Máté 16:17-ben Pétert Jón ás fiának hív ja (*Iónas*) d e itt "János f iának" h ívja (*Ióannés*). (Egyik magyar

fordításban sincs meg ez a probléma, a Károliban is és az újfordításban is Jóna fia szerepel. A Ford. Megjegy.) A János nevet találjuk az MSS P^{66},P^{75}, א és az L. MS B -ben is ugyan ez szerepel, csak egy "n" -bel (*Ióanés*). A Jónás név az MSS A, B^{3}-ban fordul el , és több régebbi kéziratban is. Úgy t nik, hogy nincs világos válasz erre a k érdésre. A változó bet zés gyakori azoknál a neveknél, amelyeket arám eredetib l fordítottak.

■ **„téged Kéfásnak fognak hívni" – (ami azt jelenti: K szikla)"** A Kéfás kifejezés az arám szó a sziklára (*kepa*), ami a görögben *kephas*-ként jön át. Ez a név stabilitásra, er re és állhatatosságra emlékeztethet.

SZÖVEG: 1:43-51
43Másnap Jézus Galileába akart indulni. Ekkor találkozott Fülöppel, és így szólt hozzá:
"Kövess engem!" 44Fülöp pedig Bétsaidából származott, András és Péter városából. 45Fülöp
találkozott Nátánaéllel, és így szólt hozzá: "Megtaláltuk azt, akir l Mózes írt a törvényben,
akir l a próféták is írtak: Jézust, a József fiát, aki Názáretb l származik." 46"Származhat-e
valami jó Názáretb l?" - kérdezte t le Nátánaél. Fülöp így válaszolt: "Jöjj, és lásd meg!"
47Amikor Jézus látta, hogy Nátánáel közeledik feléje, azt mondta róla: "Íme, egy igazi
izráelita, akiben nincsen álnokság." 48Nátánáel megkérdezte t le: "Honnan ismersz engem?"
Jézus így válaszolt neki: "Miel tt Fülöp idehívott, láttam, hogy a fügefa alatt voltál."
49Nátánáel így szólt hozzá: "Mester, te vagy az Isten Fia, te vagy Izráel királya!" 50Jézus így
válaszolt neki: "Mivel azt mondtam neked, hogy láttalak a fügefa alatt, hiszel? Ennél nagyobb
dolgokat fogsz látni." 51És hozzátette: "Bizony, bizony, mondom néktek: meglátjátok a
megnyílt eget és az Isten angyalait, amint felszállnak, és leszállnak az Emberfiára."

1:43 „ Másnap" János kronológiai elemeket is beszúr a szövegbe az egész evangéliumon keresztül (vö. 1:29, 35, 43; 2:1; stb)

■ **„akart indulni"** János Jézus Júdeában történt korai szolgálatát jegyzi itt fel, ami nincs feljegyezve az Együttlátó evangéliumokban. János evangéliuma Jézus júdeai szolgálatára összpontosít, különösen is a jeruzsálemi szolgálatára.

■ **„Kövess engem!"** Ez itt JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD. Ez a rabbinikus elhívás megszólítása volt, amikor valakit állandó tanítványnak hívtak el. Az sidóknak voltak bizonyos irányelvei, amik meghatározták ez ilyenfajta kapcsolatot.

1:44 „Fülöp pedig Bétsaidából származott" Ennek a városnak a neve azt jelenti "a halászat háza". András és Péter is itt lakott.

1:45 „Nátánáel" Ez egy héber név, ami azt jelenti "Isten adott". Ilyenmód nem említik meg az Együttlátó Evangéliumokban. Modern kori tudósok azt feltételezik, hogy az, akit "Bartimeus"-nak hívnak, de ez csak feltételezés marad.

■ **„törvényben, akir l a próféták is írtak"** Itt a Héber kánon három részéb l kett re is utal: a Törvény, a Próféták, és az Írások (amit Kr. u. 90-ben végre rögzítettek Jamniában). Ez egyfajta mód volt arra, ahogy az egész ÓSZ-re utaltak.

■ **„Jézust, a József fiát, aki Názáretb l származik"** Ezt az sidó használat fényében kell megértenünk. Jézus akkoriban Názáretben lakott és a ház/család atyját Józsefnek hívták. Ez nem tagadja Jézus betlehemi születését (vö. Mikeás 5:2), sem pedig a sz zt l való születését (vö. Ézs. 7:14).

1:46 „Származhat-e valami jó Názáretb l?" – kérdezte t le Nátánáel" Bizonyára Fülöp és Nátánáel is jól ismerte az ÓSZ-et, éppen ezért tudták, hogy a Messiás Betlehemb l származik (vö. Mikeás 5:2), nem pedig a pogány galileai Názáretb l, (lehet, hogy nem gondoltak az Ézs. 9:1-7-re).

1:47
NASB, NKJV,
NRSV „akiben nincsen álnokság"
TEV „semmi hamis nincsen benne"
NJB „akiben nincsen csalás"

Ez egy szinte emberre utal, akiben nem voltak rejtett motivációk (vö. Zsolt. 32:2), egy igazi képvisel je a kiválasztott népnek, Izraelnek.

1:48 „Miel tt Fülöp idehívott, láttam, hogy a fügefa alatt voltál." Nyilvánvaló, hogy Jézus a természetfeletti tudását használta arra, hogy jelet adjon Nátánáelnek arról, hogy volt a Messiás.

Nehéz megérteni, hogy Jézus istensége és emberisége hogyan m ködött. Néhány szövegben bizonytalan az, hogy Jézus "természetfeletti" er ket vagy emberi képességeket használ. Itt az a következtetés, hogy "természetfeletti" képességet használ.

1:49 „Nátánáel így szólt hozzá: Mester, te vagy az Isten Fia, te vagy Izrael királya!" Figyeld meg a két címet! Mind a kett nek nemzeti Messiási utalása van. Ezek a korai tanítványok Jézust els századi zsidó kategóriákban tudták csak megérteni. Nem értették meg teljesen az személyét és munkásságát, mint a Szenved Szolgáét (vö. Ézs. 53) csak a feltámadása után.

1:51
NASB „Bizony, bizony, mondom néktek"
NKJV „Bizonyára mondom néktek"
NRSV „Igazán mondom néktek"
TEV „Az igazat mondom néktek"
NJB „Minden bizonnyal"

Szó szerint ez itt azt jelenti "Ámen! Ámen!" Csak a János evangéliumában találjuk azt, hogy Jézus megkett zi ezt a kifejezést, és összesen huszonötször használja. Az "Ámen" a héber hit (*emeth*) szó formája volt, ami azt jelentette, hogy "biztosnak lenni". Az ÓSZ-ben a szilárdság és a megbízhatóság metaforájaként használták, és "hit"-ként vagy "h séges"-ként fordították. Bár id vel meger sítésre kezdték el használni. Mivel a mondat elején áll, ezért ez egy egyedülálló módja volt annak, hogy Jézus ki emelked , megbízható állításaira hívja fel a figyelmet (vö. 1:51; 2:3,5,11; 5:19,24,25; 6:26,32,47,53; 8:34,51,18; 10:1,7; 13:16,20,21,38; 14:12; 16:20,23; 21:18).

Figyeljük meg, hogy itt TÖBBESSZÁMRA vált (az igét és a f nevet is). Minden bizonnyal mindenkinek szólt, akik körülötte álltak.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÁMEN

I. ÓSZÖVETSÉG
   A. Az "Ámen" kifejezés egy héber szónak az egyik formája, ami igazságot jelent (*emeth*) vagy hitelességet (*emun*, emunah), hitet és h séget.
   B. Szótani eredete a személy fizikai stabil állásából ered. Az ellentettje az lenne, hogy valaki nem szilárd, elcsúszik (vö. V. Mózes 28:64-67; 38:16; Zsolt. 40:2; 73:18; Jer. 23:12) vagy bozladozik (vö. Zsolt. 73:2). Ebb l a szó szerinti használatból alakult ki a metaforikus megfelel je a h séges, hiteles, lojális, és megbízható (vö. I. Mózes 15:16; Hab. 2:4).

C. Különleges használati módok:
1. oszlop, II. Kir. 18:16 (I. Tim. 3:15)
2. meggy z dés, II. Mózes 17:12
3. szilárdság, II. Mózes 17:12
4. stabilitás, Ézs. 33:6; 34:5-7
5. igaz, I. Kir. 10:6; 17:24; 22:16; Péld. 12:22
6. határozott, II. Krón. 20:20; Ézs. 7:9
7. megbízható (Tóra), Zsolt. 119:43,142,151,168

D. Az ÓSZ-ben két másik Héber kifejezést használnak az aktív hitre.
1. *bathach*, bizalom
2. *yra*, félelem, tisztelet, dicséret (vö. I. Mózes 22:12)

E. A bizalom vagy a megbízhatóság jelentéséb l kialakult egy liturgiai használata, amit arra használtak, hogy me ger sítsenek egy igaz va gy m egbízható á llítást valakir l (vö. V. Mózes 27:15-26; Neh. 8:6; Zsolt. 41:13; 70:19; 89:52; 106:48).

F. Ehhez a kife jezéshez a teológiai kulcs n em az embe riség h sége, hanem YHWH h sége (v ö. II. Mózes 3 4:6; V. Móz es 32:4; Zsolt 108:4; 1 15:1; 117:2; 1 38:2). A bukott em beriség egyetlen remény e az YHWH kegyelmes és h séges szövetségi h sége és az ígéretei.

Azoknak, akik ismerik YHWH-t, oly anoknak ke ll lenniük, mint (v ö. Ha b. 2:4). A Biblia történelem, és annak a feljegyzése, hogy Isten az képét helyreállítja (vö. I. Mózes 1:26-27) az emberekben. Az üdvösség helyreállítja az emberiség azon képességét, hogy közeli kapcsolata legyen Istennel. Ezért lettünk megteremtve.

II. ÚJSZÖVETSÉG

A. Az ÚS Z-ben az "á men" sz ó használata na gyon gy akori e gy á llítás megbízhatóságának összegz li turgiai meg er sítéseként (vö. I. Kor. 14:16; II. K or. 1:20; Jel. 1:7; 5:14; 7:12).

B. Az ÚSZ-ben gyakori az imádság zárására való használata ennek a kifejezésnek (vö. Róma 1:25; 9:5; 11:36; 16:27; Gal. 1:5; 6:18; Ef. 3:21; Fil. 4:20; II. Thessz. 3:18; I. Tim. 1:17; 6:16; II. Tim. 4:18).

C. Jézus volt az egyetlen, aki ezt e kifejezést (Jánosban kett zve) használta arra, hogy egy j elent ségteljes állítást vezessen be vele (v ö. L ukács 4 :24; 12 :37; 18:17,29; 21:32; 23:43).

D. A Jel. 3:14-ben Jézus címeként használja (lehetséges, hogy YHWH címe is ez volt az Ézs. 65:16-ban).

E. A h ségesség va gy a h it, a me gbízhatóság és a bizalom a gö rögben a *pistos* v agy *pistis* szóval ker ül kif ejezésre, ami t a z angolban a b izalom, hit, hinni sz óval fejeznek ki.

■ **„a megnyílt eget”** Ez itt BE FEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGE NÉV, ami azt s ugallja, hogy nyitva is maradtak. Az "ég" kifejezés itt azért van (az eredetiben) TÖBBESSZÁMBAN, mert a héber nyelvben ez TÖBBESSZÁMÚ f név. Utalhat (1) a föld felett lév atmoszférára, mint az I. Mózes 1-ben, (2) vagy Isten valódi jelenlétére.

■ **„az Isten angyalait, amint felszállnak, és leszállnak”** Ez itt egy uta lás J ákób b ételi megtapasztalására (vö. I . M ózes 28:10). Jé zus meger síti, h ogy amint Isten me gígérte, h ogy beteljesíti Jákób szükségeit, Isten valóban gondoskodott minden szükségér l!

■ **„Emberfia”** Jézus itt önmagát nevezi meg. Ez egy héber kifejezés volt arra, amikor egy emberi lényre utaltak (vö. Zsolt. 8:4; Ezék. 2:1). D e a Dániel 7:13-ban való f elt nése mi att i steni

tulajdonságokkal ruházódott fel. Ennek a kifejezésnek nem volt nemzeti vagy katonai felhangja, mert a rabbik nem használták. Jézus azért használta ezt, mert ez összefoglalta természetének két aspektusát (vö. I. János 4:1-6).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne mondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért kérdezi meg a Jeruzsálemb l érkezett küldöttség Keresztel Jánost, hogy -e a három ÓSZ-i személy egyike?
2. Azonosítsd azt a krisztológiai állítást, amit Keresztel János mond Jézusról a 19-31 versekben.
3. Miért változik olyan sokszor az Együttlátó Evangéliumokban és János evangéliumában a tanítványok megnevezése?
4. Mit értettek meg ezek a férfiak Jézusból? Figyeld meg azokat a címeken, amiken hívják t (39-es vers)
5. Hogyan hívta magát Jézus? Miért?

JÁNOS 2

MODERN FORDITÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A kánai menyegz	A víz borrá változtatása	A kánai menyegz	A kánai menyegz	A kánai menyegz
2: 1-11	2: 1-12	2: 1-11	2: 1-3	2: 1-10
			2: 4	
			2: 5	
			2: 6-10	
			2: 11	2: 11-12
2: 12		2: 12	2: 12	
A templom megtisztítása	Jézus megtisztítja a templomot	A templom megtisztítása		A templom megtisztítása
2: 13-22	2: 13-22	2: 13-22	2: 13-17	2: 13-22
			2: 18	
			2: 19	
			2: 20	
			2: 21-22	
Jézus minden embert ismer	A szívek megítél je		Jézus ismeri az emberi természetet	Jézus Jeruzsálemben
2: 23-25	2: 23-25	2: 23-25	2: 23-25	2: 23-25

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS a 2:1-11-ES VERSEKBE

A. Jézus nagyon más volt, mint a többi vallási vezet azokban az id kben. Együtt evett és ivott a közemberekkel. Míg Keresztel János egy magának való ember volt a pusztából, addig

Jézus nyilvános személy volt, aki a közemberekkel együtt volt.

B. Az els csodája annyira háztartási jelleg volt, annyira családias! A közemberek felé való tör dése és érdekl dése jellemzi Jézust, az önigazult, vallásoskodók felé való haragja pedig jellemének másik odalát tükrözi. Az emberek prioritása, nem pedig a hagyományok vagy a kötelez r ituálék érdekelték, és ez felfedi Jézus szabadságát, mégis tisztelte a kulturális elvárásokat.

C. Ez volt Jézus hét csodája közül az el s , a mi felfedi Jézus karakterét és hatalmát (2-11 fejezetek

1. vizet borrá változtatja (2:1-11)
2. a fiú meggyógyítása (4:46-54
3. a béna ember meggyógyítása (5:1-18)
4. a sokaság megvendégelése (6:1-15)
5. vízen járás (6:16-21)
6. a vak meggyógyítása (9:1-41)
7. Lázár feltámasztása (11:1-57)

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG 2:1-11
[1]A harmadik napon menyegz volt a galileai Kánában. Ott volt Jézus anyja. [2]Meghívták
Jézust és tanítványait is a menyegz re. [3]Amikor elfogyott a bor, Jézus anyja így szólt hozzá:
"Nincs boruk." [4]Mire Jézus azt mondta: "Vajon énrám tartozik ez, vagy terád, asszony?
Nem jött még el az én órám." [5]Anyja így szólt a szolgákhoz: "Bármit mond nektek, tegyétek
meg." [6]Volt ott hat k veder a zsidók tisztálkodási rendje szerint, amelyekbe egyenként két
vagy három métréta fért. [7]Jézus így szólt hozzájuk: "Töltsétek meg a vedreket vízzel." És
megtöltötték színültig. [8]Aztán így szólt hozzájuk: "Most merítsetek, és vigyetek a
násznagynak." k vittek. [9]Amikor a násznagy megízlelte a vizet, amely borrá lett, mivel nem
tudta, honnan van, csak a szolgák tudták, akik a vizet merítették, odahívta a v legényt, [10]és
így szólt hozzá: "Minden ember a jó bort adja fel el ször, és amikor megittasodtak, akkor a
silányabbat: te pedig ekkorra tartogattad a jó bort." [11]Ezt tette Jézus els jelként a galileai
Kánában, így jelentette ki dics ségét, és tanítványai hittek benne.

2:1 „menyegz volt” A falusi esküv k óriási társadalmi események voltak. Gyakran az egész lakosság részese volt és napokig is eltarthatott.

■ **„Ott volt Jézus anyja”** Nyilvánvalóan Mária segédkezett az esküv i el készületeknél. Ez látszik abból, hogy (1) parancsol a szolgáknak (vö. 5-ös vers) és abból (2) hogy aggódik az innivaló miatt (vö. 3-as vers). Ez a család valószín leg a rokonaik voltak vagy a család barátai.

2:3 „Nincs boruk.” Héber szokás volt, hogy a vendégek hozták a bort. A bor nyilvánvalóan erjesztett bor volt, ahogy ezt láthatjuk abból, hogy (1) a násznagy hogyan szól a borról, 9-10-es versek; (2) Jézus idejében ez volt a zsidó szokás; (3) és a higiéniai folyamatok hiánya vagy a kémiai adalékanyagok hiánya miatt.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A BOR ÉS MÁS TÖMÉNY SZESZES ITALOK

I. Bibliai Kifejezések

A. Ószövetség

1. *Yayin* – Ez az általános kifejezés a borra, amit 141 alkalommal használ. Ennek az etimológiája bizony talan, m ert n em h éber g yöker . Mind ig erjesz tett gyümölcslevet, á ltalában sz l levet jelent. Néhány j ellemz ig ehely: I. M ózes 9:21; II. Mózes 29:40; IV. Mózes 15:5,10.
2. *Tirosh* – Ez az "ú jbor". A köz el keleten uralkod ó kl imatikus feltételek miatt az erjesztés már a gyümölcslé kinyerése után hat órával elkezd dött. Ez a ki fejezés olyan borra utal , ami az er jedés f olyamata alatt v an éppen. N éhány jellemz igehely: V. Mózes 12:17; 18:4; Ézs. 62:8-9; Hós. 4:11.
3. *Asis* – Ez nyilvánvalón az alkoholos italokra utal (Joel 1:5; Ézs. 49:26).
4. *Sekar* – Ez a "tömény szeszes ital" kifejezés. Ebben a kifejezésben ott van a héber zsógyökér, a ''részeg" vagy "részeges". Hozzá adtak valamit, amit l még er sebb lett az alkoholtartalma. Párhuzamos a *yayin*-nal (vö. Péld. 20:1; 31:6; Ézs. 28:7).

B. Újszövetség

1. *Oinos* – a *yayin* görög megfelel je.
2. *Neos oinos* (újbor) – a *tirosh* görög megfelel je (vö. Márk 2:22).
3. *Gleuchos vinos* (é des bo r) – az erjedés korai sz akaszában já ró bor (vö. Apcsel. 2:13)

II. Bibliai Használat

A. Ószövetség

1. A bor Isten ajándéka (I. M ózes 27:28; Z solt. 10 4:14-15; Préd . 9 :7; Hós. 2:8- 9; Jóel 2:19, 24; Ámós 9:13; Zak. 10:7).
2. A bor a z áldozati fe lajánlás ré sze (II. M ózes 29: 40; III. Móz es 23:13; IV. Mózes 15:7, 10; 28:14; V. Mózes 14:26; Bír. 9:13).
3. A bort gyógyszernek használták (II. Sám. 16:2; Péld. 31:6-7).
4. A bor n agy problé mát okozhat (Noé – I. Mózes 9:21; L ót – I. Móz es 19 :22,25; Sámson – Bír. 16:19; Nábál – I. Sám. 25:36; Uriás – II. Sám. 11:13; Ammon – II. Sám. 13 :28; Élá – I. K ir. 16:9; B enhadad – I. K ir. 20:12; Vezet k – Ámósz 6:6; Asszonyok – Ámósz 4).
5. A borra l v issza l ehet élni (Péld . 20 :1; 23:29-3 5; Ézs. 5:11,22; 19 :14; 28:7-8; Hóseás 4:11).
6. A bor tiltva v olt bizony os csoportoknak (S zolgálatban lév papok – III. Móz es 10:9; Ezék. 44:21; Nazarénusok – I V. Mózes 6; és a Vezet k – Péld. 31:4-5; Ézs. 56:11-12; Hóseás 7:5).
7. A bort e szkatalógiai sz övegkörnyezetben i s használták (Ámós z 9:13; J óel 3:18; Zak. 9:17).

B. Bibliaközi

1. A bor, ha mértékletesen használják nagyon hasznos (Ecclesiasticus 31:27-30).
2. Azt mondják a rabbik: „A bor a gyógyszerek legnagyobbika, ahol hiányzik a bor, ott van szükség a gyógyszerekre." (BB 58b)

C. Újszövetség

1. Jézus nagy mennyiség vizet változtatott borrá (János 2:1-11).
2. Jézus is ivott bort (Máté 11:18-19; Lukács 7:33-34; 22:17).
3. Pétert az új borral való megrészegedéssel vádolták Pünkösdkor (Apcsel. 2:13).
4. A bort lehet gyógyszerként is használni (Márk 15:23; Lukács 10:34; I. Tim. 5:23).
5. A vezet k ne éljenek vissza a borivással. Ez nem jelentett teljes absztinenciát (I. Tim 3:3, 8; Titusz 1:7; 2:3; I. Péter 4:3).
6. A bort eszkatalógiai szövegkörnyezetben is használja (Máté 22:1; Jel. 19:9).
7. A rész egességet he lyteleníti (M áté 24 :49; L ukács 1 1:45; 21:34; I . Kor. 5 :11-13; 6:10; Gal. 5:1; I. Péter 4:3; Róma 13:13-14).

III. Teológiai Betekintés

A. Ellentétes feszültség
1. A bor Isten ajándéka.
2. A részegesség nagy probléma.
3. Bizonyos kultúrákban él   hí v knek korlátozniuk k ell a szabadságukat az evangélium i ránti figyelmességb l (Máté 15: 1-20; M árk 7:1-23; I . Kor. 8- 10; Róma 14:1-15:13).

B. A megadott határok túllépésre való hajlam
1. Isten a forrása minden jó dolognak (a teremtés "igen jó," I. Mózes 1:31).
2. A bukott emberiség Isten minden ajándékával visszaélt azáltal, hogy az Isten-adta szabályokat túllépte.

C. A v isszaélés bennünk van, n em a dolg okban. N incsen s emmi gonosz a fizikai teremtésben (vö. Márk 7:18-23; Róma 14:14,20; I. Kor. 10:25-26; I. Tim. 4:4; Titusz 1:15).

IV. Az Els   Századi Zsidó Kultúra és az Erjesztés

A. Az erje dés nagyon kor án b eindul, körülbel ül hat ór ával azután, hog y a sz   l t kisajtolták, f   leg a meleg klímájú területeken a higiénia mentes környezetben.
B. A zs idó ha gyomány a zt m ondja, h ogy a mikor egy vé kony h abréteg m egjelent a felszínen (az erjedés jele), akkor már kötelesek v oltak abból bor -tizedet adni (*Ma aseroth* 1:7). Ezt hívták "újbornak" vagy "édes bornak".
C. Az els   dleges er   teljes erjedés egy hét alatt lezajlódott.
D. A másodlagos erjedés körülbelül 40 napig tartott. Ebben az állapotában "érett bornak" hívták, és fel lehetett áldozni az oltáron (*Edhuyyoth 6:1).*
E. Az a bor, ami a hordó fe nekén leülepedett (óbor) jó borna k sz ámított, de használat el   tt jól át kellett sz   rni.
F. Egy éves erjedés után általában már jól megérett bornak számított. Három év volt az a leghosszabb id   tartam, amíg a bort biztonságosan lehetett tárolni. Óbornak hívták, és vízzel kellett hígítani.
G. Csak az utóbbi 100 évben tudták az erjedési folyamatot elhúzni a steril környezetben és k émiai ad alékanyagok használatával. A r égi id   kben n em tudták megállítani az erjedés természetes folyamatát.

V. Záró Megállapítások

A. Légy bi ztos a tapasz talataidban, teológiádban és biblia i értelmezé sedben, n e becsméreld J ézust és az els   századi zs idó és/vagy keresztény kultúrát! Nyilvánvalóan nem voltak teljesen absztinensek.
B. Nem pártolom az alkohol társadalmi használatát. Bár sokan túlzásba vitték a Biblia álláspontját ezzel a témával kapcsolatban, és most fels   bbrend   igazságot követelnek maguknak kulturális/ felekezeti el   ítéletekre alapozva.
C. Számomra a Róma 14:1-15:13 és az I . Kor. 8-10 beteki ntést és támaszpontokat biztosítottak, amik a hív   társa ink sz eretetére és a tiszteletére alapoz ódnak, és az evangélium m inden k ultúrában való elter jesztésére, nem pedig sz emélyes szabadságra vagy bíráskodó kritikára. Ha a Biblia a hit   é s a gy akorlat eg yetlen forrása, akkor lehet hogy újra kell gondolnunk ezt a témát.
D. Ha a teljes absz tinenciát úgy er   ltetjük, mint ha az l enne Isten akarata, akkor m it tételezünk fel Jézus   ról, és az okról a mod ern ku ltúrákról, am ik re ndszeresen használják a bort (pl. Európa, Izrael, Argentína)?

2:4 „Asszony” Az angolban (és a magyarban is, Ford. Megjegy.) ez elég durván hangzik, de ez egy héber idióma volt, a tisztelet címe/rangja (vö. 4:21; 8:10; 19:26; 20:15).



NASB „Vajon énrám tartozik ez, vagy terád”
NKJV „Mi köze a gondodnak Hozzám?”
NRSV „Miért tartozik ez rád és rám?”
TEV „Ne mondd meg nekem mit tegyek”
NJB „Mit akarsz t lem?”

Ez egy héber idióma, szó szerint "mi köze hozzám vagy hozzád" (vö. Bírák 11:12; II. Sám. 16:10; 19:22; I. Kir. 17:18; II. Kir. 3:13; II. Krón. 35:21; Máté 8:29; Márk 1:24; 5:7; Lukács 4:34; 8:28; János 2:4). Lehet, hogy ez volt a kezdete annak, hogy Jézusnak újfajta lett a kapcsolata a családjával.

■ **„Nem jött még el az én órám”** Ez megmutatja, hogy Jézus tudta magáról, hogy milyen cél lett kijelölve a számára (vö. Márk 10:45). János ezt a kifejezést, hogy "óra" számos módon használja: (1) az id re (vö. 1:39; 4:6,52,53; 11:9; 16:21; 19:14; 19:27); (2) a végid kre (vö. 4:21,23; 5:25,28); (3) az utolsó napjaira (letartóztatása, kihallgatása, halála, vö. 2:4; 7:30; 8:20; 12:23,27; 13:1; 16:32; 17:1).

2:5 „Bármint mond nektek, tegyétek meg.” Mária nem értette meg Jézus hozzászólásait teljes mértékben, mivel elejét veszi Jézus cselekvéseinek azzal, hogy saját maga nevében cselekszik ebben a szituációban.

2:6
NASB „a zsidók tisztálkodási rendje szerint”
NKJV „a tisztálkodási módszer szerint”
NRSV „a zsidók tisztálkodási rituáléi szerint”
TEV „a zsidóknak vannak szabályaik a rituális mosakodásaikra”
NJB „a rituális mosakodások miatt, ami szokás volt a zsidók között”

Ezek a vizes vedrek a ceremoniális tisztálkodásokra voltak használatosak, a láb, a kezek és a használati eszközök, stb. elmosására. János azért teszi hozzá ezt a magyarázatot, hogy segítsen a pogányoknak megérteni ennek a hátterét.

2:6-7 „Volt ott hat k veder” Mint ahogy oly gyakran láthatjuk, ez is úgy t nik, hogy egy olyan jel, aminek kett s értelme van:

1. hogy segítse az ifjú párt;
2. de végs soron Jézus felé mutat, mint aki a Judaizmus beteljesülése. Ennek az utóbbi kijelentésnek az oka lehet a
   a. "hatos" szám, ami az emberi er feszítés szimbóluma;
   b. Jézus arra kéri ket, hogy csordultig töltsék meg, ennek úgy t nik hogy szimbolikus jelentése van, nem csupán annyi, hogy több bort biztosítson;
   c. az a hatalmas mennyiség bor, ami túl sok volt egy helybéli eskü i ünnepségre;
   d. a bor az új korszak b ségének szimbóluma (vö. Jer. 31:12; Hós. 2:22; 14:7; Jóel 3:18; Ámósz 9:12-14).

■ „**amelyekbe egyenként két vagy három métréta fért”** Az a mértékegység, amit itt használ a héber *bath* kifejezés. Három különböz méret *bath* volt Jézus napjaiban, tehát a pontos mennyiség bizonytalan, de ez a csoda hatalmas mennyiség bort jelentett!

2:8
NASB „a násznagy”
NKJV „az ünnep házigazdájának”
NRSV „a f sáfárnak”
TEV „a férfinak, aki az ünnep f nöke volt”

NJB „aki az ünnepséget elnökölte"

Ez a személy lehetett (1) egy megtisztelt vendég, aki az ünnep levezetésével lett megbízva vagy (2) egy szolga, akinek a vendégek kiszolgálása volt a feladata.

2:10 A lényeg az, hogy általában el ször a jó bort szolgálták fel. Miután a vendégek már a bor hatása alá kerültek, silányabb min ség bort szolgáltak fel. De itt a legjobb volt az utolsó! Ez úgy t nik, hogy ez egy kontraszt a Judaizmus ószövetsége és a Jézusban való újszövetség között (vö. a Zsidók könyvével). Amikor Jézus megtisztítja a Templomot (vö. 2:13-25) szimbolizálhatja ezt az igazságot.

2:11 „Ezt tette Jézus els jelként" János evangéliuma hét csoda és azok magyarázata köré épül. Ez az els .

■ **„így jelentette ki dics ségét, és tanítványai hittek benne"** Jézus dics ségének kijelentése (lásd az 1:14-hez tartozó jegyzetet) volt a csodák célja. Ez a csoda, mint ahogy több másik is, úgy t nik, hogy els dlegesen a tanítványok felé lett intézve! Ez nem a kezdeti hitükre utal, hanem arra, hogy folyamatosan fogták fel/értették meg az személyét és munkásságát. Nem biztos, hogy a vendégek tudtak arról, hogy mi is történt.

SZÖVEG: 2:12
[12]**Ezután lement Kapernaumba anyjával, testvéreivel és tanítványaival együtt, és ott tartózkodtak néhány napig.**

2:12 „Kapernaum" Názáret hitetlensége után (vö. Lukács 4:16-30) ez a város vált Jézus galileai f hadiszállásává (vö. Máté 4:13; Márk 1:21; 2:1; Lukács 4:23, 31; János 2:12; 4:46-47).

■ Ez egy egyedülálló betekintés Jézus családja felé való szolgálatába a kánai csoda fényében.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 2:13-25-ÖS VERSEKBE

A. Elég sok v ita volt már az ÚSZ-i tudósok között, hogy Jézus hányszor tisztította meg a Templomot. János a Templom megtisztítását Jézus szolgálatának elég korai szakára tette, míg az Együttlátók (Máté 21:12, Márk 11:15; és Lukács 19:45) Jézus életének utolsó hetére teszi. A két feljegyzés különböz ségeire alapozva úgy t nik, hogy kétszer tisztította meg a Templomot, nem egyszer.

Bár kétségtelenül az is lehetséges, hogy János Jézus cselekedeteit teológiai célokkal szerkesztette meg. Minden Evangéliumírónak meg volt az ihletettség alatt az a szabadsága, hogy szelektálja, hasonítsa, szerkessze és összegezze Jézus cselekedeteit és tanításait. Nem hiszem, hogy szabadságuk volt arra, hogy szavakat adjanak Jézus szájába vagy hogy eseményeket találjanak ki. Emlékeznünk kell arra, hogy az Evangéliumok nem modern életrajzok, hanem evangéliumi röpiratok kiválasztott olvasók számára. Az Evangéliumok nem id rendiek, és nem jegyzik fel Jézus összes szavát (inkább összegzik azokat). Ez viszont nem jelenti azt, hogy nem lennének pontosak. A keleti irodalom más kulturális elvárásokon alapult, mint a nyugati.

B. A Templom megtisztítása beleillik János átfogó teológiai céljaiba, amint leírja, hogy Jézus el ször is a zsidó nemzettel foglalkozott. Ezt a 3. fejezetben l év Nikodémussal való beszélgetéséb l is látszik (ortodox Júdaizmus). Bár a 4. fejezetben Jézus elkezd egy szélesebb csoporttal foglalkozni (még egy eretnek Júdaista szektával is), és ezt a samáriai asszonnyal kezdi.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG 2:13-22
[13]Közel volt a zsidók húsvétja, Jézus is felment Jeruzsálembe. [14]A templomban találta az ökrök, juhok és galambok árusait, és az ott ül pénzváltókat. [15]Ekkor kötélb l korbácsot csinált, és ki zte ket, valamint az ökröket és a juhokat is a templomból. A pénzváltók pénzét pedig kiszórta, az asztalokat felborította,[16]és a galambárusoknak ezt mondta: "Vigyétek ezeket innen: ne tegyétek az én Atyám házát kalmárkodás házává!"[17]Ekkor tanítványainak eszébe jutott, hogy meg van írva: "A te házad iránt érzett félt szeretet emészt engem." [18]A zsidók pedig megszólaltak, és megkérdezték t le: "Milyen jelt mutatsz nekünk, amelynek alapján ezeket teszed?" [19]Jézus így felelt nekik: "Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem." [20]Ezt mondták rá a zsidók: "Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt felépíted?" [21] azonban testének templomáról beszélt. [22]Amikor azután feltámadt a halálból, visszaemlékeztek tanítványai arra, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak és a beszédnek, amelyet Jézus mondott.

2:13 „Húsvét” Ez az évenkénti ünnep van megemlítve a II. Mózes 12-ben és az V. Mózes 16:1-6-ban. Ez az ünnep az egyetlen eszközünk arra, hogy Jézus szolgálatát id ben be tudjuk határolni. A többi evangélium azt sugallja, hogy Jézus mindössze egy évet szolgált. De János három Húsvétot említ: (2:13,23; (2) 6:4 és (3) 11:55; 12:1; 13:1; 18:28,39; 19:14. Lehet hogy van egy negyedik is az 5:1-ben. Nem tudjuk, hogy meddig tartott Jézus aktív nyilvános szolgálata, de János evangéliuma azt sejteti, hogy legalább három évig tartott, de lehetséges, hogy négy esetleg öt évig is. Az is lehet, hogy János az evangéliumát a zsidó ünnepek köré szerkesztette (Páska, Sátoros ünnep és a Hanuka).

■ **„Jézus is felment Jeruzsálembe”** A zsidók Jeruzsálemr l mindig ebben a teológiai értelemben beszéltek, nem pedig földrajzi vagy topográfiai értelemben.

2:14 „a templomban” Nagy Heródes (egy idumei, aki Kr. e. 37-4-ig uralkodott Palesztinában) temploma hét különböz udvarra volt felosztva. A küld udvar volt a pogányok udvara, ahol a keresked k felállították a boltjaikat, hogy ellássák azokat, akik áldozatot akartak bemutatni és különleges felajánlásokat akartak hozni.

■ **„a pénzváltókat”** Két magyarázat is létezik arra, hogy miért volt rájuk szükség: (1) az egyetlen pénz, amit a templomban elfogadtak, az a sékel volt. S mivel a zsidó sékelt már rég nem verték, az egyetlen sékel amit a templomban elfogadtak az Jézus napjaiban Tíruszból származott; vagy (2) egy olyan pénzt sem engedtek be a templomba, amin a római uralkodó képe volt. Természetesen ára volt a pénzváltásnak!

■ **„ökrök, juhok és galambok”** Azoknak az embereknek, akik hosszú utat tettek meg, meg kellett venniük az elfogadható áldozati állatokat. Azonban a f pap családja igazgatta ezeket a boltokat és eltúlzó árakat kért az állatokért. Azt is tudjuk, hogy ha az emberek a saját állataikat hozták, akkor a papok azt mondták, hogy nem voltak megfelel ek valamilyen fizikai hiányosság miatt. Így hát t lük kellett hogy megvegyék az állatokat, az árusaiktól.

2:15 „kötélb l korbácsot csinált, és ki zte *ket* templomból” Jézus dühe tisztán látható ebb l a feljegyzésb l. A harag önmagában nem b n! Pál az Efézus 4:26-ban található kijelentése valószín leg erre a cselekedetre utalhatott. Vannak olyan dolgok, amik fel kell hogy dühítsenek minket.

2:16 „Vigyétek ezeket innen” Ez itt AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, "tüntessétek el ezeket a dolgokat innen!"

■ **„ne tegyétek az Atyám házát kalmárkodás házává!"** Ez it t JE LENIDEJ FELSZÓLÍTÓMÓD NEGATÍV JELENTÉSTARTALMÚ SZÓVAL, am i azt je lentette, h ogy hagyjanak abb a eg y olyan csel ekedetet, ami már folyamatban v olt. A többi evangélium az Éz s. 56:7-et és a Jer. 7:11-et idézi ezen a ponton; azonban a János evangéliuma nem tesz említést ezekr l az ÓSZ-i próféciákról. Ez egy lehetséges utalás a Zakariásban található messiási próféciára.

2:17 „tanítványainak eszébe jutott" Ez a z állítás azt s ejteti, h ogy Jézus szolgálatának megtapasztalása és a L élek s egítsége e llenére ez ek a férfiak cs ak k és bb látták meg Jézu s cselekedeteinek a szellemi igazságát (vö. 22-es vers; 12:16; 14:26).

■ **„hogy meg van írva"** Ez itt BEFEJEZETT PASSZÍV KÖRÜLÍRÁS, ami szó szerint azt jelenti "írva áll". Ez egy j ellegzetes módja volt annak, hogy meger sítse az ÓSZ ihletettségét. Ez a Zsolt. 69:9-b l való idézet. Ez a Zsoltár, ugyanúgy mint a 22-es Zsoltár illik Jézus megfeszítésére. Jézus Isten iránti, és az igazi imádata iránti buzgalma a halálához fog vezetni, ami Isten akarata volt (vö. Ézs. 53:4,10; Lukács 22:22; Apcsel. 2:23; 3:18; 4:28).

2:18

NASB	**„Milyen jelt mutatsz nekünk, amelynek alapján ezeket teszed?"**
NKJV	**„Milyen jelt mutatsz nekünk, mivel ezeket a dolgokat teszed?**
NRSV	**„Milyen jelet tudsz nekünk mutatni, amiért ezeket teszed?"**
TEV	**„Milyen csodát tudsz nekünk bemutatni, hogy megmutasd nekünk, hogy jogod van ezeket tenned?"**
NJB	**„Milyen jelet tudsz nekünk mutatni, hogy így cselekedsz?"**

Ez volt a zsidók Jézussal kapcsolatos központi kérdése. A farizeusok azt mondták, hogy az ördögt l v aló a h atalma (v ö. 8:48-49,52; 10: 20). Azt várták, hog y a M essiás m ajd bizony os dolgokat bizonyos módon fog tenni. Amikor nem tette meg ezeket a bizonyos tetteket, el kezdtek elgondolkodni Rajta (vö. Márk 11:28; Lukács 20:2).

2:19 „Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem." A görög szó a templomra (*hieron*) a 14-es és a 15-ös versben a templom területére utal, míg a 19-es, 21-as és 21-es versekben szerepl ki fejezés (*naos*) magára a bels szentélyre utal. Sok vita folyt már err l a z állításról. A Máté 26:60, M árk 14: 57-59; és az Apcsel. 6: 14 nyilvánvalóan Jézus keresztre fesz ítésér l és feltámadásáról szól. Azonban ebben a szövegkörnyezetben valahogyan kell hogy utaljon arra, hogy maga a templom is el fog pusztulni Kr. u. 70-ben Titusz által (vö. Máté 24:1-2). Ez a két kijelentés kapcsolódik ahhoz az igazsághoz, hogy Jézus elkezdett felépíteni egy új szellemi imádatot, ami Magára összpontosul, nem pedig a régi Judaizmusra (vö. 4:21-24).

2:20 „Negyvenhat esztendeig épült ez a templom" Nagy Heródes kiterjesztette és átépítette a második templomot (Zerubbaál idejében, v ö. Hag geus), hog y ki engesztelje a z sidókat. J ozefusz elmondja nekünk, hog y Kr. e. 20-ban v agy 19-ben kezd dött. Ha ez valóban íg y v an, akkor azt jelenti, hogy ez az esemény Kr. u. 27-28 körül történhetett. Azt is tudjuk, hogy a templomon folyó munka egészen Kr. u. 64-ig folytatódott. Ez a templom a zsidók nagy reménységévé vált (vö. Jer. 7).

2:21 „ azonban testének templomáról beszélt" Amikor Jézus e zeket a szavakat mondt a, a tanítványai nem ismerték fel ezt (vö. 17-es vers).

Jézus tudta, hogy miért jött. Úgy t nik, hogy legalább három célja volt: (1) hogy kijelentse Istent; (2) hogy megmintázza az igaz emberiséget; és (3) hogy váltságul adja életét sokakért. Ezért az utolsó célért áll itt ez az igevers (vö. Márk 10:45; János 12:23,27; 13:1-3; 17:1).

2:22 „visszaemlékeztek tanítványai arra, hogy ezt mondta" Jézus sz avai és tette i g yakran a

tanítványai épülésére szolgáltak inkább, mint azokéra, akiknek mondta azt. De nem mindig értették meg ezeket abban az id ben.

SZÖVEG: 2:23-25
23 Amikor Jeruzsálemben volt a húsvét ünnepén, sokan hittek az nevében, mert látták a jeleket, amelyeket tett. 24 Jézus azonban nem bízta magát rájuk, mert ismerte mindnyájukat, 25 és nem volt szüksége arra, hogy bárki tanúskodjék az emberr l, mert maga is tudta, hogy mi lakik az emberben.

2:23 „sokan hittek az nevében" A "hittek" ki fejezés a görög *pisteo* s zó, amit úgy is le het fordítani, hogy "hinni", "hit", vagy "bízik". A f név nem jelenik meg János Evangéliumában, de az igét gyakran használja. Ebben a szövegkörnyezetben bizonytalan a tömeg nyílt/ szinte odaadása a Názáreti Jézus, a Messiás felé. Több példa ennek a "hinni" kifejezésnek a fe lszínes használatára a János 8:31-59 és az Apcsel. 8:13, 18-24. Az igazi hit több mint egy kezdeti válaszreakció. Kell hogy a tanítványozás folyamata kövesse ezt (vö. Máté 13:20-22, 31-32).

Kétségtelen, hogy ezeket a felszínes hív ket a csodái vonzották Jézushoz (vö. 2:11; 7:31). A céljuk az v olt, hog y meg gy z djenek J ézus sz emélyér l és munkás ságáról. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy a Jézus hatalmas cselekedeteiben való hit soha nem volt elégséges, kitartó hit (vö. 4:38; 20:29) . A hi t t árgyának m agának J ézusnak k ell l ennie (v ö. 20 , 30-31). A cs odák ne m feltétlenül Istent l való jelek (vö. Máté 24:24; Jel. 13:13; 16:14; 19:20). Jézus cselekedeteinek célja az v olt, hog y Benne való hitre v ezesse a z emb ereket (v ö. 2:23; 6: 14; 7:31; 10:42); az em berek viszont gyakran látták a jeleket, de nem voltak hajlandóak hinni (vö. 6:27; 11:47; 12:37).

KÜLÖNLEGES TÉMA: HOGYAN HASZNÁLJA JÁNOS A "HINNI" SZÓT (a f név elég ritkán fordul el)

János els sorban a "hinni" szót egy ELÖLJÁRÓSZÓval kombinálja

1. *eis* azt jelenti "b e/bele". Ez az egyedi sz erkezet kihang súlyozza, hog y a hív k Jézus ba helyezik bizalmukat/hitüket
   a. a Nevébe (János 1:12; 2:23; 3:18; I. János 5:14)
   b. Beléje/Benne (János 2: 11; 3 :15,18; 4: 39; 6:40; 7: 5,31,39,48; 8 30; 9 :36; 10:42; 11:45,48; 12:37,42)
   c. Belém/Bennem (János 6:35; 7:38; 11:25,26; 12:44,46; 14:1,12; 16:9; 17:20)
   d. Abba/Abban akit küldött (János 6:28-29)
   e. A Fiúba/Fiúban (János 3:36; 9:35; I. János 5:10)
   f. Jézusba/Jézusban (János 12:11)
   g. a világosságba/világosságban (János 12:36)
   h. Istenbe/Istenben (János 12:44; 14:1)
2. *ev* azt jelenti "benne", mint a János 3:15-ben (Márk 1:15)
3. a RÉSZES ESET ELÖLJÁRÓSZÓ nélkül (I. János 3:23; 4:50; 5:10)
4. *hoti*, ami az t jelenti, hogy "hinni hogy ", m egmutatja azt, hog y mit hig gyünk. Néhány példa:
   a. hogy Jézus Istennek szentje (6:69)
   b. hogy Jézus a Vagyok (8:24)
   c. hogy Jézus az Atyában van, és az Atya benne van (10:38)
   d. hogy Jézus a Krisztus (11:27; 20:31)
   e. hogy Jézus az Isten Fia (11:27; 20:31)
   f. hogy Jézust az Atya küldte (11:42; 17:8, 21)
   g. hogy Jézus egy az Atyával (14:10-11)

h. hogy Jézus az Atyától jött (16:27, 30)
i. hogy Jézus azonosította m agát az Atya szövetségi nevével, a Vagyok-kal (8:24 ; 13:19)

A Biblikus hit a személyben és az üzenetében is hisz! Az engedelmesség, a szeretet, és a kitartás a bizonyítéka.

2:24-25 A g örögben ez egyetlen m ondat. E z a kie melked "r ábízni" kif ejezés ebbe n a szövegkörnyezetben Jézus cselekedeteit és hozzáállását írja le. Sokkal többet jelent, mint a kezdeti beleegyezés, v agy érzelm i r eakció. Ez a mondat meger síti, hog y Jézus i smerte az emberi szív állhatatlanságát é s gonoszságát. A bekezdést a 3. f ejezetben Nikodémussal illusztrálja. Mé g "Vallásos Ú rnak" sem s ikerült elfogadtatnia m agát Is tennel a s aját er feszítései, isme rete, állhatatossága vagy származása által. Az Igazságosság csakis hit által lehetséges (vö. Róma 1:16-17; 4).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a me gvitatandó kérdések azért v annak, hogy segítsenek átg ondolni a köny v e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért változtatta a vizet borrá Jézus? Mit szimbolizált ez?
2. Mutasd be, hogy milyenek voltak az esküv i szokások Jézus idejében.
3. Le tudod ra jzolni H eródes Templomának alaprajzát? Meg t udod mutatni a v ásárlók és árusok lehetséges helyét?
4. Miért nem jegyzik fel az Együttlátók ezt a kezdeti "templom tisztítást"?
5. Megjósolta-e Jézus Heródes Templomának elpusztítását?
6. Definiáld és magyarázd el azt a görög szót, amit így lehet fordítani: "bízni", "hinni" és "hit".

JÁNOS 3

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus és Nikodémus	Az Új Születés	Jézus és a Hivatalos Judaizmus	Jézus és Nikodémus	A Nikodémussal való beszélgetés
3: 1-15	3: 1-21	3: 1-10	3: 1-2	3: 1-8
			3:3	
			3: 4	
			3: 5-8	
			3: 9	3: 9-21
			3: 10-13	
		3: 11-15		
			3: 14-17	
3: 16-21		3: 16		
		3: 17-21		
			3: 18-21	
Jézus és Keresztel János	Keresztel János felmagasztalja Krisztust	János T ovábbi Bizonyságtétele	Jézus és János	János E l ször T esz Bizonyságot
3: 22-30	3: 22-36	3: 22-24	3: 22-24	3: 22-24
		3: 25-30	3: 25-26	3: 25-36
Az, Aki a Mennyb l Jön			Az, Aki a Mennyb l Jön	
3: 31-16		3: 31-36	3: 31-36	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a t émákat. Haso nlítsd öss ze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG 3:1-3
[1]Volt a farizeusok között egy Nikodémus nev ember, a zsidók egyik vezet embere. [2] egy

éjjel elment Jézushoz, és így szólt hozzá: "Mester, tudjuk, hogy Istent l jöttél tanítóul, mert senki sem képes megtenni azokat a jeleket, amelyeket te teszel, hacsak nincs vele az Isten." [3]Jézus így válaszolt: "Bizony, bizony, mondom néked: ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát."

3:1 „Farizeusok” Ennek a politikai/vallási csoportnak a gyökere a Makkabeus korig nyúlik vissza. A nevük valószín leg azt jelenti, hogy "a z e lkülönítettek". szintén arra kötelezték el magukat, hogy megtartsák Isten törvényét, ahogy az a szájhagyományokban definiálva és magyarázva van (Talmud).

■ **„Nikodémus”** Meglep , hogy egy palesztinai zsidónak görög neve l egyen (mint ahogy Fülöpnek és Andrásnak is, vö. 1:40, 43), ami azt jelentette, hogy "az emberek hódítója" (vö. 7:50; 19:39).

■

NASB, NKJV **„a zsidók egyik vezet embere”**
NRSV, NJB **„a zsidók egyik vezet je”**
TEV **„egy zsidó vezet ”**

Ez a Szanhedrin tagjait jelöl technikai kifejezés volt, ami egy hetvenkét tagból álló fels bb bírósága volt a zsidóknak Jeruzsálemben. A hatalma csendben le lett korlátozva a rómaiak által, de a zsidók számára hatalmas szimbolikus jelent séggel bírt.

Lehetségesnek t nik, hogy János arra használja Nikodémust, hogy vele képviseltesse az els századbeli ortodox Judaizmust. Azoknak, akik azt gondolták, hogy sz ellemi érte lemben má r megérkeztek a célhoz, azt mondta, hog y új ra ke ll ke zdeniük. A Jézusban v aló hit az, a mi meghatározza a személy polgárjogúságát a Királyságban, nem pedig a szabályok pontos betartása (még az istenfél szabályoké sem), és még a faji hovatartozás sem. Isten Krisztusban való ajándéka az aj tó az i steni elfogadáshoz, n em pe dig a z szinte, agresszív, emberi va llásosság. Az, h ogy Nikodémus elismerte Jézust Istent l jöv tanítóként, s bár igaz volt, ez mégsem volt elegend . Személyes bizalom, mindent kizáró bizalom, végs bizalom Jézusban, mint Messiásban, ez a bukott emberiség egyetlen reménye!

3:2 „éjjel” A Rabbik azt mond ták, hog y az éjszaka volt a l egjobb id szak a Törvény tanulmányozására, mert nem zavarták meg. Valószín leg Nikodémus nem akarta, hogy meglássák Jézussal, ezért este jött el Hozzá (és valószín leg többen mások is jöttek vele). Spekuláció lenne azt feltételezni, hogy ez itt Nikodémus lelkének sötét éjszakájára utal.

■ **„Mester”** János Evangéliumában ez azt jelenti "tanító". Az egyik dolog, ami zavarta a zsidó vezet ket az az volt, hogy Jézus nem járt egyik rabbinikus teológiai iskolába sem.

■ **„Istent l jöttél”** Ez a mellékmondat a hangsúly miatt szerepel a mondat elején. Valószín leg utal az V. Mózes 18:15, 18-ban l év prófé ciára. Nikodémus elismerte Jézus munkáján ak és szavainak hatalmát, de ez nem azt jelentette, hogy szellemileg rendben volt Istennel.

■ **„hacsak nincs vele az Isten”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges, s t, nagyon is valószín valóságot jelent.

3:3,5,11 „bizony, bizony” Ez szó szerint azt jelenti, hogy "Ámen, ámen". Az ÓSZ-i "hit" szóból származik. A " határozottnak l enni" v agy a "biz onyosnak lenni" s zót b l sz ármazik. J ézus arra használta, hogy l ényeges ki jelentéseket vezessen be ve le. Ké s bb a rra is h asználták, h ogy i gaz állításokat m eger sítsenek. E zek a megduplázott els s zavak s ajátosan J ános E vangéliumára jellemz ek. Az "ámen" kifejezés ism étl d megkett zése felfedik a J ézus és Nikod émus közötti párbeszéd szakaszait.

3:3 „ha valaki nem" Ez is HA RMADIK TÍPUSÚ F ELTÉTELES MO NDAT, mi nt Ni kodémus kijelentése a 3:2-ben.

■
NASB, NKJV,
TEV „újonnan születik"
NRSV, NJB „felülr l születik"

Ez AORISZT PASSZÍV KÖT MÓD. Az (*anóthen*) szó azt is jelentheti, hogy (1) " fizikailag másodszor is m egszületni"; (2) "megszületni a kezdett l" (v ö. Apcsel. 26:5); (3) vagy "f elülr l születni", ami beleillik a szövegkörnyezetbe (vö. 3:7,31; 19:11). Lehetséges, hogy ez m egint csak egy példa arra, hogy János olyan kifejezéseket használ, amiknek két jelentésük v an (szójáték), s mind a két értelme igaz (vö. Bauer, Arndt, Gengrich és Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament*, [Az Ú jszövetség G örög-Angol L exikonja] 77. oldal). Ahogyan az a 4 . v ersb l nyilvánvaló, Nikodémus ezt az els dleges opcióként értette. János és Péter (vö. I. Péter 1:23) ezt a családias metaforát használja az üdvösségre, ugyanúgy, mint ahogy Pál használja az örökbefogadás kifejezést.

■ **„nem láthatja meg"** Ez a köznyelvi kifejés párhuzamban áll az 5. versben szerepl "nem mehet be" kifejezéssel.

■ **„az Isten országát"** Ez a kifejezés csak ké tszer for dul el a János evangéliumában. Az Együttlátó E vangéliumokban ez egy kul cskifejezés. J ézus el s és ut olsó i gehirdetései és példabeszédeinek legtöbbje ez zel a t émával foglalkozott. Arra ut al, hog y Isten most az e mberi szívekben uralkodik! M eglep , hog y János cs ak kétszer használja ezt a kifejezést (és J ézus példabeszédeiben egyszer sem). János számára az "örök élet" a kulcs kifejezés és metafora.

A ki fejezés J ézus t anításainak esz katalógiai (végid kkel foglalkozó) jelentésére utal. E z a "már, de nem most" t eológiai paradoxon a k ét zsidó kors zakhoz kapcsolódik, a jelenlegi gonosz korhoz, és az igazságos új korhoz, amelyik elj övend , és amit a Messiás fog bevezetni. A zsidók csak egy, a Lélek erejével rendelkez katonai vezet t vártak (mint a bírák az ÓSZ- ben). Jézus két eljövetele a korszakok között átfedést okozott. Isten Királysága a Betlehemben történt testet ültéssel tört be az emberi történelembe. Azonban Jézus nem a Jelenések 19-ben látható katonai hódítóként jött el, hanem úgy, mint a S zenved Szolga (vö. Ézs. 53) é s az alázatos vezet (vö. Z ak. 9: 9). A Királyság így be lett v ezetve (vö. Máté 3:2; 4:17; 11:12; 12:28; Márk 1:15; Lukács 9:9, 11; 11:20; 21:31-32) de nem lett beteljesítve (vö. Máté 6:10; 16:28; 26:64).

A hív k e között a két korszak között lév feszültségben élnek. Rendelkeznek a feltámadás életével, de fizikailag meg kell halniuk. Meg lettek szabadítva a b n hatalmától, mégis vétkeznek. A már de még nem eszkatalogikus feszültségében élnek!

A János ev angéliumában meg jelen már de mé g nem feszültségének hasznos/segít magyarázatát Frank Stagg a *New Testament Theology* ((Az Újszövetségi Teológia) cím könyvében találjuk:

„A J ános E vangéliuma empatikus az elkövetkezend e ljövetellel kapcsolatban (14:3,18,28; 16:16,22) és tisz tán bes zél a feltámad ásról és az "utolsó na pon" lév ítéletr l (5:28; 6:39,44,54; 11:24; 12:48); mégis ebben a negyedik Evangéliumban végig az örök élet, az ítélet és a feltámadás jelenidej realitás (3:18; 4:23; 5:25; 6:54; 11:23; 12:28,31; 13:31; 14:17; 17:26)" (311 oldal).

SZÖVEG: 3:4-8

4 Nikodémus ezt kérdezte t le: "Hogyan születhetik az ember, amikor vén? Bemehet anyja méhébe és megszülethetik ismét?" 5 Jézus így felelt: "Bizony, bizony, mondom néked, ha valaki nem születik vízt l és Lélekt l, nem mehet be az Isten országába. 6 Ami testt l született, test az, és ami Lélekt l született, lélek az. 7 Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam neked:

Újonnan kell születnetek. 8A szél arra fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélekt l született."

3:5 „ha valaki nem születik vízt l és lélekt l" Ez is egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. Nyilvánvaló kontraszt van a

1. fizikai kontra szellemi (nincs nével a "lélek" el tt);
2. a földi és a mennyei között.

Ezt a különbséget a 6. vers sugallja. A "víz" lehetséges jelentései:

1. a rabbik ezt a szót a férfi spermájára használják;
2. a gyermekszülésnél megjelen magzatvíz;
3. János keresztsége, ami megtérést szimbolizál (vö. 1:26; 3:23);
4. ÓSZ-i hátter jelentés, ami a Lélek általi ceremoniális meghintést jelent (vö. Ezék. 36:25-27;)
5. Keresztény bemerítkezés (bár Nikodémus nem érthette ezt ilyen módon).

A szövegkörnyezet miatt a hármas számú feltételezés – János vízkeresztsége és János állítása a Messiás Szentlélekkel való keresztelésér l – kell hogy legyen a legnyilvánvalóbb jelentés. Ebben a szövegkörnyezetben a születés metaforikus, és nem engedhetjük, hogy az uralja az értelmezésünket, hogy Nikodémus hogyan értette félre a kifejezéseket. Ezért az egyesszámú teória nem helyén való. Bár Nikodémus nem érthette Jézus szavait úgy, hogy az okak és bbi keresztény keresztségre/bemerítésre utaltak, János Apostol gyakran közbeveti Jézus történelmi szavai közé a saját teológiáját (vö. 14-21-es versek). A kettesszámú feltevés beleillene János dualizmusába, a fent-alant kett ssége, ami Isten uralmát és a földi uralmat illeti. Ahhoz, hogy ezeket a kifejezéseket definiáljuk, el kell döntenünk, hogy szembeállítjuk (az els t és a másodikat) vagy kiegészítjük (negyedik).

3:6 Ez itt megint a függ leges kett sség (fent az alanttal szemben), ami annyira gyakori Jánosnál (vö. 11-es vers)

3:7 „neked … nektek (születnetek)" Az els EGYESSZÁMÚ, ami Nikodémusra utal, de a második TÖBBESSZÁMÚ, ami egy általános alapelvre utal, ami minden emberi lényre vonatkozik (ugyanez a szójáték fordul el a 11-es versben a EGYESSZÁM és a TÖBBESSZÁM között).

Beleeshetünk abba a kísértésbe, hogy ezt annak a zsidó tendenciának a fényében értelmezzük, hogy nagyon gyakran a faji származásukba helyezték a bizalmukat (vö. 4:12; 8:53). János, mivel az els század vége felé írt, nyilvánvalóan szembesíti a gnoszticizmust és a zsidó faji arroganciát.

3:8 Ez itt egy szójáték a héber (és arám) *ruach* és a görög *pneuma* szavakkal kapcsolatban, amelyek egyaránt az jelentik, hogy "szél" és "szellem". A lényeg az, hogy a szélnek szabadsága van, ugyanúgy, mint a Szellemnek. A szelet nem lehet látni, de annál inkább a hatását; ugyanígy a Szellemét is. Az ember üdvössége nem a saját kezében van, hanem a Szellem irányítása alatt (vö. Ezék. 37). Az is lehetséges, hogy az 5-7-es versek ugyanerre az igazságra világítanak rá. Az üdvösség a Szellem kezdeményezésének (vö. 6:44,65) és az ember hitének/megbánásának (vö. 1:12; 3:16,18) kombinációja.

János Evangéliuma egyedülállóan a Szellem személyére és munkájára összpontosít (vö. 14:17,25-26; 16:7-15). Látja az igazságosság új korszakát és az Isten Szellemének korszakát.

SZÖVEG: 3:9-15

9Nikodémus megkérdezte t le: "Hogyan történhet meg mindez?" 10Jézus így válaszolt: "Te Izráel tanítója vagy, és ezt nem tudod? 11Bizony, bizony, mondom néked: amit tudunk, azt szóljuk, és amit láttunk, arról teszünk bizonyságot, de nem fogadjátok el a mi bizonyságtételünket. 12Ha a földi dolgokról szóltam nektek, és nem hisztek, akkor hogyan

fogtok hinni, ha majd a mennyeiekr l szólok nektek? [13]Mert nem ment fel a mennybe senki, csak az, aki a mennyb l szállt le, az Emberfia. [14]És ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, [15]hogy aki hisz, annak örök élete legyen benne.

3:9-10 Nikodémusnak értenie kellett volna Jézus szimbolikus teológiáját a (1) Judaizmus áttérít keresztsége és (2) Keresztel János prédikációjának fényében.

Ez lehet, hogy az emberi tudás jelent ségének szándékos lekicsinylése volt; hogy egy olyan személy, mint Nikodémus, aki zsidók vezet embere volt, sem értette a szellemi dolgokat. János Evangéliuma egy támadás volt a kezdeti gnoszticizmus ellen, ami egy olyan eretnekség volt, ami az üdvösséghez vezet útként az emberi bölcsességet használta.

3:11 „amit láttunk, arról teszünk bizonyságot” Ezek a TÖBBESSZÁMÚ F NEVEK Jézusra és János Apostolra utalnak (vö. 11-es vers) vagy Jézusra és az Atyára, ami jobban illik a szövegkörnyezetbe (12-es vers).

■ **„de nem fogadjátok el a mi bizonyságtételünket”** János gyakran használja az elfogadni/befogadni (*lambanó*) kifejezést és azok elöljárószavas összetételeit teologikus értelemben.

1. elfogadni/befogadni Jézust
   a. negatív módon (1:11; 3:32; 5:47)
   b. pozitív módon (1:12; 3:11,33; 5:43; 13:20)
2. elfogadni/befogadni a Lelket
   a. negatív módon (14:17)
   b. pozitív módon (7:39)
3. elfogadni/befogadni Jézus szavait
   a. negatív módon (12:48)
   b. pozitív módon (17:8)

Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi az 1:8-ban.

3:12 „Ha … ha” Az els ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a feltételezések szerint igaz a szerz szempontjából vagy az irodalmi céljai miatt. A második egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges, néha nagyon is valószín cselekményt jelentett.

■ **„ti”** A F NÉV és az IGÉK TÖBBESSZÁMBAN vannak. Lehet, hogy Nikodémus tanítványaival vagy más farizeusokkal ment el Jézushoz, vagy lehet hogy ez a vers is mint a 7-es és a 11-es az összes nem hív zsidónak szólt.

3:13 Ennek a versnek a célja, hogy meger sítse Jézus az Atyáról való kijelentésének igazságát, teljességét, egyedülállóságát és azt, hogy els kézb l származik (vö. 1:1-14). Ez egy másik példa a János Evangéliumában el forduló függ leges kett sségre: a menny szemben a földdel, a fizikai szemben a szellemivel, Nikodémus származása szemben Jézus származásával (vö. 1:51; 6:33,38,41, 50,51,58,62).

■ **„az Emberfia”** Ez itt Jézus ön meghatározása; nem volt semmi nemzeti, katonai, messiási felhangja az els századi Judaizmusban. Ez a kifejezés az Ezék. 2:1-b l és a Zsolt. 8:4-b l származik, ahol "emberi lényt" jelentett, és a Dán. 7:13-ból, ahol istenséget sugallt. Ez a kifejezés egybefoglalja Jézus személyének paradoxonát, hogy teljesen Isten és teljesen ember is volt (vö. I. János 4:1-3).

3:14-21 Elég nehéz biztosan m egállapítani, hogy hol v égz dik J ézus Nikodémussal v aló beszélgetése, és hol kezd dik János Apostol hozzászólása. A 14-21-es verseket a következ módon lehet vázlatosítani: (1) 14-15 Jézushoz kapcsolódik; (2) 16-17 az Atyához kapcsolódik és (3) 18-21 az emberiséghez kapcsolódik.

3:14 „ahogyan Mózes felemelte a kígyót” Ez a IV. Mózes 21:4-9-re utal, ami a Pusztai Vándorlás Id szakáról jeg yez f el egy ít élet meg tapasztalását. A köz ponti i gazság az , hog y az embereknek muszáj bízni Istenben és engedelmeskedni Isten szavának, még akkor is, ha nem értik meg azt teljes mértékben. Isten biztosított eg y utat az Izraeliek szám ára, hogy m egmenekülhessenek a kígyómarásokból h a his znek. E z a hit v olt a bizonyítéka annak, hog y eng edelmeskedtek Ist en szavának/ígéreteinek.

■ **„felemelte”** Ezt gyakran úgy fordították, hogy "ma gasra felmagasztalt" (vö. Apcsel. 2:33; 5:31 ; Filippi 2:9), és ez is e gy ol yan kife jezés, amit János kett s értelemmel h asznál (vö. 1:5; 3:3,8). Ahogyan Isten meg menekülést í gért a kígyómarásoktól azoknak, akik hi sznek Isten s zavának és felnéztek a r ézkígyóra, ugyanúgy azok is , akik hisznek Ist en szavának (a K risztusról szóló evangéliumnak) és b íznak Jézusban, meg fognak m enekülni (üdv özülni) a kíg yó (a Sátán, b n) marásától.

3:15-18 „aki” (15-ös vers) „aki” (16-os vers) „aki” (18-as vers) Isten szeretete a teljes emberiség számára szól (vö. Ézs. 55:1-3; Ezék. 18:23,32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

3:15 „hisz” Ez itt JELENIDEJ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV. A hit egy folyamatos bizalom. Lásd az 1:7 és az 1:12-ról szóló jegyzeteket és a 2:33-ról szóló Különleges Témát.

■ **„ benne”** Ez nem csak a Jézusról szóló tényekre (teológiai igazságok) utal, hanem arra, hogy személyes kapcsolatunk legyen Vele. Az üdvösség egy üzenet, am it el kell hinni, és egy személy, akit el kell fogadni és engedelmeskedni kell neki!

A nyelvtani szerkezet, ami itt szerepel elég szokatlan. A f név az *en* elöljárószóval szerepel, ami csak itt a J ánosban fordul el ; szokatlanul az *eis* elöljárószó szerepel. Lehetséges, hogy azzal van kapcsolatban, hog y "lehe t örök életük" (v ö. Harold Gre enlee: *The New Testament in Basic English* [Az Újszövetség Egyszer Angolt Használva]).

3:15,16 „örök élete” Ez a kif ejezés a min ségre és nem a menny iségre utal. A Máté 25:46-ban ugyanezt a kifejezést használja az örök elválasztásra. A Jánosban a *zoé* általában a feltámadásra utal, eszkatalogikus életre, vagy az Új Korban való életre, Isten saját életére.

János egyedülálló az Evangéliumok között azzal, ahogyan az "örök életet hangsúlyozza. Ez a legf bb témája és célja az Evangéliumának.

SZÖVEG: 3:16-21

16 Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. 17 Mert az Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözüljön a világ általa. 18 Aki hisz benne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében. 19 Az ítélet pedig azt jelenti, hogy a világosság eljött a világba, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert a cselekedeteik gonoszak. 20 Mert aki rosszat cselekszik, gy löli a világosságot, és nem megy a világosságra, hogy le ne leplez djenek a cselekedetei. 21 Aki pedig az igazságot cselekszi, a világosságra megy, hogy kit njék cselekedeteir l, hogy Isten szerint cselekedte azokat."

3:16 „úgy szerette Isten” Ez egy AORISZT AKTÍV KIJELENT MÓD (mint az "adta" ige), ami egy a múltid ben befejezett cselekedetr l szól (Isten elküldte Jézust). A 16-17-es versek els sorban az Atya sz eretetér l sz ól. A "s zerette" kifejezés az *agapaó* szó. E zt ne m ha sználták gya kran a klasszikus görögben. A korai egyház átvette ezt a kifejezést egy különleges jelentéssel. Bizonyos szövegkörnyezetben ez az Atya vagy a Fiú szeretetére utal; azonban az emberi szeretetre negatív értelemben használják (vö. 3:19; 12:43; I. János 2:15). Teológiailag szinonimája a *hesed* szónak az ÓSZ-b l, ami I sten sz övetséghez való h ségét és sz eretetét jelent ette. A K oine g örög n yelvben János n apjaiban a z *agapaó* és a *phileó* k ifejezések al apvet en szinonimái vo ltak egymásnak (hasonlítsd össze a 3:35-öt az 5:20-szal).

Az értelmez knek észben kell tartaniuk, hogy az összes szót arra használták, hogy körbeírják, hogy Isten emberi csomagot cipel (antropomorf). Olyan szavakat kell h asználnunk, amik leírják a világunkat, érzéseinket, a történelmi perspektíváinkat, annak érdekében, hogy le tudjunk írni egy örök, sz ent, eg yedi, sz ellemi L ényt (Iste nt). M inden emberi sz ókincs v alamilyen mértékben analogikus vagy metaforikus. Ami ki lett jelentve az igaz, de nem végs soron. A bukott, id leges, véges e mberiség ne m f oghatja f el a vé gs valóságot. Lásd Kü lönleges Téma: A ' 'hinni" s zó használata János által a 2:23 alapján.

■ **„úgy”** Ez szó szerint azt jelenti, hogy "olyan módon". Ez a módot hangsúlyozza ki, nem pedig az érzelmet! I sten m egmutatta a s zeretetét (vö. R óma 5:8) azáltal, hog y oda adta (16-os v ers) és elküldte (17-es v ers) [mind a kett AORISZT AKTÍV KIJELENT MÓDban v an] a Fiát, hogy meghaljon az emberiség nevében (vö. Ézs. 53; Róma 3:25; II. Kor. 5:21; I. János 2:2).

■ **„világot”** János a *kosmos* görög kifejezést számos módon használta (lásd az 1:10 jegyzeteit).

Ez a v ers megcáfolta a szellem (Isten) é s az any ag közti kett sség g nosztikus tanítását. A görögök hajlamosak voltak arra, hogy a gonoszt az anyagnak tulajdonították. Számukra az anyag volt a börtöne annak az isteni szikrának, ami minden emberben ott volt. János nem tételezi fel, hogy az anyag v agy a test g onosz l enne. Ist en szereti a világot (a bolygót, v ö. Róm a 8: 18-22) és az embereket (testet, v ö. R óma 8:23). Lehetséges, hogy ez is egy szándékos kett sség, ami annyira gyakori a János Evangéliumában (vö. 1:5; 3:3,8).

■ **„egyszülött Fia”** Ez azt jel enti, hogy "egy edi, p áratlan". Nem sz abad olyan módon ért eni az "egyszülött"-et, hogy (1) szexuális tartalmú, (2) vagy hogy nincs több gyermeke. Nincs másik olyan gyermeke, mint Jézus. Lásd teljesebben magyarázva az 1:14-ben.

■ **„aki hisz benne”** Ez JELENIDEJ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami kezdeti és azóta is folyamatban lév hitet hangsúlyoz. Ez a meger sítés a 15-ös v ersb l lett megismételve a kihangsúlyozás m iatt. H ála Istennek a z "a ki/valaki/bárki"-ért! E z kieg yensúlyozza bármilyen csoport (faji, intellektuális v agy te ológiai) túlhangsúlyozását. Nem azt jelenti, hog y "Isten szuverenitása" és "az emberi szabad akarat" kölcsönösen kizárja egymást; mind a kett igaz! Mindig Isten kezdeményezi a választ és kijelöli a id rendi pontokat (vö. 6:44,65), de a szövetség eszközén keresztül rendszerezte az em berekkel való kapcsolatát. Válaszolniuk kell és folyamatosan válaszolniuk kell az ajánlataira és feltételeire! Lásd Különleges Téma 2:23.

■ **„el ne vesszen”** Azt lehet sejteni ebb l, hogy lesznek olyanok, akik el fognak veszni (AORISZT KÖT MÓDÚ K ÖZÉPIGE). Az v eszedelmük köz vetlenül k apcsolatban áll azzal, hog y n em válaszoltak hittel Jézusnak. Nem Isten okozza, irányítja vagy akarja az hitetlenségüket (vö. Ezék. 18:23,32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

Sokan megpróbálták s zó sz erint v enni ez t a kifejezést, és a gonoszok megsemmisítését sugallni ezáltal. Ez ellentmondana a Dán. 12:2-nek és a Máté 25:46-nak. Ez egy nagyon jó példája annak, hog y az szinte hív k hog y próbálják m eg a keleti , nag yon i s f iguratív ir odalmat beleer ltetni a nyug ati ért elmez formába (szó szerinti és logikus). Ezzel a kif ejezéssel kapcsolatban n agyon j ó érte kezést ol vashatsz a Robert B. Girdlestone: *Synonyms of the Old*

Testament (Az Ószövetség Szinonimái) cím könyvének 275-277-es oldalán.

3:17 „hogy elítélje a világot" Számos olyan igerész van a János evangéliumában, ami meger síti azt, hogy Jézus Megváltóként jött el, nem pedig Bíróként (vö. 3:17-21; 8:15; 12:47). Bár vannak más olyan igerészek is a János Evangéliumában, amik azt er sítik meg, hogy Jézus ítélni jött, és hogy ítélni fog (vö. 5:22-23,27; 9:39; és az ÚSZ más részeiben is, Apcsel. 10:42; 17:31; II. Tim 4:1; I. Péter 4:5).

Ezek a teológiai hozzászólások sorrendben vannak:

1. Isten Jézusnak adta az ítéletet, mint ahogyan nekiadta a teremtést és a megváltást is tisztelete jeleként (vö. 5:23);
2. Jézus nem azért jött az els alkalommal, hogy ítéljen, hanem hogy megmentsen (vö. 3:17), de tény az, hogy azáltal, hogy az emberek elutasítják t, ezzel ítéletet hoznak magukra;
3. Jézus Királyok Királyaként és Bíróként fog visszatérni (vö. 9:39).

Ezek a lát szólag egymásnak elle ntmondó állítások nagyon hasonlítanak azokhoz az állításokhoz, hogy Keresztel János Illés volt-e vagy nem.

3:18 Ez az igevers megismétli a Krisztus általi ingyen üdvösség témáját az ön jelölt ítélettel szemben. Isten nem küld embereket a pokolba. Saját magukat küldik oda. A hitnek folyamatos eredményei vannak ("hinni" JELENIDEJ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV) ugyanúgy a hitetlenségnek is ("már ítélet alatt van", BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTÉS és "nem hitt", BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS). Lásd Különleges Téma 2:23.

3:19-21 „az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot" Azok az emberek, akik hallották az evangéliumot elutasítják, nem intellektuális vagy kulturális okok miatt, ha nem els dlegesen erkölcsi okok miatt (vö. Jób 24:13). A fény Krisztusra utal és Isten szeretetér l szóló üzenetére, az emberiség szükségére, Krisztus gondoskodására és a meg követelt válaszára. Ez az 1:1-18-ból visszatér minta.

3:19 „Az ítélet pedig az" Az ítélet, ugyanúgy mint az üdvösség, jelen valóság (vö. 3:19; 9:39) és jöv beli beteljesedés (vö. 5:27-29; 12:31,48). A hív k a már-ban (felismert eszkatalógia) és a még nem-ben (beteljesül eszkatalógia) élnek.

3:21 „az igazságot cselekszi" Mivel a "Fény" (vö. 19, 20 [kétszer is] 21-es versekkel) nyilvánvaló utalás Jézusra, lehetséges, hogy az "igazság" szót is nagybet vel kellene írni. Robert Hanna az *A Grammatical Aid to the Greek New Testament* (Nyelvtani Segédlet a Görög Újszövetséghez) cím könyvében idézi N. Turnert a *Grammatical Insights into the New Testament* (Nyelvtani Betekintések az Újszövetségbe) cím könyvéb l, aki ezt úgy fordítja, hogy "a férfi, aki az Igazság tanítványa" (144-es oldal).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az els dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a vita-kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mi az "újjászületni" kifejezés jelentése?
2. Mit gondolsz mire utal a "víz" az 5-ös versben és miért?

3. Mit foglal magában a "hinni" (megment   hit)?
4. A János 3:16 Jézus emberek iránti szeretetér l szól, vagy az Atyáéról?
5. Hogy viszonyul a Kálvinizmus a János 3:16-hoz?
6. Az "elveszni" kifejezés megsemmisítést jelent?
7. Definiáld a "Fényt".

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 22-36-OS VERSEKBE

A. Jézus Krisztus t eljes istenségének ki hangsúlyozását J ános már az Evang élium ele jét l kommunikálja felénk párbeszédek és személyes találkozások által. Ez a fej ezet is folytatja ezt a formát.

B. János az els   század vége felé írta Evangéliumát, így foglalkozik olyan kérdésekkel, amik az Együttlátó E vangéliumok megírása után alakultak ki . Ez ek közül az egy ik a zzal a n agy tömeggel foglalkozik és a zzal a nyilvánvaló korai eret nekséggel, a mi K eresztel   János személye körül alakult ki. Lényeges az, hogy az 1:6-8-ban, a 19-36 és a 3:22-26-ban mag a Keresztel   J ános er síti meg alsóbbrend ségét a Názár eti Jézussal sz emben, és J ézus messiási szerepét bizonygatja (Apcsel. 18:24-19:7)

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 3:22-24
22 Jézus ezután elment tanítványaival együtt Júdea földjére, ott tartózkodott velük, és keresztelt. 23 János is keresztelt Ainonban, Szálim közelében, mert ott sok víz volt, és az emberek odamentek és megkeresztelkedtek. 24 János ugyanis még nem volt börtönbe vetve.

3:22 „elment Júdea földjére” Ez a Júdeában és Galileában zajló korai szolgálat nincs feljegyezve az Együttlátó Evangéliumokban. Az Evangéliumok nem kronológiai életrajzai Krisztusnak.

■ **„ott tartózkodott velük”** Jézus a tö megeknek pr édikált, de a tanítv ányaival alapos abb beszélgetéseket folytatott. Beléjük öntötte Önmagát. Ez a met odika a kö zpontja két fantasz tikus könyvnek, amit Robert E. Coleman írt: *The Master Plan of Evangelism* (Az Evangelizálás Mesteri Terve) és a *The Master Plan of Discipleship* (A Tanítványság Meste ri Terve) m ind a k ett   a zt hangsúlyozza, hogy Jézus személyesen foglalkozott egy kisebb csoporttal!

■ **„és keresztelt”** A 4:2-b l azt látjuk, hogy Jézus Maga nem keresztelt, hanem csak a tanítványai. Jézus üzenete kezdetben nagyon hasonló volt Keresztel   János üzenetéhez. ÓSZ-i üzenet volt ez a b nbánatról/megtérésr l és a f elkészülésr l. Az a k eresztség/bemerítés a mit itt említ nem a keresztény k eresztség/bemerítés, hanem e gy oly an k eresztség, ami a b nbánatról és a sz ellemi befogadásra való hajlamról szólt.

3:23 „János is keresztelt Ainonban, Szálim közelében” Ennek a történetnek a he lyszíne bizonytalan: (1) néhányan a zt hiszik, hogy e z Péreá ban volt, am i a Jordánon t úli t erület; (2) néhányan azt, hog y S amáriától északkeletre volt; (3) néh ányan pedig azt, hog y három m érföldre volt S hechem v árosától. S m ert az " *aenon*" s zó "pa takot" jelent, a harmadik fe ltevés illik rá a legjobban. Bármi legyen is a pontos helyszín, Jézus Júdeában szolgált, és János is valahol ott volt a közelben, északra t le.

3:24 „János ugyanis még nem volt börtönbe vetve” Nem tudjuk, hogy ez a kronológiai esemény miért van itt megemlítve. Néhányan azt mondják, hogy ez e gy próbálkozás v olt arra, hog y J ános

kronológiáját szinkronba hozza az Együttlátókkal (vö. Máté 14:1-12; Márk 6:14-29). Eszközként használja arra, hogy Krisztus életében datálja ezt a találkozást.

SZÖVEG: 3:25-30
25 János tanítványai vitába szálltak a zsidókkal a megtisztulásról. 26 Odamentek Jánoshoz, és ezt mondták neki: "Mester, aki veled volt a Jordánon túl, akir l te bizonyságot tettél, íme, az keresztel, és mindenki hozzá megy." 27 János így válaszolt: "Semmit sem szerezhet az ember, ha nem a mennyb l adatott meg neki. 28 Ti magatok tanúskodhattok arról, hogy megmondtam: Nem én vagyok a Krisztus, hanem el tte küldettem el. 29 Akié a menyasszony, az a v legény, a v legény barátja pedig, aki ott áll, és hallja t, ujjongva örül a v legény hangjának: ez az örömöm lett teljessé. 30 Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem.

3:25 „János tanítványai vitába szálltak a zsidókkal" Ez itt egy elég er s kifejezés a "vitára" vagy a ''szembesítés"-re. Néhány görög kézirat a zsidókat említi, tehát TÖBBESSZÁMOT használ. Az si görög kéziratok egyformán megoszlanak. S mert az EGYESSZÁM elég szokatlan, lehetséges, hogy eredeti. Az volt a régi írástudók szokása, hogy harmonizálják és kisimítsák a szöveget. Azt is érdekes megjegyezni, hogy valószín leg János tanítványai szították ezt a vitát.


NASB, NKJV,
NRSV, NJB „a megtisztulásról"
TEV „a rituális mosakodások ügyér l"

Számos feltételezés volt már arról, hogy mi is ennek a beszélgetésnek a központja:

1. lehetséges, hogy János követ i vitatták meg, hogy mi a kapcsolat János és Jézus keresztsége és a zsidó mosakodási szertartások között; ugyanezt a kifejezést használja a 2:6-ban.
2. néhányan hi szik, hogy a közvetlen szövegkörnyezettel van kapcsolatban, ahol Jézus azt tanítja, hogy az élete és szolgálata teljesen betöltötte a Judaizmust:
   a. 2:1-12, a Kánai menyegz ;
   b. 2:13-22, a templom megtisztítása;
   c. 3:1-21, Nikodémussal, a zsidók egyik vezet jével való beszélgetés;
   d. 3:22-36, a zsidók mosakodásai és Keresztel János és Jézus keresztsége.

Az a tény, hogy a szövegkörnyezet maga nem terjeszti ki ezt a beszélgetést, kiemeli azt a tényt, hogy ez egy új abb lehetséget adott Keresztel Jánosnak, hogy a Názáreti Jézus fels bbrend ségér l tegyen bizonyságot.

3:26 „akir l te bizonyságot tettél, íme, az keresztel, és mindenki hozzá megy." A tanítványok emlékeztek János korábbi bizonyságtételére, amit az Isten Bárányáról tett (vö. 1:19-36), és nyilvánvalóan kissé irigyek is Jézus sikerére. Jézus érzékeny volt a versengés bármely lelkületére (vö. 4:1).

3:27 „Semmit sem szerezhet az ember, ha nem a mennyb l adatott meg neki." Ez egy nagyon egyértelm megerősítése annak, hogy a szellemi dolgokban nincs versengés. Minden, amivel a hív rendelkezik, azt Isten kegyelméb l kapta. Bár sokat vitatkoztak azon, hogy mi lehet a jelenése a következ két szónak: "az" – ami adatott, és a "neki": (1) néhányan azt mondják, hogy a "neki" szó a hív re utal, és az "az" pedig az a cselekedet, hogy Krisztushoz jön üdvösségért (vö. János 6:44,65); (2) mások úgy hiszik, hogy a "neki" szó Jézusra utal, és az "az" szó pedig a hív kre (vö. János 6:39; 10:29; 17:2,9,11,24). A két nézet közti különbség az lenne, hogy az "adatott" kifejezés vagy a hív nek adott üdvösségre utal, vagy arra, hogy a hív k maguk az ajándék Istent l Jézusnak (vö. 17:2).

3:28 „Nem én vagyok a Krisztus" Keresztel János kifejezetten meger síti, mint ahogy tette azt az 1:20-ban is, hogy nem a Messiás, csak az el futára. Ez egy nyilvánvaló utalás a profetikus igerészekre a Malakiás 3:1; 4:5-6-ból, amit az Ézs. 40-nel kombinál (vö. János 1:23).

3:29 „Akié a menyasszony, az a v legény" Meglep , hogy mennyi ÓSZ-i utalás van erre a házassági metaforára, ami az Isten és Izrael közti kapcsolatot jellemzi (vö. Ézs. 54:5; 62:4,5; Jer. 2:2; 3:20; Ezékiel. 16:8; 23:4; Hós. 2:21). Pál még az Efézus 5:22-ben is használja. A keresztény házasság lehet a legjobb mai képe a szövetségi kapcsolatnak.

■ **„ez az örömöm lett teljessé"** Ahelyett hogy versenyszellem lenne benne, Keresztel János nyilvánvalóan felismerte, hogy hol a helye, és örvendezett Jézusban.

3:30 „Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem" A "kell" kifejezés amit itt használ, nagyon jelent ségteljes. Ezt már a 3:14-ben és a 4:4-ben is használta. Ez egy nagyon er s meger sítése annak, hogy János megértette azt, hogy maga egyszer en csak az el futára a nagyobb és jelent ségteljesebb szolgálatnak, amit Jézus végez.

SZÖVEG: 3:31-36
[31]**Aki felülr l jön, az felette van mindenkinek. Aki a földr l való, földi az, és földiekr l szól. Aki a mennyb l jön (az felette van mindenkinek:)** [32]**és arról tesz bizonyságot, amit látott, és hallott, de bizonyságtételét senki sem fogadja el.** [33]**Aki befogadta bizonyságtételét, az pecsétet tett arra, hogy Isten igaz.** [34]**Mert akit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja, mert annak nem mértékkel mérve adja a Lelket.** [35]**Az Atya szereti a Fiút, és kezébe adott mindent.** [36]**Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet, hanem az Isten haragja marad rajta."**

3:31-36 Nagyon sok vita volt a kommentátorok között arról, hogy ezek a versek (1) Keresztel János további meger sít szavai; vagy (2) Jézus szavai (vö. 3:11-12); vagy (3) János Apostol szavai. Ezek a versek a 16-22-es versek témájához térnek vissza.

3:31 „Aki felülr l jön" Lényeges az, hogy az a két cím, amit a Messiásra használ, kihangsúlyozza a mindenek el tt való létezését és a teljes istenségét (vö. 31-es vers), a testet öltését és az Istent l kapott szolgálatát (vö. 34-es vers). Az a kifejezés, hogy "felülr l" ugyanaz a kifejezés, amit a "újjászületés" vagy "felülr l születés" kifejezésben használ a 3-as versben.

A felül és alant kett ssége, Isten birodalma és az emberiség birodalma, nagyon is jellemzi Jánost. De különbözik a holttengeri tekercsek eszkatalogikus kett sségét l. A gnosztikus kett sségt l is különbözik, ami a szellem és az anyag között van. A János evangéliumában a teremtés és az emberi test önmagukban nem gonoszak vagy b nösek.

■ **„felette van mindennek" (kétszer)** Ennek a versnek az els része Jézus istenségére és mindenek el tt való létezésére utal, mivel felülr l jött (vö. 1:1-18; 3:11-12). A második része meger síti, hogy Jézus felette van Isten teremtésének. Nem bizonyos a görög szövegb l, hogy a "mindennek" HÍMNEM vagy SEMLEGESNEM, utalva az teljes emberiségre, vagy minden dologra.

■

NASB	**„Aki a földr l való, földi az, és földiekr l szól"**
NKJV	**„Aki a földr l való, az földi, és a földr l beszél"**
NRSV	**„Az, aki a földr l való, a földhöz tartozik, és földi dolgokról beszél"**
TEV	**„Aki a földr l való, a földhöz tartozik, és földi dolgokról beszél"**
NJB	**„Az, aki a földr l való, maga is földi, és földi módon beszél"**

Ez nem egy negatív megállapítás Jánosról. Az a kifejezés, hogy a földr l (*gé*, 12:32; 17:4; I. János 5:8; de a Jelenések könyvében 76 alkalommal fordul el) nem ugyanaz a kifejezés mint a "világ" (*kosmos*) a mit János gyakran negatív értelemben használ. Ez egyszer en csak annak a meger sítése, hogy Jézus arról beszélt, amit is mert, a mennyr l, míg az emberek arról beszélnek, amit k ismernek, a földet. Ezért tehát Jézus bizonyságtétele sokkal hatalmasabb mint bármelyik földi prófétának vagy tanítónak.

3:32 „s arról tesz bizonyságot, amit látott, és hallott" Ebben az igeversben játszik az igeid kkel: (1) a "látott" BEFEJEZETT IGEID BEN van; (2) a "hallott" AORISZT IGEID BEN van; (3) a "tesz bizonyságot" pedig JELENID BEN. Jézus Isten végs kijelentése (vö. I. Kor. 8:6; Kol. 1:13-20; Zsidók 1:2-3). Az (1) Istennel való személyes tapasztalatai és a (2) saját istensége alapján szól.

■ **„de bizonyságtételét senki sem fogadja el"** Ez egy keleti jelleg eltúlzott állítás, mert a 23-26-os versek azt jelzik, hogy sokan jöttek hozzá. Ez a kifejezés a Judaizmusra, mint egészre utal, nem pedig a közvetlen szövegkörnyezetre.

3:33 „Aki" Ez megmutatja Isten egyetemes, korlátlan szeretetét, a mi m inden embernek szól. Nincsen semmilyen korlát Isten evangéliuma köré vonva, az embernek csak meg kell bánnia b neit és hinnie kell (vö. Márk 1:15; Apcsel. 20:21), de az ajánlat mindenki számára áll (vö. 1:12; 3:16; Ezék. 18:23,32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9).

■ **„Aki befogadta bizonyságtételét"** A 33-as vers AORISZT MELLÉKNÉVI IGENÉV, míg a 36-os FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez azt mutatja, hogy az a bizalom Istenben, ami az üdvösségre vezet nem csak egy kezdeti döntés, hanem egy életen át tartó tanítványság. A befogadás szükségességének ugyanez a meger sítése szerepelt az 1:12-ben és a 3:16-18-ban is. Vegyük észre a kett sséget aközött, hogy elfogadják a bizonyságtételét (33-as vers) és aközött, hogy folytatják is az ebben való járást (36-os vers). Annak a kifejezésnek, hogy "elfogadni" ugyanúgy, mint a "hit"-nek két mellékjelentése van az ÚSZ-ben: (1) személyesen elfogadni Krisztust és Vele járni, és (2) elfogadni azokat az igazságokat és tanokat, amik az Evangéliumokban vannak (vö. Júdás 3, 20).

■

NASB	**„az pecsétet tett *arra*, hogy Isten igaz"**
NKJV, NRSV	**„igazolta, hogy Isten igaz"**
TEV	**„ezáltal er síti meg, hogy Isten igaz"**
NJB	**„tanúsítja, hogy Isten igaz"**

Amikor a hív k Krisztusba vetik a személyes bizalmukat, azzal meger sítik, hogy Isten üzenete Saját magáról, a világról, az emberiségr l és a Fiáról igazak (vö. Róma 3:4). Ez Jánosnál egy visszatér téma (vö. 3:33; 7:28; 8:26; 17:2; I. János 5:20).

KÜLÖNLEGES TÉMA: PECSÉT

Isten pecsétjére a Jelenések könyve 9:4 és 14:1 utal, és valószín leg a 22:4-is. A sátán pecsétjét a következ helyek említik meg: 13:16; 14:9 és 20:4. A pecsét egy si módja volt annak, hogy a következ ket megmutassák vele:

1. igazság (vö. János 3:33)
2. tulajdonlás (vö. János 6:27; II. Tim. 2:19; Jel. 7:2-3)
3. biztonság vagy védelem (vö. I. Mózes 4:15; Máté 27:66; Róma 15:28; II. Kor. 1:22; Ef. 1:13; 4:30)
4. annak is lehet a jele, hogy megmutassa Isten egy megígért ajándékának a valóságát (vö. Róma 4:11 és I. Kor. 9:2)

Ennek a pecsétnek a célja az, hogy azonosítsa Isten népét, hogy Isten haragja ne érintse ket. A sátán pecsétje az hozzá tartozókat azonosította, akik Isten haragjának a tárgya. A Jelenések könyvében a ''nyomorúság" (azaz *thlipsis*) mindig az volt, hogy a nem hív k üldözik a hív ket, míg a harag (azaz *orgé* vagy *thumos*) mindig Isten ítélete volt a nem hív kön, hogy megtérjenek, és hogy a Krisztusban való hithez forduljanak. Ezt az ítéletben található pozitív célt láthatjuk a szövetségi átkokban/áldásokban az V. Mózes 27-28-ban.

Az "Él Isten" kifejezés egy szójáték a YHWH címmel (vö. II. Mózes 3:14; Zsolt. 42:4; 84:2; Máté 16:16). Ugyanez a szójáték gyakran megtalálható a bibliai fogadástételekben, "mivel él az Úr."

3:34 „Mert akit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja” Két párhuzamos állítás is van a 34-es versben, amik azt mutatják, hogy Jézus hatalma Istent l jön: (1) Isten küldte t, és (2) a Lélek teljessége van Benne.

■ **„nem mértékkel mérve adja a Lelket”** Kétféle módon lehet érteni a Lélek teljességét: néhányan azt gondolják, hogy (1) Jézus adja a Lélek teljességét a hív knek (vö. 4:10-14; 7:37-39); vagy (2) a Lélek teljessége az Isten által a Messiásnak adott ajándéka (vö. 35-ös vers). A rabbik arra használták a "mérték" kifejezést, hogy leírják azt, ahogyan Isten a prófétákat inspirálta. A rabbik azt is hozzátették, hogy egy próféta sem bírt a Lélek teljes mértékével. Éppen ezért Jézus feljebbvaló a prófétáknál (vö. Zsid. 1:1-2) és ezért lehet Isten teljes kijelentése.

3:35 „Az Atya szereti a Fiút” Ez a kijelentés megismétl dik az 5:20-ban és a 17:23-26-ban. A hív k Istennel való kapcsolata az Isten a Messiás iránti szeretetén alapszik. Figyeljük meg, hogy mennyi okot sorol fel ez a szövegrész arra, hogy az embereknek miért kellene Jézusban, mint Messiásban bízniuk:

1. mert felülr l származik és mindenek felett áll (31-es vers);
2. mert t Isten küldte a megváltás missziójával (34-es vers);
3. mert Isten folyamatosan biztosítja számára a Lélek teljességét (34-es vers);
4. mert Isten szereti (35-ös vers);
5. mert Isten mindent az kezébe tett (35-ös vers).

■ **„kezébe adott mindent”** Ez itt BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Ez egy nagyon érdekes kifejezés, és számos párhuzama van (vö. János 13:3; 17:2; Máté 11:27; 28:18; Eféz. 1:20-22; Kol. 2:10; I. Pét. 3:22).

3:36

NASB	**„Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet”**
NKJV	**„Aki hisz a Fiúban, annak örökkévaló élete van, és aki nem hisz a Fiúban, nem lát majd életet”**
NRSV	**„Bárki, aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, bárki, aki engedetlen a Fiúval szemben, nem lát majd életet”**
TEV	**„Bárki, aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki engedetlen a Fiúval szemben, annak nem lesz élete”**
NJB	**„Akárki hisz a Fiúban, annak örök élete van, de bárki, aki elutasítja, hogy higgyen a Fiúban, az soha nem lát életet”**

Ezek az igék mind JELENIDEJ AKTÍV igék, amik folyamatos cselekvésr l szólnak. A hit több, mint egy egyszeri döntés, attól függetlenül, hogy mennyire szinte vagy érzelmi is volt az (vö. Máté 13:20). Ez meger síti azt, hogy senki sem ismerheti az Atyát anélkül, hogy ne ismerné Jézust (vö. János 12:44-50 és I. János 5:10). Az üdvösség csak a Jézussal, a Fiúval, való folyamatos

kapcsolaton keresztül lehetséges.

A "hinni" és az " engedelmeskedni" közötti különbség et is érdekes megfigyelni. Az Evangélium nem csak egy személy, akit elfogadunk és egy igazság, amit elfogadunk, hanem egy élet, amit élünk (vö. Luk. 6:46; Ef. 2:8-10).

■ **„hanem az Isten haragja marad rajta"** Ez az egyetlen olyan hely János írásaiban, ahol a "harag" (*orgé*) kifejezés el fordul (kivéve öt másik alkalmat a Jelenések könyvében). Maga a fogalom gyakori, és általában az "ítélet" kifejezéssel áll kapcsolatban. Ez itt JELENIDEJ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV. A " hit", az " engedelmesség" és a "harag" folyamatos jelenidej valóságok, amik a jöv ben lesznek beteljesítve. Ez ugyanaz a feszültség, ami az Isten Királyságát jellemz "már" "de még nem" között feszül. Isten haragját illet en a Róma 1:18-3:20-ban olvashatsz egy teljes értekezést.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el s dlegesek az értelmezésben. Ne mondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miben hasonlít Jézus korai üzenete Keresztel Jánoséhoz?
2. A keresztség, amit itt látunk ugyanaz, mint a Keresztény keresztség?
3. János evangéliumának els fejezeteiben miért olyan hangsúlyosak Keresztel János szavai?
4. Fesd le azt, hogy hányszor és hogyan állítja szembe János, a szerz a Keresztel János és Jézus közti kapcsolatot?
5. Hogyan áll kapcsolatban a 33-as versben szerepl "elfogad" kifejezés a 36-os versben szerepl "bízni" kifejezéssel? Hogyan kapcsolódik az "engedetlen" kifejezés ami a 36-os versben szerepel ehhez az eszmefuttatáshoz?
6. Sorold fel azokat az okokat, amiket megemlít, hogy az embereknek miért kell a Názáreti Jézusban bízniuk, mint aki az üdvösségük egyetlen reménye? (31-36-os versek)
7. Magyarázd meg, hogy a 36-os versben szerepl ' 'harag" miért van FOLYAMATOS IGEID BEN.

JÁNOS 4

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus és a samáriai asszony	Egy samáriai Asszony Találkozik az Messiásával	Jézus és a Szamaritánusok	Jézus és a Szamaritánusok	Jézus a Szamaritánusok között
4:1-6 4:	1-26	4:1-6 4:	1-4	4:1-10
			4:5-6	
4:7-15		4:7-15 4:	7-8	
			4:9	
			4:10	
			4:11-12	4:11-14
			4:13-14	
			4:15	4:15-24
4:16-26		4:16-26 4:	16	
			4:17a	
			4:17b-18	
			4:19-20	
			4:21-24	
			4:25	4:25-26
	A M ez k Fe hérek az Aratásra	4:	26	
4:27-30 4:	27-38	4:27-30 4:	27	4:27-30
			4:28-30	
4:31-38		4:31-18 4:	31	4:31-38
			4:32	
			4:33	
A	Világ Megment je		4:34-38	
4:39-42 4:	39-42	4:39-42 4:	39-40	4:39-42
			4:41-42	
A T isztvisel F iának Meggyógyítása	A Fogadtatás Galileában	Jézus és a Pogányok	Jézus Meggyógyítja az Egyik Tisztvisel Fiát	Jézus Galileában
4:43-45 4:	43-45	4:43-45 4:	43-45	4:43-45
	A Nemes E mber F ia Meggyógyul			A Királyi Tisztvisel Fiának Meggyógyítása
4:46-54 4:	46-54	4:46-54 4:	46-48	4:46-53
			4:49	
			4:50-51	
			4:52-53	
			4:54	4:54

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben olv asd el az e ls r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te

témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-54-ES VERSEKBE

A. A 3. és 4. fejezet szerkezetében céltudatosság van:
   1. "Vallásos úr" (Nikodémus) szemben "számkivetett hölgy"-gyel
   2. Jeruzsálemen alapuló Judaizmus szemben a Samáriai Judaizmussal

B. A Jézus személyér l és munkájáról szóló igazságok kibontását tovább folytatja a
   1. beszélgetés az asszonnyal a kútnál (1-26-os versek)
   2. beszélgetés a tanítványaival (27-38-as versek)
   3. faluban lakók bizonyságtétele (39-42-es versek)
   4. galileaiak általi fogadtatás (43-45-ös versek)
   5. betegségek felett tanúsított hatalma Jézusnak a jelek/csodák által

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 4:1-6

[1]Amikor pedig megtudta Jézus, hogy a farizeusok meghallották, hogy több tanítványt szerez és keresztel, mint János – [2]bár maga Jézus nem keresztelt, hanem a tanítványai -, [3]elhagyta Júdeát, és elment ismét Galileába. [4]Samárián kellett pedig átmennie, [5]és így jutott el Samária egyik városához, amelynek Sikár volt a neve. Ez közel volt ahhoz a birtokhoz, amelyet Jákób adott fiának, Józsefnek. [6]Ott volt Jákób forrása. Jézus akkor az úttól elfáradva leült a forrásnál; az id délfelé járt.

4:1 „az Úr/Jézus” János visszaemlékezik az eseményekre évekkel kés bb (a Lélek segítségével), és az "Úr" és a "Jézus" szavakat használja ugyanabban a mondatban, de egy személyre utal.

■ **„a farizeusok”** Lásd az 1:24 jegyzeteit.

■ **„meghallották, hogy több tanítványt szerez és keresztel, mint János”** Jézus elhagyta ezt a területet amiatt az egyre csak fokozódó feszültség miatt, ami a saját és Keresztel János követ i között alakult ki. Az Együttlátók a zt mondják, hog y azért ment el , m ert Heród es Antipás letartóztatta Keresztel Jánost (vö. Máté 4:12; Márk 1:14; Luk. 3:20).

4:2 „maga Jézus nem keresztelt” Ez nem egy lebecsmérl megjegyzés a keresztségr l, hanem az emberi termész et egocentrikusságának elis merése (vö. I . K or. 1:17) . K étségtelen, hogy Jéz us i s keresztelt a szolgálata elején (vö. 3:22), de kés bb abbahagyta.

4:3 „elhagyta Júdeát, és elment ismét Galileába” Ennek a két részb l álló mondatnak mind a két

része AORISZT AKTÍV K IJELENT MÓDBAN v an, amit arra has znált, hog y J ézus földrajzi mozgásait hangsúlyozza ki.

4:4 „Samárián kellett pedig átmennie” "Kellett", e z e gy g örög i ge: *dei*, amit sz ámos alkalommal használt ebben a szövegkörnyezetben (vö. 3:7, 14, 30). Általában úgy fordítják, hogy "muszáj" vagy "szükséges". Jézus számára enn ek cé lja volt. E z a legrövidebb út; Jos ephus elm ondja, hog y a galileai zsidók általában ezt az utat használták. Azonban a júdeai zsidók gy lölték a samáriaiakat, és semmi áron nem keltek volna át a földjükön, mert vallásos félvéreknek tartották ket.

KÜLÖNLEGES TÉMA: RASSZIZMUS

I. Bevezetés
   A. Ez eg y eg yetemes ki fejezés a bukott emberiség által h asználva a s aját t ársadalmán belül. Ez az emberiség egója, mások h átán tá maszkodva. A rass zizmus, n agyon sok módon egy mode rn jelenség, m íg a nacion alizmus (v agy törzs i rends zer) már egy sokkal sibb kifejezés.
   B. A na cionalizmus B ábelnél kezd dött (I. Mózes 11) a mi eredetileg Noé há rom fiához volt köthet , akikb l az úgynevezett fajok kialakultak (I. Mózes 10). Bár nyilvánvaló az igéb l, hogy az emberiség egy forrásból ered (I. Mózes 1-3; Apcsel. 17:24-26).
   C. A rasszizmus csak a sok el ítélet egyike. Néhány más el ítélet: (1) oktatáson alapuló sznobizmus; (2) t ársadalmi-gazdasági arrogancia; (3) önigazult v allási törvényeskedés; és (4) dogmatikus politikai kapcsolatok.

II. Bibliai Anyagok
   A. Ószövetség
      1. I. Móz es 1:27 – Az e mberiség, férfiak és n k, Is ten képére l ett te remtve, a mi különlegessé teszi ket. Ez mutatja meg az egyéni értéküket és méltóságukat (vö. János 3:16).
      2. I. Mózes 1:11-25 – Tíz alkalommal jegyzi fel az a kifejezést, hogy " … fajtájának megfelel … " Ezt a fa ji meg különböztetésre használták. Bár a szövegkörnyezetb l nyilvánvaló, hogy ez az állatok és n övények megkülönböztetésére szolgált, nem pedig az emberiségre.
      3. I. Mózes 9:18-28 – Ezt a faji dominancia ma gyarázatára használták. Nem szabad elfelejtenünk, hogy Isten n em átkozta m eg K ánaánt. Noé , az apja átkozta m eg, miután felébredt részeg kábulatából. A Biblia nem jegyzi fel, hogy Isten bármikor is meger sítette volna ezt a z eskütátkot. M ég ha m eg is tette volna, n em lett volna ki hatással a fekete fa jra. Kánaán volt az atyja a zoknak, aki k Palesztina lakosai lettek, és az egyiptomi falrajzok azt igazolják, hogy nem voltak feketék.
      4. Józsué 9:23 – Ezt arra használták, hogy bebizonyítsák, hogy az egyik faj szolgálja a má sikat. Bá r e bben a szövegkörnyezetben a Gibeoni ták ugyanabból a fajból származnak, mint a zsidók.
      5. Ezsdrás 9-10 és N ehémiás 13 – Ezeket s okszor h asználták ra sszista é rtelemben, de a szövegkörnyezet azt mutatja, hogy a házasságok átkozottak voltak, de nem a faji (Noé ugyanazon fiától származtak, I. Mózes 10), hanem vallási okok miatt.
   B. Újszövetség
      1. Az Evangéliumok
         a. Jézus nagyon sokszor használta ki a zsidók és a samáriaiak közötti gy löletet, ami azt mutatja, hogy a faji gy lölködés helytelen.
            (1) A jó szamaritánus példázata (Lukács 10:25-37)
            (2) az asszony a kútnál (János 4:4)
            (3) a hálás leprás (Lukács 17:7-19)

b. Az Evangélium a teljes emberiségnek szól
   (1) János 3:16
   (2) Lukács 24:46-47
   (3) Zsidók 2:9
   (4) Jelenések 14:6
c. A Királyságban a teljes emberiség képviselve lesz
   (1) Lukács 13:29
   (2) Jelenések 5

2. Apcsel
   a. Az Apcsel 10 egy olyan igeszakasz, ami definiálja Isten egyetemes szeretetét és az evangéliumok egyetemes üzenetét.
   b. Pétert támadták a cselekedetei miatt az Apcsel 11-ben, és ez a probléma nem lett megoldva egészen addig, amíg az Apcsel 15-ben össze nem ült a Jeruzsálemi Zsinat, ahol megállapodásra jutottak. Az els századi zsidók és a pogányok közötti feszültség nagyon er teljes volt.
3. Pál
   a. Krisztusban nincsenek határok
      (1) Gal. 3:26-28
      (2) Ef. 2:11-22
      (3) Kol. 3:11
   b. Isten nem személyválogató
      (1) Róma 2:11
      (2) Ef. 6:9
4. Péter és Jakab
   a. Isten nem személyválogató, I. Péter 1:17
   b. Azért mert Isten nem személyválogató, az n épének sem szabadna személyválogatónak lennie, Jakab 2:1
5. János
   a. A hív k felel sségér l szóló egyik leger teljesebb állítás az I. János 4:20-ban található

III. Következtetés

A. A rasszizmus, vagy ha már itt tartunk, bármilyen nem el ítélet teljességgel helytelen viselkedés Isten gyermekei számára. Itt egy idézet Henlee Barnette-t l, aki 1964-ben az Új Mexikói Glorietában beszélt a Keresztény Élet Bizottsága el tt:„A rasszizmus eretnek, mert bibliátlan és keresztényietlen, s ráadásul tudománytalan.”
B. Ez a probléma lehet séget biztosít a keresztények számára, hogy Krisztusi szeretetet, megbocsátást és megértést mutassanak a világ felé. A keresztények elutasítása ezen a területen éretlenséget mutat, és lehet séget ad a gonosznak, hogy akadályozza a hív hitét, üdvbizonyosságát és növekedését. Továbbá akadályként szolgálhat az elveszett emberekkel kapcsolatban, hogy Krisztushoz jöhessenek.
C. Mit tehetek? (A következ rész egy Keresztény Élet Bizottságos traktátusból származik, aminek a címe "Faji Kapcsolatok".

"A SZEMÉLYES SZINTEN"

- Fogadd el a személyes felel sségedet a faji problémák megoldásában.
- Imádság, Bibliatanulmányozás és m ás fajokból származókkal való közösségál tal törekedj arra, hogy megszabadulhass a faji el ítéletedt l.
- Adj hangot a faji megygy z désednek, f leg akkor, amikor azok, akik faji gy lölködést keltenek, nincsenek szembesítve.

"A CSALÁDI ÉLETBEN"

- Ismerd el, hogy a fajokkal kapcsolatos hozzáállás kifejl désében a családi

befolyásnak nagy szerepe van.

- Törekedj a rra, hog y Keresztény hoz záállást fej lessz ki az által, hog y bes zélgettek arról, hogy a gyerekek és a szül k mit hallhatnak a faji megítélésekr l az otthonon kívül.
- A szül knek óvatosnak kell lenniük abban, hogy hogyan v iszonyulnak más fajhoz tartozó emberekhez, ezzel keresztény példát adva.
- Törekedj arra, hogy a családnak legyenek más fajhoz tartozó barátaik is.

"A GYÜLEKEZETBEN"

- A fa jokkal ka pcsolatos biblikus ig azságról sz óló préd ikációk és t anítások által a gyülekezet motiválva lehet, hogy az egész társadalom számára példa legyen.
- Bizonyosodj meg arról, hog y a dics ítés, a köz össég és az ist entisztelet a gyülekezeten keresztül ny itott m indenki sz ámára, még a z Ú jszövetségi gyülekezet sem foglalkoztak a faji korlátokkal (Ef. 2:11; Gal. 3:26-29).

"A MINDENNAPI ÉLETBEN"

- A munkahelyed világában segíts felülkerekedni minden faji diszkrimináción.
- Munkálkodj eg yütt mi ndenféle társadalmi sz ervezettel, hogy biztosítottak legyenek az egyenl jogok és lehet ségek, észben tartva azt, hogy a faji megkülönböztetést kell támadni, ne m az embereket. A cél, hog y a megértést hir dessük, és ne keser séget keltsünk.
- Ha bölcsnek látod, szervezz egy külön bizottságot azon polgárok számára, akik ezzel tör dnek, h ogy a t ársadalomban megnyissátok a k ommunikáció vo nalait az nyilvánosság oktat ására, é s kül önleges akciók s zámára, hogy jav ítsatok a faji kapcsolatokon.
- Támogasd azokat a törvényhozókat és a törvényhozást, akik faji igazságtételt hirdet törvényeket hoznak, és ellenezd azokat, akik az el ítéleteket politikai haszonszerzésre használják ki.
- Kérd a törvényvégrehajtókat, hogy a törvényeket diszkrimináció nélkül hajtsák végre.
- Kerüld az er szakosságot, és h irdesd a törvénytiszteletet, tégy me g m inden lehetségest mint k eresztény á llampolgár, hog y meg bizonyosodhass afel l, hog y a törvény szerkezete nem válik eszközzé azok kezében, akik a diszkriminációt hirdetik.
- Krisztus lelkületét és gondolkodását hozd példának minden emberi kapcsolatban.

■ **„Samárián keresztül”** Nagy v olt a g y lölködés a Sz amaritánusok (Samária beliek) és a Júdeaiak között, ami egészen a Kr. e. nyolcadik századig nyúlik vissza. Kr. e. 722-ben az Északi tíz törzset, ami nek Samária v olt a f városa, elhurcolták az Asszírok fogságba, és a Médek föld jére telepítették ket (vö. II. K irályok 17:6). S más népeket hozatott é s az északi királyság területére telepítette l e ket (vö. II. K irályok 17:24) . Az évek sor án ezek a n épek a meg maradt izraeli populáció közé v együltek a vegyes há zasságok által. A zsidók a sz amaritánusokat vallásos félvéreknek és eretnekeknek titulálták (vö. Ezsdrás 4:1-4). Ez a háttere a 9. versnek.

4:5 „Samária egyik városához, amelynek Sikár volt a neve. Ez közel volt ahhoz a birtokhoz, amelyet Jákób adott fiának, Józsefnek” (vö. I . Mózes 33: 18,19; J ózs. 25:32). Sokan azt feltételezik, hogy Sikár Shekem volt, bár ezt nem er síti meg az ÚSZ.

4:6 „Ott volt Jákób forrása” Ez valójában egy ásott ciszterna volt, ami kb. 30m mély volt. Nem folyóvíz volt (mint egy forrás), hanem összegy jtött es víz. Az ÓSZ nem tesz róla említést.

■ **„Jézus akkor az úttól elfáradva”** Itt tisztán látható Jézus emberi természete. De soha nem volt annyira fáradt, hogy ne szerette volna az embereket!



NASB, NKJV,
JB „hat óra lehetett”
NRSV, TEV „délfelé járt”

Sok vita folyik arról, hogy János az Evangéliumában melyik id számítási módszert használja. Néhány esetben úgy t nik, hogy a z sidó módszert, néha meg a Rómait. Úgy t nik, hogy János a napot reggel 6 órával kezdi; ezért hát Jézus a nap legmelegebb szakában ért a kúthoz, tehát délben.

SZÖVEG: 4:7-14
7 Egy samáriai asszony jött vizet meríteni. Jézus így szólt hozzá: "Adj innom!" 8 Tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek. 9 A samáriai asszony ezt mondta: "Hogyan? Te zsidó létedre t lem kérsz inni, mikor én samáriai vagyok?" Mert a zsidók nem érintkeztek a samáriaiakkal. 10 Jézus így válaszolt: "Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki így szól hozzád: Adj innom! te kértél volna t le, és adott volna neked él vizet." 11 Az asszony így szólt hozzá: "Uram, merít edényed sincs, a kút is mély: honnan vennéd az él vizet? 12 Talán nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál, aki ezt a kutat adta nekünk, és aki maga is ebb l ivott, s t fiai és jószágai is?" 13 Jézus így válaszolt neki: "Aki ebb l a vízb l iszik, ismét megszomjazik, 14 de aki abból a vízb l iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne."

4:7 „Egy samáriai asszony jött” Ez az asszony nagyon messzir l jött egyedül, és elég szokatlan id pontban, a faluban elterjedt híre miatt.

 **„Adj innom!”** Ez itt AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓDBAN van, ami bizonyos mérték sürgetést hordoz magában.

4:8 Ez az igevers megteremti Jézus számára a személyes beszélgetés alapjait ezzel a számkivetett asszonnyal, aki a Judaizmus eretnek szektájából származik.

4:9 „Hogyan? Te zsidó létedre t lem kérsz inni, mikor én samáriai vagyok?” A zsidóknak még az sem volt megengedve, hogy ugyanabból a vederb l igyanak, mint a szamaritánusok (vö. III. Mózes 15) . Jézus két kulturális korlátot is megszeg: (1) besz élt egy szamaritánussal; és (2) nyilvánosan beszélt egy n vel.

4:10 „ha” Ez a mondat MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "t énnyel ellentétesnek" hívunk. Tesz egy állítást, ami hamis, hogy kiemeljen egy olyan következtetést, ami szintén hamis.

 **„él víz”** Ennek a kifejezésnek ÓSZ-i metaforikus háttere van (Zsolt. 36:9; Ézs. 12:3; 44:3; Jer. 2:13; 17:13; Zak. 14:8). Jézus az "él víz" kifejezést használja a "szellemi élet" szinonimájaként. A samáriai asszony az onban ar ra gondolt, hogy folyóvízre utalt, szemben a z es vízzel, ami a ciszternában volt.

4:11 „Uram” Ez a szó a görög *kurios* kifejezés, aminek MEGSZÓLÍTÓ ESETE a *kupie*. Lehet tisztelettudó megszólításként használni (uram), vagy teológiai kijelentésként (Uram) Jézusra utalva, és az teljes istenségére, mint ahogy az a Róma 10:13-ban van. Itt tisztelettudó megszólítás.

4:12 „Talán nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál” Nyilvánvalóan ironikus h angzású ez a mondat. A samáriai asszony a saját leszármazásának nagyságára hivatkozik, amit a szamaritánusok Efraimon és Manassén keresztül Jákóbig vezettek vissza. A csodálatra méltó dolog az, hogy

pontosan ez az, amit Jézus kijelentett magáról!

4:13-14 „de aki abból a vízb l iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik” Ennek valószín leg Messiási utalásai voltak (vö. Ézs. 49:10). János itt megint az igeid kkel játszik. A JELENIDEJ FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami a 13. versben van arra utal, hogy újból és újból iszik, míg az AORISZT AKTÍV KÖT MÓD, ami a 14. versben van egy egyszeri ivásra utal.

4:14 „örök életre buzgó víz forrásává lesz benne” Ez itt FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami azt jelenti, hogy "folyamatosan szökell" (vö. Ézs. 58:11 és János 7:38).

SZÖVEG: 4:15-26

15Az asszony erre ezt mondta: "Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam meg,
és ne kelljen idejárnom meríteni." 16Jézus így szólt hozzá: "Menj el, hívd a férjedet, és jöjj
vissza!" 17Az asszony így válaszolt: "Nincs férjem." Jézus erre ezt mondta: "Jól mondtad,
hogy férjed nincs, 18mert öt férjed volt, és akivel most élsz, nem férjed: ebben igazat
mondtál." 19Az asszony ekkor így felelt: "Uram, látom, hogy próféta vagy. 20A mi atyáink
ezen a hegyen imádták az Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely,
ahol Istent imádni kell." 21Jézus így válaszolt: "Higgy nekem asszony, hogy eljön az óra,
amikor nem is ezen a hegyen, nem is Jeruzsálemben imádjátok az Atyát. 22Ti azt imádjátok,
akit nem ismertek, mi azt imádjuk, akit ismerünk, mert az üdvösség a zsidók közül támad.
23De eljön az óra, és az most van, amikor az igazi imádói lélekben és igazságban imádják az
Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres magának. 24Az Isten Lélek, és akik imádják t,
azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk." 25Az asszony így felelt: "Tudom, hogy eljön
a Messiás, akit Krisztusnak neveznek, és amikor eljön, kijelent nekünk mindent." 26Jézus
ezt mondta neki: "Én vagyok az, aki veled beszélek."

4:15 Az asszony, ugyanúgy, mint Nikodémus, még mindig nagyon fizikális (szó szerinti) módon érti Jézust. Ez még a tanítványokkal kapcsolatban sem volt egy szokatlan dolog. Nagyon sokszor félreétették Jézust, mert nem értették a metaforikus nyelvezetét (vö. 4:31-33; 11:11-13).

4:16 „Menj el, hívd” Ez egy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD, amit AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓD követ.

4:17 „Nincs férjem” Szembesülni kell a b nnel. Jézus nem néz el semmit de nem is kárhoztat.

4:18 „öt férjed volt” Jézus természetfeletti tudást használ arra, hogy felrázza ezt az asszonyt a fizikai szférából egy szellemi szférába (vö. 1:48).

4:19 „látom, hogy próféta vagy” Az asszony nem értette még meg t Messiásaként. Ezzel a bókkal próbálta meg elterelni a szót a lény egr l, ami nem más , mint az Istennel való kapcsolata (Nikodémus is így tett a 3:2-ben).

Más kommentátorok úgy látják, hogy ez az V. Mózes 18:15-22-b l származó Messiási utalás.

4:20 „a mi atyáink” Ezzel Ábrahámra és Jákóbra utal (vö. I. Mózes 12:7; 33:20).

■ **„ezen a hegyen imádták az Istent”** Ez arra a teológiai vitára utal, hogy hol kell Istent (YHWH-t) imádni. A zsidók a Mórijjá hegyét hangsúlyozták, míg a szamaritánusok a Gerizim hegyét.

Napjainkban ez úgy néz ne ki, hogy amikor épp bizonyságot teszünk valakinek, és azok

szeretnék el terelni a f igyelmet a K risztussal val ó sz emélyes k apcsolatukról, f elhoznak teológ iai mézesmadzagokat. Az emberek szeretik tanulmányozni a vallást és a filozófiát mindaddig, amíg az személyesen nincs rájuk hatással (vö. 3:19-21).

4:21 „eljön az óra, amikor nem is ezen a hegyen, nem is Jeruzsálemben imádjátok az Atyát.” Minden biz onnyal e lég sokkoló k ijelentés lehetett az a sszony sz ámára ezt ha llani, ug yanígy a tanítványainak is. Nem az a lényeg hogy hol, hanem hogy ki!

4:22 „mert az üdvösség a zsidók közül támad” Ez a Messiás származásának meger sítése (vö. I. Mózes 12:2-3; Róma 9:4-5).

4:23 „De eljön az óra, és az most van” Lehetséges, hogy ez a Mal. 1:11-re való utalás, ahol az egyetemes i stenimádatról v an sz ó. Ny ilvánvaló, hogy Jéz us elhozta az örök é let ajándékát élete alatt, ugyanúgy, mint a halála után. Ez a kijelentés visszatükrözi azt a feszültséget, ami a Messiás két eljövetele között feszül. A két zsidó korszak most átfedi egymást. A Lélek Új Korszaka a jelen, mégis a gonosz és a b n régi korszakában élünk.

■ **„lélekben és igazságban”** A "l élekben" kif ejezés olyan imád atról szól, ami helyileg vagy fizikailag ne m be határolható. Az ' 'igazságban" ki fejezést a gö rög vi lágban az elme ál lapotának kifejezésére használták, míg a héber hátter jelentése az, hogy h ség vagy megbízhatóság. Lásd a Különleges Téma az Igazságról a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„az Atya”** Elég szokatlan volt Istent Atyának hívni az ÚSZ-ben anélkül, hogy Jézusra utaltunk volna, mint Aki az különleges Fia.

■ **„mert az Atya is ilyen imádókat keres magának”** Isten a ktívan keresi a z e lveszett emberiséget, hogy a sajátja legyen (vö. Ézs. 55; Ezék. 18:23, 32).

4:24 „Az Isten Lélek” Számos olyan rövid mellékmondat van János írásaiban, amik Isten jellemét írják le: (1) Isten a szeretet; (2) Isten a fény; (3) Isten lélek. Ez jelentheti azt, hogy (1) nem fizikai; (2) nincs egy helyhez kötve; (3) nincs az id höz kötve, vagy (4) mennyei vs. Földi.

4:25 „és amikor eljön, kijelent nekünk mindent” Ez mutatja azt, hogy a szamaritánusok is vártak egy Messiást. Azt is megmutatja, hogy úgy látták a Messiást, mint aki eljön, hogy Isten teljességét kinyilatkoztassa.

4:26 „Én vagyok az, aki veled beszélek” Ez lehet, hog y eg y utal ás az Éz s. 52:6-ra . Ez egy egyszer , nyílt meger sítése az Istenségének! Játszik az "Én Vagyok" kifejezéssel, ami az ÓSZ-ben Isten (YH WH) szövetségi nev e v olt (v ö. II. 3:12,14). Jézus az ért ha sználta e zt az ÓS Z-i ne vét Istennek, hogy valamilyen módon YHWH önkinyilatkoztatására utaljon, ami látható és nyilvánvaló volt Jézusban (vö. János 8:24,28,58; 13:19; 18:5 hasonlítsd össze az Ézs. 41:4; 43:10; 46:4). Az "Én Vagyok" ezen kü lönleges használatát meg kell különböztetnünk a többi j ól ismert "É n Vagyok" kifejezésekt l, am iket J ános használ: 6:35,51; 8:12; 10: 7,9,11,14; 1 1:25; 14:6; 15: 1,5, ami ket min sít f nevek követnek.

SZÖVEG: 4:27-30

27Tanítványai éppen ekkor jöttek meg, és csodálkoztak azon, hogy asszonnyal beszél, de mégsem mondta egyikük sem: "Mit akarsz, vagy mit beszélsz vele?" 28Az asszony pedig otthagyta korsóját, elment a városba, és szólt az embereknek: 29"Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent, amit tettem: vajon nem ez-e a Krisztus?" 30Erre azok elindultak a városból, és kimentek hozzá.

4:27 „csodálkoztak azon, hogy asszonnyal beszél” Ezt az ortodox zsidók a kultúrájuk miatt nem tették.

4:28 „Az asszony pedig otthagyta korsóját” Ez annyira gyönyör szemtanúság, egy történelmi feljegyzés, ami megmutatja ennek az asszonynak a lelkesedését, ahogy visszasietett a faluba, hogy bizonyságot tegyen (vö. 29-30-as versek).

SZÖVEG: 4:31-38
31Közben kérték t a tanítványai: "Mester, egyél!" 32 pedig azt mondta nekik: "Nekem
van eledelem, amit egyem, amir l ti nem tudtok." 33A tanítványok erre egymást kérdezték:
"Valaki talán hozott neki enni?" 34Jézus ezt mondta nekik: "Az én eledelem az, hogy
teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az munkáját. 35Vajon nem
ti magatok mondjátok-e, hogy még négy hónap, és jön az aratás? Íme, mondom nektek:
emeljétek fel a szemeteket, és lássátok meg, hogy a mez k már fehérek az aratásra. 36Az
arató jutalmat kap, és begy jti a termést az örök életre, hogy együtt örüljön a vet és az
arató. 37Mert ebben az esetben igaz a közmondás, hogy: más a vet , és más az arató. 38Én
elküldtelek titeket, hogy azt arassátok, amiért nem ti fáradtatok: mások fáradoztak érte, ti pedig az munkájukba álltatok be."

4:34 „Az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az munkáját” A János 17 világos kijelentése annak, hogy Jézus megértette, mit akar az Atya, hogy tegyen (vö. Márk 10:45; Lukács 19:10; János 6:26).

A kontraszt itt aközött van, hogy Jézus felülr l küldetett, Istennek, az Atyának a jelenlétéb l, mint az képvisel je, hogy kijelentse az Atyát és az Atya munkáját tegye. Egy egy függ leges dualizmus, ami annyira jellemz Jánosra (a fent a lent-tel szemben, a lélek a testtel szemben).

Két különböz ki fejezést használ arra, hogy Jézus el lett küldv e: (1) *pempó* (4:34; 5:23,24,30,37; 6:38,39,40,44; 7:16,18,28,33; 8:16,18,26,29; 9:4; 12:44,45,49; 14:24; 15:21; 16:5) és az (2) *apostelló* (3:17,24; 5:36,38; 6:29,57; 7:29; 8:42; 10:36; 11:42; 17:3, 18,21,23,25; 20:21). Ezek, ahogy a 20:21 is mutatja, egymás szinonimái. Azt is megmutatják, hogy a hív k is el lettek küldve az elveszett világba, mint az Atya képvisel i, a megváltás miatt (vö. II. Kor. 5:13-21).

KÜLÖNLEGES TÉMA: ISTEN AKARATA (*theléma*)
JÁNOS EVANGÉLIUMA
- Jézus azért jött, hogy az Atya akaratát tegye (vö. 4:34; 5:30; 6:38)
- hogy az utolsó napon feltámassza azokat, akiket az Atya a Fiúnak adott (vö. 6:39)
- hogy mindenki higgyen a Fiúban (vö. 6:29,40)
- megválaszolt imádság Isten akaratának cselekvésére (vö. 9:31 és I. János 5:14

AZ EGYÜTTLÁTÓ EVANGÉLIUMOK
- Isten akaratának cselekvése elengedhetetlen (vö. Máté 7:21)
- Isten akaratának cselekvése a személyt Jézus testvérévé teszi (vö. Máté 12:5; Márk 3:35)
- Isten nem akarja, hogy bárki is elvesszen (vö. Máté 18:14; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9)
- a Golgota az Atya akarata volt Jézus számára (vö. Máté 26:42; Lukács 22:42)

PÁL LEVELEI
- hogy az összes hív érettségre jusson és szolgáljon (vö. Róma 12:1-2)
- hogy a hív k megmeneküljenek a gonosz korszakból (vö. Galata 1:4)
- Isten akarata az megváltási terve volt (vö. Ef. 1:5,9,11)

- hogy a hív k megtapasztalják és éljék a Lélekkel telt életet (vö, Ef. 5,17)
- hogy a hív k telve legyenek Isten ismeretével (vö. Kol. 1:9)
- hogy a hív k tökéletesek és teljesek legyenek (vö. Kol. 4:12)
- hogy a hív k megszentel djenek (vö. I. Thessz. 4:3)
- hogy a hív k hálát adjanak mindenben (vö. I. Thessz. 5:18)

PÉTER LEVELEI

- hogy a hív k a helyes dolgot tegyék (azaz vessék alá magukat a civil hatalmaknak), ezzel hallgattassák el a bolond embereket (vö. I. Péter. 2:15)
- hogy a hív k szenvedjenek (vö. I. Péter 3:17; 4:19)
- hogy a hív k ne éljenek én-központú életet (vö. I. Péter 4:2)

J ÁNOS LEVELEI

- hogy a hív k örökké benne maradjanak (vö. I. János 2:17)
- hogy a hív k kulcsfontosságúak a megválaszolt imákhoz (vö. I. János 5:14)

4:35 „még négy hónap, és (*aztán*) jön az aratás?" Ez egy metaforikus kifejezés volt arra, hogy megmutassa, hogy most van az ideje a szellemi választásra! Az emberek már Jézus földi élete alatt is a Benne való hit által üdvözültek, s nem csak a feltámadása után.

4:36-38 „más a vet , és más az arató" Ez az igevers a próféták, vagy lehet hogy Keresztel János szolgálatára utal. Az I. Kor. 3:6-8-ban használja Pál, hogy bemutassa a saját és Apollós szolgálata közötti kapcsolatot.

SZÖVEG: 4:39-42

[39]Abból a városból pedig a samáriaiak közül sokan hittek benne az asszony szava miatt, aki így tanúskodott: "Megmondott nekem mindent, amit tettem." [40]Amikor tehát a samáriaiak Jézushoz értek, kérték t, hogy maradjon náluk. És ott maradt két napig. [41]Az szavának sokkal többen hittek, [42]az asszonynak pedig meg is mondták: "Már nem a te beszédedért hiszünk, hanem mert magunk hallottuk és tudjuk, hogy valóban a világ üdvözít je."

4:39 „a samáriaiak közül sokan hittek benne" János nagyon sok más kifejezéssel együtt használja azt a szót, hogy "hisz": "hinni valamiben" (*en*), "hinni hogy" (*hoti*), és a leggyakrabban a "hinni valamibe" (*eis*) vagy a bizalmat bele helyezni valamibe (vö. 2:11,23; 3:16,18,36; 6:29,35,40; 7:5,31,38,48; 8:30; 9:3 5,36; 10:42; 1 1:25,26,45,48; 12:1 1,37,42,44,46; 14 :1,12; 16 :9; 17: 20). Eredetileg a samáriaiak az asszony bizonyságtétele miatt hittek (39-es vers), de miután személyesen is hallották Jézust, már elfogadták az bizonyságtételét (41-42-es vers). Jézus Izrael elveszett bárányaihoz jött, de az Evangéliuma minden emberne k szólt: samáriaiaknak, Szir-föníciaiaknak, n knek és római katonáknak is (vö. Róma 10: 12; I. Kor. 12:13; Gal. 3:28-29; Kol. 3:11). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

■ **„az asszony szava miatt, aki így tanúskodott"** Isten ennek az eretnek és erkölcstelen asszonynak a bizonyságtételét használta. Az enyémet és a tiédet is tudja használni! Ez az igevers megmutatja a személyes bizonyságtétel jelentségét. Lásd Különleges Téma: Jézus Szemtanúi az 1:8 alapján.

4:40

NASB, NRSV	**„kérték"**
NKJV	**„sürgették"**
TEV, NJB	**„kérlelték"**

Ez egy elég er teljes görög kifejezés, amit úgy kellene fordítani, hogy "sürget" vagy "kérlel". Ennek a kifejezésnek az intenzitását lehet látni abból, ahogyan az 47-es versben használja (vö. Lukács 4:38).

4:42 „a világ üdvözít je" Ugyanezt a kifejezést használja az I. János 4:14-ben. Isten szeretetének egyetemes voltára utalva is használják, ami minden ember iránt van benne (vö. I. Tim. 2:6; Zsid. 2:9; I. János 2:2). Az els században ezt a kifejezést gyakran használták a Császárra is. A római üldöztetés oka az volt, hogy a keresztények ezt a megszólítást kizárólag Jézusra kezdték el használni. Ez a megszólítás azt is megmutatja, hogy az ÚSZ-i szerz k hogyan tulajdonították Isten az Atya megszólításait a Fiúnak: Titusz 1:3 – Titusz 1:4; Titusz 2:10 – Titusz 2:13; Titusz 3:4 – Titusz 3:6.

SZÖVEG: 4:43-45
[43]Két nap múlva pedig elment onnan Galileába, [44]bár maga Jézus tett bizonyságot arról, hogy nincs becsülete a prófétának a saját hazájában. [45]Mégis, amikor Galileába érkezett, befogadták t azok a galileaiak, akik látták mindazt, amit Jeruzsálemben tett az ünnepen, mivel k is ott voltak.

4:43 Ez a vers megmutatja, hogy Jézus sokkal szabadabban és sokkal gyakrabban mozgott Júdea és Galilea között, mint ahogyan azt az Együttlátó Evangéliumokból feltételezni lehetne.

4:44 Ez egy nagyon szokatlan vers, Lehet hogy ez arra a galileai szolgálatra utal, amit épp most akart elkezdeni (vö. 4:3). Ugyanezt a példabeszédet találjuk a Máté 13:57-ben; a Márk 6:4-ben és a Lukács 4:24-ben is. Az Együttlátó Evangéliumokban ez Galileára utal, de itt Júdeára.

4:45 „befogadták t azok a galileaiak" Már megismerhették Jézus tanításait és csodáit egy korábbi jeruzsálemi Páska alkalmával történt látogatása során. Ez arra utal , hogy megbíztak Jézusban, mint Isten Messiásában (vö. 1:12) legalábbis valamilyen szinten biztosan (vö. 48-as vers).

SZÖVEG: 4:46-54
[46]Azután ismét a galileai Kánába ment, ahol a vizet borrá változtatta. Kapernaumban pedig volt egy királyi tisztvisel , akinek betegen feküdt a fia. [47]Amikor meghallotta, hogy Jézus megérkezett Júdeából Galileába, elment hozzá, és kérte, hogy jöjjön és gyógyítsa meg a fiát, mert halálán van. [48]Erre Jézus ezt mondta neki: "Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek." [49]A királyi tisztvisel újra kérte t: "Uram, jöjj, miel tt meghal a gyermekem." [50]Jézus erre így válaszolt: "Menj el, a te fiad él." Hitt az ember a szónak, amelyet Jézus mondott neki, és elindult. [51]Még útban volt hazafelé, amikor szembejöttek vele a szolgái a hírrel, hogy a gyermeke él. [52]Ekkor megkérdezte t lük, hány órakor lett jobban. Azt mondták neki, hogy tegnap délután egy órakor hagyta el a láz. [53]Megállapította tehát az apa, hogy éppen abban az órában, amelyben ezt mondta neki Jézus: "A te fiad él." És hitt , valamint egész háza népe. [54]Ezt pedig második jelként tette Jézus, miután megérkezett Júdeából Galileába.

4:46
NASB, NRSV
NJB **„királyi tisztvisel "**
NKJV **„egy bizonyos nemes ember"**
TEV **„kormányzati tisztvisel "**

Olyan kormányzati tisztvisel volt, aki Heródes családját szolgálta.

4:48 „Ha nem láttok jeleket és csodákat (*ti emberek*), (*egyszer en*) nem hisztek.” (a zárójelbe tett szavak az eredeti szövegben vannak benne. A ford. megjegy.) Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES M ONDAT er s DUP LATAGADÁSSAL. Jézus itt az embereksz ót TÖBBESSZÁMBAN használta. A zsidók jeleket vártak (vö. 2:18; 6:2,30; Máté 12:38; 16:1). De Heródes eme szolgája hitt, miel tt csodát látott volna.

4:50 Ez az igevers jól megragadja János evangéliumának lényegét: higgy Jézusban, higgy a szavának, higgy a cselekedeteiben, higgy a személyében! Ennek az embernek a hitét meger sítette az a fajta hit, ami hisz Benne, anélkül, hogy látná Jézus ígéretét.

4:53 „És hitt , valamint egész háza népe” Ez az els azok közöl a feljegyzések közül, amik arról tesznek tanúságot, hogy egy ember hite az egész családot megérintette: Kornéliusz (Apcsel. 10:44-48; Lídia (Apcsel. 16:15); a Fillipibeli börtön r (Apcsel. 16:31-34); Kriszpusz (Apcsel. 18:8); és Sztefanász (I. Kor 1:16). Nagyon sok vita szólt már ezekr l a családi megtérésekr l, de azt kell, hogy mondjuk, hogy minden családtagnak személyesen magának kellett elfogadnia Jézust. Az is igaz, hogy a saját életünkben jelent séggel bíró személyek is hatással vannak a mi döntéseinkre.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért hagyta el Jézus Júdea területét?
2. János római vagy zsidó id számítást használ?
3. Miért olyan fontos az, hogy Jézus a samáriai asszonnyal beszél?
4. A 20-as vers milyen hatással van mai felekezetek közötti kapcsolatra?
5. Magyarázd meg azt a meghökkent kijelentést, amit Jézus a 26-os versben tesz.
6. A galileaiak igaz hitet gyakoroltak?

JÁNOS 5

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS4	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Gyógyítás a Tónál	Egy Embert Meggyógyítottak a Betesda Tavánál	A Béna Ember Meggyógyítása Szombat napon	Gyógyítás a Tónál	A Beteg Ember Gyógyulása a Betesda Tavánál
5:1-9a 5:	1-15	5:1	5:1-6	5:1-9a
		5:2-9a		
			5:7	
		5:	8-9a	
5:9b-18		5:9b-18 5:	9b-10 5:	9b-18
			5:11	
		5:	12	
		5:	13	
		5:	14	
		5:	15-17	
	Tiszteld az Atyát és a Fiút		5:18	
A Fiú Hatalma	5:16-23	Jézus Istennel Való Kapcsolata	A Fiú Hatalma	
5:19-29		5:19-24 5:	19-23 5:	19-47
	Élet és Ítélet a Fiú Által			
5:	24-30	5:	24-29	
		5:25-29		
		Bizonyíték Jézus Istennel Való Kapcsolatára	Jézus Szemtanúi	
5:30		5:30 5:	30	
Jézus Szemtanúi	A Négyszeres Szemtanú			
5:31-40	5:31-47 5:	31-38 5:	31-40	
		Jézus Megdorgálja Azokat, Akik Elutasítják Ajánlatát		
		5:39-47		
5:41-47			5:41-47	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az e ls dlegesek a z értelmezésben. Ne mond j le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 5: 1-9a
1Ezek után ünnepük volt a zsidóknak, és felment Jézus Jeruzsálembe. 2Jeruzsálemben a Juh-kapunál van egy medence, amelyet héberül Betesdának neveznek. Ennek öt oszlopcsarnoka van. 3A betegek, vakok, sánták, sorvadásosak tömege feküdt ezekben (és várták a víz megmozdulását. 4Mert az Úr angyala id nként leszállt a medencére, és felkavarta a vizet: aki els nek lépett bele a víz felkavarása után, egészséges lett, bármilyen betegségben is szenvedett). 5Volt ott egy ember, aki harmincnyolc éve szenvedett betegségében. 6Amikor látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már milyen hosszú ideje, megkérdezte t le: "Akarsz-e meggyógyulni?" 7A beteg így válaszolt neki: "Uram, nincs emberem, hogy amint felkavarodik a víz, beemeljen a medencébe: amíg én megyek, más lép be el ttem." 8Jézus azt mondta neki: "Kelj fel, vedd az ágyadat és járj!" 9És azonnal egészséges lett ez az ember, felvette az ágyát, és járt.

5:1 „ünnepük" Néhány régi görög unciális kézirat, א és a C "az ünnep"-ként fordítja, de a legtöbb kéziratban "egy ünnep" szerepel (P^{66}, P^{75}, A, B, és a D). Három olyan évenkénti ünnep volt, amin a zsidó férfiaknak kötelez volt megjelenniük (vö. III. Mózes 23): (1) Páska; (2) Pünkösd és (3) a Sátoros ünnep. Ha ez a Páskára utal, akkor Jézus nyilvános szolgálata négy év volt, nem három (vö. 2:13,23; 6:4; 12:1). Hagyományosan azt tartják, hogy Jézusnak három éves nyilvános szolgálata volt, miután János megkeresztelte. A János Evangéliumában megemlített Páskák száma miatt ezt nem lehet pontosan megállapítani.

5:2 „a Juh-*kapunál*" A"Juh-kapu" Jeruzsálem északkeleti falán volt. Nehémiásnál olvashatunk róla, amikor újra felszentelik és felépítik a város falait (vö. Neh. 3:1,32; 12:39).



NASB, NKJV	**„egy medence, amelyet héberül Betesdának neveznek"**
NRSV	**„amit héberül Bet-sada-nak hívnak"**
TEV	**„héberül Betsadának hívják"**
NJB	**„Héberül Betesdának hívják"**

Számos módon használják ennek a helységnek a nevét. Jozefusz is a héber nevén hívta "Betsadának", ami Jeruzsálem ezen részének a neve volt. "Betsaidának" is hívják a görög kéziratokban. A Qumrani tekercsek "Betesdának" hívták, ami azt jelenti: ''a kegyelem háza" vagy a "kétforrás háza". Ma Szent Anna tavának hívják.

5:4 Ez a vers egy kés bbi írástudó megjegyzése, ami azt próbálja meg elmagyarázni, hogy (1) miért volt ott az összes beteg; (2) miért volt ott ez az ember olyan sokáig; és (3) miért szerette volna, ha valaki beviszi t a vízbe, 7-es vers. Nyilvánvalóan ez egy zsidó népi mese. Nem volt János Evangéliumának eredeti része. Bizonyítékok er re az er teljes hangú megállapításra: (1) nem szerepel a kéziratokban P^{66}, P^{75}, א, B, C^*, D; (2) további több mint húsz görög kéziratban csillaggal van megjelölve, azt jelölend , hogy nem gondolták ezt a rész eredetinek; (3) ebben a rövid versben számos nem Jánosi kifejezés van. Számos korai görög kéziratban szerepel, A, C^3, K és L. Továbbá szerepel a Diatessaronban (kb. Kr. u. 180) és Tertulliánusz írásaiban is (Kr. u. 200), Ambrose, Chrysostomés Cyril írásaiban is. Ez a régi eredetét mutatja, nem pedig azt, hogy része volt az

eredeti ihl etett Ev angéliumnak. S zerepel a K JV, N ASB (1995-ös k iadásában) és a NKJV fordításokban, de kihagyta az NRSV és az NIV fordítás.

5:5 Az, hogy pontosan mi ért ezt az embert v álasztotta Jézus, nem tud juk. Kevés hitet t ett ez a helyzet szükségessé ennek az emb ernek a r észér l. Ny ilvánvalóan Jézus a z sidó v ezet kkel v aló konfrontáció lehet ségét kereste. Ez lehet séget adott a számára, hogy meger sítse a Messiási cím Magának tula jdonítását. Az e szkatalogikus iges zakasz az Éz s. 35:6-ból lehet, hog y ka pcsolódik ehhez a Messiási gyógyításhoz.

5:8 „Kelj fel, vedd az ágyadat és járj!” Ez a mondat valójában parancsok sora: (1) eg y JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS; amit (2) egy AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÁS követ; és (3) aztán megint egy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS.

Az ágy amit itt em lít eg y ruhákból ös szeállított párna-szer ség v olt, am it a szegények használtak alvásra. Ezeknek a b eteg, s ánta, bénu lt emberek számára a nap során ül párnaként is szolgálhatott (vö. Márk 2:4,9,11,12; 6:55; Apcsel. 9:33).

SZÖVEG: 5:9b-18

Aznap pedig szombat volt. 10 A zsidók ekkor így szóltak a meggyógyított emberhez: "Szombat van, nem szabad felvenned az ágyadat." 11 így válaszolt nekik: "Aki meggyógyított, az mondta nekem: Vedd az ágyadat, és járj!" 12 Megkérdezték t le: "Ki az az ember, aki azt mondta neked: Vedd fel és járj!?" 13 De a meggyógyított ember nem tudta, hogy ki az, mert Jézus félrehúzódott az ott tartózkodó sokaság miatt. 14 Ezek után találkozott vele Jézus a templomban, és ezt mondta neki: "Íme, meggyógyultál, többé ne vétkezz, hogy valami rosszabb ne történjék veled." 15 Elment ez az ember, és megmondta a zsidóknak, hogy Jézus az, aki meggyógyította. 16 A zsidók ezért üldözni kezdték Jézust, mert szombaton tette ezt. 17 Jézus így szólt hozzájuk: "Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom." 18 Ezért azután a zsidók még inkább meg akarták ölni, mert nemcsak megtörte a szombatot, hanem saját Atyjának is nevezte Istent, és így egyenl vé tette magát az Istennel.

5:9b „Aznap pedig szombat volt.” A zsidó vezet k nem is örvendeztek azon, hogy ez az ember meggyógyult, hanem megsért dtek azon, hogy Jézus megszegte a Szájhagyományt (amit kés bb a Talmudban tettek szabályokká), ami a Szombattal volt kapcsolatos (vö. 16,18-as vers; Máté 7:1-23).

Jézus Szombaton való gyógyítását kétféle módon magyarázhatjuk (1) minden nap gyógyított, de ellentétek alakulhattak ki a szombati gyógyítással kapcsolatban, vagy (2) azért választotta ezt az esetet, hog y ellentétet s zítson, ami l ehet séget ad számára, hog y a vallási vezet ket t eológiai témában vitára indítsa.

Jézus gyakran gyógyított Szombaton (vö. Máté 12:9-14; Márk 1:29-31; 3:1-6; Lukács 6:6-11; 14:1-6; J ános 5:9-18; 9 :14). J ézus még dé monokat i s zött ki Sz ombaton (v ö. M árk 1:21-28 ; Lukács 13:-17). Jézus m egvédte a tanítványait, amikor S zombaton ettek (vö. Máté 12:1-8; Márk 2:23-28; Lukács 6 :6-15). Oly an besz élgetéseket kezde ményezett a Zs inagógában, ami ellentétes volt a Szombattal (vö. Lukács 4:16-30; János 7:14-24).

5:13 „Jézus félrehúzódott” Szó szerint ez azt jelenti, hogy "az egyik oldalra hajtotta a fejét". Jézus teljesen úgy nézett ki, amint egy normális zsidó abban az id ben. Beleolvadt a tömegbe.

5:14
NASB, NRSV,
NJB „többé ne vétkezz"
NKJV „ne vétkezz többé"
TEV „hagyd abba a vétkezést"

Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS NEGATÍV EL SZÓVAL, ami gyakran jelentette azt, hogy egy oly an cselekedetet kell abbahagyni, ami m ár f olyamatban v olt, de ebben a szövegkörnyezetben ez nem valószín , hogy így volt. Az els században a zsidó teológusok úgy tekintettek a betegségekre, hogy az a b nnel volt összefüggésben (vö. Jakab 5: 14-15). Ez nem magyaráz meg minden betegséget, ami abból is kit nik, ahogy Jézus bánt a vakon született emberrel (vö. János 9), és a Lukács 13:1-4-ben lejegyzett szavaiból.

Jézus még mindig ennek az embernek a szellemi életével foglalkozott. A cselekedeteink igenis megmutatják a sz ívünket é s hi tünket. A Bi bliai hit objektív és s zubjektív is egyszerre, hit és cselekedet egyszerre.

Manapság nagyon nagy az egyházban a hangsúly a fizikai gyógyuláson. Az bizonyos, hogy Isten ma is gyógyít. De az isteni gyógyulásnak az kell hogy legyen a következménye, hogy a szellemi élet, az életstílus és a fontossági sorrend megváltozik. Egy jó kérdés így hangzik: "Miért akarsz meggyógyulni?"

5:15 „Elment ez az ember, és megmondta a zsidóknak" A pontos motivációja nem ismert annak, hogy miért informálta a zsidó hatóságokat, de úgy t nik, hogy egy meggondolatlan, jelentéktelen tett volt, ami azt mutatja, hogy a gyógyulás nem mindig kezd dött hittel, vagy nem végz dött azzal.

5:17 „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom." Itt mind a két mellékmondat JELENIDEJ MIDLE (tagadó vagy bizonyító) KIJELENT MÓDBAN van. Jézus azt állítja, hogy Isten még egy napot sem pihen, és sem. Ez valójában annak a meger sítése, hogy Jézus megértette az Atyával való különleges kapcsolatát (vö. 19-29-es versek).

A zsidó monoteizmus fogalma (vö. V. Mózes 6:4) abban fejez dött ki, hogy "egy az okozó", ami megmagyarázza az ebben a világban történ eseményeket (vö. Bírák 9:23; Jób 2:10; Préd. 7:14; Ézs. 45:7; 59:16; Jer. Sir. 3:33-38; Ámós 3:6). Minden cselekedet végs soron az egy igaz Isten cselekedete. Amikor Jézus Isten cselekedeteinek a világban való kett s m ködését er sítette meg, akkor az isteni okozati viszonyban lév kett s m ködést er sítette meg. Ez a Sz entháromság bonyolult problémája. Egy Isten, de három személyi megnyilvánulás (vö. Máté 3: 16-17; 28:19; János 14:26; Apcsel. 2:33-34; Róma 8:9-10; I. Kor. 12:4-5; II. Kor. 1:21-22; 13:14; Gal. 4:4; Ef. 1:3-14; 2:18; 4:4-6; Titusz 3:4-6; I. Péter 1:2).

5:18 „Ezért azután a zsidók még inkább meg akarták ölni" Két oka volt, amiért a zsidók meg akarták ölni Jézust: (1) nyilvánosan megszegte a Szájhagyományt (a Talmudot) a Szombattal kapcsolatban; és (2) az állításai megmutatják, hogy értették, hogy az t hirdeti, hogy egyenl Istennel (vö. 8:58-59; 10:33; 19:7).

SZÖVEG: 5:19-23

19 Megszólalt tehát Jézus, és ezeket mondta nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek: a Fiú önmagától semmit sem tehet, csak ha látja, hogy mit tesz az Atya; mert amit tesz, azt teszi a Fiú is, hozzá hasonló módon. 20 Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat neki, amit tesz. S t még nagyobb feladatokat is fog rábízni, hogy ti csodálkozzatok. 21 Mert ahogy az Atya feltámasztja a halottakat, és életre kelti ket, úgy a Fiú is életre kelti azokat, akiket akar. 22 Az Atya nem is ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta át, 23 hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, ahogyan az Atyát tisztelik. Aki nem tiszteli a Fiút, az nem tiszteli az Atyát sem, aki t elküldte.

5:19,24,25 „Bizony, bizony" Ez szó szerint azt jelenti, hogy "Ámen, ámen". Az "ámen" kifejezés egy átírás a héberb l. Eredetileg azt jelentette, hogy megbízhatóság. A használatba egy igazság meger sítéseként került be. Úgy tudjuk, hogy Jézus volt az egyetlen, aki ezt a kifejezést a mondat elején használta. Arra használta, hogy jelent ségteljes állítást vezessen be. János az egyetlen, aki feljegyzi, hogy ezt a kifejezést duplán használta.

5:19 „a Fiú" A következ versekben a Fiú szó ismétlésének teológiai jelent sége van. Ebben a rövid szövegrészben nyolc alkalommal fordul el . Azt mutatja, hogy Jézus milyen különleges módon értette az Atyával való kapcsolatát, és tükrözi a következ címeket: "az Emberfia" és az "Isten Fia".

■ **„Fiú önmagától semmit sem tehet"** Ahogyan gyakran igaz, úgy az ÚSZ is Jézust paradox kifejezésekkel mutatja be. Néhány helyen azt mondja, hogy egy az Atyával (vö. 1:1; 5:18; 10:30,34-38; 14:9-10; 20:28); néhány helyen különálló az Atyától (vö. 1:2,14,18; 5:19-23; 8:28; 10:25,29; 14: 10,11,12,13,16; 17: 1-2), s t, néha teljesen alárendeltként mutatja be (vö. 5:20,30; 8:28; 12:49; 14:28; 15:10, 19-24; 17:8). Lehetséges, hogy ez azért van, hogy megmutassa Jézus teljes istenségét, de az istenség különálló, megkülönböztetett manifesztációját is.

Ezzel ellentétben a John Raymond E. Brown által szerkesztett kommentárban, *The Jerome Biblical Commentary*, egy nagyon jó érvet mutat:

„Az alárendeltségére való burkolt célzást nem szabad elmozdítanunk Jézus szavainak aláásásával, hogy a szavai csakis az emberi természetére vonatkoznak… Ezzel elmulasztanánk egy nagyon jó érvet a Jánosi Krisztológiából. Inkább azt jelentheti, hogy Jézus egy abszolút harmóniát bizonygat, ami az Atya és a Fiú között van, ami természetesen radikális módon követeli meg azt, hogy a természetük egyezzen; ugyanez a folyamat használatos a 16:12-ben, hogy a Szentlélekre és a Fiúra utaljon. De ebben az Evangéliumban sehol sem találjuk azt, hogy a Szentháromság egy absztrakt teológia feltevése lenne; ahogyan ezt mindig is megközelítik a szoteriológiához (az üdvösséggel foglalkozó teológia) tartozó fontosságának álláspontjából" (434. oldal).

■ **„csak ha látja, hogy *mit* tesz az Atya"** Az emberiség soha sem látta az Atyát (vö. 37-es vers), de az Fiú azt mondja, hogy intim, személyes, jelenidej ismerettel rendelkezik Róla (vö. 1:1-3).

■ **„mert amit tesz, azt teszi a Fiú is, hozzá hasonló módon"** Jézus cselekedeteib l és tanításaiból az emberek tisztán látják a láthatatlan Istent (vö. Kol. 1:15; Zsid. 1:3).

5:20 „Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat neki, amit tesz" Ennek a két részb l álló mondatnak mind a két része JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓDBAN van, ami folyamatban lév cselekvésr l beszél. Ez itt a görög, szeretetet jelent kifejezés, a *phileó*. Lehet, hogy az *agapeó* kifejezést vártuk volna, mint a 3:35-ben is. Ez a két szó a szeretetre egymás szinonimái voltak a Koine Görögben.

■ **„nagyobb feladatokat"** A szövegösszefüggésben ez a halottak feltámasztására utal (21,25-26-os versek) és az ítélet kivitelezésére (22,27-es versek).

5:21 „Mert ahogy az Atya feltámasztja a halottakat … úgy a Fiú is életre kelti" Az ÓSZ-ben YHWH az egyetlen aki életet tud adni (vö. V. Mózes 32:39). A tény, hogy Jézus képes feltámasztani a halottakat, az egyenl azzal a kijelentéssel, hogy egyenl YHWH-val (vö. 26-os vers).

Jézus most is ad örök életet (vö. II. Kor. 5:17; Kol. 1:13), ami az új korszakban lév élet fizikai manifesztációjához kapcsolódik, 26-os vers (vö. I. Thessz. 4:13-18). Úgy t nik, hogy János Jézussal való hosszan tartó kapcsolata személyes szinten alapszik, míg ott van a jöv beli közös esemény (mind az ítélet és az üdvösség is).

5:22 Az er s DUPLA TAGADÁS és a BEFEJEZETT IDEJ IGE kihangsúlyozza azt a tényt, hogy az ítélet a Fiún ak adatott (v ö. 5:27; 9:39 ; Apcsel. 10:42; 17 :31; II. Tim. 4:1; I. P ét. 4:5) . A nyilvánvaló paradoxont e között a v ers és a J ános 13: 17 között az a tény magyarázza, hogy Jézus ezekben az "utolsó napokban" senkit sem ítél el, hanem az emberek saját magukat ítélik el azáltal, ahogyan Jézus K risztusra r eagálnak. Jézus eszkatalogikus ítélete (a n emhív kre v onatkozva) arra alapozódik, hogy a személy elfogadta vagy elutasította-e t.

5:23 „hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút" A mindent magában foglaló "mindenki" kifejezés lehet hogy egy eszkatalogikus ítéletre utal (vö. Fil. 2:9-11).

■ **„Aki nem tiszteli a Fiút, az nem tiszteli az Atyát sem, aki t elküldte"** Ez az állítás nagyon hasonló ahhoz, ami az I. János 5:12-ben van. Senki sem ismerheti Istent, aki nem ismeri az Fiát, és fordítva is igaz, senki sem tisztelheti vagy dicsérheti az Atyát, aki nem ismeri vagy nem dicséri a Fiút!

SZÖVEG: 5:24-29

[24]Bizony, bizony, mondom néktek: aki hallja az én igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; s t ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe. [25]Bizony, bizony, mondom néktek, hogy eljön az óra, és az most van, amikor a halottak hallják az Isten Fiának a hangját, és akik meghallották, élni fognak. [26]Mert ahogyan az Atyának van önmagában élete, úgy a Fiúnak is megadta, hogy élete legyen önmagában. [27]S t arra is adott neki hatalmat, hogy ítéletet tartson, mert az Emberfia. [28]Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amelyben mindazok, akik a sírban vannak, meghallják az hangját, [29]és kijönnek. Akik a jót tették, az életre támadnak fel; akik pedig a rosszat cselekedték, az ítéletre támadnak fel.

5:24 „Bizony, bizony" J ános egyedülálló k ett zése (v ö. 25-ös v ers) Jézus ez en s zavainak azt jellemzi, hogy jelent ségteljes állításokat vezet be. Lásd az 1:51-es versen alapuló jegyzetet.

■ **„aki hallja az én igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van"** Mind a három mellékmondat JELENIDEJ AKTÍV IGE. Ez annak a hangsúlyozása, hogy az Atyában való hit a Fiúban való hitben g yakorolandó (vö. I. János 5: 9-12). Az Együttlátó Evangéliumokban az örök élet gyakran egy jöv beli esemény, amit hit által remélni kell, de a János Evangéliumában ez jellemz en jelenidej valóság. Lehetséges, hog y az a kifejezés, hog y "ha llja" a h éber *shema* kifejezést türközi, ami azt jelentette, hogy "hallani, úgy mint engedelmeskedni" (vö. V. Mózes 6:4).

KÜLÖNLEGES TÉMA: KIKÜLD (*APOSTELLÓ*)

Ez egy elég gyakori kifejezés az "kiküldeni" kifejezésre (pl. *apostelló*). Ennek a kifejezésnek számos teológiai használata létezik.

A. A rabbik használták ezt a kifejezést, amikor valaki elhívatott és kiküldetett valaki más hivatalos képvisel jeként, olyasmit jelent, mint a "nagykövet" kifejezés (vö. II. Kor. 5:20).
B. Az Evangéliumok gyakran használják ezt a kifejezést arra, hogy Jézus elküldetett az Atya által. Jánosnál ez a kifejezés Messiási felhangot kap (vö. Máté 10:40; 15:24; Márk 9:37; Lukács 9:48; és leginkább Jánosnál: 4:34; 5:24,30,36,37,38; 6:29,38,39,40,57; 7:29; 8:42; 10:36; 1 1:42; 17: 3,8,18,21,23,25; 20:21). Használják arra is , amikor Jézus küldi el a híveket (vö. János 17:18; 20:21)
C. Az ÚSZ-ben a tanítványokra használja

1. a tizenkét eredeti tanítvány bels köre (vö. Lukács 6:13; Apcsel. 1:21-22)
2. az apostoli segít k és munkatársak különleges csoportja
   a. Barnabás (vö. Apcsel. 14:4,14)
   b. Andronikosz és Juniász (vö. Róm. 16:7)
   c. Apollós (vö. I. Kor. 4:6-9)
   d. Jakab, az Úr testvére (vö. Gal. 1:19)
   e. Szilvánusz és Timóteus (vö. I. Thessz. 3:6)
   f. valószín leg Titusz (vö. II. Kor. 8:23)
   g. valószín leg Epafroditosz (vö. Fil. 2:25)
3. folyamatosan jelenlév ajándék a gyülekezetben (vö. I. Kor. 12:28-29; Ef. 4:11)

D. Pál ezt a címet ha sználja s aját m agára néz ve a leg több l evelében, hogy az Ist en által adatott hatalmát meger sítse, mint Krisztus képvisel je (vö. Róm. 1:1; I. Kor. 1:1; II. Kor. 1:1; Gal. 1:1; Ef. 1:1; Kol. 1:1; I. Tim. 1:1; II. Tim. 1:1; Titusz 1:1).

■ **„aki elküldött engem”** Az itt s zerepl i ge, az *apostello* (AORISZT AKTÍV M ELLÉKNÉVI IGENÉV) a gyökere az "apostol" szónak (vö. 36-37-es vers). A rabbik használták arra, hogy "valaki, akit hivatalos képv isel ként je löltek ki eg y megbízatásra". Ezt a kifejezést gyakran használja a János Evangéliuma arra, hogy az Atya elküldi a Fiát, mint az képvisel je. Lásd a 4:34 jegyzetét.

■ **„hanem átment a halálból az életbe”** BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓDBAN van; ami azt jelenti, hogy ami a múltban történt az most létezik. Isten Királysága jelenidej , mégis jöv beli, ugyanígy az örök élet is (vö. 25-26-os vers). A 25-ös vers er teljes állítása annak, hogy a királyság jelenlév !

5:25 „amikor a halottak hallják az Isten Fiának a hangját” A25-ös v ers a szellemileg halottakról szól; a 29-es vers az összes fizikailag halottról szól. A Biblia háromféle halálról szól: (1) szellemi halál (vö. I. Mózes 3); (2) f izikai halál (vö. I. Mózes 5); és az (3) örök h alál (vö. Ef. 2:2; Jel. 2:11; 20:6, 14) vagy a t z tava, a pokol (*Gehenna*).

Nagyon ritka használata ez az ''Isten F ia" k ifejezésnek. Az egyik ok a annak, hog y ne m használták többször ezt a kifejezést az volt, hogy a görög vallási szempontból az istenek (Olympus hegyen) ass zonyokat v ettek feleségül, v agy sz eret nek. Jézus s tátusza, mint Is ten Fia n em tükröz semmilyen szexuális nemzést, vagy id beli folyamatot, hanem egy intim kapcsolatot. Ez egy zsidó családi jelleg metafora. Jézus meger síti az istenségét ezek el tt a zsidó vezet k el tt, mégpedig nagyon világos és jellegzetes módon azáltal, hogy ÓSZ-i fogalomkört használ (5:21,26).

5:26 „Mert ahogyan az Atyának van önmagában élete” Ez gyakorlatilag a I I. Mózes 3 :14-ben el forduló YHWH kifejezésnek a jelentése. Isten szövetségi nevének ez a formája a héber ''lenni" igének a M VELTET FOLMÁJA. Azt jelenti, hogy az örökké él , egyetlen él .

■ **„úgy a Fiúnak is megadta, hogy élete legyen önmagában”** Ez eg y nagyon er s meger sítése Jézus istenségének (vö. 1:4; I. János 5:11).

5:27 Amiért Jézus k épes i gazságosan ítélni, a z a zért va n, me rt te ljesen I sten, de u gyanúgy teljesen ember is. Nincs határozott NÉVEL abban a kifejezésben, hogy "Isten Fia" (vö. Ezék. 2:1 és Zsolt. 8:4). Teljesen ismert minket (vö. Zsid. 4:15); és teljesen ismeri Istent (vö. 1:18; 5:30).

5:28 „Ne csodálkozzatok ezen” Ez egy JEL ENIDEJ AKTÍV FE LSZÓLÍTÓMÓDÚ m ondat TAGADÓSZÓCSKÁVAL, a mi ál talában azt jel entette, hog y egy ol yan cselekedetet ke ll abbahagyni, ami már folyamatban volt. Amennyire sokkolóak voltak Jézus korábbi szavai ezekhez a zsidó vezet khöz, ugyanígy a következ kijelentése is teljesen sokkolni fogja ket.

■ **„mindazok, akik a sírban vannak, meghallják az hangját”** Úgy t nik, hogy ez a Messiás kiáltására utal, ami a második eljövetelkor fog megtörténni (vö. I. Thessz. 4:16). De ez nem tagadja a II. Kor. 5:8 igazságát. Hanem inkább a Fiú egyetemes ítéletét és hatalmát állítja.

Ennek a szövegkörnyezetnek több része is utal az itt és most valóságként megélt szellemi életre (felismert eszkatalógia). De ez a kifejezés egy vég-id kre utaló jöv beli eszkatalogikus eseményr l is beszél. Ez a feszültség, ami az Isten Királyságára jellemz már de még nem között feszül, nagyon jellemzi Jézus tanításait az Együttlátókban, de különösen is a János evangéliumában.

5:29 A Biblia beszél a gonoszok és az igazak feltámadásáról is (vö. Dán. 12:2; Máté 25:46; Apcsel. 24:15). A legtöbb igerész viszont csak az igazak feltámadását hangsúlyozza (vö. Jób 19:23-29; Ézs. 26:19; János 6:39-40,44,54; 11:24-25; I. Kor. 15:50-58).

Ezzel nem a cselekedeteken alapuló ítéletre utal, hanem inkább arra, hogy az ítélet a hív életstílusán fog alapulni (vö. Máté 25:31-46; Gal. 5:16-21). Van egy általános alapelv Isten Igéjében és világában, ami az, hogy az emberek azt aratják, amit vetnek (vö. Péld. 11:24-25; Gal. 6:6). Vagy egy ÓSZ-i idézetbe helyezve, "Isten az embereket tetteik szerint jutalmazza meg" (vö. 62:12; 28:4; jób 34:15; Péld. 24:12; Máté 16:27; Róma 2:6-8; I. Kor. 3:8; II. Kor. 5:10; Ef. 6:8 és Kol. 3:25).

SZÖVEG: 5:30
30Én önmagamtól nem tehetek semmit: ahogyan t le hallom, úgy ítélek; és az én ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak az akaratát, aki elküldött engem."

5:30 Jézus, a testet öltött Isten Igéje alárendelte magát az Atyának. Az alárendeltség ugyanilyen er s hangsúlyozása a 19-es versben is el fordul ("a Fiú nem tehet semmit"). Ez nem azt jelenti, hogy a Fiú alsóbbrend lenne, hanem azt, hogy a Szentháromság a megváltás munkáját a három személy között, Atya, Fiú, Lélek, megosztja.

SZÖVEG: 5:31-47
31"Ha én magamról tennék bizonyságot, az én bizonyságtételem nem volna igaz. 32Más az, aki bizonyságot tesz énrólam, és tudom, hogy igaz az a bizonyságtétel, amellyel rólam tanúskodik. 33Ti elküldtetek Jánoshoz, és bizonyságot tett az igazságról. 34Én azonban nem embert l kapom a bizonyságtételt, hanem azért mondom ezeket, hogy ti üdvözüljetek. 35 volt az ég és világító fáklya, de ti csak egy ideig akartatok az világosságában örvendezni. 36Nekem azonban Jánosénál nagyobb bizonyságtételem van. Mert a feladatok, amelyeket az Atya rám bízott, hogy teljesítsem azokat, tehát azok a cselekedetek, amelyeket elvégzek: maguk tesznek bizonyságot arról, hogy engem az Atya küldött el. 37De az Atya is, aki elküldött engem, bizonyságot tett rólam. Az hangját nem hallottátok soha, arcát sem láttátok, 38és az igéje sincs meg bennetek maradandóan, mert abban, akit elküldött, nem hisztek. 39Ti azért kutatjátok az Írásokat, mert azt gondoljátok, hogy azokban van az örök életetek: pedig azok rólam tesznek bizonyságot, 40és mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen. 41Én nem fogadok el dics séget emberekt l, 42rólatok viszont tudom, hogy nincs meg bennetek az Isten szeretete. 43Én az Atyám nevében jöttem, mégsem fogadtatok be; ha más a maga nevében jön, azt befogadjátok. 44Hogyan tudnátok hinni ti, akik egymástól fogadtok el dics séget, de azt a dics séget, amely az egy Istent l van, nem keresitek? 45Ne gondoljátok, hogy én foglak vádolni benneteket az Atyánál. Van, aki vádol benneteket: Mózes, akiben ti reménykedtek. 46Mert ha hinnétek Mózesnek, hinnétek

nekem: mert énrólam írt . [47]Ha pedig az írásainak nem hisztek, akkor az én beszédeimnek hogyan hinnétek?"

5:31 Az ÓSZ-ben két tanú volt szükséges ahhoz, hogy egy ügyet megersítsenek (vö. IV. Mózes 35:30, V. Mózes 19:15). Ebben a szövegösszefüggésben Jézus öt tanút sorol fel Maga mellett: (1) az Atya (32,37-es versek); (2) Keresztel János (33-as vers, vö. 1:19-51); (3) Jézus saját cselekedetei (vö. 36-os vers); (4) az Írások (vö. 39-es vers); és (5) Mózes (vö. 46-os vers) ami az V. Mózes 18:15-22-re utal.

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami egy lehetséges tettrl beszél.

■ **„az én bizonyságtételem nem volna igaz”** Úgy tnhet, hogy ez ellentmondásban van a 8:14-gyel. A szövegkörnyezet megmutatja, hogy ezek az mondatok különböz háttérrel rendelkeznek. Itt Jézus megmutatja, hogy mennyi más minden is tanúskodik mellette, de a 8:14-ben azt állítja, hogy egyedül a Saját tanúsága az, ami szükséges!

5:32 „Más az, aki bizonyságot tesz énrólam” Ezzel Istenre, az Atyára utal (vö. I. János 5:9), amiatt, hogy az *allos* kifejezést használja, ami azt jelenti, hogy "egy másik, ugyanebbl a fajtából" szemben a *heteros*-sal, ami azt jelenti, hogy "egy a másik fajtából". Lásd Különleges Témák: Jézus tanúi az 1:8-ban.

5:33 „János” Ez Keresztel Jánosra utal.

5:34 „azért mondom ezeket, hogy ti üdvözüljetek” Ez AORISZT PASSZÍV KÖT SZÓ. A SZENVED SZERKEZET Isten vagy a Lélek beavatkozását feltételezi (vö. 6:44, 65). Emlékezz, az Evangéliumok evangelizáló röpiratok, nem pedig történelmi életrajzok. Mindennek, ami fel lett jegyezve evangéliumi célja volt (vö. 20:30-31).

5:35 „ volt az ég és világító fáklya” (vö. 1:6-8)

5:36 „azok a cselekedetek, amelyeket elvégzek: maguk tesznek bizonyságot arról, hogy engem az Atya küldött el” Jézus tettei a Messiásról szóló ÓSZ-i próféciák beteljesülései voltak. A zsidóknak, akik az idejében éltek, fel kellett volna ismerniük a csodás jeleket – a vakok meggyógyítása, a szegények megvendégelése, a bénák helyreállítása (vö. Ézs. 29:18; 32:3-4; 35:5-6; 42:7). Jézus tanításainak ereje, igaz életstílusa, a könyörület, és azok a hatalmas csodák (vö. 2:23; 10:25,38; 14:11; 15:24) mind világosan arról tanúskodtak, hogy ki volt , honnan jött, és hogy Ki küldte el.

5:37 „Az hangját nem hallottátok soha, arcát sem láttátok” Jézus azt állította, hogy bár a zsidóknak ismerniük kellett volna Istent az Írásokon és a személyes istenimádaton keresztül, ennek ellenére egyáltalán nem ismerték t (vö. Ézs. 6:9-10; Jer. 5:21). Az ÓSZ-ben azt gondolták, hogy ha meglátják az istenséget, az halált hoz. Az egyetlen, aki szemtl szembe beszélt YHWH-val, az Mózes volt, és még ekkor is a találkozás a Felh fátylában történt. Sokan azt gondolták, hogy a II. Mózes 33:23 ellentmond a János 1:18-nak. Azonban a II. Mózesben szerepl héber kifejezés azt jelenti, hogy "utó-ragyogás", és nem a fizikai megjelenésre utal.

5:38 „az igéje … bennetek maradandóan” János írásaiban ez a kett igen ers metafora. Isten igéjét (*logos*) be kell fogadni, s miután be lett fogadva (vö. 1:27) ott is kell maradnia (megmaradni valamiben, vö. 8:31; 15:4,5,6,7,10; I. János 2:6,10,14,17,24,27,28; 3:6,14,15,24). Jézus Isten teljes kinyilatkoztatása (vö. János 1:1-18; Fil. 2:5-11; Kol. 1:15-17; Zsid. 1:1-3). Az üdvösség a folyamatos kapcsolat által van megersítve (az ismerni szó zsidó értelmezése, vö. I. Mózes 4:1; Jer.

1:5) és az evangéliumi igazságok meger sítése által (az ismerni szó görög értelmezése, vö. II. János 9).

Ezt a kifejezést, hog y "megmaradni", oly an kapcsolatra h asználják, am i bens séges, személyes, és kitartást követel. A megmaradás az igaz üdvösség feltétele (vö. 15-ös fejezet). A János evangéliumában számos módon használja:

1. a Fiú az Atyában (vö. 10:38; 14:10,11,20,21; 17:21)
2. az Atya a Fiúban (vö. 10:38; 14:10,11,21; 17:21,23)
3. a hív k a Fiúban (vö. 10:56; 14:20,21; 15:5; 17:21)
4. a hív k a Fiúban és az Atyában (vö. 14:23)
5. a hív k az igében (vö. 5:41; 8:31; 15:7; I. János 2:41)

Lásd az I. János 2:10-ben a Különleges Témák pontot.

5:39 „Ti azért kutatjátok az Írásokat" Ez a mond at lehet JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓDÚ v agy JE LENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓDÚ. Mivel ez a tanúk listája egy olyan listájában szerepel, amit a zsidók elutasítottak, így valószín leg KIJELENT MÓDÚ.

Ez a zsidó vezet k tragédiája: ott voltak nekik az Írások, olvasták ket, tanulmányozták ket, memorizálták, és még sem vették észre azt a személyt, akire mutattak! A Lélek nélkül még az Írások is hatástalanok!

■ **„azok rólam tesznek bizonyságot"** Ezzel a z ÓSZ-i Írásokra utal . Pé ter (v ö. Apcsel. 3:18 ; 10:43) és Pál (vö. Apcsel. 13:27; 17:2-3; 26:22-23,27) korai beszédei az Apcsel.-ben Jézus Messiási valójának bizonyítására a beteljesedett próféciákat használják. Egy kivételével (I. Péter 1:3:15-16) az összes olyan igerész, amelyik az Írások hatalmát er sítik meg, és az ÚSZ-ben találhatók (vö. I. Kor. 2:9-13; I. Thessz. 2:13; II. Tim. 3:16; I . Péter 1:23-25; II. Péter 1:20-21) az ÓSZ-re utalnak. Jézus tisztán látta, hogy az ÓSZ betöltése és cé lja (és helyes értelmez je, vö. Máté 5:17-48). Lásd: Különleges Téma: Jézus szemtanúi az 1:8 alapján.

5:41-44 Ezek a versek úgy t nnek, hogy azt a tényt türközik vissza, hogy a zsidó vallási vezet k élvezték a társaik figyelmét, dicséretét. Azzal villogtak, hogy a múltban élt rabbiktól idézgettek, de a szellemi vakság miatt elmulasztották észrevenni a tanítók legnagyobbikát, aki o tt volt közöttük. Ez az egyik leger teljesebb vádlás Jézustól az els századi rabbinikus Judaizmus ellen.

5:41
NASB, NRSV **„Én nem fogadok el dics séget emberekt l"**
NKJV **„Én nem fogadok el tiszteletet emberekt l"**
TEV **„Nem keresem az emberi dicséretet"**
NJB **„Az emberi dics ség semmit nem jelent nekem"**

Azt a kifejezést, hogy "dics ség", *doxa*, nehéz következetesen lefordítani. A héber "dics séget" tükrözi vissza *kabodh,* amit arra használtak, hogy (1) egy bizony módon kifejezze Isten csillogó briliáns jelenlétét (vö. II. Mózes 16:10; 24:17; 40:34; Apcsel. 7:2) és hogy (2) dicsérjék és tiszteljék Istent az jelleme és cselekedetei miatt. A II. Péter 1:17 egy jó példa arra az igeversre, ami ötvözi ezeket a mellékjelentéseket.

Isten jelenlétének briliáns aspektusa és jelleme kapcsolódik az (1) angyalokhoz (vö. Lukács 2:9; II. Péter 2:10); (2) Jézus felettvalóságához (vö. János 1:14; 8:54; 12:28; 13:31; 17:1-5,22,24; I. Kor. 2:8; Fil. 3:17; és (3) a hív kön való leszármazásához (Róma 8:18,21; I. Kor. 2:7; 15:43, II. Kor. 4:17; Kol. 3:4, I. Thessz. 2:12, II. Thess. 2:10; Zsid. 2:10; I. Péter 5:1,4).

Azt is érdekes megjegyezni, hogy János úgy utal Jézus megfeszítésére, mi t az megdics ülésére (vö. 7:39; 12:16,23; 13: 31). Bár úgy is lehet fordítani, hogy "tisztelni" vagy "hálaadás" (vö. Lukács 17:18; Apcsel. 12:23; Róma 4:20; I. Kor. 10:31; II. Kor. 4:15; Fil. 1:11; 2:11; Jel. 11:13; 14:7; 16:9; 19:7). Ez utóbbi módon használja ebben a szövegkörnyezetben is.

5:43 „mégsem fogadtatok be” János Evangéliumában mindenhol az van a központban, hogy Jézusban hinni nem azt jelenti, hogy elfogadsz egy el re megírt teológiai hitvallást, hanem hogy személyesen találkozol Vele. A hit azzal a döntéssel kezd dik, hogy bízol Benne. Ez a személyes tanítványság személyes kapcsolatának növekedéséhez vezet, ami az érettségben és a Krisztusi életben csúcsosodik ki.

5:45-47 Jézus azt állítja, hogy Mózes írásai t jelentették ki. Valószín leg ezzel az V. Mózes 18:15-22-re utal. A 45-ös versben az Írásokat vádlóként személyesíti meg. Vezet ként küldetett (Lukács 16:31). S mivel a vezet t elutasították, így ellenséggé vált (vö. Gal. 3:8-14, 23-29).

5:46, 47 „ha … ha” A 46-os vers MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "a ténnyel ellentétesnek" hívtak, ami az er síti meg, hogy a zsidó vezet k nem igazán hittek még Mózes írásainak sem, és hogy Jézus lesz az ítél bírájuk az utolsó napon. A 47-es vers "ha" szócskája egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOT vezet be, amit igaznak tételezünk fel (az NIV fordításban "mivel" szerepel).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az elsődlegesek az értelmezésben. Ne mondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért hagyták ki a modern fordításainkban a 4. verset?
2. Miért pont ezt az embert gyógyította meg Jézus?
3. Ennek az embernek a részér l szükséges volt-e a hite a gyógyulásához? A fizikai gyógyulás magában foglalja a szellemi gyógyulást is?
4. A betegsége kapcsolatban volt-e a személyes b nével? Minden betegség kapcsolatban van a személyes b nnel?
5. Miért akarták a zsidók megölni Jézust?
6. Sorold fel azokat a feladatokat, amik az ÓSZ-ben Istenhez tartoztak, és most Jézusra vonatkoznak.
7. Az örök élet jelenidej valóság vagy jöv beli remény?
8. Az utolsó ítélet a cselekedeteken vagy a hiten alapszik? Miért?

JÁNOS 6

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Ötezer megvendégelése	Az Ötezer megvendégelése	Az Ötezer megvendégelése	Jézus Megvendégel Ötezer Embert	A Kenyerek Csodája
6:1-15 6:	1-14	6:1-15 6:	1-6	6:1-4
			6:	5-15
			6:7	
			6:8-9	
			6:10-13	
			6:14-15	
A Vízenjárás	Jézus Jár a Tengeren	Jézus Jár a Tengeren	Jézus a Vízen Jár	Jézus a Tanítványaihoz Jön a Vízen Járva
6:16-21 6:	15-21	6:16-21 6:	16-21	6:16-21
Jézus az Élet Kenyere	A Mennyb l Jöv Kenyér	Jézus az Élet Kenyere	Az Emberek Keresik Jézust	Beszéd a Kapernaumi Zsinagógában
6:22-33 6:	22-40	6:22-24 6:	22-24	6:22-27
		6:25-40	Jézus az Élet Kenyere	
			6:25	
			6:26-27	
			6:28	6:28-40
			6:29	
			6:30-31	
			6:32-33	
6:34-40			6:34	
	Elutasítva a Sajátjai Által		6:35-40	
6:41-51 6:	41-59	6:41-51 6:	41-42	6:41-51
			6:43-51	
6:52-59		6:52-59 6:	52	6:52-58
			6:53-58	
			6:59	6:59-63
Az Örök Élet Szavai	Sok Tanítvány Elfordul		Az Örök Élet Szavai	
6:60-65 6:	60-71	6:60-65 6:	60	
			6:61-65	
			6:	64-66
			Pét	er Bizonyságtétele
6:66-71		6:66-71 6:	66-67	
			6:	67-71
			6:68-69	
			6:70-70	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az e ls dlegesek a z értelmezésben. Ne mond j le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els   részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz   fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz   szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els   bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A JÁNOS 6:1-71-ES VERSEKBE

A. A János Evangéliuma magát az Úr vacsorát nem tartalmazza, bár a 13-17-es fejezetek feljegyzik a Fels   Szobában elhangzott beszélgetéseket és imádságot. Ennek elhagyása lehet szándékos is. A második század gyülekezete a szertartásokat elkezdte szentségekként kezelni. Úgy látták ezeket, mint a kegyelem csatornáit. Lehetséges, hogy János úgy reagált ezekre a szentségekre és erre a szemléletre, hogy nem jegyezte fel Jézus keresztségét vagy az Úrvacsorát.

B. A János 6 az ötezer megvendégelésének szövegkörnyezetében van. Ennek ellenére nagyon sokan arra használják ezt, hogy az Eucharisztia szentségként való nézetét tanítsák. Ez a forrása az átlényegülés (szubsztancia) Római Katolikus tanának (53-56-os versek).

Az a kérdés, hogy hogyan kapcsolódik a hatos fejezet az Eucharisztiához megmutatja az evangéliumok kett s természetét. Nyilvánvalóan az evangéliumok kapcsolódnak Jézus szavaihoz és életéhez, még is évtizedekkel kés bb íródtak le és kifejezték a szerz személyek hitközösségét. Tehát a szerz i szándéknak három szintje létezik: (1) a Lélek; (2) Jézus és az eredeti hallgatóság; és a (3) az evangéliumok írói és azok olvasói. Hogyan kell hát értelmezni? Az egyetlen igazolható módszernek vizsgálnia kell a szövegösszefüggést, a nyelvtant, a szóhasználati megközelítést, és informálódnia kell a történelmi háttérr l, és nem fordítva.

C. Emlékeznünk kell arra, hogy a hallgatóság zsidó volt, és a történelmi háttér az a rabbinikus elvárás volt, hogy a Messiás szuper-Mózes lesz (vö. 30-31-es versek), különösen is az olyan II. Mózesi megtapasztalások fényében, mint a "manna". A rabbik a Zsoltárok 72: 16-ot szöveges bizonyítékként használták. Jézus szokatlan állításainak (vö. 60-62, 66) célja az volt, hogy ellensúlyozza a tömeg Messiási elvárásait (vö. 14-15-ös versek).

D. A korai egyházatyák nem értettek egyet abban, hogy ez az igerész az Úrvacsorára utalt. Alexandriai Klement, Origenész ás Euszebiosz soha nem említették az Úrvacsorát, amikor err l az igeszakaszról beszéltek.

E. Az ebben az igerészben használt metaforák nagyon hasonlítanak Jézus szavaihoz, amiket a János 4-ben használ, mikor a "kútnál lév   asszonnyal" beszél. A földi víz és kenyér, az örök élet és a szellemi valóságok metaforái.

F. A kenyerek megsokasítása az egyetlen olyan csoda, ami mind a négy Evangéliumban fel van jegyezve!

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 6:1-14
[1]Jézus ezután elment a Galileai-tengernek, a Tiberiás tavának túlsó partjára. [2]Nagy
sokaság követte t, mert látták azokat a jeleket, amelyeket a betegeken tett. [3]Jézus pedig
felment a hegyre, és ott leült a tanítványaival együtt. [4]Közel volt a húsvét, a zsidók ünnepe.
[5]Amikor Jézus körültekintett és látta, hogy nagy sokaság közeledik hozzá, így szólt
Fülöpnek: "Honnan vegyünk kenyeret, hogy ezek ehessenek?" [6]Ezt pedig azért kérdezte
t le, hogy próbára tegye, mert már tudta, mit fog tenni. [7]Fülöp így válaszolt neki: "Kétszáz
dénár árú kenyér sem elég nekik, hogy mindenki kapjon valami keveset." [8]Egyik tanítványa,
András, a Simon Péter testvére így szólt hozzá: [9]"Van itt egy gyermek, akinél van öt
árpakenyér és két hal, de mi ez ennyinek?" [10]Jézus ezt mondta: "Ültessétek le az
embereket." Nagy f volt azon a helyen. Letelepedtek tehát a férfiak, szám szerint mintegy
ötezren. [11]Jézus pedig vette a kenyereket, hálát adott, és kiosztotta az ott ül knek; ugyanúgy
osztott a halakból is, amennyit kívántak. [12]Amikor pedig jóllaktak, így szólt tanítványaihoz:
"Szedjétek össze a felesleges darabokat, hogy semmi ne menjen kárba." [13]Összeszedték
tehát, és tizenkét kosarat töltöttek meg az öt árpakenyérb l való darabokkal, amelyek
feleslegesek voltak azoknak, akik ettek. [14]Az emberek látva a jelt, amelyet tett, ezt mondták:
"Ez valóban az a próféta, akinek el kellett jönnie a világba."

6:1 „Galileai-tenger (vagy Tibériás)” Ez a kiterjedt vízfelület több számos más néven is ismert volt. Az Ó SZ-ben Kinneret tavának hívták, (vö. IV. Mózes 34:11). A Lukács 5:1-ben Genezáret Tavának hívták és a római nevén a Tibériás tengernek a János 21:1-ben.

6:2 Figyeljük meg, hogy miért követte a tömeg.

6:3 Jézus a vízfelület és a hegyoldal természetes hanger sítését használta ki, hogy a hangja hallható legyen. A tény, hogy "leült", azt mutatja, hogy ez egy hivatalos tanítási óra volt a tanítványai számára. El lehet gondolkodni azon, hogy azért volt a hegynél, hogy emlékeztessen a Mózesi háttérre, mint a Máté 5-7-ben.

Ezeken a tanítási órákon, amiken sok más ember is rész vett, Jézus gyakran különböz csoportokhoz szólt a tömegen belül. A lábainál tömörülve lehettek a közeli tanítványai; mögöttük a kíváncsiak, a gazdagok és a köznép "a szárazföldi emberek", és kis csoportokban a vallási vezet k (Farizeusok, Írástudók, Szadduceusok, és lehet hogy még Esszénusok is).

6:4 „a húsvét, a zsidók ünnepe” Az egyetlen módja annak, hogy meghatározzuk Jézus nyilvános szolgálatát, az az, hogy megszámoljuk, hogy hány alkalommal említi meg János Evangéliuma a Páskát (húsvétot) (el ször – 2:13; másodszor – 6:4; és harmadszor – 11:55 és 13:1). Ha a János 5:1 is egy külön Páskáról beszél, akkor legalább három és fél vagy négy év a nyilvános szolgálata.

6:6 „Ezt pedig azért kérdezte t le, hogy próbára tegye” Az itt szerepl görög kifejezés, a "próba" szó (*peirazó*) általában gonosz mellékjelentést hordoz (lásd Különleges Téma az I. János 4:1.ben; Vö. Máté 4:1). Ez egy nagyon jó példa arra, hogy a modern kori értelmez knek bele kell erszakolniuk az ÚSZ szavait egy bizonyos definícióba. A Koiné Görög sok nyelvtani és nyelvészeti megkülönböztetést veszíttet el a Klasszikus Görögb l (vö. az 5:20 jegyzetét).

Jézus tesztelte Fülöpöt, de hogyan? (1) a hitét azzal kapcsolatban, hogy Jézus gondoskodik? (2) az Ó SZ-i tudás át (vö. IV. Mózes 11:13, Mózes Isten felé irányuló kérdése, hogy hogy an gondoskodik majd eledelr l)? Vagy (3) a tömeggel kapcsolatos tör dését és gondoskodását?

6:7
NASB, NKJV, JB „kétszáz dénár árú”
NRSV „hat havi bér”
TEV „kétszáz ezüst pénz”

Egy dénár egy munkás egynapi bére volt (vö. Máté 20:2) és egy katonáé is ennyi volt. Ez majdnem háromnegyed év bére volt.

6:8-9 „András, a Simon Péter testvére” Ez a szövegrész annyira szép képe András egyszer hitének és bizalmának Jézus képességét és személyét illet en.

6:9 „árpakenyér” Ez a fajta kenyér volt a legolcsóbb és a leginkább nem kedvelt kenyér. Ez a szegények eledele volt. Jézus nem arra használta az erejét/képességeit, hogy drága ételr l gondoskodjon!

6:10 „Ültessétek le az embereket” Az ebben a kultúrában él emberek általában a földön ülve ettek, vagy egy alacsony, "U" alakú asztalnak támaszkodva.

■ **„Letelepedtek tehát a férfiak, szám szerint mintegy ötezren”** Valójában helytelen elnevezés az, hogy az "ötezer megvendégelése", mert nyilvánvaló, hogy azon a napon többen voltak ott. Az ötezer csupán a férfiak száma, és nem foglalja magába az asszonyokat és a gyermekeket (vö. Máté 14:21). Bár nem tudhatjuk, hogy mennyi asszony és gyermek lehetett ott.

6:11 „hálát adott, és kiosztotta” A megsokasítás csodájának Jézus kezében kellett megtörténnie. Abban a szövegösszefüggésben, hogy mi volt a zsidók Messiással kapcsolatos reménye, ez az esemény pont az a várt jel lenne, hogy Jézus ételr l gondoskodott, mint ahogy Mózes is a mannáról.

Az a görög kifejezés, hogy "hálát adott" (*eucharisteó*) kés bb az Úrvacsora neve lett (vö. I. Kor. 10:23-24). János itt már ennek a szónak a jöv beli, technikai definíciójára gondolva használhatta? A többi evangélium, amik nem használják ezt az Eucharisztiával párhuzamosan egy másik kifejezést használnak (*eulogeó*, vö. Máté 14:19; Mák 6:41). Használják az *eucharisteó* kifejezést is (vö. Máté 15:36; Márk 8:6; Lukács 17:16; 18:11), de nem következetesen mindig az Úrvacsorával kapcsolatban. Viszont Jézus a fels szobában elhangzott hálaadó imádságának leírására ezt a kifejezést használják (vö. Máté 26:27; Márk 14:23; és Lukács 22:17-19). Ezért hát, mivel a használata nem volt egyforma, Jánosnak pontosabban kellett meghúznia a párhuzamát, ha a kés bbi olvasók azt az Eucharisztia háttereként akarták értelmezni.

6:12 „ne menjen kárba” Lásd Különleges Téma: *Apollumi* a 10:10-ben.

6:13 „Összeszedték tehát, és tizenkét kosarat töltöttek meg” A "kosár" szó itt egy nagyobb fajta szennyesruha-kosár fajta eszközre utal. Nagyon jelent ségteljes az, hogy Jézus nem pocsékolt el semmit a megsokasított ételb l. Sem ped ig nem változtatta meg a kenyerek természetét (vagy fajtáját).

A "tizenkét" kifejezésnek volt-e szimbolikus jelentése? Nehéz biztosra mondani. Úgy értelmezték, hogy ez egy utalás Izrael törzseire (Jézus megelégíti az ÓSZ-t), vagy pedig hogy minden tanítványnak jutott egy kosár (Jézus megelégíti a tanítványait és gondoskodik róluk), de az is lehet, hogy egyszer en csak egy szemtanúi feljegyzés, egy részlet volt (mint a 19-es vers).

6:14 „a Próféta” Ez az V. Mózes 18:15-22-b l való Messiási utalás. A tömeg felismerte Jézus erejét, de félreértették a szolgálatának és csodáinak természetét.

SZÖVEG: 6:15
15 Amikor pedig Jézus észrevette, hogy érte akarnak jönni, és el akarják ragadni, hogy királlyá tegyék, visszavonult ismét a hegyre egymagában.

6:15 A tömeg izgatott lett Jézus Messiási csodájától, amikor is ételt szolgáltatott. Lehetséges, hogy ez az igevers kapcsolatban van a Máté 4:3-mal, amikor a gonosz kísértette.

SZÖVEG: 6:16-21

[16]Estefelé lementek tanítványai a tengerhez, [17]hajóra szálltak, és átmentek a tenger túlsó partjára, Kapernaumba. Sötét volt már, és még mindig nem ment oda hozzájuk Jézus; [18]a tenger pedig háborgott, mert nagy szél fújt. [19]Közben eljutottak mintegy huszonöt vagy harminc futamnyira, amikor meglátták, hogy Jézus a tengeren jár, és közeledik a hajóhoz. Megrémültek, [20]de Jézus megszólalt: "Én vagyok, ne féljetek!" [21]Ekkor fel akarták venni a hajóra, de a hajó egyszeriben odaért a partra, ahová tartottak.

6:17 „Kapernaum" Az otthonában, Náz áretben t örtént h itetlenség mi att (vö. Lukács 4:28-29) Jézus ezt a várost tette meg f hadiszállásának a galileai szolgálata alatt.

6:19 „Közben eljutottak mintegy huszonöt vagy harminc futamnyira" Pontosan a tó fel énél jártak, ami kor J ézus odament hozzájuk a v ízen já rva. Máté hozzáadja a zt az elbesz élést is, hog y Péter oda ment Hozzá a vízen járva.

■ **„megrémültek"** Ez ek a ta nítványok m ég mindig föl di mértékekkel mér ték J ézust. Ezeknek a "jeleknek" az összesített súlya volt az, ami rávette ket arra, hogy új raértékeljék azt, hogy ki is volt .

6:20 „Én vagyok" Ez szó szerint (*egó eimi*) "Én Vagyok" (vö. 4:26; 8:24,28, 54-59; 13:19; 18:5-6), ami Iste n ÓS Z-i sz övetségi ne vét tükrözi, a II . Mózes 3:12-15 YHWH-ja. J ézus a látható "É n Vagyok", Isten teljes önkijelentése, a testet öltött Isten Logos (igéje), az igaz és egyetlen Fiú.

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ ISTENSÉG NEVEI

A. *El*
1. Az er edeti jelentése az ál talános si ki fejezésnek, amit az is tenségre hasz náltak bizonytalan, bár nag yon sok tudós úg y hiszi, ho gy az Akkád "er snek lenni" v agy "hatalmasnak lenni" szógyökérb l származik (vö. I. Mózes 17:1; IV. Mózes 23:19; V. Mózes 7:21; Zsolt 50:1).
2. A kánaáni panteonban a legmagasabb isten *El* volt (Ras Shamra szövegek)
3. A Bibliában az *El* általában ni ncs más kifeje zésekkel sz óösszetételben. Ezek a változatok Isten jellemzésének egy egy módjává váltak.
   a. *El-Elyon* (a Felséges Isten), I. Mózes 14:18-22; V. Mózes 32:8; Ézs. 14:14
   b. *El-Roi* ("Isten, aki lát" vagy Isten, aki kijelenti magát"), I. Mózes 16:1
   c. *El-Shaddai* ("Mindenható Isten" vagy "A Minden Könyörületesség Istene" vagy "a hegy Istene"), I. Mózes 17:1; 35:11; 43:14; 49:25; II. Mózes 6:3
   d. *El-Olam* (az Örökkévaló Isten), I. Móz es 21:33. Ez a ki fejezés teológiailag Isten Dávidnak adott ígéretéhez kapcsolódik, II. Sám. 7:13,16
   e. *El-Berit* ("A Szövetség Istene"), Bírák 9:46
4. *El* egyenl a következ kkel:
   a. YHWH, Zsolt 85:8; Ézs. 42:5
   b. *Elohim*, I. M ózes. 4 6:3; Jób 5 :8; ' 'én vagyok a z I sten (*El*), a tyádnak Istene (*Elohim*)

c. *Shaddai*, I. Mózes 49:25
d. "féltékenység", II. Mózes 34:14; V. Mózes 4:24; 5:9; 6:15
e. "irgalom", V. Mózes 4:31; Neh. 9:31; "h ség" V. Mózes 7:9; 32:4
f. "nagy és félelmetes", V. Mózes 7:21; 10:17; Neh. 1:5; 9:32; Dán. 9:4
g. "mindentudás", I. Sám. 2:3
h. "az én er s menedékem", II. Sám. 22:33
i. "bosszút áll értem", II. Sám. 22:48
j. "a szent", Ézs. 5:16
k. "er ", Ézs. 10:21
l. "az én szabadítóm", Ézs. 12:2
m. "nagy és hatalmas", Jer. 32:18
n. "megtorlás", Jer. 51:56

5. Az össz es leg f bb ÓSZ -i név kom binációja megtalálható a J ózsué 22:22-ben (*El*, *Elohim*, *YHWH*, mind ismétl dik)

B. *Elyon*

1. Az a lapvet jelentése: "magasságos", "fel magasztalt" v agy "felemelt" (vö. I. Mózes 40:17; I. Kir. 9:8; II. Kir. 18:17; Neh. 3:25; Jer. 20:2; 36:10; Zsolt 18:13)
2. Párhuzamos értelemben használják Isten többi más nevével/címével
   a. *Elohim* – Zsolt 47:1-2; 73:11; 107:11
   b. *YHWH* – I. Mózes 14:22;
   c. *El* – *Shaddai* – Zsolt 91:1,9
   d. *El* – IV. Mózes 24:16
   e. *Elah* – gya kran ha sználják a D ániel 2-6-ban és az E zsdrás 4-7-ben, ahol az *illair* szóval kap csolódik össze (az arám ny elvben használták a "magasságos Ist enre" a Dán. 3:26-ban, 4:2-ben; 5:18,21-ben
3. Gyakran használták nem Izraeliták is.
   a. Melkisédek, I. Mózes 14:18-22
   b. Bálám, IV. Mózes 24:16
   c. Mózes, mikor a nemzetekr l beszélt, V. Mózes 32:8
   d. Lukács ev angéliuma az ÚSZ-ben, a pog ányoknak ír ja, és használja a g örög megfelel jét *Hupsistos* (vö. 1:32,35,76; 6:35; 8:28; Apcsel 7:48; 16:17

C. *Elohim* (többesszámú), *Eloah* (egyesszámú), amit els sorban a költészetben használták

1. Ezt a kifejezést az ÓSZ-en kívül nem használták.
2. Ez a szó jelölheti Izrael Istenét, vagy a többi nép istenét is (vö. II. Móz. 12:12; 20:3). Ábrahám családja többistenhit volt (vö. Józs. 24:2).
3. Utalhat izraeli bírákra is (vö. II. Mózes 21:6; Zsolt. 82:6).
4. Az *elohim* kifejezést használták más s zellemi lén yekre i s (angyalokra, démonokra), mint az V. Mózes 32 :8-ban (LXX); Z solt 8:5; Jó b 1:6; 38 :7. U talhat emberi b írákra (vö. II. Mózes 21:6; Zsolt 82:6)
5. A Bibliában ez az els titulus/név az istenségre (vö. I. Mózes 1:1). Az I. Mózes 2:4-ig kizárólagosan h asználja, ahol is YHWH-val ko mbinálja. L ényegében (teológiailag) Istenre úgy uta l, mi nt a f öldi élet teremt jére, fenntar tójára, és gondvisel jére (vö. Zsolt 104).

Az El szinonimája (v ö. V. Mózes 32: 15-19). L ehet tov ábbá párhuzamos YHWH-val, m int a Zsolt 14-ben (elohim) pontosan olyan, mint a Zsolt. 53-ban (YHWH), kivéve az isteni nevekben való változást.

6. Bár a többesszám ál talában a többi i stenre használatos, ez a kifejezés gyakran Izrael Istenét je löli, de általában eg yesszámú i gét h asználnak utána, hogy je löljék az egyistenhit használatát.
7. Ezt a kifejezést nem izraeliek is használták az istenség nevének megnevezésére.

a. Melkisédek, I. Mózes 14:18-22
b. Bálám, IV. Mózes 24:2
c. Mózes, amikor a nemzetekr l beszél, V. Mózes 32:8

8. Elég fura, hogy a legáltalánosabban használt n év a monoteista Izrael I stenére többesszámú! Bár nincs teljes bizonyosság efel l, itt van néhány teória.
   a. A héber nyelvben sok a többesszám, amit gyakran a hangsúly miatt használtak. Közeli rokonságban áll ezzel a k és bbi héber nyelvtani forma, a mit a " fenség többesszámának" nev eztek, ahol is a többesszámot arra h asználták, ho gy egy fogalmat felnagyítsanak.
   b. Ez utalhat az angyali tanácsra, amivel Isten a mennyben találkozik, és ítéletet tart közöttük (vö. I. Kir. 22:19-23; Jób 1:6; Zsolt 82:1; 89:5,7).
   c. Az is lehetséges, hogy ez az Ú SZ-i kijelentést tükröz i vissza a z egy Istenr l három személyben. Az I. Mózes 1 :1-ben I sten megteremt; I. Mózes 1:2 -ben a Lélek költi, és a z ÚSZ-b l t udjuk, hogy J ézus az Atya Ist en m egbízottjaként munkálkodik a teremtésben (vö. János 1:3,10; Róma 11:36; I. Kor. 8:6; Kol. 1:15; Zsid. 1:2; 2:10).

D. YHWH

1. Ez az a név, ami az ist enséget a szövetség hoz ó Istenként türközi v issza; Ist en a megment és a megváltó! Az emberek megszegik a szövetségeket, de Isten lojális az szavához, ígéretéhez, szövetségéhez (vö. Zsolt 103).

Ezt a nevet el ször az *Elohim*mal együtt említi az I. Mózes 2:4. Nem két teremtés történet van az I. Mózes 1-2-ben, hanem két hangsúlyozás: (1) Isten, mint a világ teremt je (a fizikai) és (2) Isten, mint az emberiség különleges te remt je. Az I. M ózes 2: 4-ben kezd dik el az emberiség kiváltságos helyzetének és céljának kijelentése, ugyanúgy, mint ahogy a b n problémája is és annak a lázadásnak a problémája is, ami ehhez a kiváltságos helyzethez kapcsolódik.

2. Az I. M ózes 4:26 azt m ondja, hog y "az emberek elkezdték s egítségül hívni az Ú r nevét" (YHWH). Mindazonáltal a II. Mózes 6:3 azt sugallja, hogy korai szövetséges népek (a Patriarchák és a családjaik) csakis *El-Shaddai*ként ismerték Istent. A YHWH név c sak egyetlen alkalommal v an megmagyarázva a II. Móz es 3: 13-16-ban, leginkább a 14 . versben. Bár Mózes írásai értelmez szójátékokon alapulva szavakat, nem pedig azok etimológiájuk alapján (vö. I. Mózes 17:5; 27:36; 29:13-35). Számos feltevés l étezett ennek a névnek a jelentésével k apcsolatban (az I DB-b l i dézve, 2. kiadás, 409-11- oldalak).
   a. arab szót b l származik, "forró szerelmet mutatni"
   b. arab szót b l származik, "fújni" (YHWH mint vihar Isten)
   c. ugartic (kánaáni) szót b l származik, "beszélni"
   d. föníciai feljegyzést követve, M VELTET MELLÉKNÉVI IGENÉ V jelentével "az, aki fenntart" vagy "az, aki megalapoz"
   e. a h éber *Qal* formából "az, aki" vagy "az, aki je lenlév " (a jöv beli é rtelemben, "az, aki lesz")
   f. a héber Hiphil formából, "az, aki a létezést okozza"
   g. a héber "élni" szót b l, (pl. I. Mózes 3:20), jelentése "az örökké él , az egyetlen él "
   h. a II. M ózes 3: 13-16 s zövegéb l egy sz ójáték a BE FEJEZETLEN for mát BEFEJEZETT értelemben ha sználva, " továbbra is az l eszek, ami edd ig v oltam" vagy "továbbra is az leszek, ami mindig is voltam" (vö. J Wash Watts, A Survey of Syntax in the Old Testament [Szintaktikai kutatás az Ószövetségben], 67. oldal).

A t eljes n év, YHWH, gyakran r övidítésekben va gy l ehetséges, h ogy a z e redeti formában j ut kifejezésre

(1) *Yah* (pl. Hallelu -yah)

(2) *Yahu* (nevek, pl. Ézsaiás)
(3) *Yo* (nevek, pl. Jóel)

3. A kés bbi Júdaizmusban ez a szövetségi név annyira szentté vált (a tetragrammaton), hogy a zsidók féltek kiejteni, nehogy megszegjék a parancsolatot II. Mózes 20:7; V. Mózes 5 :11; 6:13. Így y aztán b ehelyettesítették a hé ber kif ejezést: " tulajdonos", "mester", férj", "úr" – *adon* vagy *adonai,* én uram. Amikor elértek a YHWH szóhoz miközben az ÓSZ-i szövegeket olvasták, helyette az úr kifejezést mondták ki. Ezért van az, hogy a YHWH szót ÚR-nak írják az angol és a magyar fordításokban is.
4. Mint ahogy az El-lel is, a YHWH-val is gyakran használnak együtt más kifejezéseket, hogy bizonyos jellemvonásait kihangsúlyozzák Izrael Szövetséges Istenének. Nagyon sok lehetséges kombináció létezik, itt van közülük néhány:
   a. YHWH – Yireh (YHWH [az ÚR] gondoskodik), I. Mózes 22:14
   b. YHWH – Rophekha (YHWH [az ÚR] a te gyógyítód), II. Mózes 15:26
   c. YHWH – Nissi (YHWH [az ÚR] az én hadijelvényem), II. Mózes 17:15
   d. YHWH – Meqaddishkem (YHWH [az ÚR] a megszentel tök), II. Mózes 31:13
   e. YHWH – Shalom (YHWH [az ÚR] a békesség), Bírák 6:24
   f. YHWH – Sabbaoth (YHWH, a Seregek Ura), I. Sám. 1:3,11; 4:4; 15:2; gyakran a prófétáknál fordul el
   g. YHWH – Ro'I (YHWH [az ÚR] az én pásztorom), Zsolt 23:1
   h. YHWH – Sidqenu (YHWH [az ÚR] a mi igazságunk), Jer. 23:6
   i. YHWH – Shammah (YHWH, ott van az ÚR), Ezék. 48:35

■ A tanítványok félelmét a Márk 6:49 írja le.

6:21 „a hajó egyszeriben odaért a partra, ahová tartottak" Ez nyilvánvalóan csodás esemény volt (vö. 22-25), mivel Márk Evangéliuma feljegyzi, hogy már a tó felénél jártak.

SZÖVEG: 6:22-25

22Másnap a tenger túlsó partján maradt sokaság megállapította, hogy ott nem volt más hajó, csak egy, és hogy Jézus nem szállt be tanítványaival együtt abba a hajóba, hanem csupán a tanítványai mentek el. 23Ellenben Tiberiásból jöttek hajók, annak a helynek a közelébe, ahol a kenyeret ették, miután hálát adott az Úr. 24Amikor tehát látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszálltak a hajókba, elmentek Kapernaumba, és keresték Jézust. 25Amikor megtalálták a tenger túlsó partján, megkérdezték t le: "Mester, mikor jöttél ide?"

6:23 „Tibériás" Ezt a várost Heródes Antipás építtette Kr. u. 22-ben és a f városává vált.

SZÖVEG: 6:26-34

26Jézus ezt válaszolta nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek, nem azért kerestek engem, mert jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek a kenyerekb l és jóllaktatok. 27Ne veszend eledelért fáradozzatok, hanem az örök életre megmaradó eledelért, amelyet az Emberfia ad majd nektek, mert t pecsétjével igazolta az Isten." 28Ekkor megkérdezték t le: "Mit tegyünk, hogy Istennek tetsz dolgokat cselekedjünk?" 29Jézus ezt felelte nekik: "Az az Istennek tetsz dolog, hogy higgyetek abban, akit küldött." 30Erre megkérdezték: "És te milyen jelt mutatsz, hogy miután láttuk, higgyünk neked? Mit cselekszel? 31Atyáink a mannát ették a pusztában, ahogyan meg van írva: Mennyei kenyeret adott nekik enni." 32Jézus pedig így válaszolt nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek, nem Mózes adta nektek

a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. [33]Mert az Isten kenyere a mennyb l száll le, és életet ad a világnak." [34]Erre ezt mondták neki: "Uram, add nekünk mindig ezt a kenyeret!"

6:26,32,53 „Bizony, bizony, mondom néktek" "Ámen", ''Ámen". Ez egy héber kifejezés, aminek három megkülönböztetett használata létezik: (1) az ÓSZ-ben ezt a kifejezést a ''bízni" szóra használták. Jelképesen azt jelentette, hogy "biztosnak lenni", és arra használták, hogy leírják vele egy személy YHWH-ba vetett hitét. (2) a Jézus általi használata azt tükrözi, hogy egy fontos és jelent ségteljes mondatot vezet be. Az "ámen" ilyen módon való használatára sehol máshol nem találunk példát ebben a korban. (3) A korai egyházban, úgy mint az ÓSZ-ben, a meger sítés és egyetértés kifejezésévé vált.

■ **„mert ettetek a kenyerekb l"** A motivációjuk fizikai és azonnali volt, nem pedig szellemi és örök.

■ **„és jóllaktatok"** Ez a kifejezés azt jelentette, hogy "bezabálni", amit gyakran az állatokra (f leg tehenekre) használtak.

6:27 „Ne fáradozzatok" Ez a mondat JELENIDEJ FELSZÓLÍTÓMÓDÚ KÖZÉPIGE TAGADÓ SZÓCSKÁVAL, ami azt jelentette, hogy abba kell hagyni egy cselekedetet, ami már folyamatban van. Ennek az igeversnek az ÓSZ-i háttere az Ézs. 5. Ennek a beszélgetésnek és a János 4-ben lév beszélgetéshez a kútnál lév asszonnyal nagyon sok hasonló tulajdonsága van.

■ **„veszend "** Lásd Különleges Téma: *Apollumi* a 10:10-ben.

■ **„pecsétjével igazolta"** Szó szerint azt jelenti, hogy " elpecsételte". Ez volt a jele az eredetiségnek, a tulajdont, a hatalmat és a biztonságot jelentette (vö. NEB és Máté 28:18; János 17:2). A TEV és az NIV angol fordítások úgy fordítják, hogy "jóváhagyta", mivel arra használja, hogy Isten az Atya jóváhagyja Jézus szolgálatát.

6:28 „Mit tegyünk, hogy Istennek tetsz dolgokat cselekedjünk?" Ez az els századi Judaizmus központi vallásos kérdése volt (vö. Lukács 18:18). A vallásos zsidót (1) a származása és a (2) Mózesi törvények Szájhagyomány (Talmud) szerinti megmagyarázásának betartása alapján ítélték meg, s azt is, hogy milyen kapcsolata van Istennel.

6:29 „higgyetek abban, akit küldött" Ez egy JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD amit egy AORISZT AKTÍV KIJELENT MÓD követ. A "hit" szó megértése alapvet ahhoz, hogy megértsük az ÚSZ tanítását az üdvösségr l. Lásd Különleges Téma a 2:23-ban. Ennek a szónak az els dleges irányultsága az akarati bizalom. A görög *pistis* szócsoportot úgy is lehet fordítani, hogy "hinni" vagy "bízni" vagy "hit". Az emberi hit központja "Benne" kell hogy legyen (vö. 1:12; 3:16), nem pedig az emberi szinteségben, odaszántságban, sem pedig a lelkesedésben. Ennek az igeversnek az azonnali irányultsága a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolat, nem pedig a Róla szóló ortodox teológia, vagy valami elvárt vallási rituálé, s t még nem is az erkölcsös élet. Ezek a dolgok hasznosak, de nem els dlegesek. Vegyük észre, hogy Jézus a TÖBBESSZÁMÚ "dolgokat cselekedjünk" kifejezést, ami a kérdésükben szerepelt, a válaszában EGYESSZÁMÚ "dolog'' -ra cserélte.

6:30-33 Emlékeznünk kell arra, hogy ezek az emberek csak most vettek részt az ötezer ember csodás megvendégelésében. Már megkapták a jelüket! A rabbinikus Judaizmus azt gondolta, hogy a Messiás meg fog ismételni bizonyos ÓSZ-i cselekedeteket, mint például a manna elküldése (vö. II. Báruk 29:8). A rabbik a Zsoltárok 72:16-ot bizonyító iratként használták erre a nézetre, hogy a Messiás egy "szuper-Mózes" lesz (vö. I. Kor. 1:22).

Van egy nagyon fontos nyelvtani jelenség a 29-es vers "higgyetek abban" és a 30-as vers "higgyünk neked" kifejezések között. Az els János szokásos hinni J ézusban/ba szerkezetre összpontosít. Ez a személyes fókusz. A második pedig arra összpontosít, hogy higgyenek Jézus szavainak vagy állításainak, ami a tartalom fókusza. Emlékezz arra, hogy az Evangélium személy és üzenet egyszerre.

6:31 „ahogyan meg van írva” Ez egy KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez volt a megszokott nyelvtani szerkezet arra, hogy ÓSZ-i Igevers idézeteket vezessenek be. Egy egy idióma volt, ami azt er sítette meg, hogy az ÓSZ ihletett és tekintéllyel rendelkezik. Ez az idézet utalhat számos ÓSZ-i vers közül az egyikre, vagy akár azok kombinációira is: Zsolt. 78:24; 105: 40; II. Mózes 16:4, 15, vagy a Neh. 9:15.

6:32 Jézus itt a hagyományos zsidó teológiát szólítja meg. Azt állították, hogy a Messiásnak is olyan csodatételeket kell bemutatnia, mint amiket Mózes is tett az V. Mózes 18:15, 18 miatt. Jézus számos ponton kijavította a feltételezéseiket: (1) Isten, és nem Mózes adta a mannát; (2) a manna nem a menny b l származott, mint ahogy azt az emberek hitték (vö. Zsolt. 78:23-25); (3) a mennyb l való igazi kenyér Jézus volt, aki nem egy múltbeli tett volt, hanem egy jelen valóság.

6:33 „a mennyb l száll le” Ez a János Evangéliumában egy visszatér téma volt (vö. 3:13). Ez a függ leges kett sség. Jézus származása hétszer lett megemlítve (vö. 6:33,37,41,42,50,51,58). Azt mutatja, hogy Jézus mindenek el tt létezett, és isteni származású (vö. 33,38,41,42,50,51,58 és 62). Ez a manna szóval való szójáték, ahogy a manna is mennyb l hullott, úgy Jézus is, aki az igazi Kenyér, az élet Kenyere.

Szó szerint így hangzik: "az Isten kenyere az, aki a mennyb l jött el ". Itt a HÍMNEM JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV utal a (1) ''kenyérre" vagy az (2) emberre, Jézusra. János evangéliumában ezek a mellékjelentések (kétértelm ségek) szándékosak.

■ **„életet ad a világnak”** Ez az, amiért Jézus jött (vö. 3:16). A cél az "új élet", az "örök élet", az "új korszakbeli élet", az ''Isten szerinti élet" egy elveszett és lázadó világcsoportnak – nem valami különleges csoportnak (zsidó-pogány, kiválasztott-nem-kiválasztott, konzervatív-liberális), hanem mindenki számára!

6:34 „add nekünk mindig ezt a kenyeret” Ez nagyon hasonló ahhoz az állításhoz, amit a János 4:14-ban lév asszony mond a kútnál. Ezek a zsidók sem értették Jézus szellemi metaforáit.

SZÖVEG: 6:35-40

[35]Jézus azt mondta nekik: "Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha. [36]De megmondtam nektek: láttatok ugyan engem, és mégsem hisztek. [37]Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön, és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el; [38]mert nem azért szálltam le a mennyb l, hogy a magam akaratát tegyem, hanem hogy annak az akaratát, aki elküldött engem. [39]Annak pedig, aki elküldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el, hanem feltámasszam az utolsó napon. [40]Mert az én Atyámnak az az akarata, hogy annak, aki látja a Fiút, és hisz benne, örök élete legyen; én pedig feltámasztom t az utolsó napon."

6:35 „Én vagyok az élet kenyere” Ez egyike azoknak az "Én Vagyok" állításoknak, amik annyira jellemz ek Jánosra (vö. 6:35,41,48,51; 8:12; 10:7,9,11,14; 11:25; 14:6; 15:1,5). János evangéliuma Krisztus személyére összpontosít. Az a kifejezés, hogy az "élet kenyere" ahhoz a zsidó hagyományhoz kapcsolódik, hogy a Messiás meg fogja etetni a népet, úgy, ahogyan Mózes is tette a pusztában. Jézus ezt a hagyományt használta arra, hogy meger sítse azt, hogy Maga, nem pedig az étel a kulcs az igazi élethez. az új Mózes (azaz "a Próféta" az V. Mózes 18:15-b l), aki új

kivonulást hoz, de nem Egyiptomból, hanem a "b nb l".

■ **„aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha”** A görögben ez mind a kett egy er s DUPLA TAGADÁS, "soha nem fog, nem, soha" (vö. 37-es vers)

Párhuzamos kapcsolat van a " jön" és a "hisz" között (vö. 7:37-38). Mind a kett FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENEVEK. Az, hogy a hív k jönnek és hisznek nem egyszeri döntések, hanem egy új közösség, barátság és követés az életformájának a kezdete.

■ **„éhezik … szomjazik”** Az éhezést és a szomjúságot gyakran használták arra, hogy szellemi valóságot írjanak le (vö. Zsolt. 42:1, Ézs. 55:1; Ámós 8:11-12; Máté 5:6).

6:37 „Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön” Ennek az igerésznek az els dleges hangsúlya az Isten szuverenitása. Ennek a teológiai igazságnak a két definiáló igeszakasza a Róma 9 és az Ef. 1:3-14. Érdekes, hogy mind a két igerészben szükséges az ember válasza is. A Róma 10-ben <u>négy</u> "aki fog" kifejezés van. Ugyan ez a helyzet az Ef. 2-ben is, ahol az Isten kegyelme (1-7 versek) a hitre való elhívásban (8-9 versek) a téma. A predestináció (eleve elrendelés) egy tan az üdvözül k számára, nem pedig egy korlát a hitetlenek számára. A kulcs arra, hogy kinyissuk ezt a tant, az Isten szeretete és kegyelme, nem pedig az örök rendelet. Vegyük észre, hogy mindenki, akit Isten Jézusnak ad, azok "jönnek" Hozzá. Mindig Isten kezdeményez (vö. 44, 65-ös versek), de az embereknek válaszolniuk kell erre (vö. 1:12, 3:16).

■ **„és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el”** Ez újra egy er s DUPLA TAGADÁS. Azt az igazságot hangsúlyozza, hogy Isten Krisztuson keresztül mindenkit hív és befogad (Ezék. 18:21-23; 30-32; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9). Mindig Isten kezdeményez (vö. 44, 65-ös versek), de az embereknek válaszolniuk kell erre (Márk 1:15; Apcsel. 20:21). Milyen csodás igeszakasz, ami a biztonságról szól (vö. Róma 8:31-39).

KÜLÖNLEGES TÉMA: KERESZTÉNY ÜDVBIZONYOSSÁG

Az üdv bizonyosság egyszerre bibliai igazság és a hív hitének megtapasztalása és életformája.

A. Az üdvbizonyosság bibliai alapjai
  1. Az Atya Isten jelleme
    a. I. Mózes 3:15; 12:3
    b. Zsoltárok 46:10
    c. János 3:16; 10:28,29
    d. Róma 8: 38-39
    e. Efézus 1:3-14; 2:5, 8-9
    f. Filippi 1:6
    g. II. Timóteus 1:12
    h. I. Péter 1:3-5
  2. A Fiú Isten tettei
    a. F papi imája: János 17:9-24, f leg a 12-es vers
    b. a helyettesít áldozata
      1) Róma 8:31
      2) II. Korinthus 5:21
      3) I. János 4:9-10
    c. Folyamatos közbenjárása
      1) Róma 8:34
      2) Zsidók 7:25

3) I. János 2:1
3. A Szentlélek Isten felkészítése
   a. Elhívása, János 6:44,65
   b. Elpecsételése
      1) II. Korinthus 1:22; 5:5
      2) Efezus 1:13-14; 4:30
   c. Személyes bizonysága
      1) Róma 8:16-17
      2) I. János 5:7-13

B. A hív szükséges szövetségi válasza:
1. kezdeti és folyamatos megtérés és hit
   a. Márk 1:15
   b. János 1:12
   c. Apcsel. 3:16; 20:21
   d. Róma 10:9-13
2. emlékezni arra, hogy az üdvösség célja az Krisztushoz való hasonlóság
   a. Róma 8:28,29
   b. Efezus 1:4; 2:10
3. emlékezni arra, hogy a bizonyosságot az életforma támasztja alá
   a. Jakab
   b. I. János
4. emlékezni arra, hogy a bizonyosságot az aktív hit és a kitartás támasztja alá
   a. Márk 13:13
   b. I. Korinthus 15:2
   c. Zsidók 3:14
   d. II. Péter 1:10
   e. Júdás 20-21

6:38 „szálltam le a mennyb l" BEFEJEZETT IGEID BEN van, ami a testet öltésre utal (vö. János 1:11; Ef. 4:8-10) és az eredményei megmaradnak. Jézus mennyei származását is mutatja (vö. 41, 2-es versek).

■ **„ne a magam akaratát tegyem, hanem hogy annak az akaratát, aki elküldött engem"** Az ÚSZ meger síti a Szentháromság egységét, például a 14:8-9, és a három személy külön személyiségét (vö. 14:8-9). Ez az igevers része annak, hogy János folyamatosan hangsúlyozza Jézus az Atyának való alárendeltségét. Lásd a teljes jegyzetet az 5:19-r l.

6:39 „hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el" Nyilvánvaló kapcsolat van a 37-es vers "akit" SEM LEGESNEM EGYESSZÁMA és a 39-es vers SEMLEGESNEM EGYESSZÁMA között. János számos alkalommal használja ezt a szokatlan formát (vö. 17:2,24). Úgy t nik az egyesített egészt hangsúlyozza (vö. 40,45-ös versek).

Nagyszer ígérete ez Isten megtartó hatalmának, ami a Keresztény üdvbizonyosság forrása (vö. János 10:28-29; 17:2, 24). Figyeljük meg, hogy a 37-es versnek az igeideje FOLYAMATOS, míg a 39-es versé BEFEJEZETT IGEID . Isten ajándéka megmarad! Továbbá a 39-es vers utolsó két meger sítése AORISZT AKTÍV; Jézus nem veszít el senkit azok közül, akiket az Atya Neki adott (37és 39-es versek), és feltámaszt mindenkit aki neki adatott az utolsó napon (vö. 44-es vers). Itt vannak a (1) kiválasztás és a (2) kitartásnak az isteni ígéretei!

■ **„hanem feltámasszam az utolsó napon"** Ez arra a napra utal, ami a hív knek a feltámadás napja, de a nemhív knek az ítélet napja lesz (vö. 40,44,54; 5:25,28; 11:24 és I. Kor. 15). Ezzel

kapcsolatban Frank S tagg egy nagyon hasznos állítást mondott a *New Testament Theology* (Újszövetségi Teológia) cím könyvében:

„A János Evangéliuma nagyon ki hangsúlyozza az elkövetkez eljövetelt (14:13,18,28; 16:16,22) és világosan beszél a feltámadásról és a végs ítéletr l az "utolsó napon" (5:28; 6:39,44,53; 11:24; 12:48); mégis a negyedik Evangéliumban mindenhol az örök élet, az ítélet és a feltámadás mind jelen valóság (3:18; 4:23; 5:25; 6:54; 11:23; 12:28,31; 13:31; 14:17; 17:26)" (311. oldal).

6:40 „Mert az én Atyámnak az az akarata" A 28-as versben elhangzott kérdésre: „Mit tegyünk, hogy Istennek tetsz dolgokat cselekedjünk?" ez Jézus válasza. Lásd Különleges Téma a 4:34-ben.

■ **„annak, aki látja a Fiút"** A JELENIDEJ MELLÉKNÉVI IGENÉV formája a "látni" igének és a "hinni" igének párhuzamosak (mint a "jön" és "hisz" a 35-ös versben). Ezek folyamatban lév cselekvések, nem pedig egyszeri események. A "látni" kifejezés azt jelentette, hogy "kitartóan bámulni" valamit addig, amíg megértjük vagy megismerjük.

■ **„hisz benne"** Emlékezzünk arra, hogy az üdvösség els sorban egy személyes kapcsolat, nem pedig egy hit vallás, egy helyes teológia vagy egy erkölcsös életstílus (vö. 3:16; 11:25-26). A hangsúly a személy hitének tárgyán van, nem pedig annak intenzitásán. Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

Figyeljük meg az egyensúlyt az Isten szuverén választásának (37a, 39,44,65-ös versek) és az emberiség hitbeli válaszának (37b, 40-es versek) hangsúlyozásában. Ezeket a Bibliai feszültségeket fent kell tartani. Isten szuverenitása és az emberiség szabad akarata fogja a bibliai szövetség kett s aspektusát megformálni.

■ **„örök élete legyen"** Ez egy JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD; a válasz kötelez (vö. János 5:11). Azt is vegyük észre, hogy a 39. vers közösségi vonatkozású míg a 40. vers személyes. Ez az üdvösség paradoxona.

SZÖVEG: 6:41-51

[41]A zsidók ekkor zúgolódni kezdtek ellene, mert ezt mondta: "Én vagyok az a kenyér, amely a mennyb l szállott le" - [42]és azt kérdezték: "Nem Jézus ez, a József fia, akinek ismerjük apját és anyját? Akkor hogyan mondhatja: A mennyb l szálltam le?" [43]Jézus így válaszolt nekik: "Ne zúgolódjatok egymás között! [44]Senki sem jöhet énhozzám, ha nem vonzza t az Atya, aki elküldött engem. Én pedig feltámasztom az utolsó napon. [45]Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istent l tanítottak lesznek. Aki az Atyától hallott és tanult, az mind énhozzám jön. [46]Nem mintha bárki látta volna az Atyát: csak aki az Istent l van, az látta az Atyát. [47]Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz, annak örök élete van. [48]Én vagyok az élet kenyere. [49]Atyáitok a mannát ették a pusztában, mégis meghaltak. [50]De ez az a kenyér, amely a mennyb l szállt le, hogy aki eszik bel le, meg ne haljon: [51]Én vagyok az az él kenyér, amely a mennyb l szállt le: ha valaki eszik ebb l a kenyérb l, élni fog örökké, mert az a kenyér, amelyet én adok oda a világ életéért, az az én testem."

6:41 „A zsidók ekkor zúgolódni kezdtek" Ez BEFEJEZETLEN IGEID , ami azt sugallja, hogy már elkezdtek zúgolódni, és újra és újra zúgolódtak. A pusztai vándorlási id szakkal (vö. II. Mózes és IV. Mózes) való párhuzam meglep . Azok az Izraeliták, akik azokban a napokban éltek, k is elutasították Mózest, Isten képvisel jét, aki szintén ételt adott nekik.

6:42 Ez megmutatja azt, hogy a zsidók értették Jézus szavait, amikor magáról szólt. Világosan használta a zsidó idiómákat arra, hogy magát mindenek el tt létez nek és isteninek vallja!

6:43 „Ne zúgolódjatok egymás között" Ez egy J ELENIDEJ F ELSZÓLÍTÁS TAGADÓ SZÓCSKÁVAL, ami azt jelenti, hogy be kell fejezni egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban van.

6:44 „Senki sem jöhet énhozzám, ha nem vonzza t az Atya, aki elküldött engem" Mindig Isten kezdeményez (vö. 65-ö s v ers és a 15:16) . Minden sz ellemi dön tés a L élek udv arlásának következménye, nem p edig a z e mberiség v allásosságának köv etkezménye (vö. É zs. 53:6). Ist en szuverenitása és a köt elez emb eri válasz elv álaszthatatlanul egymáshoz van kapcsolva Isten akaratából és kegyelméb l. Ez a szövetség ÓSZ-i értelmezése.

Ennek az "Ist eni vonzásnak" (bizonyos személyek e setében) az eg yensúlya a 12:32-ben található, ahol Jézus ''magához vonz mindeneket" (minden személyt). Ez a vonzás megfordítja azt az ÓSZ-i mintát, amit Isten emberei követtek azzal, hogy nem válaszoltak az profetikus szavára (pl. Ézs. 6:9-13; 29:13; és Jeremiás könyve). Most Isten nem a prófétákon keresztül szól Izraelhez, hanem az Fián keresztül az egész emberiséghez (vö. Zsid. 1:1-3).

KÜLÖNLEGES TÉMA: ELHÍVOTTNAK LENNI

Mindig Isten kezdeményez az elhívásban, a kiválasztásban, és a hív k magához udvarlásában (vö. 12- es vers; Jáno s 6 :44,65; 15:16 ; Ef. 1:4-5, 11). Az "e lhívás, elhívni" kif ejezés sz ámos teológiai értelemben használatos:

A. Isten kegyelméb l és Krisztus bevégzett munkája által a b nösök üdvösségre lettek hívva (azaz *klétos*, vö. Róma 1:6-7, ami teológiailag hasonló az I. Kor. 1:1-2-höz és a II. Tim. 1:9-hez és a II. Péter 1:10-hez).
B. A b nösök seg ítségül hív ják az Úr nevét, hogy m egmeneküljenek (azaz *epikaleó*, v ö. Apcsel. 2:21; 22:16; Róma 10:9-13). Ez a mondat egy zsidó dics ítési kifejezés.
C. A hív ket arra hívja, hogy Krisztusi életet éljenek (azaz *klésis*, vö. I. Kor. 1:26; 7:20; Ef. 4:1, Fil. 3:14; II. Thessz. 1:11; II. Tim. 1:9).
D. A hív ket szolgálatra hívta el (vö. Apcsel. 13:2; I. Kor. 12:4-7; Ef. 4:1).

6:45 „Meg van írva a prófétáknál" Ez az Ézs. 54:13-ból vagy a Jer. 31:34-b l való idézet.

■ **„Aki az Atyától hallott és tanult, az mind énhozzám jön"** Lehetetlen a zt ki jelenteni, h ogy ismered Istent és mégis elutasítod Jézust (vö. I. János 5:1-12).

6:46 „Nem mintha bárki látta volna az Atyát" Ezzel Jézus meger síti, h ogy csak Á ltala t udja bárki is megérteni és megismerni Istent (vö. János 1:18; 14:6,9). Bár Mózes soha nem látott igazán istenséget (vö. az 5:32 jegyzetét).

6:47 Ez a vers összegzi Jézus minden ember számára szóló ingyen üdvösség ajánlatát ("aki hisz" JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV; ''örök élete", vö. 51,58; 3:15,16,36; 5:24; 11:26; 20:31). Jézus az egyetlen igaz Megjelenése Istennek, az egyetlen igaz ajtó Istenhez (az evangélium kizárólagossága), de mégis elérhet Ádám minden fia é s lánya számára (az evangélium mindent magában foglalása).

6:50 Ez a vers, ugyanúgy, mint a 31-35-ös v ersek a kenyér sz ó jelentés ével j átszanak, a fizikai kenyér (manna) és a mennyei kenyér (Jézus). Az egyik a fizikai életet adja és tartja fent, de meg kell ismételni, és végül is nem tudja a halált megállítani. A másik az örök életet adja és azt tartja fent, de el k ell fogadni, és fogyasztani ke ll, és a zonnal vé get vet a sz ellemi halálnak (Istennel va ló megszakadt kapcsolat; a b nnel és a testtel való bens séges kapcsolat).

6:51 „Én vagyok az az él kenyér” A János Evangéliumában elhangzó ''Én Vagyok" kijelentéseknek egyike ez (vö. 6:35 ,48,51). Ez volt Jézus irodalmi technikája, hogy a Saját személyére összpontosítson. Az üdvösség, ugyanúgy, mint a kijelentés, végs soron egy személy, egy barátság.

■ **„a világ életéért, az az én testem”** Ez egy metafora, ami azt hangsúlyozza, hogy Maga Jézus a központi szükségünk, nem pedig valami ételforrás.

SZÖVEG: 6:52-59
52 A zsidók erre vitatkozni kezdtek egymással, és ezt kérdezték: "Hogyan adhatná ez
nekünk a testét eledelül?" 53 Jézus így szólt hozzájuk: "Bizony, bizony, mondom néktek: ha
nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok a vérét, nincsen élet tibennetek. 54 Aki eszi az
én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete van, és én feltámasztom t az utolsó
napon. 55 Mert az én testem igazi étel, és az én vérem igazi ital. 56 Aki eszi az én testemet, és
issza az én véremet, az énbennem marad, és én benne. 57 Ahogyan engem az él Atya küldött
el, és én az Atya által élek, úgy az is, aki engem eszik, élni fog énáltalam. 58 Ez az a kenyér,
amely a mennyb l szállt le; ez nem olyan, mint amilyet atyáitok ettek, és mégis meghaltak:
aki ezt a kenyeret eszi, élni fog örökké." 59 Ezeket a zsinagógában mondta, amikor
Kapernaumban tanított.

6:52
NASB „vitatkozni”
NKJV „veszekedtek”
NRSV „megvitatták”
TEV „egy dühös szóváltás”
NJB „vitatkozni”

A BEFEJEZETLEN IGEID azt jelentette, hogy valaminek a kezdete vagy folytatása a múltban. Ez a görögben egy nagyon er s kifejezés volt a veszekedésre (vö. Apcsel. 7:26; II. Tim. 2:23-24; Titusz 3:9) és a II. Kor. 7:5-ben és a Jakab 4:1-2-ben metaforikusan használják.

■ **„Hogyan adhatná ez nekünk a testét eledelül?”** A János Evangéliumában Jézus metaforikus nyelven beszél, amit rendszerint félreértenek, mert szó szerint akarják értelmezni: (1) Nikodémus, 3:4; (2) a samáriai asszony, 4:11; (3) a zsidó tömeg, 6:52; és (4) a tanítványok, 11:11.

6:53-57 Az IGEID K az 53-as és az 54-es versben nagyon érdekesek. Az 53-as versben az "eszitek" és "isszátok" szavak AORISZT AKTÍV KÖT MÓDBAN vannak, ami egy akaratilag lehetséges kezdeményez cselekedetr l beszél. Az 54-es versben az IGEID K, "eszi" és "issza" JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENEVEK, ami folyamatos cselekedetet hangsúlyoz (vö. 56,57,58). Úgy t nik, hogy ez meger síti azt a tényt, hogy a személynek el ször is válaszolnia kell Jézusnak, majd folyamatosan válaszolnia kell Neki (vö. 44-es vers).

Emlékeznünk kell arra, hogy ha sz ó szerint szeretnénk venni ezt az igerészt, akkor félreértettük azt a zsidó undort, ami a vér ivására vonatkozik (vö. III. Mózes 17:10-14). Fogni Jézus nyilvánvaló utalás át a pusztai mannára (vö. 58-as vers), és azt szó szerinti kifejezésként az Eucharisztiával kapcsolatban használni a történelmi háttér és az irodalmi szövegkörnyezet teljes megrontása lenne.

6:54 „testemet, és véremet” Ez egy zsidó metaforikus mód arra, hogy az egész személyre utaljanak, olyan, mint a "szív".

6:55 „igazi étel … igazi ital” Ez az igaz/igazság kifejezés Jánosra jellemz használata (lásd

Különleges Téma alul). Miv el J ános kés bb írt, m int a többi ÚSZ-i író , lát ta a különböz eretnekségek ki alakulását (Keresztel János túl hangsúlyozása, a sz entségek túl hangsúlyozása, a z emberi tudás túlhangsúlyozása–gnoszticizmus).

KÜLÖNLEGES TÉMA: "IGAZSÁG" A JÁNOS EVANGÉLIUMÁBAN (lásd még: Különleges Téma a 17:3-ban)

Bizonyos értelemben János összeköti/egyesíti a zsidó és a g örög hátterét az *alétheia*, "igazság" szónak, úgy, ahogy azt a *logos*-szal tette (vö. 1:1-14). A héberben az *emeth* jelzi azt, ami i gaz, v agy me gbízható (a Sz eptuagintában gyakran társították a *pisteuó* sz óval). A görögben P latón valóság s zemben a va lótlannal elméletével t ársították: a m ennyei s zemben a földivel. Ez be leillik János k étértelm ségébe. Isten világosan k ijelentette (az *alétheia* etimológiája: kitenni magát valaminek, nem titkol, nyíltan kijelent) Magát a Fiában. Ezt számos módon fejezi ki:

1. F NÉV, *alétheia*, igazság
   a. Jézus telve van kegyelemmel és igazsággal (vö. 1:4, 17 – ÓSZ-i szövetségi kifejezés)
   b. Jézus a központ ja K eresztel János tanúságának (v ö. 4:33; 18:37 – utolsó ÓS Z-i próféta)
   c. Jézus az igazságot szólja (vö. 8:4,44,45,46 – a kijelentés eseti és személyes)
   d. Jézus (a *Logos*, 1:1-3) az igazság (vö. 17:17)
2. MELLÉKNÉV, *aléthés*, igaz, megbízható
   a. Jézus tanúbizonysága (vö. 5:31-32; 7:18; 8:13-14)
   b. Jézus ítélete (vö. 8:16)
3. MELLÉKNÉV, *aléthinus*, valóságos
   a. Jézus az igazi világosság (vö. 1:9)
   b. Jézus az igazi kenyér (vö. 6:32)
   c. Jézus az igazi sz l t (vö. 15:1)
   d. Jézus az igazi bizonyságtétel (vö. 19:35)
4. HATÁROZÓSZÓ, *aléthós*, valóban
   a. a samáriaiak bizonyságtétele arról, hogy Jézus a világ Megváltója (vö. 4:42)
   b. Jézus az igazi étel és ital, Mózes idejének mannájával szemben (vö. 6:55)

Az a ki fejezés, hogy igaz és az ok származékai, mások J ézusról sz óló bi zonyságtételét is kifejezik, *aléthés*

   a. Keresztel János bizonyságtétele igaz (vö. 10:41)
   b. a keresztrefeszítésnél jelenlév katonák egyikének a bizonyságtétele igaz (vö. 19:35)
   c. János bizonyságtétele (az Evangélium szerz jének bizonyságtétele) igaz (vö. 21:24)
   d. Jézust igaz prófétának látták (vö. 6:14; 7:40)

Az ÓSZ-ben és az ÚSZ-ben el forduló igazság-ról egy nagyon jó értekezést olvashatsz George E. L add a *Theology of the New Testament* (Az Új szövetség Teológiája) cím könyvének 263-269-oldalán.

6:56 „énbennem marad, és én benne" Ugyanez az igazság van a János 15:4-7-ben, az I. János 2:6,27,28-ban és a 3:6,24-ben is megfogalmazva. Az ÚSZ-nek ez a folyamatos hangsúlya a szentek meg rzésével k apcsolatban (v ö. Gal. 6: 9; Jel. 2:7 ,11,17,26; 3: 5,12,21). A v alódi válasz t a folyamatos válasz er síti m eg. A m eg rzésnek ez a h angsúlyozása hi ányzik az amerikai evangelizmusból. Az illet nek nem csak hogy hitben kell kezdenie, hanem a hitben kell bevégeznie is. Jonathan Edwards azt mondta, hogy "A kiválasztás biztos bizonyítéka az, ha az illet mindvégig kitart". W. T. Conner azt mondta, hogy "Azon ember üdvössége, aki az üdvösségre lett kiválasztva, örökkévalóságról örökkévalóságra, Ist en g ondolkodásában és c éljában bizonyos, m égis a hit a

feltétele, az olyan hit, ami meg riz és legy z".

6:57 „az él Atya” Ez a kifejezés egyedülálló, de a fogalom maga gyakran el fordul a Bibliában. Számos különböz módja van, hogy Isten eme nevének eredetét megmagyarázzuk:

1. a Szövetség Istenének az alapvet neve (vö. II. Mózes 3:12,14-16; 6:2-3)
2. Isten esküv ései, " életemre mondom", vagy Isten nevében, " az Él Úrra" (vö. IV. Mózes 14:21,28; Ézs. 49:18; Jer. 4:2)
3. Isten leírása (Zsolt. 42:2; 84:2; Jozs. 3:10; Jer. 10:10; Dán. 6:20,26; Hós. 1:10; Máté 16:16; 26:63; Apcsel. 14:15; Róma. 9:26; II. Kor. 3:3; 6:16; I. Thessz. 1:9; I. Tim. 3:15; 4:19; Zsid. 3:12; 9:14; 10:21; 12:22; Jel. 7:2).
4. a János 5:26-ban lév állítások, hogy az Atyának önmagában élete van, és ezt megadta a Fiúnak is, és az 5:21, ahol az Atya feltámasztja halottakat s ugyanúgy a Fiú is.

6:58 Ez az Ó Szövetség és az Új Szövetség összehasonlítása, Mózesé és Jézusé. (lásd a Zsidókhoz írt levelet.)

■ **„atyáitok ettek, és mégis meghaltak”** Lehetséges, hogy ez is teológiai eszközként szolgál arra, hogy tagadja a származáson alapuló üdvözülést (vö. 8:33-39), vagy a Mózesi Törvény (Tóra) általi üdvözülést.

■ **„örökké”** Lásd a következ Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÖRÖKKÉ (GÖRÖG IDIÓMÁK)

Az egyik ilyen idiomatikus kifejezés az "örökkön örökké, vagy mindörökké" (vö. Lukács 1:33; Róma 1:25; 11:36; 16:27; Gal. 1:5; I. Tim. 1:17), ami a héber *'olam* szót tükrözi vissza. Lásd Robert B. Girdlestone *Synonyms of the Old Testament* (az Ószövetség Szinonimái) cím könyvének 321-319 oldalát. Más ezzel rokon kifejezések az "örökké" (vö. Máté 21:19 [Márk 11:14]; János 6:58; 8:35; 12: 34; 13: 8; 14: 16; II. Kor. 9: 9) és az "örökkön-örökké" (vö. Ef. 3:21). Úgy t nik, hogy nincs igazán különbség e-között az idiómák között, ami mind az jelenti, hogy ''örökké". Az angol kifejezésben szerepl "korok" szó szerepelhet többes számban, ami átvitt értelemben a rabbinikus nyelvtani szerkezetet jelöli, amit a " fennség többesszámának" neveznek, vagy utalhat a számos "korszak" fogalmára is a nnak zsidó értelmében: "az ártatlanság korszaka", " a gonoszság korszaka", " az eljövend korszak" vagy az "igazság korszaka".

6:59 Jézus gyakorolta napjai judaizmusát. Tanult a zsinagógában, imádta Istent a zsinagógában, tanított is a zsinagógában. A Törvény összes elvárását betartotta.

A zsinagógák alapvet en a Babilóniai fogság ideje alatt indultak (Kr. e. 605-538). Aztán a zsidók elkezdtek olyan különleges helyeken dics íteni és tanítani, mindenhol, ahol volt tíz zsidó férfi. Ezek a zsidó kultúra és szokások meg rz jévé lettek. Amikor a zsidók visszatértek Júdeába, és a templomi istentiszteletekhez, megtartották ezeket a helyi központokat is.

SZÖVEG: 6:60-65

60 Tanítványai közül sokan, amikor ezt hallották, így szóltak: "Kemény beszéd ez: ki hallgathatja t?" 61 Mivel pedig Jézus magától is tudta, hogy ezért zúgolódnak tanítványai, így szólt hozzájuk: "Ez megbotránkoztat titeket? 62 Hát ha majd meglátjátok az Emberfiát felmenni oda, ahol el z leg volt? 63 A lélek az, aki életre kelt, a test nem használ semmit: azok a beszédek, amelyeket én mondtam nektek: lélek és élet. 64 De vannak közöttetek néhányan, akik nem hisznek." Mert Jézus kezdett l fogva tudta, hogy kik azok, akik nem hisznek, és ki

az, aki el fogja árulni t. [65]És így folytatta: "Ezért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, ha nem adta meg ezt neki az Atya."

6:60 „Tanítványai közül sokan, amikor" A' 'tanítvány" s zó használatának s zéleskör mellékjelentése van. A J ános e vangéliumában ennek a kifejezésnek és a "hinni" szónak kétfajta használata van: (1) igaz követ (68-as vers) és (2) alkalmi követ (64-es vers, vö. 8:31-47).

6:62 Ez egy befejezetlen ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, aminek nincs következtetése. Azt sugallja ezzel, hogy láthatnák, de az eredményt megsemmisítik, mert túl sokáig vártak azzal, hogy helyénvaló módon válaszoljanak (vö. Fil. 2:10-11).

■ **„felmenni oda, ahol el z leg volt"** Itt f olytatja annak a h angsúlyozását, hog y Jézus " a mennyb l szállt le". Ez beszél a mennyben való mindenek el tt való létezésér l az Atyával, és a Vele való bens séges kapcsolatáról is (vö. 17:5,24).

KÜLÖNLEGES TÁMA: A MENNYBEMENETEL

Számos olyan különböz görög sz ó v an, amit arra h asználtak, hog y leír ják vele J ézus mennybemenetelét:

1. Apcsel 1:2,11,22; *analambanó*, felvenni (vö. I. Tim. 3:16), amit a Septuaginta is használ a II. Kir. 2:9,11-ben, amikor Illés felvitetett a mennybe, és az I. Makkabeusok 2:58 is ezt használja
2. Apcsel 1:9, *epairó*, felemelni
3. Lukács 9:51, *analépsis* (az 1. formából)
4. *diistémi*, eltávozni
5. János 6:62, *anabainó*, felemelkedni, felszállni

Ezt az eseményt Máté és Márk nem jegyzi fel az evangéliumában. Márk evangéliuma a 16:8-nál ér véget, de a három kés bbi írástudók általi hozzátoldás egyike leírja ezt az eseményt a 16:19-ben (az *analambanó*-t használva)

6:63 Ez a vers a 6. fejezet terjedelmesebb tartalma miatt lehet, hogy a régi szövetség szemben az új szövetséggel, Mózes szemben Jézussal témához kapcsolódik (vö. 58- as vers; II. Kor. 3: 6 és a Zsidók könyvében található összehasonlítások a két szövetséggel kapcsolatban).

■ **„a Lélek az, aki életre kelt"** Ez azon számos kifejezések egyike, amiket Jézusra és a Lélekre is használtak: (1) a lélek élet-adó víz (7:38-39); Jézus az él víz (4:10-14; (2) a Szent Lélek az igazság Lelke (14:17; 15:26; 16:13); Jézus az igazság (14:6); (3) a Lélek a pártfogó (14:16,26; 15:26; 16:7) és Jézus a pártfogó (I. János 2:1). Lásd még Különleges Téma s 16. fejezet végén.

6:64 A hamis követ k ezen nyilvánvaló csoportját leredukálta a hamis követ re – Júdás (vö. 70-71; 13:11). A hit különböz szintjei közötti átmenetet minden bizonnyal rejtély lepi.

6:65 Ez a vers ugyanazt az igazságot fejezi ki, mint a 44. vers. A bukott emberiség nem keresi Istent saját akaratából (vö. Róma 3:9-18-számos ÓSZ-i idézetet tartalmaz). Lásd még Különleges Téma a 6:44-ben.

SZÖVEG: 6:66-71

[66]Ett l fogva tanítványai közül sokan visszavonultak, és nem jártak vele többé. [67]Jézus ekkor megkérdezte a tizenkett t l: "Vajon ti is el akartok menni?" [68]Simon Péter így felelt:

"Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. 69 És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje." 70 Jézus így válaszolt nekik: "Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkett t? Egy közületek mégis ördög." 71 Júdás Iskáriótesre, Simon fiára mondta ezt, mert ez akarta t elárulni, pedig egy volt a tizenkett közül.

6:67 „a tizenkett ” A János evangéliumában ez az els olyan alkalom, hogy az Apostolokra ezt a gy jt fogalmat használja (vö. 6:70,71; 20:24).

6:68 „Simon Péter így felelt” Péter a tizenkett szószólója (vö. Máté 16:16). De ez nem jelenti azt, hogy a többiek úgy látták t, mint a vezet jüket (vö. Márk 9:34; Lukács 9:46; 22:24).

■ **„Örök élet beszéde van nálad”** A kereszténység egyszerre (1) az igazság, amit egy üzenet tartalmaz, "örök élet beszédei", és (2) az igazság, ami egy személyben fejez dik ki, Jézusban. Az Evangélium tehát üzenet és személy is egyszerre. Az a kifejezés, hogy *pistis* egyszerre utalhat (1) egy üzenetre (vö. Júdás 3, 20) és (2) egy személyre (János 1:12; 3:15-16).

6:69 „És mi hisszük és tudjuk” Mind a kett BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Az 53-as versben az üdvösség AORISZT IGEID BEN van, egy a múltban befejezett cselekedet. A 40,53,54,56 és 57-es versekben az üdvösség JELENID BEN van, ami egy folyamatban lév cselekedet. Itt az üdvösség BEFEJEZETT ID BEN van, ami azt jelenti, hogy egy múltbeli cselekedet, ami már elérte tet pontját és már megállapodott állapotban létezik. Az igazi üdvösség magában foglalja az összes görög igeid t. Lásd Különleges Téma: Az Üdvösségre Használt Görög Igeid k a 9:7-ben.

■

NASB, NRSV,
NJB „te vagy az Istennek Szentje”
NKJV „te vagy a Krisztus, az Él Isten Fia”
TEV „te vagy a Szent, aki Istent l jött”

Ezen a ponton akad egy kis kézirati probléma. A rövidebb szöveget (NASB, NRSV, NJB angol fordításokat) támasztják alá az si görög kéziratok, P75, א, B, C*, D, L, és a W. Kés bb az írástudók nyilvánvalóan beillesztették a hozzáadott szavakat Márta bizonyságtételéb l a 11:27-b l vagy Péteréb l a 16:16-ból.

Az "Istennek Szentje" kifejezés egy ÓSZ-i Messiási megszólítás volt. A Lukács 1:35-ben és az Apcsel 3:14-ben is meg lett említve. Ez az a megszólítás, amit a Márk 1:24-ben és a Lukács 4:34-ben használt a démon megszállott.

6:70 „Nem én választottalak-e ki titeket” Ez a tanítványok isteni kiválasztásának egy újabb kihangsúlyozása (vö. 44-es és 65-ös vers). Figyeljük meg a 67-es versben Jézus kérdését. Az isteni kiválasztásnak és az emberi akaratnak meg kell maradnia a bibliai feszültségben. Ez a kett a szövetségi kapcsolat két oldala.

■ **„Egy közületek mégis ördög”** Micsoda meghökkent egy kijelentés! Ez nem azon tanítványok egyikére utal, akik hátat fordítottak Neki (vö. 66-os vers), hanem a tizenkett közül az egyikre, aki azt vallja, hogy hisz Benne. Nagyon sokan összekapcsolják ezt a 13:2-vel vagy a 27-tel. Számos kérdés van, ami ennek a versnek a megértéséhez kapcsolódik: (1) mi ért választott Jézus egy gonoszt/ördögöt? És (2) ez a kifejezés ebben a szövegkörnyezetben mit jelent?

Az els kérdés az el re megjósoló próféciákkal van kapcsolatban (vö. 17:12; Zsolt. 41:9) Jézus tudta, hogy mit fog tenni Júdás. Júdás a l egjobb példa a megbocsáthatatlan b nnel kapcsolatban. Elutasította Jézust azok után, hogy hallotta, látta és évekig Vele volt.

A második kérdésnek két lehetséges jelentése van: (1) néhányan úgy viszonyulnak ehhez a

gonoszhoz (Sátánra utalva névelő nélkül használva az Apcsel. 13:10-ben és a Jel. 20:2-ben) ami megszállta Júdást (vö. 13:2, 27) vagy (2) lehetséges, hogy a ki fejezést általánosságban használja (nincs névelő, mint az I. Tim. 3:11-ben, II. Tim 3:3-ban és a Titusz 2:3-ban). Az ÓSZ-i értelemben Júdás vádló volt, mint ahogy Sátán is az volt. A görög kifejezés azt sugallja, hogy rágalmazó, pletykafészek. A görög kifejezés egy szóösszetétel: "keresztül dobni".

6:71 „Iskáriótes, Simon” Az Iskáriótes névnek két lehetséges háttere van: (1) a héberből származik, egy férfi, aki a júdeai Kerioth városból való (vö. Józs. 15:25). Ha ez igaz, akkor Júdás volt az egyetlen nem Galileai apostol; vagy (2) a görögből, annak a késnek a neve, amit a zsidó bérgyilkosok használtak, ami azt jelentené, hogy tagja volt egy zsidó szélsőséges nacionalista csoportnak, a zelótáknak. Lásd a 18:1-ben a teljes jegyzetet.

■ **„elárulni”** Ezt a görög kifejezést széleskörűen fordítják és a legtöbb szövegkörnyezetben semlegesnemű. Bár azzal kapcsolatban, hogy Júdás átadja Jézust a hatalmaknak, egy baljóslatú mellékjelentést ölt magára.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást elősegítő kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felelőse a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z elsődlegesek a z értelmezésben. Ne mondj le erről egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének főbb témáit. Gondolat-ébresztő szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. A János 6 megtárgyalja-e az "Úrvacsorát"? Miért, vagy miért nem?
2. Mit jelentett ki Jézus magáról, amikor azt mondta, hogy „Én Vagyok az élet kenyere”?
3. Miért tett Jézus olyan meghökkentő kijelentéseket ennek a tömegnek?

JÁNOS 7

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Testvéreinek Hitetlensége	Jézus Testvérei Nem Hisznek	Jézus, az Élet Vize	Jézus és a Testvérei	Jézus Felmegy Jeruzsálembe az Ünnepre, és Tanít
7:1-9 7:	1-9	7:1-9 7:	1-9	7:1
Jézus a Sátoros Ünnepen	A Mennyei Tanító		A Sátoros Ünnep	7:2-9
7:10-13 7:	10-24	7:10-13 7:	10-11 7:	10-13
			7:12-13	
7:14-24		7:14-18 7:	14-15	7:14-24
			7:16-19	
	7:	19-24		
			7:20	
			7:21-24	
Ez az a Krisztus?	Lehet Ez a Krisztus?		a Messiás?	Az Emberek Megvitatják a Messiás Eredetét
7:25-31 7:	25-31	7:25-31 7:	25-27	7:25-27
			7:28-29	7:28-29
			7:30-31	7:30
Katonákat K üldtek Jézus Letartóztatására	Jézus és a Vallási Vezet k		Test röket Küldtek Jézus Letartóztatására	Jézus E l re E lmondja Közeled Eltávozását
			7:	31-34
7:32-36 7:	32-36	7:32-36 7:	32-34	
			7:35-36	7:35-36
Él Víznek Folyamai	A Szent Lélek Ígérete		Élet-adó Víz Folyamai	Az Él Víz Ígérete
7:37-39 7:	37-39	7:37-39 7:	37-39	7:37-38
			7:	39
Szakadások a z E mberek Között	Kicsoda ?		Szakadás az Emberek Között	Friss Felfedezések a Messiás Eredetével Kapcsolatban
7:40-44 7:	40-44	7:40-44 7:	40-44	7:40-44
A Hatalmon Lév k Hitetlensége	A Hatalmasságok Elutasítása		A Zs idó Ha talmasságok Hitetlensége	
7:45-52 7:	45-52	7:45-52 7:	45	7:45-52
			7:46	
			7:47-49	
			7:50-51	
			7:52	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, d e mindenképp

kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-52-ES VERSEKBE

Háttér

A. Az 5. és 6 . fe jezet há ttere a Páska ünnepe. A 7:1-t l a 10:21-ig a Sátoros Ünnep a z események háttere (7:2).

B. A Sátoros Ünnep els sorban az ar atásért v aló hála adás volt (úg y i s hívták, hog y a Betakarítás Ünn epe, v ö. II . Mózes 23: 16; 34:22) . Továbbá a Kivonulásra v aló megemlékezés ideje is volt (a L ombsátorünnep is hívták, v ö. III. Mózes 23:29-44 és V. Mózes 16:13-15). A Tishri hónap 15-én tartották ezt, ami a mi szeptember hónapunk végére október elejére esett.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 7:1-9
[1]Jézus ezután Galileát járta. Nem akart ugyanis Júdeában tartózkodni, mivel a zsidók meg
akarták ölni. [2]Közel volt a zsidók ünnepe, a lombsátorünnep. [3]Testvérei ekkor ezt mondták
neki: "Menj el innen, és eredj Júdeába, hadd lássák a tanítványaid is a te dolgaidat,
amelyeket cselekszel. [4]Mert senki sem cselekszik semmit titokban, aki azt akarja, hogy
nyilvánosan elismerjék t. Ha ilyeneket cselekszel, tedd ismertté magadat a világ el tt."
[5]Mert a testvérei sem hittek benne. [6]Jézus pedig így szólt hozzájuk: "Az én id m még nincs
itt, nektek azonban minden id alkalmas. [7]Titeket nem gy lölhet a világ, de engem gy löl,
mert én arról tanúskodom, hogy a cselekedetei gonoszak. [8]Ti menjetek fel az ünnepre, én
erre az ünnepre még nem megyek fel, mert az én id m még nem jött el." [9]Ezeket mondta
nekik, és ott maradt Galileában.

7:1 „a zsidók meg akarták ölni" A János evangéliumában annak a kifejezésnek, hogy "a zsidók" van egy baljóslatú mellékjelentése (vö. 1:19; 2:18,20; 5:10,15,16; 6:41,52; 7:1,11,13,35; 8:22,52,57; 9:18,22; 10:24,31,33; 11:8; 19:7,12; 20:19). Számos alkalommal lett feljegyezve a gy löletük és a gyilkos szándékaik (vö. 5:16-18; 7:19,30,44; 8:37,40,59; 10:31,39; 11:8,53).

7:2 „a zsidók ünnepe, a lombsátorünnep" Sátoros Ünnepnek is hívták (vö. III. Mózes 23:34-44; V. Mózes 16:13-17), mert az aratás alatt a falusiak a földeken laktak kis sátrakban, ami a zsidókat a Kivonulásra emlékeztette. Ennek az ünnepnek a szertartásai és liturgiája szolgáltatja a hátteret Jézus a 7:1 – 10:21-ben található tanításához, ugyanúgy, ahogy az 5. és 6. fejezetben a Páska ünnepe tette.

7:3 „Testvérei" A 2:12 óta ez az els alkalom, hogy Jézus családja meg lett említve. Nyilvánvaló, hogy nem értették a motivációját, módszerét és célját.

■ **„Menj el innen, és eredj Júdeába”** Ez a zarán dokok év enként elinduló karav ánjára ut al (v ö. Lukács 2:41-44), ami Galileából indult é s Jeruzsálembe ta rtott. Ne fe lejtsük e l, hogy János Evangéliuma Jézus jeruzsálemi szolgálatára összpontosít.

7:4 „nyilvánosan” Lásd a következ Különleges Témát.

Különleges Téma: MERÉSZSÉG, BÁTORSÁG (*PARRÉSIA*)

Ez a görög kifejezés egy összetett szó, két szóból áll: "minden" (*pan*) és a "beszéd" (*rhésis*). A szólásnak ez a szabadsága vagy bátorsága gyakran társult azzal a mellékértelemmel, hogy az elutasítás közepette is bátornak lenni (vö. János 7:13; I. Thessz. 2:2).

János írásaiban (13 alkalommal használta) gyakran jelzi a ny ilvános felszólalást (vö. 7: 4, ezenkívül P ál írásaiban is: Kol. 2:15). Bár néha e gyszer en csak a nnyit jele nt, hogy "nyíltan" (vö. János 10:24; 11:14; 16:25, 29).

Az Apcselben az Apostolok ug yanolyan m ódon szólják Jézus üz enetét (b átorsággal), ahogyan Jézus is beszélt az Atyáról és az terveir l és ígéretér l (vö. Apcsel. 2:29; 4:13,29,31, 9:27-28; 13:46; 14:3; 18:26; 19:8; 26:26; 28:31). Pál is azt kérte, hogy imádkozzanak érte, hogy bátran hirdesse az evangéliumot (vö. Ef. 6:19; I. Thessz. 2:2) és hogy megélje az evangéliumot (vö. Fil. 1:20).

Pál eszkatalogikus reménysége Krisztusban bátorságot és magabiztosságot adott neki, hogy ebben a jelenlegi g onosz világban hirdesse az e vangéliumot (vö. II. K or. 3: 11-12). Abban is bizonyossága volt, hogy Jézus követ i helyénvalóan fognak viselkedni (vö. II. Kor. 7:4).

Ennek a kifejezésnek vannak további aspektusai is. A Zsidók könyve nagyon egyedi módon arra h asználja, hogy le gyen bátorságunk K risztusban, hogy Is ten elé járuljunk és b eszéljünk i s Hozzá (vö. Zsid. 3:6; 4:16; 10:19,35). A hív k tökéletesen e lfogadottak és szívesen látottak a z Atyával való bens séges kapcsolatban a Fiún keresztül!

■ **„ha”** Ez eg y E LS TÍPUSÚ F ELTÉTELES M ONDAT, ami az t f eltételezi, hog y a s zerz szemszögéb l nézve ez igaz.

7:5 „Mert a testvérei sem hittek benne” Nagyon ne héz lehetett J ézust Messiásként elfogadni, mikor ve le e gyütt e gy h ázban n ttél fel (vö. Márk 3:20-21). Jézus tör dött a fél testvéreivel. A feltámadása u táni eg yik m egjelenésének az volt a célja, hog y ki jelentse ma gát nekik. Akkor má r hittek! Jak ab lett a j eruzsálemi gyülekezet vezet je. J akab és Júdás is írtak könyveket, a mik bekerültek az újszövetségi kánonba.

■ **„tedd ismertté magadat a világ el tt”** Jézus felvette a "világ" kifejezés használatának szokását t lük a 4. ve rsben, é s a 7. versben tett is e gy m egjegyzést r óla. A v ilág n em vo lt elfogadó és rokonszenvez J ézussal kapcsolatban, h anem ellenséges (v ö. 15:18-19,17:14; I. J ános 3:13), mert felfedte annak lázadását és b nét (vö. 3:19-20).

7:6 „Az én id m még nincs itt” Jézus megértette a misszióját (vö. 12:23; 13:1; 17:1-5). Ezeknek az evangéliumi eseményeknek meg volt a saját id zítésük a kibontakozásra.

7:8

NASB	**„Ti menjetek fel az ünnepre, én erre az ünnepre nem megyek fel”**
NKJV	**„Ti menjetek fel erre az ünnepre. Én erre az ünnepre még nem megyek fel”**
NRSV, NJB	**„Magatok menjetek fel erre az ünnepségre. Én nem megyek fel erre az ünnepségre”**
TEV	**„Ti menjetek csak fel erre az ünnepségre. Én nem megyek fel erre az**

ünnepségre”

Számos si görög kézirat (א és D) nem tartalmazza azt a határozószót, hogy "még" (vö. NKJV). Úgy t nik, hogy volt egy korai próbálkozás az írástudók részér l, hogy a 8-as és 10-es versek közötti nyilvánvaló ellentmondást megszüntessék. Ezt a határozószót tartalmazza az MSS P[66], P[75], B, L, T, & W (NKJV, A Twentieth Century New Testament, NIV).

SZÖVEG 7:10-13
10Miután azonban elindultak testvérei az ünnepre, akkor is felment, nem nyíltan, hanem
- amennyire lehetett – titokban. 11A zsidók pedig keresték t az ünnepen, és kérdezgették:
"Hol van ?" 12És sokat suttogtak róla a sokaságban: némelyek azt mondták róla, hogy jó,
mások viszont ezt mondták: "Nem az, s t félrevezeti a népet." 13De nyilvánosan senki sem
beszélt róla, mert féltek a zsidóktól.

7:11 „a zsidók” Négy különböz csoport van, akik kapcsolatba kerülnek Jéz ussal ebben a fejezetben: (1) a testvérei; (2) "a zsidók", ami a vallási vezet kre utal; (3) "a tömeg", ami azokra a zarándokokra utal, akik a Sátoros Ünnepre igyekeztek felmenni; és (4) "a jeruzsálemi emberek", akik helybéli emberek voltak, akik ismerték a Szanhedrint és a tervüket, hogy megakarják Jézust ölni.

7:12 „sokat suttogtak róla a sokaságban” Annyira jellemz az, hogy az evangélium mit tesz minden tömeggel. Az emberiség között létez szellemi szinteket mutatja meg ez az igevers (vö. 7:40-44).

7:13 „a zsidók” Az egész tömeg zsidókból állt. Így ez tisztán megmutatja, hogy János ezt a kifejezést kifejezetten arra használta, hogy a jeruzsálemi vallási vezet kre utaljon vele. Lásd a 7:1 jegyzetét.

SZÖVEG: 7:14-18
14Már az ünnepi hét fele elmúlt, amikor Jézus felment a templomba, és tanítani kezdett.
15Csodálkoztak a zsidók ezen, és ezt kérdezték: "Hogyan ismerheti ez az Írást, hiszen nem is
tanulta?" 16Jézus erre így válaszolt nekik: "Az én tanításom nem az enyém, hanem azé, aki
elküldött engem. 17Ha valaki kész cselekedni az akaratát, felismeri err l a tanításról, hogy
vajon Istent l való-e, vagy én magamtól szólok. 18Aki magától szól, a saját dics ségét keresi,
aki pedig annak dics ségét keresi, aki elküldte t, az igaz, abban nincs hamisság.

7:14 „Már az ünnepi hét fele elmúlt” A pontos okát annak, hogy Jézus miért várt eddig a pontig, nem tudjuk, de feltételezhetjük, hogy így elég id állt a zarándokok és a városiak rendelkezésére ahhoz, hogy megvitassák Jézus szolgálatát. Továbbá arra is adott id t, hogy a zsidó vezet k nyilvánosan kimutassák Jézus iránti ellenségességüket (vö. 13-as vers).

7:15 „Hogyan ismerheti ez az Írást, hiszen nem is tanulta?” Ez egyszer en csak annyit jelent, hogy nem járt egyik hivatalos rabbinikus iskolába sem, sem nem volt egyik ismert rabbi tanítványa sem. Annak a kifejezésnek a használata, hogy "ez" tiszteletlenséget hordoz magában (vö. 18:17,29).

Jézus tanításai gyakran meglepték hallgatóit (vö. Márk 1:21-22, Lukács 4:22) a (1) tartalma és a (2) formája miatt. Más rabbik egymást idézgették; Jézus pedig azt vallotta, hogy Istent idézi!

7:16 Jézus ismét nem csak arra hívja fel a figyelmet, hogy alávetette magát az Atyának (lásd az 5:19 jegyzetét), hanem arra is, hogy milyen egyedülállóan ismeri az Atyát. Nekik földi tanítóik voltak; Neki mennyei Tanítója volt.

7:17 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami egy lehetséges cselekedetet jelent. Ez az Evangélium egyetemes ajánlatának (vö. 1:12; 5:16) és Isten szuverenitásának (vö. 6:44,65) paradoxona. A Léleknek kell megnyitnia a szívet (vö. 16:8-13).

7:18 Jézus a bukott emberiség számára kijelenti saját egyedülállóságát: (1) nem keresi a saját maga dics ségét; (2) az Atya dics ségét keresi; (3) igaz; (4) és b ntelen.

■ **„annak dics ségét”** Lásd az 1:14 jegyzetét.

SZÖVEG: 19: 24

19 Nem Mózes adta-e nektek a törvényt? De közületek senki sem tartja meg a törvényt. Miért akartok engem megölni?" 20 A sokaság erre ezt mondta: "Ördög van benned: ki akar téged megölni?" 21 Jézus így válaszolt nekik: "Egyetlen dolgot vittem véghez, és mindnyájan megütköztök rajta. 22 Minthogy a körülmetélkedést Mózes rendelte el nektek - nem mintha Mózest l volna, hanem az atyáktól van -, és szombaton is körülmetélitek az embert. 23 Ha körülmetélitek az embert szombaton, hogy ne sértsék meg Mózes törvényét, akkor miért haragusztok énrám, hogy egy embert teljesen meggyógyítottam szombaton? 24 Ne ítéljetek látszat szerint, hanem hozzatok igazságos ítéletet."

7:19 A nyelvtani szerkezet "igenl " választ vár erre a kérdésre.

■ **„De közületek senki sem tartja meg a törvényt”** Minden bizonnyal elég sokkoló kijelentés lehetett ez azoknak a zsidóknak a számára, akik egy kötelez ünnepen jelentek meg Jeruzsálemben.

Mózes Törvénye egyértelm en tiltja az el re megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságot, mégis pontosan ez az amit a vezet k terveztek. A helybéli emberek tudtak err l, de nem voltak hajlandóak megállítani ket, s t még meg sem kérd jelezték a vezet ket ebben a dologban.

■ **„Miért akartok engem megölni?”** A 20. vers kérdése nem a vallási vezet kt l jön, hanem a zarándokok tömegét l, aki k semmit sem tudtak arról az összeesküvésr l, hogy megöljék t. Kés bb a 25-ös versben a jeruzsálemi emberek már tudtak a Jézus megölésér l szóló összeesküvésr l.

A vallási vezet k azzal is megvádolták Jézust, hogy démon megszállott volt, csakhogy kimagyarázzák, hogy honnan van hatalma és dolgokba való belátása (vö. Máté 9:34; 11:18; 12:24; Márk 3:22-30; János 8:48-52; 10:20-21).

7:20 „Ördög van benned!” Mindenki számára, aki csak kapcsolatba került Jézussal, nyilvánvaló volt, hogy szellemi hatalma volt. Az volt a kérdés, hogy honnan származik ez a hatalom? A zsidó vezet k nem tagadhatták meg Jézus " jeleit/csodáit", így hát a Sátán és démonjai hatalmának tulajdonították azokat.

Ebben a szövegösszefüggésben a zarándokok tömege, akik a Sátoros Ünnepen vesznek részt, ugyanezt a kifejezést használják, de más értelemben. Azt állítják, hogy Jézus irracionális, paranoid módon viselkedik.

7:22

NASB, NKJV	**„- nem mintha Mózest l volna, hanem az atyáktól van-”**
NRSV	**„(természetesen ez nem Mózest l van, hanem az satyáktól)”**
TEV	**„(bár nem Mózes volt, hanem az seitek, akik ezt elkezdték”**
NJB	**„--nem mintha vele kezd dött volna, az satyákig nyúlik vissza--”**

A körülmetélkedés szokása nem a Mózesi Törvénnyel kezd dött (vö. II. Mózes 12:48; III.

Mózes 12:3), hanem Ábrahámnak adatott annak a különleges szövetségnek jeleként, ami YHWH-val köttetett (vö. I. Mózes 7:9-14; 21:4; 34:22).

■ **„és szombaton is körülmetélitek az embert”** Jézus érvelésének lényege az volt, hogy hajlandóak voltak félretenni a szombattal kapcsolatos szabályaikat, csak hogy egy csecsemőt körülmetélhessenek, de nem voltak hajlandóak félretenni a szombattal kapcsolatos szabályaikat annak érdekében, hogy egy ember teljesen meggyógyulhasson. Fontos megjegyezni, hogy Jézus végig ebben a részben a Rabbinikus Judaizmus logikáját és gondolkodási formáját használta.

7:23 „ha” Ez egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt feltételezi, hogy a szerz szemszögéb l ez igaz volt, vagy pedig az irodalmi céljai miatt volt ez igaz.

■ **„akkor miért haragusztok énrám, hogy egy embert teljesen meggyógyítottam szombaton?”** Lehet, hogy ez az 5:1-9-ben feljegyzett gyógyítására utal, vagy pedig egy olyan gyógyítására, ami az ünnep alatt történt és nem lett feljegyezve.

7:24 „Ne ítéljetek látszat szerint, hanem hozzatok igazságos ítéletet.” Ez JELENIDEJ FELSZÓLÍTÓMÓD NEGATÍV ELÖLJÁRÓSZÓVAL, ami azt jelenti, hogy be kell fejezni egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban volt. Ezt egy AORISZT FELSZÓLÍTÁS követi, ami sürgetést sugall. Lehetséges, hogy ez az Ézs. 11:3-al van párhuzamban.

SZÖVEG: 7:25-31
[25]A jeruzsálemiek közül ekkor így szóltak némelyek: "Vajon nem az, akit meg akarnak ölni? [26]És íme, nyilvánosan beszél, és semmit sem szólnak ellene. Talán bizony felismerték a vezet k, hogy a Krisztus? [27]Csakhogy róla tudjuk, honnan való; amikor azonban eljön a Krisztus, róla senki sem tudja majd, honnan való." [28]Amikor Jézus a templomban tanított, hangosan kiáltva szólt: "Ti ismertek engem, tudjátok is, honnan való vagyok; de én mégsem önmagamtól jöttem, hanem az, aki engem elküldött, igaz, ti t nem ismeritek. [29]Én ismerem t, hiszen t le származom, és küldött el engem." [30]El akarták fogni tehát, de senki sem vetette rá a kezét, mert még nem jött el az órája. [31]A sokaságból sokan hittek benne, és ezt mondták: "A Krisztus, amikor eljön, tesz-e több jelt, mint amennyit ez tett?"

7:25 „Vajon nem az, akit meg akarnak ölni?” A mondat nyelvtani szerkezete "igenl " választ vár a kérdésre (vö. 5:17; 7:19). Ez az els a kérdések sorozatában, amik egészen a 36-os versig tartanak.

7:26
NASB „Talán bizony felismerték a vezet k, hogy a Krisztus?”
NKJV „A vezet k valóban tudják-e hogy valóban -e a Krisztus?”
NRSV „Lehetséges, hogy a hatalmasságok valóban tudják, hogy a Messiás?”
TEV „Lehetséges, hogy valóban tudják, hogy a Messiás?”
NJB „Igaz lehet-e, hogy a hatalmasságok felismerték, hogy a Krisztus?”

Ez a nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár el a kérdésre.

7:27 „Csakhogy róla tudjuk, honnan való; amikor azonban eljön a Krisztus, róla senki sem tudja majd, honnan való” Ez arra a rabbinikus Messiással kapcsolatos hagyományra utal, ami a Mal. 3:1-en alapszik, miszerint a Messiás hirtelen felt nik a templomban. Megtalálható még az Énók 48:6-ban és a IV. Ezsdrás 13:51-52-ben is.

7:28 Ebben a versben Jézus két kijelentést tesz: (1) Isten küldte t (vö. 3:17,34; 5:36,38; 6:29; 7:29; 8:42; 10:36; 11:42; 17:3,18,21,23,25; 20:21) és (2) hogy k nem ismerik Istent (vö. 5:42;

8:19,27,54-55; 16:3).

■ **„aki engem elküldött, igaz”** Az Atya igaz (3:33; 8:26; I. János 5:20) és az Fiú is igaz (vö. 7:18; 8:16). Lásd a Különleges Témát a 6:55-tel kapcsolatban.

7:29 „Én ismerem t, hiszen t le származom, és küldött el engem.” Ezt a mondatot a zsidó vezet k istenkáromlásnak tulajdonították, és meger sítették annak szükségességét, hogy Jézust meg kell ölni.

7:30 „El akarták fogni” Ez itt BEFEJEZETLEN IGEID , ami az t s ejteti, hogy (1) e lkezdték keresni a módot rá, vagy (2) újra és újra megpróbálták letartóztatni, de nem akartak lázadást kelteni a zarándokok között, akik úgy hitték, hogy a Messiás.

■ **„mert még nem jött el az órája”** Ez egy visszatér profetikus mondás, ami csak meger síti, hogy létezik egy isteni menetrend (vö. 2:4; 7:6,30; 8:20; 12:23,27; 13:1; 17:1).

7:31 „A sokaságból sokan hittek benne” Igaz hit volt ez Jézusban, annak ellenére, hogy tele volt félreértésekkel a Messiási te end it illet leg. Sen kinek s incs "tökéletes" hite (v ö. Noé , Ábrah ám, Mózes, Dávid, a Tizenkett). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

■ **„A Krisztus, amikor eljön, tesz-e több jelt, mint amennyit ez tett?”** A gö rög n yelvtani szerkezet "nemleges" választ vár erre a kérdésre.

George E. La dd az *A Theology of the New Testament* (Az Ú jszövetség Teológiája) cím könyvében tesz egy é rdekes megjegyzést a " jelekkkel" ka pcsolatban, ho gy a Jézusban való hitet bátorítsa:

„Az a kérdés, hogy a jeleknek mi a kapcsolata a hittel, nem könny , mert az adatok látszólag két különböz irá nyba m utatnak. Néh a a jelek a rra h ivatottak, hog y a Jézus ban v aló hi tre vezessenek (2:23; 6: 14; 7: 31; 10:42). Másrészr l, v oltak ol yanok, akik l átták a jeleket, de ne m hittek (6:27; 1 1:47; 12:3 7). Továbbá, alkalmank ént J ézus m egfeddi a zs idókat, m ert nem hisznek, hacsak nem látnak jeleket (4:48; 6:30). A választ a jelek és a hit közötti feszültségben találjuk meg. Hitre v an sz ükség ahhoz, hog y felismerjük a jelek ig azi jelentését és a zok J ézusról sz óló bizonyságtételét; a zok s zámára, a kiknek nem vo lt hitük, a j elek csak puszta c sodák voltak. Azok számára, akik befogadóak, a jelek eszközök arra, hogy meger södjenek és elmélyüljenek hitükben. Világos, hogy Jéz us csodáinak célja n em a z volt, hog y kikényszerítsék a hitet b árkib l is. Másrészr l v iszont J ézus csodái e légséges bizo nyság v olt azok számára, akik kép esek v oltak meglátni az, hog y mi is zajlott az sz olgálatában. J ézus csodái a kárhoz tatás eszközeként f ognak szolgálni és meg fogják er síteni a vak embereket az b nösségükben” (274 oldal).

SZÖVEG: 7:32-36

32 Meghallották a farizeusok, hogy a sokaság ezeket suttogja róla, és szolgákat küldtek a f papok és a farizeusok, hogy fogják el t. 33 Jézus ekkor így szólt: "Még egy kis ideig veletek vagyok, de elmegyek ahhoz, aki elküldött engem. 34 Kerestek majd engem, de nem találtok meg, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek." 35 A zsidók erre így beszéltek egymás között: "Hova akar menni, hogy nem találjuk meg? Talán a görögök között lév szórványba készül, és a görögöket akarja tanítani? 36 Miféle beszéd ez: Kerestek majd engem, de nem találtok, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek?"

7:32 „f papok és a farizeusok” Ez a Szanhedrin tag jaira utal. Csak egy f pap volt, de a Róm ai megszállás óta ez a poz íció vált a l egkívánatosabb pozícióvá, amiért számos gazdag zsidó cs alád alkudozott, és családon belül örökítették tovább.

■ **„szolgákat küldtek, hogy fogják el t"** Ez a "templomi rend rséget, templom sz olgákat" jelentette, akik va lószín leg Léviták vo ltak. A Templom területén kív ül korlátozott hatalm uk v olt (vö. 7:45,46, 18:3,12,18,22).

7:33 „Még egy kis ideig veletek vagyok" A János evangéliumában ez a kifejezés elég gyakori (vö. 12:35; 13:33; 14:19; 16:16-19). Jézus t udta, hogy ki v olt , hog y mi fog történni Vele, és hog y mikor (vö. 12:23; 13:1; 17:1-5).

■ **„elmegyek ahhoz, aki elküldött engem"** Ez Jézus megváltó s zolgálatának be fejez eseményeire ut alt: a k eresztre feszítésre, a fel támadásra, a me nnybemenetelre és a mind enek el tt létez dics ségének visszaállítására (vö. 17:1-5).

7:34 Ez nagyon ha sonlít ahhoz a b eszélgetéshez, amit J ézus a tanítván yokkal f olytatott a fels szobában (13:33; vö. 7:36 és 8:21).

7:35-36 „Talán a görögök között lév szórványba készül, és a görögöket akarja tanítani?" A görög nyelvtani s zerkezet ' 'nemleges" vá lasz vár e rre a kérdésre. Ez a z i rónia használatának e gy formája. Mindig is ez vo lt I sten ak arata (vö. I. Mózes 3: 15). A S átoros Ü nnepen he tven b ikát áldoztak fel a világ népeiért. A zsidók kötelezve voltak arra, hogy imádkozzanak a pogányokért, és hogy hozzák el számukra is a fényt. Ez a mondat felfedi ennek a kijelentésnek a kulturális hátterét. A "görögök" kifejezést oly módon használták, hogy azt jelentette "pogányok". A "*disperia*" kifejezés olyan zsidókra utalt, akik pogány földön laktak. Ez me gint eg y pé lda arra, hogy a tömeg hog yan értette félre Jézus metaforikus nyelvezetét.

Ez a mondat Jézus függ leges kétértelm ségére is példa. A tömeg azért értette félre, mert az állításait szó szerint értelmezték, ahelyett, hogy észrevették volna a tanításaiban a " fent" és " alant" kategóriákat. Az Atyától származott, és az Atyához is tér vissza.

SZÖVEG: 7:37-39

37Az ünnep utolsó nagy napján felállt Jézus, és így kiáltott: "Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék! 38Aki hisz énbennem, ahogy az Írás mondta, annak belsejéb l él víz folyamai ömlenek!" 39Ezt pedig a Lélekr l mondta, akit a benne hív k fognak kapni, mert még nem adatott a Lélek, mivel Jézus még nem dics ült meg.

7:37 „Az ünnep utolsó nagy napján" K érdéses, hog y ez egy hét napos ünn ep (v ö. V. Mózes 16:13), vagy egy nyolcnapos ünnep volt (vö. III. Mózes 23:36; Neh. 8:17; II. Makkabeus 10:60, és Jozefusz). Úgy t nik, hogy Jézus idejében ez egy nyolcnapos ünnep volt; bár a legutolsó napon nem vettek vizet a Siloám tavából, hogy az oltár lába elé öntsék, mint ahogy tették azt a többi hét napon. Az ünnepség részleteir l a Talmud Tractate Sukka részében olvashatunk, ami az Ézs. 12:3-at idézi. Lehetséges, hogy ez egy vizualizált imádság volt a vetésre kért es ért.

■ **„ha"** Ez egy HARM ADIK TÍ PUSÚ FELTÉTELES MONDAT, a mi lehetséges cs elekedetet jelent.

■ **„valaki szomjazik"** A Jézusban való egyetemes hitre való felhívás! Lásd a 7:17 jegyzetét.

■ **„jöjjön hozzám, és igyék"** Jézus ug yanezt a metaforát h asználja a 4 :13-15-ben. Lehetséges, hogy Jézus ra, mint a Messiási Sziklára utal, ami g ondoskodott a vízr l (v ö. I . K or. 10: 4). Nyilvánvalóan kapcsolódik az Ézs. 55:1-3 ÓSZ-i meghívásához, és ahhoz a kulturális lehet séghez, hogy az ünnepek alatt szimbolikusan vizet öntöttek ki.

Néhány kor ai g örög kézirat k ihagyja a "hoz zám" ki fejezést (vö. MS S P^{66}, … és D). A P^{66c}, P^{75}, $א^{c}$ tartalmazza, és ezt a szövegkörnyezet is f eltételezi. A J ános evangéliumában az embereket

sürgeti arra, hogy bízzanak Benne. Az Evangéliumnak személyes központja van.

7:38 „Aki hisz énbennem" Figyeljük meg, hogy ez egy JELENIDEJ MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez hitben résztvev , folyamatos személyes kapcsolat hangsúlyozását mutatja, mint a János 15-ben a "megmaradni" kifejezés. Lásd Különleges Téma: A Kitartás Szükségessége a 8:31-ban.

■ **„ahogy az Írás mondta"** Ehhez az idézethez nagyon nehéz egy bizonyos Igeverset találni. Lehet, az Ézs. 44:3,58:11, Ezék. 47:1; Zak. 13:1 vagy a 14:8.

■ **„annak belsejéb l él víz folyamai ömlenek!"** A f névi el taggal kapcsolatban számos feltevés létezik: (1) Jézus Maga (vö. korai egyházatyák, NEB); (2) azok a hív személyek, akik hisznek Krisztusban (P^{66}, Origenész); vagy (3) Jeruzsálem városa. Az arám nyelvben a hímnem "annak" jelentheti a n nem "annak" formát is, és ezzel utalhat a városra is (ezt vallják a rabbik is, vö. Ezék. 47:1-12 és Zak. 14:8).

Jézus magát az él víznek hívta (vö. 4:10). Nos, ebben a szövegkörnyezetben a Szentlélek az (vö. 39-es vers) aki gondoskodik az él vízr l, és aki el állítja az él vizet Jézus követ iben (vö. Gordon D. Fee, *To What End Exegesis?* 83-87-oldalak). Ez párhuzamos a Lélek azon munkájával, hogy a hív ben kiformálja Krisztus jellemét (vö. Róma 8:29; Gal. 4:19; Ef. 4:13).

7:39 „mert még nem adatott a Lélek, mivel Jézus még nem dics ült meg" Nyilvánvaló, hogy ez itt János kés bbi gondolata ennek az állításnak a jelent ségér l (vö. 16:70). Továbbá annak a jelent ségét is mutatja, hogy a Golgotát és a Pünkösdöt is "dics ségként" kellene szemlélnünk (vö. János 3:14; 12:23; 17:1).

SZÖVEG: 7:40-44

40 A sokaságból azok, akik hallották ezt az igét, ezt mondták: "Valóban ez a próféta." 41 Mások így szóltak: "A Krisztus ez." Többen pedig ezt mondták rá: "Csak nem Galileából jön el a Krisztus? 42 Nem az Írás mondta-e, hogy Dávid magvából és Betlehemb l, abból a faluból, ahol Dávid élt, jön el a Krisztus?" 43 Ellentét támadt tehát miatta a sokaságban: 44 némelyek közülük el akarták fogni, de senki sem vetette rá a kezét.

7:40 „Valóban ez a próféta" Ez az V. Mózes 18:15,18-ban található Mózesi Messiás ígéretre való utalás. Nagyon sokan elismerték Jézust prófétának (vö. 4:19; 6:14; 9:17; Máté 21:11). Elismerték Jézus hatalmát, de félreértették a személyét és munkáját. Az Iszlám is ezt a címet használja Jézusra, de félreérti az üzenetét.

7:41 „Mások így szóltak: „A Krisztus ez." Ez azt mutatja, hogy a "Krisztus" kifejezés a héber "Messiás" megfelel je, ami azt jelenti, hogy "a felkent". Az ÓSZ-ben a királyok, papok és próféták fel lettek kenve, ami annak volt a jele, hogy Isten elhívta ket és felkészíti ket.

■ **„Többen pedig ezt mondták rá: „Csak nem Galileából jön el a Krisztus?"** A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár erre a kérdésre. De mi a helyzet az Ézs. 9:1-gyel?

7:42 A nyelvtani szerkezet "igenl " választ vár erre a kérdésre.

■ **„Dávid magvából"** (vö. II. Sámuel 7; Máté 21:9; 22:42).

■ **„Betlehemb l, abból a faluból, ahol Dávid élt"** Ez is példa az irónia használatára (vö. Mikeás 5:2-3 és a Máté 2:5-6).

7:43 Jézus és az üzenete mindig megoszlást okozott (vö. 7:48-52; 9: 16; 10:19; Máté 10:34-39; Lukács 12:51-53). Ez a mag vet pél dázatának titka (vö. Máté 13). Némelyeknek van szellemi hallásuk, némelyeknek nincs (vö. Máté 10:27; 11:15; 13:9, 15-kétszer, 16, 43; Márk 4:9, 23; 7:16; 8:18; Lukács 8:8; 14:35).

SZÖVEG: 7: 45:52
[45]A szolgák ekkor visszamentek a f papokhoz és farizeusokhoz, akik ezt kérdezték t lük: "Miért nem hoztátok ide?" [46]A szolgák így feleltek: "Ember még így soha nem beszélt, ahogyan ." [47]A farizeusok ezt mondták nekik: "Titeket is megtévesztett? [48]Vajon a vezet k vagy a farizeusok közül hitt-e benne valaki? [49]De ez a sokaság, amely nem ismeri a törvényt, átkozott!" [50]Ekkor Nikodémus, aki korábban már járt nála, és közülük való volt, így szólt hozzájuk: [51]"Elítéli-e az embert a mi törvényünk, míg ki nem hallgatták, és meg nem tudták t le, hogy mit tett?" [52]Azok pedig így válaszoltak neki: "Talán te is galileai vagy? Nézz utána és lásd be, hogy Galileából nem támad próféta."

7:46 „A szolgák így feleltek: „Ember még így soha nem beszélt, ahogyan .” Ez egy eléggé meglep bizonyságtétel: (1) nem említették meg a tömegt l való félelmüket, ami elég jó kifogás lett volna számukra; (2) ezek a Templom Szolgák azonos nézeten voltak Jézussal kapcsolatban, míg a tömeg megoszlott; és (3) ezek az emberek ahhoz voltak szokva, hogy parancsokat kövessenek, nem pedig ahhoz, hogy a véleményüket kinyilvánítsák.

7:48 „Vajon a vezet k vagy a farizeusok közül hitt-e benne valaki?” A görög nyelvtani szerkezet a 47-es és a 48-as versben is "nemleges" választ vár a kérdésre. A "vezet k" kifejezés a Szanhadrinre utal. Itt vannak a Szadduceusok és a Farizeusok (a teljes Szanhedrin), akik normális esetben egymás ellenségei voltak, itt mégis egyesítik Jézus elleni állásfoglalásukat (vö. 11:47,57; 18:3).

7:49 „De ez a sokaság, amely nem ismeri a törvényt, átkozott!” Ez a "föld népére" utal (*am há áres*) akiket a vallási vezet k lenéztek, mert nem követték a teljes Szájhagyományt (vö. V. Mózes 27:26). János iróniája úgy t nik folytatódik az 50. versben, amikor Nikodémus rámutat, hogy k maguk is vétkeznek a Törvény ellen, azáltal, ahogy Jézussal bánnak.

Oh, a vallásosság tragédiája. Azok, akik a köznépet átkozzák magukat átkozzák! Ha a világosság sötétséggé lett, akkor mily en nagy a sötétség! Kapjátok fel a fejeteket modern, konzervatív, jól iskolázott vallásoskodók!

7:51 „Elítéli-e az embert a mi törvényünk, míg ki nem hallgatták, és meg nem tudták t le, hogy mit tett?” A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár erre a kérdésre (vö. II. Mózes 23:1; V. Mózes 1:16).

7:52 „Talán te is galileai vagy?” Ez megmutatja a Szanhedrin Jézussal való érzelmi szembenállását.

■ **„Nézz utána és lásd be”** A "nézz utána" kifejezésnek a Judaizmusban volt egy olyan mellékjelentése, hogy az Írásokat tanulmányozni (vö. 5:39). Ez megint csak János irónia használatát mutatja meg. Mi a helyzet Illéssel (vö. I. Kir. 17:1) és Jónással (vö. II. Kir. 14:25, Hóseással és Náhummal? Az V. Mózes 18:15,19; I. Mózes 49:10; és a II. Sám. 7-ben el forduló "a prófétát" kellett hogy értsék alatta.

7:53 – 8:11 Lásd a 8. fejezet elején lév megjegyzést.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért v annak, hogy s egítsenek átgondolni a köny v e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Milyen ünnepi háttere van Jézus szavainak a 7. fejezetben?
2. Írd le és magyarázd meg a Sátoros Ünnep célját.
3. A vallási vezet k miért voltak annyira ellenségesek Jézussal?
4. Sorold fel azokat a csoportokat, akik megjegyzéseket tesznek Jézussal kapcsolatban ebben a fejezetben.

JÁNOS 8

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Asszonyt Paráznaságon Érik	A Par ázna Szembesül a Világ Világosságával	Az Asszonyt Paráznaságon Érik	Az Asszonyt Paráznaságon Érik	A Parázna Asszony
7:53 – 8:11	7:53 – 8:12	7:53 – 8:11	7:53 – 8:10	7:53 – 8:11
Jézus a Világ Világossága	Jézus Megvédi Saját Maga Bizonyságtételét	Jézus a Világ Világossága	Jézus a Világ Világossága	Jézus a Világ Világossága
8:12-20		8:12-20	8:12	8:12
		J		ézus Saját Magáról Való Bizonyságtételének Megvitatása
8:	13-20		8:13	8:13-18
			8:14-18	
			8:19a	8:19
			8:19b	
			8:20	8:20
Ahova Én Megyek Ti Oda Nem Jöhettek	Jézus Megjósolja Elmenetelét		Ahova Én M egyek Od a Ti Nem Jöhettek	
8:21-30 8:	21-29	8:21-30	8:21	8:21
			8:22	8:22-24
			8:23-24	
			8:25a	8:25a
			8:25b-26	8:25b-26
	Az I gazság S zabaddá Tesz Titeket	8:	27-29	8:27-29
8:	30-36		8:30	8:30
Az I gazság S zabaddá Tesz Titeket			Az I gazság Sz abaddá T esz Titeket	Jézus És Ábrahám
8:31-38		8:31-33	8:31-32	8:31-32
			8:33	8:33-38
	Ábrahám Magva és a Sátán	8:34-38	8:34-38	
Az Ördög a Ti Atyátok	8:37-47			
8:39-47		8:39-47	8:39a	8:39-41a
			8:39b-41a	
			8:41b	8:41b-47
			8:42-47	
Miel tt Á brahám Volt É n Vagyok	Miel tt Á brahám Volt Én Vagyok		Jézus És Ábrahám	
8:48-59 8:	48-59	8:48-59	8:48	8:48-51
			8:49-51	
			8:52-53	8:52-56
			8:54-56	
			8:57	8:57-58
			8:58	
			8:59	8:59

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

A 7:53-8:11 SZÖVEGRÉSZ HÁTTERE

A. A János 7:53 – 8:11 az eredeti János Evangéliumának nem volt a része.

B. Bizonyíték arra, hogy ez az ig erész (a görögben ez egyetlen egy mondat) hiányzik az Evangéliumból
   1. Küls Bizonyíték
      a. hiányzik a legrégebbi görög kéziratokból
         1) papyrus – P^{65} (korai harmadik század), P^{75} (harmadik század)
         2) unciális – א (negyedik század), B (negyedik század), lehetséges, hogy hiányzik az A és C-b l is. A János evangéliumának ezen részénél ezek meg vannak rongálódva, de amikor a maradék kéziratok leveleit megmérték, az látták, hogy nincs hely ennek az igerésznek a számára.
      b. nagyon sok k és bbi görög kézirat, ami ben még is el fordul, egy különleges jellel vagy szimbólummal megjelölték, pl. egy csillaggal, hogy jelezzék, ez nem volt része az eredetinek
      c. különböz kés bbi kéziratokban számos különböz helyen fordul el
         1) a János 7:36 után
         2) a János 7:44 után
         3) a János 7:25 után
         4) a Lukácsban a 21:38 után
         5) a Lukácsban a 24:53 után
      d. hiányzik az si fordításokból
         1) a régi latinból
         2) a régi szíriaiból
         3) a Peshitta (kés bbi szír) korai másolataiból
      e. a görög atyák egyike sem utal erre a szövegrészre (a tizenkettedik századig)
      f. jelen van a D kódexben (Bezae), egy hatodik századi nyugati kéziratban, a latin Vulgatában, és a Peshitta kés bbi kiadásaiban.
   2. Bels Bizonyíték
      a. a szóhasználata és stílusa inkább hasonlít Lukácsra, mint Jánosra. Néhány görög kéziratban a Lukács 21:38 után tették be, másokban pedig a 24:53 után.
      b. teljesen megtöri Jézus a zsidó vezet kkel való beszélgetésének szövegösszefüggését, amit a Sátoros Ünnep után találunk, 7:1-52; 8:12-59.

c. az Együttlátó Evangéliumokban nincsen ezzel párhuzamos igerész.
3. Teljes technikai eszmefuttatásért lásd Bruce M. Metzger *A Textual Commentary on the Greek New Testament* (A Görög Új szövetség Szövegi Kommentára) cím könyvének 219-221 oldalait.

C. Ez a feljegyzés lehet egy eredeti szájhagyomány Jézus Életéb l. Bár nagyon sok olyan feljegyzés van Jézus Életér l, amit az evangélium írók nem írtak le (János 20:30-31). Maguk az evangélium írók voltak azok, akik ihletettség alatt álltak. A kés bbi írástudóknak nem volt semmi joguk arra, hogy hozzáadjanak olyan Jézus életér l szóló feljegyzéseket, még ha hitelesek voltak is, amiket az eredeti ihletett szerz nem foglalt bele. Egyedül csak is az eredeti szerz knek volt meg a belátásuk a Szentlélek irányítása alatt arra, hogy hogyan válogassák, rendezzék és adoptálják Jézus tetteit és szavait. Ez a szakasz nem eredeti, és ezért nem is ihletett, és nem kellene benne lennie a Bibliáinkban!

D. Úgy döntöttem, hogy nem kommentálom ezt a szakaszt, mert nem hiszem, hogy ez János tollából származna, ezért nem ihletett (még nem is történelmi).

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 8:12-20
[12]Jézus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik: "Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága." [13]A farizeusok ekkor ezt mondták neki: "Te önmagadról teszel bizonyságot: a te bizonyságtételed nem igaz." [14]Jézus így válaszolt nekik: "Még ha én önmagamról teszek is bizonyságot, akkor is igaz a bizonyságtételem, mert tudom, honnan jöttem, és hová megyek, ti azonban nem tudjátok, honnan jövök, vagy hová megyek. [15]Ti test szerint ítéltek. Én nem ítélkezem senki felett. [16]De még ha ítélkezem is, igaz az én ítéletem, mert nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, aki elküldött engem. [17]Márpedig a ti törvényetekben is meg van írva, hogy két embernek a tanúságtétele igaz. [18]Én önmagamról teszek bizonyságot, és bizonyságot tesz rólam az Atya is, aki elküldött engem." [19]Erre megkérdezték t le: "Hol van a te Atyád?" Jézus így válaszolt: "Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat: ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek." [20]Mindezeket a kincstárnál mondta Jézus, amikor tanított a templomban, és senki sem fogta el, mert még nem jött el az órája.

8:12 „Jézus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik” "A sokaság" nincs megemlítve ebben a fejezetben. Nyilvánvalóan a Sátoros ünnepnek vége, és Jézus ott maradt a Templom környékén, hogy megpróbáljon érvelni/vitázni a zsidó vezet kkel és bizonyságot tenni nekik.

Azonban Jézus az ünnep vízzel kapcsolatos szertartását használta arra, hogy kijelentse Önmagát, ebben a szakaszban az ünnep fény gyújtási szertartását használta, hogy kijelentse Önmagát.

■ **„Én vagyok a … világossága”** Úgy t nik, hogy a 6-os, 7-es és a 8-as fejezet Izrael történelmének a "pusztai vándorlás" id szakához kapcsolódik, azoknak a metaforáknak, amiket Jézus magára használ a forrása:

1. a 6. fejezet a "mannát" használja és az "élet kenyerét";
2. a 7. fejezet a "víz" és az "él víz" metaforáját használja;
3. a 8. fejezet a "fényt" és a "Shekinah dics séget" használja.

A fénynek ez a metaforája ismétl d en el fordul Jánosnál (vö. 1:4-5, 8-9; 3:19-21; 9:5; 12:46).

Volt némi vita arról, hogy ez pontosan mire is utal:

1. a sötétségt l való si félelem;
2. Isten megszólítása az ÓSZ-ben (vö. Zsolt. 27:1; Ézs. 62:20; I. János 1:5);

3. a Sátoros Ünnep háttere, amikor az Asszonyok udvarában meggyújtják a gyertyatartót;
4. utalás a Shekinah di cs ség felh re, ami a pusztai v ándorlás id szakában Isten jelenlétét szimbolizálta;
5. a Messiási megszólítás az ÓSZ-ben (vö. Ézs. 42:6; 49:6; Lukács 2:32).

A rabbi k is a "fény" kifejezést h asználták a M essiásra. Az Asszonyok Udv arában lév hatalmas gye rtyatartónak a me ggyújtása a S átoros Ünnep alatt, nyi lvánvalóan ez Jé zus kijelentésének h átere. A fény M essiási ut alása és az 1:4 ,8-ban sz erepl különleg es ref erenciák egybeesnek a Templomban l év szertartással, így Jézus folytathatta valódi sz ármazásának kinyilatkoztatását.

Ez eg yike a h ét "Én v agyok" kije lentésnek, a mi J ános evangéliumában t alálható (am iket állítmányok követnek)

1. Én Vagyok az élet Kenyere (6:35,41,46,51)
2. Én Vagyok a világ Világossága (8:12; 9:5; vö. 1:4,9; 12:46)
3. Én Vagyok a juhakol ajtaja (10:7,9)
4. Én Vagyok a jó pásztor (10:11,14)
5. Én Vagyok a feltámadás és az élet (11:25)
6. Én Vagyok az út, az igazság és az élet (14:6)
7. Én Vagyok az igazi sz l t (15:1, 5)

Ezek az egyedülálló kije lentések, a miket csa k a J ános evangéliumában t alálhatunk, J ézus személyére mutatnak. J ános az üdv össég sz emélyes aspektusára ös szpontosít. Bíznunk kell Benne!

■ **„a világ”** Ez a kifejezés Jézus Krisztus evangéliumának egyetemes hatáskörét jelzi (vö. 3:16).

■ **„aki engem követ”** Ez e gy J ELENIDEJ AKTÍV M ELLÉKNÉVI IGENÉV. N em szabad elfelejtenünk, hogy a kereszténység nem els sorban egy hitvallás vagy egy teológia, hanem inkább egy személyes kapcsolat, amit a tanítványság életformája követ (vö. I. János 1:7).

■ **„nem jár sötétségben”** Ez uta lás arra a teológiai fogalomra, hogy a Sát án "megvakítja a m eg nem váltottak szemeit" (vö. II. K or. 4:4). Ez további utalás azokra az ÓSZ-i igeszakaszokra, amik úgy beszélnek Isten szaváról, hogy az a "lában el tt mécses a te igéd, ösvényem világossága" (vö. Zsolt. 119:105).

■ **„az élet világossága”** J ézus bír Isten életével, és tov ábbadja azt az köv et inek (vö. Máté 5:14), azoknak, akiket Isten Neki adott.

8:13 „a te bizonyságtételed nem igaz” A zsidók törvény es szakm ai bizonyítékot köv eteltek (vö. IV. Mózes 35:30; V. Mózes 17:6; 19:15.21). Jézus korábban m ár szólt ez ellen az ellenvetés ellen (vö. János 5:31) és számos bizonyságot adott. Ebben a szövegkörnyezetben az Atya a tanúja!

8:14, 16 „ha … ha” Mind a k ett HA RMADIK TÍPUSÚ FEL TÉTELES MOND AT, ami lehetséges, s t na gyon is v alószín tettet sejtet. A ny olcadik fe jezet l egtöbb f eltételes mond ata ugyanilyen típusú.

■ **„mert tudom, honnan jöttem, és hová megyek”** J ézusnak tudatos emlé kei voltak az Atyával való mindenek el tt létezésér l, értette a szolgálatát és a pro fetikus id beosztást (vö. 1:1-4; 14-18; 7:28-29; 13:1; 17:5).

■ **„ti azonban nem tudjátok, honnan jövök, vagy hová megyek”** Biztos, hogy ez a 7. fejezetere utal. Nem tudták Jézus születési helyét (vö. 41-42-es vers) s azt sem tudták, hogy hová megy (vö. 7:34-36; 8:21). Lásd Különleges Téma: Jézus Szemtanúi az 1:8-ban.

8:15 „Ti test szerint ítéltek” Ez is a 7. fejezetre utal (vö. 24-es vers).

■ **„Én nem ítélkezem senki felett”** Néhányan ellentmondást látnak a János 3:17és a 9:39 között. Jézus n em azért j ött, h ogy elítéljen, han em ho gy életet adjon. E ljövetelének pusz ta ténye által vannak elítélve azok, akik elutasítják t (vö. 3:18-21).

8:16-18 Ez újra csak arra a dologra utal, hogy egy bírósági ügyben két tanúra volt szükség (vö. IV. Mózes 35:30; V. Mózes 17:6; 19:15). Jézus nem bizonytalan kifejezésekkel er síti meg az Atyával való egységét (vö. 7:29; 14:9). Lásd Különleges Téma: Jézus Szemtanúi az 1:8-ban.

8:19 „Hol van a te Atyád?” M ég m indig fizikai, s zó sz erinti szinten ér tették cs ak Jézust. Az el ítéletekkel és büszkeséggel teli értelmük zárva maradt az igazság el tt (vö. 27. vers).

■ **„ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek.”** Ez egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. Ezt gyakran hív ják " ténnyel ellenkez nek" is. "H a ismernétek eng em, márpedig nem ismertek, akkor i smernétek az Atyámat i s, akit n em ismertek." Ez a téma az 5: 37-t l k ezdve ismétl dik. N ehéz fe lvázolni János evangéliumát, mert ol yan, m int eg y új ra és ú jra i smétl d mintákból álló falisz nyeg, vagy egy ismétl d dallamokból álló szimfónia.

8:20 „Mindezeket a kincstárnál mondta” A kincstár nem egy különálló épület volt. A rabbinikus hagyomány szerint tizenhárom trombita formájú tárolóedény volt, amiknek mindegyike külön célra volt megjelölve, és az Asszonyok Udvarában álltak (vö. Márk 12:41), ahol a Sátoros Ünnep alatt a hatalmas gyertyatartókat meggyújtották.

■ **„még nem jött el az órája”** Lásd a 2:4 jegyzetét.

SZÖVEG: 8:21-30
21Majd Jézus ismét szólt hozzájuk: "Én elmegyek, és keresni fogtok engem, de a
b nötökben haltok meg: ahova én megyek, oda ti nem jöhettek." 22Erre ezt mondták a
zsidók: "Talán megöli magát, hogy azt mondja: Ahova én megyek, oda ti nem jöhettek?" 23
így folytatta: "Ti lentr l származtok, én pedig fentr l származom; ti e világból származtok,
én nem e világból származom. 24Ezért mondtam nektek, hogy meghaltok b neitekben: mert
ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok b neitekben." 25Megkérdezték tehát t le: "Ki
vagy te?" Jézus így válaszolt nekik: "Az, akinek eleit l fogva mondom magamat. 26Sok
mindent kellene mondanom rólatok és ítélnem fel letek, de aki elküldött engem, igaz, és én
azt mondom a világban, amit t le hallottam." 27 k nem ismerték fel, hogy az Atyáról szólt
nekik. 28Jézus tehát ezt mondta: "Amikor felemelitek az Emberfiát, akkor tudjátok meg,
hogy én vagyok, és önmagamtól nem teszek semmit, hanem ahogyan az Atya tanított engem,
úgy mondom ezeket. 29És aki elküldött engem, velem van: nem hagyott egyedül, mert mindig
azt teszem, ami neki kedves." 30Amikor ezeket mondta, sokan hittek benne.

8:21-22 „ahova én megyek, oda ti nem jöhettek … Talán megöli magát” A 22-es vers kérdése "nemleges" válasz t feltételez/vár el. A sz övegkörnyezetb l ny ilvánvaló, hogy bár f élreértették a kijelentését (v ö. 7 :34-36), még is a h alálához kapcso lták. Jozefusztól megtudhatjuk, hog y az öngyilkosság a Hádész l egmélyebb bugyrába kárhoztatta az il let t. A k érdésük ny ilvánvalóan megmutatja azt, hogy azt gondolták, hogy Jézusnak ott lenne a helye.

8:21 „a b nötökben haltok meg” E z s zó szerint va lóban ezt jelenti. A 2 1. ve rsben a " b n" kifejezés EGYESSZÁMÚ, és 24. v ersben pedig TÖBBESSZÁMÚ. Ez els sorban arra vonatkozik, hogy elutasították Jézust, mint a K risztust (v ö. 24-es v ers). Az Együttlátó Ev angéliumokban valóban ez a meg bocsáthatatlan b n, a v ezet k elutasítják J ézust az s zavainak és c sodáinak

hatalmas fényének jelenlétében.

8:23 „Ti lentr l származtok, én pedig fentr l származom” Ez újra egy példa János függ leges kétértelm ségére.

Az a kontraszt, amit János használ Közötte, aki felülr l való, és a zsidók között, akik alulról valók, olyan egyedi kétértelm séget alkot, ami valóban egyedülálló az Evangéliumok között. Az Együttlátó Evangéliumok (Máté, Márk és Lukács) szembeállítják a két zsidó korszakot, a jelenlegi gonosz korszakot és a j öv beli igaz ságosság korsz akát. Ezt a k ülönbséget a v ízszintes kétértelm ség szemben a függ leges kétértelm séggel kifejezések írják le. Tanította Jézus mind a kett t, különböz körülmények között? Valószín leg az Együttlátók jegyezték fel Jézus nyilvános tanításait, míg János Jézus személyes tanításait jegyezte fel, amiket a tanítványainak mondott el.

■ **„ti e világból származtok”** A világ a Gonosz hatalmában leledzik (vö. II. Kor. 4:4; Ef. 2:2; I. Jáno 5:19).

8:24 „mert ha nem” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent.

■

NASB, NKJV	**„hiszitek, hogy én vagyok ”**
NRSV, JB	**„hiszitek, hogy én vagyok ”**
TEV	**„hiszitek, hogy 'Vagyok Aki Vagyok'”**
NJB	**„hiszitek, hogy én vagyok”**

Ez az egyik leger teljesebb kijelentése Jézusnak, ami megmutatja, hogy mennyire tudatában volt Saját Maga isteni természetének. Az ÓSZ YHWH megszólítását használja (vö. Én Vagyok a II. Mózes 3:14-ben). A János Evangéliumában lév "Én Vagyok" kijelentésekt l ez különáll. Ennek nincs állítmánya (vö. 4:26; 6:20; 8:24,25,58; 13:19; 18:5,6,8). Lásd a Különleges Téma: A "hinni" szó használata János által a 2:23-ban.

8:25

NASB	**„Az, akinek eleit l fogva mondom magamat”**
NKJV	**„Csak az, akinek eleit l fogva mondom magamat”**
NRSV	**„Miért is beszélek én veletek?”**
TEV	**„ Az, akinek eleit l fogva mondtam magamat”**
NJB	**„Az, amit a kezdetekt l mondtam nektek”**

Eredetileg a Görög kézi ratokban nem voltak a szavak szétválasztva. Ezek a görög bet k különböz módokon le hetnek elválasztva, hogy oly an szavakat képezzenek, amik il lenek a szövegkörnyezetbe. A fordításokban való eltérések nem kapcsolódnak a kéziratok változataihoz. Íme a lehet ségek:

1. *ho ti* – miért is beszélek én veletek (NRSV);
2. *hote* – eleit l fogva mondom nektek (NASB, NKJV, TEV, NJB, NIV);
3. *ho ti* sémi idiómaként, ami felkiáltást fejez ki – miért is beszélek veletek (NRSV).

Lehetséges, hogy ez is egyike János szójátékainak, mert a "kezdetben" szó a Szeptuaginta fordításában az I. Mózes 1:1-ben szerepel, és a János 1:1-ben is. Jézus a "kezdetekt l" fogva van, és mindig is ez az, amit mondott nekik!

8:26-27 Ezek a témák a hangsúlyozás miatt ismétl nek a János evangéliumában:

1. az Atya küldött Engem (vö. 3:17,34; 4:34; 5:36,38; 6:29,44,47; 7:28-29; 8:16,26,42; 10:36; 11:42; 12:49; 14:24; 15:21; 17:3,18,21,23,25; 20:21);
2. az Atya igaz (vö. 3:33; 7:28);
3. Jézus tanításai az Atyától származnak (vö. 3:11; 7:16-17; 8:26,28,40; 12:49; 14:24; 15:15).

■ **„a világban”** Lásd az 1:10 jegyzetét.

8:28 „Amikor felemelitek az Emberfiát” Ez a IV. Mózes 21:4-9-re való ÓSZ-i utalás, amit a János 3:14-ben tárgyal. Ennek a kifejezésnek, mint nagyon sok kifejezésnek a János evangéliumában kett s értelme van. Azt is jelentheti "felemeltetni" mint a kereszten, de abban az értelemben is gyakran használják, hogy "felmagasztalni", mint az Apcsel 2:33-ban, az 5:31-ben és a Fil. 2:9-ben. Jézus tudta, hogy azért jött, hogy meghaljon (vö. Márk 10:45).

■ **„az Emberfiát”** Ez Jézus Saját maga által választott megnevezése, mert semmi katonai vagy nemzeti mellékértelme nem volt a Rabbinikus Judaizmuson belül. Jézu s azért választotta ezt a címet, mert ez összekapcsolja az emberiesség (vö. Ezék. 2:1; Zsolt. 8:4) és az istenség (vö. Dán. 7:13) fogalmát.

8:29 „nem hagyott egyedül” Jézust az Atyával való kapcsolata táplálta/tartotta fent (vö. 8:16; 16:32). Ezért annyira nehéz a keresztet elfogadni (vö. Márk 15:34).

8:30 „sokan hittek benne” Ebben a szövegrészben a "hinni" kifejezés használata elég széles terjedelm . Úgy t nik, hogy néhány hallgató részér l csak egy sekélyes hitre utal (vö. Máté 12; Márk 4). Hajlandóak voltak beleegyezni abba, hogy volt a Messiás az alapján, amennyit ebb l megértettek. A 8:30-58 szövegkörnyezete azonban világosan megmutatja, hogy nem voltak valódi hív k (vö. 2:23-25). A János evangéliumában számos szintje van a hitnek, s nem mindegyik vezet el az üdvösségre. Lásd a Különleges Témát a 2:23-ban.

SZÖVEG: 8:31-33

[31]Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhoz, akik hittek benne: "Ha ti megtartjátok az én igémet, valóban tanítványaim vagytok; [32]megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket." [33] k ezt kérdezték t le: "Ábrahám utódai vagyunk, és soha nem voltunk szolgái senkinek: hogyan mondhatod hát, hogy szabadokká lesztek?"

8:31 „ha ti megtartjátok” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. A folyamatos hit hangsúlyozása a János 15-ben világosan van kifejezve. Ez az evangéliumi evangelizálás hiányzó eleme. Az igét el k ell hinni (vö. 5:24), engedelmeskedni kell neki és lakozni kell benne. Lásd Különleges Téma: Megmaradni az I. János 2:10-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A KITARTÁS SZÜKSÉGESSÉGE

A keresztény élethez kapcsolódó tanokat nehéz megmagyarázni, mert tipikusan keleti párbeszédes formában lettek el adva. Ezek a párbeszéd párok ellentmondásosnak t nnek, s mégis mindkett biblikus. A nyugati keresztények hajlamosak kiválasztani az egyik igazságot és tudomást sem venni a másikról vagy lebecsülni azt. Hadd illusztráljam.

1. Az üdvösség egy kezdeti/egyszeri döntés, hogy bízunk Krisztusban, vagy egy életre szóló odaszántság a tanítványságra?
2. Az üdvösség egy szuverén Istent l jöv kegyelem általi kiválasztás, vagy az emberiség hite és megtérése válaszként egy isteni ajánlatra?
3. Az üdvösséget, miután elnyertük, lehetetlenség elveszíteni, vagy továbbra is szükséges a buzgóság?

A kitartás témája folyamatosan téma volt az egyháztörténelem során. A probléma a látszólag ellentmondásosnak t n igékkel kezd dik az ÚSZ-ben:

1. az üdvbizonyosságról szóló szövegrészek

a. Jézus kijelentései (János 6:37; 10:28-29)
b. Pál kijelentései (Róma 8:35-39; Ef. 1:13; 2:5,8-9; Fil. 1:6; 2:13; II. Thessz. 3:3; II. Tim. 1:12; 4:18)
c. Péter kijelentései (I. Péter 1:4-5)

2. a kitartásról szóló szövegrészek
   a. Jézus kijelentései (Máté 10:22; 13:1-9,24-30; 24:13; Márk 13:13; János 8:31; 15:4-10; Jel. 2:7,17,20; 3:5,12,21)
   b. Pál kijelentései (Róma 11:22; I. Kor. 15:2; II. Kor. 13:5; Gal. 1:6; 3:4; 5:4; 6:9; Fil. 2:12; 3:18-20; Kol. 1:23)
   c. A zsidókhoz írt levél írójának kijelentései (2:1; 3:6,14; 4:14; 6:11)
   d. János kijelentései (I. János 2:6; II. János 9)
   e. az Atya kijelentései (Jel. 21:7)

A bibliai üdvösség a szuverén Háromegy Isten szeretetéb l, irgalmából és kegyelméb l származik. Egy ember sem szerezhet üdvösséget a Lélek kezdeményezése nélkül (vö. János 6:44, 65). Az Istenség az els , és meghatározza a tennivalók sorrendjét, de kötelezi az embert, hogy hitben és megtérésben válaszoljon el ször és folyamatosan. Isten az emberiséggel egy szövetséges kapcsolatban m ködik együtt. Vannak kiváltságok, <u>és</u> felel sségek is!

Az üdvösség lehet sége minden embernek fel lett ajánlva. Jézus halála elintézte a bukott teremtés b n-problémáját. Isten gondoskodott egy útról és azt szeretné, ha mindenki, aki az képére teremtetett, válaszolna a szeretetére és a Jézusban való gondoskodására.

Ha szeretnél ebben a témában többet is olvasni nem Kálvinista szemszögb l, akkor lásd:

1. Dale Moody, *The Word of Truth* (Az Igazság Szava), Eerdmans, 1981, (348-365 oldalak)
2. Howard Marshall, *Kept by the Power of God* (Isten Hatalma Által Megtartva), Bethany Fellowship, 1969
3. Robert Shank, *Life in the Son* (Élet a Fiúban), Westcott, 1961

A Biblia ezzel a témával kapcsolatban két különböz problémával foglalkozik: (1) az üdvbizonyosságot engedélyként használják arra, hogy gyümölcstelen, önz életet éljenek, és hogy (2) bátorítja azokat, akik küszködnek a szolgálattal és személyes b nnel. Az a probléma, hogy rossz csoportok fogják a rossz üzenetet, és teológiai rendszert építenek fel korlátozott bibliai igerészekre alapozva. Néhány kereszténynek elkeseredetten szüksége lenne az üdvbizonyosság üzenetére, míg másoknak kemény figyelmeztetésekre! Te melyik csoportba tartozol?

■ **„az én igémet, valóban tanítványaim vagytok”** Jézus az engedelmesség életstílusát hangsúlyozta (vö. Lukács 6:46; II. János 9).

8:32 „megismeritek” Ezt a szót az "ismerni" ÓSZ-i értelmében használja itt, ami "személyes kapcsolatot" jelentett, nem pedig a "megismerhet igazságra" utal (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5).

8:32,40,44,45,46 „igazságot” Ez a szó a szövegrész kulcsfogalma. Ennek a kifejezésnek két mellékjelentése van: (1) megbízhatóság, vagy (2) igazság a hamissággal szemben. Mind a két mellékjelentés igaz Jézus életére és szolgálatára. az evangélium tartalma és célja is egyszerre. Az igazság els sorban egy személy! Jézus kijelenti a személyes Atyát. Ezt az igeverset gyakran kiemelik a szövegkörnyezetb l és oktatási háttérben használják. Tények, még igaz tények, még sok-sok igaz tény sem szabadít meg senkit (vö. Préd. 1:18). Lásd az Igazságról szóló Különleges Témát a 6:55-ben és a 17:3-ban.

8:32 „megszabadít titeket” A hív k szabadok a törvényeskedést l, a szertartásosságtól, és a teljesítmény orientált emberi vallásosságtól. Még is a szabad hív k elvakítják magukat az evangélium kedvéért (vö. Róma 14:1 – 15:6; I. Kor. 8-10).

8:33 „Ábrahám utódai vagyunk, és soha nem voltunk szolgái senkinek” H ihetetlen, hog y milyen v ak tud l enni a fa ji büsz keség. S mi van E gyiptommal, Asszíriával, P erzsiával, Görögországgal, Szíriáva és Rómával?

SZÖVEG: 8:34-38
[34]Jézus így válaszolt nekik: "Bizony, bizony, mondom néktek, hogy aki b nt cselekszik, a b n szolgája. [35]A szolga pedig nem marad a házban örökre: a fiú marad ott örökre. [36]Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek." [37]"Tudom, hogy Ábrahám utódai vagytok, de ti meg akartok ölni, mert az én igémnek nincs helye bennetek. [38]Én azt mondom, amit az én Atyámnál láttam, és ti is azt teszitek, amit a ti atyátoktól hallottatok."

8:34 „aki b nt cselekszik, a b n szolgája” Jézus megpróbálta e lvezetni ket ar ra a szellemi valóságra, ami az el bbi "szabaddá tesz titeket" kifejezés mögött rejt zik a 32. versben, amit a 33. versben félreértettek. Ez a mondat kapcsolódik ahhoz az er s vádláshoz, amivel a 21. és 24. versben találkoztunk. Ezeknek a perifériás követ knek a kárhoztatását a 44-47-es versekben hajtja végre.

Ahogyan Frank S tagg írja a *New Testament Theology* (Az Ú jszövetség Teológiája) cím könyvében (23 . o ldal): „az e mber állapotának iróniája az , hog y a r abszolgaság az eredmény e a szabadságra való törekvésének”.

8:35 Ez a z igevers nem kapcsolódik konkrétan a 34 . v ershez, han em inkább a 36 .-hoz. J ézus, és nem a Rabbinikus Judaizmus Mózese az igaz fiú. Csak a Benne való hit tud szabaddá tenni, a véget nem ér szabályok és rituálék teljesítése nem (vö. 32. vers).

8:36 „ha” Ez e gy HARM ADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MO NDAT, ami lehetséges cselekedetet jelez.

8:37 „de ti meg akartok ölni” (vö. 5:18; 7:1,19; 8:37,40; 11:53).

■ **„mert az én igémnek nincs helye bennetek”** Ezt a ki fejezést számos módon lehet érteni. Egy nagyon hasznos s egédeszköz a *The Bible in Twenty Six Translations* (A Bi blia Hus zonhat Fordításban).

1. „mert az én igémnek nincs szabad pályája bennetek” – American Standard Version
2. „nem nyert talajt bennetek” – Haenry Alford: *The New Testament* (Az Új Szövetség)
3. „nincs el rehaladása köztetek” – Jam es Mof fatt: *The New Testament: A New Translation* (Az Új Szövetség: Az Új Fordítás)
4. „nem t alált he lyet b ennetek” – J . B. R otherham: *The Emphasized New Testament: a New Translation* (A Hangsúlyos Új Szövetség: Egy Új Fordítás)
5. „mert az én igéim n em találtak he lyet a szíveitekben” – E. V. Rieu: *The Four Gospels* (A Négy Evangélium)

8:38 „amit láttam” Ez e gy BEFEJEZETT AKTÍV KIJ ELENTÉS, am i Jézus mindenek el tt létezéséhez kapcsolódik és az Atyával való jelenlegi kapcsolatához (vö. 40, 42-es versek).

SZÖVEG: 8:39-47
[39]Ezt mondták neki: "A mi atyánk Ábrahám." Jézus így szólt hozzájuk: "Ha Ábrahám gyermekei volnátok, Ábrahám cselekedeteit tennétek.[40]De ti meg akartok engem ölni, olyan valakit, aki azt az igazságot hirdettem nektek, amelyet az Istent l hallottam: Ábrahám ezt nem tette volna. [41]Ti ugyanazt cselekszitek, mint atyátok." Ezt mondták neki: "Mi nem paráznaságból születtünk: egy atyánk van, az Isten." [42]Jézus így szólt hozzájuk: "Ha az

Isten volna a ti Atyátok, szeretnétek engem, mert én az Istent l indultam el, és t le jövök; nem magamtól jöttem, hanem küldött el engem. 43Miért nem értitek az én beszédemet? Mert hallani sem bírtátok az én igémet. 44Ti atyátoktól, az ördögt l származtok, és atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Embergyilkos volt kezdett l fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor a hazugságot szólja, a magáéból szól, mert hazug, és a hazugság atyja. 45Mivel pedig én az igazságot mondom, nem hisztek nekem. 46Közületek ki tud rám b nt bizonyítani? Ha az igazságot mondom, miért nem hisztek nekem? 47Aki az Istent l van, hallja az Isten beszédeit; ti azért nem halljátok, mert nem az Istent l valók vagytok."

8:39 „A mi atyánk Ábrahám” Jézus meger sítette azt, hogy fizikailag Ábrahámtól származnak, de rámutatott arra, hogy meg vannak bennük a Sátán családjának vonásai is (vö. 38. és 44. vers). A személyes hiten alapuló kapcsolat az, ami rendbe teszi a zsidók Istennel való kapcsolatát, nem pedig a faji hovatartozás (vö. V. Mózes 6:5,13; Róma. 2:28-29; 9:6).

■ **„ha”** Formailag ez egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT (alárendelt esetben – JELENIDEJ AKTÍV KIJELENTÉS az *ei* –vel) de MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATKÉNT is funkcionálhat (vö. 19. és 42. vers). A görög kézirati változatok megpróbálták eltávolítani ezt a kevert feltételes formát azzal, hogy az igét BEFEJEZETLEN id re változtatták. Ekkor így hangzik: „Ha Ábrahám gyermekei volnátok, de nem vagytok azok, akkor Ábrahám cselekedeteit tennétek, de nem teszitek.”

8:40 „olyan valakit” Jézus nem csak hogy azt értette magával kapcsolatban, hogy volt YHWH képvisel je, hanem hogy YHWHval egyenl az isteni lényében, még is igazi emberi lény. Ez a kijelentés megcáfolta a gnosztikus tévtanítók állítását, miszerint örök kett sség van a lélek és a fizikai dolgok között (vö. I. János 1:1-4; 4:1-4).

8:41

NASB, NKJV	**„Mi nem paráznaságból születtünk”**
NRSV	**„Nem vagyunk törvénytelen gyermekek”**
TEV	**„Igaz gyermekek vagyunk”**
NJB	**„Nem törvénytelenségben születtünk”**

Lehetséges, hogy ez a 48. versben lév vádláshoz kapcsolódik ("samáriai vagy"). Úgy t nik, hogy a zsidók azt állították, hogy Jézus törvénytelen gyermek volt, s nem tiszta zsidó. Kés bb a rabbinikus források azt mondták, hogy Jézus apja római katona volt.

■ **„egy atyánk van, az Isten”** Ez az állítás visszatükrözi az ÓSZ egy istenhitét (vö. V. Mózes 4:35,39; 6:4-5) atyai ágon kifejezve (vö. V. Mózes 32:6; Ézs. 1:2; 63:16; 64:8). A probléma a következ volt: ezek a zsidó vezet k er sen állították, hogy Isten egy (vö. V. Mózes 6:4-5) és hogy a Mózesi Törvényeknek való engedelmeskedés Istennel való rendezett kapcsolatot eredményez (vö. V. Mózes 6:1-3,17,24-25). Aztán jött Jézus, aki azt vallotta magáról, hogy egy Istennel! Jézus azt állította, hogy az Istennel való rendezett kapcsolat nem a Törvény cselekvésén alapszik, hanem a Benne való személyes hiten. Az összezavarodottságuk és ellenállásuk érthet , de ez az, ahol a Lélek betekintése és Jézus hatalmas csodái hitet eredményeznek!

8:42 „ha” Ez egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "ténnyel ellenkez nek" hívnak. „Ha az Isten volna a ti Atyátok, márpedig nem az, akkor szeretnétek engem, amit nem tesztek” (vö. 47. vers).

8:43 „Mert hallani sem bírtátok az én igémet” Ez szellemi befogadóképességre és szellemi megértésre utal. Nem volt szellemi hallásuk (vö. Ézs. 6:9-10; Máté 11:15; 13:9,15-16,43; Márk

4:9,23; 7:16; 8:18; Lukács 8:8; 14:35; Apcsel 7:51; 28:26-27).

8:44 „Ti atyátoktól, az ördögt l származtok” Micsoda meghökkent kijelentés ez Kora vallási vezet ir l (vö. 47. vers). A megosztott családi jellemvonások fogalma egy héber idiómában van megfogalmazva, "… fiai" (vö. Máté 13:38; Apcsel 13:10; I. János 3:8,10).

■ **„Embergyilkos volt kezdett l fogva”** Ez nem azt akarja jelenteni, hogy az ördög kezdetekt l fogva l étezik, hanem azt a s zellemi halált tükrözi vissza, amit Ád ám és Éva tapasztalt meg a kígyóban lakó hazug lélek közbenjárása miatt (vö. I. Mózes 3).

8:46 „Közületek ki tud rám b nt bizonyítani” Ebben a szövegkörnyezetben ez hamis tanúzásra utal. A Sátán hazudik, de Jézus az igazat szólja. Jézus kéri a zsidó vezet ket, hogy cáfolják meg az állításait, vagy bizonyítsák be, hogy nincs igaza! Ebben a szövegkörnyezetben ez az állítás nem t nik úgy, hogy Jézus b ntelenségének teológiai tanára utalna.

A János evangéliumában a "b n" inkább jelenti a gonosz alapelvet ebben a b nös világban az Isten elleni lázadásban, mint egy konkrét cselekedetet vagy b nt. B n minden, ami nem Jézus! A végs "b n" a hitetlenség (vö. 16:9).

SZÖVEG: 8:48-59
**[48]Azután így szóltak hozzá a zsidók: "Vajon nem jól mondjuk, hogy samáriai vagy te, és
ördög van benned?" [49]Jézus így válaszolt: "Bennem nincsen ördög, ellenben én tisztelem az
én Atyámat, ti pedig gyaláztok engem. [50]Én nem keresem a magam dics ségét: van, aki
keresi, és majd ítéletet mond. [51]Bizony, bizony, mondom néktek, ha valaki megtartja az én
igémet, nem lát halált soha." [52]A zsidók ezt mondták neki: "Most már tudjuk, hogy ördög
van benned. Ábrahám meghalt, a próféták is meghaltak, te pedig azt mondod: Ha valaki
megtartja az én igémet, az nem ízleli meg a halált soha. [53]Te nagyobb vagy atyánknál,
Ábrahámnál, aki meghalt? A próféták is meghaltak! Kinek tartod magadat?" [54]Jézus így
válaszolt: "Ha én dics íteném magamat, a dics ségem semmi volna: az én Atyám az, aki
megdics ít engem, akir l ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek, [55]pedig nem ismeritek t; én
azonban ismerem. Ha azt mondanám, hogy nem ismerem, hozzátok hasonlóvá, hazuggá
lennék; de én ismerem t, és megtartom az igéjét. [56]Ábrahám, a ti atyátok ujjongott azon,
hogy megláthatja az én napomat: meg is látta, és örült is." [57]A zsidók erre ezt mondták neki:
"Ötvenéves sem vagy, és láttad Ábrahámot?" [58]Jézus így felelt nekik: "Bizony, bizony,
mondom néktek, miel tt Ábrahám lett volna: én vagyok." [59]Erre köveket ragadtak, hogy
megkövezzék, de Jézus elrejt zött, és kiment a templomból.**

8:48 „samáriai vagy te, és ördög van benned” Lehetséges, hogy csak az arám nyelv adja vissza az igazi jelentését annak, amit a "samáriai" kifejezés valójában rejt, ami azt jelentette, hogy "a démonok vezére". Jézus beszélt arámul. Ha ez valóban igaz, akkor ez illik ahhoz a folyamatos vádláshoz, amivel a vallási vezet k illették Jézust, hogy az hatalma gonosz természetfeletti forrásból ered. Az is lehetséges, hogy ha valakire azt mondták, hogy démon van benne, az azt jelentette hogy hazudik (vö. 52. vers).

Ha a jelentése az, hogy "samáriai", akkor azt értik alatta, hogy Jézus eretnek, s ugyanígy nem igaz zsidó (nem Ábrahám az atyja). A "samáriai" kifejezés a szégyen és a megvetés kifejezése volt.

■ **„magam dics ségét”** Lásd az 1:14 jegyzetét.

8:51, 52 „ha … ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelez. Figyeljük meg, hogy az engedelmesség a hithez kapcsolódik (vö. 14:23; 15:20; 17:6).

■ **„nem ízleli meg a halált soha”** Ez egy er s DUPLA TAGADÁS. Nyilvánvalóan a szellemi halálra utal (vö. 21 és 24-es vers), nem pedig a fizikai halálra (vö. 5:24; 6:40,47; 11:25-26). utalhat a haláltól való félelemre is (vö. I. Kor. 15:54-57).

8:52 Ez mutatja meg, hogy félreértették Jézus állítását (vö. 51. vers). Úgy vették, hogy Ábrahámra és a prófétákra utal.

8:53 Ez a kérdés "nemleges" választ vár a kérdésre.

■ **„Kinek tartod magadat?”** Pontosan ez volt a lényege! Jézus az 54. versben világosan kimondja a végs következtetést és az 58. versben megpróbálják megkövezni istenkáromlás miatt (vö. 59. vers).

8:54 „ha” Ez ismét egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelez.

■ **„dicsíteném”** Itt olyan értelemben használja, ami tiszteletet jelent (vö. Róma 1:21; I. Kor. 12:26).

8:55 „ismeritek … ismerem” Az angol fordítás két görög kifejezést fordít ugyanúgy, a *ginóskó* és az *oida* szavakat, amik ebben a szövegkörnyezetben úgy tnnek, hogy egymás szinonimái (7:28-29). Jézus ismeri az Atyát és kijelenti t a követ inek. A világ (még a zsidók sem) nem ismeri az Atyát (vö. 1:10; 8:51; 10:3; 17:25).

8:56 „Ábrahám, a ti atyátok” Ez egy meghökkent ki jelentés. Jézus elhatárolja magát a "zsidóktól", a "Törvényt l" (vö. 8:17), "a Templomtól" és még Ábrahám pátriárkától is. A Régi Szövetségt l való eltávolodás teljesen világos!

■ **„ujjongott azon, hogy megláthatja az én napomat”** Ez egy AORISZT KIJELENT KÖZÉPIGE. Ábrahám mennyit értett meg a Messiásból? Számos fordítás ezt jöv id ben fordítja. Ezek a lehetséges fordítások a The Bible in Twenty Six Translations (A Biblia Huszonhat Fordításban) cím könyvb l származnak

1. „ujjongott hogy megláthatja” – J. B. Rotherham: *The Emphasized New Testament: A New Translation* (A Hangsúlyos Új Szövetség: Egy Új Fordítás)
2. „örvendez, hogy megláthatja az én napomat” – Revised Standard Version
3. „határtalanul boldog volt annak a lehet sége miatt, hogy láthatja” – Gerrit Verkuyl: *The Berkeley Version of the New Testament* (Az Újszövetség Berkeley Változata)
4. „az én eljövetelem meglátása miatt” – Edgar J. Goodspeed: *The New Testament: An American Translation* (Az Új Szövetség: Az Amerikai Fordítás)
5. „örvendezett, hogy tudott az Én napomról” – William F. Beck: *The New Testament in the Language of Today* Az Új Szövetség A Mai Kor Nyelvén)

Továbbá, a *The Analytical Greek Lexicon Revised* (Az Átdolgozott Analitikus Görög Lexkon), amit Harold K. Moulton szerkesztett felsorolja, hogy ez az ige jelentheti a "lelkesen vágyni" kifejezést is a Szeptuaginta használata szerint (2. oldal).

■ **„meg is látta, és örült is.”** Ez a két dolog közül az egyiket jelenti: (1) hogy Ábrahám, még az életében, látott egy látomást a Messiásról (vö. II. Ezsdrás 3:14), vagy (2) hogy Ábrahám életben van (a mennyben) és tud a Messiás munkájáról, amit itt a földön végez (vö. Zsid. 11:13).

8:58 „miel tt Ábrahám lett volna: én vagyok.” Ez a zsidók számára istenkáromlás volt és megpróbálták megkövezni Jézust (vö. II. Mózes 3:12 ,14). Tökéletesen értették, hogy mit is

mondott, ami azt jelentette, hogy minden el tt létez istenség volt (vö. 4:26; 6:20; 8:24,28,54-59; 13:19; 18:5,6,8).

8:59 Ez egyike azoknak a verseknek, ami miatt a fordítók azon gondolkoztak, hogy lehetséges (1) ez egy csoda volt (vö. Lukács 4:30 és szövegi hozzátoldások) vagy (2) pedig azt jelentette, hogy Jézus beleolvadt a tömegbe, mert úgy nézett ki mint a többi zsidó a jelenlév k között.

Volt egy isteni id rendje a dolgoknak. Jézus tudta, hogy azért jött meghaljon, azt is tudta, hogy hogyan, mikor és hol. „Még nem jött el az órája”!

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. A János 7:53 – 8:11 része az eredeti János Evangéliumának? Miért, vagy miért nem?
2. Mi a háttere Jézus „Én vagyok a világ világossága” kijelentésének?
3. Miért voltak a farizeusok annyira ellenségesek Jézussal?
4. Magyarázd meg a 30. versben szerepl "hinni" kifejezés használatát a szövegkörnyezet fényében.

JÁNOS 9

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS^4	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Vakon Született Ember Meggyógyítása	Egy Vakon Született Ember Visszanyeri Látását	Jézus az Élet Világosságaként Jelenti ki Önmagát	Jézus Meggyógyít Egy Vakon Született Embert	A Vakon Született Ember Meggyógyítása
9:1-12 9:	1-12	9:1-12 9:	1-2	9:1-5
			9:3-5	
			9:6-7	9:6-7
			9:8	9:8-12
			9:9a	
			9:9b	
			9:10	
			9:11	
			9:12a	
			9:12b	
A Farizeusok Kivizsgálják a Gyógyítás Eseményét	A Farizeusok Kiközösítik a Meggyógyított Embert		A Farizeusok Kivizsgálják a Gyógyítás Eseményét	
9:13-17 9:	13-34	9:13-17 9:	13-15	9:13-17
			9:16a	
			9:16b	
			9:17a	
			9:17b	
9:18-23		9:18-23 9:	18-19	9:18-23
			9:20-23	
9:24-34		9:24-34 9:	24	9:24-34
			9:25	
			9:26	
			9:27	
			9:28-29	
			9:30-33	
			9:34	
Szellemi Vakság	A Valódi Látás és a Valódi Vakság	S	zellemi Vakság	
9:35-39 9:	35-41	9:35-41 9:	35	9:35-39
			9:36	
			9:37	
			9:38	
			9:39	
9:40-41			9:40	9:40-41
			9:41	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne mondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben ol vasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd öss ze a te témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-41-ES VERSEKBE

A. A va k m eggyógyítása, egy e lég gya kori csoda Jé zus s zolgálata sor án, amit szá mos különböz módon hajtott végre.

B. A vakok meggyógyítása egy Messiási jel volt (Ézs. 29:18; 35:5; 42:7; Máté 11:5). Ezeknek a gyógyításoknak a je lent sége az ezt követ szövegkörnyezetben látható, amikor J ézus kijelenti, hogy volt a világ Világossága (vö. 8:12 és 9:5).

C. Ez a f ejezet e gy eljátszott példabeszéd, am i az em ber fizik ai vaksága é s a Farizeusok szellemi vakságáról szól (vö. 39-41-es versek; Máté 6:23).

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 9:1-12
[1]Amikor Jézus továbbment, meglátott egy születése óta vak embert. [2]Tanítványai megkérdezték t le: "Mester, ki vétkezett: ez vagy a szülei, hogy vakon született?" [3]Jézus így válaszolt: "Nem vétkezett, nem is a szülei, hanem azért van ez így, hogy nyilvánvalóvá legyenek rajta Isten cselekedetei. [4]Nekünk - amíg nappal van - annak a cselekedeteit kell végeznünk, aki elküldött engem. Mert eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhat. [5]Amíg a világban vagyok, a világ világossága vagyok." [6]Ezt mondta, és a földre köpött, sarat csinált a nyállal, és rákente a sarat a vakon született ember szemeire, [7]majd így szólt hozzá: "Menj el, mosakodj meg a Siloám-tavában" - ami azt jelenti: küldött. Az pedig elment, megmosakodott, és már látott, amikor visszatért. [8]A szomszédok pedig, és azok, akik látták azel tt, hogy koldus volt, így szóltak: "Nem az, aki itt szokott ülni és koldulni?" [9]Egyesek azt mondták, hogy ez az, mások pedig azt, hogy nem, csak hasonlít hozzá. De kijelentette: "Én vagyok az." [10]Erre ezt kérdezték t le: "Akkor hogyan nyílt meg a szemed?" [11] így válaszolt: "Az az ember, akit Jézusnak hívnak, sarat csinált, megkente a szemeimet, és azt mondta nekem: Menj a Siloámhoz, és mosakodj meg. Elmentem tehát, megmosakodtam, és most látok." [12]Megkérdezték t le: "Hol van ?" "Nem tudom" - felelte.

9:1 „születése óta vak” Ilyenfajta gyógyításra ez az egyetlen példa. Nem volt lehet ség a csalásra.

9:2 „tanítványai” A 6. fe jezet óta ez az els említése a ta nítványainak. Utalhat a (1) j údeai tanítványaira, akiket a 7:3 említ meg, vagy (2) a Tizenkett re.

■ **„ki vétkezett: ez vagy a szülei, hogy vakon született?”** Ez a kérdés elég sok teológiai vitát szült. Az si Judaizmus keretein belül kell értelmeznünk, nem pedig a keleti vallásokén belül. Számos lehet ség akad: (1) terhesség alatti b nre utal, amit a rabbik az I. Mózes 25:22-re alapozva feltételeztek; (2) olyan b nre utal, amit a szül k vagy közvetlen el dök követtek el, s aminek hatása volt a meg nem született gyermekre (vö. II. Mózes 20:5; V. Mózes 5:9); vagy (3) a b n és a betegség közötti összefüggésre utal, ami nagyon gyakori volt a rabbinikus teológiában (vö. Jakab 5:15-16; János 5:14).

Ennek semmi köze a keleti reinkarnáció körkörös teológiájához vagy a *karma* körforgásához. Ennek zsidó háttere van. Ezzel a témával kapcsolatban egy nagyon jó értekezést olvashatsz James W. Sire, *Scripture Twisting* (Az Írások Elferdítése) cím könyvében a 127-144 oldalakon.

9:3 Ez az igevers megadja Jézus válaszát a tanítványok kérdésére, amit a 2. versben tettek fel. Számos igazság feltételezhet : (1) a b n és a betegség nem kapcsolódik automatikusan egymáshoz, és (2) a problémák gyakran lehet séget biztosítanak Isten áldásaira.

9:4 „Nekünk … Engem” Ezek a f nevek nyilvánvalóan nem értenek egyet. Számos görög kézirat vagy az egyiket vagy a másikat megváltoztatta, hogy a kett t nyelvtani egységre hozza. Úgy t nik, hogy azt a teológiai álláspontot tükrözi vissza, hogy Jézus a világ világossága, nekünk pedig a saját id nkben ezt a fényt kell visszasugároznunk (vö. Máté 5:14).

■ **„eljön az éjszaka”** Az 5. verssel összehasonlítva nyilvánvalóan megmutatja, hogy ez itt metaforikus. Az éjszaka jelentheti az (1) eljöv end ítéletet, a (2) lehet ségek lezárult periódusát, vagy (3) Jézus elutasítását és keresztrefeszítését.

9:5 „a világ világossága vagyok.” János gyakran használja a "világosság" és "sötétség" szavakat metaforaként a szellemi állapotra. Jézus, mint a "világ világossága" (vö. 1:4-5,8-9; 3:17-21; 8:12; 9:5; 12:46) lehet, hogy az ÓSZ-i Messiási utalásokat tükrözi vissza. (Ézs. 42:6; 49:6; 51:4; 60:1,3).

9:6 „a földre köpött, sarat csinált a nyállal” A nyál egy jól bevett zsidó, otthoni gyógyír volt, amit nem volt szabad szombaton használni (vö. 14. vers). Az Evangéliumok három példát említenek, amikor Jézus a nyálat használja (vö. Márk 7:33; 8:23; és itt). Az által, hogy ezt az elfogadott, s t elvárt gyógyítási módszert használja, Jézus fizikailag bátorította ennek az embernek a hitét.

9:7 „Siloám-tavában” Az a szó, hogy Siloam azt jelenti "Az, Aki el lett küldve". Ezt a tavat a Sátoros Ünnepen használták egy szertartáshoz. Az a kifejezés, hogy "küldött" ahhoz kapcsolódott, hogy a tó vizét a Gihon forrásoktól vezetéken szállították a tóba, s ez a forrás Jeruzsálem városán kívül feküdt. A rabbik ezt a "küldött" kifejezést messiási jelentéstartalommal társították.

■ **„megmosakodott”** Ez hitb l való cselekedet volt. Jézus szavai szerint cselekedett! S mégis ez a hit nem volt még üdvözít hit (vö. 11, 17, 36, 38-as vers). A hit egy folyamat. Az összes evangélium közül Jánosé az, amelyik bemutatja a hit "szintjeit". A 8. fejezet megmutat egy olyan csoportot, akik "hittek" de hitük nem volt üdvözít hit (vö. Máté 4; Márk 13; a magvet példázata). Lásd még az alábbi Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: GÖRÖG IGEID K HASZNÁLATA AZ ÜDVÖSSÉGRE

Az üdvösség nem egy termék, hanem egy kapcsolat. Nem akkor fejez dik be, amikor valaki hisz Krisztusban; csak akkor kezd dik! Nem egy t zkár biztosítási politika, sem nem jegy a

mennybe, hanem egy Jézussal v aló s zemélyes k apcsolat, ami mi ndennapos K risztusiasságot eredményez.

AZ ÜDVÖSSÉG MINT EGY BEFEJEZETT CSELEKEDET (AORISZT)
- Apcsel. 15:11
- Róma 8:24
- II. Timótheus 1:9
- Titus 3:5
- Róma 13:11 (együtt használja az AORISZT igeid t a JÖV idej irányultsággal)

AZ ÜDVÖSSÉG MINT EGY ÁLLAPOT JELZ JE (BEFEJEZETT IGEID)
- Efézus 2:5,8

AZ ÜDVÖSSÉG MINT JELENLEG IS ZAJLÓ FOLYAMAT (JELENID)
- I. Korinthus 1:18; 15:2
- II. Korinthus 2:15

AZ Ü DVÖSSÉG M INT EG Y JÖV BELI BE TELJESÜLÉS (JÖV IDEJ I GÉK, v agy a szövegkörnyezet maga)
- Róma 5:9,10; 10:9,13
- I. Korinthus 3:15; 5:5
- Filippi 1:28; I. Thesszalonika 5:8-9
- Zsidók 1:14; 9:28
- (a Máté 10:22; 24:13; és a Márk 13:13 sugallja)

9:8 „a szomszédok” Három csoportot e mlít m eg ez a fejezet , akik er r l a csodáról tanús ágot tesznek: (1) a s zomszédai (8 . v ers); (2) a férfi maga (1 1. v ers); és (3) a sz ülei (18 . v ers). A szomszédai nem értettek egyet, ugyanúgy, mint a farizeusok sem, a gyógyulás miatt.

■ **„Nem az, aki itt szokott ülni és koldulni?”** A görög kérdés "igen" választ vár.

9:9 „Én vagyok az” Ez ugyanaz a görög idióma, amit Jézus a következ helyeken használja: 4:26; 6:20; 8:24,28,58; 13:19; 18:5,6,8. Ez a szövegkörnyezet azt mutatja, hogy ennek a formának nem feltétlenül volt isteni mellékjelentése. Nagyon ehhez hasonló az a kett s értelem ebben a fejezetben, ami a *kurios* kifejezéssel fordul el a 36. (uram) és a 38. (Uram) versekben.

9:11-12 Ez a beszélgetés megmutatja, hogy e nnek az emb ernek a m eggyógyulása nem f oglalta magában az azonnali szellemi üdvözülést. Ennek a z em bernek a h ite a Jézussal v aló találkozások alkalmával fejl dik (vö. 35. vers).

SZÖVEG: 9:13-17
[13]Ezt a nemrég még vak embert a farizeusok elé vezették. [14]Az a nap pedig, amelyen Jézus a sarat csinálta, és megnyitotta a szemét, szombat volt. [15]Ekkor a farizeusok is megkérdezték t le, hogyan jött meg a látása. ezt mondta nekik: "Sarat tett a szemeimre, aztán megmosakodtam, és most látok." [16]Erre a farizeusok közül néhányan ezt mondták: "Nem Istent l való ez az ember, mert nem tartja meg a szombatot." Mások így szóltak: "Hogyan tehetne b nös ember ilyen jeleket?" És meghasonlás támadt köztük. [17]Ezért ismét a vakhoz fordultak: "Te mit mondasz róla, hogy megnyitotta szemedet?" azt mondta, hogy próféta.

9:13 „vezették" Ez biztos hogy a szomszédaira utal.

■ **„a farizeusok"** A J ános evangéliumában a z sidó v ezet k kétféle meg nevezéssel szerepelnek. Általában úg y utal rá juk, mi nt " a zsidók" (v ö. 18 . és 22 . v ers). Bár ebb en a fejezetben Farizeusoknak hívja ket a 13., 15., 16. és 40. versben.

9:14 „Az a nap pedig, amelyen Jézus a sarat csinálta, szombat volt" A zsidó vezet k hagyományos szabá lyai (a Szájhagyományok a miket a Talmudban foglaltak össze) prec edens érték nek v ették enne k a férfinak a s zükségét (vö. 5:9; 9:16; Máté 23: 24). Olyan, m intha Jézus direkt sz ombaton c selekedett vo lna, csak h ogy teológiai vi tába s zállhasson ezekkel a ve zet kkel. Lásd az 5:9 jegyzetét.

9:16 Lehetséges, hogy a Fari zeusok az V. Mó zes 13:1-5-re alapozták a Jézussal ka pcsolatos vádjaikat.

■ **„meghasonlás támadt köztük"** Jézus mindig ezt okoz (vö. 6:52; 7:43; 10:19; Máté 10:34-39).

9:17 „ azt mondta hogy próféta" Ez a fe jezet m egmutatja, hog yan növ ekedett enn ek a z embernek a hite (vö. 36. és 38. hite).

SZÖVEG: 9:18-23

[18]A zsidók azonban nem hitték el róla, hogy vak volt, és megjött a látása, amíg oda nem hívták a szüleit, [19]és meg nem kérdezték t lük: "A ti fiatok ez, akir l azt állítjátok, hogy vakon született? Akkor hogyan lehetséges, hogy most lát?" [20]Szülei pedig így válaszoltak: "Azt tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született, [21]de hogy most mimódon lát, azt nem tudjuk, és hogy ki nyitotta meg a szemét, azt sem tudjuk. T le kérdezzétek meg, nagykorú már, majd beszél önmagáról." [22]Ezt azért mondták a szülei, mert féltek a zsidóktól, mivel a zsidók már megegyeztek abban, hogy ha valaki Krisztusnak vallja t, azt ki kell zárni a zsinagógából. [23]Ezért mondták a szülei: "Nagykorú már, t le kérdezzétek meg."

9:22-23 „ha valaki Krisztusnak vallja t" Ez eg y HARM ADIK TÍPUSÚ F ELTÉTELES MONDAT, a mi l ehetséges csel ekedet jelent. A szül k féltek ezekt l a v ezet kt l. S zámos m ás szemtanú is v an, akik bi zonyítani tudják ezt a gyógyulást: (1) a sz omszédok (8-10-es v ersek); (2) maga a férfi (11-17-es és a 24-33-as versek), és (3) a szülei 18-23-as versek).

KÜLÖNLGES TÉMA: HITVALLÁS

A. Ugyanannak a g örög szót nek két formája v an, a mit a hit vallásra és a ny ilatkozatra használnak, a *homolegeó* és az *exomologeó*. Az öss zevont k ifejezést, amit Jakab ha sznál ebb l er ed: *homo* – ugyanaz, *legó*, m ondani/beszélni és *ex*, kifelé. Az a lap je lentése az , hogy ugyanazt mondani, vagy egyetérteni. Az *ex* szócska azért lett hozzákapcsolva, hogy nyilvános kijelentés értelmet kapjon.

B. Ennek a szócsoportnak az angol fordításai a következ ek:
   1. dicsér
   2. egyetért
   3. kijelent/kimond
   4. kijelent/vall/állít

5. bevall/megvall

C. Ennek a szócsoportnak látszólag két ellentétes használata volt

1. dicsérni (Istent)
2. bevallani a b nt.

Lehetséges, hog y e z az e mberiség azon érzésb l s zármazik, hog y Iste n sz ent, m aguk pe dig b nösek. Ha az egyiket igaznak fogadják el, mind a kett igaz.

D. Ennek a szócsoportnak az ÚSZ-i használatai a következ k:

1. megfogadni (vö. Máté 14:7; Apcsel 7:17)
2. egyetérteni vagy beleegyezni valamibe (vö. János 1:20; Lukács 22:6; Apcsel. 24:14; Zsidók 11:13)
3. dicsérni (vö. Máté 11:25; Lukács 10:21; Róma 14:11; 15:9)
4. helyeselni/hozzájárulni/jóváhagyni/vallást tenni
   a. egy személyt/személyr l (vö. Máté 10:32; Lukács 12:8; János 9:22; 12:42; Róma 10:9; Filippi 2:11; Jel. 3:5)
   b. igazságot/igazságról (vö. Apcsel. 23:8; II. Kor 11:13; I. János 4:2)
5. nyilvánosan vallást tenni (a jogi értelem vallásos meger sítéssé fejl dött, vö. Apcsel 24:14; I. Tim. 6:13)
   a. a b nök megvallása nélkül (vö. I. Tim. 6:12; Zsidók 10:23)
   b. b nvallással együtt (vö. Máté 3:6; Apcsel. 19:18; Zsidók 4:14; Jakab 5:16; I. János 1:9)

9:22 „ki kell zárni a zsinagógából” Nyilvánvalóan a szül k féltek a kiközösítést l (vö. 7:47-49). Ez a procedúra egészen Ezsdrásig nyúlhat vissza (vö. 10:8). A rabbinikus irodalomból tudjuk, hogy háromféle kizárás létezett: (1) egy hétre; (2) egy hónapra; vagy (3) egy életre.

■ **„vallja”** Ez eg y össz etett ki fejezés ("mint" és " beszélni"). Arra h asználták hog y ny ilvánosan megvallani vagy nyíltan kijelenteni. Itt arra utal, hogy Jézust a Messiásnak vallani.

■ **„ki kell zárni a zsinagógából”** (vö. 12:42; 16:2).

SZÖVEG: 9:24-34

[24]Odahívták tehát másodszor is a nemrég még vak embert, és ezt mondták neki: "Dics ítsd az Istent: mi tudjuk, hogy ez az ember b nös." [25]Erre így válaszolt: "Hogy b nös-e, nem tudom. Egyet tudok: bár vak voltam, most látok." [26]Ekkor megkérdezték t le: "Mit tett veled? Hogyan nyitotta meg a szemedet?" [27] így válaszolt: "Megmondtam már nektek, de nem hallgattatok rám. Miért akarjátok ismét hallani? Talán ti is a tanítványai akartok lenni?" [28]Megszidták, és ezt mondták: "Te vagy az tanítványa, mi a Mózes tanítványai vagyunk. [29]Mi tudjuk, hogy Mózeshez szólt az Isten, de err l azt sem tudjuk, hogy honnan való." [30]Az ember így válaszolt nekik: "Ebben az a csodálatos, hogy ti nem tudjátok, honnan való, mégis megnyitotta a szememet. [31]Tudjuk, hogy az Isten nem hallgat meg b nösöket; de ha valaki istenfél , és az akaratát cselekszi, azt meghallgatja. [32]Örök id k óta nem hallotta senki, hogy valaki megnyitotta volna egy vakon született ember szemét. [33]Ha nem volna Istent l való, semmit sem tudott volna tenni." [34]Erre így feleltek neki: "Te mindenest l b nben születtél, és te tanítasz minket?" És kiközösítették.

9:24 „Dics ítsd az Istent” Ez az esküvés formája volt, amivel meger sítették a megbízhatóságot (vö. Józsué 7:19).

9:25 Ez a válasz biztos hogy a 16. versre utal. Az ember nem a teológiáról akar vitatkozni, hanem a Jézussal való találkozásának eredményét bizonygatja.

9:27 „Talán ti is a tanítványai akartok lenni?” A görög nyelvtani szerkezet "nemleges" választ vár, de az, hogy felteszi ezt a kérdést éles iróniát mutat, és megmutatkozik a vak koldus szellemessége is.

9:28a „Te vagy az tanítványa” Van itt egy valódi kérdés, mégpedig az, hogy milyen mértékben vált ebben a fejezetben ez az ember hív vé. El ször úgy t nt, hogy Jézus gyógyítása nem volt összefüggésben ennek az embernek a Jézusba mint Messiásba vetett hitével; s csak kés bb szembesítette a Messiási követeléseivel (vö. 36-38-as versek). Ez az esemény megmutatja, hogy a fizikai gyógyulás nem hozott szükségszer en üdvösséget.

9:28b-29 Ez megmutatja azt a nehézséget, amivel a vallási vezet k álltak szemben. Megpróbálták kielégíteni a részletes, sajátos értelmezését a Szájhagyományoknak (Talmud) a Mózesnek adott ihletett kijelentéssel. A szemüket elvakította a saját teológiai el ítéletük (vö. Máté 6:23).

9:30 „Ebben az a csodálatos, hogy ti nem tudjátok, honnan való, mégis megnyitotta a szememet” Ez egy újabb példája a vak koldus éleselméjségére és maró iróniájára, amikor megcáfolja a Farizeusok logikáját.

9:31-33 Ennek az iskolázatlan vak embernek jobb és következetesebb teológiája volt, mint a vallási vezet knek!

9:33 „ha” Ez egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "a tényekkel ellentétesnek" hívtak. Így kell ezt a mondatot értelmezni: „Ha nem volna Istent l való, márpedig T le van, semmit sem tudott volna tenni, mégis tett.”

9:34 „Te mindenest l b nben születtél” Érdekes megfigyelni, hogy a Rabbinikus Judaizmusban nem volt olyan fogalom, mint az "eredend b n" (vö. Jób 14:1-4; Zsolt. 51:7). A Rabbinikus Judaizmusban nem hangsúlyozták ki az I. Mózes 3-ban történt b nbeesést. Azt állították a zsidók, hogy minden emberben van jó és rossz szándék (*yetzer*). Ezek a farizeusok azt bizonygatták, hogy ennek a meggyógyult embernek a bizonyságtétele és logikája nem volt helyénvaló, mert nyilvánvalóan b nös volt, aminek a bizonyítéka az, hogy vakon született.

■ **„És kiközösítették”** Szó szerint azt jelenti, hogy "kidobták". Ez arra utalhat, hogy (1) a tagságát és a közösségbe járását a helyi zsinagógába megszüntették vagy (2) hogy elbocsátották a megbeszélésr l. A szövegkörnyezet miatt a második lehet ség t nik a legvalószín bbnek.

SZÖVEG: 9:35-41
35 Meghallotta Jézus, hogy kiközösítették, és amikor találkozott vele, megkérdezte t le: "Hiszel te az Emberfiában?" 36 így válaszolt: "Ki az, Uram, hogy higgyek benne?" 37 Jézus így felelt neki: "Látod t, és aki veled beszél, az." 38 Erre az ember így szólt: "Hiszek, Uram." És leborulva imádta t. 39 Jézus pedig ezt mondta: "Én ítéletre jöttem e világra, hogy akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakká legyenek." 40 Meghallották ezt azok a farizeusok, akik a közelében voltak, és ezt kérdezték t le: "Talán mi is vakok vagyunk?" 41 Jézus ezt mondta nekik: "Ha vakok volnátok, nem lenne b nötök, mivel azonban most azt mondjátok: látunk, megmarad a b nötök."

9:35
NASB, NRSV
TEV, NJB **„Hiszel te az Emberfiában?”**
NKJV **„Hiszel te az Isten Fiában?”**

A régi unciális görög kéziratokban a következ fordítások szerepelnek: A: az "Isten Fia" kifejezést használja, de a P^{66}, P^{75}, א, B, D az "Emberfia" kifejezést. János szóhasználatából és a kézirati bizonyítékokból az "Emberfia" sokkal inkább helyénvalónak és talán eredetibbnek t nik. A kérdés nyelvtanilag "igen" választ vár.

9:36
NASB, NKJV,
NRSV, TEV **„Uram”**
NJB **„Uram”** (mint a férfiak tiszteletteljes megszólítása. A ford. megjegyzése)

Láthatjuk ennek az embernek a hitét hogyan fejl dik teológiailag a fejezeten belül abban, ahogyan Jézust megszólítja: el ször (1) emberként (11. vers); (2) majd prófétaként (17. vers); majd (3) az "uram" megtisztel megszólítással (36. vers); végül (4) az "Uram" címmel, és ennek a kifejezésnek a teljes teológiai értelmével (38. vers). A görög szó mind a 36. és 38. versben ugyanaz. Csak a szövegkörnyezet tudja meghatározni a kett közötti különbséget.

9:38 Ez a feljegyzés tet pontja, ami ennek a meggyógyított embernek a hitét és üdvösségét illeti. Meglep , hogy ez az igevers hiányzik néhány régi görög kéziratból, (P^{75}, א, W) és a Diatessaronból is (a négy Evangélium korai összevonása). Viszont tartalmaz két ritka kifejezést: (1) az "azt mondta" kifejezés csak itt és az 1:23-ban t nik fel; és (2) a "dics ítette" kifejezés csak itt a Jánosban fordul el . A legtöbb modern fordításban szerepel.

9:39 „Én ítéletre jöttem e világra” Úgy t nik, hogy ez összhangban áll az 5:22,27-tel, ami a végid kben történ (eszkatalogikus) ítéletr l szól. Bár úgy t nik, hogy ellentmond a 3:17-21-gyel és a 12:47,48-cal. Ezt össze lehet egyeztetni azzal a ténnyel, hogy Jézus azért jött, hogy üdvösséget hozzon, de azok az emberek, akik elutasítják az ajánlatát, automatikusan elítélik saját magukat.

■ **„hogy akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakká legyenek”** Ez a próféciák, f leg az Ézsaiási próféciák, kétszeres beteljesítése volt (1) a büszke Izraeliták nem értik meg Isten üzenetét (vö. Ézs. 6:10; 42:18-19; 43:8; Jer. 5:21; Ezék. 12:2); (2) a szegények, a kivetettek, a fizikailag nyomorultak akik hajlandóak a megtérésre és alázatosak, meg fogják érteni azt (vö. Ézs. 29:18; 32:3-4; 35:5; 42:7,16). Jézus a világ világossága mindazoknak, akik úgy döntenek, hogy látni akarnak (vö. 1:4-5,8-9).

9:40 „Talán mi is vakok vagyunk?” A görög szintaxis "nemleges" választ vár (vö. Máté 15:14; 23-24). Ezek az utolsó versek mutatják meg, hogy ez a fejezet egy eljátszott példázat volt, mi a szellemi vakságról szólt, amit nem lehet meggyógyítani (a hitetlenség megbocsáthatatlan b ne), és a fizikai vakságról, amit meg lehet!

9:41 Ez az igevers egy általános igazságot fejez ki (vö. 15:22,24; Róma 3:20; 4:15; 5:13; 7:7,9).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a m egvitatandó k érdések azért vannak, hogy seg ítsenek átgondolni a köny v ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Ez a f ejezet e ls sorban f izikai va gy szellemi gyógyításról sz ól? Fizikai va kságról va gy szellemi vakságról?
2. Hogyan vétkezhetett ez az ember, miel tt megszületett volna?
3. Ennek a fejezetnek mely pontján nyer üdvösséget ez az ember?
4. Jézus azért jött erre a világra, hogy megítélje azt, vagy hogy megmentse a világot?
5. Magyarázd el az "Emberfia" kifejezés hátterét.
6. Sorold fel ennek a vak embernek az iróniáját tartalmazó verseket, amivel a zsidó vezet knek válaszolt.

JÁNOS 10

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	JB
A Juhakol Példázata	Jézus Az Igazi Pásztor	Jézus a Pásztor, Aki az Életét Adja	A Pásztor Példázata	A Jó Pásztor
10:1-6	10:1-6 10:	1-6	10:1-5 10:	1-5
		10:	6	10:6
Jézus a Jó Pásztor	Jézus a Jó Pásztor		Jézus a Jó Pásztor	
10:7-18	10:7-21 10:	7-10	10:7-10 10:	7-18
		10:11-18	10:11-16	
		10:	17-18	
10:19-21		10:19-21	10:19-20	10:19-21
		10:	21	
Jézust Elutasítják a Zsidók	A Pásztor Ismeri a Juhait		Jézust Elutasítják	Jézus Azt Á llítja, H ogy az Isten Fia
10:22-30	10:22-30 10:	22-30	10:22-24 10:	22-30
Ú	jra Megpróbálják Megkövezni	10:	25-30	
10:31-39	10:31-39 10:	31-39	10:31-32 10:	31-38
		10:	33	
		10:	34-38	
		10:	39	10:39
	Hívek a Jordánon Túl			Jézus a Jordán Túlpartjára Húzódik Vissza
10:40-42	10:40-42 10:	40-42	10:40-42 10:	40-42

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben ol vasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd öss ze a te témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

> **SZÖVEG: 10:1-6**
> **[1]"Bizony, bizony, mondom néktek: aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másfel l hatol be, az tolvaj és rabló; [2]de aki az ajtón megy be, az a juhok pásztora. [3]Ennek ajtót nyit az ajtó r, és a juhok hallgatnak a hangjára, a maga juhait pedig nevükön szólítja és kivezeti. [4]Amikor a maga juhait mind kivezeti, el ttük jár, és a juhok követik, mert ismerik a hangját. [5]Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak t le, mert az idegenek hangját nem ismerik." [6]Ezt a példázatot mondta nekik Jézus, de k nem értették, mit jelent, amit mondott nekik.**

10:1 „Bizony, bizony” Lásd az 1:49 jegyzetét

■ **„nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másfel l hatol be, az tolvaj és rabló”** Vegyük észre, hogy vannak néhányan az akolban, akik nem tartoznak a jó pásztorhoz (vö. 7:21-23, és a "búza és a konkoly " példázata, Máté 13:24-30). A probléma az, hogy néhányan személyes er feszítések által próbálják meg elérni mindazt, amit Isten Krisztuson keresztül ingyen ajánlott fel (vö. 3:14-16).

10:2 „de aki az ajtón megy be, az a juhok pásztora” Ebben a fejezetben elég nyilvánvaló a metaforák összekeverése: Jézus, mint a juhakol ajtaja, 7. vers, és a juhok pásztora is egyben (11. és 14. versek). Bár a metaforák ezen keveredése nem szokatlan a János evangéliumában és az ÚSZ-ben: (1) Jézus a kenyér, és az, aki a kenyeret adja (vö. 6:35,51); (2) Jézus az igazság és az igazság szólója (vö. 8:45-46 és 14:6); (3) Jézus az út és mutatja meg az utat (14:6); (4) Jézus az áldozat és az, aki bemutatja az áldozatot (vö. Zsidók könyve).

Az a cím, hogy "pásztor" elég megszokott volt az ÓSZ-ben, amit Istenre és a Messiásra is használtak (vö. Zsolt 23; Zsolt. 80:2; Ézs. 40:10-11; I. Péter 5: 1-4). A zsidó vezet ket "hamis pásztoroknak" hívja a Jer. 23; Ezék. 34 és az Ézs. 56:9-12. A "pásztor" kifejezés a "(lelki)pásztor" kifejezéshez kapcsolódik (Ef. 4:11; Titusz 1:5, 7).

10:3 „a juhok hallgatnak a hangjára” Az, hogy felismerik a hangját és engedelmeskednek neki mindkett alapja a személyes kapcsolat.

■ **„a maga juhait pedig nevükön** szólítja” Jézus ismeri az övéit személyesen és külön-külön is. A pásztorok gyakran beceneveket adtak az állataiknak, még egy nagy nyájon belül is.

■ **„és kivezeti”** Ez nem csak az üdvösségre utal, hanem mindennapos vezetésre is (vö. 4. és 9. vers).

10:4 Lehet, hogy ez arra a szokásra utal, hogy számos különböz nyájat tartottak éjszaka egy karámban. Reggel a pásztor hívta a sajátjait, és azok odamentek hozzá.

10:5 Az Egyház mindig is bajlódott a hamis pásztorokkal (vö. I. Tim. 4:1-3; II. Tim. 4:3-4; I. János 4:5-6).

10:6 „Ezt a példázatot mondta nekik Jézus” Ez nem a normál "példázat"-ként fordított kifejezés, de ugyanabból a szót b l származik. Ez a formája csak itt található és a 16:25, 29-ben és a II. Péter 2:22-ben. Bár más formája van, úgy t nik, hogy a szokásos "példabeszéd" kifejezéssel egymás szinonimái. A "példabeszéd" kifejezés általában azt jelenti, hogy egy megszokott kulturális eseményt egy szellemi igazsággal társít, hogy el segítse a megértését. Bár arra is utalhat, hogy az igazság elrejt zik a szellemileg vak szemek el l (vö. 16:29; Márk 4:11-12).

■ **„de k nem értették”** Ha a 10. fejezet id rendben kapcsolódik a 9. fejezethez, akkor az " k" a Farizeusokra utal.

SZÖVEG: 10:7-10
7Jézus tehát így szólt hozzájuk: "Bizony, bizony, mondom néktek: én vagyok a juhok
ajtaja. 8Aki énel ttem jött, mind tolvaj és rabló, de a juhok nem is hallgattak rájuk. 9Én
vagyok az ajtó: ha valaki rajtam át megy be, megtartatik, az bejár és kijár, és legel re talál.
10A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson: én azért jöttem, hogy életük
legyen, s t b ségben éljenek."

10:7 „én vagyok a juhok ajtaja” Ez az egyike János híres hét "Én Vagyok" mondásainak. Ez a metafora kiemeli azt az igazságot, hogy Jézus az egyetlen igaz út (vö. 8,10; 14:6). Ezt az evangélium kizárólagosságának a botránya. Ha a biblia Isten ön-kijelentése, akkor csak egyetlen egy módja van annak, hogy Istennel rendezett kapcsolatunk legyen – a Krisztusban való hit (vö. Apcsel. 4:12; I. Tim. 2:5).

10:8 „Aki énel ttem jött, mind tolvaj és rabló” A 9. és 10. fejezet tartalma miatt a Templomszentelés ünnepe a Hanukkah (vö. 10:22), és lehetséges, hogy ez a Makkabeusok és a leszármazottaik messiási jogigényükre utal az inter-testamentális korszak alatt. Bár valószín , hogy az ÓSZ-i igeversekre utal, amik a hamis pásztorokról szólnak (vö. Jer. 23 és Ezék. 34).

E miatt a nagymértékben figuratív nyelvezet és a kétértelm /félreérthet el zmények miatt a korai írástudók módosították és kib vítették a szöveget, mintegy próbálkozásképp, hogy meg tudják magyarázni a szöveg értelmét. Egy kézirat (ms D) egyszer en csak kihagyta azt a kizáró kifejezést, hogy "mind az" és számos korai kézirat (P^{45}, P^{75}, N^{*}) kihagyta azt a kifejezést, hogy "el ttem".

10:9 „ha valaki rajtam át megy be, megtartatik” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT JÖV IDEJ PASSZÍV IGÉVEL. Jézus az egyetlen út Istenhez (vö. 14:6). Az az ige, hogy "meg tartatik" ebben a szövegkörnyezetben valószín leg az ÓSZ-i fizikai megmenekülés kifejezéshez kapcsolódik. Bár János gyakran választ olyan kifejezéseket, amiknek két, egymást fed értelmük van. A szellemi üdvözülés fogalma sem áll távol ett l a szövegkörnyezett l (vö. 42. vers).

10:10 „A tolvaj” Ez megmutatja a hamis pásztorok hátsó gondolatait. Továbbá visszatükrözi a gonosz célját! Ez a fizetett munkások nemtör döm hozzáállása, ami a 12-13. versekben látható.

■ **„pusztítson”** Lásd a következ Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: PUSZTÍTÁS (*APOLLUMI*)

Ennek a kifejezésnek széleskör jelentéstartalma van, ami nagymérték összezavarodottságot keltett az örök ítélet és a megsemmisítés teológiai fogalmak között. Az alapvet szó szerinti jelentése az *apo* plusz *ollumi* szóból származik, ami azt jelenti, hogy lerontani, elpusztítani.

A problém a ezen kifejezések figuratív módon való használatából erednek. Ez tisztán megmutatja Louw és Nida *Greek-English Lexicon of the New Testament, Based on Semantic Domains,* (Az Újszövetség Görög-Angol Lexikonja, a Szemantikai Területre Alapozva) 2. kötetének 30. oldala. Ennek a kifejezésnek számos jelentését sorolják itt fel.

1. elpusztít (pl. Máté 10:28; Lukács 5:37; János 10:10; 17:12; Apcsel. 5:37; Róma 9:22 az 1. kötet 232. oldal)
2. nem tudja megtartani/elveszíteni (pl. Máté 10:42, 1. kötet 566. oldal)

3. elveszíteni (pl. Lukács 15:8, 1. kötet 566. oldal)
4. nem tudni hol van/elveszíteni (pl. Lukács 15:4, 1. kötet 330. oldal)
5. meghalni/elveszteni az életét Máté 10:39, 1. kötet 266. oldal)

Gerhard Kittel, a *Theological Dictionary of the New Testament* (Az Új szövetség Teológiai Szótára) 1 . köt etének 3 94. old alán megpróbálja kör vonalazni ez ek ha sználatát azáltal, hog y négy jelentést sorol fel.

1. elpusztítani vagy megölni (pl. Máté 2:13; 27:20; Márk 3:6; 9:22; Lukács 6:9; I. Kor. 1:19)
2. elveszteni vagy veszteséget elszenvedni (pl. Márk. 9:41; Lukács 15:4,8)
3. elveszni/elpusztulni (pl . 26:52; M árk 4:38; L ukács 1 1:51; 13 :3,5,33; 15:17; J ános 6:12,27; I. Kor. 10:9-10)
4. elveszíteni (pl. Máté 5:29-30; Márk 2:22, Lukács15:4,6,24,32; 21:18; Apcsel. 27:34)

Aztán azt mondja Kittel:

„általában véve azt mondhatjuk, hogy a 2. és a 4. alapállítás ehhez a világhoz kapcsolódik az Együttlátókban, míg az 1. és a 3 . al apja azoknak, akik az e ljövend v ilághoz kapcsolódn ak, mint pl. Pálnál és Jánosnál" (394. oldal)

Ebben rejlik a z rzavar. A kifejezésnek olyan széleskör szemantikai használata létezik, hogy különböz ÚSZ-i s zerz k sz ámos kü lönböz módon h asználják. Nag yon t etszik Rob ert B. Girdlestone *Synonyms of the Old Testament* (Az Ószövetség Szinonimái) cím könyvének 275–277. oldala. Azokhoz az emberekhez kapcsolja ezt a kifejezést, akik erkölcsileg elpusztultak és az Iste nt l v aló örök elválasztottság v ár rá juk, az okkal az emberekkel szemben, akik i smerik Krisztust, és Benn e örök életük van. Az utóbbi csoport a "megváltottak", m íg az el bbiek elpusztultak.

Én magam nem gondolom, hogy ez a kifejezés magában foglalja a megsemmisítést. Azt a kifejezést, hogy "örökkév aló" a Máté 25:46 az ör ök ítél etre és az örök életre is h asználja. Becsmérelni az egyiket azt jelenti, hogy mind a kett t becsmérelni!

■ **„én azért jöttem, hogy életük legyen, s t b ségben éljenek."** E zt a ki fejezést o lyan gya kran idézik any agi dolg ok ígéreteként, d e a s zövegkörnyezet szerint Jéz us s zemélyes ism eretéhez és a szellemi á ldásokhoz kapcsolódik, nem pedig a z a nyagi gazdagsághoz, am it hoz el. Nem a zt jelenti, hog y ebbe n az é letben oly an sok mind enünk van, h anem hog y is merjük és birtokoljuk az igazi életet!

Ahogyan az Együttlátók azt jegyzik fel, hog y Jé zus hogy an hang súlyozta Ist en Királyságát, úgy János azt jegyzi fel, hogy Jézus hogyan hangsúlyozza az örök életet.

SZÖVEG: 10:11-18

11"Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. 12Aki béres és nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jönni, elhagyja a juhokat, és elfut, a farkas pedig elragadja és elszéleszti ket. 13A béres azért fut el, mert csak béres, és nem tör dik a juhokkal. 14Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem,
15ahogyan az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát: és én életemet adom a juhokért.
16Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebb l az akolból valók: azokat is vezetnem kell, és hallgatni is fognak a hangomra: és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor. 17Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem. 18Senki sem veheti el t lem: én magamtól adom oda. Hatalmam van arra, hogy odaadjam, hatalmam van arra is, hogy ismét visszavegyem: ezt a küldetést kaptam az én Atyámtól."

10:11, 14 „Én vagyok a jó pásztor" Ez a M essiás Ó SZ-i c íme v olt (vö. Ezék. 34:23; Zak. 11; I. Péter 5:4) és YHWH címe is volt (vö. Zsolt. 23:1; 28:9; 77:20; 78:52; 80:1; 94:7; 100:3; Ézs. 40:11;

Jer. 23:1; 31:10; Ezék. 34:11-16).

Két görög kifejezés van, amit "jó"-nak lehet fordítani: (1) *agathos*, amit a Jánosban általában dolgokra használ és a *kalos*, amit a Szeptuagintában arra a jóra utal, ami a gonosszal szemben áll. Az ÚSZ-ben más jelentései is vannak: "gyönyör ", "nemes", "erkölcsös", és "méltó". Ezt a két kifejezést a Lukács 8:15 együtt használja.

10:11 „A jó pásztor életét adja a juhokért” Ez Krisztus helyettesít áldozatára utal (vö. 11., 15., 17., 18. versek). Önként letette életét a b nös emberiségért (vö. Ézs. 52:13 – 53:12; Márk 10:45; II. Kor. 5:21). Igazi élet, b völköd élet, csak az halála által lehetséges.

Br uce M. Metzger az *A Textual Commentary on the Greek New Testament* (A Görög Újszövetség Szövegi Kommentára) cím könyvében tett egy érdekes megállapítást ezzel a verssel kapcsolatban:

> „Ahelyett a kifejezés helyett, hogy "leteszi életét", ami jellemz en jánosi vonás (10:15,17; 13:37,38; 15:13; I. János 3:16), számos más tanú (P^{45}, $\aleph^{*}$, D) ezt az "életét adja" kifejezéssel helyettesíti, ami az Együttlátó Evangéliumokban fordul el (Máté 20:28; Márk 10:45).” (230. oldal)

10:14 (vö. 3-5-ös versek)

10:15 „ahogyan az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát” Ez egy visszatér téma a János evangéliumában. Jézus az Atyával való bens séges kapcsolatára alapozva beszél és cselekszik.

Az a meglep analógia, ami a 14-15. versekben szerepel, hogy az Atya és a Fiú között bens séges a kapcsolat, össze lett hasonlítva azzal a bens ségességgel, ami a Fiú és a követ i között létezik (vö. 14:23). János az "ismerni" ige héber mellékjelentésére összpontosít, ami egy bens séges kapcsolatot jelent, nem pedig egy megismerhet tényt. Jézus ismeri az Atyát; azok, akik ismerik Jézust, ismerik Istent!

10:16 „Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebb l az akolból valók” Ez az Ézs. 56:6-8-ra való utalás. A szövegkörnyezet úgy t nik azt követeli meg, hogy ez a (1) samaritánusokra utal (vö. 4:1-42) vagy a (2) Pogány Egyházra (vö. 4:43-54). Ez a vers azoknak az egységér l beszél, akik a Krisztusban való hitet gyakorolják.

■ **„és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor”** Mindig is ez volt Isten célja (vö. I. Mózes 3:15; 12:3; II. Mózes 19:5-6). Ennek az egységnek a teológiai vonatkozásait az Ef. 2:11-3:13 és a 4:1-6 tárgyalja.

10:17 „Azért szeret engem az Atya” Ahogy a Fiú nem volt arra kényszerítve, hogy letegye életét, ugyanúgy az Atya sem volt arra kényszerítve, hogy odaadja a Fiát. Ezt nem szabadna úgy értelmezni, hogy Isten megjutalmazta az ember Jézust az engedelmessége miatt (ezt az eretnekséget gyakran adopcionizmusnak nevezik).

■ **„én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem”** Ez a feltámadást sejteti. Az ÚSZ-ben általában az Atya az, aki feltámasztja a Fiút (vö. 18b) hogy megmutassa azt, hogy elfogadta az áldozatát. De itt Jézusnak Magának van hatalma a feltámadáshoz, ezt er síti itt meg.

Ez a kifejezés nagyszer lehet ség arra, hogy megmutassa, hogy az ÚSZ gyakran a megváltás munkáját az Istenség mind három személyének tulajdonítja:

1. Isten az Atya feltámasztotta Jézus t (vö. Apcsel. 2:24 ; 3 :15; 4:1 0; 5:30; 10:40 ; 13:30,33,34,37; 17:30; Róma 6:4,9; 10:9; I. Kor. 6:14; II. Kor. 4:14; Gal. 1:1; Ef. 1:20; Kol. 2:12; I. Thessz. 1:10);
2. Isten a Fiú feltámasztja Önmagát (vö. János 2:19-22; 10:17-18);
3. a Szentlélek Isten feltámasztja a Fiút (vö. Róma 8:11).

10:18 „hatalmam van arra" Ez ugyanaz a kifejezés, amit az 1:12 használ. Úgy lehet fordítani, hogy "hatalom", "jog" vagy "er ". Ez az igevers megmutatja Jézus erejét és hatalmát.

SZÖVEG: 10:19-21
19Ismét meghasonlás támadt a zsidók között e beszédek miatt. 20Sokan így szóltak közülük: "Ördög van benne, és rjöng: mit hallgatok rá?" 21Mások ezt mondták: "Nem megszállott ember beszédei ezek. Vajon meg tudja-e nyitni az ördög a vakok szemét?"

10:19 Ugyanúgy, ahogy a 6:52, 7:12,25; 9:8-9,16; 10:19-21 és a 11:36-37 feljegyzi a Jézussal kapcsolatos megosztottságot, ez a téma az egész evangéliumban újra és újra megjelenik. Az a misztikum, hogy néhányan elfogadják az evangéliumot mások elutasítják azt, ez az a feszültség, ami a predestináció és az ember szabad akarata között húzódik!

10:20 „Ördög van benne, és rjöng" Ez egy gyakori vád volt Jézussal szemben, két különböz szemszögb l nézve is: (1) ebben a versben, mint a 7:20-ban is, arra használták, hogy azt mondják ki, hogy Jézusnak mentális betegsége volt; és (2) ugyanezt a vádat használják a Farizeusok is arra, hogy megpróbálják megmagyarázni Jézus hatalmának forrását (8:48,52; 10:21).

10:21 A vak ember meggyógyítása Messiási jel volt (vö. II. Mózes 4:11; Zsolt 146: 18; Ézs. 29:18; 35:5; 42:7). Bizonyos értelemben Izrael vaksága lett itt bemutatva (vö. Ézs. 42:19), ugyanúgy, mint a 9. fejezetben is.

SZÖVEG: 10:22-30
22Amikor eljött a templomszentelés ünnepe, Jeruzsálemben tél volt. 23Jézus a templomban, a Salamon csarnokában járt. 24Ekkor körülvették a zsidók, és így szóltak hozzá: "Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk nyíltan!" 25Jézus így válaszolt nekik: "Megmondtam nektek, de nem hisztek. Atyám nevében végzett cselekedeteim tanúskodnak mellettem, 26de ti nem hisztek, mert nem az én juhaim közül valók vagytok. 27Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem ket, k pedig követnek engem. 28Én örök életet adok nekik, és nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki ket az én kezemb l. 29Az én Atyám, aki nekem adta ket, mindennél nagyobb, és senki sem ragadhatja ki ket az Atya kezéb l. 30Én és az Atya egy vagyunk."

10:22 „a templomszentelés ünnepe" Jozefus a "Fények Ünnepének" nevezi. Manapság Hanukkah-ként ismerjük. Nyolc napos ünnepség volt és december közepén került rá sor . A Templom újraszentelését ünneplik, miután Júdás Makkabeus Kr. e. 164-ben katonai gy zelmet aratott. Kr. e. 168-ban Antiochus IV. Epiphanes, aki Szír vezet volt, megpróbálta a zsidókat Hellenisztikus szertartásokba kényszeríteni (vö. Dán. 8:9-14). A jeruzsálemi templomot pogány szentéllyé tette, és még egy Zeusz szobrot is betett a Szenthelyre. Júdás Makkabeus, Modin pap számos fia közül az egyik volt, s legy zte ezt a szíriai uralkodót, és megtisztította majd újraszentelte a Templomot.

■ **„Salamon csarnokában"** Ez egy fedett terület volt az Asszonyok Udvarának keleti oldalán, ahol Jézus tanított. Jozefus azt mondta, hogy ez a rész túlélte a Kr. e. 586-ban történt babilóniai pusztítást.

10:24 „ha" Ez egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a szerz szemszögéb l vagy az irodalmi céljai miatt igaznak t nik. Ebben a szövegkörnyezetben számos ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT szerepel (vö. 24,35,37 és 38-as versek). A 24. versben történ használata megmutatja, hogy hogyan lehet ezt a szerkezetet irodalmi értelemben használni. Ezek a farizeusok

nem hitték igazán, hogy Jézus a Messiás. Lépre csalták.

■ **„mondd meg nekünk nyíltan”** Számos dolog van ebben a versben, amit meg lehetne tárgyalni. El ször is, Jézus példabeszédekben tanított, figuratív módon, és kétértelm kijelentésekkel. Ez a Templomban lév tömeg azt szerette volna, ha nyíltan jelenti ki Magát. Lásd Különleges Téma: *Parrésia* a 7:4-ben.

Másodszor, Jézus napjaiban a zsidók várták, hogy a Messiás testet öltött istenség lesz. Úgy t nt, hogy Jézus számos alkalommal célzott az Istennel való egységére (vö. 8:56-59), de ebben a szövegkörnyezetben konkrétan a Messiásra kérdeztek rá. A zsidók azt várták, hogy ez a Felkent úgy fog majd cselekedni, mint Mózes (vö. V. Mózes 18:15,19). Jézus pontosan ezt t ette a hatodik fejezetben. Cselekedetei ÓSZ-i próféciákat töltött be, különösen is a vak meggyógyítása (9. fejezet). Az összes szükséges bizonyíték a kezükben volt. A probléma az volt, hogy Jézus nem illett bele a hagyományos katonai, nemzeti elvárásaikba, ami a Messiást illette.

10:25 „Atyám nevében végzett cselekedeteim tanúskodnak mellettem” Jézus bizonygatta, hogy a cselekedetei igazolják a követeléseit (vö. 2:23; 5:36; 10:25,38; 14:11; 15:24).

10:28 „Én örök életet adok nekik” Az örök élet egyszerre jelent mennyiséget és min séget is. Ez az új korszak élete. Ami most érhet el a Krisztusban való hit által (vö. 3:36; 11:24-26).

■ **„nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki ket az én kezemb l”** Ez egy DUPLATAGADÁS AORISZT KÖT MÓDÚ KÖZÉPIGÉVEL. Ez az egyik leger teljesebb igevers az ÚSZ-ben a hív biztonságát illet leg (vö. 6:39). Nyilvánvaló, hogy az egyetlen, aki el tud minket választani Isten szeretetét l, az mi magunk vagyunk (vö. Róm a 8:38-39; Gal. 5:2-4) . Az üdvbizonyosságnak egyensúlyban kell lennie a kitartással. Az üdvbizonyosságnak a Háromegy Isten személyén és tettein kell alapulnia.

János Evangéliuma meger síti azok üdvbizonyosságát, akik folyamatosan Krisztusba helyezik hitüket. Egy kezdeti döntéssel indul, amikor megtérünk és hiszünk, ami életstílus-szer hitet eredményez. A teológiai probléma az, amikor ez a személyes kapcsolat egy termékké fajul, amit birtoklunk ("egyszer megmenekült, végleg megmenekült"). A folyamatos hit az igaz üdvösség bizonyítéka (vö. Zsidók, Jakab és I. János).

10:29

NASB, NKJV **„Az én Atyám, aki nekem adta ket, mindennél nagyobb”**
NRSV **„Amit az én Atyám nekem adott, nagyobb mindennél”**
TEV **„Amit az én Atyám nekem adott, mindennél nagyobb”**
NJB **„Az Atya, amiért nekem adta ket, mindenkinél nagyobb”**

A kérdés az, hogy a "nagyobb mint" kifejezésnek mi a tárgya: (1) az emberek, akiket Isten Jézusnak adott (NRSV, TEV) vagy (2) Isten Maga (NASB, NKJV, NJB). Ennek a versnek a második része azt sugallja, hogy valaki megpróbálhatja elragadni Jézus követ it. Teológiailag ez a második lehet ség t nik a legjobbnak. Lásd az üdvbizonyosságról szóló Különleges Témát a 6:37-ben.

Ez egy csodálatos igeszakasz a hív üdvbizonyosságáról ami az Atya hatalmán alapszik! A hív biztonsága, mint minden bibliai igazság, egy feszültséggel teli szövetségi formában jelenik meg. A hív k reménye és üdvbizonyossága a Háromegy Isten személyében van, az irgalmában és kegyelmében. A hív nek azonban meg kell maradnia a hitben. Az üdvösség egy kezdeti, Lélek-vezette megtér döntéssel és hittel kezd dik. Aminek folyamatos megtérést, hitet, engedelmességet és kitartást kell eredményeznie!

Az Istennel való rendezett kapcsolat dönt bizonyítéka a megváltozott és folyamatosan változó hitélet és szolgálat (vö. Máté 7). Nagyon kevés a bibliai bizonyíték a testies keresztényekre (vö. I. Kor. 2-3). A norma a Krisztusiasság már most is, nem csak a mennyben, amikor majd meghalsz. Nincsenek hiányában a bibliai biztonságnak és bizonyosságnak azok, akik növekszenek,

szolgálnak, még ha küszködnek is a b nnel. De ha nincs gyümölcs, nincs gyökér sem! Az üdvösség csakis ke gyelemb l van, eg yedül hit ál tal, de a v alódi üdv össég "jó cs elekedeteket" f og eredményezni (vö. Ef. 2:10; Jakab 2:14-26).

10:30-33 „Én és az Atya egy vagyunk … Ekkor újra köveket vittek oda a zsidók" Ez c sak egyike azoknak az er teljes kijelentéseknek, amik Jézus Messiásságát és istenségét jelentik ki (vö. 1:1-14; 8:58; 14:8-10) . A z sidók t eljes mé rtékben megértették azt, hogy mit mondo tt, és azt istenkáromlásnak tit ulálták (vö. 33. v ers; 8:59). A III. M ózes 24: 16-ra alapozva meg i s a karták kövezni.

SZÖVEG: 10:31-39
31 Ekkor újra köveket vittek oda a zsidók, hogy megkövezzék. 32 Jézus megszólalt, és ezt mondta nekik: "Sok jó cselekedetet vittem véghez el ttetek az én Atyám nevében: ezek közül melyik cselekedetem miatt köveztek meg engem?" 33 A zsidók így feleltek neki: "Nem jó cselekedetért kövezünk meg téged, hanem káromlásért, és azért, hogy te ember létedre Istenné teszed magadat." 34 Jézus így válaszolt: "Nincs-e megírva a ti törvényetekben: Én mondtam: istenek vagytok? 35 Ha isteneknek mondta azokat, akikhez az Isten igéje szólt, márpedig az Írást nem lehet érvénytelenné tenni, 36 akkor, akit az Atya megszentelt, és elküldött a világba, arról ti azt mondjátok: Káromlást szólsz, mert azt mondtam: az Isten Fia vagyok?! 37 Ha nem az én Atyám cselekedeteit teszem, ne higgyetek nekem; 38 de ha azokat teszem, akkor ha nekem nem is hinnétek, higgyetek a cselekedeteknek, hogy felismerjétek és tudjátok: az Atya énbennem van, és én az Atyában." 39 Ekkor ismét el akarták fogni, de kimenekült a kezük közül.

10:31 Ez a vers J ézus a 30 . v ersben t ett kijelent éséhez k apcsolódik. J ézus egy nagy on sz okatlan rabbinikus ér veléssel v álaszol a v ádjaikra. Alapvet en ez eg y s zójáték az *Elohim* sz óval kapcsolatban, ami Is ten ÓSZ-i ne ve v olt (v ö. I. Móz es 1), d e f ormailag TÖBBESSZÁ MÚ, és gyakran használták angyalokra és emberi vezet kre is (bírák).

10:32 A jó (*kalos*) pásztor az Atyától való jó (*kalos*) cselekedeteket teszi.

10:33 „káromlásért" Jézus tudta, hogy helyesen értették azt a kijelentését, hogy egy az Atyával.

10:34 „a ti törvényetekben" Jézus a Zsoltárokból idéz, de "a Törvénynek" hívja (vö. 12:3; 15:25; Róma 3:9-19). Az a kifejezés, hogy Törvény, általában Mózes írásaira utalt (Tóra), az I. Mózest l az V. Mózesig. Ez megmutatja ennek a kifejezésnek a szélesebb kör használatát, ami lefedte az egész ÓSZ-et.

■ **„ISTENEK VAGYTOK"** Jézus a Z solt. 82:6 -ból idézett. Az *Elohim* sz ót használta, hog y emberi bír ákra utaljon. Ezeket a bírá kat (bár g onoszak v oltak) a "fenséges Isten fia inak" hív ták. Ezek a zsidók azért támadták Jézust, mert bár ember volt, azt vallotta magáról, hogy egy Istennel. Mégis más embereket (II. Mózes 4:16; 7:1; 22:8-9; Zsolt. 82:6; 138:1) "isteneknek" neveztek.

Jézus rabbinikus érvelése úgy t nik, hogy ezt a vonalat követi: az Írások igazak, embereket hívnak *Elohimnak*; ezért hát miért hívtok Engem istenkáromlónak, amiért azt állítom, hogy Én a z Isten F ia va gyok? Az *Elohim* k ifejezés TÖBBESSZÁMÚ a hé berben, d e EG YESSZÁMBAN fordították le, és EGYESSZÁMÚ igét használnak, amikor az ÓSZ-i Istenségre utalnak vele. Lehet, hogy ez egy tipikus Jánosi szójáték: (1) egy kifejezésnek két értelme is van, és (2) a görög kérdés "igen" választ vár.

10:35 „(márpedig az Írást nem lehet érvénytelenné tenni)" János gyakran kommentálja Jézus párbeszédeit. N em biztos az, hog y ki m ondta e zt, J ézus vagy J ános. B ár mi vel mind a k etten

ugyanúgy ihletettek, nem is számít. Az idézet lényege, hogy az Írások megbízhatóak. Jézus és az Apostolok is úgy tekintették az ÓSZ-et és annak magyarázatait, mint Isten valódi szavait (vö. Máté 5:17-19; I. Kor 2:9-13; I. Thessz. 2:13; II. Tim. 3:16; V. Mózes 1:23-25; II. Péter 1:20-21; 3:15-16).

H. C. G. Moule Püspök a *The Life of Bishop Moule* (Moule Püspök Élete) cím könyvében ezt mondja:

> „ (Krisztus) abszolút módon bízott a Bibliában, és bár vannak benne olyan dolgok, amik megmagyarázhatatlanok és zavarosak, amik annyiszor zavarba ejtettek, mégis nem vakon, hanem tisztelettel fogok bízni a Könyvben Miatta” (138. oldal).

10:36 Ebben a versben Jézus azt vallja, hogy az Atya kiválasztotta (vagy ''felszentelte" vagy "megszentelte") t és elküldte t (Messiásként). Ezért tehát minden bizonnyal meg van a joga arra, hogy az "Isten Fiának" hívják. Ahogy Izrael bírái képviselték Istent (vö. Zsolt. 82:6), úgy is képviseli az Atyát szóban és tettben).

10:37 Pontosan ez az, amit a 19-21-es versek is mondtak. Jézus csodái Isten munkáját tükrözik vissza.

10:37,38 „ha … ha” Ez ek ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOK. Jézus az Atya cselekedeteit tette. Ha ez valóban így van, akkor hinniük kellene Benne, és biztosnak kellene lenniük, hogy és az Atya egyek (vö. 30. és 38. versek). Lásd Különleges Téma: Benne Maradás az I. János 2:10-ben.

10:39 Ez egyike azoknak a számos alkalmaknak, amikor Jézus egérutat nyert azok el l, akik bántani akarták (vö. Lukács 4:29-30; János 8:59). Nem tudjuk, hogy ezek a menekülések (1) csodáknak tudható be, vagy (2) annak, hogy Jézus fizikailag hasonlított az átlag emberhez, ami miatt elvegyülhetett a tömegben.

SZÖVEG: 10:40-42
40 Jézus újra elment a Jordánon túlra, arra a helyre, ahol korábban János keresztelt, és ott tartózkodott. 41 Sokan mentek oda hozzá, és azt mondták, hogy János nem tett ugyan egyetlen csodát sem, de mindaz, amit János róla mondott, igaz volt. 42 És ott sokan hittek benne.

10:40 Ez a Jordánon túli területre utal, ami szemben volt Jerikóval, közel ahhoz a városhoz, amit Bethániának hívtak.

10:42 Míg a zsidó vezet k elutasították Jézust, addig nagyon sokan a köznép közül (a területen lakók) hittel válaszolt Neki (vö. 2:23; 7:31; 8:30). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért keveri János olyan gyakran ezeket a metaforákat (Példa: "Jézus a juhok ajtaja is és a jó pásztor is")?
2. Mi a János 10 ÓSZ-i háttere?
3. Mi a jelent sége annak, hogy Jézus "leteszi az Életét"?
4. Miért vádolták Jézust a zsidók állandóan azzal, hogy démonmegszálott?
5. Miért olyan fontosak Jézus cselekedetei?
6. Hogyan kapcsoljuk a "hív k biztonságát" a "szentek kitartásához"?

JÁNOS 11

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	JB
Lázár halála	Lázár halála	Lázár Feltámasztása	Lázár halála	Lázár Feltámadása
11:1-16 11	:1-16	11:1-6	11:1-3	11:1-4
			11:4	
			11:5-7	11:5-10
		11:7-16		
			11:8	
			11:9-11	
			1	1:11-16
			11:12	
			11:13-15	
			11:16	
Jézus a Fe ltámadás és az Élet	Én Vagyok a Feltámadás és Az Élet		Jézus a Feltámadás é s az Élet	
11:17-27	11:17-27 1	1:17-27 1	1:17-19	11:17-27
			11:20-22	
			11:23	
			11:24	
			11:25-26	
			11:27	
Jézus Könnyekre Fakad	Jézus és Halál, az Utolsó Ellenség		Jézus Könnyekre Fakad	
11:28-37	11:28-37 1	1:28-37 1	1:28-31	11:28-31
			11:32	11:32-42
			11:33-34a	
			11:34b	
			11:35-36	
			11:37	
Lázárt V isszahozza az Életbe	Lázár F eltámasztása A Halálból	L	ázárt Visszahozza az Életbe	
11:38-44	11:38-44 1	1:38-44 1	1:38-39a	
			11:39b	
			11:40-44	
			1	1:43-44
A Terv Jézus Megölésére	A Terv Jézus Megölésére		A Jézus Elleni Terv	A Zsidó Vezet k Eldöntik, Hogy Jézusnak Meg Kell Halnia
11:45-53	11:45-57 1	1:45-53 1	1:45-48	11:45-54
			11:49-52	
			11:53-54	
11:54		11:54		Közeleg a Páska
11:55-57		11:55-57	11:55-57 1	1:55-57

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a

saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sődlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a t e témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 11:1-16
1 Volt pedig egy beteg ember, Lázár, Betániából, Máriának és testvérének, Mártának a
falujából. 2 Mária volt az, aki megkente az Urat kenettel, és megtörölte a lábát a hajával: az
testvére, Lázár volt a beteg. 3 A n vérei megüzenték Jézusnak: "Uram, íme, akit szeretsz,
beteg." 4 Amikor Jézus ezt meghallotta, ezt mondta: "Ez a betegség nem halálos, hanem az
Isten dics ségét szolgálja, hogy általa megdics üljön az Isten Fia." 5 Jézus szerette Mártát,
ennek n vérét és Lázárt. 6 Amikor tehát meghallotta, hogy beteg, két napig azon a helyen
maradt, ahol volt, 7 de azután így szólt tanítványaihoz: "Menjünk ismét Júdeába!" 8 A
tanítványok ezt mondták neki: "Mester, most akartak megkövezni a zsidók, és ismét oda
mégy?" 9 Jézus így válaszolt: "Nem tizenkét órája van-e a nappalnak? Ha valaki nappal jár,
nem botlik meg, mert látja a világ világosságát, 10 de ha valaki éjjel jár, megbotlik, mert nincs
világossága." 11 Ezeket mondta nekik, és azután hozzátette: "Lázár, a mi barátunk elaludt, de
elmegyek, hogy felébresszem." 12 A tanítványok ezt felelték rá: "Uram, ha elaludt,
meggyógyul." 13 Pedig Jézus a haláláról beszélt, de k azt gondolták, hogy álomba merülésr l
szól. 14 Akkor azután Jézus nyíltan megmondta nekik: "Lázár meghalt, 15 és örülök, hogy
nem voltam ott: tiértetek, hogy higgyetek. De menjünk el hozzá!" 16 Tamás, akit Ikernek
neveztek, azt mondta tanítványtársainak: "Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele."

11:1 „volt pedig egy beteg ember” Ez BEFEJEZETLEN IGEID . Ez azt sugallja, hogy már régóta beteg volt. Bár a BEFEJEZETLEN IGEID T úgy is lehet értelmezni, hogy "most betegedett meg".

■ **„Lázár”** Ez a héber "Eleazer" név, ami azt jelenti, hogy "Isten segít" vagy hogy "Isten a segít ". János feltételezte, hogy az olvasók tudtak Jézus Máriával, Mártával és Lázárral való barátságáról (vö. Lukács 10:38-42, ami az egyetlen hely az Együttlátókban, ahol meg vannak említve).

■ **„Betánia”** Ez egy másik helység, nem az a Betánia, ami az 1:28-ban és a 10:40-ban van megemlítve, amelyik közel van Jerikóhoz a Jordán folyó partján. Ez a Betánia körülbelül 3,2 km-re volt Jeruzsálemt l délkeletre, ugyanazon a hegygerincen, mint az Olajfák Hegye. Ez egyike volt azoknak a helyeknek, ahol Jézus megszállt, amikor Jeruzsálemben volt.

■ **„Mária”** Ez a héber "Mirjam" név.

■ **„Márta”** Ez az arám kifejezés a "háziasszonyra". Szokatlan dolog, hogy Márta, aki a legid sebb volt, nem lett legel ször megemlítve; lehetséges, hogy a Lukács 10:38-42-re utal.

11:2 „Mária volt az, aki megkente az Urat kenettel, és megtörölte a lábát a hajával” Mária odaszántságának ezen feljegyzése (vö. 12:2-8) párhuzamos mind Máté (vö. 26:6-13) és Márk (vö. 14:3-9) feljegyzésével. Az az asszony, aki a Lukács 7:36-ban lett feljegyezve egy hasonló megkenéssel kapcsolatban, az egy másik asszony.

Ez a vers egy olyan eseményt ír le, ami még nem lett az Evangéliumban feljegyezve. A 12. fejezetben kerül megemlítésre. Sokan feltételezik azt, hogy ez azt sugallja, hogy János az várta az olvasóitól, hogy más forrásokból ismerik azt a családot.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A FELKENETÉS/MEGKENÉS A BIBLIÁBAN

A. Használták szépészetre (vö. V. Mózes 28:40; Ruth 3:3; II. Sám. 12:20; 14:2; II. Kor. 23:1-5; Dán. 10:3; Ámós 6:6; Mik. 6:15)
B. Használták vendégfogadásnál (vö. Zsolt. 23:5; Lukács 7:38, 46; János 11:2)
C. Használták gyógyításra (vö. Ézs. 6:1; Jer. 51:8; Márk 6:13; Lukács 10:34; Jakab 5:14) [az Ezék. 16:9-ben higiéniás eszközként használták]
D. Használták a temetésre való felkészülésnél (vö. I. Mózes 50:2; II. Krón. 16:14; Márk 16:1; János 12:3,7; 19:39-40)
E. Használták vallási értelemben is (tárgyként, vö. I. Mózes 28:18, 20; 31:13 [oszlop], II. Mózes 29:36 [az oltár]; II. Mózes 30:36; 40:9-16; III. Mózes 8:10-13; IV. Mózes 7:1) [a sátor])
F. Használták vezet k beiktatására
   1. Papoknál
      a. Áron (vö. II. Mózes 28:41; 29:7; 30:30)
      b. Áron fiai (vö. II. Mózes 40:15; III. Mózes 7:36)
      c. általános kifejezésként vagy címként (vö. Iv. Mózes 3:3; III.Mózes 16:32)
   2. Királyoknál
      a. Isten által (vö. I. Sám. 2:10; II. Sám. 12:7; II. Kir. 9:3,6,12; Zsolt. 45:7; 89:20)
      b. a próféták által (vö. I. Sám. 9:16; 10:1; 15:1,17; 16:3,12-13; I. Kir. 1:45; 19:15-16)
      c. a papok által (vö. I. Kir. 1:34,39; II. Kir. 11:12)
      d. a vének által (vö. Bírák 9:8,15; II. Sám. 2:7; 5:3; II. Kir. 23:30)
      e. Jézus követ ire (vö. II. Kor. 1:21; I. János 2:20, 27 [*chrisma*])
      f. isteni szabadítás hitetlen eszközeinél
         (1) Círus (vö. Ézs. 45:1)
         (2) Tírusz Királya (vö. Ezék. 28:11)
      g. a "Messiás" kifejezés azt jelenti, hogy "a Felkent"
      h. Jézusra, mint Messiási királyra (vö. Zsolt. 2:2; Lukács 4:18 [Ézs. 61:1]; Apcsel. 4:27; 10:38; Zsid. 1:9 [Zsolt. 45:7[)
   3. valószín leg prófétákra is (vö. 61:1)

11:3 „n vérei megüzenték Jézusnak” Üzenetet küldtek Jézushoz, aki Péreában volt, a Jordánon túl.

■ **„íme, akit szeretsz, beteg”** Ez megmutatja, hogy Jézusnak milyen különleges kapcsolata volt ezzel a családdal. Ez a görög *phileó* kifejezés. Bár a koine görögben a *phileó* és az *agapaó*

kifejezések felcserélhet ek (vö. 5. vers; 3:35; 5:20).

11:4 „Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dics ségét szolgálja" Ez azt sugallja, hogy Jézus tudta, hogy Lázár beteg volt. Megengedte, hogy meghaljon, hogy az Atya megmutathassa az erejét Rajta keresztül azzal, hogy feltámasztja Lázárt a halálból. A betegség és a szenvedés néha benne vannak Isten akaratában (vö. Jób könyve; II. Kor. 12:7-10).

■ **„az Isten dics ségét"** Lásd az 1:14 jegyzetét.

■ **„hogy általa megdics üljön az Isten Fia"** Az "Isten" kifejezés neme nincs megjelölve a régi papirusz kéziratokban, sem a P[45] sem a P[66] nem említi. A betegség mind az Atyára mind a Fiúra dics séget hozna. Jézus dics sége ebben a felállásban sokkal másabb, mint ahogy az várnánk. Az egész Evangéliumban János úgy utalt Jézus keresztrefeszítésére, mint a megdics ülésére. Lázár feltámasztása fogja azt eredményezni, hogy a zsidó vezet k Jézus halálát akarják.

11:6 „két napig azon a helyen maradt, ahol volt" Jézus addig késlekedett, míg Lázár meghalt! Jézusnak nem voltak kedvencei. Volt ebben a betegségben egy isteni cél is (vö. 15. vers).

11:7 „de azután így szólt tanítványaihoz: „Menjünk ismét Júdeába!" Az a párbeszéd, ami ezután következik megmutatja, hogy a tanítványok jól tudták, hogy a zsidók meg akarták kövezni Jézust (vö. 8. vers; 8:54; 10:39). A tanítványok a hit és a félelem érdekes keverékét mutatják (vö. 16. vers). Tamásra gyakran úgy gondolnak, hogy kétked volt, de itt hajlandó lett volna meghalni Jézussal.

1:9-10 Lehetséges, hogy ezekkel az igeversekkel tudunk visszacsatolni a 8:12-höz és a 9:4-hez (vö. 12:35).

■ **„ha"** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet takar.

11:11 „Lázár, a mi barátunk elaludt" Az ige BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENT módban van. A tanítványok gyakran félreértik Jézust, mert szó szerint veszik (vö. 13. vers). A Jézus által a halálra használt metafora annak az ÓSZ-i használatát tükrözi (vö. V. Mózes 31:16; II. Sám. 7:12; I. Kir. 1:21; 2:10; 11:21,43; 14:20, stb.). Az angol szó ami a "temet t" jelenti, ugyanabból a t b l származik, mint a görög "aludni" szó.

11:12 Ez egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami igaznak t nt a szerz szemszögéb l, vagy az irodalmi céljai miatt.

■ **„ha elaludt, meggyógyul"** Ez szó szerint az a kifejezés, hogy "megmenekül", és ennek az ÓSZ-i használata a "fizikai megmenekülés" (vö. Jakab 5:15).

11:14 „Jézus nyíltan megmondta nekik" Lásd a Különleges Téma: *Parrésia* a 7:4-ben.

11:15 „s örülök, hogy nem voltam ott: tiértetek, hogy higgyetek" Jézus meger síti azt, hogy Lázár feltámasztása nem a Lázárhoz f z d barátsága miatt volt, nem is Mária és Márta gyásza miatt, hanem hogy meger sítse a tanítványok hitét (vö. 14. vers), és a zsidó tömeg hitét is (vö. 43. vers).

11:16 Ez a vers t isztán megmutatja Tamás hitét. Hajlandó lett volna meghalni Jézussal. A tanítványoknak meg kellett hogy mutassa Jézus a halál feletti hatalmát, ami az emberiség hatalmas ellensége volt.

A Tamás az arám "i ker" szót adja vissza, ugyanúgy, mint a Didymus a görögben. Az Együttlátók csak az egyik apostolként sorolják t fel (vö. Máté 10:3; Márk 3:18; Lukács 6:15); János Evangéliuma azonban gyakran beszél róla (vö. 11:16; 14:4; 20:24-29; 21:2).

SZÖVEG: 11:17-27
17Amikor aztán Jézus odaért, megtudta, hogy már négy napja a sírban van. 18Betánia pedig
közel, mintegy félórányira volt Jeruzsálemhez, 19ezért a zsidók közül sokan elmentek
Mártához és Máriához, hogy vigasztalják ket testvérük miatt. 20Márta, amint meghallotta,
hogy Jézus jön, elébe ment, Mária azonban otthon maradt. 21Márta ekkor így szólt Jézushoz:
"Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem. 22De most is tudom, hogy amit
csak kérsz az Istent l, megadja neked az Isten." 23Jézus ezt mondta neki: "Feltámad a
testvéred!" 24Márta így válaszolt: "Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon."
25Jézus ekkor ezt mondta neki: "Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha
meghal is, él; 26és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha. Hiszed-e ezt?" 27Márta így
felelt: "Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, akinek el kell jönnie a
világba."

11:17 „már négy napja a sírban van” A rabbik azt mondták, hogy az emberi lélek a fizikai test közelében marad három napig. Jézus addig késlekedett, hogy négy nap telt el, csak hogy biztos legyen, hogy Lázár valóban halott, és túl volt már minden rabbi reményén is.

11:18 „mintegy félórányira” Szó szerint "tizenöt futamatnyira". (1 futamatnyi = 201,16 méter)

11:19 „ezért a zsidók közül sokan elmentek Mártához és Máriához” Ez egy megszemélyesítés nélküli semleges használata a "zsidók" kifejezésnek, ami Jánosnál általában Jézus ellenségeire utal. Ennek ellenére ebben a szövegkörnyezetben egyszer en csak Jeruzsálem lakosaira utal, akik ismerték ezt a családot (vö. 31., 33., és 45. vers).

11:20 „Mária azonban otthon maradt” A zsidók hagyományosan a padlón ülve gyászoltak.

11:21,32 „Márta ekkor így szólt Jézushoz: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem” Ez egy MÁSOFIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "tényekkel ellentétesnek" hívtak. Így hát a következ képpen hangzik az értelme: „Ha itt lettél volna, márpedig nem voltál, nem halt volna meg a testvérem, márpedig meghalt”. Márta és Mária Jézus felé intézett szavai (32. vers) teljesen megegyeznek. Biztos, hogy gyakran megvitatták ezt a dolgot a gyász négy napja alatt. Ez a két n volt annyira közvetlen kapcsolatban Jézussal, hogy kifejezzék felé a burkolt csalódásukat amiatt, hogy nem jött korábban.

11:22 „De most is tudom, hogy amit csak kérsz az Istent l, megadja neked az Isten” Nem tudjuk pontosan, hogy Márta mit kért Jézustól, hogy mit tegyen, mert a 39. versben meglep dött Lázár feltámadásán.

11:23-24 „Feltámad a testvéred!” Mártának ugyanaz a teológiai szemlélete volt a halál utáni életr l, mint a farizeusoknak, akik hitték a testben való feltámadást az utolsó napon. Korlátozott számú ÓSZ-i bizonyíték áll a rendelkezésünkre ezzel a szemlélettel kapcsolatban (vö. Dán. 12:2; Jób 14:14; 19:25-27). Jézus ezt a doktrinális kijelentést a saját személyévé teszi (vö. 14:6)

11:24 „az utolsó napon” Bár igaz az, hogy János az üdvösség azonnaliságát hangsúlyozza (felismert eszkatalógia), ennek ellenére várja az utolsó id ben ennek a beteljesedését. Ezt számos módon kifejezi:

1. az ítélet/feltámadás napja (vö. 5:28-29; 6:39-40,44,54; 11:24; 12:48)

2. az "óra" (vö. 4:23; 5:25,28; 16:32)
3. Krisztus második eljövetele (vö. 14:3, lehetséges, hogy a 14:18-19,28 és a 16:16,22 Jézus feltámadás utáni megjelenésére utal, és nem az eszkatalogikus eljövetelére).

11:25 „Én vagyok a feltámadás és az élet" Ez egy másik Jézus "Én Vagyok" mondásai közül. Lázár halálával szembesülve Mártát bátorította, hogy higgyen abban, hogy élni fog. Ez a remény az Atya és Jézus személyében és hatalmában gyökerezik (vö. 5:21).

11:26 „aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha" Számos szintaktikai jelent sége van ennek a szövegnek: (1) a "mindenki, aki" egyetemes f név; (2) a JELENIDEJ MELLÉKNÉVI IGENEVEK, amik a folyamatos hit szükségességét mutatják (25. és 26. vers); és (3) a halállal kapcsolatos dupla tagadás, "nem hal meg soha", ami nyilvánvalóan a szellemi halálra utal. Az örök élet egy jelen valóság a hív k számára, s nem egy jöv beli esemény.

11:27 „Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, akinek el kell jönnie a világba." Ez az állítás BEFEJEZETT IGEID BEN hangzott el. Ez egy nagyon er teljes megvallása a Jézusba, mint Messiásba vetett hitér l. Teológiailag egyenérték Péter megvallásával, amit Cézáreában tett (vö. Máté 16).

Számos különböz címet használ, hogy kimutassa hitét
1. a Krisztus (ami a Messiás, a Felkent görög fordítása volt)
2. az Isten Fia (a Messiás ÓSZ-i címe)
3. Az, aki eljövend (ez egy másik ÓSZ-i cím arra, akit Isten ígért meg, aki el fogja hozni az igazságosság új korszakát, vö. 6:14)

János a párbeszédet használja, mint irodalmi technikát arra, hogy az igazságot közvetítse. János evangéliumában számos Jézusba vetett hit megvallása lett feljegyezve (vö. 1:29, 34,41,49; 4: 42; 6:44,69; 9:35-38; 11:27). Lásd Különleges Téma: A Hinni szó használata János által a 2:23-ban.

SZÖVEG: 11:28-29
[28]Miután ezt mondta, elment, és titokban szólt a testvérének, Máriának: "A Mester itt van, és hív téged." [29] pedig, amint ezt meghallotta, gyorsan felkelt, és odament hozzá.

SZÖVEG: 11:30-37
[30]De Jézus még nem ért be a faluba, hanem azon a helyen tartózkodott, ahol Márta találkozott vele. [31]A zsidók, akik vele voltak a házban, és vigasztalták, látták, hogy Mária hirtelen felállt, és kiment. Utánamentek tehát, mert azt gondolták, hogy a sírbolthoz megy, hogy ott sírjon. [32]Mária pedig, amint odaért, ahol Jézus volt, meglátta t, leborult a lába elé, és így szólt hozzá: "Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem." [33]Amikor Jézus látta, hogy Mária sír, és a vele jött zsidók is sírnak, megrendült lelkében és háborgott, [34]és megkérdezte: "Hova helyeztétek t?" Azt felelték: "Uram, jöjj és lásd meg!" [35]Jézus könnyekre fakadt. [36]A zsidók ezt mondták: "Íme, mennyire szerette!" [37]Közülük néhányan pedig így szóltak: " , aki a vak szemét megnyitotta, nem tudta volna megtenni, hogy ez ne haljon meg?"

11:30 Ez megint csak egy szemtanúságra utaló részlet az apostoli szerz t l.

11:33
NASB „megrendült lelkében és háborgott"
NKJV „felnyögött lelkében és háborgott"
NRSV „nagyon zaklatott volt lelkében és megrendült"

TEV „megérintette a szívét és megrendült”
NJB „nagyon bánatos volt és mélységes sóhajjal...”

Ez szó szerint azt jelenti, hogy "felhorkant lelkében". Ez egy idióma, amit általában haragra használtak (vö. Dán. 11:30 [LXX]; Márk 1:43; 14:5). De ebben a szövegkörnyezetben egy olyan fordítás, ami mély érzelmeket mutat, sokkal inkább megfelel bb (vö. 38. vers). Bár néhány kommentátor úgy látja ez az er teljes érzelem, lehetséges harag, hogy a halálra irányul, Jézusnak valójában igazán emberi, empatikus érzelmei voltak (vö. 33,35,36,38-as versek) ami itt ki is mutat a barátai felé.

11:37 Ez a kérdés "igen" választ vár.

SZÖVEG: 11:38-44
38 Jézus - még mindig mélyen megindulva - a sírhoz ment: ez egy barlang volt, és k fekü dt
rajta. 39 Jézus így szólt: "Vegyétek el a követ." Márta, az elhunyt testvére így szólt hozzá:
"Uram, már szaga van, hiszen negyednapos." 40 Jézus azonban ezt mondta neki: "Nem
mondtam-e neked, hogy ha hiszel, meglátod az Isten dics ségét?" 41 Elvették tehát a követ,
Jézus pedig felemelte a tekintetét, és ezt mondta: "Atyám, hálát adok neked, hogy
meghallgattál. 42 Én tudtam, hogy mindig meghallgatsz, csak a körülálló sokaság miatt
mondtam, hogy elhiggyék, hogy te küldtél engem." 43 Miután ezt mondta, hangosan kiáltott:
"Lázár, jöjj ki!" 44 És kijött a halott, lábán és kezén pólyákkal körülkötve, arcát kend
takarta. Jézus szólt nekik: "Oldjátok fel, és hagyjátok elmenni!"

11:38 „egy barlang” Ebben az id szakban Palesztinában a sírok (1) sziklába vájt barlangok voltak, amit egy kör alakú k vel zártak le, amit egy árokba vezettek, vagy (2) egy üreg, amit a földbe vájtak, és nagy kövekkel fedték le. Régészeti szemszögb l Jeruzsálem környékére az els lehet ség illik a leginkább.

11:39 „Vegyétek el a követ” Egy nagyméret k , amit egy árokba csúsztattak bele, így zárták le a sírokat.

■ **„hiszen negyednapos”** Egy egy görög idióma, ami szó szerint azt jelenti, hogy "negyednapos ember".

11:40 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy a cselekedet lehetséges, s t, nagyon is valószín . Ez a vers egy olyan kérdés, ami "igen" választ vár.

■ **„az Isten dics ségét”** Isten dics sége kijelentetett Jézus cselekedeteiben (vö. 4. vers). Egy teljesebb jegyzetet lásd az 1:14-ben.

11:41 „Jézus pedig felemelte a tekintetét” A zsidó imádság normális pozitúrája az volt, hogy a kezeiket és a szemeiket (nyitva) a menny felé emelik.

11:42 Ez a v ers fogalmazza meg Jézus imádságainak és csodáinak célját. Jézus gyakran tett csodákat hogy er sítse a tanítványok hitét, és, mint ebben az esetben is, a jeruzsálemi zsidókban hitet ébresszen.

Teológiailag Jézus újra kijelenti a csodáiban az Atya hatalmát és els dlegességét (vö. 5:19,30; 8:28; 12:49; 14:10). Ez a csoda felfedi Jézus az Atyával való bens séges kapcsolatát.

11:43 „hangosan kiáltott: „Lázár, jöjj ki!”” Azt mondják, hogy ha Jézus nem mondta volna kimondottan, hogy Lázár gyere ki, akkor az egész temet el jött volna!

11:44 A testet a temetésre úgy készítették el , hogy megmosták vízzel, aztán lenvászon ruhacsíkokkal, amik át voltak itatva különböz f szernövényekkel, betekerték, hogy elrejtsék a szagokat. A halottakat huszonnégy órán belül el kellett temetni, mert a zsidók nem balzsamozták be a halottaikat.

KÜLÖNLEGES TÉMA: TEMETKEZÉSI SZOKÁSOK

I. Mezopotámia
   A. A helyes/megfelel temetés nagyon fontos volt a boldog másvilági élethez.
   B. Egy példa egy mezopotámiai átokra: "Ne fogadja be a föld a hulláitokat!"
II. Ószövetség
   A. A helyes/megfelel temetés nagyon fontos volt (vö. Préd. 6:3).
   B. Nagyon gyorsan elvégezték (vö. Sára az I. Mózes 35:19-ben és figyeljük meg az V. Mózes 21:23-ban).
   C. A helytelen/nem megfelel temetés a megvetés és a b n jele volt
      1. V. Mózes 28:26
      2. Ézsaiás 14:2
      3. Jeremiás 8:2; 22:19
   D. Ha lehetséges volt, akkor a temetést családi kriptákban vagy barlangokban végezték a lakóhelyük területén.
   E. Nem volt balzsamozás, mint például Egyiptomban. Az emberiség a porból lett és vissza kell térnie a porba (pl. I. Mózes 3:19; Zsolt. 103:14; 104:29).
   F. A rabbinikus Judaizmusban nehéz volt egyensúlyban tartani a test helyes tiszteletét és kezelését és a holttestekhez köt d ceremoniális tisztátalanság elképzelését.
III. Újszövetség
   A. A temetés gyorsan követte a halált, általában huszonnégy órán belül. A zsidók gyakran figyelték a sírt még három napig, mert úgy hitték, hogy a lélek vissza tud térni a testbe ezalatt az id korlát alatt (vö. János 11:39).
   B. A temetés magában foglalta a test megtisztítását és bepólyálását különböz f szernövényekkel (vö. János 11:44; 19:39-40).
   C. Nem voltak megkülönböztetett zsidó vagy keresztény temetkezési szokások az els századi Palesztinában, s különböz tárgyakat sem helyeztek a sírba.

SZÖVEG: 11:45-46
45 Ekkor sokan hittek benne azok közül a zsidók közül, akik elmentek Máriához és látták, amit Jézus tett. 46 Némelyek pedig közülük elmentek a farizeusokhoz, és elmondták nekik, miket tett Jézus.

11:45 „sokan hittek benne azok közül a zsidók közül” Ez az evangélium témája (vö. 20:30-31). Ez a kifejezés visszatér motívummá válik (vö. 2:23; 7:31; 8:30; 10:42; 11:45; 12:11, 42). Ennek ellenére újra csak meg kell állapítanunk, hogy a János Evangéliumában a hitnek számos szintje létezik, és nem mindig az üdvözít hitr l van szó (vö. 2:23-25; 8:30). Lásd Különleges Téma a 2:23-ban.

11:46 „Némelyek pedig közülük elmentek a farizeusokhoz, és elmondták nekik, miket tett Jézus” Fantasztikus a szellemi vakság mértéke, f leg a csodálatos tanítások és csodák fényében. S t, Jézus felosztja az összes csoportot aszerint, hogy ki az, aki hitt benne, és ki az, aki elutasítja a Róla szóló igazságot. Még egy ilyen er teljes csoda sem, mint amilyen ez volt, nem vezet el mindenkit a hitre (vö. Lukács 16:30-31).

SZÖVEG: 11:47-53

**47Összehívták tehát a f papok és a farizeusok a nagytanácsot, és így szóltak: "Mit tegyünk?
Ez az ember ugyanis sok jelt tesz. 48Ha egyszer en csak hagyjuk   t, mindenki hisz majd
benne, aztán jönnek a rómaiak, és elveszik t lünk a helyet is, a népet is." 49Egyikük pedig,
Kajafás, aki f pap volt abban az esztend ben, ezt mondta nekik: "Ti nem értetek semmit.
50Azt sem veszitek fontolóra: jobb nektek, hogy egyetlen ember haljon meg a népért, semhogy
az egész nép elvesszen." 51Mindezt pedig nem magától mondta, hanem mivel f pap volt abban
az esztend ben, megjövendölte, hogy Jézus meg fog halni a népért; 52és nem is csak a népért,
hanem azért is, hogy Isten szétszóródott gyermekeit egybegy jtse. 53Attól a naptól fogva
egyetértettek abban, hogy megölik   t.**

11:47 „Összehívták tehát a f papok és a farizeusok a nagytanácsot” Ez a Szanhedrinre vonatkozik, ami a zsidók jeruzsálemi legfels bb bírósága volt. 70 helyi tagja volt. A f papok annak a politikai és vallási ágnak voltak a tagjai, akiket Szadduceusoknak hívtak, akik csak Mózes írásait fogadták el, és tagadták a feltámadást. A Farizeusok voltak a népszer bb, törvénykez bb vallásos csoport, akik vallották/elfogadták a (1) teljes ÓSZ-t; (2) az angyalok szolgálatát; (3) és a halál utáni életet. Elképeszt   lenne, ha ez a két ellenséges csoport egyesült volna bármilyen dologban is.

■ **„Ez az ember ugyanis sok jelt tesz”** Az, ahogy itt Jézusra utalnak, hogy "ez az ember", az elég ledegradáló volt, mivel nem említették meg a nevét. Az is hihetetlen, hogy ilyen hatalmas csodákat látva, mint Lázár feltámasztása, még mindig teljesen elvakította   ket az el ítéletük (vö. II. Kor. 4:4).

11:48 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedet jelent.

■ **„mindenki hisz majd benne”** A Jézusban való bizalmatlanságuk és a T le való félelmük oka a féltékenység és a teológiai egyet nem értés volt. Az a kifejezés, hogy "mindenki" lehet, hogy arra utal, hogy még a Samaritánusok és a pogányok is. Félelmüknek politikai vonatkozása is volt.

■ **„aztán jönnek a rómaiak, és elveszik t lünk a helyet is, a népet is.”** Ez egyike volt a János Evangéliumában található ironikus próféciáknak, mert ez Kr. u. 70-ben sz ó sz erint m egtörtént Titusz hadvezér (kés bb császár) vezetésével.

A Római uralom politikai valósága lényeges része volt a zsidók végidők közöt   d (eszkatalogikus) reményének. Úgy hitték, Isten küldeni fog   egy vallási/katonai alakot, mint az ÓSZ-ben a bírák, aki majd fizikailag meg szabadítja   ket Rómától. Számos önjelölt Messiás lázadásokat szított Palesztinában, hogy bevégezze ezt az elvárást.

Jézus azt állította magáról, hogy az   királysága nem múlandó/politikai uralkodás, hanem egy szellemi uralom, ami az egész földre kiterjed en a jöv ben fog megvalósulni. Azt vallotta, hogy betölti az ÓSZ-i próféciákat, de nem szó szerinti, zsidó, nacionalista értelemben. Mert a legtöbb zsidó elutasította   t a maga korában.

11:49 „Kajafás, aki f pap volt abban az esztend ben” A f papságnak egy életen át   t artó pozíciónak kellett volna lennie, amit a gyermeke örököl, de miután a rómaiak megszállók lettek, az Olajfák Hegyén és a Templom környékét, s mivel ez lehetséges volt, a haszonles   kereskedelemben a legmagasabb árat ígér   alkudozónak adták el. Kajafás KR. u. 18-36-ig volt f pap.

11:50-52 „egyetlen ember haljon meg a népért” Ez egy újabb példa János iróniájára. Kajafás az örömhírt hirdeti!

11:52 „Isten szétszóródott gyermekeit egybegy jtse” Ez úgy t   nik, hogy egy   János által

hozzáadott megjegyzés volt, ami lehet, hogy a 10:16-tal párhuzamos. Utalhat (1) a Palesztinán kívül él zsidókra; (2) fél-zsidókra, mint a Samaritánusok voltak; vagy (3) a pogányokra. A harmadik t nik a legvalószín bbnek.

11:53 „Attól a naptól fogva egyetértettek abban, hogy megölik t” Ez egy visszatér téma Jánosnál (vö. 5:18; 7:19; 8:59; 10:39; 11:8).

SZÖVEG: 11:54 **54Jézus tehát nem járt többé nyilvánosan a zsidók között, hanem elment onnan a pusztához közeli vidékre, egy Efraim nev városba; és ott tartózkodott a tanítványaival.**

11:54 „Jézus tehát nem járt többé nyilvánosan a zsidók között” A János 12 az utolsó próbálkozása Jézusnak, hogy a vallási vezet kkel foglalkozzon.

■ **„egy Efraim nev városba”** Lehetséges, hogy ez a város a Samáriai Bételhez volt köze (vö. II. Krón. 13:19).

SZÖVEG: 11:55.57 **55Közeledett a zsidók húsvétja, és vidékr l sokan felmentek Jeruzsálembe húsvét el tt, hogy megtisztuljanak. 56Keresték Jézust és a templomban megállva így tanakodtak egymás között: "Mit gondoltok, lehet, hogy el sem jön az ünnepre?" 57A f papok és a farizeusok pedig már kiadták a parancsot, hogy ha valaki megtudja, hol van, jelentse be, hogy elfoghassák.**

11:55-57 Ezek az igeversek kötik össze 11. és 12. fejezetet.

11:55 „hogy megtisztuljanak” Ez arra a rituális mosakodásra utal, ami a Páskára való felkészülésre szolgált. Még midig vitáznak arról, hogy meddig tanított, prédikált és szolgált Jézus Palesztinában. Az Együttlátók oly módon lettek megszerkesztve, hogy egy vagy két év teljesen lehetetlen. Bár Jánosnál számos Páska szerepel (ami egy évenkénti ünnep). Három biztosan említésre kerül (vö. 2:13; 6:4; és 11:55) és van egy esetleges negyedik is ami "ünnep"-ként lett megemlítve az 5:1-ben.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást <u>el segít </u> kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért engedte meg Jézus, hogy Lázár meghaljon?
2. Kifelé irányult ez a csoda?
3. Mi a különbség a feltámasztás és az újraélesztés között?
4. Miért döbbentek meg annyira a zsidó vezet k Lázár feltámasztásán?

JÁNOS 12

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Megkenetés Betániában	A Megkenetés Betániában	A Megkenetés Betániában	Jézus Megkenetése Betániában	A Megkenetés Betániában
12:1-8	12:1-8 12:	1-8	12:1-6 12:	1-8
		12:	7-8	
Az Ö sszeesküvés L ázár Ellen	Az Ö sszeesküvés L ázár Megölésére		Az Öss zeesküvés L ázár Ellen	
12:9-11 12:	9-11	12:9-11 12:	9-11	12:9-11
A Di cs séges B evonulás Jeruzsálembe	A Dics séges Bevonulás	Virágvasárnap	A Dics séges Bevonulás Jeruzsálembe	A Messiás Bevonul Jeruzsálembe
12:12-19	12:12-19 12:	12-19	12:12-13 12:	12-19
		12:	14	
		12:	15	
		12:	16	
		12:	18-19	
Néhány Görög Megkeresi Jézust	A Gyümölcsöz Búzaszem	Jézus Nyilvános Szolgálata Befejez dik	Néhány Görög Megkeresi Jézust	Jézus El re Megmondja Halálát és Azutáni Megdics ülését
12:21-26	12:21-26 12:	21-26	12:20-21 12:	20-28a
		12:	22-26	
Az Em berfiának F el Ke ll Emeltetnie	Jézus Megjósolja A Kereszten Való Halálát		Jézus a Haláláról Beszél	
12:27-36a 1	2:27-36	12:27-36a 1	2:27-28a	
		12:	28b	12:28b
		12:	29	12:29
		12:	30-33	
				12:33-36a
		12:	34	
		12:	35-36a	
A Zsidók Hitetlensége	Ki Hitte El A Beszámolónkat?		Az Emberek Hitetlensége	
12:36b-43		12:36b-43	12:36b-38	12:36b
				Befejezés: A Zsidók Hitetlensége
12:	37-41			12:37-38
		12	39-40	12:39-40
		12:	41	12:41
J	árj A Világosságban	1	2:42-43	12:42-50
Ítélet Jézus Szavai Által	12:42-50		Ítélet Jézus Szavai Által	
12:44-50		12:44-50	12:44-50	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne mondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-50-ES VERSEKBE

A. Mind a négy Evangélium feljegyzi Jézus megkenetését az asszony által. Mindazonáltal a Máté 26:6-13, Márk 14:3-9; és a János 12:2-8 a betániai Máriaként, Lázár testvéreként azonosítja, míg a Lukács 7:36-50 egy galileai b nös n ként.

B. A 12. fejezet bezárja Jézus nyilvános szolgálatát. Újra és újra megpróbálta a zsidó vezet ket hitre vezetni. A 11. fejezet azon próbálkozása volt, amikor Jeruzsálem városának embereit próbálta meg hitre vezetni.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 12:1-8
[1]Jézus tehát hat nappal húsvét el tt elment Betániába, ahol Lázár élt, akit feltámasztott a halottak közül. [2]Vacsorát készítettek ott neki, s Márta szolgált fel, Lázár pedig a Jézussal együtt ül k között volt. [3]Mária ekkor el vett egy font drága valódi nárduskenetet, megkente Jézus lábát, és hajával törölte meg; a ház pedig megtelt a kenet illatával. [4]Tanítványai közül az egyik, Júdás Iskáriótes, aki el akarta t árulni, így szólt: [5]"Miért nem adták el inkább ezt a kenetet háromszáz dénárért, és miért nem juttatták az árát a szegényeknek?" [6]De nem azért mondta ezt, mintha a szegényekre lett volna gondja, hanem azért, mert tolvaj volt, és a nála lev erszényb l elszedegette, amit beletettek. [7]Jézus erre így szólt: "Hagyd, hiszen temetésem napjára szánta; [8]mert a szegények mindig veletek lesznek, de én nem leszek mindig veletek!"

12:1 „hat nappal húsvét el tt” A Máté 26:2-höz képest a kronológiai sorrend itt különbözik. Emlékeznünk kell arra, hogy az evangélium els dleges célja nem a kronológia, hanem hogy reprezentálja Jézus cselekedeteit és az igazságot közvetítse személyér l és munkájáról.

12:2 „készítettek (k)” Az " k" úgy t nik, hogy a betániaiakra utal, akik vendégül látták Jézust és a tanítványait annak tiszteletére, hogy feltámasztotta Lázárt. Mindazonáltal a Máté 26:6-ban Simon, a leprás házában történik mindez.

12:3 „font” Ez egy latin kifejezés volt, ami a római fontra utalt, ami egyenl volt 12 unciával. (kicsit több mint 30dkg. A fordító megjegyzése) Lehetséges, hogy ez a drága f szer volt Mária hozománya. Nagyon sok hajadon ezt a fajta parfümöt hordta a nyakuk köré téve egy kis tartóban.



NASB „egy font drága valódi nárduskenetet"
NKJV „egy font drága nárdusolajat"
NRSV „egy font drága színtiszta nárdus parfümöt"
TEV „egy egész pint nagyon drága színtiszta nárdus parfümöt"
NJB „egy font nagyon drága kenetet, színtiszta nárdusból"

Elég sok találgatás folyt arról, hogy mi a határozószó jelentése: (1) tiszta; (2) folyadék; vagy (3) e gy h elység n eve. Maga a pa rfüm egy aromás himalayan gyö kérb l szá rmazik, ami na gyon drága volt.

■ **„megkente Jézus lábát"** Más evangéliumi feljegyzések ug yanerr l az es eményr l úgy számolnak be, hogy az asszony a fejét kente meg. Úgy t nik, hogy Mária az egész testét megkente, kezdve a fejével, és a lába felé haladt. Az ok, amiért Jézus lábai kilátszottak az, hogy egy alacsony asztalnál a bal könyökére támaszkodott.

Ez eg yike János kett s értelm ki fejezéseinek. Ezt a f szert arra használták, hog y a t estet el készítsék a t emetésre (v ö. 19:40) . L ehetséges, hog y Mária többet megértett Jézus köze lg haláláról szóló üzenetéb l, mint a tanítványok (vö. 7. vers). Lásd Különleges Téma a felkenetésr l a 11:2-ben.

12:4 „Júdás Iskáriótes" Az "Iskáriótes"-nek két lehetséges szótani eredete létezik: (1) Júda városa (Kerioth, vö. Józ s. 15:25); vagy (2) a "b érgyilkosok kés ére" sz olgáló kifejezés. Az ös szes evangélium író közül J ános h asználja a l egdurvább ki jelentést J údásról (v ö. 6 . vers). L ásd a teljesebb jegyzetet a 18:1-ben.

■ **„elárulni"** Ennek a kifejezésnek általában nincs meg ez a mellékértelme. Szó szerint azt jelenti, hogy "átadni" vagy "kiadni" jogi értelemben, vagy rábízni valamit valakire.

12:5 „háromszáz dénárért" Egy dénár volt egy katona vagy egy napszámos egy napi keresete; így hát ez majd egy éves keresetnek számított.

12:6
NASB, NKJV „a pénzes dobozból" (az NASB-nak megfelel magyar erszényt használ)
NRSV „a közös erszényb l"
TEV „a pénzes zacskóból"
NJB „a közös összegb l"

Ez a s zó azt jelenti, hogy "kis dobozka". Eredetileg zenészek használták, hogy a hangszereik fúvós részeit tartsák benne.

■ **„elszedegette, amit beletettek"** A g örög kifejezés a "v inni, hordo zni". Két különböz értelemben használták: (1) hordozta a dobozkát, d e (2) el i s vett a dobozka tartalmából. E z az állítás lehet, hog y az ért l ett feljegyezve, hogy megmutassa, hogy J údás a s zegényekkel v aló tör dése az 5. versben valójában egy kifogás volt arra, hogy még többet tudhasson magának.

12:7 Ez eg y fura vers. Ny ilvánvaló, hog y összeköti ezt a nag ylelk ségr l és odaszánásról sz óló cselekedetet egy hasonló folyamattal, amit temetésnél szoktak végezni (vö. 19:40). Ez egyike János profetikus tetteinek.

12:8 „mert a szegények mindig veletek lesznek" Ez a z V. Mózes 15:4,11-hez kapcsolódik. Ez nem egy a sz egényeket becsmérl megjegyzés volt, h anem a M essiás jelenlétének hangsúlyozása. Az ÓSZ elég egyedülálló a közel keleti si irodalmi feljegyzések között, a szegények jogaival és a velük való tör déssel kapcsolatos feljegyzései miatt.

SZÖVEG: 12:9-11

[9]Nagyon sokan megtudták a zsidók közül, hogy ott van, és odamentek; nemcsak Jézus miatt, hanem azért is, hogy lássák Lázárt, akit feltámasztott a halottak közül. [10]A f papok pedig elhatározták, hogy Lázárt is megölik, [11]mert a zsidók közül sokan miatta mentek oda, és hittek Jézusban.

12:9 „Nagyon sokan megtudták a zsidók közül, hogy ott van" Elég szokatlan használata ez a zsidók ki fejezésnek Jánostól. Általában ez a Jézussal s zemben álló vallási vezet kre utal. Mindazonáltal a 11:19,45-ben és a 12:7-ben úgy t nik, hogy a Jeruzsálem városának lakóira utal, akik Lázár barátai voltak és eljöttek a temetésére.

12:10 „A f papok pedig elhatározták, hogy Lázárt is megölik" El akarták távolítani a bizonyítékot! Motivációjuk a félelem (vö. 18:48) és a féltékenység (vö. 11:48; 12:11).

Bizonyára azt gondolták, hogy Jézus tette egy elszigetelt, ritka esemény volt. A vaksága és el ítéletei ezeknek a zsidó vezet knek a bukott emberiség sötétségét tükrözi vissza.

12:11 Ez a 11:45-re utal vissza. Lásd Különleges Téma: A "hinni" szó használata János által a 2:23-ban.

SZÖVEG: 12:12-19

[12]Másnap, amikor az ünnepre érkez nagy sokaság meghallotta, hogy Jézus Jeruzsálembe jön, [13]pálmaágakat fogtak, kivonultak a fogadására, és így kiáltottak: "Hozsánna! Áldott, aki az Úr nevében jön, az Izráel Királya!" [14]Jézus pedig egy szamárcsikóra találva, felült rá, ahogyan meg van írva: [15]"Ne félj, Sion leánya, íme, királyod jön, szamárcsikón ülve." [16]Tanítványai el ször nem értették mindezt, de miután Jézus megdics ült, visszaemlékeztek arra, hogy az történt vele, ami meg volt írva róla. [17]A sokaság, amely vele volt, amikor Lázárt kihívta a sírból, és feltámasztotta a halálból, most bizonyságot tett mellette. [18]Elébe is azért vonult ki a sokaság, mert hallották, hogy ezt a jelt tette. [19]A farizeusok pedig így szóltak egymáshoz: "Látjátok, hogy semmit sem tudtok elérni: íme, a világ t követi!"

12:12 „az ünnepre érkez nagy sokaság" Három olyan ünnep volt, amin a zsidó férfiaknak kötelez volt részt venni (vö. II. Mózes 23:14-17; III. Mózes 23; V. Mózes 16:16). A Palesztinán kívül (diaszpórában) él zsidók egy életen át tartó vágya volt, hogy felmehessenek egy ünnepre Jeruzsálembe. Ezalatt a konkrét ünnepek alatt Jeruzsálem lakossága háromszorosára-ötszörösére n tt. Ez a kifejezés erre a hatalmas számú kíváncsi zarándokra utal, akik hallottak Jézusról, és látni akarták t.

12:13 „pálmaágakat" Ez egy elég szokatlan görög kifejezés a pálmaágakra. Néhányan azt gondolják, hogy egy id ben a pálmafák az Olajfák Hegyének lankáin n tt (pl. Jozefusz), míg mások úgy, hogy Jerikóból importálták ket. Úgy t nik, hogy a gy zelem jelképe volt (vö. Jel. 7: 9). Minden évben használták ezeket a Sátoros és a Páska ünnepén.

■ **„így kiáltottak"** Ez egy BEJEZETLEN IGEID , ami azt jelenti, hogy ez egy (1) a múltban történt ismétl d cselekedet volt; vagy (2) a múltban történt cselekedet kezdetét jelenti.

■ **„Hozsánna"** Ez a kifejezés azt jelentette, hogy "ments meg most" vagy "kérlek ments meg" (vö. Zsolt. 118:25-26). A Páska ünnep alatt, amikor a Hillel Zsoltárokat (Zsoltárok 113-118) adták el , ekkor hangzott el, miközben a zarándokok a Templom felé meneteltek. Ezek közöl a cselekedetek és kifejezések közül nagyon sok minden évben megismétl dött a Páska ünnepe alatt. De ebben a bizonyos évben megtalálták ezek végs jelentését Jézusban! A tömeg megérezte ezt. A farizeusok pedig felismerték ezt.

■ **„aki az Úr nevében jön"** Pontosan ez az, amit Jézus magáról állított. volt Az, Aki el lett küldve! képviselte YHWH-t.

■

NASB **„az Izráel Királya"**
NKJV, NRSV,
TEV, NJB **„Izrael Királya"**

Ez a kifejezés nem volt része a Zsoltárnak, hanem a tömeg tette hozzá. Úgy t nik, hogy ez egy konkrét utalás arra, hogy Jézus a Messiási Király, aki a II. Sámuel 7-ben lett megígérve (vö. Márk 11:10).

12:14 „szamárcsikón" A szamár volt az izraeli királyok királyi katonai hátasállata (vö. I. Kir. 1:33, 38, 44). Csak a király lovagolhatott a saját szamarán; így hát nagyon fontos volt, hogy Jézus egy olyan szamáron lovagoljon, amin senki sem ült korábban (vö. Márk 11:2).

12:14-15 „ahogyan meg van írva" Ez az idézet a Zakariás 9:9-b l származik. A szamárcsikó nem csak a Messiási királyságáról szól, hanem az alázatról is. Jézus nem egy hódító, katonai alakként jött, ahogy azt a zsidók várták, hanem az Ézs. 53 Szenved Szolgájaként, aki szamárcsikón lovagol.

12:16 „Tanítványai el ször nem értették mindezt" Ez egy visszatér téma (vö. 2:22; 10:6; 16:18; Márk 9:32; Lukács 2:50; 9:45; 18:34).

■ **„de miután Jézus megdics ült, visszaemlékeztek"** Ez az emlékeztetés szolgálata egyike a Szentlélek szolgálatainak (vö. 14:26 és 2:22).

Ez a vers azt is megmutatja, hogy az Evangéliumírók az Evangéliumot a feltámadt Krisztusról szóló saját személyes megtapasztalásaik alapján szerkesztették. Az Együttlátók a történelmi folyamatban jelenítik meg Jézust, és elrejtik az dics ségét kés bbre, a beszámolójuk tet pontjára; de János a megdics ült Messiás fényében írja a teljes Evangéliumát. Az Evangéliumok visszatükrözik a kés bbi emlékeket és ezeknek az ihletett embereknek a hit-közösségre való szükségüket. Így hát két történelmi felállás létezik (Jézus ideje és az övéké), s mind a kett ugyanúgy ihletett.

■ **„megdics ült"** Lásd az 1:14 jegyzetét.

12:17 Lásd Különleges Téma: Jézus szemtanúi az 1:8-ban.

12:19 „A farizeusok pedig így szóltak egymáshoz" Ez egy újabb prófetikus el revetítés. Kapcsolódik a (1) zs idókhoz, 11:48; 12:11, és (2) a pogányokhoz, 20-23 vers. Két történelmi felállást világít meg: Jézus életét és a korai egyházét.

SZÖVEG: 12:20-26

[20]Néhány görög is volt azok között, akik felmentek az ünnepre, hogy imádják az Istent. [21]Ezek odamentek Fülöphöz, aki a galileai Bétsaidából való volt, és ezzel a kéréssel fordultak hozzá: "Uram, Jézust szeretnénk látni." [22]Fülöp elment, és szólt Andrásnak, András és Fülöp elment, és szólt Jézusnak. [23]Jézus így válaszolt nekik: "Eljött az óra, hogy megdics íttessék az Emberfia. [24]Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz. [25]Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gy löli az életét e világon, örök életre rzi meg azt. [26]Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.

12:20 „Néhány görög” E z abban az é rtelemben volt ha sználva, h ogy a p ogányokra ut alt, nem pedig etnikailag a görögökre.

■ **„azok között, akik felmentek az ünnepre, hogy imádják az Istent”** A JELENID azt s ejteti, hogy m eg volt az a sz okásuk, hogy felmennek az Ünnepre. Vagy (1) is tenfél k voltak, v agy (2) a judaizmus prozeli tái. Az els k rendszeresen já rtak a zsinagógákba, a m ásodik csoport pedig hivatalosan áttért a zsidó hitre.

12:21 „kérdéssel fordultak hozzá” Ez BEFEJEZETLEN IGEID , ami azt jelenti, hogy (1) újra és újra ké rdeztek, v agy (2) elkezdtek kérdez sködni. Biz almasan sz erettek volna besz élni J ézussal. Úgy t nik a profetikus id óráján ez volt az utolsó ütés Jézus halála el tt (vö. 23. vers).

12:22 A F ülöp és a z András is gö rög n evek. L ehet, h ogy e zzel a gö rögök ú gy é rezték, h ogy k i s odamehetnek hozzájuk.

12:23 „Eljött az óra” Ez BEFEJEZETT IGEI D . J ános g yakran h asználta az "ór a" kifejezést, hogy a ke resztrefeszítésre és a feltámadás ra uta ljon, amik Jéz us szolgálatának csú cspontjai (vö. 12:27; 13:1,32; 17:1).

■ **„az Emberfia”** Ez eg y arám kifejezés, am i eg yszer en csak anny it je lent, hogy "emberi lény" (vö. Z solt. 8:4; Ezék. 2:1). Bár a D áníel 7:13-ban is el fordul, aho l az istenség mint hozzáadott mellékjelentés is társul hozzá. E z eg y olyan cím, a mit Jézus maga vá lasztott magának, hog y természetének két oldalát, az emberit és az istenit összevonja (vö. I. János 4:1-6).

■ **„megdics ítessék”** Jé zus halálára m indig úg y u talnak, h ogy "a dics sége". E bben a szövegkörnyezetben a "dics ség" kifejezés számos alkalommal használja (vö. 28. vers [kétszer is]; 32. és 33. vers). Gyakran használják arra is megjelöljék Jézus halálát és feltámadását (vö.13:1, 32; 17:1). Lásd az 1:14 jegyzetét.

12:24 „ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg” Ez i tt leíró ny elvezet, a dolgok, ahogyan azok az öt érzékszervnek felt nnek. Egy mag sok-sok magot teremhet (vö. I. Kor. 15:36). Az halála sokakat keltett valódi életre (vö. Márk 10:45).

■ **„ha”** E bben a szövegkörnyezetben HA RMADIK TÍPUSÚ F ELTÉTELES MO NDATOK sor a található, amik lehetséges, s t nagyon is valószín cselekedet jelentenek (vö. 24,26,32,47).

12:25 „Aki szereti az életét, elveszti” E z egy s zójáték a gö rög *psyché* kifejezéssel, ami az ember személyiségének lényegére vagy éltet erejére uta l (vö. Máté10:39; 16:25). Ha egyszer valaki hisz Krisztusban, annak az embernek új élete van. Ez az új élet Istent l való ajándék a szolgálatra, nem pedig sz emélyes has ználatra. A hí v k e nnek az új életnek a sáfárai. A b nnek való sz olgaságtól szabadok vagyunk, hogy Isten szolgái legyünk (vö. Róma 6:1 – 7:6).

■ **„elveszti”** Ez egy JE LENIDEJ AKTÍV KIJELENT ig e am i az t jelenti, hog y "elpus ztítani". Ez az "örök élet" ellentettje. Ha valakinek nincs a hite Krisztusban, akkor ez az egyetlen alternatíva. Ez az elpusztítás nem eltörlés, hanem az Istennek való személyes kapcsolat elvesztése.

■ **„gy löli”** Ez egy hé ber idi óma a z összehasonlításra. Istennek k ell a z el s dlegesnek l ennie (vö. Jákób feleségei; I. Mózes 29:30,31; V. Mózes 21:15; Ézsau é s Jákób; Mal. 1:2-3; Róm a 10-13; az ember családja, Lukács 14:26).

■ **„életét”** E z a gö rög *zoé* kifejezés. János köv etkezetesen arra hasz nálja, hog y (1) a sz ellemi életre, (2) az örök életre, (3) az új korszak-beli életre és (4) a feltámadt életre utaljon vele.

12:26 „ha” Ez egy H ARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES M ONDAT, am i le hetséges cselekedet jelent.

■ **„engem kövessen”** Ez egy J ELENIDEJ AKTÍV F ELSZÓLÍTÁS, am i egy foly amatos kapcsolatról szól (vö. János 15). Ez a kitartás elhanyagolt témája a bibliában. Ezt a témát gyakran összekeverik azzal a teológiai feszültséggel, ami a szuverén Isten és az emberi akarat között van. Bár az a legjobb, ha az üdvösséget úg y l átjuk, mint eg y szerz déses kapcsolatot. Mindig Ist en kezdeményez (vö. 6:44, 65) és t zi ki a t ennivalókat i s, de a zt is elvárja, hogy az emberiség válaszoljon az a jánlatára meg téréssel és hitt el (vö. Márk 1: 15; Apcsel. 20:21), mind kezdeti döntéssel, mind egy életen át tartó tanítványsággal. A kitartás annak a bizonyítéka, hogy ismerjük t (vö. Máté 10:22; 13:20-21; Gal. 6:9; I. János 2:19; Jel. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

A keresztény doktrínák, Biblia-alapúak, mégis gyakran paradox, feszültséggel teli párokban jelennek meg. A nyugati i rodalmat ez a f iguratív, kont rasztokat állít ó gondolatmeneti mi nta jellemzi. Gyakran a modern keleti olvasók beleer ltetik az ellentmondásokat ezekbe az "ez vagy az" választásokba, miközben azok igazából "mind a kett és" igazságok lennének.

SZÖVEG: 12:27-36a
27Most megrendült az én lelkem. Kérjem azt: Atyám, ments meg ett l az órától engem? De hiszen éppen ezért az óráért jöttem! 28Atyám, dics ítsd meg a te nevedet!" Erre hang hallatszott az égb l: "Már megdics ítettem, és ismét megdics ítem." 29A sokaság pedig, amely ott állt, és hallotta, azt mondta, hogy mennydörgés volt; mások azonban így szóltak: "Angyal beszélt vele." 30Jézus megszólalt: "Nem énértem hallatszott ez a hang, hanem tiértetek. 31Most megy végbe az ítélet e világ felett, most vettetik ki e világ fejedelme. 32Én pedig, ha felemeltetem a földr l, magamhoz vonzok mindeneket. 33Ezt azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fog meghalni. 34A sokaság megkérdezte t le: "Mi azt hallottuk a törvényb l, hogy a Krisztus örökre megmarad: akkor hogyan mondhatod, hogy fel kell emeltetnie az Emberfiának? Ki ez az Emberfia?" 35Jézus ezt mondta nekik: "Még egy kis ideig közöttetek van a világosság. Addig járjatok a világosságban, amíg nálatok van, hogy a sötétség hatalmába ne kerítsen titeket; mert aki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy. 36Amíg nálatok van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek!"

12:27 „Most megrendült az én lelkem” Ez egy BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENT monda t. Az okozó (az Atya, Sátán, körülmények, stb.) nincs megjelölve. Ez egy elég er teljes kifejezés, amit az ÚSZ-ben számos módon használnak:

1. Heródes félelme (Máté 2:3)
2. A tanítványok félelme (Máté 14:26)
3. Jézus nyugtalan aggodalma (János 12:26; 13:21)
4. A jeruzsálemi gyülekezet (Apcsel. 15:24)
5. Galácia gyülekezeteinek szakadása a hamis tanítók miatt (Gal. 1:7)

János ily en m ódon kapcsolódott Jézus em beri küsz ködéséhez, ami t a ker esztrefeszítésének közelg traumája okozott (vö. Márk 14:32). János nem jegyzi fel Jézus Gecsemáné kerti agóniáját

■ **„ments meg ett l az órától engem”** Sok vita folyik ennek a kijelentésnek a pontos értelmér l. Ez e gy imá dság? Vagy egy meglep dött r eakció azzal kap csolatban, hogy mit n em sz abadna megtenni?

■ **„De hiszen éppen ezért az óráért jöttem”** Jézus élete isteni id beosztás szerint bontakozott ki (vö. Lukács 22:22; Apcsel 2:23; 3:18; 4:28) amit tökéletesen megértett (vö. Máté 20:28; Márk 10:45).

12:28 „dics ítsd meg a te nevedet" Az Atya a 28b versben válaszol. A "megdics íteni" kifejezés nagyon képlékeny. Utalhat a (1) mindenek el tt létez dics ségre (vö. 17:5); (2) Jézus az Atyáról szóló kijelentése (vö. 17:4); vagy (3) Jézus keresztrefeszítése és feltámadása (vö. 17:1). Lásd az 1:14 jegyzetét.

■ **„hang hallatszott az égb l"** A rabbik ezt *bath-kol*-nak hívták. Malakiás óta nem volt Izraelben profetikus hang. Ha Isten akaratát kellett meger síteni, az egy a menny b l szóló hang által történt volna. Az Evangéliumok feljegyezték, hogy Isten há rom alkalommal szó lt Jé zus é lete al att: (1) Jézus bemerítésénél, Máté 3:17; (2) a megdics ülésénél, Máté 17:5; és (3) itt ebben a versben).

12:29 „A sokaság pedig, amely ott állt, és hallotta, azt mondta" Kétféle értelmezése van annak, hogy mi is történt: (1) mennydörgés volt. Ezt az ÓSZ-ben arra használták, amikor Isten szólt (vö. II. Sámuel 22:14; Jób37:4; Zsolt. 29:3; 18:13; 104:7; vagy (2) egy angyal szólt hozzá. Hasonló volt ez az összezavarodás Saul megtapasztalásához az Apcsel. 9:7, és 22:9-ben.

12:30 „Jézus megszólalt: „Nem énértem hallatszott ez a hang, hanem tiértetek" Ez a kifejezés egy sémita ö sszehasonlítás. Azt jelenti, hogy nem kizárólag, ha nem els sorban é rtük vo lt (vö. 11:42).

12:31 „Most megy végbe az ítélet e világ felett" Ez egy párhuzamos szerkesztés a következ kifejezéssel („most v ettetik ki e v ilág fejedelme"). Az id , amikor ez meg történt, nem lett meghatározva pontosan.

■ **„e világ fejedelme"** Ez egy sz emélyes g onosz er re u tal (v ö. 14:30; 16:11) amit a H éber nyelvben úgy i smertek mint "Sátán" vagy "az ellenség" (vö. J ób 1-2) va gy a gö rögben m int "az ördög" vagy a "rágalmazó" (vö. Máté 4:1,5,8,11; 13:39; 25:41; János 6:70; 8:44; 13:2; II. Kor. 4:4; Ef. 2:2). Ez a két név egymás szinonimái a Máté 4:1-11-ben és a János 13:2, 27-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZEMÉLYES GONOSZ

Ez egy nagyon bonyolult téma, több okból kifolyólag is

1. Az Ó SZ nem jele nti m eg a jó f ellenségét, h anem YHWH e gyik s zolgálóját, aki az emberiségnek egy másik választási lehet séget kínál, és gonoszsággal vádolja.
2. Az Iste n sz emélyes f ellenségének f ogalma az interbiblikus (nem k anonizált) irodalomban a lakult k i, a perz siai v allás (*Zoroastrianizmus*) befolyása alatt. E z azt án nagyban befolyásolta a rabbinikus Judaizmust.
3. Az ÚSZ az ÓSZ témáit meglep en merev, de szelektív módon kategóriákban fejti ki.

Ha valaki a bibliai teológia szemszögéb l közelíti meg a gonosz tanulmányozását (minden könyvet vagy szerz t vagy m fajt külön tanulmányozva és vázlatolva), akkor a gonosz nagyon különböz néz pontjai tárulnak fel.

Ha viszont valaki nem bibliai vagy extra-bibliai megközelítésb l vizsgálja a világ vallásokat vagy a k eleti v allásokat, akkor az ÚSZ f ejl dését el revetíti a P erzsa dualizmus és a Greco-Roman spiritizmus.

Ha v alaki az el feltételezett v ilágnézete m iatt elkötelezett abb an, ho gy az Í rások isteni ihletettség ek, akkor az ÚSZ fejl dését úgy kell hogy lássa, mint egy progresszív kijelentést. A keresztényeknek vigyázniuk kell, hogy n e engedjék me g, hogy a z sidó folklór va gy a n yugati irodalom (pl. Dante, Milton) definiálja a bibliai fogalmakat. Minden bizonnyal a kijelentésnek ez a területe tartalmaz misztikumot és kétértelm ségeket. Isten úgy döntött, hogy nem jelenti ki a gonosz minden aspektusát, ennek eredetét, célját, hanem kijelentette annak legy zetését!

Az ÓSZ-i kifejezésekben – Sátán v agy v ádló – úg y t nik, hogy ehhe z a három különálló csoporthoz kapcsolódik

1. emberi vádlók (I. Sám. 29:4; II. Sám. 19:22; I. Kir. 11:14,23,25; Zsolt. 109:6)
2. angyali vádlók (IV. Mózes 22:22-23; Zak. 3:1)
3. démoni vádlók (I. Krón. 21:1; I. Kir. 22:21; Zak. 13:2)

Csak kés bb, az intertestamentális id szakban azonosíto tták az I . M ózes 3 kígyóját a Sátánnal (vö. A Bölcsességek Köyve 2:23-24; II. Énók 31:3), és csak kés bb válik ez a rabbik véleményévé (vö. *Sot* 9b és *Sanh*. 29a). Az I. Mózes 6-ban szerepl "istenfiak" az I. Énók 54:6-ban lettek el ször angyaloknak nevezve. Nem azért mondom ezt, hogy a teológiai pontosságát bizonygassam, han em hogy bemutass am a fe jl dését. Az ÚSZ-ben ezek az ÓSZ -i cselekményeket az angyali, sz emélyes g onosznak (pl . a S átánnak) t ulajdonították a II. Kor. 11:3-ban és a Jel. 12:9-ben.

A személyes g onosznak az eredetét l ehetetlenség a z ÓSZ -b l meghatározni (bá r ez a néz pontodtól függ). En nek az egyik oka az Iz rael er s monot eizmusa (vö. I . K ir. 22:20-22; Préd. 7:14; Ézs . 45:7; Ámós 3: 6). Minden okozatot YHWH-nak tulajdonítottak, hog y megmutassa az egyedülállóságát és els bbrend ségét (v ö. Ézs . 43 :11; 44 :6,8,24; 45:5-6,14,18,21,22).

Az i nformáció lehetséges forrásai a köv etkez kre fókuszá lnak: (1) Jób 1-2, amikor i s Sátán az "ist enfiak" egy ike (azaz ang yalok), v agy (2) Éz s. 14; E zék. 28 , amikor a büsz ke kel eti királyokat (B abilon és Tírusz) a S átán büszkeségének i llusztrálására ha sználja (I. Tim. 3:6). Vegyes érzéseim vannak ezzel a megközelítéssel kapcsolatban. Ezékiel Éden Kerti metaforákat nem csak Tírusz kir ályára, mint S átánra használ (v ö. Ezék. 28 :12-16), han em Egy iptom királyára is, mint a Jó és Gonosz Tudásának Fája (E zék. 31). M indamellett a z Ézs. 14, f leg a 12-14-es versek, mint ha eg y angyali lázadást írna le, amit a bü szkeség váltott ki . H a Is ten k i szerette volna jelenteni számunkra a Sátán pontos természetét és származását, akkor erre ez egy nagyon is burkolt m ód. Vigyáznunk kell amiatt a t rend miatt, ami t a s zisztematikus teológia felvett, hog y v eszi a kü lönböz ev angéliumok, s zerz k, könyvek és m fajok kis d arabkáit, és összekeveri azokat, mint az isteni kirakós játék egy-egy darabját.

Alfred Edersheim (The Life and Times of Jesus the Messiah, [Jézus a Messiás Élete és Kora] második ki adás, függelék XIII [748-763 o ldalak] és XV I [770-776 o ldalak]) azt mondja, hogy a R abbinikus Jud aizmust túlságosan is b efolyásolta a P erzsiai du alizmus és a dé moni spekulációk. Ez en a t erületen a rabb ik n em tú l jó források az ig azsággal kapcsolatban . J ézus radikálisan e ltér a Zsina gógák technikáját ól. Azt gondolom, hog y az a rabbinikus fogalom, hogy angyali közbenjárás és ellenségeskedés történt a Sion Hegyen, amikor Mózes megkapta a törvényt, a jtót ny itott annak a fog alomnak, hogy YHWH-nak és az eg ész emberiségnek f - angyali ellensé ge van. Az iráni dualizmus (Zoroastrian) két f istene *Ahkiman* és *Ormaza*, a jó és a rossz, é s e z a ke tt sség e gy Judaikus, k orlátozott kett sséggé f ejl dött: YHWH é s S átán kett ssége.

Minden bi zonnyal v an prog resszív fej l dés az ÚS Z-ben, ami a gonosz fejl dését illeti, de nem annyira bony olult, m int a hogy az t a r abbik mond ják. Jó p élda erre a kül önbségre a "mennyben lév harc". Sátán bukása egy logikus szükségszer ség, de pontosan nincs megadva, hogy hogy an. S m ég az is , ami adva v an, apokaliptikus m fajban v an elrejtve (v ö. Jel. 12:4,7,12-13). B ár Sátánt sz ám zték a f öldre, még mindig YHWH sz olgájaként f unkcionál (vö. Máté 4:1; Lukács 22:31-32; I. kor. 5:5; I. Tim. 1:20).

Meg kell fékeznünk a kíváncsiságunkat ezen a területen. A kísértéseknek és a gonosznak van egy személyes hajtóereje, de mégis csak egyetlen Isten van és az emberiség még mindig felel s a saját választásaiért. Van egy szellemi harc, az üdvösség el tt és után is. A gy zelem csakis a Háromegy Istenen keresztül jöhet és maradhat meg. A gonosz legy zetett és el lesz távolítva!

■ **„vettetik ki"** E z J ÖV IDEJ P ASSZÍV KI JELENT MÓD. Az Í rások ne m jelölik meg a pontos idejét a Sátán kivettetésének a mennyb l. Sátánról a z Ézs. 14 és Ezék. 28 szól, másodlagos értelemben. A pro fetikus igerész Ba bilon és Tírusz büsz ke ki rályairól szól. Az b nös

arroganciájuk visszatükrözi a Sátánét (vö. Ézs. 14:12,15; Ezék. 28:16). Bár Jézus azt mondta, hogy látta Sátánt leesni a hetven tanítvány missziós útja során (vö. Lukács 10:18).

Az Ó SZ-ben is va n s zó Sátán f ejl désér l. E redetileg egy s zolgáló a ngyal vo lt, de a büszkeség miatt Isten ellenségévé v ált. A leg jobb értekezés err l a tém áról A. B. Davidson *Old Testament Theology* (Ószövetségi Teológia) cím könyvének 300-306 oldalain található.

KÜLÖNLEGES TÉMA: HARC A MENNYBEN

Nagyon s ok v ita volt ennek a s zembesítésnek a pontos id pontjával kapcsolatban. Ú gy t nik, hogy Jézus megemlíti ezt a Lukács 10:18-ban és a János 12:31-ben is. De kronológiailag id pontok szerint elrendezni ezt az eseményt elég nehéz lenne:

1. az I. Mózes 1:1 el tt (a teremtés el tt)
2. az I. Mózes 1:1 és az 1:2 között (szünet elmélet)
3. az ÓSZ-ben Jób 1-2 után (Sátán a mennyben)
4. az ÓSZ-ben az I. Kir. 22:21 után (Sátán a mennyei tanácsban)
5. az ÓSZ.ben a Zak. 3 után (Sátán a mennyben)
6. az ÓS Z-ben az Ézs. 14 :12.ben, Ez ék. 20:15-be n és a II . É nók 29:4-5-ben (a keleti királyok elítélése)
7. az ÚSZ-ben Jézus megkísértése után (vö. Máté 4)
8. az Ú SZ-ben a hetven kiküldött tanítvány sz olgálata köz ben (l átták a S átánt lehullani a mennyb l, vö. Luk. 10:18)
9. az Ú SZ-ben a J eruzsálembe való dics séges bevonulás után (a Jeruzsálembe v aló dics séges bevonulás után, vö. János 12:31)
10. az ÚSZ-ben Jézus feltámadása és mennybemenetele után (vö. Ef. 4:8; Kol. 2:15)
11. a v égid kben (vö. Je l. 12:7, valószín leg miko r a Sátán dühöng a Gy ermek k eresése közben)

Egyszer en csak úgy kellene erre tekintenünk, mint az Isten és a gonosz seregek közötti örök harcra; ez a kon fliktus akkor fog b eteljesedni, m ikor a s árkány és s eregei v égleg legy zetnek. Kés tt, a 20. fejezetben látjuk az elmozdításukat és az elszigetelésüket.

12:32 „Én pedig, ha felemeltetem" Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedet jelent. Ez a ki fejezés azt is jelentheti, hogy (1) f elemeltetni (v ö. 3:14), (2) keresztrefeszíteni (v ö. 8:28) , felmagasztaltatni (vö. Apcsel. 2 :33; 5:31) v agy magasra felmagasztaltatni (vö. Fil. 2:9). Ez az a többértelm sége a kifejezéseknek, ami J ános Evangéliumát annyira jellemzi.

■ **„magamhoz vonzok mindeneket"** L ehetséges, hog y ez eg y ut alás YHWH I zrael iránti szövetséges szeretetére a Jer. 31:3-ból, ami természetesen az "új szövetségr l" szóló igerész (vö. Jer. 31:31-34). I sten az embereket az ir ántuk v aló szeretetén és az értük te tt cs elekedetein keresztül csábítgatja. Ennek a kifejezésnek ugyanez a metaforikus használata fordul el a János 6:44-ben és a 6:65-ben van megmagyarázva. Itt a "mindenek" az egyetemes meghívást és az üdvösség ígéretének egyetemességét jelenti.

Van e bben a ki fejezésben e gy e lég j elent ségteljes vá ltozat is. Az, h ogy ''mindenek" lehet HÍMNEM , a mit úg y l ehetne fordítani, hogy "minde n férfit" és a r égi g örög ké ziratokban ez szerepel: P[75 (VID)], א[2], B, L, és W; míg a SEMLEGESNEM változata, amit úgy lehetne fordítani, hogy "minden dolgot", ami a következ kben szerepel: P[66] és א. Ha itt valóban a SEMLEGESNEM használatos, akkor Krisztus kozmikus megváltásáról beszélne, hasonlóan, mint a Kol. 1:16-17, ami valószín leg a gnosztikus eretnekséget tükrözné vissza, ami annyira nyilvánvaló az I. Jánosban.

12:33 „Ezt azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal fog meghalni" Ez az V. Mózes 21:23-hoz kapcsolódik, ahol a fán függ kifejezés azt jelentette, hogy "Isten által megátkozva". Ez az, amiért a

vallási vezet k meg akarták feszíteni Jézust, nem pedig megkövezni. Jézus a törvény átkát hordozta el értünk (vö. Gal. 3:13).

12:34 „A sokaság megkérdezte t le … hogy a Krisztus örökre megmarad" Lehetséges, hogy ez a 89 . Zsoltárra való utalás. Az ÓSZ csak eg yszeri eljövetelt v árt a M essiástól, és azt hogy egy Palesztin világbéke uralmat fog felállítani (Zsolt. 110:4; Ézs. 9:7; Ezék. 37:25 és Dán. 7:14).

12:35 „Addig járjatok a világosságban, amíg nálatok van" Ez a "járni" sz ó me taforikus használata. E z egy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS, ami azz al f olytatódik, hog y Jézu s kihangsúlyozza a hitet, ami e gy fol yamatos kap csolat, s nem cs ak e gy es eti döntés (vö. 44- 46-os versek).

12:36 Ez a téma , hogy Jéz us a világ v ilágossága egy f v isszatér hangsúly Jánosnál (vö. 1:4,5,7,8,9; 3 :19,20,21; 5:35; 8:12; 9:5; 1 1:9,10; 12:35 ,36,46). A söt étség é s a világosság a Holttengeri Tekercsekben is egymásnak ellentmondó szellemi valóságok voltak.

SZÖVEG: 12:36b-43

Ezeket mondta Jézus, majd eltávozott és elrejt zött el lük. [37]Noha ennyi jelt tett el ttük, mégsem hittek benne, [38]hogy beteljesedjék Ézsaiás próféta szava, amely így hangzik: "Uram, ki hitt a mi beszédünknek, és az Úr karjának ereje ki el tt lett nyilvánvalóvá?" [39]Azért nem tudtak hinni, mert Ézsaiás ezt is mondta: [40]"Megvakította a szemüket, és megkeményítette a szívüket, hogy szemükkel ne lássanak és szívükkel ne értsenek, hogy meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam ket." [41]Ezeket mondta Ézsaiás, mert látta az dics ségét, és róla szólt. [42]Mindazáltal a vezet k közül is sokan hittek benne, mégsem vallottak színt a farizeusok miatt, nehogy kizárják ket a zsinagógából; [43]mert többre becsülték az emberekt l nyert dics séget, mint az Isten dics ségét.

12:38 „Ézsaiás próféta szava" E z a szenved szolgáról s zóló ig eszakaszból való id ézet, az Ézs. 53:1-b l.

12:39 „Azért nem tudtak hinni" Ez e gy B EFEJEZETLEN MID DLE KIJE LENTÉS é s e gy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. Képtelenek voltak folytatni a Jézussal való hit-kapcsolatot. A csod ái v onzották ket, d e nem vezette el ket a m egment hitre /bizalomra Jézusban, min t a Messiásban.

■ **„mert Ézsaiás ezt is mondta"** Az Ézsaiás 6:10 és a 43:8 utal a zsidók szíveinek keménységére az Is ten üz enetével sz emben, amit Éz saiáson keresztül köz ölt velük (v ö. J er. 5:21; Ezék. 12:2; V. Mózes 29:2-4).

12:40 „szívüket" Lásd a következ Különleges Témát,

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZÍV

A görög *kardia* kifejezést arra használják a Szeptuagintában és az ÚSZ-ben, hogy a héb er *léb* kifejezésre utaljanak. Számos módon használják ezt (vö. Bauer, Arndt, Gingrich és Danker, *A Greek-English Lexicon* [Görög–Angol Lexikon], 403-404 oldala).

1. a fizikai élet központja, a személyre használt metafora (vö. Apcsel. 14:17; II. Kor. 3:2-3; Jakab 5:5)
2. a szellemi (erkölcsi) élet központja
   a. Isten ismeri a szívet (vö. Lukács 16:15; Róma 8:27; I. Kor. 14:25; I. Thessz. 2:4; Jel.

2:23)
b. az emberiség szellemi életére használva (vö. Máté 15:18-19; 18:35; Róma. 6:17; I. Tim. 1:5; II. Tim. 2:22; I. Péter 1:22)
3. a gondolati élet központja (azaz az intellektus, vö. Máté 13:15; 24 :48; Apcsel. 7:23; 16:14; 28:27; Róma. 1:21; 10:6; 16:18; II. Kor. 4:6; Ef. 1:18; 4:18; Jakab 1:26; II. Péter 1:19; Jel. 18:7; a szív az értelem/elme szinonimája a II. Kor. 3:14-15-ben és a Fil. 4:7-ben)
4. az akarat központja (vö. Apcsel 5:4; 11:23; I. Kor. 4:5; 7:37; II. Kor. 9:7)
5. az érzelmek központja (vö. Máté 5:28; Apcsel 2:26,37; 7:54; 21:13; Róma 1:24; II. Kor. 2:4; 7:3; Ef. 6:22; Fil. 1:7)
6. a Lélek munkásságának különleges helye (vö. Róma 5:5; II. Kor. 1:22; Gal. 4:6 [azaz Krisztus a szívünkben van, Ef. 3:17])
7. A szív egy metaforikus mód arra, hogy az egész személyre utaljanak (vö. Máté 22:37, az V. Mózes 6:5-öt idézve). A gondolatok, a motivációk, és a cselekedetek, amiket a szívnek tulajdonítanak, teljesen felfedik a személy karakterét. Az ÓSZ-ben van néhány nagyon meglep használati módja ennek a kifejezésnek
   a. I. Mózes 6:6; 8:21: „Isten megszomorodott szívében" (a Hóseás 11:8-9-ben is látható)
   b. V. Mózes 4:29; 6:5: „teljes szívvel és teljes lélekkel"
   c. V. Mózes 10:16: „körülmetéletlen szív", és a Róma 2:29
   d. Ezék. 18:31-32: „új szívet"
   e. Ezék. 36:26: „új szív" a „k szívvel" szemben

12:41 „Ezeket mondta Ézsaiás, mert látta az dics ségét" Ez egy meger sítése annak, hogy az ÓSZ-i próféták igenis tudtak a Messiás eljövetelér l (vö. Lukács 24:27). Lásd az 1:14 jegyzetét a "dics ségr l".

12:42 „Mindazáltal a vezet k közül is sokan hittek benne" Jézus üzenete valóban gyümölcsöz volt (vö. 11-es vers; Apcsel. 6:7). Lásd a 2:23 Különleges Témáját.

■ **„mégsem vallottak színt"** Lásd a 9:22 Különleges Témát a megvallásról a 9:22-ben.

■ **„nehogy kizárják ket a zsinagógából"** (vö. 9:22; 16:2).

12:43 Ez az t sejteti, hogy az igazi hit lehet gyenge és félénk! János Evangéliuma a hinni szót (*pisteuó*) számos értelemben használja, az els dleges vonzódástól az érzelmi válaszon át az igazi, megváltó hitig.

SZÖVEG: 12:44-50

44Jézus felemelve a hangját ezt mondta: "Aki hisz énbennem, az nem énbennem hisz, hanem abban, aki elküldött engem; 45és aki lát engem, az azt látja, aki elküldött engem. 46Én világosságul jöttem a világba, hogy aki hisz énbennem, ne maradjon a sötétségben. 47Ha valaki hallja az én beszédeimet, és nem tartja meg azokat, én nem ítélem el azt; mert nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem azért, hogy megmentsem. 48Aki elvet engem, és nem fogadja el az én beszédeimet, annak van ítél bírája: az az ige, amelyet szóltam, az ítéli el t az utolsó napon. 49Mert én nem magamtól szóltam, hanem aki elküldött engem, maga az Atya parancsolta meg nekem, hogy mit mondjak, és mit beszéljek. 50Én pedig tudom, hogy az parancsolata örök élet. Amit tehát én mondok, úgy hirdetem, ahogyan az Atya mondta nekem."

12:44 „Aki hisz énbennem, az nem énbennem hisz, hanem abban, aki elküldött engem" A hit célja végs soron az Atyában van (vö. I. Kor. 15:25-27). Ez egy visszatér téma (vö. Máté 10:40; 5:24). Ismerni a Fiút egyenl azzal, hogy Ismerni az Atyát (vö. I. János 5:10-12).

12:47 „Ha valaki hallja az én beszédeimet, és nem tartja meg azokat" Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ F ELTÉTELES MO NDAT, a mi egy lehe tséges tettr l szól . A folyamatos engedelmesség a hit általi folyamatos személyes kapcsolat jele! Az üdvbizonyosság a megváltozott és folyamatosan változó engedelmes életen és a kitartáson alapszik (vö. Jakab könyvei és I. János).

12:47-48 „mert nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem azért, hogy megmentsem" Jézus els dlegesen azért jött, h ogy m egváltsa a vi lágot, d e el jövetelének puszta ténye a rra kényszeríti az embereket, hogy döntsenek. Ha elutasítják t saját magukat ítélik el (vö. János 3:17-21).

12:49-50 Jézus Isten hatalmából szólt, nem saját magától.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a me gvitatandó kérdések azért v annak, hogy segítsenek átg ondolni a köny v e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mária, Lázár testvére miért kente meg Jézus lábait?
2. Miért v an a z, hog y Máté, Márk és János kics it e ltér abban, ahogy ezt az eseményt feljegyzik?
3. Miért volt olyan jelent s, hogy a tömeg pálmaágakkal és a 118. Zsoltár idézetével fogadta Jézust?
4. Miért indította meg Jézust annyira, hogy a görögök találkozni akartak vele?
5. Miért volt rendült meg olyan mélyen Jézus a lelkében? (vö. 27. vers)
6. Magyarázd meg, hogy János miért használja a "hinni" szót számos különböz értelemben.

JÁNOS 13

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Tanítványok Lábainak Megmosása	A Mester Szolgává Válik	Az Utolsó Vacsora	Jézus Megmossa a Tanítványok Lábát	A Lábmosás
13:1-11 13:	1-11	13:1-11 13:	1	13:1
		13:	2-6	13:2-5
				13:6-11
		13:	7	
		13:	8a	
		13:	8b	
		13:	9	
	Nekünk Is Szolgálni Kell		13:10-11	
13:12-20	13:12-30 13:	12-30	13:12-17 13:	12-16
				13:17-20
		13:	18-20	
Jézus E l re M egmondja Elárultatását			Jézus El rejelzi Elárultatását	Júdás Á rulásának El re Kijelentése
13:21-30		13:21-30	13:21	13:21-30
		13:	22-24	
		13:	25	
		13:	26-29	
		13:	30	
Az Új Parancsolat	Az Új Parancsolat		Az Új Parancsolat	A Búcsú Megbeszélése
13:31-35	13:31-35 13:	31-35	13:31-35 13:	31-35
Péter Tagadása El re Meg Lett Mondva	Jézus M egjósolja Péter Tagadását		Jézus M egjósolja P éter Tagadását	
13:36-38 13:	36-38	13:36-38	13:36a	13:36-38
		1	3:36b	
		13:	37	
		13:	38	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben ol vasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd öss ze a te témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 13:1-38-AS VERSEKBE

A. János nem ugyanúgy jegyzi fel az Úrvacsorát (Eucharisztiát) mint az Együtlátók. Bár az egyedüli, aki feljegyzi a Fels Szobában történt párbeszédet, ami aznap este történt (13-17-es fejezetek). Néhányan azt gondolják, hogy ennek az elhagyása egy tudatos próbálkozás volt arra nézve, hogy el len-hangsúlyozza a szentségek fontosságának egyre növekv hangsúlyozását ami a korai egyházra jellemz volt. János soha nem részletezi Jézus bemerítését vagy az Úrvacsorát.

B. A János 13 történelmi hátterét a Lukács 22:24-ben láthatjuk. A tanítványok még mindig azon vitatkoztak, hogy ki a nagyobb.

C. A 13-17. fejezetek helyszíne egy jeruzsálemi fels szoba, valószín leg János Márk házában, azon az éjszakán, amikor Júdás elárulta Jézust.

D. Úgy t nik, hogy két, egymástól elkülönül ok a volt annak, hogy Jézus megmosta a tanítványok lábait:
   1. a 6-10-es versek el revetítik azt a munkáját Jézusnak, amit ért ünk/helyettünk fog elvégezni a kereszten.
   2. a 12-20-as versek szemléltet példa az alázatosságról (a Lukács 22:24 fényében).

E. János Evangéliuma a 12. fejezettel lezárja Jézus csodáit. A 13. fejezetben elkezd dik a végs passió hete.

SZÖVEG ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 13:1-11
1 A húsvét ünnepe el tt Jézus jól tudva, hogy eljött az órája, amelyben át kell mennie e
világból az Atyához, jóllehet szerette övéit e világban, szerette ket mindvégig. 2 És vacsora
közben, amikor az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskáriótesnek, Simon fiának, hogy
árulja el t, 3 Jézus jól tudva, hogy az Atya mindent kezébe adott, és hogy az Istent l jött, és
az Istenhez megy: 4 felkelt a vacsorától, letette fels ruháját, és egy kend t véve, körülkötötte
magát; 5 azután vizet öntött a mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni, és törölni
azzal a kend vel, amellyel körül volt kötve. 6 Eközben Simon Péterhez ért. Az így szólt hozzá:
"Uram, te mosod meg az én lábamat?" 7 Jézus így válaszolt neki: "Amit én teszek, most még
nem érted, de kés bb majd megérted." 8 Péter így szólt hozzá: "Az én lábamat nem mosod
meg soha." Jézus így válaszolt neki: "Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám."
9 Simon Péter erre ezt mondta neki: "Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, s t a
fejemet is!" 10 Jézus így szólt hozzá: "Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a
lábát mossák meg, különben teljesen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mind." 11 Mert
tudta, ki árulja el, azért mondta: "Nem vagytok mindnyájan tiszták."

13:1 „A húsvét ünnepe el tt" János és az Együttlátó Evangéliumok nem értenek egyet abban, hogy ez a Páska vacsora el tti napon történt, vagy ez volt maga a Páska vacsora. Mindannyian

Csütörtökre t ették a v acsorát, és p éntekre a k eresztrefeszítést (v ö. 19:31; M árk 15 :43; L ukács 23:54). Ez a Páska vacsora emlékeztette ket Izrael Egyiptomból való szabadulására (vö. II. Mózes 12). János azt er síti meg, hogy ez az esemény a szokásos Páska vacsora el tti napon történt (vö. 18:28; 19:14, 31, 42).

■ **„szerette övéit e világban"** János a világ (*kosmos*) kif ejezést sz ámos különböz módon használja: (1) ez a bolygó (vö. 1:10; 11:9; 16:21; 17:5,11,24; 21:25); (2) az emberiség (vö. 3:16; 7:4; 11:27; 12:19; 14:22; 18:20,37; és (3) a lázadó emberiség (vö. 1:10,29; 3:16-21; 4:42; 6:33; 7:7; 9:39; 12:31; 15:18; 17:25).

■ **„Jézus jól tudva, hogy eljött az órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához"** Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVIIGENÉV (mint a 3. vers). Jézus jól értette az Atyával való különl eges kap csolatát, leg alább tiz enkét év es korától (L ukács 2:4 1-51). A 12: 20-as v ers, amikor a görögök jönnek hozzá, megmutatja Jézusnak, hogy a halálának és megdics ülésének órája elérkezett (vö. 2:4; 12:23,27; 17:1).

János evangéliuma folyamatosan hangsúlyozza függ leges dualizmust, fennt és alant (vö. 3. vers). Jé zus el l ett k üldve (vö. 8 :42) az Atyától, és m ost vi ssza fog od a t érni. Az E gyüttlátó Evangéliumok úgy festik le Jézust, mint aki a horizontális dualizmust tanítja a két zsidó korszakról, Isten Királyságának feszültségér l: a "már de még nem" feszültsége.

Nagyon sok kérdés van az Evangéliumokkal kapcsolatban, amit a modern olvasóknak fel kell tenniük, de amikor már minden elhangzott és elvégeztetett, ezek a szent írások egy következetes biblikus világnézetet fednek fel.

1. egy szent Isten van
2. az különleges teremtménye, az emberiség, b nbe és lázadásba esett
3. Isten egy testet öltött Megváltót küldött
4. az emberiségnek hittel, megtéréssel, engedelmességgel és kitartással kell válaszolnia
5. van egy személyes gonosz er , ami szemben áll Istennel és az akaratával
6. minden l elkiismerettel r endelkez teremtménynek számot k ell adnia Isten e l tt az életér l

■ **„szerette övéit"** Ez a gö rög kifejezés az egyiptomi pa pirusz t ekercsekben i s megtalálható a "közeli rokon" szóra használva (vö. Lukács 8:19-21).

■ **„szerette ket mindvégig"** Ez a görög "*telos*" szó, ami egy elvégzett célt/szándékot jelentett. Ez Jézus az emberiségért elvégzett megváltó munkájára utal, amit a kereszten tett. Ennek a szónak az egyik formája volt az, amit Jézus a kereszten mondott utoljára (vö. 19:30), "El végeztetett", amir l az egyiptomi papirusz tekercsekb l tudjuk, hogy azt a mellékjelentést hordozta, hogy "teljesen ki lett fizetve"!

13:2 „vacsora közben" S zámos kézir ati v áltozat l étezik ezzel kapcsol atban. Valószín leg a zt jelenti, hogy (1) a vacsora után; (2) az els Áldás Pohara után, amikor a szertartás kézmosást írt el ; vagy (3) a harmadik Áldás Pohara után.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A PÁSKA ÜNNEPI SZERTARTÁS MENETE AZ ELS SZÁZADI JUDAIZMUSBAN (II. Mózes 12)

A. Imádság
B. Egy pohár bor
C. A házigazda megmossa a kezét, és továbbadja a kézmosó tálat
D. A keser füvek bemártása és más szószok
E. A bárány és a f étel

F. Imádság és a második bemártása a keser füveknek és szószoknak
G. Második pohár bor és a gyerekekkel való kérdés-válasz rész
H. A Hallel Zsoltárok, 113-114, els részének éneklése és imádság
I. Az ünnepet levezényl személy mártást készít mindenkinek, miután megmosta a kezeit
J. Mindenki addig eszik, amíg tele nem lesz; egy bárány darabbal befejezve
K. Harmadik pohár bor kézmosás után
L. A Hallel Zsoltárok, 115-118, második részének éneklése
M. Negyedik pohár bor

Sokan azt gondolják, hogy az Úrvacsora bevezetése a "K" pontnál történt.

■ **„az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskáriótesnek"** Ez e gy B EFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVIIGENÉV. Jézus már az elejét l fogva tudot t Júdásról (vö. 6 :70). A g onosz már régóta kís értette Júdá st (v ö. 27. v ers). L ásd a Különleges Téma: a Szív, a 12:40-ben. Júd ással kapcsolatban a teljes jegyzetet lásd a 18:1-ben.

13:3 „Jézus jól tudva, hogy az Atya mindent kezébe adott" Ez e gy BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV mint az 1. vers, amit egy AORISZT AKTÍV KIJELENT MÓD követ. Ez egyike Jézus me gdöbbent kijelentéseinek (vö. 3:35; 17:2 ; Máté 28:1 8). Az AORISZT i geid nagyon jelen t ségteljes. Az Atya a keresztrefeszítés el tt adott "mind ent" J ézus kezébe. N em csak az engedelmességéért v aló jutalomként adattak N eki, han em azért is, ak i v alóban v olt! tud ta, hogy ki is v olt M aga, és megmosta a l ábait azoknak, akik azon v itatkoztak, hog y ki v olt a legnagyobb!

13:4 „felkelt a vacsorától" Emlékezz arra, hogy a bal könyökükön támaszkodtak úgy, hogy a lábuk a testük mögött volt, nem székeken ültek.

■ **„letette fels ruháját"** Eredetileg TÖBBESSZÁMBAN v an, és az fels öl tözékére utal (vö. 19:23; Apcsel. 8:16). Érdekes, hogy ugyanez az ige szerepel a 10:11,15,17,18 -as versekben, amikor Jézus letesz i az é letét (3 7. v ers). L ehetséges, hogy ez eg y ú jabb J ánosi kétértelm ség. Úgy t nik, hogy a lábmosás több volt, mint pusztán egy szemléltet példa az alázatosságról (vö. 6-10).

13:5 „tanítványok lábát mosni" Ezt a görög s zót arra hasz nálták, a mikor "a t est eg y részét mosták" meg. A 10. versben használt szó teljes fürd re utal. A lábmosás a rabszolga dolga volt. Még a r abbik s em várták e zt e l a tanítványaiktól. Jézus, t udva, h ogy Isten, hajlandó volt m egmosni ezeknek a féltékeny és ambicionista tanítványoknak lábát.

13:6 P éter ké rdése egy r etorikus m ód vo lt a rra, ho gy vi sszautasítsa Jé zus gesztusát. Pé ter gya kran gondolta azt, hogy tudja, hogy Jézusnak mit kellene vagy hogy mit nem kellene tennie (vö. Máté 16:22).

13:7 Az Apostolok, akik J ézusal éltek , nem mindig értették az cselekedeteit és t anításait (vö. 2:22; 10:6; 12:16; 16:18).

13:8 „Az én lábamat nem mosod meg soha" Ez egy er teljes dupla t agadás, am i azt j elentette, hogy "soha, nem, soha, semmilyen körülmények között sem".

■ **„Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám"** Ez eg y H ARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MO NDAT. Ez a vers azt sejteti, hog y több t örtént i tt, mint eg y e gyszer puszta gyakorlati s zemléltet példa. A 6-10-e s v ersek úgy t nnek, mi ntha Jézus a k ereszten elvégzett b nöket megbocsátó munkájára utalnának.

Ez a kifejezés lehet, hogy egy ÓSZ-i idiómát tükröz vissza, ami az örökségre utalt (vö. V. Mózes 12:12; II. Sám. 20:1; I. Kir. 12:12). Nagyon er teljes kifejezése ez a kirekesztésnek.

13:9 A görög NEGATÍV NÉVEL , a "nem" (*mé*) egy utaló FELSZÓLÍTÁST jelöl "mosd".

13:10 „Aki megfürdött” Jézus metaforikusan besz él a megváltásról. Péter m ár megfürdött (megmenekült, vö. 15:3), de szükséges, hogy folyamatosan megbánja b neit (vö. I. János 1:9) hogy a bens séges kapcsolatot fent tarthassa.

A másik szövegösszefüggési lehet ség az, hogy Jézus Júdás árulásáról beszél (vö. 11. és 18. vers). Tehát a megfürdés metaforája vagy (1) Péter testére vagy (2) azt Apostoli csoportra utal.

13:11 A TEV fordítás ezt a verset idéz jelbe teszi, úgy értelmezve, hogy ez a szerz megjegyzése.

SZÖVEG: 13:12-20

[12]Miután megmosta a lábukat, és felvette a fels ruháját, ismét letelepedett, és ezt mondta nekik: "Értitek, hogy mit tettem veletek? [13]Ti így hívtok engem: Mester, és Uram, és jól mondjátok, mert az vagyok. [14]Ha tehát megmostam a ti lábatokat, én, az Úr és a Mester, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. [15]Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek. [16]Bizony, bizony, mondom néktek: a szolga nem nagyobb az uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki elküldte. [17]Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha így cselekesztek. [18]Nem mindnyájatokról szólok: én tudom, kiket választottam ki, de be kell teljesednie az Írásnak: Aki az én kenyeremet eszi, az emelte fel ellenem a sarkát. [19]Már most, miel tt ez megtörténik, megmondom nektek, hogy amikor meglesz, higgyétek, hogy én vagyok. [20]Bizony, bizony, mondom néktek: aki befogadja azt, akit elküldök, engem fogad be; aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem elküldött."

13:12-20 A 6-10-es versekkel szemben itt Jézus az alázatosság példájaként írja le tettét. Az Apostolok azon vitatkoztak, hogy ki a nagyobb (vö. Lukács 22:24). Ebben a szövegösszefüggésben Jézus egy rabszolga munkáját végzi el.

13:14 „Ha” Ez egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a szerz szemszögéb l vagy célja miatt úgy t nik, hogy igaz.

13:14-15 „nektek is meg kell mosnotok egymás lábát” Azt jelentené ez a kifejezés tehát, hogy az alázatosságnak eme cselekedete egy harmadik egyházi szertartásnak kellene hogy legyen? A legtöbb keresztény csoport azt mondta, hogy nem, mert (1) sehol nincs feljegyezve az Apcsel.-ben, hogy bármelyik gyülekezet gyakorolta volna; (2) soha nem lett az ÚSZ-ben javasolva; és (3) soha nem lett külön megemlítve, hogy folyamatosan jelenlév szertartás legyen, mint a bemerítés (vö. Máté 28:19) és az Úrvacsora (vö. I. Kor. 11:17-34). Ez persze nem azt jelenti, hogy ez nem lehet egy fontos istentiszteleti/dics ítési esemény/eszköz/mód.

13:16 „Bizony, bizony, mondom néktek” Ez szó szerint azt jelenti, hogy "Ámen, Ámen". Ez az ÓSZ-i "hit" szó egyik formája (vö. Hab. 2:4). Jézus volt az egyetlen (a görög irodalomban) aki ezt valaha is mondat ny itásra használta. Általában utoljára tették, hogy egyetértsenek vagy meger sítsék az állítást vagy a cselekedetet. Amikor a mondat elején használták és megduplázva, akkor az figyelemfelkeltésként szolgált.

13:17 „Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha így cselekesztek” Az els "ha" az ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami igaznak t nik a szerz szemszögéb l. A Második "ha" ebben a versben egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Ha tudjuk, hogy meg kellene tennünk (vö. Máté 7:24-27; Lukács 6:46-49; Róma

2:13; Jakab 1:22-25; 4:11)! Nem a tudás a cél, hanem a Krisztusi élet.

13:18 „be kell teljesednie az Írásnak” Ez Júdásra utal (vö. 17:12; 19:24,36; 15:25; 18:32).

■ **„AZ EMELTE FEL ELLENEM A SARKÁT”** Ez a Zsoltárok 41:9-b l való idézet. A keleti szokások szerinti együtt étkezés, ami a barátság és szövetség jele volt csak súlyosbítja Júdás árulását. A közel-keleten ha valaki megmutatja valakinek a talpát, az a megvetés jele volt.

3:19 Ez a vers megmutatja Jézus csodáinak és jóslatainak a célját. A János Evangéliumában a hit egy növekv és folyamatos megtapasztalás. Jézus folyamatosan fejleszti az Apostolok bizalmát!

■ **„hogy én vagyok”** Ez Isten nevére, a "YHWH"-ra való utalás, ami a héber "lenni/létezni" igéb l származik (vö. "Vagyok" a II. Mózes 3:14-ben). Jézus világosan azt állítja, hogy a megígért Messiás, aminek itt isteni mellékjelentése is van (vö. 4:26; 6:20; 8:24,28,58; 13:19 és 18:5,6,8).

13:20 János általában a "hinni" (pisteuó), a "hinni valamiben" (pisteuó eis) vagy a "hinni hogy" (pisteuó hoti) szavakat használja, hogy megkülönböztesse a keresztényeket, de más kifejezéseket is használ, mint a "fogadni" vagy "üdvözölni" (vö. 1:12; 5: 43; 13:20). Az evangélium az a személy üdvözlése és a bibliai igazságok és világnézet elfogadása is egyben.

SZÖVEG: 13:21-30

21Miután ezeket elmondta Jézus, megrendült lelkében, és bizonyságot tett e szavakkal: "Bizony, bizony, mondom néktek, közületek egy elárul engem." 22Zavartan néztek egymásra a tanítványok: vajon kir l beszél? 23Jézus mellett telepedett le egyik tanítványa, akit Jézus szeretett. 24Intett neki Simon Péter, hogy tudakolja meg, ki az, akir l beszél? 25Az ráhajolt Jézus keblére, és megkérdezte t le: "Uram, ki az?" 26Jézus így felelt: "Az, akinek én mártom be a falatot, és odaadom." Bemártotta tehát a falatot, és odaadta Júdás Iskáriótesnek, a Simon fiának; 27és akkor a falat után belement a Sátán. Jézus pedig így szólt hozzá: "Amit tenni szándékozol, tedd meg hamar!" 28Az ott ül k közül senki sem értette, hogy miért mondja ezt neki. 29Egyesek ugyanis azt gondolták, hogy mivel az erszény Júdásnál volt, azt mondja neki Jézus: "Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepre", vagy azt, hogy a szegényeknek adjon valamit. 30Miután tehát elfogadta a falatot, azonnal kiment. Már éjszaka volt.

13:21 „megrendült lelkében” Júdás árulása nagyon feldühítette Jézust (vö. 12:27). Jézus Júdást a benne rejl szellemi potenciál miatt választotta, de az soha nem jutott el a gyümölcstermésig (vö. 18. vers).

13:23 „akit Jézus szeretett” Úgy t nik, hogy magára Jánosra utal (vö. 13:23,25; 19:26-27,34-35; 20:2-5,8; 21:7,20-24). János neve sehol nem t nik fel ebben az Evangéliumban.

13:25 Ez a szövegkörnyezet visszatükrözi a tipikus, els századi, Palesztin étkezési szokásokat. A tanítványok egy lópatkó alakú, alacsony asztalnál feküdtek, a bal könyökükön támaszkodtak úgy, hogy a lábuk maguk mögött volt, és a jobb kezükkel ettek. János Jézus jobbján volt, Júdás pedig a bal oldalon (a tisztelet helyén). János hátrad lt, és kérdést tett fel Jézusnak.

13:26 „Az, akinek én mártom be a falatot, és odaadom” Ez a megtiszteltetés jele volt (vö. Rúth 2:14). Júdás Jézus bal oldalán támaszkodott, ami szintén a megtiszteltetés helye volt. S Jézus még most is megpróbálta elérni/megnyerni Júdást!

13:27 „után belement a Sátán” Ez az egyetlen használata a "Sátán" kifejezésnek a János

Evangéliumában. Héberül azt jelenti, hogy "ellenség", (vö. Lukács 22:3 és János 13:2). Júdásnak nincs ebben felel ssége, mert belement a Sátán? A Bibliában van egy bizonyos feszültség a szellemi birodalom cselekedetei (Isten megkeményíti a Fáraó szívét) és a fizikai birodalomban lév emberi felel sség között. Az emberek minden bizonnyal nem olyan szabadok a döntéseiket illet en, mint ahogy gondolják. Történelmileg, tapasztalatilag és genetikailag mindannyian feltételekhez vagyunk kötve. Ezekhez a fizikai meghatározó dolgokhoz még hozzájön a szellemi birodalom (Isten, a Lélek, az angyalok, Sátán és a démonok). Ez a misztérium! Bár az emberek nem robotok; felel sek vagyunk a cselekedeteinkért, döntéseinkért és azok következményeiért. Júdás döntött! Nem egyedül cselekedett! De erkölcsileg felel s a tetteiért. Júdás árulása el re meg lett mondva. Sátán volt a felbujtó. Tragikus, hogy Júdás soha nem "ismerte" meg Jézust vagy bízott Benne.

13:29 „az erszény Júdásnál volt" Júdás volt a felel s a csapat pénzéért (vö. 12:6). Lásd a teljes jegyzetet a 18:1-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ISKÁRIÓTES

Júdás hallotta, megfigyelte, és elég közeli közösségben volt az Úr Jézussal számos éven át, de nyilvánvalóan még mindig nem volt személyes, hit általi kapcsolata Vele (vö. Máté 7:21-23). Péter ugyanolyan intenzitású kísértésen megy keresztül, mint Júdás, de drasztikusan mások a következményei. Nagyon sok vita folyt már arról, hogy mik voltak Júdás árulásának motivációi.

1. els dlegesen a pénz miatt volt (vö. János 12:6)
2. els dlegesen politikai volt (vö. William Klassen, *Judas Betrayer of Friend of Jesus* [Júdás Jézus Barátjának Árulása] cím könyve)
3. szellemi volt (vö. János13:27)

A Sátáni befolyás és a démonmegszállottság témában számos nagyszer forrásmunka létezik (a következ kben azok vannak felsorolva, amelyikekben én bízom)

4. Merrill F. Unger, *Biblical Demonology, Demons in the World Today* (Biblikus Démonológia, Démonok a Mai Világban)
5. Clinton E. Arnold, *Three Crucial Question About Spiritual Warfare* (Három Kritikus Kérdés a Szellemi Harccal Kapcsolatban)
6. Kurt Knoch, *Christian Counceling and Occultism, Demonology Past and Present* (Keresztény Tanácsadás és az Okkultizmus, Démonológia a Múltban és a Jelenben)
7. C. Fred Dickason, *Demon Possession and the Christian* (A Démonmegszállottság és a Keresztény)
8. John P. Newport, *Demons, Demons, Demons* (Démonok, Démonok, Démonok)
9. John Warwick Montgomery, *Principalities and Powers* (Fejedelemségek és Hatalmasságok)

Légy nagyon óvatos a kulturális mítoszokkal és a babonákkal szemben. A Sátán befolyással van Péterre a Máté 16:23-ban, hogy Jézust is hasonló módon megkísértse – a helyettesít áldozatával kapcsolatban. A Sátán nagyon következetes. Minden lehetséges módot kipróbál, hogy megállítsa Jézus ránk vonatkozó megváltó munkáját.

10. Jézus megkísértése, Lukács 4
11. Pétert használja
12. Júdást és a Szanhedrint használja

A János 6:70-ben Jézus még le is írja Júdást, mint az ördögöt. A biblia nem tárgyalja a démonmegszállottság és a démoni befolyás azon területét, hogy az hogyan kapcsolódik a hív khöz. De a hív k nyilvánvalóan ki vannak téve a személyes döntések és a személyes gonosz hatásainak.

13:30 „Már éjszaka volt” Ez egy id határozó, vagy pedig egy szellemi kiértékelés? János gyakran használja ezeket a kétértelm kifejezéseket, amiket számos módon lehet értelmezni (vö. 3:2; 19:39).

SZÖVEG: 13:31-35
31 Amikor kiment, így szólt Jézus: "Most dics ült meg az Emberfia, és az Isten dics ült
meg benne; 32 ha pedig az Isten dics ült meg benne, az Isten is megdics íti majd t
önmagában, s t azonnal megdics íti t. 33 Gyermekeim, még egy kis ideig veletek vagyok:
kerestek majd engem, és ahogyan megmondtam a zsidóknak, hogy ahova én megyek, oda ti
nem jöhettek, most nektek is ezt mondom. 34 Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek
egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! 35 Arról fogja
megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást."

13:31-38 Ezek a v ersek egy nag yobb sz övegkörnyezet részét alkotják, amikor a t anítványok kérdések egész sorozatát teszik fel (vö. 13:36; 14:5,8,22; 16:17).

13:31 „az Emberfia” Ezt a megnevezést Jézus saját maga választotta magának. Aminek az Ezék. 2:1 és a Dán. 7:13 a háttere. Ez a megszólítás emberi és isteni jellemvonásokat sejtet. Jézus azért használta ezt a kifejezést, mert ezt a rabbinikus judaizmus is használta; így nem volt semmilyen nacionalista vagy katonai mellékjelentése, és összefoglalta az kétféle természetét (vö. I. János 4:1-6).

■ Ezzel a ve rssel kapcsolatban v an egy görög kéz irati v áltozat. A hoss zabb sz öveget megtalálhatjuk a köv etkez ang ol fordításokban: NAS B, NK JV, NRSV, TEV és NJB. E zt a következ kéziratok tám asztják a lá: א^{c}, A, C^{2}, K, és a Textus R eceptus. Ez a rész („és az Isten dics ült meg benne”) ki lett hagyva a következ iratokból: MSS P66, א*, B, C*, D, L, W és X. Úgy t nik, hog y ezek a k éziratok a jobbik v áltozatok. D e az is l ehetséges, hog y a z í rnokokat összezavarta a párhuzam, és egyszer en csak kihagyták az els kifejezést.

■ **„dics ült meg”** Ez a kifejezés négy vagy öt alkalommal fordul el a 31 és 32-es versekben – két vagy három alkalommal AORISZT IGEID BEN és kétszer JÖV ID BEN. Isten megváltó tervére utal, amit Jézus halálán és feltámadásán keresztül hozott el (vö. 7:39; 12:16,23; 17:1,5). Itt Jézus életének soron következ eseményeire utal. Annyira biztos, hogy meg fognak történni, hogy már megtörtént múltidej cselekményekként fejezi ki (AORISZT ID K). Lásd az 1:14 jegyzetét.

13:33 „Gyermekeim” J ános, id s emberként Efézus v árosából v agy annak környékér l írva, ugyanezt a megszólítást használja a olvasói/hallgatói megszólítására a következ helyeken: I. János 2:1,12,28; 3: 7,18; 4 :4; 5:21. Jézus metaforája eg y másik mód ja anna k, hog y t az Atyával azonosítsuk. atya, tes tvér, m egment , barát és ÚR. Vagy hogy má sképp fogalmazzak, egyszerre transzcendens istenség és bennerejl társaság.

■ **„még egy kis ideig veletek vagyok …és ahogyan megmondtam a zsidóknak”** Jézus a zs idó vezet knek ugyanezt mondta hónapokkal ezel tt (vö. 7:33); most pedig a tanítványainak mondja (vö. 12:35; 14:9; 16:16-19). Éppen ez ért ny ilvánvaló, hog y az id tényez je v alamennyire bizonytalan.

■ **„ahova én megyek, oda ti nem jöhettek”** A zsidó vezet k egyáltalán nem mehettek oda (vö. 7:34,36; 8:21). A tanítványok nem lehetnek vele a halálukig. Halál vagy elragadtatás, ez a kett fogja egyesíteni a követ it ismét Vele (vö. II. Kor. 5:8; I. Thessz. 4:13-18).

13:34 „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást” „Szeressétek egymást”, ez egyáltalán nem volt új parancsolat (vö. Lukács 19:18). Ami új volt az az, hogy a hív knek úgy

kellett egymást szeretniük, ahogy Jézus szerette ket (vö. 15:12,17; I. János 2:7-8; 3:11,16,23; 4:7-8,10-12,19-20; II. János 5).

Az evangélium egy személy, akit üdvözölni kell, igazságok megtestesülése, amit hinni kell, és egy élet, amit meg kell élni (vö. 14:15,21,23; 15:10,12; I. János 5:3; II. János 5,6; Lukács 6:46). Az evangéliumot fogadni kell, hinni és megélni!

Nagyon tetszik nekem Bruce Corley álltása a "Biblical Theology of the New Testament" (Az Újszövetség Bibliai Teológiája) cikkében, ami a *Foundations For Biblical Interpretation* (A Bibliai Értelmezés Alapjai) cím hermeneutika könyvében található: „Krisztus embereit a szeretet etikája jellemzi, ami által a kegyelem jelenléte a szeretett szükségességéhez kapcsolódik a Lélek munkáján keresztül (vö. Gal. 5:6,25; 6:2; Jakab 3:17-18; János 13:34-35; I. János 4:7) (562. oldal).”

13:35 „Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok” A szeretet az egyetlen olyan tulajdonság, amit a Sátán nem tud meghamisítani. A hív ket a szeretet kell hogy jellemezze (vö. I. János 3:14; 4:20).

■ **„ha”** Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelöl. Más keresztények felé cselekedeteink meger sítik a Jézussal való kapcsolatunkat (vö. I. Jáos 2:9-11; 4:20-21).

SZÖVEG: 13:36-38
[36]Simon Péter megkérdezte t le: "Hova mégy?" Jézus így felelt: "Ahova én megyek, oda most nem követhetsz, de kés bb majd követsz." [37]Péter így szólt hozzá: "Uram, miért ne követhetnélek most? Az életemet adom érted!" [38]Jézus így válaszolt: "Az életedet adod énértem? Bizony, bizony, mondom néked, mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem."

13:36 „Simon Péter megkérdezte t le” Ez az els a kérdések sorozatában, amit a tanítványok tesznek fel Jézus kijelentéseivel kapcsolatban a 31-35-ös versekben (vö. 13:36; 14:5,8,22; 16:17).

13:37 „Az életemet adom érted” Péter ezt valóban komolyan gondolta! De ez azt is megmutatja, hogy mennyire gyenge a bukott emberiség, és hogy mennyire odaszánt a mi Urunk, aki valóban megtette ezt.

13:38 „Bizony, bizony” Lásd az 1:51 jegyzetét.

■ **„mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem”** Ez biztos, hogy egy római kakas volt. A zsidók nem engedték, hogy állatok legyenek a városban, mert a város szent volt. Ezért volt a gazdag embereknek a város falain kívül a kertje (amiknek m trágyára volt szükségük) az Olajfák hegyén. A Gecsemáné kertje is ilyen kert volt.

Jézus jóslatokat használ arra, hogy a Benne való hitet meger sítse az emberekben. Még egy ilyen negatív dolog is a jöv ismeretét és eseményei felett való hatalmát jelenti ki (vö. 18:17-18,25-27; Máté 26:31-35; Márk 14:27-31; Lukács 22:31-34).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért nem jegyzi fel János az Úrvacsora tényleges részleteit?
2. Miért mosta meg Jézus a tanítványok lábát? Nekünk is meg kell mosnunk egymás lábát?
3. Miért választotta Jézus Júdást is tanítványává?
4. Hogyan tudhatjuk, hogy valóban keresztények vagyunk?

JÁNOS 14

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus az Út az Atyához	Az Út, az Igazság és az Élet	A Hí v k Kapcsolata a Megdics ült Krisztussal	Jézus az Út az Atyához	Búcsúbeszédek (13:31 – 14:31)
14:1-14 1	4:1-6	14:1-7	14:1-4	14:1-4
			14:5	14:5-7
A	Kijelentett Atya		14:6-7	
14	:7-11			
		14:8-14	14:8	14:8-21
	A Megválaszolt Ima		14:9-14	
1	4:12-14			
A Lélek Ígérete	Jézus E gy M ásik S egít t Ígér		A Szentlélek Ígérete	
14:15-24 1	4:15-18	14:15-17	14:15-17	
	Az Atya és a Fiú Lakozása	14:18-24	14:18-20	
1	4:19-24			
			14:21	
			14:22	14:22-31
A	z Békéjének Ajándéka		14:23-24	
14:25-31 1	4:25-31	14:25-31	14:25-26	
			14:27-31a	
			14:31b	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

A JÁNOS 14:1-31 HÁTTERE

A. A János 13. fejezetét l a 17. fejezetig nem kellene hogy legyenek fejezeti felbontások, mert irodalmilag ez egy egység. Nyilvánvaló, hogy Jézus kijelentései az eltávozásáról sok kérdést

ébresztett a tanítványokban. Ez a szövegrész ezeknek a kérdéseknek a sorozatára épül, amit az Apostolok azért tettek fel, mert félreértették Jézus szavait.
1. Péter (13:36)
2. Tamás (14:5)
3. Fülöp (14:8)
4. Júdás (nem Iskáriótes) (14:22)
5. néhány tanítványa (16:17)

B. Ezek a kérdések még mindig segítenek a híveknek
1. Megmutatják azt, hogy még az Apostolok sem, akik fizikálisan közel voltak Jézushoz, még k sem értették t mindig.
2. Jézus néhány legdrágább és l egmélyrehatóbb szavait pont ezekre az szinte, félreértésekb l származó kérdésekre adott válaszából ismerhetjük.

C. A 13-17 fejezetek egy irodalmi egységet alkotnak, a Fels Szobában elhangzott párbeszédet, az Úrvacsora éjszakáján.

D. A 14. fejezetben kezdi el Jézus az eljövend "segít r l" szóló értekezését.
1. Jézusnak a Szentlélekre való utalása ebben a Fels Szobában elhangzott beszélgetésben direkt mód kapcsolódik (és l ekorlátozódik) a tanítványok Jézus távozása miatti félelmükhöz és aggodalmaikhoz.
2. Ez a beszélgetés a Szentlélek szolgálatáról elég limitált annak hatáskörére nézve. Olyan sok más lényeges aspektusa van az szolgálatának, amit ebben a szövegkörnyezetben nem tárgyalnak meg.
3. A Lélek munkája, amit kihangsúlyoz az az (1) igazság felfed je és a (2) személyes vigasztaló.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 14:1-7

1"Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem. 2Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? 3És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is. 4Ahova pedig én megyek, oda tudjátok az utat." 5Tamás erre így szólt hozzá: "Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat?" 6Jézus így válaszolt: "Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam. 7Ha ismernétek engem, ismernétek az én Atyámat is: mostantól fogva ismeritek t, és látjátok t."

14:1 „Ne nyugtalankodjék" Ez egy JELENIDEJ PASSZÍV FELSZÓLÍTÁS NEGATÍV ELÖLJÁRÓSZÓVAL, ami azt jelenti, hogy be kell fejezni egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban volt, "Hagyjátok abba, hogy nyugtalankodik a szívetek". Jézus Saját távozásáról szóló üzenetei nagy nyugtalanságot keltettek.

■ **„szívetek"** Vegyük észre, hogy TÖBBESSZÁMBAN van. Jézus mind a tizenegy tanítványhoz szólt. A szív héber használata a teljes személyt jelentette: értelmet, akaratot és érzelmeket (vö. V. Mózes 6:5; Máté 22:37). Lásd a Különleges Témát a 12:40-ben.

■ **„higgyetek Istenben és higgyetek énbennem"** Ez mind a kett vagy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS (vö. Márk 11:22) vagy mind a kett JELENIDEJ AKTÍV KIJELENTÉS. A hit folyamatos és állandó/szokásos. A nyelvtanilag kiegyensúlyozott szerkezete ennek a versek azt

mutatja, hogy Jézus azt vallja, hogy egyenl Istennel. Azt se felejtsük el, hogy a hallgatók olyan zsidók voltak, akik odaszánt egyistenhit ek voltak (V. Mózes 6: 4-6) és még is felismerték Jézus kijelentésének mögöttes tartalmát. Egy dolog hinni egy Fels bbrend Lényben, és egy teljesen más dolog kereszténynek lenni. Ez a kifejezés nem egy doktrinális hitvallásra fókuszál, hanem Jézus Krisztus személyére.

14:2 „Az én Atyám házában” A "ház" szót az ÓSZ -ben a Szentsátorra vagy a Templomra használták (vö. II. Sám. 7); bár ebben a szövegkörnyezetben nyilvánvalóan Isten mennyei családi szálláshelyére utal.

■ **„sok hajlék”** A KJV fordítás, amiben a "palota" szó szerepel, kicsit csalóka lehet. A görög kifejezés azt jelentette, hogy "tartós lakhely" (vö. 14:23) a pazarlás gondolata nélkül. A lényege az volt ennek, hogy minden hív nek meg lesz a saját szobája az Atya házában (vö. TEV, NJB).

Az is érdekes, hogy ennek ugyanaz a görög gyökere, mint a "megmaradni" szónak, ami annyira kulcs fogalom (vö. 15. vers) János Evangéliumában. Az Atyával való lakásunk a Benne való megmaradással kezd dik!

■ **„ha”** Ez részben MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "tényekkel ellentétesnek"neveznek. Nagyon sok szoba található. Ezt a kifejezést nagyon nehéz lefordítani.

NASB	**„ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek”**
NKJV	**„ha nem *így volna*, vajon mondtam volna-e nektek”**
TEV	**„nem mondanám ezt nektek, ha nem így volna”**
NJB	**„egyébként megmondtam volna nektek”**
Young szó szerinti fordítás	**„és ha nem, megmondtam volna nektek”**
New Berkley Version	**„ha nem így volna, megmondtam volna nektek”**
Williams Translation	**„ha nem lenne, megmondtam volna nektek”**

14:3 „Ha” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges, s t, nagyon is valószín cselekedetet jelent. Jézus azt mondta nekik, hogy hamarosan visszatér az Atyához. És helyet készít nekik.

A "Help for Translators" (segítség fordítóknak) sorozat, amit a United Bible Society adott ki a János evangéliumával kapcsolatban, és Newman és Wider írta, azt mondja, hogy ezt a mellékmondatot úgy kellene érteni, hogy a ' 'miután elmegyek" vagy a ' 'mikor elmegyek" vagy a "mivel elmegyek" után fog megtörténni. (456. oldal)

■ **„helyet készítettem nektek”** Ez nem azt akarja jelenteni, hogy fizikai értelemben a menny még nem állt készen ezel tt, hanem hogy Jézus élete, tanítása és halála megengedte a b nös emberiségnek, hogy megközelítsék a Szent Istent, és hogy Vele lakozzanak. Jézus a hív k el tt jár, az vezet jük és el futáruk (vö. Zsid. 6:20).

■ **„ismét eljövök, és magam mellé veszlek titeket”** Ez a második eljövetelre vagy a halálra utal (vö. II. Kor. 5:8; I. Thessz. 4:13-18). A Jézussal való közvetlen kapcsolat visszatükrözi Jézus és az Atya közösségét (vö. 1:1,2). A keresztények részt fognak venni Jézus és az Atya közötti bens séges kapcsolatban (14:23; 17:1).

Az itt használt ige, a "fogadni" (*paralambanó*) azt jelenti, hogy "magához venni". Ez nem ugyanaz, mint ami az 1:12-ben szerepel (*lambanó*). Nehéz megállapítani ennek a két szónak a jelentéstani átfedését; gyakran egymás szinonimái.

■ **„hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is”** A menny az, ahol Jézus tartózkodik (vö. 17:24)! A mennyország valóban egy szemt l szembe való közösség a Háromegy Istennel!

14:4 „tudjátok az utat” Jézus kijelentése Tamásban kételyeket ébreszt az úttal kapcsolatban. Jézus

a válaszát három olyan kifejezéssel fejezi ki, amit gyakran használt az ÓSZ.

14:6 „Én vagyok az út” Az ÓSZ-ben a hitr l úgy beszéltek, mint egy életösvényr l (vö. V. Mózes 5:32-33; 31:29; Zsolt. 27:11; Ézs. 35:8). A korai egyház neve az volt, hogy "az Út" (vö. Apcsel. 9:2; 19:9,23; 24:14,22). Jézus azt hangsúlyozta, hogy volt és ma is az egyetlen út Istenhez. János evangéliumának ez a teológiai lényege! Az életstílusszer j ó cselekedetek a személyes hit bizonyítékai (vö. Ef. 2:8-9,10), nem pedig az igaz állapot eszköze.

■ **„az igazság”** A görög filozófiában az "igazságnak" mindig ott volt az a mellékjelentése, hogy az "igazság" szemben a "hamissággal" vagy a "valóság" szemben az "illúzióval". Bár ezek arám nyelv tanítványok, akik megértették volna Jézust, amikor az "igazság" ÓSZ-i értelmér l beszélt, ami azt jelentette, hogy "h ségesség" vagy "lojalitás" (vö. Zsolt. 26:3; 86:11; 119:30). Mind az "igazság" mind az "élet" jellemzi "az utat". Az "igazság" kifejezés gyakran isteni tetteket ír le a János evangéliumában (vö. 1:14; 4:23-24; 8:32; 14:17; 15:26; 16:13; 17:17,19). Lásd az Igazságról szóló Különleges Témát a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„az élet”** Az ÓSZ-ben a hív életstílusszer hite egy az életre vezet ösvényr l szólt (vö. Zsolt. 16:11; Péld. 6:23; 10:17). Mind három kifejezés az életstílusszer hithez kapcsolódik, amit egyedül a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolatban lehet megtalálni.

■ **„senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam”** Micsoda sokkoló kijelentés! Ez így nagyon kizárólagos, de nagyon is nyilvánvaló, hogy Jézus hitte, hogy csakis a Vele való személyes kapcsolat által ismerheti meg valaki Istent. Ezt gyakran a kereszténység kizárólagosságának botrányaként hívták. Nincs közép út. Vagy ez az állítás igaz, vagy a kereszténység hamis! Számos módon nagyon hasonlít ez a János 10-hez.

14:7 „Ha” Van egy olyan kézirati változat, ami a FELTÉTELES MÓDHOZ kapcsolódik. A United Bible Societies Görög szövege az ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATOT támasztja alá, mint ahogy az si görög szövegek is: P^{66}, א és D. Ez alapján így lehetne fordítani: „ha ismernétek engem, márpedig ismertek, akkor ismernétek az én Atyámat is, márpedig ismeritek is”.

Lehet MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT is, amit gyakran "tényekkel ellentétesnek" mondanak. A fordítása akkor így hangzana: „ha ismernétek engem, márpedig nem ismertek, akkor ismernétek az én Atyámat is, márpedig nem ismeritek”. Különböz kéziratok ezt a változatot is alátámasztják: A, B, C, D^b, K, L és X. Ez egy nehéz állítás, mert azt feltételezzük, hogy az Apostolok ekkora már hittek Jézusban, mint a Messiásban, és üdvösségük volt. Ezt az új és végs soron kizárólagos igazságot bizonyára nagyon nehéz volt számukra megérteni. János Evangéliuma úgy t nik, hogy a hit különböz szintjeir l beszél. A szövegkörnyezet úgy t nik, hogy a MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MÓDOT támasztja alá. S vegyük észre, hogy a 28. versben is ugyanez a feltétel.

■ **„ismernétek engem”** Jézus ismételten a teljes Apostoli csoporthoz szól (vö. 9. vers). Az "ismerni" kifejezést az ÓSZ-i értelmében használja, ami egy bens séges személyes kapcsolatra utal, nem pedig egy tudáson alapuló ismeretre (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5).

■ **„ismernétek az én Atyámat is”** Jézust látni ugyanaz, mint Istent látni (vö. János 1:14-18; 5:24; 12:44-45; II. Kor. 4:4; Kol. 1:15; Zsid. 1:3)! Jézus a láthatatlan Isten tökéletes kijelentése. Senki nem mondhatja, hogy ismeri Istent, ha elutasítja Jézust (vö. I. János 5:9-12).

SZÖVEG: 14:8-14

[8]Fülöp így szólt hozzá: "Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk!" [9]Jézus erre ezt mondta: "Annyi ideje veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát. Hogyan mondhatod te: Mutasd meg nekünk az Atyát? [10]Talán nem

hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van? Azokat a beszédeket, amelyeket én mondok nektek, nem önmagamtól mondom; az Atya pedig bennem lakozva viszi végbe az cselekedeteit. 11Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van; ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek." 12"Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz énbennem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, s t ezeknél nagyobbakat is tesz. Mert én az Atyához megyek, 13és amit csak kértek majd az én nevemben, megteszem, hogy dics íttessék az Atya a Fiúban; 14ha valamit kértek t lem az én nevemben, megteszem."

14:8 „Fülöp így szólt hozzá” Úgy t nik, hogy Fülöp látni szerette volna Istent (Theophany), olyan módon, mint Mózes, Ézsaiás vagy Ezékiel. Jézus úgy válaszol, hogy azzal meger síti Fülöpöt, hogy amikor látta és megismerte t, akkor látta és megismerte Istent is (vö. Kol. 1:15; Zsid. 1:3)!

■

NASB „az elég nekünk”
NKJV „az elégséges a számunkra”
NRSV „azzal megelégszünk”
TEV „csak erre van szükségünk”
NJB „aztán megelégszünk”

Ezek a tan ítványok valamilyen f ajta meger sítést ak artak, csakúgy, mint a F arizeusok. Mindazonáltal a hív knek hitben kellene járniuk, nem pedig a láthatóktól függve (vö. II. Kor. 4:18; 5:7) a szellemi dolgokat illet en. A bizalom a lényeg!

14:9 „Annyi ideje veletek vagyok” Figyeljük meg, hogy itt TÖBBESZÁMOT használ. Fülöp tette fel azt kérdést, amin mindannyian gondolkoztak.

■ **„Aki engem lát, látja az Atyát”** Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, és egy BEFEJEZETT AKTÍV IGE, ami azt jelenti, hogy "már látta, és továbbra is látja". Jézus teljes mértékben kijelenti az istenséget (vö. Kol. 1:15; Zsid. 1:3).

14:10 A görögben ez a kérdés "igen" választ vár.

■ **„(te) hiszed … (ti) nektek”** Az els megszólítás EGYESSZÁMÚ, és Fülöpre utal. A második megszólítás TÖBBESSZÁMÚ, és az Apostoli csoportra utal (vö. 7. és 10. vers). Lásd az I. János 2:10-ben található Különleges Témát a Megmaradással kapcsolatban.

■ **„Azokat a beszédeket, amelyeket én mondok nektek, nem önmagamtól mondom”** Jézus az Atya nevében cselekedett mindenben (vö. 24. vers; 5:19,30; 7:16-18; 8:28; 10:38; 12:49). Jézus tanításai az Atya szavai (vö. 24. vers).

■ **„az Atya énbennem van”** Ez az Atya és a Fiú közötti kapcsolat, amit Jézus F papi Imája annyira kihangsúlyoz a 17. fejezetben, válik a hív k Krisztusban való "megmaradásának" alapjává a 15. fejezetben. János evangéliuma az üdvösséget a következ képpen írja le: (1) tanítás; (2) közösség; (3) engedelmesség; és (4) kitartás.

14:11 „Higgyetek” Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS vagy JELENIDEJ AKTÍV KIJELENTÉS (vö. 14:1).

Van egy kézirati változat, ami némi jelent séggel bír ennek a versnek a nyitó kifejezésével kapcsolatban. Néhány korai görög szövegben (P^{66}, P^{75}, א, D, L, és W) csak a "hinni' szó fordul el , amit a (*hoti*) "azt" szó követ, ami azt sugallja, hogy el kell fogadniuk az igazságot arról, hogy Jézus és a Atya egy. Más si szövegek (A és B) hozzáteszik a RÉSZESETET is azzal a kifejezéssel, hogy

"Nekem", megjelölve a hit személyes tárgyát. A United Bible Societies görög tudósai azt gondolják, hogy az els opció volt az eredeti (vö. Bruce M. Metzger *A Textual Commentary on the Greek New Testament* [A Görög Újszövetség Szövegi Kommentárja] cím könyve, ami ennek az opciónak négyes osztályzatot ad, 244. oldal). A legtöbb modern fordítás megtartja a "nekem" kifejezést, de hozzáteszi a "hogy" szócskát is (ami megmutatja azt a tartalmat, amit hinni kell).

■ **„ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek"** Jézus azt mondja nekik, hogy higgyenek az cselekedeteiben (vö. János 5:36; 10:25,38). Az cselekedetei betöltötték az ÓSZ-i próféciákat. A cselekedetei fedik fel, hogy ki is valójában! Az Apostoloknak, mint nekünk mindannyiunknak, növekedniük kellett a hitben.

14:12 „aki hisz … megteszi" A hit nem csupán egy mentális cselekedet, hanem egy cselekvés-orientált szó. Az a kifejezés, hogy "ezeknél nagyobbakat is tesz" J V IDEJ AKTÍV KIJELENT MÓDBAN van, és úgy kellene lefordítani, hogy "ezeknél nagyobbakat is fog tenni". Valószín , hogy ez a (1) földrajzi elterjedésre utal; vagy a (2) pogányok közti misszióra; vagy arra (3) hogy a Lélek minden hív vel ott lesz. Lásd a Különleges Témát az I. János 3:22-ben: Imádság, Korlátlan mégis Korlátozott.

14:13-14 „amit csak kértek majd az én nevemben, megteszem" Figyeljük meg, hogy Jézus azt állítja, hogy az személyén alapszik az, hogy megválaszolja az imádságainkat. Az Apcsel 7:59-ben István Jézushoz imádkozik. A II. Kor. 12:8-ban Pál Jézushoz imádkozik. A János 15: 16-ban és 16:23-ban a hív k az Atyát szólítják meg. Jézus nevében imádkozni nem egy varázsszó, amit az imádságaink végére teszünk, hanem Jézus akaratában és személyében imádkozunk.

Ez egy nagyon jó példa arra, hogy meg kell vizsgálni a párhuzamos igerészeket is, miel tt bibliai témákról dogmákat alkotnánk. Egyensúlyoznunk kell azzal, hogy "bármit ami kértek" a következ k között:

1. "az Én nevemben" (János 14:13-14; 15:7,16; 16:23);
2. "folyamatosan kérjetek" (Máté 7:7-8; Lukács 11:5-13; 18:1-8);
3. "ketten egyetértenek" (Máté 18:19);
4. "hittel" (Máté 21:22);
5. "nem kételkedve" (Márk 11:22-24; Jakab 1:6-7);
6. "nem önzésb l" (Jakab 4:2-3);
7. "megtartva parancsolatait" (I. János 3:22);
8. "Isten akarata szerint" (Máté 6:10; I. János 5:14-15).

Jézus neve az személyét képviseli. Ez egy másik mód arra, hogy Jézus értelmére és szívére utaljunk. Ez a kifejezés gyakran felt nik János evangéliumában (vö. 14:13-14,26; 15:16; 16:23-26). Minél inkább hasonlít valaki Krisztusra, annál valószín bb, hogy az imádságai igenl válaszokat kapnak. A legrosszabb dolog, amit Isten tehetne szellemileg a legtöbb kereszténnyel az az, hogy megválaszolja az önz , anyagi imádságaikat. Lásd az I. János 3:22 jegyzetét.

KÜLÖNLEGES TÉMA: HATÉKONY IMÁDSÁG

A. Kapcsolódik az egyén személyes kapcsolatához a Háromegy Istennel
   1. Az Atya akaratához kapcsolódik
      a. Máté 6:10
      b. I. János 3:22
      c. I. János 5:14-15
   2. Megmaradni Jézusban
      a. János 15:7
   3. Jézus nevében imádkozni
      a. János 14:13,14

b. János 15:16
c. János 16:23-24
4. Lélekben imádkozni
a. Ef. 6:18
b. Júdás 20
B. Kapcsolódik az egyén személyes motivációihoz
1. Kételkedés nélkül
a. Máté 21:22
b. Jakab1:6-7
2. Helytelenül kérni
a. Jakab 4:3
3. Önz en kérni
a. Jakab 4:2-3
C. Kapcsolódik az egyén személyes döntéseihez
1. Kitartás
a. Lukács 18:1-8
b. Kolossé 4:2
c. Jakab 5:16
2. Otthoni viszálykodás
a. I. Péter 3:7
3. B n
a. Zsolt 66:18
b. Ézs. 59:1-2
c. Ézs. 64:8

Minden imádság megválaszolásra kerül, de nem minden imádság hatékony. Az imádság egy kétoldalú kapcsolat. A legrosszabb dolog, amit Isten megtehet, az az, hogy megteszi a hí v k helytelen kéréseit. Lásd Különleges Téma: Közbenjáró Imádság a Kol. 4: 3-ban. Lásd még: Különleges Téma: Közbenjáró Imádság az I. János 5:14-ben.

■ **„ha”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, a mi lehetséges cselekedetet jelent.

SZÖVEG: 14:15-17
[15]"Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat, [16]én pedig kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: [17]az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja t, nem is ismeri; ti azonban ismeritek t, mert nálatok lakik, s t bennetek lesz."

14:15 „Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Az engedelmesség rendkívül fontos (vö. 8:51; 14:23-24; 15:10; I. János 2:3-5; 3:22,24; 5:3; II. János 6; Lukács 6:46). A 21,23 és 24-es versek ugyanezt az igazságot hangsúlyozzák. Az engedelmesség a valódi megtérés bizonyítéka (vö. Jakab és I. János).

14: 16
NASB, NKJV,
TEV **„másik Segít t”**
NRSV **„másik Közbenjárót”**
NJB **„másik Pártfogót”**

Az a kifejezés, hogy "másik" egy olyan görög kifejezés fordítása (*allos*), ami azt jelenti, hogy

"ugyanebb l a fajtából egy másik". A Szentlelket "a másik Jézusnak" hívják (G. Campbell Morgan).

A második kifejezés az a görög "*paraklétos*" szó, amit az I. János 2:1 Jézusra használ (mint közbenjáró) a János 14:26 és 16:7-17 pedig a Szentlélekre használja ugyanezt. Ennek az etimológiai jelentése jogi értelm : "az, aki s egítségképp hívatott". Ezért t ehát az a ki fejezés, hogy "segít /közbenjáró" pont os f ordítása enn ek a sz ónak. Ug yanennek a görög szónak egy másik formája "vigasztalás" (*parakaléó*), amit a II. Kor. 1:3-11 az Atyára használ.

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÉZUS ÉS A LÉLEK

Van egy bizonyos fajta képlékenység a Lélek és a Fiú munkája között. G. Campbell Morgan mondta, hogy a l egjobb név a L élekre az a "m ásik Jézus". A köv etkez kben egy vázlatos összehasonlítást láthatunk a Fiú és a Lélek munkája és nevei között.

1. A Lelket "Jézus Lelkének" hívja, vagy ehhez hasonló kifejezésekkel illeti (vö. Róm. 8:9; II. Kor. 3:17; Gal. 4:6; I. Pét. 1:11).
2. Mind a kett jüket ugyanazon kifejezéssel illeti
   a. "igazság"
      1) Jézus (János 14:6)
      2) Lélek (János 14:17; 16:13)
   b. "pártfogó"
      1) Jézus (I. János 2:1)
      2) Lélek (János 14:16,26; 15:26; 16:7)
   c. "Szent"
      1) Jézus (Lukács 1:35; 14:26)
      2) Lélek (Lukács 1:35)
3. Mind a ketten lakoznak a hív kben
   a. Jézus (Máté 28:20; János 14:20,23; 15:4-5; Róma 8:10; II. Kor. 13:5; Gal. 2:20; Ef. 3:17; Kol. 1:27)
   b. Lélek (János 14:16-17; Róma 8:9,11; I. Kor. 3:16; 6:19; II. Tim. 1:14)
   c. S t még az Atya is (János 14:23; II. Kor 6:16)

■ **„hogy veletek legyen mindörökké”** Három k ülönböz elöljárószót h asznál a Sz entlélekre utalva: (1) "*meta*" (16. vers) ami az jelenti, hogy "vele"; (2) "*para*" (17. vers) ami azt jelenti, hogy "mellett"; (3) "*en*" (17. v ers) am i azt jelenti, ho gy "ban-ben". Figyeljük meg , hogy a Sz entlélek velünk van, mellettünk áll, és bennünk van. Az a feladata, hogy Jézus életét megnyilvánítsa a hív k életében 14:16-17,26; 16:11).

Figyeljük m eg, h ogy a Le lket ú gy s zólítja meg, h ogy '' ". E z a zt su gallja, h ogy a Lé lek személyes. A KJV fordításban a Lelket gyakran úgy nevezi meg, hogy "az'', de ez csak azért van, mert a " lélek" kifejezés a g örögben S EMLEGESNEM (v ö. Jáno s 14:17 ,26; 15:26) . a Szentháromság harmadik személye. Az a kifejezés, hogy Szentháromság nem egy bibliai kifejezés, de h a J ézus is teni és a Lélek sz emély, a kkor valamilyenfajta há rmas-egységr l v an sz ó. Ist en egyetlen egy i steni lény eg, d e há rom t artós, sz emélyes m egnyilvánulásban (v ö. M áté 3:16-17; 28:19; Apcsel. 2:33-34; Róma 8:9-10; I. Kor. 12:4-6; II. Kor. 1:21-22; 13:14; Ef. 1:3-14; 2:18; 4:4-6; Titusz 3:4-6; I. Péter 1:2).

14:17 „az igazság Lelkét” Az "ig azság" kifejezésnek itt ug yanaz a mellékjelentése, mi nt a 6. versben (vö. 15:26; 16:13; I. János 4:6). Ez a kifejezés úgy írja le a Lelket, mint (1) istenséget vagy (2) azt, aki az Atya istenségét jelenti ki. Lásd a K ülönleges Témát az Igazságról a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„akit”** "Ez" SEMLEGESNEM , hogy összhangban legyen a "szellem" (*pneuma*) kifejezéssel.

Bár máshol a görögben HÍMNEM f nevet is használna rá (vö. 26. vers; 15:26; 16:7,8,13,14). A Szentlélek valóban nem hímnem vagy n nem ; lélek/szellem. Fontos, hogy ne felejtsük el, hogy is egy különálló személyiség (vö. Ef. 4:3; I. Thessz. 5:19).

■ **„a világ nem kaphat meg”** A Szentlelket csak a Krisztusban val ó hi t által tudh atjuk magunkénak (vö. 1:10-12). Mindenr l gondoskodik, amire a hív nek szüksége van (vö. Róma 8:1-11). A hitetlen világ nem értheti meg és nem értékelheti a szellemi dolgokat (vö. I. Kor. 2:14).

■ **„ismeri … ismeritek”** Valószín leg ez ismételten egy kétértelm ség, ami Jánosra jellemz . A héber mellékjelentése egy intim, személyes kapcsolat lenne (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). A görög mellékjelentése az ismeret lenne. Az evangélium mind a kett t magába foglalja, személyes is és tudás is.

■ **„nálatok lakik”** A megmaradás/benne maradás kulcsfontosságú fogalom János írásaiban. Lásd az I. János 2:10-ben lév Különleges Témát. Az Atya a Fiúban lakozik; A Lélek a hív kben lakozik, a hív k pedig a Fiúban lakoznak. Ez a lakozás/megmaradás JELENIDEJ , nem egy elszigetelt döntés vagy érzelmi válaszreakció.

■ **„bennetek lesz”** Ezt úgy is lehet érteni, hogy "közöttetek lesz" (TÖBBESZÁMBAN, vö. NRSV lábjegyzete) vagy "bennetek" (TÖBBESSZÁMBAN, vö. NASB, NKJV, NRSV, TEV és NJB). Isten lakozása a hív kben egy csodálatos ígéret. Az ÚSZ megerősíti, hogy a Szentháromság három személye lakozik a hív kben.

1. Jézus (Máté, 28:20; János 14:20,23; 15:4-5; Róma 8:10; II. Kor. 13:5; Gal. 2:20; Ef. 3:17; Kol. 1:27)
2. Lélek (János 14:16-17; Róma 8:11; I. Kor. 3:16; 6:19; II. Tim. 1:14)
3. Atya (János 14:23; II. Kor. 6:16)

SZÖVEG: 14:18-24

18"Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok. 19Még egy kis id , és a világ többé nem lát engem, de ti megláttok, mert én élek, és ti is élni fogtok. 20Azon a napon megtudjátok, hogy én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek. 21Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem, aki pedig szeret engem, azt szeretni fogja az én Atyám; én is szeretni fogom t, és kijelentem neki magamat." 22Így szólt hozzá Júdás, de nem az Iskáriótes: "Uram, miért van az, hogy nekünk akarod kijelenti magadat, és nem a világnak?" 23Jézus így válaszolt: "Ha valaki szeret engem, az megtartja az én igémet; azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála. 24Aki nem szeret engem, nem tartja meg az én igémet. Az az ige pedig, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki elküldött engem."

14:18 „Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok” Jézus minden próféciát betöltött, amit a tanítványoknak mondott azon a vasárnap estén Húsvét után, amikor el ször jelent meg nekik a fels szobában a feltámadása után. Bár néhány kommentátor úgy látja, hogy a szövegkörnyezet a pünkösdkor eljövend Lélek eljövetelére utal.

14:19 „Még egy kis id , és a világ többé nem lát engem, de ti megláttok” A 20. vers azt mutatja, hogy ez Jézus feltámadás utáni megjelenéseire utal. Ez az az állítás, amivel kapcsolatban Júdás 22. versben egy másik kérdést tesz fel. A tanítványok még mindig azt várták T le, hogy fel fogja állítani a földi Messiási Királyságát, és nagyon összezavarodtak, amikor azt mondta, hogy „a világ nem fog látni engem”. A 23-24-es versben lév válasz Júdás kérdésére az volt, hogy majd megjelenti Magát a hív k életében, így a világ rajtuk keresztül fogja t meglátni!

■ **„mert én élek, és ti is élni fogtok"** Jézus feltámasztása Isten erejének a bemutatása volt, és annak, hogy életet akar adni (vö. Róma 8:9-11; I. Kor. 15).

14:20 „azon a napon" Ezt a kifejezést általában eszkatalogikus értelemben használják, de itt utalhat Jézus feltámadás utáni megjelenéseire, vagy pedig a Szellem Pünkösdkor érkez t eljes eljövetelére.

■ **„megtudjátok"** Az "ismerni/tudni" szónak a héberben személyes, bens séges kapcsolatra utaló mellékjelentése van, de itt a "hogy" (*hoti*) szó követi, ami tisztázza az ismereti jelentését. Ennek a szónak, úgy mint a "hinni"-nek is, kett s értelme van. János ezeket a szavakat választja, hogy kifejezze az evangéliumot. A hív k ismerik t (hisznek Benne), de tudják az igazat is Róla (hiszik hogy).

■ **„én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek"** János gyakran hangsúlyozza Jézus és az Atya egységét (vö. 10:38; 14:10-11; 17:21-23). Azt az igazságot adja még hozzá, hogy úgy, ahogy az Atya és Jézus bens ségesen összekapcsolódik, ugyanúgy Jézus és az követ i is!

14:21 „Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat" Ez itt mind a kett JELENIDEJ MELLÉKNÉVIIGENÉV. Az engedelmesség létfontosságú (vö. 15:10; Lukács 6:46; I. János 5:3; II. János 6). Ez a jele a valódi megtérésnek (vö. 23. vers).

Az apostolok zsidók voltak és gyakran használtak sémita idiómákat az írásaikban. A zsidó imádságot, amivel minden szertartás elkezdött, V. Mózes 6:4-5, úgy hívták, hogy *shema*, ami azt jelentette, hogy úgy hallani, hogy utána meg is kell tenni! Ez a lényege János hozzászólásának (vö. Jakab 2:14-26).

■ **„és kijelentem neki magamat"** Ez vagy a (1) feltámadás utáni megjelenéseire utal, vagy (2) a Szentlélek elküldésére, hogy a hív kben megjelenítse és kimunkálja Krisztust (vö. 26. vers; Róma 8:29; Gal. 4:19).

■ Jézus hitte és meger sítette, hogy az Atyát (1) képviselte; (2) az nevében szólt, és (3) t jelentette ki. A hív k számára ez a hatalommal szólott beszéd, amit Jézus mondott és az apostolok lejegyeztek, az egyetlen tiszta forrása az Istenr l és az céljairól szóló információnak. A hív k meger sítik, hogy Jézus és az Írások hatalma (helyesen értelmezve) a végs hatalom; az érvek, a tapasztalatok és a hagyományok hasznosak, de nem alapvet ek.

Van egy bizonyos fajta képlékenység a Lélek és a Fiú munkája között. G. Campbell Morgan mondta, hogy a legjobb név a Lélekre az a "másik Jézus". Lásd a Különleges Témát a 14:16-ban.

14:22 Lásd a 19. vers jegyzetét.

■ **„Júdás, (de nem az Iskáriótes)"** Ez Volt Taddeus másik neve (vö. Máté 10:3; Márk 3:18).

14:23 „Ha" Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetr l szól. A tanítványok Jézus iránti szeretete az egymás iránt való szereteten keresztül lesz látható!

SZÖVEG: 14:25-31

25"**Elmondom ezeket nektek, amíg veletek vagyok.** 26**A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.** 27**Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.** 28**Hallottátok, hogy én megmondtam nektek: elmegyek, és visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy elmegyek az Atyához, mert az Atya nagyobb nálam.** 29**Most mondom ezt nektek, miel tt megtörténik, hogy ha majd**

megtörténik, higgyetek. 30**Már nem sokat beszélek veletek, mert eljön e világ fejedelme, bár felettem nincs hatalma.** 31**Hogy azonban megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát, és úgy cselekszem, ahogyan az Atya parancsolta: keljetek fel, menjünk el innen."**

14:25 „ezeket" Ennek a fels szobában elhangzott tanításokra kell utalnia (vö. 15:11; 16:1,4,6,25, 33).

14:26 „a Szentlélek" A Szentháromság ezen megszólítása csak az 1:33-ban és itt fordul el János evangéliumában. Bár a János evangéliumában számos más néven is néven is megemlíti (pártfogó, az igazság Lelke, a Lélek).

Számos igerész van az ÚSZ-ben, ami a Lélekre személyes módon utal (vö. Márk 3:29; Lukács 12:12; János 14: 26; 1 5:26; 16 :7-15). Vannak más olyan szövegrészek is, ahol a Lélekre SEMLEGESNEM f nevet használ a görög lélek/szellem (*pneuma*) SEMLEGESNEME miatt (vö. 14:17; Róma 8:26).

Továbbá, ez en a ponton hadd mondjak még egy szót a Szentháromság fogalmáról. A "szentháromság" kifejezés nem bibliai szó, de számos szövegrészben az egy igaz Isten személyes megnyilvánulása együtt látható (vö. Máté 3:16-17; 28:19; János 14:26; Apcsel 2:32-33,38-39; 1:1-4; 5:1,5; 8:1-4 8-10; I. Kor. 12:4-6; II. Kor. 1:21-22; 13:14; Gal. 4:4-6; Ef. 1:3-14,17; 2:18; 4:4-6; II. Thessz. 2:13; Titusz 3:4-6; I. Pét. 1:2). Ha Jézus isteni és a Lélek személyes, akkor teológiailag mint monoteisták (vö. V. Mózes 6:4-6) arra kényszerülünk, hogy a hármas egységként valljuk – nem progresszív megjelenésként, hanem örökkévaló személyekként!

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZENTHÁROMSÁG

Figyeljük meg a Szentháromság mind három személyének tevékenységét. A "szentháromság" kifejezést el ször Tertullianus használta, ami nem bibliai szó, de a fogalma áthatja azt.

1. Az Evangéliumok
    a. Máté 3:16-17; 28:19 (és párhuzamos igeversek is)
    b. János 14:26
2. Apcsel – Apcsel 2:32-33,38-39
3. Pál
    a. Róma 1:4-5; 5:1,5; 8:1-4,8-10
    b. I. Korintus 2:8-10; 12:4-6
    c. II. Korintus 1:21; 13:14
    d. Galata 4:4-6
    e. Efézus 1:314,17; 2:18; 3:14-17; 4:4-6
    f. I. Thesszalonika 1:2-5
    g. II. Thesszalonika 2:13
    h. Titusz 3:4-6
4. Péter – I. Péter 1:2
5. Júdás – 20, 21

Az ÓSZ-ben is utalnak rá rejtetten

1. Isten megnevezésénél többesszámot használnak
    a. Az *Elohim* név többesszámú, de amikor Istenre használja mindig egyesszámú f nevet használ
    b. "Mi" az I. Mózes 1:26-27; 3:22; 11:7-ben
    c. "Egy" az V. Mózes 6:4 *Shema* imádságában többesszámot használ (mint az I. Mózes 2:24; Ezék. 37:17)
2. Az Úr angyala, mint az istenség látható képvisel je
    a. I. M zes 16:7-13; 22:11-15; 31:11,13; 48:15-16
    b. II. Mózes 3:2,4; 13:21; 14:19

c. Bírák 2:1; 6:22-23; 13:3-22
d. Zakariás 3:1-2
3. Isten és a Lélek különálló, I. Mózes 1:1-2; Zsolt. 104:30; Ézs. 63:9-11; Ezék. 37:13-14
4. Isten (YHWH) és a Messiás (*Adon*) különálló, Zsolt. 45:6-7; 110:1; Zak. 2:8-11; 10:9-12
5. A Messiás és a Lélek különálló, Zakariás 12:10
6. Az Ézs. 48:16-ban és a 61:1-ben mind a három meg van említve

Jézus istensége és a Lélek személyessége a szigorú, monoteista korai hív knek problémát okozott.

1. Tertullianus – a Fiút alárendelte az Atyának
2. Origenész – a Fiúnak és a Léleknek az isteni lényegét alárendelte
3. Arius – tagadta a Fiú és a Lélek istenségét
4. Monarchianizmus – Isten megjelenésének egymásutániságában hitt

A sz entháromság egy történelmileg ki alakult formaiság, amit bi bliai any agok láttak el információval.

1. Jézus teljes istenségét, ami egyenl az Atyával a 325-ös Níceai Zsinat er sítette meg
2. A Lélek teljes i stenségét, am i eg yenl az Atyáéval és Jézuséval a Konstantinápolyi Zsinak er sítette meg (381-ben)
3. A szentháromság tana Augusztus *De Trinitate* m vében van teljesen kifejtve

Kétséget kizárólag van ebben titok. De az ÚSZ úgy t nik, hogy meger síti azt, hogy egy isteni lényeg három örökkévaló személyes megjelenésben létezik.

■ **„akit küld az Atya”** Hatalmas v ita f olyt a korai eg yházban (negyedik sz ázad) azon, hog y a Lélek vajon az Atyától származik (vö. János 3:34; Apcsel. 2:33) vagy a F iútól (vö. János 15:26; 16:7; Lukács 24:49). Az Arius és Szent Atanáz közötti vitának az volt a teológiai témája, hogy Isten az Atya egyenl -e a teljes és örökkévaló istenségben Jézussal, a Fiúval.

■ **„ tanít majd meg titeket mindenre”** Ezt tisztázni kell. A Lélek nem tanítja a hív ket a tudás minden t erületén, h anem a sz ellemi ig azságról, különös en is J ézus sz emélyével és m unkájával kapcsolatban és az evangéliummal kapcsolatban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZENTLÉLEK SZEMÉLYESSÉGE

Az ÓSZ-ben "Isten Lelke" (azaz *ruach*) egy olyan er volt, ami véghez vitte YHWH akaratát, de s emmi utal ás nincsen arra , hog y személyes lett v olna (azaz az ÓS Z monot eizmusa). Mindazonáltal az ÚSZ-ben a Lélek teljes személyisége és személyessége fel van jegyezve:

1. Lehet káromolni (vö. Máté 12:31; Márk 3:29)
2. Tanít (vö. Lukács 12:12; János 14:26)
3. Tanúskodik (vö. János 15:26)
4. Meggy z és vezet (vö. János 16:7-15)
5. Az "aki" személyes névmással illetik (azaz *hos*) (vö. Ef. 1:14)
6. Meg lehet szomorítani (vö. Ef. 4:30)
7. Meg lehet oltani (vö. I. Thessz. 5:19)

A Sz entháromságról sz óló sz övegek i s há rom személyr l sz ólnak (l ásd K ülönleges Téma: a Szentháromság a 2:32-33-ban.):

1. Máté 28:19
2. II. Kor. 13:14
3. I. Pét. 1:2

A Lélek emberi cselekvésekhez van hozzákapcsolva

1. Apcsel 15:28

2. Róma 8:26
3. I. Kor. 12:11
4. Ef. 4:30

Az Apcsel l egelején kihangsúlyozzák a L élek szerepét. N em a p ünkösd v olt a Lél ek munkájának a kezdete, hanem az egy új fejezet volt. Jézus mindig is a Lélek birtokában volt. A bemerítése nem a Lélek Benne való munkájának volt a kezdete, hanem egy teljesen új fejezet. Lukács felkészíti az egyházat a hatékony szolgálat új fejezetére. Még mindig Jézus a központ , még mindig a Lélek a hatékony eszköz, és a cél még mindig az Atya szeretete, megbocsátása és az összes ember helyreállítása, akik az képmására teremtettek.

■ **„és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek"** A Lélek céljai a köv etkez ek: (1) hogy meggy zze az embereket a b nr l; (2) hogy Krisztushoz vonzza ket; (3) hogy bemerítse ket Krisztusba; (4) hog y kiformálja bennük Krisztust (v ö. 16:7-15). Továbbá segíteni f og a z Apostoloknak, hogy emlékezzenek mindarra, amit Jézus mondott nekik és hogy letisztázza bennük azok jelentés ét, hogy lejegyezhessék az okat az Írásokban. J ézus maga is ado tt ut asításokat az apostoloknak miután feltámadt, különösen is arról, hogy az ÓSZ hogyan mutat Önmagára (Jézusra), és hogy hogyan teljesedett az be benne (vö. Lukács 24:13).

14:27 „Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek" A hív k békessége nem függ össze a körülményeikkel, hanem egy nyugalomhoz, ami az ígéretein és jelenlétén alapszik (vö. 16:33; Fil. 4:7; Kol. 3:15).

A "békesség" kifejezést mind objektív módon – Istennel való kapcsolat helyreállítása – mind szubjektív módon is – biztonság és stabilitás érzése a nehéz körülményekben is – használja. Egy zsidó köszöntést, a *Shalom* szót tükrözi vissza, ami a probléma hiányát és az elégedettség jelenlétét is jelentette egyszerre (vö. 20:19,21,26; III. János 14).

KÜLÖNLEGES TÉMA: BÉKESSÉG

Ez a g örög kifejezés eredetileg a zt jelentette, hogy "ös szekötözni azt, ami eltörött" (v ö. János 14:27; 16:33; Fil. 4:7). Három módon beszél az ÚSZ a békér l.

1. A Krisztus általi Istennel való békességünkr l, objektív aspektusban (vö. Kol. 1:20)
2. Szubjektív aspektusban az Istennel való viszonyunk helyzetér l (vö. János 14:27; 16:33; Fil. 4:7)
3. Hogy Isten egy új testben egyesített minket Krisztuson keresztül, hív zsidókat és hív pogányokat (vö. Ef. 2:14-17; Kol. 3:15).

Newman és Nida nagyszer hozzáf zése a békességgel kapcsolatban a következ könyvben: *A Translator's Handbook on Paul's Letters to the Romans* (E gy Fordító K ézikönyve Pál a Rómaiakhoz Írt levelér l), 92. oldal.

Mind az ÓSZ-ben mindaz ÚSZ-ben a békesség kifejezésnek széleskör jelentése létezett. Alapvet en leírja az illet életének teljes kör jólétét; s t a zsidók között még az üdvözlet egy formájává is vált. Ennek a kifejezésnek annyira beható jelentése volt, hogy a zsidók által arra is használható v olt, hog y leí rják v ele a M essiási megváltást. Em iatt a té ny mi att van am ikor majdnem szinonimájaként használják annak a kifejezésnek, amit így fordítanak: "az Istennel való kapcsolat r endben v an". Itt úg y t nik fel e z a kif ejezés, hog y e gy ha rmonikus k apcsolatra használják, ami ember és Isten között lett felépítve, s ami azon alapszik, hogy Isten az embert rendezett kapcsolatba hozta önmagával".

■ **„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek"** Ez egy J ELENIDEJ P ASSZÍV FELSZÓLÍTÁS NEGATÍV ELÖLJÁRÓSZÓVAL, am i azt jelenti, hog y "abb ahagyni e gy cselek edetet, ami má r

folyamatban volt" (vö. 14:1).

14:28 „Ha szeretnétek engem” Ez egy MÁSODIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, mint a 7. vers, amit "ténnyel ellentétesnek hívnak". Jobb lesz, ha Jézus az Atyához megy, és elküldi a Lelket, de természetesen ezt k nem ismerik fel.

■ **„mert az Atya nagyobb nálam”** Ez nem egy olyan kijelentés, ami a Fiú egyenl tlenségére fókuszál, hanem egy olyan állítás, ami azzal foglalkozik, hogy a Szentháromságon belül milyen feladatok különülnek el az emberiség üdvösségével kapcsolatban (vö. 10:29-30). A Fiúnak ez az alárendeltsége csak egy bizonyos id re szólt (a földi életének idejére), amíg a földön volt, hogy betöltse Isten tervét a kinyilatkoztatással és a megváltással kapcsolatban (vö. 17:4-5; Fil. 2:6-11). Bár valamilyen értelemben az Atya els bbrend , mert küldte el (vö. 13:15; I. Kor. 15:27-28; Ef. 1:3-14).

14:29 „Most mondom ezt nektek, miel tt megtörténik” Ez azér t t örtént, hogy a hitü k meger södjön (vö. 13:19; 16:4).

14:30
NASB **„a világ fejedelme”**
NKJV, NRSV,
TEV **„e világ fejedelme”**
NJB **„e világ hercege”**

Ez Sátánra utal, akinek a földre korlátozódik a tevékenysége (12:31; Ef. 2:2; II. Kor 4:4). Valószín leg Jézus Júdás eljövetelét a sátán eljövetelének látta (vö. 13:27).

■
NASB, NKJV **„semmije nincsen Bennem”**
NRSV, TEV,
NJB **„felettem nincs hatalma”**

Ennek az a jelentése, hogy Sátánnak semmi alapja nincs Jézus vádlásához, sem nincs hatalma felette, sem nincs benne és Jézusban semmi közös. James Moffatt úgy fordította ezt, hogy "nincs rajtam hatalma"; William F. Beck úgy, hogy "nincs felém követelése"; a New English Bible úgy, hogy "nincs joga felettem"; és a Twentieth Century New Testament úgy, hogy "semmi közös nincs benne velem".

14:31 „Hogy azonban megtudja a világ” Sátánt Isten az akaratában tartja, és Isten végs céljának, az emberiség megváltásának beteljesülése érdekében manipulálja.

■ **„keljetek fel, menjünk el innen”** Ez JELENIDEJ FELSZÓLÍTÓ KÖZÉPIGE. Ez egy nagyon bonyolult kifejezés, mert felt nik a Máténban és a Márkban is, a Gecsemáné kertben, amikor Júdás és a rend rök csoportja megközelíti Jézust. Hogy pontosan miért használja itt a fels szobában elhangzott szövegkörnyezetben, nem tudni (13-17 fejezetek). Lehet, hogy Jézus elhagyta a fels szobát, és a Gecsemáné kértig végig tanított (vö. 18:1).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a S zentlélek v agytok az e ls dlegesek a z értelmezésben. Ne mond j le err l eg y kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Magyarázd me g a Theizmus, D eizmus és a kereszténység köz ötti különb séget az 1. v ersre alapozva.
2. Magyarázd meg az 5. versben található három f név ÓSZ-i hátterét.
3. Csak a 13. versre alapozva felépítheti bárki is az imádság teológiáját?
4. Mi a Szentlélek legf bb célja? (az elveszettek és a megváltottak felé)
5. Sátán benne van Isten akaratában?

JÁNOS 15

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus az Igazi Sz l t	Az Igazi Sz l t	A Keresztény Hív Életének Sémája	Jézus a Valódi Sz l t	Az Igazi Sz l t
15:1-10 15:	1-18	15:1-11	15:1-4	15:1-17
	A Tökéletesített Szeretet és Öröm	15:	5-10	
15:	9-17			
15:11-17			15:11-17	
		15:12-17		
A Világ Gy lölete	A Világ Gy lölete		A Világ Gy lölete	A Tanítványok és a Világ
15:18-16:4a				15:18-16:4a
15:18-25 15:	18-25	15:18-25	15:18-25	
	Az Elkövetkez Elutasítás			
15:26-16:4a 15:	26-16:4	15:26-27	15:26-16:4a	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el sdlegesek a z értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A JÁNOS 15:1-27-BE

A. Ez egy csodálatos és egy benzavaró igerész! Nagyszer bátorítást ad a hív knek Isten szeretetér l és a hatékonyság ígéretét is adja, viszont szörny figyelmeztetéseket is tartalmaz! A teológiai hagyományokat nagyon nehéz ezen a területen megvitatni; hadd idézzek most itt az egyik kedvenc kommentátoromtól, F. F. Bruce-tól, az *Answers to Questions* (Válaszok a Kérdésekre) cím könyvéb l:

„János 15:4,6. „Mit ért azalatt, a kifejezések alatt, hogy "ha nem maradtok" és "ha valaki nem marad meg" a János 15:4,6-ban? Lehetséges nem megmaradni Krisztusban?

„Az ilyen igerészek önmagukban nem nehezek; a nehézség akkor merül fel, amikor megpróbáljuk ezeket és más igerészeket a teológiánkkal összegyúrni, ahelyett, hogy a teológiánk alapjaiként használnánk ket. Abban a bizonyos id ben, amikor Urunk ezt mondta, volt egy kirívó példa, aki

elbukott abban, hogy megmaradjon Benne – Iskáriótes Júdás, aki épp akkor hagyta ott ket. Júdás is ki lett választva, mint ahogy a többi tizenegy kollégája (Lukács 6:13; János 6:70); az Úrral való azonosításuk semmilyen kiváltságot nem hozott a számukra, s ezek nem voltak számukra egyenl arányban e lérhet ek. Azokat az igerészeket, amik világosan tanítják a szentek v égs kig való kitartását, nem szabadna félrehasználni arra, hogy tompítsuk azoknak a szintén világos igerészek jelentését, amik a hitehagyás veszélyér l beszélnek" (71-72 oldal)

B. Meglep , hogy milyen sok AORISZT igeid t használ ebben a szövegkörnyezetben, amiben az ember teológiailag JELENID T várna. Úgy t nik, hogy az AORISZT igeid t olyan értelemben használja, hogy megnézze valaki életét, és azt egy lezárt egészként kezelje.

C. A 15. fejezet bekezdési felosztásai elég bizonytalanok. János evangéliuma, mint az I. János is, olyan, mint egy különböz színekb l álló gobelin. A minták újra és újra megismétl dnek.

D. A "megmaradni" (*menó*) körülbelül 112 alkalommal fordul el az ÚSZ-ben. Ezek közül negyven a János evangéliumában fordul el , és 26 a leveleiben. Ez egy elég meghatározó teológiai f ogalom J ános számára. B ár a 15. fejezet a klasszikus kifejezése Jézus parancsának, hogy maradjunk meg Benne, Jánosnál ennek a kifejezésnek szélesebb kör alkalmazása van:
   1. a törvény örökké megmarad (Máté 5:17-18) így a Krisztus is (12:34).
   2. a Zsidókhoz írt levél a kijelentés egy új eszközére mutat rá, nem szolgák által, hanem az örökké megmaradó fiú által (Zsid. 1:1-3; így a János 8:35 is).
   3. azt mondta Jézusról, hogy olyan ételt ad, ami megmarad (6:27) és olyan gyümölcsöt terem, ami megmarad (15:16). Mind a két metafora ugyanazt az igazságot fejezi ki, szükségünk van Krisztusra (1) a kezdetekben is és (2) folyamatosan (vö. 6:53; 15:3).
   4. Keresztel János látta, ahogy leszállt a Lélek és ottmaradt Jézuson a bemerítésénél (1:32).

E. Lásd Különleges Téma: Megmaradni az I. János 2:10-ben.

F. A 11-16-os versekben a tanítványoknak ígérte Jézus örömét, míg a 17-27-es versekben Jézus üldöztetése lett nekik megígérve. Az üldöztetés témája egészen a 16:4-ig nyúlig. Bár mindezek közepette is a hív knek szeretniük kell egymást, mint ahogy is szerette ket!

SZÖVEG ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 15:1-11

1 "Én vagyok az igazi sz l t , és az én Atyám a sz l sgazda. 2 Azt a sz l vessz t, amely nem
terem gyümölcsöt énbennem, lemetszi; és amely gyümölcsöt terem, azt megtisztítja, hogy
még több gyümölcsöt teremjen. 3 Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet szóltam nektek.
4 Maradjatok énbennem, és én tibennetek. Ahogyan a sz l vessz nem teremhet gyümölcsöt
magától, ha nem marad a sz l t n, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem. 5 Én vagyok a
sz l t , ti a sz l vessz k: aki énbennem marad, és én benne, az terem sok gyümölcsöt, mert
nélkülem semmit sem tudtok cselekedni. 6 Ha valaki nem marad énbennem, kivetik, mint a
lemetszett vessz t, és megszárad, összegy jtik valamennyit, t zre vetik és elégetik. 7 Ha
megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak tibennetek, akkor bármit akartok,
kérjétek, és megadatik nektek. 8 Az lesz az én Atyám dics sége, hogy sok gyümölcsöt
teremtek, és akkor a tanítványaim lesztek." 9 "Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy
szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben. 10 Ha parancsolataimat
megtartjátok, megmaradtok a szeretetemben, ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám

parancsolatait, és megmaradok az szeretetében. [11]Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömötök teljessé legyen."

15:1 „Én vagyok az igazi sz l t ” Ez egyike a János evangéliumában található híres "Én Vagyok" mondásainak (vö. 4:26; 6:35; 8:12; 10:7,9,10,11,14; 11:25; 14:6). Az ÓSZ-ben a sz l t Izrael szimbóluma volt (Zsolt. 80:8-16; Ézs. 5:1-7; Jer. 2:21; Ezék. 15; 19:10; Hóseás 10:1; továbbá az ÚSZ-ben: Máté 21:33; Márk 12:1-12; Róma 11:17). Az ÓSZ-ben a példáknak mindig negatív mellékjelentésük volt. Jézus meger síti, hogy volt az ideális Izráeli (vö. Ézs. 53). Ahogy Pál Krisztus testét, Krisztus menyasszonyát, Isten épületét használta metaforaként az egyházra, úgy János a sz l t használta. Ennek az lehet a mellékjelentése, hogy az egyház az igazi Izrael a Jézussal, az igazi sz l t vel való kapcsolata miatt (vö. Gal. 6:16; I. Pét. 2:5,9; Jel. 1:6). Lásd a 6:55-ben és a 17:3-ban lév Különleges Témát.

■ **„és az én Atyám a sz l sgazda”** Jézus itt újra meger síti az Atyával való bens séges kapcsolatát, ugyanakkor az Atya akaratának való alárendeltségét is.

15:2 „Azt a sz l vessz t, amely nem terem gyümölcsöt énbennem, lemetszi … és amely gyümölcsöt terem” A JELENIDEJ PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV kétszer t nik fel ebben a versben. A gyümölcstermés, és nem a kicsirázás az üdvösség bizonyítéka (vö. Máté 7:16,20; 13:18; 21:18,22; Lukács 6:43-45). A szövegkörnyezet azt sugallja, hogy Jézus (1) Júdás árulásáról beszélt (6. vers; 13:10; 17:12); vagy (2) a hami s tanítványokról (vö. 2:23-25; 8:30-47; I. János 2:19). A János evangéliumában a hitnek több szintje van.

■ **„azt megtisztítja”** Ez szó szerint valóban azt jelenti, hogy "megtisztítja". Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. A szenvedésnek célja van a hív k életében (vö. 17-22. vers). Fokozza a gyümölcstermést, felfedi a hamisságokat, és Istent l függ vé teszi ket (vö. Máté 13:20-23; Róma 8:17; I. Péter 4:12-16). Ezzel a témával kapcsolatban egy nagyon jó gyakorlatias könyv Miles Stanford: *Principles of Spiritual Growth* (A Szellemi Növekedés Alapelvei).

Ez az ért lehets éges, mert a 13-17. fejezetek szövegkörnyezete e zt a megtisztítást visszakapcsolja a 13. fejezetben lév lábmosáshoz. Már megfürödtek (megváltattak) de a lábukat meg kellett mosni (folyamatos bocsánat). Ez a JELENIDEJ ige szólította meg a tanítványokat, mint ahogy azt az I. János 1:9 meg is er síti. Nem csak az engedelmesség az, ami a megmaradáshoz szükséges, hanem a folyamatos megtérés is!

A szenvedésnek a hív k életében számos tekintetben lehet célja:

1. kiformálja a Krisztus-szer séget (vö. Zsid. 5:8);
2. múló büntetés valamilyen b n miatt;
3. és egyszer en csak a bukott világban való élet miatt.

Mindig nehéz megállapítani Isten célját, de az els dleges cél mindig a lehetséges következmény.

15:3 „Ti már tiszták vagytok” Annak a kifejezésnek, hogy ''megmetsz" (*kathairó*) a 2. versben ugyanaz a g örög sz ógyökere, mint a "tisztít"-nak (*katharos*). Ez az egész szövegkörnyezet tartalmazza a valódi tanítványság bizonyítékait. Az a kifejezés, hogy ''már" hangsúlyos a görög szövegben, ami a maradék tizenegy tanítványnak magabiztosságot adott a Krisztusban való biztos pozíciójukat illet en (összehasonlítva ugyanazzal a gyökérrel, amit Iskáriótes Júdásra használt a 13:10-ben).

■ **„az ige által, amelyet szóltam nektek”** (vö. 17:17; Ef. 5:26; I. Péter 1:23).

15:4

NASB, NKJV	**„Maradjatok énbennem, és én tibennetek”**
NRSV	**„Maradjatok énbennem, ahogy én megmaradok tibennetek”**
TEV	**„Maradjatok velem egyesülve, és én is megmaradok bennetek egyesülve”**

NJB „Maradjatok énbennem, és én tibennetek”

Ez egy AORISZT AKTÍV TÖBBESZÁMÚ FELSZÓLÍTÁS (vö. János 6:56; I. János 2:6). A nyelvtani kérd és az, hogy a második kérdés leírás vagy összehasonlítás. Ebben a zigerészben számos alkalommal lett kiemelve az igaz szent kitartásának teológiai doktrinális hang súlyossága (vö. 4,5,6,7,9,10,14. vers; Márk 13:13; I. Kor. 15:2; Gal. 6:9; Jel. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21; 21:7). A valódi üdvösség mind egy kezdeti mind egy folyamatos választ jelent. Ezt a teológiai igazságot gyakran semmibe vesszük a személyes üdv bizonyosságunkért való lelkesedésünkben. A bibliai bizonyosság kapcsolódik a (1) hitben való kitartáshoz; (2) a megtérés életmódjához; (3) folyamatos engedelmességhez (vö. Jakab és I. János); és (4) a gyümölcsterméshez (vö. Máté 7:13). Lásd a "Megmaradás" Különleges Témáját az I. János 2:10-ben.

■ **„a sz l vessz nem teremhet gyümölcsöt magától”** Ez az isteni gondoskodás els bbségét mutatja. A "gyümölcs" témájával kapcsolatban lásd az 5. verset.

■ **„ha nem marad a sz l t n … ha nem maradtok énbennem”** Ez mind a kett HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. A szellemi hatékonyságunk a Jézussal való folyamatos kapcsolatunkhoz kapcsolódik.

15:5 „aki énbennem marad, és én benne, az terem sok gyümölcsöt” Ez JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, amit JELENIDEJ AKTÍV KIJELENTÉS követ. A folyamatos közösség a forrása a folyamatos gyümölcstermésnek. A gyümölcs utalhat a hív k hozzáállására és a cselekedeteikre is (vö. Máté 7:15-23; Gal. 5:22-23; és I. Kor. 13). A hív knek meg lett ígérve a hatékony szolgálat, ha megmaradnak (vö. 16. vers). Lásd a 8:31-nem a Kitartás Különleges Témáját.

■ **„mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni”** Ez egy er s DUPLATAGADÁS. Ez egy pozitív igazságról (5. vers) szóló negatív állítás, és a Filippi 4:13-ban is látható.

15:6 „Ha valaki nem marad énbennem, kivetik” Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. A sz l ágak háztartási szempontból (t zifa) haszontalanok voltak, mert túl gyorsan és túl magas h vel égtek (vö. Ezék. 15). Úgy t nik, hogy Júdásra és valószín leg Izraelre utal. Ha mégsem, akkor a hamis hitre kell utalnia (vö. Máté 13:41-42,50; és I. János 2:19).

■ **„t z”** Lásd a következ Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: T Z

A t znek pozitív és negatív mellékjelentése is van az Igében.

A. Pozitív
   1. melegít (vö. Ézs. 44:15; János 18:18)
   2. világít (vö. Ézs. 50:11; Máté 25:1-13)
   3. f z (vö. II. Mózes 12:8; Ézs. 44:15-16; János 21:9)
   4. megtisztít (vö. IV.Mózes 31:22-23; Péld. 17:3; Ézs. 1:25; 6:6-8; Jer. 6:29; Mal. 3:2-3)
   5. szentség (vö. I. Mózes 15:17; II. Mózes 3:2; 19:18; Ezék. 1:27; Zsid. 12:29)
   6. Isten vezetése (vö. II. Mózes 12:21; IV. Mózes 14:14; I. Kir. 18:24)
   7. Isten felhatalmazása (vö. Apcsel. 2:3)
   8. védelem (vö. Zak. 2:5)

B. Negatív
   1. ég (vö. Józs. 6:24; 8:8; 11:11; Máté 22:7)
   2. pusztít (vö. I. Mózes 19:24; III. Mózes 10:1-2)
   3. harag (vö. IV. Mózes 21:28; Ézs. 10:16; Zak. 12:6)

4. büntetés (vö. I. Mózes 38:24; III. Mózes 20:14; 21:9; Józs. 7:15)
5. hamis végid ket jelent jel (vö. Jel. 13:13)

C. Isten haragja a b n ellen t zzel kapcsolatos metaforákban kifejezve
1. az haragja éget (vö. Hós. 8:5; Zof. 3:8)
2. kitölti tüzét (vö. Nah. 1:6)
3. örökkévaló t z (vö. Jer. 15:14; 17:4)
4. a végid k ítélete (vö. Mázé 3:10; 13:40; János 15:6; II. Thessz. 1:7; II. Péter 3:7-10; Jel. 8:7; 13:13; 16:8)

D. Ugyanúgy, mint a Bibliában lév megannyi metafora (pl. kovász, oroszlán) a t z is lehet áldás is és átok is, a szövegkörnyezett l függ en.

15:7 „Ha megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak tibennetek" Ez HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Az imádság nem kerül megválaszolásra automatikusan! Jézus megváltoztatja itt a metaforát arról, hogy marad meg a tanítványokban arra, hogy az igéje az, ami megmarad. Jézus kijelenti az Atyát, és így az tanításait is. Ezek a források felcserélhet ek. Az evangélium személy és üzenet egyszerre.

■ **„akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek"** Ez egy AORISZT FELSZÓLÍTÓ KÖZÉPIGE (vö. 16. v ers). Ezt a ki fejezést m ár többsz ör helytelenül értelmezték keresztreferenciákkal. Légy óvatos, és mindig az egész Ige tanítását keresd, ne hangsúlyozz ki egy elszigetelt szöveget sem (vö. a 14:13 jegyzetét). Lásd: Különleges Téma: Imádság, Korlátlan, mégis Korlátolt az I. János 3:22-ben.

15:8 „az én Atyám dics sége" A hív k Krisztusi élete (és imádsága, vö. 7. vers b része) dics séget hoz Istenre, és b izonyítja, hogy valódi tanítvány. A következ i geversekben az Atya a Fiú cselekedeteiben dics ült meg, János 13:31-32; 14:13; 17:4; és a Máté 9:8; 15:31, most pedig a hív k cselekedeteiben (vö. Máté 5:16). Lásd az 1:14 jegyzetét.

15:9 „Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket" Isten családját a szeret kapcsolatok lánca jellemzi; az Atya szereti a Fiút, a Fiú szereti a követ it, a követ i szeretik egymást.

■ **„maradjatok meg az én szeretetemben"** Ez egy AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. A hív knek meg lett parancsolva, hogy maradjanak meg (1) az imádságban (7. vers és 14:14); (2) az engedelmességben (10,20 vers; 14:15,21,23,24); (3) örömben (11. vers); és a (4) szeretetben (12. vers; 14:21,22,24). Ezek mind az Istennel való személyes kapcsot bizonyítékai. Lásd Különleges Téma: Megmaradni az I. János 2:10.

15:10 „Ha parancsolataimat megtartjátok" Ez HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Az engedelmesség a valódi tanítványság bizonyítéka (vö. 8:31; 14:15-21,23-24; Lukács 6:46). Jézus az Atyához való h ségét használja példának.

■ **„szeretet"** Ez a görög kifejezés, amit a szeretetre használ (*agapé*) nem nagyon volt használatos a Klasszikus vagy a Koine Görög nyelvben, amíg az egyház el nem kezdte ebben a különleges értelemben használni. Elkezdték önzetlen, áldozati, h séges, aktív szeretetre használni. A szeretet egy cselekedet, nem pedig érzelem (vö. 3:16). Az ÚSZ-i *agapé* kifejezés teológiailag megfelel az ÓSZ-i *hesed* szónak, ami szerz déses szeretetet és h séget jelentett.

■ **„ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám parancsolatait"** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. Ahogy Jézus kapcsolódik az Atyához, úgy kell a hív knek kapcsolódniuk Hozzá.

Egység van az Atya és a Fiú között, amit le kell másolni a hív knek egymás között (vö. 14:23).

15:11 „örömötök teljessé legyen” A hív knek bírniuk kell Jézus örömével (vö. 17:13). Az öröm a valódi tanítványság bizonyítéka (vö. 15:11 [kétszer]; 16: 20,21,22,24; 17:13). Ebben a világban fájdalom és válság van; Krisztusban öröm, teljes öröm, az öröme.

SZÖVEG: 15:12-17
12"Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. 13Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. 14Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek. 15Többé nem mondalak titeket szolgáknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Titeket azonban barátaimnak mondalak, mert mindazt, amit hallottam az én Atyámtól, tudtul adtam nektek. 16Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendeltelek titeket arra, hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. 17"Ezeket azért parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást."

15:12 „Az az én parancsolatom” Jézus gyakran ismételte ezt a témát (vö. 13:34; 15:17; I. János 3:11,23; 4:7-8; 11-12,19-21; II. János 2:5).

■ **„hogy szeressétek egymást”** Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS, egy folyamatos parancs. A szeretet a Lélek gyümölcse (vö. Gal. 5:22). A szeretet nem egy érzelem, hanem egy cselekedet. Gyakorlati módon definiálják (vö. Gal. 5:22-23; I. Kor. 13).

■ **„ahogyan én szerettelek titeket”** Ez egy AORISZT AKTÍV KIJELENTÉS. Ez valószín leg átvitt módon a keresztre való utalás (vö. 13. vers). Ismét csak, ez Jézus különleges fajta önfeláldozó szeretete volt, amit a hív knek is mutatniuk kell (vö. II. Kor. 5:14-15; Gal. 2:20; I. János 3:16).

15:13 „hogy valaki az életét adja barátaiért” Ez Jézus más helyett végzett, helyettesít áldozatára utal (vö. 10:11; Róma 5:7-8). Ez a szeretet cselekedetben való megnyilvánulása!

15:14 „Ti barátaim vagytok” Ez a görög *philos* f név, amit gyakran a baráti szeretettel azonosítanak (*phileó*). A Koine görögben az "*agapaó*" és a "*phileó*" gyakran szinonim igék, amik az isteni szeretetet jelzik (hasonlítsd össze a 11:3-mal [*phileó*] és 5. verssel [*agapaó*]); a *phileót* Isten szeretetére is használja az 5:20-ban.

■ **„ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek”** Ez egy HARMADIKTÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent. Megadja a barátság feltételét, ami maga az engedelmesség (vö. 14:15,23-24; 15:10; Lukács 6:46). Ahogy Jézus megmaradt az Atyában és az szeretetében, úgy kell az tanítványainak is ezt tenniük!

15:15 Jézus tudatja a tanítványaival (1) az Isten r l szóló igazságokat és (2) a jöv eseményeit. Megmutatja hatalmát, hogy a tanítványok növekedhessenek a hitben és a bizalom terén. Jézus megosztotta a tanítványaival mindazt, amit az Atyától hallott; nekik pedig másokkal kellett ezt megosztaniuk (vö. Máté 28:20).

15:16 „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki” Számos más kulcsfontosságú nyelvtani részlet van itt: (1) egy AORISZT KIJELENT KÖZÉPIGE – Maga Jézus választotta ki ket, egyszer s mindenkorra; (2) az er s "*alla*" (de) ellentétes értelm köt szó; és az (3) empatikus "*ego*" vagy "én" állítás! Itt van az emberi válasz és az isteni elrendelés közti egyensúly. Mind a kett tanítja a Biblia. Mindig Isten kezdeményez (vö. 6:44,65; 15:16,19), de az

embereknek v álaszolniuk k ell erre (v ö. 1:12; 3: 16; 15 :4,7,9). Az, ahogy Isten a z emberi séggel bánik, az mindig szövetséges kapcsolatot jelent ("ha … akkor"). Lásd Különleges Téma: Elhívva a 6:44-ben.

■ **„és rendeltelek titeket arra, hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek”** Ez m ind a három JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD; (1) m enjetek; (2) t eremjetek g yümölcsöt; és (3) a g yümölcs megmarad. A hív k mis szióban állnak (v ö. M áté 28:19-20). Az " elrendelni" kife jezés teológ iai aspektusát lehet l átni a köv etkez helyeken: Apcsel. 20:28; I . K or. 12:28, II. Tim. 1:1 1. Arra is használták, hogy Krisztus a hív k helyetti halálát fejezze ki (10:11,15,17-18; 15:13).

■ **„az én nevemben”** A hív knek l e kell m ásolniuk Jézus jellemét. Ez a ki fejezés szinonimája az "Isten a karata szerint" ki fejezésnek (vö. I. János 5:14). A sz eretet é s a me gválaszolt im ádság itt összekapcsolódik, mint a 14:13-15-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ ÚR NEVE

Ez a kifejezés elég g yakori v olt az ÚSZ -ben, amit a Háromegy Isten az eg yházban lév jelenlétére és hatalmára használtak. Nem varázsszó volt ez, hanem Isten jellemére apellált.

Ez a kifejezés gyakran utal Jézusra, mint Úrra (vö. Fil. 2:11)

1. amikor a bemerítésnél valaki megvallja a Jézusban való hitét (vö. Róma 10:9.13; Apcsel. 2:38; 8:12,16; 10:48; 19:5; 22:16; I. Kor. 1:13,15; Jakab 2:7)
2. ördög zésnél (vö. Máté 7:22; Márk 9:38; Lukács 9:49; 10:17; Apcsel. 19:13)
3. gyógyításnál (vö. Apcsel. 3:6,16; 4:10; 9:34; Jakab 5:14)
4. szolgálatnál (vö. Máté 10:42; 18:5; Lukács 9:48)
5. egyházfegyelmezés alkalmával (vö. Máté 18:15-20)
6. pogányoknak való tanítás alkalmával (vö. Lukács 24:47; Apcsel. 9:15; 15:17; Róma 1:5)
7. imádságban (vö. János 14:13-14; 15:2,16; 16:23; I. Kor. 1:2)
8. egy mód, ahogyan a kereszténységre utalnak (vö. Apcsel 26:9; I. Kor. 1:10; II. Kor. 2:19; Jakab 2:7; I. Péter 4:14)

Bármit is teszünk mi, akik hirdet k, szolgálók, segít k, gyógyítók, ördög z k, stb. azt mi az jellemében, az hatalmában, az gondoskodásában – az Nevében tesszük!

15:17 „Ezeket azért parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást” Lásd a 12. vers jegyzetét. A megválaszolt imádság a szeretethez és a szolgálathoz kapcsolódik!

SZÖVEG: 15:18-25

18"Ha gy löl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem el bb gy lölt, mint titeket. 19Ha e
világból valók volnátok, a világ szeretné a magáét, de mivel nem e világból valók vagytok,
hanem én választottalak ki titeket a világból, azért gy löl titeket a világ. 20Emlékezzetek arra
az igére, amelyet én mondtam nektek: Nem nagyobb a szolga az uránál. Ha engem üldöztek,
titeket is üldözni fognak, ha az én igémet megtartották, a tieteket is meg fogják tartani. 21De
mindezt az én nevemért teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki elküldött engem. 22Ha nem
jöttem volna, és nem szóltam volna hozzájuk, nem volna b nük, most azonban nincs
mentségük b neikre. 23Aki engem gy löl, gy löli az én Atyámat is. 24Ha nem tettem volna
közöttük olyan cselekedeteket, amilyeneket senki más nem tett, nem volna b nük; most
azonban látták azokat, és mégis meggy löltek engem és az én Atyámat is. 25De be kell
teljesednie annak az igének, amely meg van írva az törvényükben: Gy lölnek engem, ok
nélkül."

15:18 „ha” Ez eg y E LS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami a sz erz sz emszögéb l v agy irodalmi célja miatt igaznak feltételezhet . A világ, a bukott emberi rendszer, gy löli Jézus követ it.

■ **„a világ”** Jézus ezt a kifejezést számos módon használja: (1) ez a bolygó, mint egy metafora az emberiségre (vö. 3:16); és (2) mint eg y emberi társadalom, ami I stent l elszakadva szervez dött meg és nélküle m ködik (vö. 10:8; I. János 2:15-17).

■ **„gy löl titeket”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENTÉS, a világ továbbra is g y lölni fog (vö. 20. vers).

■ **„tudjátok meg”** Ez e gy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. A h ív k is merete a z Ú SZ-i igazságokról segíteni fogja ket abban, hogy szembenézzenek a bukott világ üldöztetésével.

■ **„hogy engem el bb gy lölt, mint titeket”** Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV K IJELENTÉS. Az "Engem" f név a hangsúlyos (v ö. 7:7). E z felfedi a világ Istenn el, az Messiásával, és az népével való ellenségességét (vö. 17:14; I. János 3:13).

A hí v k e gyek Krisztus sz eretetében, és e gyek K risztus ül döztetésében. A Krisztussal va ló azonosulás békességet, örömet és üldöztetést hoz, s t még halált is!

15:19 „ha” Ez e gy MÁ SODIKTÍPUSÚ F ELTÉTELES MO NDAT, am it "t énnyel el lentétesnek" hívnak. E zt ú gy k ellene fordítani, hogy ' 'ha e vi lágból va lók volnátok, má rpedig n em va gytok, a világ szeretne titeket, de nem szeret".

15:20 „Emlékezzetek” Ez JELENIDEJ AKTÍV FE LSZÓLÍTÁS, mint a 18 . v ers, vagy pedig JELENIDEJ AKTÍV KIJELENTÉS.

■ **„Ha engem üldöztek … ha az én igémet megtartották”** Ez mind a ke tt E LS TÍPUSÚ FELTÉTELES MO NDAT, am ik a sz erz szemszögéb l i gaznak feltételezhet ek. Az a ki fejezés, hogy " üldözött" azt jelenti, hog y eg y eg y v adat zni. Krisztus köv et inek az üldöztetés a norm a ebben a bukott világban (vö. Róma 8:17; II. Kor 1:5,7; Fil. 3:10; II. Tim. 2:12; I. Péter 4:12-19).

15:21 „mert nem ismerik azt, aki elküldött engem” Ez nyilvánvalóan az Atyára utal. Azt sejteti, hogy a zsidók, úgy ahogy a pogányok is, nem ismerték Istent. Az "ismerni" kifejezés sémita (ÓSZ-i) értelemben va n használva, a mikor i s személyes ka pcsolatot jelent (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). Az elveszett világ azért üldözte a hív ket, mert (1) Jézushoz tartoztak, akit szintén üldöztek; és (2) mert nem ismerték Istent!

15:22 „Ha nem jöttem volna” Ez egy újabb MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit "ténnyel ellentétesnek" hívnak. Ezt úgy kellene fordítani, hogy "Ha nem jöttem volna vissza, és nem szóltam v olna hoz zájuk, m árpedig me gtettem, akkor nem követtek volna el b nt, márpedig megtették". A fe lel sség ka pcsolódik a z ismerethez. Ebben a s zövegkörnyezetben a gyümölcstelen ágaknak hatalmas lehet ségük v olt az isme retre, sokkal több, m int a zoknak, akiknek csak a természetes kijelentés jutott (Vö. Zsolt. 19:1-6; Róma 1:18:20; vagy 2:14-15).

15:23 A Jézussal szemben mutatott folyamatos ellenségesség egy folyamatos ellenségesség Istennel szemben (vö. 24. vers; I. János5:1).

15:24 „ha” Ez eg y újabb M ÁSODIKTÍPUSÚ F ELTÉTELES MON DAT, amit "ténnyel ellentétesnek" hívnak. Ezt úg y kel lene fordítani, hog y "H a nem t ettem volna köz öttük oly an cselekedeteket, amilyeneket senki más nem tett, nem volna b nük, márpedig van".

A fény elhozza a felel sséget (vö. 1:5; 8:12; 12:35,46; I. János 1:5; 2:8,9,11; Máté 6:23).

■ **„látták azokat, és mégis meggy löltek engem és az én Atyámat is”** Ez mind a k ett BEFEJEZETT AKTÍV KI JELENTÉS, a mi egy már n em v áltozó hoz zááállást muta t. E lutasítani Jézust azt jelenti, hogy az Atyát is elutasítják (vö. I. János 5:9.13).

15:25 Meglep , hogy a ''Törvény'' vagy ''Tóra'' kifejezést arra használja, hogy a Zsoltárokból való idézetet jelöljön vele, Zsolt. 35:19; 69:4. Általában ezt a kifejezést Mózes írásaira használták, az I. Mózest l az V. Mózesig.

Jézus z sidók á ltali elutasításának titka annak tükrében, hog y annyira ny ilvánvaló kijelentés volt számukra elérhet , akaratlagos hitetlenségnek tulajdonítható (vö. Ézs. 6:9-13; J er. 5:21; Róma 3:9-18).

SZÖVEG: 15:26-27

[26]"Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd bizonyságot énrólam; [27]de ti is bizonyságot tesztek, mert kezdett l fogva velem vagytok."

15:26 „Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek” Mind az Atya mind a Fiú küldi a Lelket (vö. 14:15 26; 15:26; 16:7). A megváltás munkájában a Szentháromság mind három személye részt vesz.

■ **„az igazság Lelke”** Ezt o lyan értelemben használta a S zent Lélekkel kapcsolatban, h ogy az aki felfedi az Atyát (vö. 14:17,26; 15:25; 16:13). Lásd Különleges Téma az Igazsággal kapcsolatban a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„az tesz majd bizonyságot énrólam”** A L élek feladat a, hog y Jézus ról és az t anításairól tegyen bizonyságot (vö. 14:26; 16:13-15; I. János 5:6).

15:27 „ti is bizonyságot tesztek” Ez eg y JE LENIDEJ AKTÍV KIJELENTÉS. E z bi ztosan azoknak az ÚSZ-i szerz knek az ihletettségére utal, akik ott voltak Jézussal a földi élete során (vö. Lukács 24:48). Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi az 1:8-ban.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mit foglal magában a megmaradás?
2. Mi történik, ha egy hív ''megsz nik megmaradni''? Mi történik, ha egy hív nek nincsenek gyümölcsei?
3. Sorold fel a valódi tanítványság bizonyítékait.
4. Ha a szenvedés a norma a keresztények számára, akkor ennek ma mi a mondanivalója a mi számunkra?
5. A saját szavaiddal magyarázd meg a 16. verset.

JÁNOS 16

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Világ Gy lölete	Az Eljövend Elutasítás			A Tanítványok és a Világ
(15:18-16:4a)	(15:26-16:4)	A Keresztények Kapcsolata a Világgal	(15:18-16:4a) (	15:18-16:4a)
A Lélek Munkája		16:1-4a	A Szentlélek Munkája	A Pártfogó Eljövetele
16:4b-11	A Szentlélek Munkája	16:4b-11	16:4b-11	16:4b-15
16:	5-15			
16:12-15		16:12-15	16:12-15	
A S zomorúság Ör ömre Változik	A S zomorúság Ö römre Változik		Szomorúság és Öröm	Jézus Nagyon Hamar Visszatér
16:16-24 16:	16-24	16:16-24	16:16	16:16
			16:17-18	16:16-28
			16:19-22	
			16:23-24	
Én Legy ztem	Jézus Krisztus L egy zte a Világot		Gy zelem a Világ Felett	
16:25-33 16:	25-33	16:25-28	16:25-28	
		16:29-33	16:29-30	16:29-33
			16:31-33	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A JÁNOS 16:1-33-BA

A. A sz övegkörnyezet a 1 5:18-16:4a-ig te rjed. A fejezetfelosztások n em ihletettek , h anem kés bbi hoz zátoldások, m int a bek ezdések f elosztásai, nag ybet s r észek k iválasztása, írásjelek hozzáadása és a versek megszámozása.

B. A szellemileg elveszettek felé való szolgálata a Szentléleknek a 8-11-versekben van leírva, a

megváltottak felé való szolgálata pedig a 12-15-ös versekben. Samuel J. Mikolaski nagyon érdekesen összegezte a Szentlélek ÚSZ-i tevékenységét a "The Theology of the New Testament" (Az Újszövetség Teológiája) cím cikkében, ami a *The Exposition Bible Commentry* (Az Expozíciós Biblia Kommentár) 1. kiadásában

„A megszentel dés ÚSZ-i tana, miközben összekapcsolódik a megigazulással, mégis különbözik attól. Mint az ÓSZ-ben is, a megszentel dés el ször is az önállóságra mutat – Isten szent fels bbrend sége – másodsorban pedig az erkölcsi min ségre és a kapcsolatra, ami Isteni/Istenhez hasonlatos. A megszentel dés a Szentlélek munkája, aki egyesíti az illet t Krisztussal, és szellemileg megújítja az életét. Az ÚSZ-i nyelvezet maga után vonja a lélekkeresztséget (I. Kor. 12:13); a lélek pecsétjét (Ef. 1:13,14; 4:30); a Lélek lakozását (János 14:17; Róma 5:4; 8:9-11; I. Kor. 3:16; 6:19; II. Tim. 1:14); a Lélek vezetését (János 14:26; 16:12-15); a Lélekkel való betöltekezést (Ef. 5:18); és a Lélek gyümölcsét (Gal. 5:22,23). A megszentel déshez kapcsolódik a megigazulás, ami az Isten el tti helyzetünk (Zsid. 10:10), és lehet hogy úgy gondolhatunk rá, mint egy új ideál kifejl désére." (474. oldal)

C. A 17. vers, úgy mint a 13:36; 14:5,8, és 22, is egy kérdés, amit az Apostolok tettek fel.

D. Sokan hiszik azt, hogy a 14:31 és 18:1 szerint Jézus a 15-17-es fejezeteket a Gecsemáné kertbe tartó úton mondta, nem pedig a fels szobában.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 16:1-4

[1]Ezeket azért mondom nektek, hogy meg ne botránkozzatok. [2]A zsinagógákból kizárnak titeket, s t eljön az óra, amikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy Istennek tetsz szolgálatot végez; [3]és mindezt azért teszik, mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem. [4]Ezeket pedig azért mondom nektek, hogy amikor eljön az órája, emlékezzetek rá: én megmondtam nektek." "Kezdett l fogva azért nem mondtam ezeket nektek, mert veletek voltam.

16:1
NASB „hogy meg ne botránkozzatok"
NKJV „hogy nehogy megbotránkoztassanak titeket"
NRSV „hogy megtartsalak titeket a megbotránkozástól"
TEV „hogy nehogy feladjátok a hiteteket"
NJB „hogy nehogy eltávolodjatok"

Ez egy AORISZT PASSZÍV KÖT MÓD. Ezt a görög kifejezést egy csalétekre szokták használni, amivel állatokat kapnak el (vö. 6:61). Ebben a szövegkörnyezetben arra utal, hogy a hív ket ne kapják el váratlanul a gy lölköd zsidó társaik, s t még a vallási vezet k sem. Jézus ezt a Máté 11:2-6-ban Keresztel János hitére használta.

16:2 „A zsinagógákból kizárnak titeket" Ez arra utal, hogy kitagadják ket a Judaizmusból (vö. 9:22,34; 12:42). Olyan sok minden van, amit nem tudunk a zsidó közösségb l való kitagadási eljárásokról. Volt id szakos és végleges kizárás a zsinagógai istentiszteleti alkalmakról. Kés bb, az els századi Palesztínában a rabbik kifejlesztettek egy "átok esküt" a keresztényekkel kapcsolatban, amivel szerették volna kizárni a keresztényeket a zsinagógai szertartásokról. Ez az, ami végül szakadást okozott Krisztus követ i és a helyi zsidó zsinagógák között.

16:3 „mindezt azért teszik" szinteség és odaszánás egy fels bbrend lény felé, még nem elég. Gyakran el fordul gonoszság, hibák és fanatizmus az Isten nevében való cselekedetekben.

■ **„mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem"** Az a kifejezés, hogy "ismerni" az ÓSZ-i mellékjelentéséére utal, ami egy bens séges, személyes kapcsolatot jelölt (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). Ez egy nagyon er teljes megerősítése annak, hogy Jézus elutasítása végs soron Isten elutasítása (vö. 8:19; 15:21; I. János 5:9-12).

János gyakran kihangsúlyozza a világ szellemi vakságát és tudatlanságát (vö. 1:10; 8:19,55; 15:21; 16:3; 17:25). Bár a Fiú eljövetelének a célja az volt, hogy megmentse a világot (vö. 3:16 és hogy kijelentse az Atyát, hogy a világ megismerhesse t (vö. 17:23) Krisztus által.

16:4 Jézus jóslatai eszközként szolgáltak, hogy bátorítsa a tan ítványokat az üldöztetések és az elutasítások közepette is (vö. 13:19; 14:29).

SZÖVEG: 16:5-11

[5]De most elmegyek ahhoz, aki elküldött engem, és közületek senki sem kérdezi t lem: Hova mégy? [6]Mivel ezeket mondom nektek, szomorúság tölti el a szíveteket. [7]Én azonban az igazságot mondom nektek: jobb nektek, ha én elmegyek; mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok, ha pedig elmegyek, elküldöm t hozzátok. [8]És amikor eljön, leleplezi a világ el tt, hogy mi a b n, mi az igazság és mi az ítélet. [9]A b n az, hogy nem hisznek énbennem; [10]az igazság az, hogy én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; [11]az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett."

16:5 „közületek senki sem kérdezi t lem: Hova mégy?" Úgy t nik, hogy Péter ugyanezt a kérdést kérdezte a 13:36-ban, és azonnal megzavarta az elméjét az az agónia, hogy Jézus elhagyja ket, és mi fog aztán velük történni. János 14:1-3 szól Jézus mennybemenetelér l (vö. Apcsel 1:9-11).

Ez egy nagyon jó alkalom arra, hogy emlékeztessük magunkat arra, hogy az Evangéliumok nem szó szerinti feljegyzések Jézus beszélgetéseir l. Ezek összegzések, amiket teológiai célokból jegyeztek fel évekkel kés bb. Az evangéliumíróknak ihletettség alatt meg volt a lehet ségük arra, hogy válogassanak, rendszerezzenek és adaptálják Jézus szavait. Azt viszont nem hiszem, hogy meg volt a joguk arra, hogy szavakat adjanak Jézus szájába. Az evangéliumi feljegyzések közötti sok eltérést megmagyarázhatja az, hogy Jézus szavainak, tanításainak és tetteinek teológiai szerkesztése bizonyos célközönség evangelizációja céljából született!

16:6 „szomorúság tölti el a szíveteket" Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. A fels szobában történt események egyike volt ezeknek a szomorúságoknak (vö. 14:1; 16:6,22). A "szív" kifejezést annak héber értelmében használja, ami az egész személyt jelenti – értelem, érzelmek és akarat. Lásd Különleges Téma: a Szív a 12:40-ben.

16:7 „jobb nektek, ha én elmegyek" Jézus fizikai teste egyszerre csak egy helyen lehetett ott, ami korlátozta abban, hogy minden tanítványa felé szolgálhasson és taníthassa ket. Továbbá földi élete alatt els sorban Izraelre fordította figyelmét. A Szentlélek eljövetele egy új területet nyitna meg ami egy kiterjedt szolgálatot eredményezne (vö. Ef. 2:11-3:13).

Az a kifejezés, hogy "javatokra válna" azt jelenti, hogy "hasznos", és a 11:50 és a 18:14 is használja Jézus halálával kapcsolatban. Az a kifejezés, hogy "elmenni" magában foglalhatja Jézus utolsó hetének összes eseményét.

■ **„mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok"** Két HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT áll itt ebben a versben, amik lehetséges cselekedetet jelentenek. Jézusnak azért kellett elmennie, hogy a Lélek eljöhessen! Azt a kifejezést, hogy *paraclétos* úgy lehetne fordítani, hogy ''közbenjáró" vagy "vigasztaló" vagy "seg ít " (vö. 14:16; 15: 26). A görög irodalomban használták arra, hogy egy véd ügyvédet hívtak, hogy csatlakozzon és segítséget

nyújtson. A 8-11-es versekben a Lélek ügyészként cselekedett a világ oldalán, a 12-15-ös versekben viszont a Lélek a hív k nevében jár el közbenjáróként.

Ez ugyanaz a *paraclétos* kifejezés, amit az I. János 2:1 használ a Fiúra. A görög szótövet "vigasz"-nak lehetne fordítani. Ebben az értelemben az atyára használja a II. Kor. 1:3-11.

■ **„elküldöm t hozzátok”** A Lélek az Atyától és a Fiútól is származik (vö. 14:26).

16:8 „És amikor eljön, leleplezi a világ el tt” Figyeljük meg, hogy a Lélek bizonyságának mind három területe kapcsolódik az emberiség szükségéhez és Jézus Krisztus megváltó munkájához. Az a kifejezés, hogy leleplezi (meggy zi) egy jogi kifejezés volt, amit "kereszt-vizsgálatnak neveztek".

A "világ" kifejezés az emberi, bukott társadalomra utal, ami Istent l elszakadva szervez dött és m ködik. Lásd a 15:18 jegyzetét.

16:9 „A b n az, hogy nem hisznek énbennem” Az evangélium azzal kezd dik, hogy személyesen el kell ismerni a b nösséget az egész emberiségnek, és hogy szüksége van Isten igazságára (vö. 3:9-18,23). Nem a b n a legf bb akadálya az üdvösségnek a kereszt felénk es oldalán, hanem az emberiség Jézus Krisztus munkáját és személyét érint hitetlensége (vö. János 3:6-21). A "hinni" kifejezés tartalmaz kognitív (tudással megismerhet) és érzelmi eleme ket is, de els sorban ez akarati kérdés. Nem arra figyel, hogy a hív méltó-e vagy hogy milyen a teljesítménye, hanem Isten Krisztusban adott gondoskodására és ígéreteire vonatkozó megtér hitére néz (vö. Róma3:21-30).

16:10 „mi az igazság” Ez lehet, hogy (1) Krisztus hamarosan megtörtén megváltói munkájára utal a kereszten, majd a feltámadására és mennybemenetelére, ahogy azt egy egységként látjuk (vö. 10. vers), vagy (2) azokra utal, akik azt gondolják, hogy az Istennel való kapcsolatuk rendben van Krisztus nélkül is, miközben az az igazság, hogy Krisztus az egyetlen, akinek a kapcsolata rendben lehet Istennel.

16:11 „az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett” Lesz egy nap, amikor a bukott angyalok és a b nös emberiség meg fog állni az Igaz Isten el tt (vö. Fil. 2:6-11). Sátán, bár még mindig hatalmas hatalommal bír ebben a világban (vö. 12:31; 14:30; II. Kor. 4:4; Ef. 2:2; I. János 5:19), már egy legy zetett ellenség (BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENTÉS). Az gyermekei (vö. 8:44; Máté 13:38; I. János 3:8-10) Isten haragját fogják aratni!

SZÖVEG: 16:12-15

12"Még sok mindent kellene mondanom nektek, de most nem tudjátok elviselni: 13amikor azonban eljön , az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövend dolgokat is kijelenti nektek. 14 engem fog dics íteni, mert az enyémb l merít, és azt jelenti ki nektek. 15Mindaz, ami az Atyáé, az enyém; ezért mondtam, hogy az enyémb l merít, és azt jelenti ki nektek."

16:12 „most nem tudjátok elviselni” Az a szó, hogy "elviselni" arra volt használatos, amikor arról beszéltek, hogy egy állat fizikai terhet hordozott. Néhány olyan dolog, amit nem tudtak megérteni: (1) Krisztus szenvedése; (2) Krisztus feltámadása, és (3) az egyház világmissziója.

A modern kor olvasójának emlékeznie kell arra, hogy nagyon sok értelemben az ÚSZ egy átmeneti id szak volt. Az Apostolok nagyon sok dolgot nem értettek meg Krisztus feltámadás utáni megjelenéséig és a Szentlélek Pünkösdkor történt eljöveteléig.

Azonban azt sem szabad elfelejteni, hogy az evangéliumokat évekkel kés bb írták bizonyos célközönség evangelizációja céljából.

16:13 „az igazság Lelke” Az "igazság" (*alétheia*) kifejezést az ÓSZ-i mellékjelentésével használja, ami megbízhatóságot jelentett, és csak másodsorban jelentett igazságot. Jézus azt mondta a 14:6-

ban, hogy az igazság. A Szentlélek ezen megnevezése kihangsúlyozza azt a munkáját, hogy Jézus kijelent je (vö. 14:17; 15:26; 16:13; I. János 4:6; 5:7). Lásd a János 6:55 jegyzetét.

■ **„elvezet titeket a teljes igazságra"** Nem arra utal ezzel, hogy minden területen megmutatja az abszolút igazságot, hanem csak a szellemi igazságok területén és Jézus tanításaiban (pl. az evangélium). Ez els sorban az ÚSZ- i írások szerz inek ihletettségére utal. A lélek egyedülálló hatalommal bíró (ihletett) módon vezette ket. Másodlagos értemben utal a Lélek azon munkájára, hogy a kés bbi olvasóknak megvilágítja a Biblia írott igazságait. Lásd a Különleges Témát az Igazságról a 6:55-ban és a 17:3-ban.

■ **„mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövend dolgokat is kijelenti nektek"** Az eljövend dolgok kifejezés a megváltói eseményekre utal: a kereszt, a feltámadás, a mennybemenetel és Pünkösd. Ezzel nem arra, utal, hogy a jöv megjóslása egy folyamatos/állandó szolgálat lenne.

A Lélek fogadja az igazságot az Atyától, úgy ahogy Jézus is tette, és továbbadja a hív knek, mint ahogy Jézus is tette. A Lélek üzenetének nem csak a tartalma származik az Atyától, hanem a módszere is. Az Atya funkcionálisan fels bbrend (vö. I. Kor. 15:27-28).

16:14-15 „ engem fog dics íteni, mert az enyémb l merít, és azt jelenti ki nektek" A Lélek els dleges feladata, hogy felemeltesse és megmagyarázza Jézust a Messiást. (vö. 15. vers). A Lélek soha sem helyezi magát a rivaldafénybe, hanem mindig Jézust világítja meg (vö. 14:26).

■ **„Mindaz, ami az Atyáé, az enyém"** Micsoda megdöbbent kijelentés (vö. 3:35; 5:20; 13:3; 12:10; Máté 11:27). Ez párhuzamos a következ igeversekkel: Máté 28:18; Ef. 1:20-22; Kol. 2:10; I. Pét. 3:22.

Funkcionális rend van a Szentháromságon belül, nem pedig egyenl tlenség. Ahogy Jézus visszatükrözi az Atyát úgy tükrözi vissza a Lélek Jézust.

SZÖVEG: 16:16-24

[16]"Egy kis id még, és nem láttok engem, de ismét egy kis id , és megláttok engem." [17]A tanítványai közül egyesek ezt kérdezték egymástól: "Mi az, amit mond nekünk: Egy kis id , és nem láttok engem, és ismét egy kis id , és megláttok engem, és ez: Mert én elmegyek az Atyához?" [18]Így szóltak tehát: "Mi az a kis id , amir l szól? Nem tudjuk, mit beszél." [19]Jézus észrevette, hogy meg akarják kérdezni, és ezt mondta nekik: "Arról kérdez sködtök egymás között, hogy ezt mondtam: Egy kis id még, és nem láttok engem, de ismét egy kis id , és megláttok engem? [20]Bizony, bizony, mondom néktek, hogy ti sírni és jajgatni fogtok, a világ pedig örül; ti szomorkodtok, de szomorúságotok örömre fordul. [21]Amikor az asszony szül, fájdalma van, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, nem emlékszik többé a gyötrelemre az öröm miatt, hogy ember született a világra. [22]Így most titeket is szomorúság fog el, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömötöket senki sem veheti el t letek: [23]és azon a napon nem kérdeztek ént lem semmit." "Bizony, bizony, mondom néktek, hogy amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. [24]Eddig nem kértetek semmit az én nevemben: kérjetek és megkapjátok, hogy örömötök teljes legyen.

16:16 „Egy kis id még" Ez a kifejezés gyakran el fordul Jánosnál (vö. 7:33; 12:35; 13:33; 14:19). Számos teória született már arról, hogy mit is jelent ez az idiomatikus kifejezés:

1. a feltámadás utáni megjelenései;
2. a második eljövetel; vagy
3. Jézus eljövetele a Szentlélekben és általa.

A szövegkörnyezet fényében az els lehetség t nik a legvalószín bbnek (vö. 22. vers). A

tanítványokat összezavarta ez a kijelentés (vö. 17-18).

16:17 „A tanítványai közül egyesek ezt kérdezték egymástól” Ez megint egy olyan kérdés, mint a 13:36; a 14:5,8,22. Jézus arra használja ezeket a kérdéseket, hogy megerősítse őket és hogy kijelentse Önmagát. Ez jellemző Jánosra, hogy párbeszédeket használ arra, hogy igazságokat fedjen fel. A János evangéliumában huszonhét beszélgetés van Jézussal vagy Jézusról.

■ **„Mert én elmegyek az Atyához”** Jézus azt a 16:5-ben már kijelentette, úgy ahogy a "még kis idő" kifejezésben is a 16:10-ben. Bizonyos értelemben ez egy nagyon is sajátos Messiási utalás (vö. 13:1,3; 16:28; 17:24).

■ **„nem láttok … megláttok”** A "látni" kifejezésre két szót használ a 16. és 17. versben. Úgy tűnik, hogy ezek egymás szinonimái. Ha valóban így van, akkor egyetlen idő intervallum az, amire ez vonatkozik, és valószínű, hogy ez a Jézus kereszthalála és a feltámadásának reggele közötti idő.

Mások azt feltételezik, hogy két ige és két kifejezés utal a "fizikai" és "szellemi" látásra, épp ezért itt a (1) kereszthalál és vasárnap reggel közti időszakra vagy a (2) mennybemenetele és a második eljövetele közötti időszakra utal.

Az a tény, hogy az első ige (*theóreó*) JELENIDEJŰ mind a 16. mind a 17. versben, a második pedig (*horaó*) JÖVŐ IDŐBEN van mind a 16. mind a 17. versben azt a feltevést igazolja, hogy egymás szinonimái.

16:18 „Így szóltak tehát” Ez BEFEJEZETLEN IGEIDŐ, ami azt jelentheti, hogy (1) ezt újra és újra mondogatták, vagy azt, hogy (2) épp csak elkezdték mondani.

■ **„Nem tudjuk, mit beszél”** Azok, akik ott voltak Vele, akik hallották tanítani, és akik látták az csodáit, ők sem mindig értették meg őt (vö. 8:27,43; 10:6; 12:16; 18:4). Ezt fogja a Lélek munkája enyhíteni.

16:19 „Jézus észrevette, hogy meg akarják kérdezni” Jézus gyakran ismerte az emberek gondolatait (vö. 2:25; 6:61,64; 13:11). Nem tudjuk biztosan, hogy ez az ő isteni természete miatt volt, vagy az emberekbe és helyzetekbe való belelátásának képessége, vagy mind a kettő.

16:20 „Bizony, bizony, mondom néktek” Szó szerint ez azt jelenti, hogy "Ámen, ámen" (vö. 1:51). Az "Ámen" kifejezés az ÓSZ-i "hit" szó volt (*ama, emeth, emunah*) (vö. Hab. 2:4). Elsődleges etimológiája az volt, hogy "szilárdnak lenni" vagy "biztosnak lenni". Jelképes módon Isten megbízhatóságára használták, ami a bibliai hit/hűség háttere lett. Jézus az egyetlen, aki valaha is arra használta ezt a kifejezést, hogy mondatot kezdjen vele. Úgy tűnik, hogy az a mellékjelentése, hogy "ez egy fontos és megbízható állítás, nagyon figyeljetek".

■ **„sírni és jajgatni fogtok”** Ez egy hangos és kifejező bánkódást jelentett, ami a zsidó gyászszertartásokra annyira jellemző volt (vö. 11:31,33; 20:11). Jézus háromszor használta az empatikus "ti" tulajdonnevet TÖBBESSZÁMBAN, amikor a tanítványok bánatáról beszélt (20. vers [kétszer] és 22. vers). A vezetőség (1) szolgaságot; (2) a világ általi megvetést; és (3) üldöztetést jelent, mint ahogy a Messiást is üldözték.

■ **„ti szomorkodtok, de szomorúságotok örömre fordul”** Micsoda hatalmas bátorítás volt ez a tanítványoknak az összezavarodásuk és értetlenkedésük közepette. Minden, amit Jézus megígért ennek a központi magnak a tanítványokon belül, beteljesedett Jézus első feltámadás utáni megjelenésekor, azon az első, feltámadás utáni utáni vasárnap reggelen, ott a felső szobában: (1) nem hagyja el őket (vö. 16:19); (2) eljön hozzájuk (vö. 16:19); (3) békességet ad nekik (vö. 16:19); és (4) megadja nekik a Lelket (vö. 16:22; 20:20).

16:21 „Amikor az asszony szül, fájdalma van” Az Ó és Új Szövetségben gyakori a szül asszony metaforája. Által ában arra h asználják, hogy ki hangsúlyozzák a szülés hi rtelenségét v agy elkerülhetetlenségét, de itt az anya hozzáállásán van a hangsúly, hogy milyen el tte és utána. Ez a metafora gyakran összekapcsolódik az Új Korszak "szülési fájdalmával" (vö. Ézs. 26:17-18; 66:7 ; Márk 13:8). Pontosan ez volt az, mire Jézus utalt, és pontosan ez volt az, ami miatt a tanítványok, akik még mindig a kereszt másik oldalán tartózkodtak, és a mennybemenetellel foglalkoztak, nem értették Jézus szavait!

16:23 „azon a napon” Ez egy másik héber idiomatikus kifejezés, (mint a gyerekszülés, vö. 21. vers), amit általában az Új korszak eljövetelével szoktak azonosítani (vö. 14:20; 16:25,26).

■ **„Eddig nem kértetek semmit az én nevemben”** Két különböz szó fordul el ebben a versben a "kérdésre" vagy a "k érésre" (vö. 26. vers). Az els nek az a tartalma, hogy "feltenni egy kérdést" (vö. 16:5,19,30). Ha valóban ez a helyes értelmezés, akkor Jézus azokra a kérdésekre utalt, amiket a 13-17 fejezetekben tettek fel (vö. 13:36; 14:5,8,22; 16:17-18). A második kifejezés tehát a Szent Lélek eljövetelére utal (vö. 14:16-30, 15:26-27; 16:1,15) aki meg fogja válaszolni a kérdéseiket.

■

NASB „mit csak kértek az Atyától az én nevemben”
NKJV „bármit amit kértek az Atyától az én nevemben”
NRSV „ha bármit kértek az Atyától az én nevemben”
TEV „az Atya meg fog adni nektek akármit kértek t le az én nevemben”
NJB „bármit kértek az Atyától, megadja nektek az én nevemben”

Ez e gy HA TÁROZATLAN JE LZ I MELLÉKMONDAT, s n em e gy FELTÉTELES MONDAT. Meg kell érteni, hogy Jézus nevében kérni nem csupán annyit jelent, hogy egy rituális formátummal z árjuk le az i mádságunkat, han em hog y Jézus Krisz tus akaratában, értel mében és jellemében imádkozunk (vö. I. János 5:13). Lásd a 15:16 je gyzetét. Különleges Téma: Imá dság, Korlátlan, mégis Korlátozott az I. János 3:22-ben.

Van egy kéz irati változ at az " az É n N evemben" ki fejezéssel k apcsolatban. M elyik a helyénvaló? A "kérni" vagy az "adni" vagy mindkett ? A szövegkörnyezet az imádságról szól; így tehát v alószín leg a " kérni" a hely énvaló, bár valójában mind en ami az Atyától s zármazik a z Jézuson keresztül jön ("Az Én N evemben" 14:13,14; 16:15,24,26). Lásd Különleges Téma: Az Úr Neve a 15:16-ban.

16:24 „kérjetek és megkapjátok” A "kérni" ige JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÓMÓDBAN van. Ez azt h angsúlyozza, hogy a hív k i mádsága ki tartó és f olyamatos. Bizonyos értelemben a hív knek csak egyszer kell kérniük, hittel, másrészr l viszont az imádság egy folyamatos közösség és bizalom Istennel, továbbra is kérjetek (vö. Máté 7:7-8; Lukács 11:5-13; 18:1-8).

■ **„hogy örömötök teljes legyen”** Ez egy KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (vö. I. János 1:4). A megválaszolt imádság ok arra, hogy örvendezzünk! Az öröm J ézus követ inek jellemvonása (vö. 15:11; 16:20,21,24; 17:13).

SZÖVEG: 16:25-28

25Ezeket példázatokban mondom nektek, de eljön az az óra, amikor többé nem példázatokban szólok hozzátok, hanem nyíltan beszélek nektek az Atyáról. 26Azon a napon az én nevemben kértek, és nem mondom nektek, hogy én kérem majd az Atyát értetek, 27hanem maga az Atya szeret titeket, mivel ti szerettek engem, és hiszitek, hogy én az Istent l jöttem. 28Én az Atyától jöttem, és eljöttem a világba; de most elhagyom a világot, és az Atyához megyek."

16:25 „példázatokban szólok" Jézus tanításainak kett s hatása volt (1) felnyitották az értelmet és (2) blokkolták azt (v ö. Márk 4: 10-11; Ézs. 6:9-10; J er. 5 :21). A hallgató s zívének állapot a kulcsfontosságú a hatékony megértésben. Bár voltak olyan igazságok, amiket még a megtértek sem tudtak felfogni, csak a Passió heti események után (keresztrefeszítés, feltámadás, feltámadás utáni megjelenések, mennybemenetel, és Pünkösd).

A feltámadás utáni megjelenése az Emmausi úton haladó két tanítványnak (vö. Lukács 24:13-35) betekintést adhat abba, hogy Jézus hogyan tanította az Apostolokat (vö. 25-27,32-es versek). Maga mutatta meg a feltámadása utáni megjelenéseiben, hogy az ÓSZ-et hogyan lehet alkalmazni a szolgálatára, és hog y a z ÓSZ hogy an v etítette el re az s zolgálatát. Péter b eszédének ez a meghatározott mintája az Apcselben (*kerygma*).

■ **„nyíltan beszélek nektek"** Lásd: Különleges Téma: *Parrésia* 7:4.

16:26 „Azon a napon az én nevemben kértek, és nem mondom nektek, hogy én kérem majd az Atyát értetek" Ez az i gevers eg y na gyon f ontos ig azságot fejez ki . Nagyon sok modern ko ri keresztény érzi úgy, hogy nem köz elítheti m eg I stent direk t módon! A B iblia azonban azt tanítja, hogy (1) a Lélek imádkozik a hív kért (vö. Róm. 8:26-27), (2) a Fiú közbenjár a keresztényekért az I. János 2:1-ben, és (3) a hív k Krisztus miatt imádságban direkt módon megközelíthetik Istent.

16:27 „hanem maga az Atya szeret titeket" Ez a kifejezés a "szeretni" szóra a *phileó*, amit az 5:20-ban is használt az Atya Jézus iránti szeretetére. Micsoda hatalmas kijelentés ez, ami meger síti a János 3:16-oz (ami az *agapaó* szót használja). Isten nem egy vonakodó Isten, akit Jézusnak ki kell engesztelni, ha nem e gy s zeret Atya, akivel Jé zus e gyütt d olgozik, h ogy vé ghezvigyék a k özös megváltó tervüket!

■

NASB „Atyától"
NKJV, NRSV,
TEV, NJB „Istent l"

Kétfajta görög kézirati v áltozat létezik: (1) "Isten" vagy "Atya", és (2) a NÉVEL jelenléte vagy hiánya. "Isten" a P[5], 2א, A, és N szövegekben szerepel, míg "az Isten" a C[3] és W szövegekben jelenik me g. Úg y t nik, hog y e z a n ehezebb és a s zokatlanabb meg fogalmazás. Ez a szöv egi kritikáknak az egyik legjobb célpontja, mert a l egnehezebb v agy legs zokatlanabb sz öveg valószín leg a z ered eti, amit az í rástudók ha jlamosak módosítani. A T he United Bi ble Societies Greek Ne w Testament f ordítása ennek h ármas osztályzatot adtak. Bá r az ''Atya" a א1 s zövegben megtalálható, és "az Atya" pedig a B, C*, D, és L szövegekben. Ez illik legjobban a szövegbe.

A. **„mivel ti szerettek engem, és hiszitek, hogy én … jöttem"** Ez két BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. A Jézus ban v aló sz eretet és hit meg teremti az Atyával v aló közös ség színterét. B arclay N ewman és Eugene N ida *A Translator's Handbook on the Gospel of John* (A Fordító Kézikönyve a János Evangéliumáról) cím könyvében van egy nagyon érdekes kijelentés:

> „Ezek az ál lítások azt je lzik, hogy János számára a szer etet, a z engedelmesség és a hit fogalma egyszer en csak más módjai annak, hogy kifejezze az egyén kapcsolatát a Fiúval" (518. oldal)

Lásd Különleges Téma: A "Hinni" szó használata János által a 2:23-ban.

16:28 „jöttem … eljöttem" Ez AORISZT IG EID , amit B EFEJEZETT IG EID köv et. Jé zus Betlehemben született (testet öltés) és az eljövetelének az eredménye a megmaradás (vö. Máté 28:20).

■ **„de most elhagyom a világot, és az Atyához megyek"** Ez az elkövetkez mennybemenetelére utal, és a "Segít " szolgálatának és Jézus közbenjáró szolgálatának kezdetét jelzi (vö. I. János 2:1).

Ahogy a János 1:1-ben a mindenek el tt való létezése lett meger sítve, úgy ebben a versben Jézus a dics ségre és hatalomra való visszahelyezése lett meger sítve (vö. 17:5,24).

SZÖVEG: 16:29-33
[29]Ekkor így szóltak hozzá tanítványai: "Íme, most nyíltan beszélsz, és nem példázatot mondasz. [30]Most már tudjuk, hogy mindent tudsz és nincs szükséged arra, hogy valaki megkérdezzen téged: ezért hisszük, hogy az Istent l jöttél." [31]Jézus így válaszolt: "Most hiszitek? [32]De eljön az az óra, s t már el is jött, amikor elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok: de én mégsem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. [33]Ezeket azért mondom nektek, hogy békességetek legyen énbennem. A világon nyomorúságotok van, de bízzatok: én legy ztem a világot."

16:29 „nyíltan beszélsz" Lásd Különleges Téma: *Parrésia* a 7:4-ben.

16:30 Ezt a mondatot annak a fényében kell megértenünk, hogy Jézus ismerte a tanítványok kérdését a 19. versben. Ez az állítás visszatükrözi a növekedésüket, de a még mindig tökéletlen hitüket is. Annyi mindent láttak és hallottak; ez az esemény (19. vers) valóban fontos fordulópont volt a megértésükkel kapcsolatban?

16:31 „Most Hisztek?" Ez lehet kérdés és lehet kijelentés is. A legtöbb modern angol fordítás kérdésként értelmezi. Még ebben a kritikus id szakban sem volt teljes a z Apostolok hite. A mai hív k kezdeti, de gyenge hite is elfogadásra talál Istennél, amikor válaszolnak Jézusnak azon az ismereten alapulva, ami éppen a rendelkezésükre áll. A tanítványok hitetlensége világossá válik, amikor szétszélednek Jézus kihallgatása és keresztrefeszítése idején.

16:32 „elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok" Nyilvánvalóan csak János volt jelen a kihallgatásokon és a keresztrefeszítéskor (vö. Máté 26:31; a Zak. 13:7-b l). A János 21:1-3 azt sugallja, hogy számos Apostol visszatért a halászathoz, mint megélhetési munkához.

Jézust megfosztották az emberi társaságtól (vö. Máté 26:38 ,40-41,43,45), de a z isteni közösségt l soha (vö. 8:16,29) a kereszthalálig, amikor az egész világ b nét magára vette (vö. Máté 27:45-46).

16:33 „hogy békességetek legyen énbennem" Ez egy JELENIDEJ   AKTÍV KÖT   MÓD (vö. 14:27). Mind az objektív és a szubjektív békesség megtalálható és fenntartható Krisztusban.

■ **„a világ"** János a "világ" szót használja ebben a szövegkörnyezetben az emberi társadalomra, ami Istent l elszakadva szervez dött meg és m ködik.

■ **„de bízzatok"** Ez JELENIDEJ   AKTÍV FELSZÓLÍTÁS (vö. Máté 9:2,22; 14:27; Márk 6:50; 10:49; Apcsel. 23:11). Ez úgy hangzik, mint Isten Józsuéhoz intézett szavai (vö. Józs. 1:6,9,18; 10:25).

■ **„én legy ztem a világot"** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENTÉS. A gy zelem bizonyos, még a Gecsemáné kert el tt is, még a Kereszt el tt is, még az üres sír el tt is (vö. I. Kor. 15:57)! Nincs végs   kétértelm ség. Isten irányít.

Úgy ahogy Jézus legy zte a világot az Atya iránt való szeretetével és engedelmességével, a hív k is gy zelmesek Általa (vö. I. János 5:4-5).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mi a kapcsolat a 15. és a 16. fejezet között?
2. Az 5. verssel kapcsolatban hogyan értelmezzük a 13:36-ot?
3. Mi a Szentlélek szolgálata az elveszett világ felé?
4. Mi a Szentlélek szolgálata a hív k felé?
5. Miért olyan sz ükséges a 26-27. versben lév igazság a modern f elekezeti tendenciák fényében?

JÁNOS 17

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Imádsága	Jézus Imádkozik Magáért	Jézus F papi Imája	Jézus Imádkozik a Tanítványaiért	Jézus Imádsága
17:1-5	17:1-5	17:1-5	17:1-5	17:1-23
	Jézus Imádkozik a Tanítványaiért			
17:6-19	17:6-19	17:6-19	17:6-8	
	Jézus Minden Hív ért Imádkozik		17:9-19	
17:20-26	17:20-26	17:20-24	17:20-23	
			17:24-26	
		17:25-26		

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az el s részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-26-OS VERSEKBE

A. Történelmi háttér
   1. Ez a fejezet Jézus F papi imája önmagáért (1-5.vers), tanítványaiért (6-19.vers), és jöv beni követ iért (20-26. vers). A bizonyosság légkörében hangzott el, nem pedig a belenyugvás vagy lemondás jellemzi (vö. 16:33).
   2. Ez Jézus leghosszabb feljegyzett imája.
   3. Ezt a fejezetet nehéz témák szerint felosztani, mert ugyanazok a motívumok ismétl dnek újra és újra. Olyan, mint egy visszatér mintából álló falisz nyeg. A kulcsszavak: "dics ség", "adni", "tudni/ismerni", "küldött", "név", a "világ" és "egy".
   4. Ebben a fejezetben a Szentlélek nincs meg említve. Ez s zokatlan, mert a 14-16. fejezetekben kiemelked szerepet kapott.

B. A tanítványok jellemz i a 6-19. versek alapján

1. Kiválasztottak
2. Engedelmesek
3. Ismerik Istent és Krisztust
4. Elfogadják az igazságot
5. Jézus maga imádkozik értük
6. A világban maradnak
7. Isten ereje/hatalma tartja meg   ket
8. Egyek, úgy, ahogy Jézus és az Atya is egy
9. Az   öröme van bennük
10. Nem e világtól valók
11. Az igazság által megszentel dtek
12. Küldöttek, ahogyan Jézust is elküldte az Atya
13. Úgy szereti   ket az Atya, ahogy Jézust is szerette

C. A "dics ség" kifejezés János Evangéliumában
1. Több mint 25 olyan héber szót találunk, amit a Szeptuagintában (LXX) a görög *doxa* kifejezéssel fordítottak. A legf bb Ó SZ-i kifejezés a *kabod*, a mi a zt jelenti, h ogy "különböz ", "sú ly", " nehézség/súlyosság", "mélt óság/méltónak le nni", "hírné v", "tisztelet" vagy "csillogás/ragyogás".
2. A görög *doxa* szó a "gondolni/gondolkodni" igéb l származik, már ami a hírnevet illeti.
3. A János evangéliumában ennek a szónak több mellékjelentését is megtaláljuk
   a. isteni dics ség (vö. 5:24; 1:14; 12:40; 12:16)
   b. az Atya kinyilatkoztatása Jézus jelein, tanításain és Szenvedésének Hetében elvégzett munkáján keresztül (vö. 4,10,22; 1:14; 2:11; 7:18; 11:4,40)
   c. kimondottan a kereszt (vö. 1,4; 7:39; 12:123; 13:31-32)

Ezen jelentések használata között nyilvánvaló a képlékenység. A központi igazság az, hogy a láthatatlan Isten egy emberben és az   cselekedeteiben mutatkozik meg.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 17:1-5
1Miután ezeket mondta Jézus, tekintetét az égre emelve így szólt: "Atyám, eljött az óra: dics ítsd meg a te Fiadat, hogy a Fiú is megdics ítsen téged, 2mivel hatalmat adtál neki minden halandó felett, hogy mindazoknak, akiket neki adtál, örök életet adjon. 3Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust. 4Én megdics ítettelek téged a földön azzal, hogy elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bíztál, hogy elvégezzem: 5és most te dics íts meg, Atyám, önmagadnál azzal a dics séggel, amely már akkor az enyém volt tenálad, miel tt még a világ lett."

17:1 „ezeket mondta Jézus” Ez minden bizonnyal a 13-16-os fejezet fels   szobában elhangzott beszélgetéseire utal.

■ **„tekintetét az égre emelve”** Ez volt a megszokott pozíció, mikor a zsidók imádkoztak: a kezek, a fej és nyitott szemek az ég felé emelve (vö. 11:41; Márk 7:34; Zsolt. 123:1). Jézus gyakran imádkozott. Ezt világosan láthatjuk a Lukács Evangéliumában: 3:21; 5: 16; 6:12; 9:18 ,28; 11:1; 22:41-45; 23:34.

■ **„Atyám”** Jézus gyakran használta ezt a kifejezést az istenség megszólítására (vö. 11:41; 12:27,28; Máté 11:25-27; Lukács 22:42; 23:34). Jézus arámul beszélt. A Jézus által használt szó az *Abba*, ami az a szó, amit egy gyermek használt otthon, "apu/apuci" (vö. Márk 14:36).

■ **„eljött az óra”** Ez azt mutatja, hogy Jézus ismerte szolgálatának célját és id zítését (vö. 2:4; 7:6,8,30; 8:20; 12:23; 13:1). Nem lett áldozata ismeretlen körülményeknek.

■ **„dics ítsd meg a te Fiadat”** ez egy AORISZT AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. Jézus mindig hasonló formákban utal halálára a János Evangéliumában. (v ö. 4; 7:39; 12:23; 13:31-32). Ez a kifejezés Jézus mindenek el tt való létezésének isteni mivoltához is kapcsolódik (vö. 1:14; és 5. ill. 24-es versek). Jézus tettei az Atyát dics ítették. Kölcsönösség van itt jelen! Lásd: az 1:14 jegyzetét.

17:2 „hatalmat adtál neki minden halandó felett” Ez egy csodálatos kijelentés egy paraszt asztalostól (v ö. János 5:27; Máté 11:27; 28: 18; Luk. 10:22). A "hatalom/autoritás" kifejezés (*excousia*) ugyanaz, amit az 1:12; 5:27; és a 19:10-11-es versekben használ. Lehetséges fordításai még: "legális jog", "hatalom/autoritás", "er ". A "minden halandó" kifejezés EGYESSZÁMÚ (egy héber idióma, ami az emberiségre utal, vö. I. Mózes 6:12; Zsolt. 65:2; 145:21; Ézs. 40:5; 66:23; Jóel 2:28).

■ **„mindazoknak, akiket neki adtál”** Az "akiket" itt SEMLEGES és EGYESSZÁMÚ (vö. 7,24) ami a tanítványokra koncentrál, Krisztus testére és nem egyénekre! Az ige itt BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD-ban áll ami egy folyamatosan tartó ajándékról besz él! Ez a kiválasztásról és az "el re tudás"-ról szól (vö. 6,9,12; 6:37,39; Róma 8:29-30; Efézus 1:3-14). Az ÓSZ-ben a kiválasztás a szolgálatra történt, míg az ÚSZ-ben ez egy szellemi, biztos, örökkévaló megváltásról szól. A hív k a szolgálatra is elhívattak. A kiválasztás/kiválasztottság nem csak egy isteni tett, hanem emberi felel sség is. Nem a halálra összpontosít hanem az életre! A hív k "szentségre" vannak kiválasztva (vö. Efézus 1:4), nem pedig valamilyen kiváltságos helyzetre. Ezt a kifejezést nem szabad úgy értelmezni, hogy az Atya néhány embert oda adott Jézusnak, a többit pedig nem.

■ **„örök életet adjon”** Az örök élet Isten ajándéka Krisztuson keresztül (vö. 5:21,26; 6:40,47; 10:28; I. János 2:25; 5:11). Azt jelenti "Isten élete", "az új korszakban való élet" vagy "feltámadás élet". Ez els sorban nem mennyiségi, hanem min ségi (vö. 10:10).

17:3 „Az pedig az örök élet” Ez egy János által beillesztett definíciója az örök életnek. Ez a vers megmutatja a kereszténység két alapigazságát: (1) monoteizmus (vö. V. Mózes 6:4-6) és (2) Jézus Isteni Dávidi Messiás (vö. II. Sám. 7).

■ **„hogy ismernek téged”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD. Ez nem csak Istenr l való, ésszel felfogható tudásra utal, bár az igazságot el kell ismerni, hanem a személyes kapcsolatot sémita értelmében is használja. Minden esetre az igazság az, hogy Jézus a Messiás, az egy igaz Isten teljes és tökéletes kinyilatkoztatása (vö. 1:12,14; Kol. 1:15; Zsid. 1:3), és az egyénnek hinnie, elfogadnia, megtérnie, engedelmeskednie és kitartania kell.

■ **„az egyedül igaz Istent”** Az ÓSZ különleges volt abban a kijelentésében, miszerint egy Isten és csakis egyetlen Isten létezik (vö. II. Mózes 8:10; 9:14; V. Mózes 4:35,39; 6:4; 33:26; I. Sám. 2:2; II. Sám. 7:22; I. Kir. 8:23; Ézs. 37:20; 44:6,8; 45:6-7,14,18,21,22; 46:9; János 5:44; I. Kor. 8:4,6; I. Tim. 1:17; Júdás 25) . szintén k i k ell jelentenünk, hogy az ÓSZ kijelentése Isten különlegességének és egyedülállóságának szemben áll a zzal az ókori közel-keleti látásmóddal, miszerint sok szellemi lény létezik. Csak egy Isten van, de több szellemi lény (vö. II. Mózes 15:11; V. Mózes 3:24; Zsolt. 86:8; 89:6).

Egyfajta értelemben néhány ÓSZ-i szakasz henoteizmusra utal (sok isten [elohim] van, de csak egy Isten van számomra). Mózes felismerte más szellemi lények jelenlétét. Ez nem azt hivatott állítani, hogy a különféle nemzetek bálványai valóságosak voltak, hanem hogy a démoni ott volt a fizikális bálványok mögött (vö. I. Kor. 10: 19:20).

A másik melléknév ebben a kifejezésben az "igaz" (*aléthinos*). Ez a szó és a rokonértelm

szavai (*aléthés*) nagyon gyakran el fordulnak János írásaiban, mégis nehéz leszögezni jelentésüket. Nagyon széles a mellékjelentések köre (szemantikai terület). Az ÓSZ-i metaforikus háttér ez lenne: valami, ami meg bízható, h séges és l ojális (az "emeth" szóból). A g örög háttér az lenn e, hog y valami, ami felfedett, világosan manifesztálódott. Néhányszor úgy jelenik meg, hogy az igazság egy hazugsággal sz emben (vö. Titusz 1:2) . Az *inos* végz dése e gy görög s zónak (*aléthinos*) olyasvalamire utal, amib l valamit csinálnak, amib l valami készül. Lehetséges, hogy a köv etkez használati módok egy általános értelmet adnak a kifejezések értelmével kapcsolatban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: Az "IGAZ" SZÓ HASZNÁLATA JÁNOS ÍRÁSAIBAN (lásd még Különleges Témát a 6:55-ben)

1. Isten az Atya
   a. Isten igaz/megbízható (vö. J ános 3 :33; 7:18 ,28; 8:26; Ró ma 3:4; I . Thessz. 1:9; I. János 5:20; Jel. 6:10)
   b. Isten útjai igazak (vö. Jel. 15:3)
   c. Isten ítéletei igazak (vö. Jel. 16:7; 19:2)
   d. amit Isten mond, az igaz (vö. Jel. 19:11)
2. Isten a Fiú
   a. a Fiú igaz/igazság
      1) igaz világosság (vö. János 1:9; I. János 2:8)
      2) az igazi sz l t (vö. János 15:1)
      3) telve kegyelemmel és igazsággal (vö. János 1:14,17)
      4) az igazság (vö. János 14:6; 8:32)
      5) igaz (vö. Jel. 3:7,14; 19:11)
   b. a Fiú bizonyságtétele/tanúsága igaz (vö. János 18:37)
3. összehasonlító értelme is lehet
   a. Mózes törvénye Jézus kegyelmével és igazságával szemben (vö. János 1:17)
   b. a szentsátor a pusztában szemben a mennyei szentsátorral (vö. Zsid. 8:2; 9:1)
4. Mint János írásaiban oly gyakran, ennek a szónak jó pár mellékjelentése ismert (héber és görög). János mindet arra használja, hogy leírja, milyen az Atya és a Fiú, mint személyek, mint szónokok/tanítók és az üzeneteiket is, amit a köv et iknek kell átadniuk (vö. János 4:13; 19:35; Zsid. 10:22; Jel. 22:6).
5. János számára ez a két melléknév mutatja be/írja le az Atyát, mint egyetlen megbízható istenséget (vö. 5:44; I. János 5:20) és Jézust, aki Isten igaz és teljes kinyilatkoztatása a megváltás céljából, s nem csak az ésszel felfogható tények miatt!

■ **„és akit elküldtél, a Jézus Krisztust"** Annak a kihangsúlyozása, hog y Jézus az Atyától lett "elküldve", egy v isszatér f ügg leges dualizmus a J ános E vangéliumában (vö. 3: 17,34; 5 :36,38; 6:29,38,57; 7: 29; 8: 42; 10:36; 11:42; 17: 3,8,18,21,23,25; 20:21). A r abbik az *apostelló* sz ót használták akkor, miko r ol yasvalakire ut altak, akit hiv atalos képvisel ként küld tek el. L ásd Különleges Téma: Kiküld (*Apostelló*) az 5:24-ben.

17:4 „Én megdics ítettelek téged a földön" (lásd jeg yzet a 13:31-32-ig). A "dics ség" sz ó két értelemben is használható (1) "dics séget adni valakinek"; (2) "valaki dics ségét felfedni". A 6. vers a második jelentést sugallja. Jézus egyik f feladata az volt, hogy kinyilatkoztassa/felfedje az Atyát (vö. 1:14,18)

■ **„azzal, hogy elvégeztem azt a munkát"** A görög szót , *telos*, arra utal: "teljesen befejezni" (vö. 4:34; 5:36 ; 19 :30). A munka három rét eg : (1) az Atya felfedése (v ö. 1:14, 18); (2) a buko tt emberiség megváltása (vö. Márk 10:45; II. Kor. 5:21); és (3) az igazi humanitás/igaz emberségesség példája (vö. 13:31; I. Péter 2:21). Emellett Jézus közbenjáró munkája folytatódik (vö. I. János 2:1).

17:5 „megdics iteni … dics ség" Ez a vers Krisztus mindenek el tt való létezését hangsúlyozza ki (vö. 1:1,15; 6:62; 8:58; 16:28; 17:11,13,24; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-11; Kol. 1:17; Zsid. 1:3; 10:5-8). Jézus "dics séget" nyilatkoztatott ki tanítványainak, jelei és csodái által (vö. 1:14; 2:11; 11:4,40; 12:28). Most a végs "dics ség" nem más, mint a halála, feltámadása és a mennybéli dics ségébe való visszatérése (vö. 24.vers; Fil. 2:5-6). A "dics ségr l" szóló teljes jegyzetet lásd az 1:14-nél.

SZÖVEG: 17:6-19

6"Kijelentettem a te nevedet az embereknek, akiket nekem adtál a világból. A tieid voltak,
és nekem adtad ket, és k megtartották a te igédet. 7Most tudják, hogy mindaz, amit nekem
adtál, tet led van; 8mert azokat a beszédeket, amelyeket nekem adtál, átadtam nekik, k
pedig befogadták azokat, és valóban felismerték, hogy tet led jöttem, és elhitték, hogy te
küldtél el engem. 9Én értük könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket
nekem adtál, mert a tieid, 10és ami az enyém, az mind a tied, és ami a tied, az az enyém, és
megdics íttetem bennük. 11Többé nem vagyok a világban, de k a világban vannak, én
pedig tehozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg ket a te neved által, amelyet nekem adtál,
hogy egyek legyenek, mint mi! 12Amikor velük voltam, én megtartottam ket a te nevedben,
amelyet nekem adtál, és meg riztem ket, és senki sem kárhozott el közülük, csak a kárhozat
fia, hogy beteljesedjék az Írás. 13Most pedig hozzád megyek, és ezeket elmondom a világban,
hogy az én örömöm teljes legyen bennük. 14Én nekik adtam igédet, és a világ gy lölte ket,
mert nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való. 15Nem azt kérem,
hogy vedd ki ket a világból, hanem hogy rizd meg ket a gonosztól. 16Nem a világból
valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való. 17Szenteld meg ket az igazsággal: a te
igéd igazság. 18Ahogyan engem elküldtél a világba, én is elküldtem ket a világba: 19én
értük odaszentelem magamat, hogy k is megszentel djenek az igazsággal."

17:6 „Kijelentettem a te nevedet az embereknek" A zsidó nevek arra voltak hivatva, hogy jellemet tükrözzenek vissza (vö. 11,12,25-26 versek; Zsolt. 9:10). Ez a kifejezés teológiailag is meger síti, hogy Jézust látni egyenl azzal, hogy az Atyát látni (vö. János 1:18; 14:8-11; Kol. 1:15; Zsid. 1:3).

■ **„az embereknek, akiket nekem adtál a világból"** Teológiailag ez kiválasztásról szól (vö. 2,9,24-es vers, 6:37,39).

■ **„ k megtartották a te igédet"** Az engedelmesség dönt fontosságú (vö. 8:51,55; 14:23; 15:10,20). Hasonló értelemben használatos, mint az Ó SZ-ben a "feddhetetlen" (vö. Noé, I. Mózes 6:9; Ábrahám , I. Mózes 17:1; Izráel, V. Mózes 18:13; Jób , Jób 1:1). Nem sugall tökéletes engedelmességet vagy b ntelenséget, ha nem vágyat a hallás ra, a kinyilatkoztatott dolgok cselekvésére; egyel re a tanítványok Jézusban való hitére utal, a benne való lakozásra és hogy úgy szeressék egymást, ahogyan Jézus is szerette ket.

17:7 „Most tudják" A nyelvtani forma itt BE FEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD, amit egy "azt/azokat" (*hoti*) követ, ami az üzenet tartalmára utal. Lásd Különleges Téma a 16:27-ben.

■ **„hogy mindaz, amit nekem adtál, tet led van"** Jézus azt szólta, amit az Atya számára felfedett (vö. 8. vers, 7:16; 12:48-49).

17:8 „ k pedig befogadták azokat" Elfogadták Jézus Istenr l szóló üzenetét. Nem jelent ki

konkrét tár gyat. Az 1:1 2-ben a be fogadás/elfogadás konkrét tárgya ma gára J ézusra utal; ez en a helyen, ez az Istenr l szóló üzenet, amit Jézus hozott (vö. 4. vers). Ez az evangélium iker aspektusát emeli ki; az evangélium, mint (1) egy személy és mint (2) egy üzenet.

■ **„befogadták … hittek”** Ez ek AORISZT AKTÍV KIJEL ENT MÓD-ban á llnak. E zek az igazságok Jéz us isteni eredetére és üz enetére utalnak (vö. 5:19; 6 :68-69; 12:48-49; 16:30; 17:18,21,23,25).

17:9 „Én értük könyörgök” Jézus a mi Közbenjárónk és Pártfogónk (vö. I. János 2:1). Mind az Atya (v ö. 16:26-27) m ind p edig a L élek ré szt vesz ebb en a munkában (v ö. Róm a 8:26-27). A Szentháromság mind három Személye részt vesz a megváltás minden aspektusában.

■ **„a világ”** A *kosmos* szó18-szor fordul el ebben a fejezetben. Jézus tör dik a (1) bolygóval (vö. 17:5,24) és (2) a hív k e v ilág bukott voltával v aló kap csolatával (v ö. 1:10 ; 17:6,9,11,13,14,15,16,17,18,21,23). János írásaiban ennek a kifejezésnek egyedülálló jelentése van: "az emberi társadalom Istent l távol/függetlenül/elválasztva szervez dik és m ködik".

17:10 „és ami az enyém, az mind a tied, és ami a tied, az az enyém” E z a S zentháromság egységét fedi fel (vö. 11,21-23 versek; 16:15).

■ **„és megdics íttetem bennük”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENT MÓD. Egy tanítvány élete arra hi vatott, h ogy tiszteletet a djon Jé zusnak, m int ahogy Jé zus t iszteletet adott az Atyának. Micsoda csodálatos felel sség!

17:11 „Többé nem vagyok a világban” Ez a közvetlen jöv re ut al (mennybemenetel), amikor Jézus vissza fog térni az Atyához (vö. Apcsel 1:9-10).

■ **„Szent Atyám”** A " szent" ki fejezés n em fordul el olyan g yakran az ÚS Z-ben az Atyára vonatkozóan (v ö. I . Péter 1:16; J el. 4:8) , mint az ÓSZ-ben. Ezt a melléknevet (*hagios*) a Szentléleknek tulajdonítják. Ugyanazt a görög szótövet használja a 17-es versben a tanítványokra (*hagiasmos*) és Jézusra a 19-es versben (*hagiazó*).

A szót alap jelentéstani é rtelme: "sz étválasztani", "elválasztani". S zemélyekre, h elyekre é s dolgokra használták, amiket kizárólag az Isten által va ló ha sználatra adták. E z Isten transzcendens jellemét írja le (Izrael Szentje), és a fizikai, földi, bukott dolgoktól való különböz ségét. Jézus szent volt; ahogy köv et i egyre ink ább hoz zá hasonlóvá v álnak, k is "s zentséget" tükröz nek vissza. A "szent" (mi nt sz emély) (sai nt) k ifejezés sz ótöve a g örög "sz ent" (hol y) szóból s zármazik. A hív k szentek, m ert K risztusban vannak, de ahogy nek i élnek, és úg y élnek, ahogy , sz entekké kel l, hogy váljanak.

■ **„hogy egyek legyenek, mint mi”** Ez i tt JELENIDEJ K ÖT MÓD. A Háromegy Isten kapcsolati eg ységére ut al (v ö. 21-23) . Ug yanakkor e z egy f antasztikus kérés és felel sség is a keresztények sz ámára! Nap jainkban ez hiányzik (vö. E fézus 4:1-6). Az eg ység a kulcs, nem az egyformaság.

17:12 „megtartottam ket … és meg riztem ket” Az els ige FO LYAMATOS MÚ LT I D a második AORISZT IG EID . Ezek az igék s zinonimák. A szakasz lény ege Jézus foly amatos védelme (vö. I. Péter 1:3-9).

M.R.Vincent, a Word Studies i n the New Testament (S zótanulmányok az Ú jszövetségb l) 1. kiadásában különbs éget tesz a k ét ig e között . Szerinte a z els (*téreó*) azt jelenti meg rizni, a második (*phulassó*) pedig védelmezni (496. oldal).

■ **„senki sem kárhozott el közülük”** Ez Jézus megvédelmez hatalmát mutatja meg (vö. 6:37,39;

10:28-29).

Ezt a szót (*apollumi*) nehéz lefordítani, mert két fajta értelemben is használják. A Theological Dictionary of the New Testament (Az Újszövetség Teológiai Szótára) c. könyvének 1. kiadásában Gerhard Kittel ezt írja a kifejezésr l: „Általánosságban mondhatjuk azt, hogy a b. és a d. alapjául szolgál olyan kijelentéseknek, amik erre a világra vonatkoznak, mint ahogy azt az Együttlátóknál találjuk, amíg az a. és a c. annak adnak alapot, amik az elkövetkez világra vonatkoznak, mint Pálnál és Jánosnál" 394. oldal. Az általa megadott definíciók:

1. "elpusztítani, megölni"
2. "elveszíteni, vagy veszteséget szenvedni valamit l"
3. "elveszni"
4. "eltévedni, elveszettnek lenni"

A megsemmisülés tantételét bi zonyítandó, mi szerint a meg ne m tért emberek az ítél et után megsz nnek létez ni, ezt a ki fejezést s zokták gyakran használni. Ez úgy t nik, hogy me gszegi a Dániel 12:2-t . E mellett elmulasztja a Szinoptikus Ev angéliumokban t alálható különféle mellékjelentéseket és a Pál és János által használt m ellékjelentéseket, amiket k me taforikusan a szellemi e lveszettségre h asználnak, nem pedig fizikai pusz tulásra. Lásd a K ülönleges Témát a 10:10-ben..

■ **„csak a kárhozat fia"** Ez egyértelm en Iskáriótes Júdásra utal. Ugyanezt a kifejezést használja a II. Tesszalonika 2:3, amikor a "a b n emberér l" beszél (végid kbeli Anti-Krisztus). Ez egy héber idióma, ami azt jelenti: "az, aki arra van rendeltetve, hogy elvesszen". Ez egy szójáték az "elveszett" szóval, amit a versben korá bban már ha sznált: "senki nincs elv eszve kiv éve azt, aki a rra lett rendelve, hogy elvesszen".

KÜLÖNLEGES TÉMA: HITEHAGYÁS (*APHISTÉMI*)

Ennek a görög kifejezésnek, hogy *aphistémi*, nagyon széleskör jelentéstani kiterjedése van. Bár az angol "apostasy" (hitehagyás) kifejezés ebb l a szóból származik, és az alkalmazását tekintve a modern kori olvasókra való utalást sejtet el ítéletként. A szövegkörnyezet a kulcs, mint midig, és nem az el re felállított definíció.

Ez egy szóösszetétel az *apo* elöljárószóból, ami azt jelenti, hogy "ból/b l/tól/t l"; és a *histémi* szóból, ami azt jelenti, hogy "ülni", "állni" vagy "rögzíteni". S vegyük figyelembe a következ , nem teológiai használati módokat is:

1. Fizikailag elmozdulni/elmozdítani
   a. a templomból, Lukács 2:37
   b. a házból, Márk 13:34
   c. egy személyt l, Márk 12:12; 14:50; Apcsel 5:38
   d. mindent l, Máté 19:27,29
2. Politikailag elmozdulni/elmozdítani, Apcsel 5:37
3. Kapcsolatilag elmozdulni/elmozdítani, Apcsel 5:38;15:38; 19:9; 22:29
4. Jogilag elmozdulni/elmozdítani (elválni), V. Mózes 24:1,3 (LXX) és NT, Máté 5:31; 19:7; Márk 10:4; I. Kor. 7:11
5. Adósságot eltörölni, Máté 18:24
6. Érdektelenséget mutatni azáltal, hogy elmegyünk, Máté 4:20; 22:27; János 4:28; 16:32
7. Tör dést mutatni azáltal, hogy nem megyünk el, János 8:29; 14:18
8. Megengedni, Máté 13:30; 19:14; Márk 14:6; Lukács 13:8

Teológiai értelemben az igének is elég széleskör használata létezik:

1. Eltörölni, megbocsátani és elengedi a b n miatti b ntudatot, a Septuagintában a II. Mózes 32:32; IV. Mózes 14:19; Jób 42:10; és az ÚSZ-ben Máté 6:12,14-15; Márk 11:25-26
2. Tartózkodni a b nt l, II. Tim. 2:19
3. Elhanyagolni, azáltal, hogy eltávolodunk

1. a Törvényt l, Máté 23:23; Apcsel 21:21
2. a hitt l, Ezék. 20:8 (LXX); Lukács 8:13; II. Thessz. 2:3; I. Tim. 4:1; Zsid. 3:12

A mode rn kori hív k sok olyan teol ógiai kérd ést t esznek fel, amire a z ÚSZ írói soha nem gondoltak v olna. Ez ek közül az egyik ahhoz a modern kori tend enciához kapcsolódna, ami a hitet elválasztja a h ségességt l.

Vannak a B ibliában olyan s zemélyek, a kik Isten né pével va nnak elfoglalva, aztán va lami történik velük.

1. Ószövetség
   a. Kórah, IV. Mózes 16
   b. Éli fiai, I. Sám. 2, 4
   c. Saul, I. Sám. 11-31
   d. Hamis próféták (példák)
      1) V. Mózes 13:1-5; 18:19-22
      2) Jeremiás 28
      3) Ezékiel 13:1-7
   e. Hamis prófétan k
      1) Ezékiel 13:17
      2) Nehémiás 6:14
   f. Izrael gonosz vezet i (példák)
      1) Jeremiás 5:30-31; 8:1-2; 23:1-4
      2) Ezékiel 22:23-31
      3) Mikeás 3:5-12
2. Újszövetség
   a. Ez a g örög ki fejezés s zó sz erint az *apostasize*. Mind az Ó, mind a z Újszövetség meger síti, hogy a M ásodik eljövetel el tt a hamis tanítások meg fognak növekedni, meg fognak er södni (vö. M áté 24:24 ; Márk 13:22; Apcsel 20:29 ,30; II . Thessz. 2:3,9-12; II . Tim. 4:4). Ez a g örög kife jezés l ehet, hogy Jéz us azon sz avait tükrözi vissza, amit a különböz földekr l szóló pé ldázatában használt. Ezek a hamis tanítók nyilvánvalóan nem k eresztények, de belülr l támadtak (vö. Apcsel 20:29-30; I. J ános 2:19); m indazonáltal képesek arra, hogy el csábítsanak é s r abul ej tsenek valódi, de éretlen híveket (vö. Zsid. 3:12).

A teol ógiai kérdés itt az, hogy e zek a ha mis tanítók valaha hív k voltak-e? Ezt na gyon nehéz megválaszolni, mert v oltak h amis tanítók a helyi gy ülekezetekben is (vö. I. J ános 2:18- 19). Gyakran a teológiai vagy a felek ezeti ha gyományaink v álaszolják meg ezt a kérd ést an élkül, hogy meg adnának egy bizony os Bibl iai s zöveget (ki véve a szövegkiragadási m ódszert, ami kor egy verset a s zövegkörnyezet nél kül i déznek, hog y alátámasszák az illet el feltételezett véleményét).

   b. Kétségtelen, nyilvánvaló hit
      1) Júdás, János 17:12
      2) Simon Mágus, Apcsel 8
      3) azok, akikr l a Máté 7:21-23 szól
      4) azok, akikr l a Máté 13 szól
      5) Alexandrosz és Hümenaiosz, I. Tim. 1:19-20
      6) Hümenaiosz és Filétosz, II. Tim. 2:16-18
      7) Démász, II. Tim. 4:10
      8) hamis tanítók, II. Péter 2:19-21; Júdás 12-19
      9) antikrisztusok, I. János 2:18-19
   c. Gyümölcstelen hit
      1) Máté 7:13-23
      2) I. Korinthus 3:10-15

3) II. Péter 1:8-11

Nagyon rit kán gondolunk ezekre a szövegrészekre, m ert a sz isztematikus t eológia (Kálvinizmus, Arminiánizmus, stb.) a köt elez v álaszt dikt álja. Nagyon kérlek, n e l egyenek el ítéleteid velem sz emben, csak a zért mert fe lhozom ezt a témát. Ami engem ér dekel a z a helyes hermeneutikai folyamat. Engednünk kell, hogy a Biblia szóljon hozzánk, és nem azt kell megpróbálni, hog y egy el re felállított teológiába beletusz koljuk. Ez g yakran fájdalmas és sokkoló, mert a teológiánk nagy része felekezeti, kulturális vagy kapcsolatokon alapuló (szül k, barátok, pásztor), és nem Bibliai. N éha azokról, akik bele tartoznak Isten népébe, ki derül, hogy nem is tartoznak Isten népébe (ld. Róma 9:6).

■ **„hogy beteljesedjék az Írás”** A Zsolt. 41:9 idézve a János 13:18, és 6:70-71-ben.

17:13 „hogy az én örömöm teljes legyen bennük” Ez itt JE LENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD és BEFEJEZETT PASSZÍV MEL LÉKNÉVI IGENÉV. Mi csoda csodálatos ígéret (vö. 15:11; 16:24). János újra csak ugyanezt a kifejezést használja (vö. I. János 1:4; II. János 12).

17:14 „Én nekik adtam igédet” A "szó" itt a *logos*. A görög eredeti szinonimája, a *rhéma* a 8 -as versben tal álható. Ez meger sítése annak az isteni kiny ilatkoztatásnak, ami Jézus személyén, tanításain és p éldáján k eresztül tör tént. Jéz us adja az Ig ét é s mag a az Ig e. A s zónak mind személyre v onatkozó, mind pedig tudással kapcsolatos tarta lma i s van. Fogadjuk az e vangélium Személyét és hisszük az evangélium üzenetét!

■ **„a világ gy lölte ket”** A világ elutasítása jele Krisztus elfogadásának (vö. János 15:18-20).

■ **„mert nem a világból valók”** A hív k a világban vannak, de nem abból valók (vö. 16-os vers; I. János 2:15-17).

■ **„mint ahogy én sem vagyok a világból való”** "A világ" erre a bukott korra utal, ami emberi és angyali lázadás következménye (vö. 8:23).

17:15 „Nem azt kérem, hogy vedd ki ket a világból” A ker esztényeknek küldetésük v an a világban (vö. 18. vers; Máté 28:19-20; Apcsel 1:8). Még nincs itt az ideje, hogy hazamenjenek!

■

NASB, NKJV	**„a gonosz *személy*”**
NRSV	**„a gonosz”**
TEV, NJB	**„a Gonosz Személy”**

Ez a szó vagy SEMLEGESNEM vagy HÍMNEM . Ez az irodalmi egység gyakran említi a gonosz személyes hatalmát/erejét (vö. 12:31; 13:27; 14:30; 16:11); épp ezért ez a vers, úgy mint a Máté 5:5,37; 6:13; 13:19 ,38 így kell, hogy szóljon „the evil one” azaz „a gonosz” (vö. II. Thessz. 3:3; I. János 2:13-14; 3:12; 5:18-19).

17:17 „Szenteld meg” E z e gy AORISZT AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, a gyökere a "szent" (*hagios*). A hív k arra vannak elhívva, hogy Krisztushoz legyenek hasonlatosak (vö. 19. vers; Róma 8:24; Gal. 4:19; I. Thessz. 5:23). Ez csakis az igazság ismerete által lehetséges, ami mind él Ige (Jézus, vö. 10:36), mind pedig írott Ige (Biblia, vö. 15:3).

■ **„az igazsággal: a te igéd igazság”** Az igazság Jézus Istenr l szóló üzenetére utal (vö. 8:31-32). Jézus I sten üz enetének (*Logos*, vö. 1:1 , 14), és igazságának (v ö. 14: 6) neveztetik. A Lélekre is gyakran látunk utalást, mint a z Igazság Lelke (vö. 14: 17; 15:26; 16: 13). Vedd figyelembe azt is,

hogy a hív k az igazság által (vö. 19. vers, BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV), és a Lélek által szentel dnek meg (vö. I. Péter 1:2). A görög "igazság, igaz" szót r l b vebben lásd a Különleges Téma: Igazság, a 6:55-ben és a 17:3-ban.

17:18 „Ahogyan engem elküldtél a világba" Jézus élete az engedelmességé és a szolgálaté volt, egészen a halálig hajlandó volt elmenni (II. Kor. 5:14-15; Gal. 2:20; I. János 3:16), és ezzel példát adott a követ inek (vö. 19. vers). Kiküldi ket az elveszett világba, úgy, ahogyan is el lett küldve a 20:21-ben. Össze kell kapcsolódniuk a világgal, nem elzárkózni kell el le. Lásd Különleges Téma: Kiküld (*Apostelló*) az 5:24-ben.

17:19 „én értük odaszentelem magamat" Ebben a kontextusban ez biztos, hogy a Golgotára utal!

■ **„hogy k is megszentel djenek az igazsággal"** Ez célhatározói mellékmondat (*hina*) KÖRÜLIRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGE NÉVVEL, ami arra utal, hogy az eredmény már megtörtént és továbbra is érvényben van. Mindazonáltal van egy el re nem látott esemény, ami (1) Krisztus elkövetkezend munkáján alapszik, amit a kereszten, feltámadásában és mennybemenetelén keresztül végzett el, vagy (2) a hív k folyamatos megtér hitteli válaszán Jézus és az tanításai felé. Lásd Különleges Téma az Igazságról a 6:55-ben és a 17:3-ban.

SZÖVEG: 17:20-24
20"De nem értük könyörgök csupán, hanem azokért is, akik az szavukra hisznek énbennem; 21hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy k is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem. 22Én azt a dics séget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, ahogy mi egyek vagyunk: 23én bennük és te énbennem, hogy tökéletesen eggyé legyenek, hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem, és úgy szeretted ket, ahogyan engem szerettél." 24"Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák az én dics ségemet, amelyet nekem adtál, mert szerettél engem már a világ kezdete el tt.

17:20 „hanem azokért is, akik … hisznek énbennem" Ez itt JELENID , ami JÖV ID KÉNT funkcionál. Ez minden kés bbi hív re utal és a 10:16-ban még a pogányokat is beleveszi ebbe. Lásd a Különlges Témát a 2:23-ban.

■ **„az szavukra"** A *logos* kifejezést használja itt. E szó 14. versbeli használata miatt, és a szinonimájának, a *rhéma*-nak használata miatt a 8. versben, ez itt arra kell, hogy utaljon, ahogy a tanítványok tovább adják Jézus kijelent üzenetét (szóban elhangzott és írott).

17:21 „hogy mindnyájan egyek legyenek" Ez az egység nem más, mint a Szentháromság egysége (vö. 11,22,23. versek, Efézus 4:1-6). Ez egyike Jézus tanításai aspektusának, amit a követ i nem követtek.

■ **„hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem"** Ez JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD. Az egység célja az evangelizálás. A 23. vers majdnem ugyanolyan felépítés , ugyanazzal a hangsúllyal!

Jézus imájában feszültség van. Nem a világért imádkozik (vö. 9. vers), mégis követ it a világba küldi ki az üzenetével, ami az üldöztetésüket fogja okozni, mert Isten szereti a világot (vö. 21,23. versek; 3:16). Isten azt akarja, hogy az egész világ higgyen (vö. I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9). Isten szereti azokat, akiket az képére és hasonlatosságára teremtett. Jézus meghalt az egész világ b neiért. Lásd Különleges Téma: Kiküld (*Apostelló*) az 5:24-ben.

17:22 „Én azt a dics séget, amelyet nekem adtál, nekik adtam" Itt mindkett BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. A dics ség a kijelent üzenetre utal. A.T. Robertson ezt írja a Word Pictures in the New Testament (Szóképek az Újszövetségben) c. könyvének 5. kiadásában: „A Testté lett Ige dics sége ez (vö. 1:14 és 2:11) nem pedig az Örök Ige dics sége, amit a 17:24-ben említ (280.oldal). A "dics ségr l" szóló teljes jegyzetet lásd az 1:14-ben.

17:23 „hogy tökéletesen eggyé legyenek" Ez egy *hina* mellékmondat egy KÖRÜLÍR Ó BEFEJEZETT PASSZÍV szerkezettel, mint a 19-es versben, de ugyanúgy, mint a 19. versben, itt is van egy el re nem látott esemény, ami (1) Krisztus elkövetkezend munkáján alapszik, vagy (2) a hív k folyamatos hitén. Arra következtethetünk, hogy k már eggyé lettek Jézus közbenjárása által és ez így is fog maradni! Az egység célja az evangelizáció.

■ **„úgy szeretted ket, ahogyan engem szerettél"** Ez egy ígéret (vö. 16:27; és 14:21,23), de feltétele van. Isten a szövetség eszköze által foglalkozik az emberekkel ("ha … akkor")

17:24 „ott legyenek velem, ahol én vagyok" Jézus visszatér a dics ségbe, hogy követ inek elkészítsen egy helyet (vö. 14:1-3). Ez a világ, úgy, ahogy neki sem volt az otthona, nekünk sem az! Az teremtése, amit majd helyreállít egyszer.

■ **„hogy lássák az én dics ségemet, amelyet nekem adtál"** Nyilvánvalóan, ez a ''dics ség" itt nem jelentheti ugyanazt, mint amit a 22-es versben jelent. Úgy t nik, hogy itt magában foglalja Jézus mindenek el tt való létezésének isteniségét is.

■ **„a világ kezdete el tt"** A Háromegy Isten már a teremtés el tt is aktív volt a megváltást illet leg. Ez a kifejezés jó néhányszor el fordul az ÚSZ-ben (vö. Máté 25:34; Lukács 11:50; Efézus 1:4; Zsid. 4:3; 9:26; I. Péter 1:20; Jel. 13:8; 17:8).

SZÖVEG: 17:25-26

25Igazságos Atyám, a világ nem ismert meg téged, de én megismertelek, és k is felismerték, hogy te küldtél el engem. 26És megismertettem velük a te nevedet, és ezután is megismertetem, hogy az a szeretet, amellyel engem szerettél, bennük legyen, és én is bennük."

17:25 „Igazságos Atyám" Ez megfelel a 11. versben lév "Szent Atyával". Egy héber szóból ered, ami azt jelenti "mér nád". Isten az ítélet mértékadója!

■ **„a világ nem ismert meg téged"** A világ, az emberi társadalom, amely Istent l elválasztva szervez dik és m ködik, nem ismeri Istent (vö. 17:25), sem a Fiát (vö. 1:10). Gonosz és b nös (vö. 3:19-20; 7:7).

■ **„de én megismertelek"** Jézus a legmagasabb és legtisztább információforrás Istenr l (vö. 1:18; 3:11).

17:26 „megismertettem velük a te nevedet" Ez Jézus kinyilatkoztatására utal az Atya jellemér l és az emberiség megváltásának tervér l (vö. 6, 11,12 versek). A 25-26-os versekben a "ismerni" ötször fordul el .

■ **„és ezután is megismertetem"** Ez két dologra utalhat. (1) Jézus folyamatos kinyilatkoztatására a Lélek által, aki rávilágít az tanításaira; vagy (2) a megváltási munka eseményeire (Passió Hét), amik most fognak bekövetkezni. A szövegösszefüggés értelmileg az 1. lehet séget támogatja. A megváltás magába foglal egy személyt és egy üzenetet, egy döntést, és életstílust, kezdeti hitet és egy folyamatos/folytatólagos hitet. Benne foglaltatik az ''ismerni" görög mellékjelentése és a héber mellékjelentése is.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Teológiai szemszögb l miért olyan fontos ez az ima?
2. Júdás egy olyan hív volt, aki elesett/kiesett a kegyelemb l?
3. Mi az egységünk célja?
4. Miért fontos az, hogy Jézus már létezett minden el tt?
5. Ebben a szövegösszefüggésben definiáld ezeket a szavakat:
    a. "megdics ült"
    b. "adni"
    c. "tudni/ismerni"
    d. "elküldve/elküldött"
    e. "név"
    f. "világ"

JÁNOS 18

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus E lárultatása é s Letartóztatása	Az Árulás és a Letartóztatás a Gecsemáné kertben	Jézus Letartóztatása, Kihallgatása, Keresztrefeszítése és Eltemetése (18:1-19:42)	Jézus Letartóztatása	Jézus Letartóztatása
18:1-11 18:	1-11	18:1-11	18:1-4	18:1-9
			18:5a	
			18:5b	
			18:5c-7a	
			18:7b	
			18:8-9	
			18:10-11	18:10-11
Jézus a f pap el tt	A F pap el tt		Annás El tt	Jézus Annás és Kajafás el tt, Péter Megtagadja
18:12-14 18:	12-14	18:12-14	18:12-14	18:12-14
Péter Megtagadja Jézust	Péter Megtagadja Jézust		Péter Megtagadja Jézust	
18:15-18 18:	15-18	18:15-18	18:15-17a	18:15-18
			18:17b	
			18:18.	
A F pap Kihallgatja Jézust	A F pap Kihallhatja Jézust		A F pap Kihallgatja Jézust	
18:19-24 18:	19-24	18:19-24	18:19-21	18:19-24
			18:22.	
			18:23.	
			18:24.	
Péter Ú jra Me gtagadja Jézust	Péter m ég egyszer Megtagadja	Pét	er Újra Megtagadja Jézust	
18:25-27 18:	25-27	18:25-27	18:25a	18:25-27
			18:25b	
			18:26.	
			18:27.	
Jézus Pilátus el tt	Jézus Pilátus Udvarában		Jézus Pilátus el tt	Jézus Pilátus el tt
18:28-38a 18:	28-38	18:28-32	18:28-29	18:28-32
			18:30.	
			18:31a	
			18:31b-32	
		18:33-38	18:33.	
			18:34.	
			18:35.	
			18:36.	
			18:37a	
			18:37b	
			18:38.	
Jézus Halálos Ítélete	Barabbás Helyének Elfoglalása		Jézus Halálra Ítéltetik	
(18:38b-19:16c)			(18:38b-19:16c)	

18:38b-19:7		18:38b-19:7	18:38b-39
18:	39-40		
			18:40-19:3

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 18:1-40-ES VERSEKBE

A. János kihagyja Jézus haláltusáját a Gecsemáné kertben. Ezt nyilvánvalóan azért teszi, mert Jézus dinamikus jellemére fekteti a hangsúlyt, ami minden körülményt uralt. maga tette le a saját életét (vö. 10:11,15,17,18).

B. Ebben a fejezetben az események sorrendje némileg eltér a Szinoptikus Evangéliumokétól. Ez az eltérés úgy t nik, hogy (1) a szemtanúk beszámolóinak a természetének, vagy (2) az író teológiai szándékainak tulajdonítható. Az evangélium ihletett íróinak kétségtelenül volt hatalmuk az ihletettség alatt arra, hogy Jézus szavait és életének eseményeit átdolgozzák, válogassanak bel le és hogy rendszerezzék azokat.

C. Ezzel a fejezettel kapcsolatban jó hivatkozási könyv lehet A. N. Sherwin-White: *Roman Sociaty and Roman Law in the NT* (Római Társadalom és a Római Törvény az ÚSZ-ben) cím könyve.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 18:1-11
1Miután ezeket elmondta Jézus, kiment tanítványaival a Kedron-patakon túlra. Volt itt egy kert, ide ment be tanítványaival együtt. 2Júdás, aki elárulta t, szintén ismerte ezt a helyet, mert gyakran gy ltek ott össze Jézus és a tanítványai. 3Júdás tehát maga mellé vette a katonai csapatot, a f papoktól és a farizeusoktól küldött templomi szolgákat, és odament fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel. 4Mivel pedig tudta Jézus mindazt, ami reá vár, el lépett, és így szólt hozzájuk: "Kit kerestek?" 5Azok pedig így feleltek: "A názáreti

Jézust." "Én vagyok" - mondta Jézus. Ott állt velük Júdás is, aki elárulta t. [6]Amikor azt mondta nekik: "Én vagyok" - visszatántorodtak, és a földre estek. [7]Ekkor újra megkérdezte t lük: "Kit kerestek?" k ismét ezt felelték: "A názáreti Jézust." [8]Jézus így szólt: "Megmondtam nektek, hogy én vagyok: ha tehát engem kerestek, engedjétek ezeket elmenni!" [9]Így kellett beteljesednie annak az igének, amelyet mondott: "Azok közül, akiket nekem adtál, nem hagytam elveszni senkit." [10]Simon Péternél volt egy kard, azt kihúzta, lecsapott a f pap szolgájára, és levágta a jobb fülét: a szolga neve pedig Málkus volt. [11]Erre Jézus így szólt Péterhez: "Tedd hüvelyébe a kardodat! Vajon nem kell kiinnom azt a poharat, amelyet az Atya adott nekem?"

18:1 „Kedron-patak” A "ravine" azaz "vízmosásos szakadék" azt jelentette, hogy "téli patak" vagy "gázló". A Kedron jelentése (1) cédrusé, vagy (2) fekete. Ez egy olyan gázló volt, ami nyáron teljesen száraz volt és csak a téli id szakban volt benne víz. Ezen a helyen folyatták ki az áldozati állatok vérét. Talán ebb l eredhet a "fekete" jelentése a szónak. A Mórija Hegy és az Olajfák hegye között helyezkedett el (vö. LXX II. Sámuel 15:23; II. Kir. 23:4,6,12; II. Krón. 15:16; 29:16; 30:14; Jer. 31:40).
Ezen a ponton van a görög kézirati változat:

1. "a cédrusoké" (*kedrón*) א[c], B, C, L és több más unciális kézirat
2. "a cédrusé" (*kedrou*) א* N, D és W
3. "a Kidroné" (*kedrón*) A és S-ben

A United Bible Sociaty negyedik kiadása a 3.-at használja

■ **„egy kert”** Ez a fejezet teljesen kihagyja Jézus haláltusáját a Gecsemáné kertben, de a letartóztatás helyszínéül egy kertet jelöl meg. Ez Jézus kedvenc pihen helye volt (vö. 2. vers; Lukács 22:39). Jézus nyilvánvalóan itt aludt életének utolsó hete alatt (vö. Lukács 21:37).

A kertek be voltak tiltva Jeruzsálemben, mert a szükséges trágyázás tisztátalanná tette azokat. Ezért sok gazdag ember birtokolt sz l skertet, gyümölcsöst, stb., az Olajfák Hegyén.

■ **„Júdás”** Rengeteg feltevés létezik Júdásról és a motivációiról. János Evangéliumában gyakran van meg említve és rágalmazva is. (vö. 6:71; 12:4; 13:2 ,26,39; 18:2 ,3,5). A "Jézus Krisztus Szupersztár" cím modern darabban úgy festik le, mint egy h séges, de kiábrándult követ t, aki megpróbálta Jézust arra kényszeríteni, hogy betöltse a Zsidó Messiás szerepét – vagyis, hogy megbuktassa a Ró mai Birodalmat, megbüntesse a g onoszokat és Jeruzsálemet tegye a v ilág f városává. János viszont a motivációit kapzsinak és szándékosan rosszindulatúnak írja le.

A f probléma Isten szuverenitásának és az ember szabad akaratának teológiai kérdése. Isten vagy Jézus manipulálta-e Júdást? Felel s-e Júdás a tetteiért, ha Sátán irányította t, vagy Isten volt az, aki el re megmondta és azt okozta, hogy elárulja Jézust? A Biblia közvetlenül nem tárgyalja ezeket a kérdéseket. Isten tartja irányítása alatt az egész történelmet; ismeri a jöv beli eseményeket, de az emberiség felel s a saját választásaiért és tetteiért. Isten fair és nem manipulál.

Van egy új könyv, amely megpróbálja Júdást megvédeni – Wiliam Klassen: *Judas Betrayer or Friend of Jesus?* (Júdás Jézus Elárulója vagy Barátja Volt?), Fortress Press, 1996. Nem értek egyet a könyvvel, mert leki csinyli/becsmérli János bizonyságtételét Júdásról, mindamellett nagyon érdekes és gondolatébreszt .

18:3

NASB	**„egy római csapat/sereg”**
NKJV	**„egy katonai különítmény”**
NRSV	**„katonák egy különítménye”**
TEV	**„római katonák egy csoportja”**
NJB	**„a sereg/csapat”**

Ez egy római katonai egységre utal, ami egy légiónak a tizede, és akár 600 katona is állomásozhatott az Antónia Er dben, ami a Templom mellett volt (vö. Apcsel 21:31 ,33).

Valószín tlen, hogy egy ekkora csapatot rendeltek volna ki. Az ünnepi id szakban a rómaiak fel voltak készülve a zavargásokra Jeruzsálemben. Megtették volna a szükséges óvintézkedéseket úgy, hogy a tenger mell l, Cézáreából áthelyezik csapataikat. A rómaiak be voltak vonva Jézus perébe, mivel a zsidók meg akarták Jézust feszíttetni. Ez általában több napba tellett; s ezt csakis a római hatóságok engedélyével és közrem ködésével tudták megtenni.

■ **„a f papoktól és a farizeusoktól küldött templomi szolgákat"** A Lévita Templom rend rség/ rség kísérte a római hely rséget. k már egyszer elmulasztották Jézus letartóztatását (vö. 7: 32,45).

18:3 „fegyverek" Kardot a római katonák viseltek (vö. 6:64; 13:1,11) botot pedig a templom rség használt (vö. Máté 26:43; Márk 14:43; Lukács 22:52).

18:4 „Mivel pedig tudta Jézus mindazt, ami reá vár" Ez egy nagyon er s kihangsúlyozása annak, hogy Jézus tisztában volt mindennel és irányítása alatt volt minden, a letartóztatása, a per és a keresztrefeszítése is (vö. 10:11,15,17,18). Nem véletlenül történt, hogy Jézust megfeszítették (vö. Márk. 10:45; Apcsel 2:23; 3:18; 14:29).

18:5
NASB, NJB „a Jézus a nazarénus"
NKJV, NRSV, TEV „Názáreti Jézus"

A "Názáret" szó etimológiájáról folyt m ár né mi v ita. Lehetséges, hogy azt jelenti (1) nazarénus; (2) názáreti (vö. IV. Mózes 6), aki Názáretb l való. Az ÚSZ-i használata (vö. Máté 2:23) a 3. verziót támasztja alá. Néhányan még a héber mássalhangzókhoz – nzr – is kapcsolatba hozták, ami a Messiási cím, a "vessz " mássalhangzói (*nezer*, vö. Ézs. 11:1; 14:19; 60:21).

■ **„Én vagyok"** Ez szó szerint az "én vagyok", a héber létige (lásd Különleges Téma a 6:20-ban), amit a zsidók YHWH-hoz kötöttek, Isten szövetségi nevéhez (vö. II. Mózes 3:14; és Ézs. 41:4). Jézus ugyanilyen er teljes nyelvtani kifejezéssel (*ego eimi*) teszi ezt az istenségér l szóló csodás kijelentést a 4:26; 8:24,28,58 és a 13:19 versekben. Ebben a szövegkörnyezetben még háromszor hangzik ez el, a kihangsúlyozás miatt (vö. 6 és 8. versek).

18:6 „visszatántorodtak, és a földre estek" János ezzel mutat rá és hangsúlyozza ki Jézus dinamikus karakterét és jelenlétét. Ez nem hódolatot jelöl (meghajolni valaki el tt), hanem félelmet.

18:7 „Ekkor újra megkérdezte t lük" Lehetséges, hogy Jézus magára vonta a figyelmet, elterelvén azt a tanítványairól. Ez megfelel a 8. vers közvetlen szövegösszefüggésének.

18:8 „ha" ez egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT; keresték t.

■ **„engedjétek ezeket elmenni!"** AORISZT AKTÍV F ELSZÓLÍTÓMÓD Ez egy prófécia a Zakariás 13:7-b l (vö. Máté 26:31; János 16:32).

18:9 „Így kellett beteljesednie annak az igének, amelyet mondott" Ez valószín leg a 16:32-re utal vissza, de a 17:12- t idézi

18:10 „Simon Péternél volt egy kard, azt kihúzta, lecsapott a f pap szolgájára, és levágta a jobb fülét" Péter nem a fülére célzott, hanem a fejére! Ez azt mutatja, hogy Péter hajlandó lett volna Jézusért meghalni. Péter tette lehet, hogy Jézus a Lukács 22:36-38-ban elhangzott szavainak félreértéséb l származhatott. A Lukács 22:51 tájékoztatást ad arról, hogy Jézus egy érintéssel meggyógyította a szolga fülét.

■ **„a szolga neve pedig Málkus volt”** Ez szemtanú beszámolóját feltételezi.

18:11 „a poharat” Ez egy ÓSZ-ben használatos metafora, ami valakinek az általában véve negatív sorsát szimbolizálja (vö. Zsolt. 11:6; 60:3; 75:8; Ézs. 51:17,22; Jer. 25:15,16,27-28).

A n yelvtani forma, amiben Jé zus a k érdést felteszi, ' 'igen" vá laszt vá r. P éter me gint ú gy viselkedik, mint aki tudja, mi a legjobb teend (vö. Máté 16:22; János 13:8).

SZÖVEG: 18:12-14 **[12]A katonai csapat, az ezredes és a zsidók templomszolgái ekkor elfogták Jézust és megkötözték. [13]El ször Annáshoz vitték, ez ugyanis apósa volt Kajafásnak, aki f pap volt abban az esztend ben. [14]Kajafás volt az, aki azt tanácsolta a zsidóknak, hogy jobb, ha egy ember hal meg a népért.**

18:12 „megkötözték” Ez nem sugallja azt, hogy különösen féltek volna Jézustól, hanem ez volt a szokásos eljárás (vö. 24.vers)

18:13 „El ször Annáshoz vitték” Elég sok a v ita az Annás és Kajafás el tt zajlott kihallgatás sorrendjét illet en. A 2 4. v ers J ánosnál lábjegyzetnek t nik, v iszont szervesen hoz zátartozik a Szinoptikus feljegyzésekhez Jézus perér l. (vö. Máté 26:57; Márk 14:53).

Az Ó SZ-ben a f papság e gy életre s zólt és Á ron családfájában m aradt. Mindazonáltal a rómaiak ezt a tisztséget tették a legrangosabb állássá, amit egy lévita család vásárolt meg. A f pap tartotta kéz ben és m ködtette a kereskedelmi t evékenységeket, amely a z Asszonyok U dvarában zajlott. Mikor Jézus megtisztította a templomot, ezt a családot gerjesztette haragra.

Jozefusz Fl aviusz sz erint Annás Kr. u. 6-14-i g v olt a F pap. Ciréneusz, Szíria helytartója nevezte t ki és Valerius Gratus távolította el t e posztról. Rokonai (5 fia és 1 unokája) lettek az utódai. Kajafás (Kr. u. 18-36), a veje volt a közvetlen utóda (vö. János 18:13). Annás volt a hivatal mögött a z igazi h atalom. János úgy ír ja le t, mint az els személyt, akihez J ézust v itték (vö. 18:13,19-22).

18:14 „Kajafás” Jánost l egf képpen az érdekelte, hog y Kajafás, tudatlanul, de J ézus h aláláról prófétált (vö. 11:50). Annás veje volt, és f pap Kr. u. 18-36-ig. Lásd jegyzet a 11:49-nél.

SZÖVEG: 18:15-18 **[15]Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust. Ez a tanítvány ismer se volt a f papnak, és bement Jézussal együtt a f pap palotájába; [16]Péter pedig kívül állt az ajtónál. Kiment tehát a másik tanítvány, a f pap ismer se, szólt az ajtót rz leánynak, és bevitte Pétert. [17]Az ajtót rz szolgálóleány ekkor így szólt Péterhez: "Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy te is?" De így felelt: "Nem vagyok." [18]Ott álltak a szolgák és a templom rök, akik tüzet raktak, mert hideg volt, és melegedtek. Péter is ott állt köztük, és melegedett.**

18:15 „Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust” N agy a v ita a körül, hogy ki ez a másik tanítvány: (1) a hagyományos elmélet azt tartja, hogy János Apostol, mivel hasonló kifejezést használ Jánosra a 20:2-4, és 8. vers. Egy másik lehetséges kapcsolódási pont a János 19:25, ami János a nyját ne vezi meg, aki l ehet, hogy M ária t estvére volt, ami azt jelenti, hogy J ános Lévita lehetett, te hát pa p (vö. Po lükarposz tanúságtétele). (2) Le het, hogy Jé zus e gy h elyi, né vtelen követ je az, mint Nikodémus vagy Arimátiai József, a f pap és családjához f z d viszonya miatt (vö. 15-16. versek).

■ **„Ez a tanítvány ismer se volt a f papnak”** Ez egy nagyon er s szó az "ismeretség"-re és egy "közeli barát"-ra utal (v ö. Lukács 2:44 és 23:49). A János Ev angéliumában ez u talhat a ha lászatra,

amiben János családja is benne kellett, hogy legyen, a hal rendszeres Jeruzsálembe szállítása miatt.

18:17 „az ajtót rz szolgálóleány ekkor így szólt Péterhez: "Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy te is?"'" Ez a nyelvtani forma, úgy, mint a 25. versben, nemleges választ feltételez. Azzal, hogy nem használja Jézus nevét, a vele kapcsolatban lev k megvetését mutatja ki. A lány azért kérdezhette ezt Pétert l, mert (1) Péternek köze volt Jánoshoz, vagy (2) Péter galileai akcentusa miatt.

■ **„Nem vagyok"** Lehet, hogy Péter kész lett volna meghalni Jézusért, de nem volt kész arra, hogy egy rabszolgalány kérdésére igaz választ adjon! A Szinoptikus Evangéliumokban Péter három tagadása együtt van megemlítve, míg Jánosnál ezek közé ékel dik Jézus kihallgatása Annásnál (vö. 24.vers).

18:18 Ez a történet nagyon eleven részletezéssel tárul elénk. A 18 és 25. versekben is két KÖRÜLIRÓ FOLYAMATOS MÚLT ID -t találunk.

SZÖVEG: 18:19-24
[19]A f pap pedig tanítványai és tanítása fel l kérdezte Jézust. [20]Jézus így válaszolt neki: "Én nyilvánosan szóltam a világhoz: én mindig a zsinagógában és a templomban tanítottam, ahol a zsidók mindannyian összejönnek, titokban nem beszéltem semmit. [21]Miért kérdezel engem? Kérdezd meg azokat, akik hallották, mit beszéltem nekik: íme, k tudják, mit mondtam." [22]Amikor ezt mondta, az ott álló szolgák közül az egyik arcul ütötte Jézust, és így szólt: "Így felelsz a f papnak?" [23]Mire Jézus így válaszolt neki: "Ha rosszat mondtam, bizonyítsd be, hogy rossz volt, ha pedig jót mondtam, miért ütsz engem?" [24]Annás ezután elküldte t megkötözve Kajafáshoz, a f paphoz.

18:19 „A f pap pedig tanítványai és tanítása fel l kérdezte Jézust." Ez Annásra utal, nem pedig Kajafásra. Annás volt a hatalom a trón hátterében. Kr. u. 6-15-ig uralkodott. t veje majd 5 fia és egy unokája követte. Annás, akinek tulajdonában voltak a templom kereskedelmi jogai, valószín leg izgatottan hallgatta ki azt az embert, aki kétszer is megtisztította a templomot. Érdekes, hogy Annást érdekelték Jézus tanítványai is és a tanításai is.

18:20 Bizonyosan igaz az, hogy Jézus nyilvánosan tanított. Ezzel együtt az is igaz, hogy sok tanítása rejtve volt a nyilvánosság el l (vö. Márk 4:10-12). Az igazi probléma a hallgatóinak szellemi vaksága volt.

18:21 „Miért kérdezel engem?" A 20. versben Jézus már kijelentette a tanítói szolgálatának publikus mivoltát. Jézus itt rámutat Annás számára, hogy a zsidó törvényeknek megfelel en a kérdései törvénytelenek voltak.

18:22 „Amikor ezt mondta, az ott álló szolgák közül az egyik arcul ütötte Jézust, és így szólt:" Ez a kifejezés eredetileg azt jelentette "megütni, arcon ütni" vagy "bottal megverni". Kés bbi jelentése az lett "nyitott tenyérrel megütni". Ez hivatkozás az Ézs. 50:6-ra. Jézus azt mondja ezzel, ha tett valami helytelent, vádolják t meg; máskülönben miért ütik meg?

18:23 „ha … ha" Ez két ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami az író néz pontját tükrözi, vagy az író irodalmi céljait. Itt ez a valóságra nézve nem igaz. Jézus kihívást állít Annás elé, hogy hozakodjon el a bizonyítékaival.

18:24 A Szinoptikus Evangéliumokban a kihallgatások eseményei fordított sorrendben vannak.

SZÖVEG 18:25-27
[25]**Simon Péter pedig ott állt, és melegedett. Ekkor így szóltak hozzá: "Nem az tanítványai közül való vagy te is?" tagadta, és megint csak azt mondta: "Nem vagyok."** [26]**A f pap egyik szolgája, annak a rokona, akinek Péter levágta a fülét, így szólt: "Nem láttalak én téged vele együtt a kertben?"** [27]**Péter ismét tagadta, és akkor nyomban megszólalt a kakas.**

18:26 „A f pap egyik szolgája, annak a rokona, akinek Péter levágta a fülét, így szólt:" Egy kis eltérést t alálunk a nég y Evang éliumban a k érdést feltev s zemélyét illet en: (1) M árknál egy szolgálólány az , aki el ször meg kérdezi P étert (v ö. Márk 15:69); (2) M áténál egy mási k szolgálólány (vö. Máté 26-71); (3) Lukácsnál pedig egy férfi (vö. Lukács 22:58). A történelmi háttér alapján ny ilvánvaló, hog y eg y embe r tette fel a kérdést a t z körül, és többen cs atlakoztak hozzá (vö. 18.vers).

18:26 „"Nem láttalak én téged vele együtt a kertben?"" Eltér en a 17. ill. 25. versben feltett két kérdést l, ez a nyelvtani alak igenleges választ feltételez.

18:27 „Péter ismét tagadta" A Márk 14:71 és Máté 26:74-b l tudhatjuk, hogy Péter szitkozódva és káromkodva tette ezt.

■ **„akkor nyomban megszólalt a kakas"** Az es emények kronol ógiája, m ind a n égy evangéliumban arra enged köv etkeztetni, hog y m indez é jfél és ha jnali 3:00 ór a között t örtént. Római ka kas l ehetett, m ert a zs idók nem engedték, hog y Jeruz sálem határain b elül csirké k legyenek. A L ukács 22 :61 az t is l eírja, hogy ebben a pillanatban Jézus rátekintett Péterre. Feltételezhet , hogy Annás és Kajafás egy házban éltek, és az rség Jézust elvitte az Annással való találkozóról a K ajafással és a Szanhedrinnel v aló találkozásra. Akkor történt, hog y J ézus Péterre nézett. Ez cs upán feltevés, hi szen nin csen elég történelmi i nformációnk ahhoz, hogy határozottan állíthassuk, hogy milyen sorrendben történtek ezek a kihallgatások az este során.

SZÖVEG: 18:28-32
[28]**Jézust Kajafástól a helytartóságra vitték. Kora reggel volt. Akik vitték, maguk nem mentek be a helytartóságra, hogy ne legyenek tisztátalanokká, hanem megehessék a húsvéti vacsorát.** [29]**Pilátus ekkor kijött hozzájuk az épület elé, és megkérdezte: "Milyen vádat emeltek ez ellen az ember ellen?"** [30]**Ezt válaszolták: "Ha ez nem volna gonosztev , nem adtuk volna át neked."** [31]**Pilátus erre ezt mondta nekik: "Vegyétek át ti, és ítéljétek el a ti törvényetek szerint!" A zsidók így feleltek: "Nekünk senkit sincs jogunk megölni!"** [32]**Így kellett beteljesednie Jézus szavának, amelyet akkor mondott, amikor jelezte: milyen halállal kell meghalnia.**

18:28
NASB, NKJV, JB „a Pretóriumba"
NRSV „Pilátus f hadiszállására"
TEV „a kormányzó palotájába"

Ez egy latin szó, ami a római kormányzó hivatalos jeruzsálemi rezidenciáját jelöli. Ez lehetett az Antónia Er d, ami közvetlenül Nagy Heródes palotája mellett helyezkedett el.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A PRAETORIÁNUS TEST R
Eredetileg a ki fejezés, pr aetorian, a róma i g enerális s átrát jelentette (*praetor*) d e a r ómai megszállás i deje utá n adminisztratív értelem ben kezdték el használni ezt a szót, hogy a katonai/politikai adm inisztráció f hadiszállását jelöljék v ele (v ö. M áté 27:27; J ános 18 :28,33;

19:9, Apcsel 23:35).

Mindazonáltal az els századi római világban azokra a tisztekre használták, akik a különleges Birodalmi rség et alkották. Augusztusz indította el ez t a z elit csoportot, de v égül is Tibériusz alatt koncentrálták Rómába.

1. Mindannyian ugyanazon raggal rendelkeztek, centúrió, százados
2. dupla annyi fizetést kaptak
3. különleges kiváltságokban részesültek
4. olyan hatalom k erült a kez ükbe, h ogy mindi g tisz teletben tartot ták a zt, hogy k kit szeretnének uralkodónak látni

Konstantin idejében történt csak meg, hogy végül ezt az elit, politikailag hatalmas csoportot feloszlatták.

■ **„kora reggel volt”** Római feljegyzésekb l t udjuk, hog y a róm ai hi vatalnokok Palesz tinában hajnalhasadtakor gy ltek ö ssze a törv ényszéki ülésekre. Úgy t nik, hogy a Sz anhedrin pontosan hajnalban g y lt össz e, hogy v alamennyire a hitelesség és a törvény esség l átszatát ke ltsék a törvénytelen éjjeli kihallgatásoknak. Jézust azonnal Pilátus elé vezették.

■ **„Akik vitték, maguk nem mentek be a helytartóságra, hogy ne legyenek tisztátalanokká”** Ha beléptek volna egy pogány rezidenciájába, a Húsvét/Páska Ünnepére tisztátalanná váltak volna, és n em fogyaszthatták volna el a hús véti ételt. Ironikus , hog y menny ire kínos an üg yeltek a szertartásokra, d e s emmi l elkiismeretfurdalásuk nem v olt azzal kap csolatban, hog y e gy em bert törvénytelenül ítéljenek halálra.

Ez a vers a középpontja annak a vitának, ami a nyilvánvaló történelmi eltérés körül forog, ami az, hog y a S zinoptikus Ev angéliumok az t állí tják, J ézus az ünnepi hús véti ételt/ vacsorát a tanítványaival fogyasztotta el (vö. Máté 26:17; Márk 14:12; Lukács 22:1), János pedig azt mondja, hogy mi ndez cs ütörtökön, az ünnep e l tti n apon t örtént, a hús véti el készületekkor. R aymond Brown, a neves római katolikus johann ita tudós ezt a kommentárt f zi ehhez a Jerome Biblical Commentary-ban:

> „Ha a "hisztoricitás" álláspont jából nézve az es emények krónikáját a S zinoptikus tradíció által feljegyzett formájában el nyben részesítjük a János által feljegyzettekkel, akkor az ezt követ rész – egy szemtanú tudós ítása, ak i mind en bizonnyal tisz tában v olt a Szinoptikus hag yománnyal – n éhány feloldhatatlan nehézséget t ár e lénk. Másrészr l pedig, felismerjük, hogy az a szemtanúi b izonyságtétel, amib l J ános építkezik, g yakran köz elebb van a tényszer es eményekhez, mint a s ematikus Szinoptikus vázlat, s í gy az ig erész még érthet bbé válik. 458. oldal.
>
> Az is lehe tséges, hog y a P áska Ünnep m egtartására k ét dátu m is l ehetséges v olt, csütörtök, és péntek. Ott van még maga a "Páska (Ünnep)" s zó is, mint probléma, hiszen ez használható az egy na pos ünnepre i s, és a ny olc napos ünn epre is (Páska és a Kovásztalan Kenyerek ünnepe, vö. II. Mózes 12).
>
> ■ **„hanem megehessék a húsvéti vacsorát”** Az Utols ó Vacsora idejét illet leg még mindig fennáll néhány probléma. A Szinoptikus Evangéliumok úgy utalnak rá, mint a húsvéti vacsorára, János viszont azt állítja, hogy ez a hivatalos ünnepi vacsora el tti nap történt (vö. János 19:14 é s ez a v ers). A v álasz talán abban a tényben r ejlik, hog y a "Pásk a" kife jezés utalhat a hétre, az étkezésre vagy a különleges Sabbat-ra.

18:29 Isten úgy használta Pilátus személyét, mint ahogy a fáraóét a II. Mózesben. Tiberius Császár tette m eg prokurá tornak Kr. u. 26-ba n. Valerius Gratuszt v áltotta f el (a ki Annást eltá volította a f papi székb l). Poncius Pilátus volt az ötödik prokurátor. Arkelausz (Nagy Heródes fia) birodalmát kormányozta, amibe be letartozott Sa mária, J údea, G áza és a Holt Tenger. Pilátus ról a legtöbb

információt Jozefusz Flavius írásaiból tudhatjuk meg.

KÜLÖNLEGES TÉMA: PONCIUS PILÁTUS

I. Az ember
   A. Születésének helye és ideje ismeretlen
   B. A római lovagrendb l származik (a római társadalom fels középosztálya)
   C. N s, gyerekekr l nem tudni
   D. Korábbi közigazgatási kinevezései ismeretlenek (ebb l lehetett néhány)

II. Személyisége
   A. Két különböz álláspont létezik
      1. Philón (*Legatio and Gaium*, 299-305) és Jozefusz (*Antiq*. 18.3.1 és *Jewish Wars* 2.9.2-4) úgy jellemzi, mint kegyetlen és fanyar/keser diktátort.
      2. Az ÚSZ (Evangéliumok és Apcsel) gyenge, könny en manipulálható római prokurátorként festik le.
   B. Paul Barnett, a *Jesus and the Rise of Early Christianity* (Jézus és a Kereszténység Korai Felemelkedése) cím könyvében (143-148.oldal) elfogadható magyarázatot ad e két álláspontra.
      1. Pilátus nem volt kinevezett prokurátor Kr. u. 26- ban Tiberius alatt, a zsidó barát volt (vö. Philón, *Legatio and Gaium*, 160-161), hanem Seianus nevezte t ki, aki Tiberius császár zsidó-ellenes f tanácsadója volt.
      2. Tiberius elvesztette politikai hatalmát, és L. Aelius Seianus, az praetoriánus prefektusa vált a trón mögötti igazi hatalommá, aki gy lölte a zsidókat (Philón, *Legatio and Gaium*, 159-160).
      3. Pilátus Seianus pártfogoltja volt, és megpróbálta leny gözni, a következ módokon:
         a. római szobrokat hozott Jeruzsálembe (Kr. u. 26), amit el tte egy helytartó sem tett meg még. Ezek a római isteneket ábrázoló oszlopok feldühítették a zsidókat (vö. Jozefusz: *Antiq*. 18.3.1; *Jewish Wars* 2.9.2-3).
         b. pénzérméket veretett, amikben római istenek voltak rávésve. (Kr. u. 29-31). Jozefusz azt mondja, szándékosan fel akarta forgatni a zsidó törvényeket és szokásokat. (vö. Joz.: Antiq. 18.4.1-2).
         c. A Templom kincstárából vett ki pénzt egy vízvezeték megépítéséhez (vö. Jozefus. *Antiq*. 18.3.2.; *Jewish Wars* 2.9.3.
         d. több galileait megöletett a Jeruzsálemi húsvéti áldozati ünnepek alatt (vö. Lk. 13:12)
         e. római pajzsokat hozatott Jeruzsálembe Kr. u. 31- ben. Nagy Heródes fia fellebbezett, hogy távolítsák azokat el, de nem tette. Így Tiberiusnak írtak, aki követelte, hogy ezeket visszavigyék Cezáreába a tenger mellé. (vö. Philón, *Legatio and Gaium*, 299-305).
         f. Samaritánusokat öletett meg a Gerizim Hegyen (Kr. u. 36/37), amikor azok a vallásukhoz tartozó elveszett ereklyéket kerestek. Emiatt Pilátus helyi felettese (Vitelliusz, Szíria prefektusa) el kellett, hogy távolítsa t hivatalából, és Rómába küldte (vö. Jozefus. *Antiq*. 18.4.1-2).
         g. Seianuszt Kr. u. 31-ben ki végezték, Tiberiust pedig visszaállították teljes politikai hatalmába; így az 1-4. pontokban leírtakat Pilátus valószín leg Seiánusz bizalmának megnyeréséért tehette. Az 5. és 6. pontban leírtak lehet, hogy Tiberius bizalmának megnyeréséért történhettek, amik visszafelé sülhettek el.

h. Nyilvánvaló, hog y egy zs idó-párti uralk odóval, akinek hatalmát helyreállították, és e gy he lytartókhoz int ézett hivatalos irattal, ami azt tartalmazta, hog y l egyenek kedv esek a z sidókhoz (v ö. P hilón, *Legatio and Gaium*, 160-160), a zsidó vezet k Jeruzsálemben kihasználták Pilátus politikai sebezhet ségét T iberiussal kapcsolatban, és úgy manipulálták , hog y Jézust megfeszíttesse. B arnettnek e z az elmélete Pil átus két f ajta megítélését kézenfekv /elfogadható módon hozza össze.

III. Sorsa
   A. Röviddel Tiberius halála után rendelték vissza és érkezett meg Rómába (Kr. u. 37).
   B. Nem nevezték ki újra.
   C. Ezután az életér l nem tudunk semmit. Vannak különböz feltevések, de biztosat nem tudunk.

18:30 „"Ha ez nem volna gonosztev , nem adtuk volna át neked."” Ez MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES M ONDAT am it g yakran hív unk tény ekkel e llentétesnek. Jézus nem cselekedett gonoszságokat. Ez egy szarkasztikus megjegyzés volt Pilátushoz, aki nem volt hajlandó belemerülni a zsidók kákán is csomót keres vallási vádaskodásaikba.

Az ige "átadni" ugyanaz a kifejezés, amit általában "elárult"-nak fordítanak, amikor Júdásról van szó (v ö. 6:68 ,71; 12:4 ; 23:2,11,21; 18: 2,5). Sz ó s zerinti jelentése: " átadni v alakit a hatóságoknak", v agy "átadni eg y tradíciót". Júdással kapcsolatosan ez a kif ejezés fokozódott az angol fordítók körében.

18:31 „"Nekünk senkit sincs jogunk megölni!"” A zsidó vezet ség Jézust istenkáromlásért ítélte halálra, de a lázadás vádját használták fel, azért, hogy a rómaiak végezzék ki t. A zsidó vezet ség számára nagyon fontos volt, hogy Jézust a V. Mózes 21:23 miatt feszítsék keresztre. Jézus ezt el re megmondta a 32; 3:14; 8:28; 12,32-33 versekben, ill. lásd Gal. 3:13.

18:32 „jelezte: milyen halállal kell meghalnia” Mi ért akarták a zs idó v ezet k J ézust megfeszíttetni? Világosan tud juk az Apcsel 7 alapján, hogy az istenkáromlást az onnali megkövezéssel büntették. Ez valószín leg a V. Mózes 22-23-ba n találhat ó isteni átokho z kapcsolódik. E redetileg e z a halál utáni ny ilvános ka róba húzást v olt, de a korabeli rabbik ezt a verset a római keresztre feszítés fényében értelmezték. Azt akarták, hogy Jézus, ez a Messiás-tettet legyen Isten által m egátkozva. Ez volt Is ten t erve a bukot t em beriség megváltására nézve. J ézus, Isten B ránya, h elyettesít á ldozatként m agát ajánlotta/adta (vö. É zs. 5 3; I I. K or. 5: 21). J ézus "átokká" lett értünk (vö. Gal. 3:13).

SZÖVEG: 18:33-38b
[33]Pilátus azután ismét bement a helytartóságra, behívatta Jézust, és megkérdezte t le: "Te vagy a zsidók királya?" [34]Jézus viszont ezt kérdezte t le: "Magadtól mondod-e ezt, vagy mások mondták neked rólam?" [35]Pilátus erre így szólt: "Hát zsidó vagyok én? A te néped és a f papok adtak át nekem téged: Mit tettél?" [36]Jézus így felelt: "Az én országom nem e világból való: ha ebb l a világból való volna az én országom, az én szolgáim harcolnának, hogy ne szolgáltassanak ki a zsidóknak. De az én országom nem innen való." [37]Pilátus ezt mondta neki: "Akkor mégis király vagy te?" Jézus így válaszolt: "Te mondod, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra." [38]Pilátus így szólt hozzá: "Mi az igazság?"

18:33 „a helytartóságra” Lásd Különleges Téma a 18:28-ban.

■ **„"Te vagy a zsidók királya?"”** Jézust árulással vádolták (vö. Máté 27:1; Márk 15:2; Lukács 23:2; János 19:3,12,15,19-22).

18:34 „Jézus viszont ezt kérdezte t le: "Magadtól mondod-e ezt, vagy mások mondták neked rólam?"” Ha Pilátus ezt egy politikai királyság értelmében kérdezte volna, Jézus tagadta volna a vádat. Ha a zsidók sugallták volna ezt a kérdést, ez a Messiási mivoltára utalt volna és akkor Jézus meger sítette volna azt. Pilátus láthatólag nem volt kész arra, hogy a zsidó vallási gondolatok bonyolultságáról vitába szálljon (vö. 35.vers).

18:35 Ez a kérdést nemleges választ feltételez. Pilátus itt a zsidó vallás iránti megvetését fejezi ki.

18:36 „ha ebb l a világból való volna az én országom, az én szolgáim harcolnának” Ez MÁSODIK TÍPUSÚ F ELTÉTELES MONDAT a mit tényekkel ellentétesnek hívunk. Így kéne fordítani: „ha a királyságom e világi lenne, márpedig nem az, a szolgáim harcolnának, amit nem tesznek”. A ''szolgáim" kifejezés. jelölheti a (1) tanítványokat vagy (2) az angyalokat (vö. Máté 26:53).

18:37 „Pilátus ezt mondta neki: "Akkor mégis király vagy te?"” Ez nagy mérték irónia a földi hatalom jelképe szájából, aki itt Jézust és az szellemi királyságát szembesíti.

■ **„Te mondod, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba”** Az els kifejezést nehéz lefordítani a félreérthet sége/kétértelm sége miatt. Állítás min sítéssel (vö. Máté 27:11; Márk 15:2; Lukács 23:3). Jézus tudta, kicsoda (két BEFEJEZETT IDEJ IGE), és hogy miért jött (vö. János 13:1,3; Lukács 2:49; Máté 16:22). Pilátus nem értette volna meg!

18:38 „Pilátus így szólt hozzá: "Mi az igazság?"” Pilátus feltette ezt a kérdést, de úgy t nik, távozott, miel tt választ kapott volna. Pilátus biztosan akarta tudni, hogy Jézus nem jelent veszélyt a római vezetésre. Ezt meg is tette. Ezután megpróbálta Jézust szabadon bocsáttatni, a zsidók húsvét heti szokásainak és annak a napnak alapján (vö. 39. vers, Máté 27:15). János azért írja ezt, úgy, mint ahogy Lukács is, hogy megmutassa, a kereszténység nem veszélyeztette a Római Birodalmat.

SZÖVEG: 18:38b-40
Miután ezt mondta, ismét kiment a zsidókhoz, és így szólt hozzájuk: "Én nem találok benne semmiféle b nt. 39Szokás nálatok, hogy valakit szabadon bocsássak a húsvét ünnepén: akarjátok-e hát, hogy szabadon bocsássam nektek a zsidók királyát?" 40Ekkor újra kiáltozni kezdtek: "Ne ezt, hanem Barabbást!" Ez a Barabbás pedig rabló volt.

18:39 „Szokás nálatok” Ezt a Máté 27:15 és a Lukács 23:17 megmagyarázza.

18:40 „Ekkor újra kiáltozni kezdtek: "Ne ezt, hanem Barabbást!"” Ironikus, hogy Barabás a zelóta párt tagjaként, pontosan abban volt b nös, amivel Jézust vádolták (vö. Márk 15:7; Lukács 23:19,25). Ez a tömeg láthatóan azért gy lt itt össze, hogy a helyi népi-h st támogassák. A zsidó vezet k csak kihasználták az alkalmat, hogy Jézus elítélését bebiztosítsák (vö. Márk 15:11).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért ment Jézus egy olyan helyre, ahol tudta, hogy Júdás megtalálja?
2. Miért hagyja ki János Jézus haláltusáját a Gecsemáné kertben?
3. A Szanhedrin miért vitte Jézust Pilátushoz?
4. Miért olyan zavaros az események id rendje Jánosnál és a Szinoptikusoknál?
5. Miért írja le János Pilátust úgy, mint aki próbálja Jézust szabadon engedni?

JÁNOS 19

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézust Halálra Ítélik	A Katonák Kigúnyolják Jézust		Jézust Halálra Ítélik	Jézus Pilátus El tt
(18:38b-19:16a)		(18:38b-19:7)	(18:38b-19:16)	(18:28-19:11)
18:38b-19:7		18:38b-19:7		18:33-19:3
			18:40-19:3	
19:	1-4			
P	ilátus Döntése		19:4-5	19:4-7
19:	5-16			
			19:6a	
			19:6b	
			19:7.	
19:8-12		19:8-12	19:8-9a	19:8-11
			19:9b-10	
			19:11:00	
			19:12:00	Jézust Halálra Ítélik
				19:12-16a
19:13-16a		19:13-16a	19:12-14	
			19:15a	
			19:15b	
			19:15c	
			19:16.	
Jézus Keresztre Feszítése	A Király a Kereszten		Jézus Megfeszítik	A Keresztrefeszítés
19:16b-22		19:16b-25	19:16b-21	19:16b-22
1	9:17-24			
			19:22:00	Jézus Öltözékén Megosztoznak
19:23-27			19:23-24	19:23-24
	Íme az Anyád			Jézus és az Anyja
19:	25-27	19:25b-27	19:25-26	19:25-27
			19:27.	
Jézus Halála	Elvégeztetett		Jézus Halála	Jézus Halála
19:28-30 19:	28-30	19:28-30	19:28.	19:28.
			19:29-30a	19:29-30
			19:30b	
Jézus Oldalának Átdöfése	Jézus Oldalát Átdöfik		Jézus Oldalát Átdöfik	Az Átdöfött Oldal
19:31-37 19:	31-37	19:31-37	19:31-37	19:31-37
Jézus Eltemetése	Jézus József Sírjában Temetik El	Jé	zus Eltemetése	A Temetés
19:38-42 19:	38-42	19:38-42	19:38-42	19:38-42

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a

saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z els s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 19:1-7
[1]Akkor Pilátus elvitette Jézust, és megkorbácsoltatta. [2]A katonák tövisb l koronát fontak, a fejére tették, és bíborruhát adtak rá; [3]oda járultak hozzá, és ezt mondták: "Üdvözlégy, zsidók királya!" - és arcul ütötték. [4]Pilátus ismét kiment az épület elé, és így szólt hozzájuk: "Íme, kihozom t nektek. Tudjátok meg, hogy semmiféle b nt nem találok benne." [5]Ekkor kijött Jézus az épület elé, rajta volt a töviskorona és a bíborruha. Pilátus így szólt hozzájuk: "Íme, az ember!" [6]Amint meglátták Jézust a f papok és a szolgák, így kiáltoztak: "Feszítsd meg, feszítsd meg!" Pilátus pedig ezt mondta nekik: "Vegyétek át ti, és feszítsétek meg, mert én nem találom b nösnek." [7]A zsidók így válaszoltak neki: "Nekünk törvényünk van, és a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát."

19:1 „Akkor Pilátus elvitette Jézust, és megkorbácsoltatta." Ennek a korbácsolásnak/fenyítésnek a pontos id rendi sorrendje bizonytalan. Minden rabo t megkorbácsoltak, akit kereszt általi halálra ítéltek. Annyira brutális volt, hogy sokan ebbe haltak bele. Ezzel együtt Pilátus feltehet leg azért korbácsoltatta meg, hogy szimpátiát nyerjen és ezzel elérje célját, hogy szabadon bocsáthassa Jézust (vö. Lukács 23:16,22; Lukács 19:12). Ez lehet az Ézs. 53:5-nek a profetikus beteljesedése.

A római korbácsolás egy borzalmasan fájdalmas és nagyon brutális büntetés volt, amit nem rómaiak számára tartottak fenn. Egy csont vagy fém darabokkal kis zögezett b r szíjakból álló ostorral verték az embert, aki egy alacsony karóhoz volt hozzákötve és arra hajolt rá. A csapásokat nem diktálták. Általában a Keresztrefeszítés el tt hajtották ezt végre (vö. Livy XXXIII:36).

19:2 „A katonák tövisb l koronát fontak, a fejére tették" Hagyományosan ezt a kínzás egy módjának tekintették, amikor is e töviseket Jézus szemöldöke magasságában a fejére t zték. Mindazonáltal az is eléggé lehetséges, hogy ez egy pálma levelekb l készült ragyogó korona volt, ami egy másik módja volt annak, hogy királynak gúnyolják Jézust (vö. Máté 27:27-31, Márk 15:15-20). A görög "korona" kifejezést (*stephanos*) az atlétikai versenyek gy zelmére adott koszorúra értették, vagy a babérkoszorúra, amit az uralkodók hordtak.

■ **„bíborruhát adtak rá"** A lila a királyi méltóság jele volt, a festék nagyon drága volt, mivel egy puhatest kagylóból nyerték. A skarlátvörös a római tisztek palástjának volt a színe. A skarlát

festéket egy tölgyfán él rovar pikkelyéb l nyerték. Ez a palást célzás volt a lila királyi palástra, de valószín leg a valóságban csak egy kifakult skarlát szín tiszti palást lehetett (vö. Máté 27:18).

19:3
NASB „elkezdtek jönni hozzá, mondván”
NKJV „aztán azt mondták”
NRSV „folyamatosan jöttek hozzá, mondván”
TEV „odajöttek és mondták neki”
NJB „jöttek és jöttek, és mondták neki”

Ezek B EFEJEZETLEN IGE ID K. N yilvánvalóan a k atonák egymást köv ették. E z a gúnyolódás ink ább á ltalánosságban a z sidók iránti megvetés v olt, nem kife jezetten Jéz us i ránti. Lehetséges, hogy Pilátus ez által akart szimpátiát kelteni Jézus iránt, de ez nem m ködött.

■ **„arcul ütötték”** E z a szó eredetileg ezt jelentette ' "bottal verni" de ké s bb e gyszer en azt jelentette "nyitott tenyérrel ütni". Ez inkább lehetett egy királyi üdvözlés kigúnyolása, mint brutális arcul ütés.

19:4
NASB „nem találok benne b nt”
NKJV „nem találok benne hibát”
NRSV „nem találok ellene semmit”
TEV „nem találok okot rá, elítéljem”
NJB „nem találok ellene semmit”

János egyik célja a z vo lt, h ogy r ámutasson, hogy a kereszténység nem j elentett veszélyt a római vezetésre és tisztjeire. János feljegyzi, hogy Pilátus többször is megpróbálta Jézust szabadon bocsáttatni (vö. 18:38; 19:6,12).

19:5 Azáltal, hogy Jézus (1) ki rályt g únyoló ruhá ba v olt öltözve és ho gy (2) nagy on öss ze volt verve, P ilátus a z sidó v ezet k vádjának nevetséges miv oltára akart r ámutatni. J ános s zámára ez lehetett a Zak. 6:12-re való utalás is.

19:6 „így kiáltoztak: "Feszítsd meg, feszítsd meg!"" Az ok, amiér t a zs idó v ezet k Jézust me g akarták feszítettni az v olt, hogy a z V. M ózes 21:23-ban l év átok érvényessé legyen. Ez az az o k ami miatt valószín leg P álnak anny i kétsége v olt af el l, hogy a Názáreti J ézus I sten Messiása. Mindemellett azt l átjuk a Gal. 3:13-ban, hogy Jézus a mi átkunkat hordo zta a k eresztén (vö. K ol. 2:14).

■ **„én nem találom b nösnek”** Pilátus ezt háromszor mondja el (vö. 18:38; 19:4).

19:7 „a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát” J ézus va lóban ál lította, hogy egyek Ist ennel, Isten Fia. A zs idók, aki k hallot ták ezt a kijelentést és értették sz ándékát, kétségtelenül tudták, ho gy isteninek állít ja mag át (v ö. 5: 18; 8:53-59; 10:33). Az ig azi z sidó vád Jézus ellen az is tenkáromlás v olt (M áté 20:6 ,65). Az istenkáromlást megkövezéssel bünt ették (vö. III. Mózes 24:16).

SZÖVEG: 19:8-12
[8]Amikor Pilátus ezt meghallotta, még nagyobb félelem szállta meg. [9]Ismét bement a helytartóságra, és megkérdezte Jézust: "Honnan való vagy te?" De Jézus nem felelt neki. [10]Pilátus ekkor így szólt hozzá: "Nekem nem felelsz? Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak, de hatalmam van arra is, hogy megfeszíttesselek?" [11]Jézus így válaszolt: "Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülr l nem adatott volna neked: ezért annak, aki engem átadott neked, nagyobb a b ne." [12]Ett l fogva Pilátus igyekezett t

szabadon bocsátani, de a zsidók így kiáltoztak: "Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja: aki királlyá teszi magát, az ellene szegül a császárnak."

19:8 „Amikor Pilátus ezt meghallotta, még nagyobb félelem szállta meg” Pilátust felesége már figyelmeztette J ézussal kapcsolatban (Máté 27: 19), és mos t a z sidó vezet k azt áll ították, hog y kijelentette magáról, hogy Isten Fia. Pilátus, aki babonás volt, elkezdett félni. Megszokott dolog volt a római és görög istenek között, hogy emberi formában meglátogassák az földi halandókat.

19:9 P ilátusnak emlékeznie kellett J ézus válas zára (vö.18:37)! Néh ányan ezt az É zs. 53: 7 beteljesülésének tekintik.

19:10 „de hatalmam van arra is, hogy megfeszíttesselek?” P ilátus azt állítja, hog y pol itikai hatalma van élet és halál felett, mégis egy engedetlen cs cselékkel szemben ezt a jogot átengedte az akaratuknak.

19:11 „Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülr l nem adatott volna neked” E z egy MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami t tény ekkel ellentét esnek hívunk. J ézust ne m félemlítette meg Pilátus. tudta, hogy kicsoda és miért jött. A Biblia kijelenti, hogy minden emberi hatalom mögött Isten áll (vö. Róma13:1-7).

■ **„annak, aki ENGEM átadott neked, nagyobb *a* b ne."** Els ol vasásra úgy t nne, ez Iskáriótes Júd ást jel enti (vö. 6: 64,71; 13:11) d e a leg több kommen tátor eg yetért abb an, hogy i tt Kajafásról van szó, aki hivatalosan átnyújtotta Jézust a rómaiaknak. Ezt a kifejezést lehe t úg y is érteni, hogy kollektívan a (1) zsidó vezet kre vagy a (2) a zsidó népre utal.

19:12 „Pilátus igyekezett t szabadon bocsátani” Ez egy BEFEJEZETLEN IGE ID , ami múlt béli ismétl d eseményt jelent. Többször megpróbálta

■ **„Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja”** Ez e gy HA RMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MON DAT, ami l ehetséges cs elekvésre utal. A zsidó v ezet k az zal f enyegették Pilátust, hogy jelentik t a feletteseinél Rómában, ha nem viszi véghez a kívánságaikat és nem ítéli Jézust halálra. A "császár barátja" ki fejezés eg y i dióma, ami arra a m egtisztel címr e utal, amit a római császár adományozott (vagy Augustus vagy Vespasianus kezdte el).

A császár/cézár a római uralkodó címe volt. Julius Cézár nevéb l származik és Augustus vette fel els ként.

SZÖVEG: 19:13-16
[13]**Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust az épület elé, és a bírói székbe ült azon a helyen, amelyet Kövezett-udvarnak, héberül pedig Gabbatának neveztek.** [14]**A húsvétra való el készület napja volt, délfelé járt az id . Pilátus így szólt a zsidókhoz: "Íme, a ti királyotok!"** [15]**Azok pedig felkiáltottak: "Vidd el, vidd el, feszítsd meg!" Pilátus ezt mondta nekik: "A ti királyotokat feszítsem meg?" A f papok így válaszoltak: "Nem királyunk van, hanem császárunk!"** [16]**Ekkor kiszolgáltatta t nekik, hogy megfeszítsék. Átvették tehát Jézust,**

19:13 „Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust az épület elé, és a bírói székbe ült azon a helyen” A szöveg kétértelm abban, hogy ki ült az ítél székben. A Williams és a Goodspeed (angol) f ordítások egyaránt állít ják, hog y J ézust magát ül tették od a, m int a Z sidók Királyát, g únyolódó módon. E nnek ellenére a s zövegkörnyezet Pilá tusra ut al, aki ítél ethirdetésre készült.



NASB, NKJV, NJB „Járdának hívták, de héberül a neve Gabbata”
NRSV „amit Kövezett Járdának neveztek, vagy héberül Gabbata”
TEV „amit a Kövezett Járdának hívtak (héberül a neve Gabbata)”

Az arám/héber kife jezések használata a d efiníciókkal együtt azt mu tatja, hog y J ános hallgatósága pogány v olt (v ö. 17 .vers). A köves járda v olt a z a h ely, a hol a római ak h ivatalos nyilatkozatokat/hirdetményeket tettek. Az arám *gabbatha* szó azt jelenti "felemelt kövek".

19:14 „A húsvétra való el készület napja volt” Nyilvánvaló eltérést mutat ez zel kapcsolatban a Szinoptikusok id rendi elhelyezése és a J ánosé. A S zinoptikusoknál, Jézus e hús véti v acsorát tanítványaival fogyasztotta el letartóztatása el tt (vö. Márk 15:42), Jánosnál viszont ez a vacsora az ünnep el tti El készületi Napon történt. Lásd jegyzet a 18:28-nál.

■ **„délfelé járt az id ”** J ézus Pilátus el tt való ki hallgatásának és ke resztrefeszítésének kronológiája a következ :

	Máté	**Márk**	**Lukács**	**János**
Pilátus ítélete				6. óra 19:14
Keresztrefeszítés		3. óra 15:25		
Sötétség Támadt	6-9. óra 27:45	6-9. óra 15:33	6-9. óra 23:44	
Jézus felkiáltott	9. óra 27:46	9.óra 15:34		

Amikor ezeket az id megjelöléseket összehasonlítjuk, két értelmezési lehet ség merül fel: (1) ugyanazt az id t jelöli mind. János római id t használt, 0:00 órától kezdve a számolást (vö. Gleason L. Archer, *Encyclopedia of Bible Difficulties* [A Biblia Nehézségeinek Enciklopédiája], 364.oldal), a Szinoptikusok ped ig a h éber id szerint s zámoltak, 6:00 ór ától i ndulva. (2) János J ézus keresztrefeszítését kés bbre tesz i, ami még egy p éldája l enne a közte és a Sz inoptikusok közt i különbségeknek. A János 1:39 és 4:6-ból láthatjuk, hogy János a héber id számítást használja, nem pedig a rómait (vö. M. R. Vincent, *Word Studies* [Szavak Tanulmányozása] 1. kiadása 403.oldal).

Lehetséges, hogy az id megjelölések mind a négy evangéliumban szimbolikusak, mert (1) a Templomban történ napi áldozati bemutatásokra utalnak (de. 9:00 és du. 3:00 vö. Apcsel 2:15; 3:1) és (2) éppen déli 12:00 után volt az ideje annak, hogy a szokásnak megfelel en leöljék az áldozati bárányt, a Nissan hónap 14. napján. A Biblia, mivel egy ókori keleti könyv, nem fektet hangsúlyt a kronológiára úgy, mint a modern nyugati történelmi feljegyzések.

■ **„"Íme, a ti királyotok!"”** Ahogy az 5.vers célzás lehet a Zak. 6:12-re, úgy ez itt célzás lehet a Zak. 9:9-re.

19:15 „"Vidd el, vidd el, feszítsd meg!"” Itt h árom AORISZT AKTIV FE LSZÓLITÓMÓD szerepel. A "m egfeszíteni" sz ótöve azt jelenti " felemelni" vag y " felmagasztalni"; leh et, hog y ez egyike János "kétértelm kifejezéseinek" (vö. 3:14; 8:28; 12:32).

■ **„A f papok így válaszoltak: "Nem királyunk van, hanem császárunk!"”**Leny göz a z irónia. E zek a z sidó v ezet k b nösök voltak istenkáromlás mi att, po nt abb an, amivel Jéz ust vádolták. Az ÓSZ-ben egyedül Isten a Királya az népének (vö. I. Sám. 8).

■ **„ k”** A Máté 27:26-27 és a Márk 15:15-16-ban a névmás a római katonákra utal. Itt Jánosnál arra lehet következtetni, hogy Pilátus Jézust átadta zsidó vezet k kívánságainak és a cs celéknek.

SZÖVEG: 19:17-22
[17] pedig maga vitte a keresztet, és kiért az úgynevezett Koponya-helyhez, amelyet héberül
Golgotának neveznek. [18]Ott megfeszítették t, és vele másik kett t, jobbról és balról, középen
pedig Jézust. [19]Pilátus feliratot is készíttetett, és rátétette a keresztre. Ez volt ráírva: A
NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. [20]A zsidók közül sokan olvasták ezt a feliratot,
amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol
megfeszítették Jézust. [21]A zsidók f papjai akkor szóltak Pilátusnak: "Ne azt írd: A zsidók
királya! - hanem ahogyan mondotta: A zsidók királya vagyok." [22]Pilátus így válaszolt:
"Amit megírtam, megírtam."

19:17 „ pedig maga vitte a keresztet” A kereszt formája az el s századi Palesztinában nem bizonyos; lehetett nagy T alakú, kis t alakú vagy X alakú. Néhány b nöz t állványzatra feszítettek fel. Függetlenül a kereszt alakjától, a rabnak, akit éppen el tte korbácsoltak meg, vinnie kellett a fa szerkezetnek egy részét a megfeszítés helyszínére (vö. Máté 27:22; Márk 15:21; Lukács 14:27; 23:26).

■ **„az úgynevezett Koponya-helyhez, amelyet héberül Golgotának neveznek”** Ennek a pontos jelentése bizonytalan. A héber/arám szó nem egy olyan hegyre utalt, amely pontosan koponya alakú volt, hanem egy alacsonyan fekv kopasz hegyre, amely egy Jeruzsálembe vezet f útvonal mentén helyezkedett el. A rómaiak azért feszítettek keresztre, hogy az elrettentse az embereket a lázadástól. A modern régészet bizonytalan, ami a város si falainak elhelyezkedését illeti. Jézust a városfalakon kívül ölték meg.

19:18 „Ott megfeszítették t,” Egyik Evangélium sem részletezi a római keresztrefeszítés fizikai részét. A rómaiak a karthágóiaktól tanulták, akik a perzsáktól vették át. Még a kereszt pontos formája sem biztos. Azt azért tudjuk, hogy brutális, hosszadalmas halál volt! Úgy fejlesztették ki, hogy napokig életben és fájdalmakban tartsa az embert. A halál általában fulladás által következett be. Elrettentésként volt hivatott szolgálni, a rómaiak elleni lázongásoktól.

■ **„másik kett t”** Ez az Ézs. 53:9-ben lév prófécia beteljesülése, ami a következ helyeken van feljegyezve: Máté 27:38; Márk 15:27 és Lukács 23:33-ban.

19:19 „Pilátus feliratot is készíttetett” Pilátus valószín leg saját kez leg írhatta fel ezt a címet (*titlon*) amit valaki más vésett egy fatáblára. Máté ezt "a vád"-nak nevezi (*aitan*, vö. Máté 27:37), Márk és Lukács pedig feliratnak (*epigraphe*, vö. Márk 15:26; Lukács 23:28).

19:20 „héberül, latinul és görögül volt írva” Érdekes megfigyelni a változatosságot abban, ahogy az Evangéliumokban a Jézus feje fölé szegezett tábla felirata megjelenik

1. Mt. 27:37 – "Ez Jézus, a zsidók Királya"
2. Mk. 15:26 – "A Zsidók Királya"
3. Lk. 23:38 – "Ez a zsidók Királya"
4. Jn. 19:19 – "Jézus, a Nézéreti, a zsidók Királya"

Mindegyik má s, d e alapvet en ug yanaz. Ez a leg több történelmi rés zletre i gaz az Evangéliumokban. Mindegyik író halványan eltér módon jegyezte fel az emlékeit, de mindegyik ugyanaz a szemtanú feljegyzés.

Pilátus a zsidó vezet ket akarta ingerelni azzal, hogy azt a címet tette a keresztre, amit l a zsidók annyira féltek. (vö. 21-22.vers).

19:22 „Amit megírtam, megírtam.” Ez két BE FEJEZETT I DEJ IGE a mik a teljességét és véglegességét hangsúlyozzák a leírott dolognak.

SZÖVEG: 19:23-24
[23]**A katonák pedig, amikor megfeszítették Jézust, fogták fels ruháit, elosztották négy részre, mindegyik katonának egy részt. Fogták köntösét is, amely varratlan volt, felülr l végig egybesz ve.** [24]**Ekkor ezt mondták egymásnak: "Ne hasítsuk el, hanem vessünk rá sorsot, hogy kié legyen!" Így teljesedett be az Írás: "Elosztották ruháimat maguk között, és köntösömre sorsot vetettek." Ezt tették a katonák.**

19:23 „elosztották négy részre, mindegyik katonának egy részt" A katonák sorsot vetettek Jézus ruháira. Ez csak a fels ruháira vonatkozott. Nem egyértelm , hogyan lehetett ezeket négy részre osztani. Lehet, hogy ez a cip jére, az imasáljára (*tallith*), csukló szalagjára és fels ruháira utal. Nem tudjuk pontosan azt, hogy Jézus viselt-e turbánt. A zsidókra nézve sért lett volna a teljes mezítelenség. Ez egy újabb beteljesült prófécia, amit a 24. versben idéz (vö. Zsolt. 22:18).

■ **„köntös"** Jézus fels /küls öltözetét TÖBBES SZÁMban jelöli, a *himatia* szóval. Hosszú alsóruhája, ami közvetlen a b révél érintkezik, volt a tunika (*chitón*). A kett közti különbség látható a Máté 5:40-ben és a Lukács 6:29-ben. Dorkás is készített mind a két ruhadarabból (Apcsel 9:39). Az els századi zsidók hordtak még egy plusz alsó ruhát, amit lágyékköt nek neveztek. Jézus nem volt teljesen levetk ztetve.

SZÖVEG: 19:25-27
[25]**Jézus keresztjénél ott állt anyja és anyjának n vére, Mária, Klópás felesége, valamint a magdalai Mária.** [26]**Amikor Jézus meglátta ott állni anyját, és azt a tanítványt, akit szeretett, így szólt anyjához: "Asszony, íme, a te fiad!"** [27]**Azután így szólt a tanítványhoz: "Íme, a te anyád!" És ett l az órától fogva otthonába fogadta t az a tanítvány.**

19:25 „Jézus keresztjénél ott állt anyja és anyjának n vére, Mária, Klópás felesége, valamint a magdalai Mária." Nagy a vita akörül, hogy négy, vagy három név van-e itt megemlítve. Valószín , hogy négyr l van szó, mert nem valószín , hogy két n vér lehetett Mária néven. Mária testvérét Salomét megnevezi a Márk 15:40 és a Máté 27:56. Ha ez igaz, akkor ez azt jelentené, hogy Jakab, János és Jézus unokatestvérek voltak. Egy második századi tradíció szerint (*Hegesippus*) Klópás József testvére volt. Magdalai Mária volt az, akib l Jézus 7 ördögöt zött ki, és volt az els , akinek feltámadása után megjelent (vö. 20:1-2; 11-18; Márk 16:1; Lukács 24:1-10).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A N K AKIK JÉZUST KÖVETTÉK

A. Az els említése a n knek, akik követték Jézust, segítették t és az Apostoli csapatot, a Lukács 8:1-3-ban található.
  1. Mária, akit Magdalainak neveztek (2.vers)
    a. Máté 27:56, 61; 28:1
    b. Márk 15:40, 47; 16:1,9
    c. Lukács 8:2; 24:10
    d. János 19:25; 20:1,11,16,18
  2. Johanna, Kuzának (Heródes egyik f emberének felesége, 3. vers) fel van sorolva a Lukács 24:10-ben
  3. Zsuzsánna, (3. vers)
  4. „sok más asszony is, akik szolgáltak neki vagyonukból" (3. vers)

B. N k egy csoportja, akik jelen voltak a keresztrefeszítéskor
  1. Máté listája
    a. magdalai Mária (27:56)

b. Mária, a Jakab és József anyja (27:56)
c. a Zebedeus fiainak anyja (27:56)

2. Márk listája
   a. a magdalai Mária (15:40)
   b. Mária, a kis Jakab és József anyja (15:40)
   c. Salomé (15:40)
3. Lukács csak annyit mond „az asszonyok, akik elkísérték t Galileából" (23:49)
4. János listája
   a. Mária, Jézus anyja (19:25)
   b. anyjának testvére (19:25)
   c. Mary Klópás felesége (KJ angol fordítás: Cleophas, ez jelentheti azt is, Klópás felesége, vagy Klópás leánya) (19:25)
   d. a magdalai Mária (19:25)

C. Említést találunk asszonyok egy csoportjáról, akik jelen voltak Jézus temetésén
1. Máté listája
   a. a magdalai Mária (27:61)
   b. a másik Mária (27:61)
2. Márknál
   a. a magdalai Mária (15:47)
   b. Mária, József anyja (15:47)
3. Lukács annyit mond: „asszonyok, akik Galileából jöttek el vele" (23:55)
4. Jánosnál nincs feljegyzés asszonyokról aki megnézték a sírt

D. Asszonyok egy csoportja jött ki a sírhoz vasárnap kora reggel
1. Máténál
   a. a magdalai Mária (28:1)
   b. a másik Mária (28:1)
2. Márknál
   a. a magdalai Mária (16:1)
   b. Mária, Jakab anyja (16:1)
   c. Salomé (16:1)
3. Lukácsnál
   a. „a sírhoz jöttek" (24:1-5, 24)
      (1) a magdalai Mária (24:10)
      (2) Johanna (24:10)
      (3) Mária, Jakab anyja (24:10)
4. János egyedül a magdalai Máriát említi (20:1,11)

E. Asszonyok, akik jelen voltak a fels szobában (Apcsel.1:14)
1. „az asszonyok" (1:14)
2. Mária, Jézus anyja (1:14)

F. A pontos kapcsolat ezek között az asszonyok között bizonytalan. Láthatólag túl súlyban van a magdalai Mária szerepe. A Jézus életében lév n kr l egy jó cikk a *Dictioanry of Jesus and the Gospels* (Jézus és az Evangéliumok Szótára) cím könyvben található, kiadó a IVP, 880-886.oldal

19:26 „a tanítványt, akit szeretett" Mivel János név szerint nincs megemlítve az evangéliumban, sokan azt feltételezik, hogy ily módon azonosította magát (vö. 13:23; 19:26; 21:7,20). Ezeken a helyeken mindig az *agapaó* szót használja, de a 20:2-ben pedig ugyanazt a kifejezést használja, csak a *phileó* szóval. Jánosnál ezek a szavak szinonimák; hasonlítsd össze a 3:35 *agapaó* szóját és az 5:20 *phileó* szóját; mindkét helyen az Atya Fia iránti szeretetére utal.

19:27 „És ett l az órától fogva otthonába fogadta t az a tanítvány" Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy János azon nyomban elvitte t magához, bár az a tény, hogy nincs felsorolva a többi asszonnyal együtt sem a Máté 27:56-ban, sem a Márk 15:40-ben ezt sugallhatja. A hagyomány azt tartja, hogy János Mária haláláig gondját viselte az asszonynak, aztán elköltözött Kis-Ázsiába (f ként Efézusba) ahol hosszú és sikeres szolgálatot folytatott. Az efézusi vének biztatására írta meg az id s János a memoárját Jézus életér l (azaz a János Evangéliumát).

SZÖVEG: 19:28-30
[28]Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: "Szomjazom." [29]Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel megtöltve izsópra t ztek, és odatartották a szájához. [30]Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: "Elvégeztetett!" És fejét lehajtva, kilehelte lelkét.

19:28 „Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: "Szomjazom."" Mondattanilag kétértelm , vajon az említett Igehely a "Szomjazom", vagy pedig a " minden bevégeztetett"-re vonatkozik. Ha a tradicionális módon értelmezzük, akkor a "Szomjazom" a Zsolt. 69:21-re utal vissza.

19:29 „Volt ott egy ecettel tele edény" Ez egy olcsó, savanyú bor volt. Mind a katonák, mind pedig a megfeszítettek számára volt odakészítve. Kis adagokban kaphattak bel le, azért, hogy a keresztrefeszítés minél hosszabb ideig tarthasson.

■ **„ecet/savanyú bor"** Ez szó szerint ecetet jelent. Ez a szegény emberek itala volt. Figyeljük meg, hogy Jézus nem itta meg f szerezett/begyógyszerezett bort, a mit a jeruzsálemi asszony(ok) ajánlottak fel neki (vö. Márk 15:23; Máté 27:34). Valószín leg az oka annak, hogy inkább ezt a bort fogadta el, azt volt, hogy betöltse a Zsolt. 22:15-ben írtakat. Túlságosan ki volt száradva ahhoz, hogy beszélni tudjon és még egy valamit mondani szeretett volna.

■ **„izsópra t ztek"** Néhányan úgy tekintenek erre, mint annak a speciális növénynek a szimbolikus használatára, amit a Páska ceremóniában használtak (vö. II. Mózes 12:22). Mások úgy hiszik, hogy itt egy si szövegromlás/írási hiba áll fenn, és a szó eredetileg dárdát, gerelyt vagy pálcát/karót jelentett (vö. NEB de a REB [angol fordítások] visszatér az izsóp használatára). A Máté 27:48 és a Márk 15:36 "nád"-nak mondja.

Az oka annak, hogy sokan itt írnoki változtatásra gondolnak az, hogy az izsópnak nem volt nagyon hosszú szára (60-120cm), viszont emlékeznünk kell arra is, hogy a keresztet nem emelték túl magasra a földt l. Amit radicionális képeink a magas keres ztr l valószín leg a 3:14 félreértésén/félreértelmezésén alapszik. Jézus lába kb. 30-60cm magasan lehetett a földt l.

19:30 „Elvégeztetett!" BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENT MÓD. A Szinoptikus Evangéliumokból tudjuk, hogy Jézus ezt hangosan kiáltotta (vö. Márk 15:37; Lukács 23:46; Máté 27:50). Ez a megváltás befejezett munkájára utal. A szó e formája (*telos*) az egyiptomi papiruszokban egy kereskedelmi kifejezés volt, "teljesen kifizetve".

■ **„fejét lehajtva, kilehelte lelkét"** A "meghajtotta fejét" egy köznyelvi fordulat arra, hogy "aludni tért". Jézus halála számára egy nyugodt pillanat volt. A következtetés ennélfogva az, hogy a halálban az ember szellemi aspektusa, lénye különválik a fizikaitól. Ez úgy t nik, hogy a hív kt l egy testen kívüli állapotot kíván a halál és a feltámadás napja között (vö. II. Kor. 5; I. Thessz. 4:13-18).

Ugyanerr l a Márk 15:37 és a Lukács 23:46 párhuzamosan úgy ír, hogy "utoljára lehelt". A héber szó a "szellem"-re és a "lélegzet"-re egy és ugyanaz. Utolsó leheletére úgy tekinthetünk, mint a szellemére, ami elhagyta testét (vö. I. Mózes 2:7).

SZÖVEG: 19:31-37

31 Mivel péntek volt, a zsidók nem akarták, hogy a testek szombaton a kereszten maradjanak; az a szombat ugyanis nagy nap volt. Arra kérték tehát Pilátust, hogy törjék el a lábszárcsontjukat, és vegyék le ket. 32 Ezért odamentek a katonák, és eltörték az egyik, majd a másik vele együtt megfeszített ember lábszárcsontját. 33 Amikor pedig Jézushoz értek, mivel látták, hogy már halott, az lábszárcsontját nem törték el, 34 hanem az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyb l azonnal vér és víz jött ki. 35 Aki pedig látta ezt, az tesz róla bizonyságot, és az bizonyságtétele igaz, és tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. 36 Ezek pedig azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: "Csontja ne töressék meg." 37 Viszont az Írásnak egy másik helye így szól: "Néznek majd arra, akit átszúrtak."

19:31 „nem akarták, hogy a testek szombaton a kereszten maradjanak” A zsidók nagyon aggódtak a halott testek miatt, amik szertartásilag beszennyezték a földet (vö. V. Mózes 21:23), különösen a Páska Ünnep El kel Szent Sabbath napján.

■ **„a szombat ugyanis nagy nap volt”** Ezt két módon fordították: (1) a Páska ünnepe és a Sabbath ebben az évben egy napra esett (a zsidók holdnaptárat használtak) vagy (2) a Kovásztalan Kenyér Ünnepe esett egybe a Sabbatthal abban az évben. A Páska és a Kovásztalan kenyér ünnepe (vö. II. Mózes 12) egy 8 napos fesztivállá vált.

■ **hogy törjék el a lábszárcsontjukat, és vegyék le ket”** Ez nyilván már megtörtént máskor is. Egy hatalmas fakalapácsot használtak arra, hogy a megfeszítettek lábszárát eltörjék. A keresztrefeszítés általában fulladásos halálhoz vezetett. A láb eltörése szinte azonnali halált okozott, mivel az ember nem volt képes magát felnyomni, hogy leveg t vehessen.

19:33 „látták, hogy már halott, az lábszárcsontját nem törték el” Ez is beteljesült prófécia a II. Mózes 12:46, IV. Mózes 9:12 és a Zsolt. 34:20-ból.

19:34 „az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyb l azonnal vér és víz jött ki” Ez egy szemtanú orvosi részletezése, ami azt mutatja, hogy Jézus valóban halott volt, ezáltal támasztva alá Jézus, a Messiás emberi voltát. János Evangéliuma és 1. levele abban az id ben íródott, amikor növekedett a gnoszticizmus, ami egyetértett Jézus istenségével, de emberi mivoltát elutasította.

Mások próbálták ezt úgy értelmezni, hogy ez itt célzás/utalás az Úrvacsorára és a Keresztelésre, mint szentségre, de ez csupán allegória.

19:35 Ez a vers János megjegyzése, aki az egyetlen szemtanúja volt az eseményeknek, (1) az esti kihallgatásoknak, (2) a római pernek és a (3) keresztrefeszítésnek. Ez a megjegyzés Jézus haláláról párhuzamos a 20:30-31-gyel, ami az Evangélium evangelizációs célját mutatja (vö. 21:24). Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi az 1:8-ban.

Létezik egy görög kézirati változat az utolsó mellékmondat igéjében. Néhány szövegben JELEN ID van, néhányban AORISZT ID . Ha ez eredetileg AORISZT volt, akkor a nem hív kre összpontosít, mint a 20:30-31. Míg ha ez JELEN ID , akkor a folyamatos, fejl d hitre fókuszál. János Evangéliuma látszólag mindkét csoportra irányul.

19:36 Ez valószín leg utalás a Páska Bárányra a II. Mózes 12:46-, IV. Mózes 9:12; vagy a Zsolt. 34:20-ból. Attól függ, hogy melyik szóra történik az utalás: (1) átszúrva vagy (2) törött. Maga Jézus is rámutatott ezekre az Igeversekre azalatt a 40 nap alatt, míg itt volt a földön feltámadása után (vö. Lukács 24:27; Apcsel 1:2-3). A korai egyház tanításai (az Apcselben) ezeket a beteljesült ÓSZ-i próféciákat tükrözte vissza, amit Jézus megmutatott nekik akkor.

19:37 Ez idézet a Zak. 12:10-b l, ami egyike azoknak a nagyszer ígéreteknek, hogy (1) Izrael egy napon hittel Jézushoz, a Messiáshoz fog térni (vö. Jel. 1:7) vagy (2), hogy sok zsidó, akik már hittek benne, ott voltak és sírtak a halála felett.

Érdekes, hogy ez a rész nyilvánvalóan a Maszoréta Héb er s zövegb l v aló, és ne m a Szeptuagintából, amib l az ev angéliumok írói által ában idéznek. A S zeptuagintában az áll : "kigúnyolták", a Maszoréta szövegben pedig, hogy "átszúrták".

SZÖVEG: 19:38-42

[38]Ezután az arimátiai József, aki Jézus tanítványa volt - de csak titokban, mert félt a zsidóktól -, megkérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus megengedte neki. Elment tehát, és levette Jézus testét. [39]Eljött Nikodémus is, aki el ször éjszaka ment hozzá, és mirhából és aloéból készült kenetet hozott, mintegy száz fontnyit. [40]Fogták tehát Jézus testét, és leplekbe takarták az illatszerekkel együtt, ahogyan a zsidóknál szokás temetni. [41]Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sír, amelybe még senkit sem helyeztek. [42]Mivel közel volt a sír, a zsidók ünnepi el készülete miatt ott helyezték el Jézust.

19:38-39 „József … Nikodémus” Ez a két vagyonos és befolyásos tagja a Szanhedrinnek Jézus titkos követ i voltak, akik ebben a kritikus és veszélyes id ben léptek ki a nyilvánosság elé.

19:38 „mirhából és aloéból készült kenetet hozott, mintegy száz fontnyit” Ezek voltak az els századi zsidók hagyományos temetési f szerei, gyógynövényei. A mennyiség egy kissé túlzó; sokan úgy tekintik ezt, mint egy szimbólumot, hogy Jézust királyként temették el (vö. II. Krón. 16:14). Lásd Különleges Téma a Megkenetésr l a 11:2-nél

KÜLÖNLEGES TÉMA: TEMETKEZÉSI F SZEREK

A. Mirha, egy illatos gumi, ami arab fákról származik
  1. Ez a f szer 12-szer fordul el az ÓSZ-ben, legtöbbször a bölcsesség irodalomban, parfümként
  2. Egyike volt azoknak az ajándékoknak, amit a Bölcsek/Mágusok vittek az újszülött Jézusnak (vö. Máté 2:11)
  3. Leny göz a szimbolikája
     a. használták a "szent kenetben" (II. Mózes 30:23-25)
     b. használták ajándékként a királynak (Máté 2:11)
     c. használták Jézus bebalzsamozására a temetésén (vö. János 19:39 és jelképesen a 11:2-ben). Ez megfelelt a Talmudban leírt zsidó szokásoknak (vö. Berakhoth 53a).

B. Aloék, egy illatos fajta fa
  1. köt dik illatos parfümhöz (vö. IV. Mózes 24:6; Zsolt. 45:8; Péld. 7:17; Én. 4:14
  2. az egyiptomi balzsamozási szokásokban ezt keverték össze mirhával
  3. Nikodémus nagy mennyiségben hozta ezt Jézus temetésére és bebalzsamozta vele (vö. János 19:39). Ez megfelelt a Talmudban leírt zsidó szokásoknak (ld. Betsah 6a).

19:40 „Fogták tehát Jézus testét, és leplekbe takarták az illatszerekkel együtt” Az illatszerek két célt szolgáltak: (1) a szag semlegesítésére és (2) hogy összetartsák a halotti lepleket.

19:41 „Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert” Fontos megértenünk azt a sietséget, amivel József és Nikodémus dolgoztak. Jézus délután 3:00 órakor halt meg, és este 6:00 óráig a sírban kellett, hogy legyen, ami a Zsidó Páska Ünnep Sabbathjának a kezdete volt.

■ **„egy új sír, amelybe még senkit sem helyeztek”** Ez KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. A Máté 27:6-ból tudjuk, hogy ez József saját sírhelye volt. Ez a Máté 27:57-ben idézett Ézs. 53:9-nek a beteljesülése.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el s dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért korbácsolták meg és gúnyolták ki Jézust a katonák?
2. Mi a jelent sége annak, hogy Pilátus többször is megpróbálta Jézust szabadon bocsáttatni?
3. Miért olyan leny göz a f pap kijelentése a 15. versben?
4. Miért térnek el a keresztrefeszítés részletei az Evangéliumokban?
5. Hogyan kapcsolódik az V. Mózes 21:23 Jézus keresztrefeszítéséhez?

JÁNOS 20

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Feltámadása	Az Üres Sír	A Feltámadás	Az Üres Sír	Az Üres Sír
20:1-10 20:	1-10	20:1-10	20:1-10	20:1-2
				20:3-10
Jézus Megjelenik Magdalai Máriának	Magdalai Mária Látja a Feltámadt Urat	J	ézus Megjelenik Magdalai Máriának	Jézus Megjelenik Magdalai Máriának
20:11-18 20:	11-18	20:11-18	20:11-13a	20:11-18
	2		0:13b	
	20:		14-15a	
	2		0:15b	
	20:		16a	
	2		0:16b	
	20:		17.	
	20:		18.	
Jézus Megjelenik a Tanítványainak	A Tanítványok Kiküldetése		Jézus Megjelenik a Tanítványainak	Jézus Megjelenik a Tanítványainak
20:19-23 2	0:19-23	20:19-23	20:19-23	20:19-23
Jézus és Tamás	Látni és Hinni		Jézus és Tamás	
20:24-29 2	0:24-29	20:24-29	20:24-25a	20:24-29
	2		0:25b	
	20:		26-27	
	20:		28.	
	20:		28.	
A Könyv Célja	Hogy Higgyetek		A Könyv Célja	Els Következtetés
20:30-31 2	0:30-31	20:30-31	20:30-31	20:30-31

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Ne mondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-29-es VERSEKBE

A. Minden ígéret, amit Jézus az apostoloknak tett a 14-17. fejezetekben, a feltámadás els vasárnapján beteljesedett. Lásd a 16:20 jegyzetét.

B. Az evangéliumok feljegyzései a feltámadás körüli résztekben eltérnek, mert (1) szemtanúk feljegyzései, (2) évek teltek el, miel tt az eseményeket lejegyezték volna, és (3) mindegyik jük egy kiválasztott célcsoportnak írt és különböz dolgokra fektették a hangsúlyt (vö. Máté 28; Márk 16; Lukács 24).

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 20:1-10 **[1]A hét els napján, korán reggel, amikor még sötét volt, a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a k el van véve a sírbolt el l. [2]Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és így szólt hozzájuk: "Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hova tették!" [3]Elindult tehát Péter és a másik tanítvány, és elmentek a sírhoz. [4]Együtt futott a kett , de a másik tanítvány el refutott, gyorsabban, mint Péter, és els nek ért a sírhoz. [5]El rehajolt, és látta, hogy ott fekszenek a leped k, de mégsem ment be. [6]Nyomában megérkezett Simon Péter is, bement a sírba, és látta, hogy a leplek ott fekszenek, [7]és hogy az a kend , amely a fején volt, nem a lepleknél fekszik, hanem külön összegöngyölítve, egy másik helyen. [8]Akkor bement a másik tanítvány is, aki els nek ért a sírhoz, és látott, és hitt. [9]Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halottak közül. [10]A tanítványok ezután hazamentek.**

20:1 „A hét els napján" Ez vasárnap volt, az els , nagy Húsvét heti Sabbathot követ munkanap, mikor az els zsengét hozták a templomba annak bemutatására. Jézus volt az els zsenge a halottak között (vö. I. Kor. 15:23). Jézus megjelenése a három egymást követ vasárnapon készítette el azt, hogy a hív k vasárnap gy ljenek össze Istent dics íteni (vö. 19,26. versek; Lukács 24:36; Apcsel 20:7; I. Kor. 16:2).

■ **„magdalai Mária"** egy volt azok közül az asszonyok közül, akik Jézust és az apostolokat kísérték. Még Galileában Jézus több démontól szabadította meg (vö. Márk 16:9; Lukács 8:2).

Bár János evangéliuma nem mondja, mi volt Mária látogatásának célja, a Márk 16:1 és a Lukács 23:56 megemlíti, hogy több asszony is (vö. 2.vers) eljött korán, hogy megkenjék Jézus testét. Láthatólag nem tudtak arról, hogy József és Nikodémus már bebalzsamozták a testet, vagy úgy gondolták, pótlásra volt még szükség.

■ **„amikor még sötét volt"** Nyilvánvalóan még akkor indultak el otthonról, amikor sötét volt, de mire odaérkeztek, megvirradt (vö. Máté 28:1; Márk 16:2).

■ **„a k el van véve a sírbolt el l"** Szó szerinti jelentése az, hogy "kivették" az árokból, amiben állt (Máté 28: 2). Ne felejtsük el, hogy a k nem azért lett elmozdítva, hogy Jézus kijöhessen, hanem, hogy a szemtanúk bemehessenek. Az új feltámadt testének nem voltak fizikai határai, mint a földi testének.

20:2 „Elfutott tehát" Nyilvánvalóan hamar elhagyta az üres sírt, hogy a tanítványoknak elmondhassa, Jézus nem volt ott (vö. Máté 28:5).

■ **„a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett"** A görög szó itt a szeretetre a *phileó* aminek a mellékjelentése "testvéri szeretet". Bár a koiné görögben (Kr. e. 300 – Kr. u. 300) az *agapaó*

szinonimájaként használták. Az említett tanítvány valószín leg János, az evangélium írója (vö. 4-8. versek és 13:23). Itt Péterrel van összekapcsolva.

■ **„Elvitték az Urat”** Ez AORISZT AKTÍV KIJELENT MÓD, azaz befejezett cselekvés; Jézus elt nt. Mária fejében az " k" a zsidó vezet ket jelentette. A fels szobában összegy lt apostolok és tanítványok szemmel láthatólag meglep dtek a feltámadáson!

■ **„mi”** Ez magába foglalja magdalai Máriát, Máriát, Jakab anyját, Salomét, Johannát és más asszonyokat (vö. Máté 28:1; Márk 16:1; Lukács 24:10).

20:4 „de a másik tanítvány el refutott, gyorsabban, mint Péter, és els nek ért a sírhoz” János volt valószín leg az apostolok között a legfiatalabb.

20:5 „El rehajolt” Ebben az id szakban a síroknak alacsony, kb. 1 méter magas bejáratai voltak. Az embernek le kellett hajolnia (vö. 11. vers) ahhoz, hogy be tudjon lépni a sötét sírkamrába.

■ **„látta”** Szó szerint: "hunyorítani, hogy lásson". Ez a ki nti reggeli világosság és a sírban lév sötétség kontrasztja miatt volt.

■ **„ott fekszenek a leped k”** Az, hogy hol és hogyan feküdtek a rongyok, nem pontosítja a görög szöveg. Ha a testet ellopták volna, a vásznak sem lettek volna ott, hiszen az illatszerek/balzsam ragasztóként szolgált!

20:6 „Simon Péter” Simon (*Kéfás*) volt a héber (arám) neve, míg Péter (*Petrosz*) volt a Jézus által adott görög neve. Görögül azt jelentette: egy elmozdított k , vagy szikladarab (vö. Máté 16:18). Az arám nyelvben nincs különbség a *Petrosz* és *Petra* nevek között.

20:7 „a kend , amely a fején volt” Az arcot/fejet egy külön ruhadarabbal tekerték be (vö. 11:44). Lehetséges, hogy ezt a kend t arra használták, hogy (1) az arcra terítsék; (2) körbetekerjék vele (vö. NJB); vagy (3) az állkapcsot finoman a helyére tegyék vele (vö. TEV).

■ **„hanem külön összegöngyölítve, egy másik helyen”** Ez újabb BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKÉNÉVI IGENÉV, ami arra enged következtetni, hogy valaki különös figyelmet fordított arra, hogy összehajtsa. Minden bizonnyal ez volt az, ami János figyelmét megragadta és hitre ösztönözte/sarkallta.

20:8 „látott, és hitt” János látta a bizonyítékot és hitt a feltámadásban. Vagy valóban hitt (vö. 11 és 19. versek)?

20:9 „Még nem értették ugyanis az Írást” Valószín leg a Zsolt. 16:10-re utal, amit Péter idézett Pünkösd napján az Apcsel 2:27-ben. De utalhat még az Ézs. 53:10-12-re és a Hós. 6:2-re is. A Szanhedrin megértette Jézus jövendölését a haláláról (vö. Máté 27:62-66), míg a tanítványok nem. Micsoda irónia!

Ez a vers teológiailag szolgálhatott arra is, hogy alátámassza azt az igazságot, hogy a Lélek még nem jött el a maga teljességében a tanítványokra. A Lélek az, aki – miután kitöltetett – segít a hív knek megérteni Jézus szavait és tetteit (vö. 2:22; 14:26).

20:10 Ez azt jelenti, hogy (1) visszamentek Galileába (vö. Máté 20:37; 28:7,10,16; János 21 – mind ott találja ket a Galileai Tengerben halászva) vagy (2) Jeruzsálembe mentek, szállásaikra. Mivel a feltámadás utáni események a fels szobában történtek, a 2. variáció a lehetségesebb.

SZÖVEG: 20:11-18
[11]Mária pedig a sírbolton kívül állt és sírt. Amint ott sírt, behajolt a sírboltba, [12]és látta,
hogy két angyal ül ott fehérben, ahol el bb Jézus teste feküdt; az egyik fejt l, a másik meg
lábtól. [13]Azok így szóltak hozzá: "Asszony, miért sírsz?" ezt felelte nekik: "Mert elvitték
az én Uramat, és nem tudom, hova tették." [14]Amikor ezt mondta, hátrafordult, és látta, hogy
Jézus ott áll, de nem ismerte fel, hogy Jézus az. [15]Jézus így szólt hozzá: "Asszony, miért
sírsz? Kit keresel?" azt gondolta, hogy a kertész az, ezért így szólt hozzá: "Uram, ha te
vitted el t, mondd meg nekem, hova tetted, és én elhozom." [16]Jézus nevén szólította:
"Mária!" Az megfordult, és így szólt hozzá héberül: "Rabbuni!" - ami azt jelenti: Mester.
[17]Jézus ezt mondta neki: "Ne érints engem, mert még nem mentem fel az Atyához, hanem
menj az én testvéreimhez, és mondd meg nekik: Felmegyek az én Atyámhoz, és a ti
Atyátokhoz, az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez." [18]Elment a magdalai Mária, és hírül
adta a tanítványoknak: "Láttam az Urat!", és hogy ezeket mondta neki.

20:11 „sírt” Szó szerint "siránkozás, jajveszékelés" (vö. 11:31). BEFEJEZETLEN IGEID , ami a múltban tört én folyamatos cselekvésre utal. A keleti temetési szokások jellemz je az er s érzelmesség.

20:12 „két angyal” János és Lukács (24:23) egyet ért abban, hogy két angyal volt. Máté, akinél általában mindenb l kett van (vö. 8:28; 9:27 ; 20:30) csak egy angyalról beszél! Ez egy az evangéliumok közti megmagyarázhatatlan különbségek közül.

Az evangéliumok szemtanúk feljegyzései, amik válogatják, alkalmazzák és vegyítik Jézus szavait és tetteit a saját (ihletett) teológiai céljaiknak és célcsoportjuknak megfelel en. Korunk olvasói gyakran tesznek fel olyan kérdéseket, mint (1) az evangéliumok közül melyik a történelmileg pontos ? Vagy (2) egy eseménnyel vagy tanítással kapcsolatban több történelmi részletet keresnek, mint amennyit feljegyzett az egyénileg ihletett evangéliumszerz . Azoknak, akik értelmezni szeretnék az írásokat, el ször az eredeti író szándékát kell kutatni, ami abban a bizonyos evangéliumban kifejez dik. Nincs szükségünk több történelmi részletre ahhoz, hogy megértsük az evangéliumot.

20:14 „nem ismerte fel, hogy Jézus az” Magdalai Mária nem ismerte fel Jézust. Erre a lehetséges okok a következ k lehetnek: (1) könnyes volt a szeme; (2) a sötétségb l hirtelen a világosságba nézett; (3) Jézus küls megjelenése kissé más volt (vö. Máté 28:17; Lukács 24:15).

20:15 „Uram” Ez a görög *kurios* szó. Itt a nem teológiai értelmében használatos. Jelenthet "urat, mestert, tulajdonost, férjet vagy fejedelmet/földes urat". Mária azt gondolta, hogy vagy a (1) kertésszel, vagy (2) a kert tulajdonosával beszél.

■ **„Ha”** Ez ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit igaznak feltételezünk a beszél szemszögéb l. Az asszony hitte, hogy valaki elrabolta a holttestet.

20:16 „Mária … Rabbuni” Mária szó szerint Mirjam. Mindkét szó arám. Úgy t nik, Jézus itt a nevét jellegzetes módon ejtette ki. Minden bizonnyal ugyanígy tett a két tanítvánnyal, akikkel az Emmausi úton imádkozott (vö. Lukács 24:30-31). A "Rabbuni" végén lév "i" azt tükrözheti, hogy "én Rabbim", "én mesterem", "tanitóm".

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÉZUS FELTÁMADÁSA UTÁNI MEGJELENÉSEI

Jézus számos embernek mutatta meg magát, hogy meger sítse feltámadását:

1. a sírnál lév asszonyoknak, Máté 28:9
2. a tizenegy tanítványnak, Máté 28:16

3. Simonnak, Lukács 24:34
4. két férfinek, Lukács 24:15
5. a tanítványoknak, Lukács 24:36
6. magdalai Máriának, János 20:15
7. tíz tanítványnak, János 20:17
8. tizenegy tanítványnak, 20:26
9. hét tanítványnak, János 21:1
10. Kéfásnak (Péternek), I. Kor. 15:5
11. a Tizenkett nek (Apostoloknak), I. Kor. 15:5
12. 500 testvérnek, I. Kor. 15:6 (Máté 28:16-17)
13. Jakabnak (földi családjának), I. Kor. 15:7
14. az összes apostolnak, I. Kor. 15:7
15. Pálnak, I. Kor. 15:8 (Apcsel 9)

Nyilvánvalóan pár alkalom ezek közül ugyanarra a megjelenésre utal. Jézus mindenképpen bizonyítékát akarta adni annak, hogy él!

20:17
NASB „ne érints engem”
NKJV „ne csüngj rajtam”
NRSV „ne kapaszkodj belém”
TEV „ne kapaszkodj belém”
NJB „ne csüngj rajtam”

A Károli fordítás úgy fordítja: ''ne illess engem"”. Ez JELEN IDEJ KÖZÉPIGEI FELSZÓLITÓMÓD TAGADÓ SZÓCSKÁVAL, ami azt jelenti, abbahagyni egy cselekvést, ami már folyamatban van. Mária megragadta t, és fogta t. Ennek nincs semmilyen teológiai burkolt célzata Jézus testének érintésével kapcsolatban a mennybemenetele el tt. A János 20:26-ban Jézus megengedi Tamásnak, hogy megérintse, a Máté 28:9-ben pedig megengedi az asszonynak, hogy megfogja a lábát.

■ **„még nem mentem fel az Atyához”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Jézus nem fog a mennybe térni csak feltámadása után a 40. napon (vö. Apcsel 1:9).

■ **„menj az én testvéreimhez”** A feltámadt, megdics ült Úr ezeket a "gyáva fickókat" testvéreinek nevezi (vö. Máté 12:50).

■ **„Felmegyek”** Ez JELENID . Ez nem történt meg, csak 40 nap múlva, addig a jelenlétükben volt (vö. Lukács 24:50-52; Apcsel 1:2-3). János következesen használja a függ leges dualizmust: "fenn", ''lenn". Jézus az Atyától van (mindenek el tt való létezése) és az Atyához tér vissza (megdics ülés).

■ **„az én Atyámhoz, és a ti Atyátokhoz”** Micsoda csodálatos kijelentés! Emellett azt is ki kell jelentenünk, hogy ez nem feltételezi/sugallja azt, hogy a h ív k fiúsága azonos lenne Jézus fiúságával. az Atya különleges Fia, teljesen Isten és teljesen ember. A hív k csakis rajta keresztül válnak családtaggá. egyszerre Úr, Megváltó és testvér!

20:18 Mária is szemtanú!

SZÖVEG: 20:19-23
19 Aznap, amikor beesteledett, a hét els napján, ott ahol összegy ltek a tanítványok, bár a

zsidóktól való félelem miatt az ajtók zárva voltak, eljött Jézus, megállt középen, és így szólt hozzájuk: "Békesség néktek!" [20]És miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, hogy látják az Urat. [21]Jézus erre ismét ezt mondta nekik: "Békesség néktek! Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket." [22]Ezt mondván, rájuk lehelt, és így folytatta: "Vegyetek Szentlelket! [23]Akiknek megbocsátjátok a b neit, azok bocsánatot nyernek, akikéit pedig megtartjátok, azoknak a b nei megmaradnak."

20:19 „Aznap, amikor beesteledett" A zsidó id számítás alkonyatkor kezd dik és végz dik (vö. I. Mózes 1:5), ami ebben a szövegkörnyezetben kb. este 6:00 órát jelent, vasárnap.

■ **„a hét els napján"** Vasárnap, mint nálunk a h étf , volt az els munkanap. Ez lett az egyház napja az össz együlekezésre, hogy m egemlékezzenek Jézus f eltámadásáról. maga t ette e zt ismétl d példává azáltal, hogy három egymást követ vasárnap este jelent meg a Fels Szobában (vö. 19,26. vers; Lukács 24:36; Apcsel 20:7; I. Kor. 16:2).

Az e ls g enerációs h ív k továbbra is összegy ltek Sabbath napján a helyi zs inagógákban, kijelölt ünnepeken pedig a Templomban. Emellett viszont a rabbik létrehoztak egy "átok esküt", ami megkövetelte a zs inagóga tag jaitól, hogy Jézust m int Messiást el utasítsák. Ekkor elhag yták a Sabbath n api a lkalmakat és folytatták a többi h ív vel való összegyülekezést vasárnaponként, a feltámadás napján, hogy megemlékezzenek Jézus feltámadásáról.

■ **„az ajtók zárva voltak"** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV ME LLÉKNÉVI I GENÉV. A TÖBBESSZÁM azt jelzi, hogy mind az emeleten, mind a földszinten zárva voltak az ajtók. Ez azért van megemlítve, hogy (1) kiemelje Jézus megjelenését, vagy (2) hogy megmutassa, hogy mennyire féltek a letartóztatástól.

■ **„a tanítványok"** Tamás nem volt jelen. A 11 apostol mellett még más tanítványok is jelen voltak (vö. Lukács 24:33).

■ **„Békesség néktek!"** Ez mut atja meg lepetésüket és v alószín leg a félelmüket i s. Jézus békességet ígért nekik (vö. 14:27; 16:33; 20:21). Ez valószín leg a héber *shalom* köszöntést tükrözi vissza.

20:20 „megmutatta nekik a kezét és az oldalát" János l áthatóan t öbb figyelmet szentel annak, hogy Jézus o ldalát átszúrták, mint a többi evangélium (vö. 19:37; 20:25). Lábait egyedül Lukács említi a Lukács 24:39-ben és a Zsolt. 22:16 beszél még róla. Jézus megdics ült teste meg rizte a keresztrefeszítés nyomait (vö. I. Kor. 1:23; Gal. 3:1).

■ **„Urat"** Ez a meg szólítás itt a teljes teológ iai értelmében h asználandó, ami az ÓSZ YHWH kifejezéséhez köt dik (vö. II. Mózes 3:14). Az ÚSZ-i írók eg yik módj a, mellyel Jézus istenségét alátámasztották az volt, hogy Isten, az Atya egyik ÓSZ-i nevét alkalmazták Jézusra.

20:21 „Ahogyan engem elküldött az Atya" Ez BEFEJEZETT AKTÍV KI JELENT MÓD (vö. 17:18). Az Eg yháznak isteni m eghatalmazása van (v ö. M áté 28:18-20; Apcsel 1:8). A hív k is áldozatos misszióra lettek elküldve (vö. II. Kor. 5:14-15; I. János 3:16).

Jézus két különböz szót használ a "küldeni"-re. Jánosnál ezek szinonimák. Ez a 8. fejezetben világosan kiderül, ahol a *pempó* kif ejezést ha sználja arra, a mikor J ézust elküldi az Atya (v ö. 8:16,18,26,29), mégis az *apostelló* kifejezést használja a 8:42-ben. Ez igaz az 5. és 6. fejezetre is.

20:22 „rájuk lehelt" Ez egy szójáték a "rálehelt" szóval. A héber *ruach* és a görög *pneuma* több mindent jelent het: "léleg ezni", "s zél", "szellem". A Szeptuagintában ugyanez az IGE található az ÓSZ-ben, Isten teremt cselekvésére az I. Mózes 2:7-ben, és Izrael újraéledésére az Ez. 37:5,9-ben.

A "rájuk" egy nagyobb csoportra utal, nem csak az apostolokra (vö. Lukács 24:33).

■ **„vegyetek Szentlelket”** Ez AORISZT AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD. Hogy ez hogyan kapcsolódik a Szent Lélek Pünkösdkor történt eljöveteléhez, nem tudjuk biztosan. Jézus az els megjelenésekor beteljesített mindent, amit a tanítványainak megígért. Ez ahhoz köt dik, hogy Jézus a tanítványokat felkészíti az új küldetésükre, mint ahogyan a Lélek f elruházta t a megkeresztelésekor.

Ezt a verset használták fel abban a vitában, ami a korai egyházban folyt arról, hogy vajon a Lélek egyedül az Atyától ered-e, vagy az Atyától és a Fiútól. A valóságban a Háromság mind három személye részt vesz a megváltás minden munkájában.

George Ladd, az *A Theology of the New Testament* (Az Újszövetség Teológiája) cím könyvében összefoglalja ennek a szakasznak a lehetséges értelmezéseit:

„Ez a szakasz nehézségeket állít a Szent Lélek pünkösdi eljövetelével kapcsolatban, amit a következ három módok egyikével meg lehet oldani. János vagy nem tudott Pünkösdr l; és behelyettesíti a történetet, ami valójában a Jánosi Pünkösddé válik; vagy tulajdonképpen a Léleknek két ajándéka volt; vagy az, hogy Jézus a tanítványokra lehelt, egy eljátszott példázat volt, ígérvén és megel legezvén a Lélek pünkösdi jövetelét.” (289. oldal)

20:23 „Akiknek megbocsátjátok a b neit” Ez két HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT *an* szócskával, amit általában MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATTAL szoktak használni, s nem pedig az *ean* szócskával. Ez a kevert feltétel fokozza az el re nem látható eseményeket ami azokra vonatkozik, aki k az evangéliumot hirdetik, és azokra is, akik hittel válaszolnak erre. Valaki, aiki ismeri az evangéliumot, úgy dönt, hogy tovább adja, valaki pedig, aki ezt hallja, úgy dönt, hogy elfogadja azt. Mindkét aspektus szükséges. Ez a vers nem korlátlan hatalmat ad a papság kezébe, hanem csodálatos, életet adó er t/hatalmat a tanúknak, akik hisznek! Ezt a hatalmat/autoritást bizonyította a 70 tanítvány missziós útja Jézus életében.

■ **„azok bocsánatot nyernek”** Ez a nyelvtani szerkezet BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENT MÓD. A PASSZÍV IGEALAK Isten meg bocsátását sugallja, ami teljes mértékben elérhet az evangélium hirdetése által. A hív k kezében ott van a menny kulcsa (vö. Máté 16:19), bárcsak használnák is. Ez az ígéret az Egyházé, nem személyeké. Ez teológiailag hasonlít a Máté 18:18-ban található "megkötni és szétválasztani" témához.

SZÖVEG: 20:24-25
[24]**Tamás pedig, egy a tizenkett közül, akit Ikernek hívtak, éppen nem volt velük, amikor megjelent Jézus.** [25]**A többi tanítvány így szólt hozzá: "Láttuk az Urat." azonban ezt mondta nekik: "Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem."**

20:24 „Tamás pedig, egy a tizenkett közül, akit Ikernek hívtak, éppen nem volt velük, amikor megjelent Jézus.” Didimusz görögül azt jelenti, "iker" (vö. 11:16). Gyakran arra használják ezt a verset, hogy Tamást kételked nek nevezzék, de ne feledjük a 11:16-ot. Tamás többször jelenik meg János evangéliumában, mind bármelyik másikban (vö. 11:16; 14:5; 20:24,26-29; 21:21).

20:25 „Ha nem … nem hiszem” A "hacsak nem" egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, er s DUPLA TAGADÁSSAL, "Soha nem fogom, nem, nem fogom elhinni anélkül hogy látnám, meg érinthetném". Jézus tiszteletben tartotta ezt a kérést. Jézus együttm ködött tanítványai hitével (1) csodái és (2) jövendölései által. Jézus üzenete annyira radikálisan új volt, hogy adott nekik id t arra, hogy megértsék és feldolgozzák az evangéliumban rejl kijelentéseket és célzásokat.

■ **„helyét”** Lásd a Különleges Témát alul.

KÜLÖNLEGES TÉMA: FORMA/PÉLDA (*TUPOS*)

A probléma a *tupos* szó, aminek nagyon sokféle használata létezik.

1. A Moulton és Milligan által írott, *The Vocabulary of the Greek New Testament* (A Görög Újszövetség Szótára) cím könyv 645. oldalán ez található:
   a. minta
   b. terv
   c. az írás formája vagy módja
   d. rendelet vagy leirat
   e. ítélet vagy döntés
   f. az emberi test modellje fogadalmi áldozatként a gyógyító Istennek
   g. az igének az az értelmezése, ami a törvény elveit betartatja
2. A Louw és Nida által írott *Greek-English Lexicon* (Görög–Angol Lexikon) második kiadásának 249. oldalán ez található:
   a. seb (vö. János 20:25)
   b. képek (vö. Apcsel 7:43)
   c. képmás (vö. Zsid. 8:5)
   d. példa (vö. I. Kor. 10:6; Fil. 3:17)
   e. el kép (vö. Róma 5:14)
   f. mód (vö. Apcsel 23:25)
   g. tartalom (vö. Apcsel 23:25)
3. A Harold K. Moulton áétal írt, *The Analytical Greek Lexicon Revised* (Az Analitikus Görög Lexikon Átdolgozott Kiadása) cím könyvben a 411. oldalon ez található:
   a. ütésnyom, lenyomat, jel (vö. János 20:25)
   b. alaprajz/tervrajz/körvonal
   c. képmás (Apcsel 7:34)
   d. formula, terv (vö. Róma 6:17)
   e. forma, cél/tartalom, értelem (vö. Apcsel 23:25)
   f. alak, alakmás (vö. I. Kor. 10:6)
   g. jöv beli forma, típus (vö. Róma 5:14; I. Kor. 10:11)
   h. követend minta (vö. Apcsel 7:44; Zsid. 8:5)
   i. erkölcsi minta (vö. Fil. 3:17; I. Thessz. 1:7; II. Thessz. 3:9; I. Tim. 4:12; I. Pét. 5:3)

Ebben a szövegkörnyezetben a fent említett i. lehetség t nik a legmegfelel bbnek. Az evangéliumnak mind tanbeli mind életstílusbeli elvárásai is vannak. A Krisztusban való üdvösség ingyen ajándéka Krisztusi életet követel!

SZÖVEG: 20:26-29

[26]**Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, bement Jézus, megállt középen, és ezt mondta: "Békesség néktek!"** [27]**Azután így szólt Tamáshoz: "Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldalamra, és ne légy hitetlen, hanem hív ."** [28]**Tamás pedig így felelt: "Én Uram, és én Istenem!"** [29]**Jézus így szólt hozzá: "Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek."**

20:26 „nyolc nap múlva" Ez egy újabb vasárnap este volt. Jézus három egymást követ vasárnap jelent meg a tanítványoknak a fels szobában (valószín leg János Márk házában), s ezzel irányt adott a keresztény istentiszteletnek.

20:27 „ne légy hitetlen, hanem hív " Ez JELEN ID EJ F ELSZÓLITÓMÓDÚ KÖZÉPIGE TAGADÓSZÓCSKÁVAL ami azt jelenti, befejezni egy folyamatban lév cselekvést. Minden hív

a kétely és hit egy furcsa keveréke!

20:28 T amás ké rdése teológ iailag visszautalhat a 17. versre. Teológiailag J ézusnak v alamelyest kényelmetlen, hogy az Atyát "én Isten em"-nek sz ólítsa. Ezz el úgy t nhet, a saját isteni v oltában zavarja meg. Tamás e kijelentése, mellyel meger síti Jézus istenségét, ellensúlyozza ezt a célzást.

Tamás vallomásának lehet egy ÓS Z-i el futára lehetett az, hogy bármikor, amikor a YHWH *Elohim* együtt fordult el , a ne vet ' 'Úr I sten"-nek fordították. Jé zus te ljes mé rtékig el fogadja istenségének ezt a megdöbbent m eger sítését. Az els fejezet els versét l fogva J ános evangéliuma teljes mértékben állítja a Názáreti Jézus isteni voltát.

Jézus a János Evangéliumában többször is kijelenti, hogy isteni/Isten (vö. 8:58; 10:30; 14:9; 20:28) és az író ugyanezt teszi (vö. 1:1,14-18; 5:18). Más bibliai szerz k is világosan állítják, hogy Jézus Isten (vö. Fil. 2:6-7; Kol. 1:15-17; Tit. 2:13).

20:29 Ez a n yitó kifejezés lehet egy állítás, vagy kérdés, ami igenl választ feltételez. A nyelvtani szerkezet kétértelm . Hasonlít a 17:20-ban lev áldásra (vö. I. Pét. 1:8).

SZÖVEG: 20:30-31
30Sok más jelt is tett Jézus a tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben. 31Ezek pedig azért írattak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az nevében.

20:30 A 30-31-es vers nyilvánvalóan az evangélium témája és célja. Ez egy evangelizációs röpirat! Az evangéliumok íróinak, ihletettség alat t, j oguk és Ist en által adott képességük v olt arra , hog y szelektálják, r endszerezzék, átdolgozzák és ös szefoglalják J ézus cselekedeteit, sz avait, hog y világosan komm unikálják Jézus ig azságait a v álasztott köz önségnek, z sidóknak, pog ányoknak, rómaiaknak. Az ÚSZ nem egy keresztény Talmud.

Carl F. H. Henry, a *The Expositor's Bible Commentary*, (Az Értelmez Bibliai Kommentára) cím könyvének els kiadásának nyitó bekezdésében így ír:

„A Bibliának n em cé lja, hog y es emények teljes kronológiáját bemutassa, l egyen sz ó a teremtés beszámolójáról, megváltástörténetr l, beleértve a testté válás történetét. De a bibliai írások kijelentett célja az, hogy m egadja az emb ernek m indazt, ami szükséges és elegend a megváltó megmeneküléséhez és a Teremt jének való engedelmes szolgálathoz. Bár a bibliaírók néha az Isten egyetlen meg váltó m unkáját s zámos sz emszögb l is meg nézik más- más cél ok m iatt, amit végül elmondanak nekünk az meg bízható és pon tos. M áté J ézus s zolgálatának kronol ógiáját nagyban aláveti annak témák szerinti felsorolásának, hogy hasznos legyen a tanításra. Lukács elhagyja annak az agyagnak a nagyját, am it Márk felsorol, ami továbbra is egy re ndszerezett beszámoló maradt, ami a kérdés-felelet for májú b evezetés b ástyájává lett (vö. 1:4) . János ny íltan ko mmentálja a radikális válogatást, ami meghatározza a negyedik Evangéliumot (20:30,31)" (27-28).

20:30
NASB, NKJV,
TEV, NJB „hogy higgyetek"
NRSV „hogy hitre jussatok"

Néhány korai görög kéziratban, P[66], א*, H, B, és az Origenész által használt görög szövegben JELENIDEJ KÖT MÓD ta lálható, a mi a rra engedne köv etkeztetni, hogy J ános hív knek írt, bátorítván ket a hitben való járásra.

Minden m ás görög ké zirat AORISZT KÖT MÓD-ot használ, am i pedig azt sugallja, hogy János hitetleneknek ír. Ez a vers az evangélium célja. Ugyanúgy, mint a többi evangélium is, Jánosé is egy evangelizációs röpirat.

■ **„a Krisztus"** Ez a héber ''Messiás (Messiah)" szó szó szerinti görög fordítása, ami azt jelenti: a felkent. Az ÓS Z-i Dáv id les zármazottja volt a z, aki a prófé cia s zerint elhozza az ig azság új

korszakát. A Názáreti Jézus (vö. 1:45) a zsidó Messiás (vö. 11:27)

Jézusnak ez a megjelölése az evangélium elején található (vö. 1:41). Mindemellett az "Úr", és nem a "Messiás" volt a szokványos megszólítása Jézusnak a pogány háttérben (vö. Róma 10:9-13; Fil. 2:9-11).

A Messiási elképzelésnek eszkatológiai jelent sége volt, (1) a farizeusoknak ez politikai és nemzeti elvárást jelentett, (2) az Apokaliptikus Zsidó irodalomban kozmikus, univerzális jelent séggel bírt.

■ **„az Isten Fia"** Ezt a titulust a szinoptikus evangéliumokban alig használják (valószín leg azért, mert a pogányok könnyen félreértik), viszont János használja, f leg az evangélium elején (vö. 1:14,34,49). Ez János módszere, hogy alátámassza, kijelentse a Jézus és az Atya közti különleges kapcsolatot. János ezt a családra vonatkozó metaforát többféleképpen használja: (1) egy cím; (2) "az egyszülött"-tel kapcsolatban (*monogenes*, vö. 1:18; 3:16; I. János 4:9); és (3) az "Atya" címmel egyesítve (vö. 20:17).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az els dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Ki, mikor és miért jött a sírhoz?
2. Miért nem várták a tanítványok/nem számítottak a feltámadásra? Volt bárki is, aki számított erre?
3. Miért nem ismerte fel Mária Jézust?
4. Miért mondta Jézus Máriának, hogy ne érintse meg?
5. Magyarázd el a 22-23-as verseket saját szavaiddal.
6. Fair dolog Tamást kételked nek nevezni?
7. Definiáld a "hinni" kifejezést annak megfelel en, ahogyan azt Jézus napjaiban értelmezték, nem napjainkban.

JÁNOS 21

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Jézus Megjelenik a Hét Tanítványnak	Reggeli a Tenger Mellett	Utószó	Jézus Megjelenik Hét Tanítványnak	A Tibériás Tenger Partjánál Történt Megjelenése
21:1-14 21:	1-14	21:1-3	21:1-3a	21:1-3
	21:		3b-5a	
		21:4-8		21:4-8
	21:		5b	
	21:		6.	
	21:		7-10	
		21:9-14		21:9-14
	21:		11-14	
Jézus és Péter	Jézus Helyreálltja Pétert		Jézus és Péter	
21:15-19 2	1:15-19	21:15-19	21:15a	21:15-19
	2		1:15b	
	21:		15c-16a	
	2		1:16b	
	21:		16c-17a	
	2		1:17b	
	21:		17c-19	
Jézus és a Szeretett Tanítvány	A Szeretett Tanítvány és Könyve		Jézus és a Másik Tanítvány	
21:20-23 2	1:20-25	21:20-23	21:20-21	21:20-23
	21:		22.	
	21:		23.	Második Összegzés
21:24.		21:24-25	21:24.	21:24.
	Ö		sszegzés	
21:25.	21:		25.	21:25.

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a t e témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések n em ihletettek, d e mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS AZ 1-25-ÖS VERSEKBE

A. Sok vita folyt a 21. fejezetr l, hogy az valamiféle hozzácsatolás, mivel az evangélium úgy t nik, hogy a 20:31-gyel befejez dik. Emellett nincs olyan görög kézirat, amelyik kihagyná a 21. fejezetet.

B. A 25-ös verset gyakran gondolják kés bbi beillesztésnek, mert néhány kéziratban a János 7:53-8:11 a 24. vers után van beillesztve. Az si Sinaiticus kéziratban az írnok eredetileg elhagyta a 25. verset, és vissza kellett volna mennie kitörölni egy díszített kolofont és úgy kellett volna beillesztenie annak a helyére.

C. Bár a 21. fejezet nem szerves része az evangéliumnak, biztosan János tollából származik. A korai két kérdését válaszolja meg:
   1. Pétert helyreállították-e?
   2. Mi a helyzet a János hosszú életével kapcsolatos legendákkal?

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 21:1-3
[1]Ezután ismét megjelent Jézus a tanítványoknak a Tibériás-tengernél. Így jelent meg: [2]együtt voltak Simon Péter és Tamás, akit Ikernek hívtak, és Nátánaél, a galileai Kánából és Zebedeus fiai; a tanítványok közül pedig még kett . [3]Simon Péter így szólt hozzájuk: "Elmegyek halászni." k erre ezt mondták: "Mi is elmegyünk veled." Elindultak, és beszálltak a hajóba, de azon az éjszakán semmit sem fogtak.

21:1 „a Tibériás-tengernél" Tiberiás volt Galilea római köz igazgatási f városa. Ezt a nagy kiterjedés vizet úgy is ismerték, mint Galileai tengert (vö. 6:1) vagy mint Genezáret tavát (vö. Máté 14:34; Márk 6:35; Lukács 5:1) az ÓSZ-ben pedig mint Kinneret-tó (vö. IV. Mózes 34:11; V. Mózes. 3:17; Józsué 11:2; 12:3; 13:27; 19:35; I. Kir. 15:20).

■ **„Így jelent meg"** Ennek az igének a mellékjelentése: "világosan, teljességében bemutatni" (vö. 1:31; 2:11; 7:4; 9:3; I. János 1:2; 2:28; 3:2; 4:9). Máténál ez a találkozó Galileában egy hegyen történik (vö. 16:32; 28:7,10,16), a "Nagy Parancsolat" helyszínén. A Jánosban a helyszín a Tibériás-tenger. Ennél a találkozásnál Jézus két olyan kérdéssel foglalkozik, ami a korai egyházat nagyon foglalkoztatta: (1) Péter helyre lett-e állítva, és (2) hogy mi van azzal a legendával, hogy János nem fog meghalni?

21:2 „Zebedeus *fiai*" Ez Jakabra és Jánosra (Johanán, vö. Máté 4:21) vonatkozik. Sem Jakab, sem János nincs név szerint megemlítve János Evangéliumában.

21:3 „Simon Péter így szólt hozzájuk: "Elmegyek halászni"'" Ez JELENID . Több teória létezik ezzel a halászással kapcsolatban: (1) pihentet kiruccanás volt, hogy eltöltsék az id t a Jézussal való kijelölt találkozásig (vö. Máté 26:32; 28:7,10); (2) pénzkeresés céljából történt; vagy (3) Péter halászmesterségének az újraélesztése volt. Ez a fejezet nagyon hasonló a Lukács 5-höz.

■ **„azon az éjszakán semmit sem fogtak"** Vegyük észre, hogy ezeknek az embereknek, akik betegeket tudtak meggyógyítani és démonokat ztek ki, nem volt csodás erejük/hatalmunk minden alkalommal és mindenféle célra. Ez az ige sehol máshol nem fodrul el az ÚSZ-ben, amikor halfogásról van szó. Általában valakinek a letartóztatására használják ezt a kifejezést.

SZÖVEG: 21:4-8

[4]Amikor már reggel lett, megállt Jézus a parton, a tanítványok azonban nem tudták, hogy Jézus az. [5]Jézus ekkor megkérdezte t lük: "Fiaim, nincs valami ennivalótok?" Így válaszoltak neki: "Nincs." [6] pedig ezt mondta nekik: "Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán, és találtok!" Kivetették tehát, de kivonni már nem tudták a rengeteg hal miatt. [7]Ekkor odaszólt Péterhez az a tanítvány, akit Jézus szeretett: "Az Úr az!" Amikor Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára vette fels ruháját, mert mezítelen volt, és belevetette magát a tengerbe. [8]A többi tanítvány pedig a hajón jött ki, mert nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire, és kivonták a hálót a halakkal.**

21:4 „a tanítványok azonban nem tudták, hogy Jézus az" Sok feltevés létezik, hogy miért nem voltak képesek felismerni Jézust:

1. túl sötét volt
2. túl messze volt t lük
3. túl fáradtak voltak
4. Jézus egy picit másként nézett ki (vö. János 21:12; Máté 28:16-17; Lukács 24:13)
5. isteni módon akadályoztattak meg abban, hogy felismerjék t (vö. Lukács 24:16)

21:5 „Fiaim" Ezt metaforikusan használja. Két általában használatos kifejezést találunk a "kicsi gyermekeim"-re az ÚSZ-ben. Ez itt (*paidion*) a legkevésbé el forduló, és különbözik a sokkal gyakrabban használt szótól (*teknion*) amit a Jánosban és az I. Jánosban találunk. Ez a kifejezés az evangéliumban csak a 4:49 és a 16:21-ben fordul el . Az I. Jánosban szinonimaként találkozunk velük; *paidion* a 2:13, 18-ban, de *teknion* a 2:1,12,28-ban.

■ **„nincs valami ennivalótok"** Az itt használt szó (*prosphagion*) bármilyen ételt jelent, amit kenyérrel fogyasztanak, de ebben a szövegkörnyezetben kétségtelenül "hal"-at jelent. Ez a kérdés nemleges választ feltételez.

21:6 Jézus ugyanúgy viselkedett a tanítványokkal, mint legel ször, mikor elhívta ket a Lukács 5:1-11-ben. A fejezet jellemz je (lásd jegyzet a 15. versnél), hogy a hajóra két különböz görög szót használ; *ploion* a 3. és 6. versben, és *ploiaron* (kicsi hajó) a 8. versben. János ebben a fejezetben sokszor megmutatja irodalmi változatosságát.

21:7

NASB„	**„magára vette fels ruháját, mert mezítelen volt"**
NKJV	**„felvette köntösét (mert levette el tte)"**
NRSV	**„felöltözött. Mert mezítelen volt"**
TEV	**„maga köré tekerte köntösét (mert levette ruháit)"**
NJB	**„Péter maga köré tekerte köntösét (mert nem volt rajta semmi)"**

Az els században a palesztin emberek egy köpenyt hordtak ami alatt hosszú, szorosan passzoló alsóruha volt. Péter levetette a köpenyét, és az alsó ruháját derékig let rte.

■ **„az a tanítvány, akit Jézus szeretett"** Ez János apostolra, az evangélium írójára utal (vö. 12:23; 20:2,3,8; 21:20). János soha nincs megnevezve az evangéliumban.

■ **„Az Úr az!"** A görög *kurios* szó volt, ami "urat", "mestert", "tulajdonost" jelentett. Néhány szövegkörnyezetben ez pusztán egy udvarias megszólítás, máshol viszont Jézus istenségének teológiai meger sítése. Ebben a szövegkörnyezetben ezek a halászok a parton lév személyt úgy ismerték fel, mint a megdics ült, feltámadt Urat!

A fordítás eredete az ÓSZ-b l származik, ahol YHWH Úrnak van fordítva. Ez azért történt, mert a zsidók féltek kimondani Isten e szövetségi nevét, így másik héber szóval helyettesítették, az *Adonai* szóval, ami a *kurios*-szal egyezik meg.

Úr az a cím, a mi minden név felett való a Fil. 2:9-11-ben. Ez része volt a korai egyház bemerítési megvallásának, "Jézus Úr" (vö. Róm. 10:9-13).

SZÖVEG: 21:9-14
[9]Amint kiszálltak a partra, parazsat láttak ott, rajta halat és kenyeret. [10]Jézus így szólt hozzájuk: "Hozzatok a most fogott halakból!" [11]Simon Péter beszállt, és kivonta a partra a hálót, amely tele volt nagy halakkal, szám szerint százötvenhárommal; és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló. [12]Jézus erre ezt mondta nekik: "Jöjjetek, egyetek!" A tanítványok közül azonban senki sem merte t megkérdezni: ki vagy te? Tudták ugyanis, hogy az Úr . [13]Jézus tehát odament, vette a kenyeret, és odaadta nekik; ugyanúgy a halat is. [14]Ez már a harmadik alkalom volt, hogy Jézus megjelent a tanítványoknak, miután feltámadt a halottak közül.

21:9 „parazsat láttak ott, rajta halat és kenyeret” Ennek a korai reggelinek a célja a közösség volt, és alkalom teológiai elmélkedésre. A teológiai célzások: (1) ez a szakasz Péter tagadásával foglalkozik, ami szintén egy t z körül történt (vö. 18:18). Ez a kifejezés csak ezeken a helyeken fordul el , és (2) a János Evangéliuma, János levelei azért íródtak, hogy a gnosztikus eretnektannal vegye fel a harcot, ami tagadja Jézus, a Messiás emberi voltát. Jézus velük együtt evett.

21:10 Ebben a bekezdésben két különböz szót találunk a halra: (1) a 9, 10,13 versekben a szó *opsarion*, ami kis halat jelent, (2) a 6,8,11. versekben az *ichthus* szót találjuk, ami nagy méret halat jelent. Ebben a szövegkörnyezetben úgy t nik a két kifejezés felcserélhet .

21:11 „szám szerint százötvenhárom” A szövegkörnyezet nem utal arra, hogy ennek a számnak szimbolikus jelentése lenne; ez pusztán egy szemtanúi feljegyzés. Mindemellett a korai egyház hajlama arra, hogy minden számot és részletet allegorizáljon, kényszerít leg hatott a jelentésre: (1) Cirill azt állítja, hogy a 100 a pogányokat jelenti, az 50 a zsidókra utal, a 3 pedig a Háromságra; (2) Szent Ágoston állítja, hogy a számok a Tízparancsolatra és a L élek 7 ajándékára utalnak, ami egyenl a 70-es számmal. Ha összeadjuk a számokat 1,2,3,4-t l egészen 17-ig, 153-at kapunk. Ágoston szerint ennyi a száma azoknak, akik a törvényen és a kegyelmen keresztül Krisztushoz jöttek; Jeromos pedig (3) azt mondja, hogy 153 fajta hal létezik, ezért ez azt szimbolizálja, hogy minden nemzet Jézushoz tér. Az értelmezés eme allegorikus módszere az értelmez okosságáról beszél, és nem az eredeti, ihletett író szándékáról!

■ **„és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló”** Ez vagy egy átlagos szemtanú által megfigyelt részlet, vagy egy csodára való burkolt utalás.

21:14 „Ez már a harmadik alkalom volt, hogy Jézus megjelent a tanítványoknak” Ez minden bizonnyal a 20. fejezetben látott két esetre utal.

SZÖVEG: 21:15-19
[15]Miután ettek, így szólt Jézus Simon Péterhez: "Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?" pedig így felelt: "Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged!" Jézus ezt mondta neki: "Legeltesd az én bárányaimat!" [16]Másodszor is megszólította: "Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?" ismét így válaszolt: "Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged." Jézus erre ezt mondta neki: " rizd az én juhaimat!" [17]Harmadszor is szólt hozzá: "Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?" Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte t le: szeretsz-e engem? Ezért ezt mondta neki: "Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy szeretlek téged." Jézus ezt mondta neki: "Legeltesd az én juhaimat! [18]Bizony, bizony, mondom néked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod." [19]Ezt

azért mondta, hogy jelezze: milyen halállal dics íti meg majd Istent. Miután ezt mondta, így szólt hozzá: "Kövess engem!"

21:15 „Simon, Jóna *fia*" Vedd észre, hog y Jé zus nem hívja t Simo n Péternek. E z az em ber minden volt, csak nem k szikla!

■ **„szeretsz-e … szeretsz-e … szeretsz-e"** Ny ilvánvaló a h ármas i smétl dés, am i Péter háromszoros tag adásával k apcsolható ös sze, a mi a f pap udv arában történt (v ö. 18:17,25,27). Párhuzamok és kontrasztok v áltozata követhet végig ebben a sz akaszban: (1) sz eretet (*phileó*) szemben a szeretettel (*agapaó*); (2) bárányok szemben a juh-val; (3) és tudni (*ginosko*) szemben az ismerni (*oida*) kifejezéssel. Nag y a vita akörül, hog y e zek irodalmi változatok-e, v agy van-e szándékos jelent ésbeli kontraszt a kife jezések k özött. János gyakran használ v áltozatokat egyes szavakra, különösen ebben a fejezetb en (két kife jezés a g yerekekre, h ajóra és hal ra). Van n émi különbség ebben a szövegkörnyezetben az *agapaó* és a *phileó* között, de ezt nem lehet ráer ltetni, mert a koiné görögben ezek szinonimák (vö. 3:35; 5:20; 11:3,5).

■ **„jobban szeretsz-e engem, mint ezek"** Mondattanilag homályos, hogy a kérdésnek mi a tárgya. Néhányan állítják, hog y ez (1) a halás zatra, mint f oglalkozásra utal; (2) vagy Pét er korábbi kijelentéseire, hogy jobban szereti Jézust a többi tanítványnál (vö. Máté 26:33; Márk 14:29; János 13:37); vagy (3) az els mindenki szolgája kell, hogy legyen (vö. Lukács 9:46-48; 22:24-27).

■ **„Legeltesd az én bárányaimat"** Ez JELEN IDEJ AKTÍV F ELSZÓLITÓMÓD. Mi ndhárom kijelentés ug yanolyan n yelvtani forma (vö. 16,17. vers), cs ak pic it más s zóhasználattal (viseld gondját/irányítsd/ rizd az én bárányaimat, és ápold/lásd el/gondozd/ rizd az én bárányaimat).

21:17 „Uram, te mindent tudsz" Péter tanulja, hogy ne szólaljon meg olyan hirtelen. Helyes/jó teológiát fejez ki itt (vö. 2:25; 6:61,64; 13:11; 16:30).

■ **„te tudod, hogy szeretlek téged"** Itt v áltozás van a görög "tudni" szóban a 16. (*oida*) és a 17. vers (*oida* és *ginoskó*) között. A pontos ok b izonytalan, lehet, ho gy csup án az iroda lmi változatosságról van szó.

21:18 „kinyújtod a kezedet" Ez egy technikai idióma lehet, amit (1) a korai egyház és a (2) görög irodalom a "keresztrefeszítesre" használt.

21:19 „jelezze: milyen halállal dics íti meg majd Istent" A hagyomány a zt ta rtja, h ogy Pétert fejjel lefelé feszítették keresztre. Az E cclesiastcal His tory, 3:1-ben Euszebiosz ezt mondja: „P éter tanított/prédikált Pontus zban, G alációában, Bitiniában, K appadóciában és Ázsiában, a szórv ányban él zsidóknak. Amikor Rómába ment, saját kérésére fejjel lefelé feszítették keresztre. Lásd jegyzet az 1:14-nél.

■ **„Kövess engem"** Ez J ELENIDEJ AKTÍV FEL SZÓLITÓMÓD, mint a 22 . v ers. Ez kapcsolódik Péter vezetésre való elivásának megújításához és meger sítéséhez (vö. Máté 4:19-20).

SZÖVEG: 21:20-23
[20]Péter ekkor megfordult, és látta, hogy követi az a tanítvány, akit Jézus szeretett, aki a vacsorán ráhajolt a keblére, és megkérdezte: "Uram, ki az, aki elárul téged?" [21] t látta tehát Péter, és megkérdezte Jézustól: "Uram, hát vele mi lesz?" [22]Jézus pedig így szólt hozzá: "Ha akarom, hogy megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád? Te kövess engem!" [23]Elterjedt tehát az atyafiak között az a mondás, hogy ez a tanítvány nem hal meg. Pedig Jézus nem azt mondta neki, hogy nem hal meg, hanem ezt: "Ha akarom, hogy megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád?"

21:20 „a tanítvány, akit Jézus szeretett” Ez a 13:25-ben található feljegyzésre utal. Hogy miért jelöli t ilyen titokzatos módon, nem tudjuk pontosan (vö. 13:23; 19:26; 20:2; 21:7,20). Lehetséges feltevések: (1) a tradicionális zsidó iratok sosem említették az írót név szerint; (2) János annyira fiatal volt, mikor Jézus követ je lett; (3) János volt az egyetlen apostol, aki Jézus mellett maradt a kihallgatások és a keresztrefeszítés alatt.

21:22 „Jézus pedig így szólt hozzá: "Ha akarom, hogy megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád?” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. Emlékeznünk kell arra, hogy nekünk a saját ajándékainkkal és szolgálatunkkal kell tör dnünk, nem pedig azzal, hogy Isten mit tervezett másoknak! Egy lehetséges ok, hogy a 21. fejezet hozzá került az evangéliumhoz pont az, hogy ezt a félreértést tisztázza. Láthatólag az a szóbeszéd járta, hogy János életben marad Jézus második jöveteléig. (János valóban beszél a Parousia-ról, vö. 14:23; I. János 3:2).

■ **„Kövess engem”** Ez majdnem hogy összefoglalja János evangéliumának személyes meghívását (vö. 1:43; 10:27; 12:26; 21:19,22). Ez az evangélium személyes megközelítését hangsúlyozza, míg a "hidd ezt" "higgy" az evangélium tartalmi megközelítésére fekteti a hangsúlyt.

SZÖVEG: 21:24
[24]**Ez az a tanítvány, aki bizonyságot tesz ezekr l, és megírta ezeket, és tudjuk, hogy igaz az bizonyságtétele.**

21:24 „megírta ezeket” Hogy ez a (1) 20-23. versekre utal, vagy (2) a 21. fejezetre, vagy (3) az egész evangéliumra, azt nem tudjuk biztosan.

■ **„tudjuk, hogy igaz az bizonyságtétele”** Nem vagyunk bizonyosak, hogy a "mi tudjuk" kire utalhat. Nyilvánvaló, hogy másokat is bevon, hogy a János evangéliumának hitelességét alátámassza. Valószín leg az efezusi vénekre/elöljárókra utal. Ez volt az a környék, ahol János élt, szolgált és meghalt. A korai hagyomány úgy tartja, hogy az efezusi vezet k sürgették az id s Jánost, hogy írja meg a saját evangéliumát, a többi apostol halála és az egyre növ ekv tévtanítások/eretnektanok miatt, amik Jézusról terjedtek. Lásd Különleges Téma: Jézus tanúi az 1:8-nál.

SZÖVEG: 21:25
[25]**De van sok egyéb is, amit Jézus tett, és ha azt mind megírnák egyt l egyig, úgy vélem: maga a világ sem tudná befogadni a megírt könyveket.**

21:25 A 25.versen két okból folyik a vita: (1) néhány kéziratban a János 7:53-8:11 a 24. és 25. vers közé van beillesztve; (2) a Sinaiticus kéziratban (א) az írnok kitörölt egy díszített kolofont és a 25. verset kés bb illesztette be. Ezt a British Museumban fedezték fel ultra-viola sugárzás segítségével. Ez a vers kifejezetten arról informál minket, hogy az evangéliumírók válogattak aközött, hogy mit írtak le. Az értelmezés szemszögéb l a kérdés az, hogy "az evangélium írói miért választották azt, hogy úgy jegyzik le a dolgokat, ahogyan lejegyezték, és nem csak úgy összecsapták a négy evangéliumot?"

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

3. Hogyan hasonlít a János 21 a Lukács 5-re?
4. Miért nem ismerték fel a tanítványok Jézust azonnal?
5. Ki az a tanítvány, akit Jézus szeretett?
6. Miért kérdezte meg Jézus Pétert háromszor, hogy szereti-e t?
7. Jézus kijelentette-e, hogy János addig fog élni, míg Jézus másodszor vissza nem jön?
8. Kire utal a 24. vers?
9. Eredeti-e a 25. vers?

JÁNOS I. LEVELE

BEVEZET JÁNOS ELS LEVELÉHEZ

A KÖNYV KÜLÖNLEGESSÉGE

A. Az I. János nem egy személyes jelleg levél, sem pedig egy gyülekezetnek szóló levél, hanem inkább egy "Szenvedélyes Irodai Jegyzet a F hadiszállásról" (közösségi levél).
   1. Nincs hagyományos bevezet je (kit l, kinek).
   2. Nincs személyes üdvözlés vagy záró üzenet.

B. Személyek nevére nem találunk utalást. Ez felettébb szokatlan, kivéve olyan könyveknél, amik több gyülekezetnek íródtak, mint az Efézusi és a Jakab levél. Az egyetlen ÚSZ-i levél, amelyik nem e mlíti az író nev ét, a Zsidókhoz írt levél. Mind azonáltal az I. János nyilvánvalóan olyan hív knek íródott, akik a hamis tanítókkal kellett, hogy szembenézzenek az egyházon/gyülekezeten belül.

C. Ez a levél egy er teljes teológiai tanulmány/értekezés:
   1. Jézus központi szerepe
      a. teljesen Isten és teljesen ember
      b. a megváltás Jézus Krisztusba vetett hit által van, nem egy misztikus megtapasztalás vagy titkos tudás (hamis tanítók)
   2. A keresztény életstílus követelménye (három teszt a valódi kereszténységre nézve)
      a. testvéri szeretet
      b. engedelmesség
      c. a bukott világ rendszerének elutasítása
   3. A Názáreti Jézusba vetett hit által kapott örök megváltás bizonyossága (a "tudni" 27szer fordul el)
   4. Hogyan ismerhet fel a hamis tanító

D. Az ÚSZ-i írók közül János írásai (különösen az I. János) azok, amit legkevésbé komplikált Koiné görög nyelven íródtak, mégis könyvei, Isten Jézus Krisztusban való létezésének beható és örökkévaló igazságának mélységét úgy vizsgálja, mint semelyik más könyv (vö. Isten a Világosság, 1:5; Isten a Szeretet 4:8,16; Isten szellem, János 4:24).

E. Lehetséges, hogy az I. János a János Evangéliumának kísér levele volt. Az els század gnosztikus eretneksége adja mind két könyv hátterét. Az evangéliumnak az evangelizáló a lényeges pontja, míg az I. János hív knek íródott.

Westcott, a híres kommentátor azt állította, hogy az evangélium Jézus istenségét támasztja alá, míg az I. János az emberi mivoltát. Ez a két könyv kéz a kézben jár egymással!

F. János fekete-fehér (dualista) stílusban ír. Ez a jellemz je a Holt Tengeri Tekercseknek és a gnosztikus tévtanítóknak is. Az I. János strukturált irodalmi dualizmusa/kett ssége látható mind verbális (világosság szemben a sötétséggel), mind stilisztikai síkon (egy negatív állítást követ egy pozitív). Ez különbözik a János Evangéliumtól, ami függ leges dualizmust alkalmaz (felülr l-alulról)

G. Nagyon nehéz az I. Jánost vázlatolni János visszatér témahasználata miatt. A könyv olyan, mint egy falisz nyeg, a mi az igazságok ismétl d mintáiból van összesz ve (vö. Bill Hendricks, *Tapestries of Truth, The Letters of John* [Az Igazságok Szövevénye, János

Levelei] cím   könyve).

AZ IRÓ

A. Az I. J ános sz erz ége rész e ann ak a vitának, ami a J ánosi K orpusz (gy jtemény) – az Evangélium, I. János, II. János és III. János és a Jelenések Könyve – szerz sége felett zajlik.

B. Két alapvet álláspont létezik
   1. Tradicionális
      a. a korai egyházatyák közt e gyöntet v olt az a hag yomány, hog y a z I . János író ja János, a szeretett apostol volt.
      b. a korai egyház bizonyítékainak áttekintése
         (1) I. Kelemen Pápa (Kr. u. 90) hivatkozik az I. Jánosra
         (2) Szmürnai Szent Polükarposz, *Philippians 7* (Kr. u. 110-140) idéz az I. János-ból
         (3) Justinus (mártír) *Dialogue* 123:9 (Kr. u. 150-160) idézi az I. Jánost
         (4) Az I. Jánosra találunk hivatkozást a következ emberek írásaiban:
            (a) Antiochiai Sz ent Ignác (írásai nak kelet kezése v alószín leg a K r. u . 100 -as évek)
            (b) Papiasz H ierapolitész (Kr. u . 50-60 között sz ületett, m ártír halált halt Kr. u. 155)
         (5) Szent Ireneus (Kr. u . 13 0-202) János els l evelét J ános Apostolnak tula jdonítja. Tertullianus, eg y korai hitvéd , aki 50 köny vet irt az eretnekek ellen, gyakran idéz az I. Jánosból
         (6) További korai írások még, amik J ános Apostolnak tulajdonítják a szerz séget: Alexandriai K elemen, Origenész és Alexandriai Dionüsziosz (mindh árman Alexandriaiak), a Muratori Töredék (Kr. u. 180-200) és Eusebiosz (3.század).
         (7) Szent J eromos (4. sz . második f ele) m eger sítette János szerz ségét de beismerte, hogy vannak, akik ezt elutasították a kortársai közül
         (8) Mopsuestiai The odor, Antiókia püspöke Kr. u. 392-428, elutasíto tta János szerz ségét
      c. Ha János, mit tudunk János Apostolról?
         (1) Zebedeus és Salomé fia
         (2) Jakabbal, testvérével e gyütt h alász volt a Galileai Tengeren (valószín leg t öbb hajójuk is volt)
         (3) Néhányan ú gy h iszik, anyja Jézus a nyjának, M áriának a t estvére vo lt (János 19:25, Márk 15:20)
         (4) Minden bizonnyal gazdag volt, mert birtokolt:
            (a) szolgákat (Márk 1:20)
            (b) több hajót
            (c) egy házat Jeruzsálemben (Máté 20:20)
         (5) János bejáratos volt a F pap jeruzsálemi otthonába, ami azt mutatja, hogy ismert ember lehetett (János 18:15-16)
         (6) Jézus anyja, Mária, János gondjaira lett bízva
      d. A korai egyház egyhangúlag tanúsította, hogy János túlélte az összes többi apostolt és Mária halála után Jeruzsálemb l elköltözött Kis- Ázsiába és Efezusban, a környék legnagyobb v árosában t elepedett le. E bb l a v árosból szám zték Pa tmosz s zigetére (közel a s zárazföldhöz) és k és bb, sz abadulása utá n v isszatért E fezusba (Eusebios Polükarposzt, Papiaszt és Ireneust idézi).
   2. Modern Tudomány
      a. A jelenkori tudósok túlnyomó többsége elismeri a Jánosi írások közti hasonlóságot, különösen fogalmazás, s zóhasználat és a nyelvtani sz erkezetek h asználata terén. Jó példa erre a t iszta, er s kontra szt, ami e zen írás okat jellemzi: élet-halál, i gazság-

hamisság. Ez az er teljes kett sség a kor más írásaiban is látható, pl. A Holt-tengeri Tekercsek és korai gnosztikus írások.

b. Léteznek más elméletek is a hagyományosan Jánosnak tulajdonított öt könyv kapcsolatát illet en. Néhány csoport állítja, hogy egy ember, két ember, három ember, stb. írta ket. Úgy t nik, hogy a legelfogadhatóbb álláspont az, hogy a Jánosi írások egy ember gondolatainak eredményei, még ha lehetséges módon, több más tanítványa is vetette papírra.

c. Személyes meggy z désem az, hogy János, az id s apostol írta mind az öt könyvet, Efezsi szolgálatának vége felé.

3. Az, hogy ki volt az író egy hermeneutikai kérdés, nem pedig az ihletettség megkérd jelezése. Végs soron az Írások szerz je Isten!

ID PONT – ez nyilván összefügg a szerz séggel

A. Ha János Apostol írta ezeket a leveleket, különösen az I. Jánost, akkor az els század utolsó szakaszáról beszélünk. Ez id t adna a gnosztikus hamis teológiai/filozófiai rendszer kifejl désének és egyben beleillene az I. János terminológiájába is ("kicsi gyermekeim"), ami arra enged következtetni, hogy egy id sebb ember beszél fiatal hív k csoportjához. Szent Jeromos szerint János 68 évig élt még Jézus keresztrefeszítése után. Ez beleillik ebbe a képbe.

B. A. T. Tobertson szerint az I. János Kr. u. 85-95 között, míg az Evangélium Kr. u. 95 körül íródott.

C. Az I. Howard Marshall által összeállított *The New International Commentary Series on I John* (Az Új Nemzetközi Kommentátor Sorozat az I. Jánosról) cím könyv az bizonygatja, hogy a Kr. u 60-100-ig terjed id szak a legsz kebb intervallum, amit a modern tudomány a Jánosi írások keletkezésének idejére meg tud állapítani.

CÍMZETTEK

A. A hagyomány azt állítja, hogy ez a könyv Kis-Ázsia Róma i Provinciájának (nyugat Törökország) íródott, melynek Efezus volt a központja, mint a környék legkiterjedtebb városa.

B. Úgy t nik, hogy a levél Kis-Ázsiában lév konkrét gyülekezeteknek lett elküldve, akiknek hamis tanításokkal kellet szembenézniük (mint például Kolossé, Efezus), egész pontosan (1) a docetista gnosztikusokkal, akik tagadták Krisztus emberi voltát, de istenségét hitték, és (2) az antinomista gnosztikusokkal, akik szétválasztották a teológiát az etikától/moralitástól.

C. Ágoston (4. sz.) azt mondja, hogy a babilóniai pártusoknak íródott. Cassiodorusz is követi ebben (korai 6. sz.). Ez valószín leg szóhasználati félreértésb l származik: " a választott Úrn " és az " , aki Babilóniában van" kifejezésekb l, amik az I. Péter 5:13-ban és a II. János 1-ben találhatók.

D. A Muratori Töredék, egy korai Új Szövetségi írásokat összefoglaló kanonikus lista (Kr. u. 180-200, Róma) szerint a levél "tanítvány- és püspöktársait buzdító beszéde (Kis-Ázsiában)" után született.

AZ ERETNEK-TAN

A. Maga a levél nyilvánvalóan egy hamis tanításra való ellenreakció ("Ha azt mondjuk..." 1:6

és "aki azt állítja…" 2:9; 4:20 [támadó beszéd]).

B. Számos alapvet eretnek tant tudhatunk meg az I. János bels bizonyítékaiból.
   1. Jézus Krisztus megtestesülésének tagadása
   2. Jézus Krisztusnak a megváltásban való központi szerepének tagadása
   3. helyes keresztény életstílus hiánya
   4. az ismeretre fektetett hangsúly (gyakran titkos ismeret)
   5. hajlam az elzárkózásra/kizárólagosságra

C. Az els század háttere

A Római Birodalom világát az els században a keleti és nyugati vallások eklekticizmusa jellemezte. A római és görög panteonok istenei rossz hír ek voltak. A titkos vallások nagyon népszer ek voltak, mert a hangsúly egy titkos tudáson és egy istenséggel való személyes kapcsolaton volt. Népszer volt a görög világi filozófia, amely más világnézetekkel olvadt egybe. Ebbe az eklektikus vallási világba lépett be a minden mást kizáró keresztény hit (Jézus az egyetlen út Istenhez, János 14:6). Bármi is a tév tan pontos háttere, ez egy kísérlet volt arra, hogy a sz k-látókör nek t n kereszténységet tetszet ssé és intellektuálisan elfogadhatóvá tegye egy szélesebb római-görög közönség számára.

D. Lehetséges verziók arra nézve, hogy a gnosztikusok mely csoportjáról beszél János
   1. Korai gnoszticizmus
      a. Úgy t nik, hogy az els századi korai gnoszticizmus alaptanítása a szellem és anyag örök (ontologikus) dualizmusára fekteti a hangsúlyt. A szellem (Magas Isten) jó, míg az anyag elidegeníthetetlenül gonosz. Ez a kett sség hasonlít a platóni idea-fizikális, mennyei-földi, láthatatlan-látható ellentétpárokra. Túlzó hangsúlyt fektettek a megváltáshoz szükséges titkos tudás fontosságára is (jelszavak vagy titkos kódok ami által a lélek az angyali szférákon (*aeonok*) keresztül beléphet a magasságos isten jelenlétébe).
      b. Két formája van a korai gnoszticizmusnak, mindkett elképzelhet az I. János háttereként
         (1) docetista, ami tagadja Jézus istenségét, mivel az anyag gonosz
         (2) cerintiánus, ami a Krisztust úgy azonosítja, mint egyet a sok *aeon* vagy angyali közegb l, ami a jó magas isten és a gonosz anyag között van. Ez a "Krisztus Szellem" szállt le az ember Jézusra megkeresztelésekor és keresztrefeszítése el tt távozott bel le.
         (3) E két csoportból néhányan gyakorolták az aszketizmust (ha a test kívánja, akkor az gonosz), mások az ökonomizmust (ha a test akarja, add meg neki). Az els században nem találunk írásos bizonyítékot egy kifejlett gnosztikus rendszerre. Csak a második század közepén jelennek meg az els írásos dokumentumok. B vebben a gnoszticizmusról:
            (a) Hans Jonas, *The Gnostic Religion* (A Gnosztikus Vallás), Beacon Press kiadó
            (b) Elaine Pagels, *The Gnostic Gospels* (A Gnosztikus Evangéliumok, Random House kiadó
            (c) Andrew Helmbold, *The Nag Hammadi Gnostic Texts and the Bible* (A Nag Hammadi Gnosztikus Szövegek és a Biblia)
   2. Ignáciusz, az "A Szmirnaiakhoz" címzett írásában felvet egy másik lehetséges forrást, ami a tévtanítás forrása lehet. k tagadták Jézus megtestesülését és antinomista életstílust folytattak.
   3. Még egy kevésbé lehetséges forrás lehet Antiókiai Meander, aki Ireneus: Tévtanok ellen XXIII c. írásaiból ismert. Szamaritánus Simon követ je volt és szószólója a titkos tudásnak/ismeretnek.

E. A tévtan ma
  1. Ennek a tévtanításnak a sz elleme jelen v an napjainkban i s, a mikor az emberek megpróbálják a kereszténységet más gondolatrendszerekkel társítani.
  2. Ennek a tévtanításnak a szelleme jelen van napjainkban is, amikor az emberek a "helyes" elméletet hangsúlyozzák, kihagyva a sz emélyes kapcsolatot és a z é letstílusban megnyilvánuló hitet.
  3. Ennek a tév tanításnak a szelleme jelen v an n apjainkban is, amikor az emberek a kereszténységet egy el kel , zártkör intellektuális elit-klubbá teszik.
  4. Ennek a t évtanításnak a sz elleme jelen van napjainkban is, ami kor a z e mberek az aszketizmushoz vagy az antinomianizmushoz fordulnak.

A KÖNYV CÉLJA

A. Van egy gyakorlati középpontja a hív k számára
  1. hogy örömöt adjon nekik (vö. 1:4)
  1. hogy bátorítsa ket az istenfél életre (vö. 1:7; 2:1)
  2. hogy elrendelje/utasítsa (és emlékeztesse) ket arra, hogy egymást szeressék (vö. 4:7-21) és ne a világot (vö. 2:15-17)
  3. hogy bizonyosságot adjon a Jézusban való megváltásuk fel l (vö. 5:13)

B. Van egy doktrinális középpontja a hív k számára
  1. cáfolja azt a tévedést, h ogy Jéz us istensége és e mbersége két kü lönválasztandó dolog lenne
  2. cáfolja a z a tévedést, h ogy a sz ellemiséget e gy olyan i ntellektualizmussá tesz ik, am i mentes az Istenfél élett l
  3. cáfolja azt a tévedést, hogy valaki másoktól elkülönülve is örök életet nyerhet

ELS OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Bi bliaértelmezésedért. Mindannyian abban a f ényben kell járnunk , ami me gadatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben ol vasd el a z egész bibliai könyvet. S aját sz avaiddal f ogalmazd meg az eg ész könyv központi témáját.

3. A teljes könyv témája

4. Irodalmi stílus (m faj)

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy ta nulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te ma gad vagy a felel s a s aját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abb an a fényben k ell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a f témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondattal.

1. Az els irodalmi egység témája

2. A második irodalmi egység témája
3. A harmadik irodalmi egység témája
4. A negyedik irodalmi egység témája
5. stb.

I. JÁNOS 1

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Élet Igéje	Amit Hallottak, Láttak és Megérintettek	Bevezetés	Az Élet Igéje	A Testté Lett Ige és az Atyával és a Fiúval való Közösség
1:1-4 1:	1-4	1:1-4	1:1-4	1:1-4
Isten a Világosság	A Vele Való Közösség Alapja	A B n Felé Való Helyes Hozzáállás	Isten a Világosság	A Világosságban Járni
				1:5-2:28
1:5-10 1:	5-2:2	1:5-10	1:5-7	1:5-7
				Az Els F eltétel: S zakítani a B nnel
	1:		8-10	1:8-2:2

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Ne mondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

---

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben el ször is a Bibliát olvassuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerz szándékát és követjük az logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerz volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak felel ssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az els , második és harmadik függelékben.

TEOLÓGIAI HÁTTÉR

A. Ez a szakasz kapcsolódik a János Evangéliumának bevezet jéhez (1:1-18, a fizikai teremtés el tt), ami kapcsolódik az I. Mózes 1:1-hez

B. A hangsúly a következ kön van:
   1. Jézus Krisztus teljesen emberi volta
      a. MELLÉKNÉVI IGENEVEK, amik az emberi érzékszervekhez kapcsolódnak: látás, hallás, érintés (vö. 1,3. versek). Jézus valóságosan emberi és fizikai volt.
      b. Jézus teljes címei
         (1) Az Élet Igéje (vö. 1. vers)
         (2) Az fia Jézus Krisztus (vö. 3. vers)
   2. A Názáreti Jézus istensége
      a. mindenek el tt való létezése (1,2 versek)
      b. megtestesülése (2.vers)

Ezek az igazságok a tévtanítók világnézete ellen irányulnak.

MONDATTAN

A. 1-4. versek
   1. A görögben az 1-3a versek egy mondatot alkotnak
   2. A f ige, "hirdetni" a 3. versben van. A hangsúly az apostoli tanítás tartalmán van.
   3. Négy VONATKOZÓI M ELLÉKMONDAT v an az 1. v ersben, ami a k ihangsúlyozás végett a mellékmondatok elejére kerülnek.
      a. "ami kezdett l fogva volt"
      b. "amit hallottunk"
      c. "amit szemünkkel láttunk"
      d. "amit megfigyeltünk, amit kezünkkel is megtapintottunk"
   4. A 2. v ers z árójelnek t nik, ami K risztus m egtestesülését illeti. Az a t ény, hog y nyelvtanilag nagyon fura, magára vonja a figyelmet!
   5. A 3. és 4. vers meghatározzák János apostoli kiáltványát: közösség és öröm. Az apostoli szemtanúi feljegyzés volt a korai egyház egyik kritériuma a kanonizációhoz.
   6. Figyeld meg az igeid k folyását az 1. versben
      a. BEFEJEZETLEN (már létezett)
      b. BEFEJEZETT, BEFEJEZETT (maradandó igazság)
      c. AORISZT, AORISZT (konkrét példák)

B. 1:5-2:2 versekig
   1. A névmások ebben a szakaszban nagyon kétértelm ek, de én úgy gondolom, hogy az 5. vers kivételével mind az Atyára utalnak (hasonlóan az Ef. 1:3-14-hez)
   2. Mindegyik "ha" HARMADIK TÍPUSÚ FEL TÉTELES M ONDATOT kezd el, amik lehetséges cselekedetr l beszélnek.
   3. Van egy kiemelked teológiai variáció a következ kben:
      a. a "b n"-nel kapcsolatos igék JELEN IDEJ és AORISZT módja között
      b. az EGYES SZÁM és a TÖBBES SZÁM, "b n" szemben a "b nökkel"

AZ ERETNEKEK

A. Az eretnekek hamis állításait láthatjuk az 1:6,8,10; 2:4,6,9-es versekben

B. Az 5-10-es v ersek ahhoz a te ológiai kísérlethez köt dnek, ami meg próbálja az Isten ismeretét (teológia) szétválasztani az Isten követését l (etika). Ez kifejezi a tudásra helyezett

indokolatlan g nosztikus h angsúlyt. Azok, akik i smerik I stent, fel fogják fedni az karakterét/jellemvonásait az életstílusukban.

C. Az 1:8-2:2-t egyensúlyban kell tartani a 3:6-9-cel. Ezek az érem két oldalai. Valószín leg két hibára reflektálnak:
   1. teológiai tévedés (nincs b n)
   2. morális tévedés (a b n nem számít, nincs jelent sége)

D. Az I. János 2:1-2 egyensúly a között, hogy a b nt túl könnyen vesszük (antinomianizmus) és a keresztény ítélkezés, kulturális törvénykezés vagy az aszketizmus visszatér problémája között.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 1:1-4
[1]Ami kezdett l fogva volt, amit hallottunk, amit szemünkkel láttunk, amit megfigyeltünk, amit kezünkkel is megtapintottunk, azt hirdetjük az élet igéjér l. [2]Mert megjelent az élet, mi pedig láttuk, és bizonyságot teszünk róla, és ezért hirdetjük nektek is az örök életet, amely azel tt az Atyánál volt, most pedig megjelent nekünk. [3]Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségetek legyen velünk: a mi közösségünk pedig közösség az Atyával és az Fiával, a Jézus Krisztussal. [4]Ezt azért írjuk meg nektek, hogy örömünk teljes legyen.

1:1 „Amit” A könyv eg y SEMLEGE S névmáss al k ezd dik. Ez isten üz enetének k ett s aspektusáról beszél: (1) az üzenet Jézusról; és (2) Jézus személyér l (vö. 1:8,10; 2:20,24; 3:11,14). Az evangélium egy üzenet, egy személy és egy életstílus.

■ **„volt”** Ez BEFEJEZETLEN KIJELENT MÓD. Jézus mindenek el tt való létezését állítja (azaz ez János írásaiban egy visszatér téma, vö. 2.vers; János 1:1,15; 3:13; 8:58-58; 17:5). Ez volt egy módja annak, hogy Jézus isteni voltát alátámassza. Jézus felfedi az Atyát, mivel már kezdetekt l fogva az Atyával volt.

■ **„kezdett l fogva”** Ez nyilvánvalóan utalás az I. Mózes 1-re és az I. Ján.1-re (lásd Különleges Téma: *Arché* a János 1:1-ben). Jézus eljövetele nem egyfajta "B-terv" volt. Az evangélium mindig is Isten megváltási terve volt (vö. I. Mózes 3:15; Apcsel 2:23; 3:18; 4:28; 12:29). Ez a kifejezés ebben a szövegkörnyezetben a tizenkét Apostol Jézussal való személyes találkozásának kezdetére utal.

János gyakran használja a "kezdet" (*arché*) fogalmát. Ezeknek az el fordulásait alapvet en két kategóriába sorolhatjuk:

1. a teremtést l fogva
   a. János 1:1,2 (Jézus a kezdetnél)
   b. I. János 1:1 (Jézus a kezdett l fogva)
   c. János 8:44; I. János 3:8 (Sátán gyilkos és hazug a kezdetekt l fogva)
   d. Jel. 3:14; 21:6,12 (Jézus a kezdet és a vég)
2. Jézus megtestesülésének és szolgálatának idejét l fogva
   a. János 8:25; 16:4; I. János 2:7 (kétszer); 3:11; II. János 5,6 (Jézus tanításai)
   b. János 15:27 (Jézussal)
   c. I. János 2:13,24 (kétszer) (Jézusba vetett bizalmuktól kezdve)
   d. János 6:64 (onnantól, hogy elutasították Jézust)
3. a szövegkörnyezet a másodikat támogatja

KÜLÖNLEGES TÉMA: JÁNOS 1 ÖSSZEHASONLÍTÁSA AZ I. JÁNOS 1-GYEL

Evangélium	Levél
1. Kezdetben (1:1,2)	1. A kezdetekt l fogva (1:1)
2. Ige (*logos*) (1:1)	2. Ige (*logos*) (1:1)
3. Élet (*zóé*) (1:4)	3. Élet (*zóé*) (1:1,2)
4. Világosság Jézusban (1:4)	4. Világosság Istenben (1:5)
5. A világosság kijelentve (1:4)	5. A világosság kijelentve (1:4)
6. Sötétség (1:5)	6. Sötétség (1:5)
7. Tanúk a világosságról (1:6-8)	7. Tanúk a világosságról (1:3,5)
8. Emberek Istenhez térnek (1:7,12-13)	8. Emberek Istenhez térnek (1:3)
9. Íme az dics sége (1:14)	9. Íme az dics sége (1:1-3)

■ **„mi”** Ez az apostolok kollektív /együttes, mé gis személyes tanús ágára ut al. Az I . János ra jellemz ez a kollektív bizonyság. Legalább 50-szer fordul el .

Egyesek ezt a kollektív névmást úgy látják, mint utalást azokra, akik "János hagyományait" követik. Ez János egyedülálló teológiájának a tanítóira, védelmez ire utalna.

■ **„hallottunk … láttunk”** Ez mindkett BEFE JEZETT AKTÍV K IJELENT MÓD, am i maradandó eredményt hangsúlyoz ki. János Jézus emberi voltát a melléknévi igenevek visszatér használatával b izonyítja/támasztja al á, am ik az 1,3. v ersekben felsorolt öt érz ékelési módho z kapcsolódnak. Ezzel bizonyítja, hogy a Názáreti Jézus életének és tanításainak szemtanúja.

■ **„megfigyeltünk … megtapintottunk”** Ez mindkett AORISZT K IJELENT MÓD, am i konkrét eseményt hangsúlyoz ki. A "megfigyeltünk" azt jelenti "közelr l megvizsgáltuk"” (vö. János 1:14); a "megtapintottuk"” azt jelenti "érintéssel közelr l megvizsgálni" (vö. János 20:20,27; Lukács 24:39).

A g örög kifejezés, amit a "m egérinteni/tapintani"-ra (*psélaphaó*) h asznál, csak k ét he lyen fordul el az ÚSZ-ben: itt és a Lukács 24:39-ben. A Lukácsban a feltámadás utáni Jézussal való találkozásra használja. Az I. János valószín leg ugyanebben az értelemben használja.

■ **„az élet Igéje”** A *logos* k ifejezés ha sználata a rra h ivatott, hogy m egragadja a gö rög hamis tanítók figyelmét, úgy, mint a János Evangéliumának bevezet jében (János 1:1). Ezt a szót gyakran és széleskör en használták a görög filozófiában. A zsidó életben is volt ennek egy specifikus háttere (vö. Bevezetés a János 1-be, C pont). Ez a szó itt utalás mind az evangélium tartalmára, mind pedig annak személyére.

1:2 Ez a vers egy zárójel, ami az "élet"-et definiálja.

■ **„élet”** (kétszer a 2 versben) A "*Zoé*" János írásaiban folyamatosan jelen van/megjelenik, szellemi életre, feltámadás utáni életre, az új korszakban való életre vagy Isten életére használva (vö. Jn. 1:4; 3:15,36[kétszer]; 4:14,36; 5:24 [kétszer],26[kétszer],29,39,40; 6:27 ,33,35,40,47,48,51,53,54,63,68; 8:12; 10:10,28; 11:25; 12:25,50; 14:6; 17:2,3; 20:31; I. Jn. 1:1,2; 2:25; 3:14-15; 5:11,12,1316,20). Jézus magát "az élet"-nek nevezte (vö. János 14:6).

■ **„megjelent”** [kétszer] Mindkett AORISZT PASSZÍV KIJELENT MÓD. A SZENVED IGEALAK gyakran Isten, az Atya közbenjárására használatos. Ez a kifejezés (*phaneroó*) arra utal, hogy "világosságra hozni valamit, ami már jelen volt". Jánosnak ez kedvelt szóhasználata volt (vö. János 1:31; 3:21; 9:3; 1 2:6; I. János 1:2 [kétszer]; 2:19; 3:5,8,10; 4:9). Az AORISZT IGEID a megtestesülést hangsúlyozza ki (vö. János 1:14), amit a hamis tanítók tagadtak.

■ **„bizonyságot teszünk”** Ez Jáno s sz emélyes t apasztalatára utal. E zt a kif ejezést gyakran használták bírósági tanúvallomáskor. Lásd Különleges Téma: Jézus Tanúi a János 1:8-nál.

■ **„hirdetjük”** Ez János hiteles és irányadó bizonyságtételére utal, ami tanításaiban és írásaiban nyilatkozik meg és jegyezték le. Az 1-3. versekben ez a f ige. Kétszer ismétl dik meg (2. és 3. vers).

■ **„az Atyánál volt”** Mint az 1. vers, ez is Jézus mindenek el tt való létezését jelenti ki. Ugyanúgy fogalmaz, mint a János 1:1. Az Istenség testté lett egy emberben (vö. János 1:14). Jézust ismerni egyenl Isten ismeretével.

1:3 „Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is” Ez az ÖTÖDIK VONATKOZÓI MELLÉKMONDAT, ami az 1. vers gondolatát folytatja, a 2. vers zárójele után. Az 1. versben található észlelés igéit ismétli meg.

■ **„azt hirdetjük nektek is”** Ez az 1-4. versek f IGÉJE. JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. Az Isten ismerete az gyermekeivel való közösséget szabja feltételül.

■ **„hogy nektek is közösségetek legyen velünk”** Ez CÉLHATÁROZÓI MELLÉKMONDAT (hina) JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓDDAL. Ez azt a horizontális kapcsolatot bizonyítja (ember az emberrel), amit a függ leges kapcsolat (ember a Teremt vel) hoz el. Ez hangsúlyozza továbbá a keresztény közösség szükségességét és annak örömét. Az igeid ennek a közösségnek a kezdetét és folytonos megtapasztalását hangsúlyozza ki (vö. 1:3 [kétszer],6,7). A kereszténység közösség!

KÜLÖNLEGES TÉMA: *KOINÓNIA* (KÖZÖSSÉG)

A "közösség" (*koinónia*) szó a következ ket jelenti:

1. közeli kapcsolat egy személlyel
   a. a Fiúval (vö. I. János 1:6; I. Kor. 1:9)
   b. a Lélekkel (vö. II. Kor. 13:13; Fil. 2:1)
   c. az Atyával és a Fiúval (vö. I. János 1:3)
   d. más szövetségben lév testvérekkel (vö. I. János 1:7; Apcsel 2:42; Gal. 2:9; Filemon 17)
2. közeli kapcsolat dolgokkal vagy csoportokkal
   a. az evangéliummal (vö. Fil. 1:5; Filemon 6)
   b. Krisztus vérével (vö. I. Kor. 10:16)
   c. nem a sötétséggel (vö. II. Kor. 6:14)
   d. a szenvedéssel (vö. Fil. 3:10; 4:14; I. Péter 4:13)
3. Ajándék vagy felajánlás, ami nagylelk módon történik (vö. Róma 12:13; 15:26; II. Kor. 8:4; 9:13; Fil. 4:15; Zsid. 13:16)
4. Isten kegyelmének ajándéka Jézuson keresztül, ami helyreállítja az emberiség kapcsolatát Istennel, és az emberek egymással való kapcsolatát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: A KERESZTÉNYSÉG KÖZÖSSÉG

A. Pál többesszámú metaforái:
   1. test (vö. I. Kor. 12:12-20)
   2. szántóföld (vö. I. Kor. 3:9)
   3. épület/épités (vö. I. Péter 2:4-5)

B. A "szent" kifejezés mindig TÖBBESSZÁMÚ (kiv. Fil. 4:21, de még itt is közösségre utal)
C. Reformációban lév hangsúly, amit Luther Márton terjesztett, azaz "a hív papi mivolta" nem igazán biblikus. A hív k papságáról van szó (II. Mózes 19:6; I. Péter 2:5,9; Jel. 1:6).
D. Minden hív kapott ajándékokat, mindenki javára (vö. I. Kor. 12:7
E. Isten e mberei csak együttm ködve tudnak ha tékonyak lenn i. A sz olgálat közösségi/közösség (vö. Ef. 4:11-12).

■ **„az Atyával és az Fiával”** Ezek a kifejezések ny elvtanilag pár huzamosak az EL LJÁRÓSZÓBAN é s a H ATÁROZOTT NÉ VEL BEN. Ez a sz intaktika me ger síti J ézus egyenl ségét/egyenl miv oltát és istenségét (vö. J ános 5 :18; 10:33; 19: 7). Lehetetlen az Atyát (Magas Isten) a Fiú (Testté lett Isten) nélkül befogadni, mint ahogy azt a ha mis tanítók állították (vö. I. János 2:23; 5:10-12).

Az Atya és a Fiú e közössége nagyon hasonló a János 14:23-hoz, ahol kölcsönös "lakozás"-ról beszél.

1:4 „Ezt azért írjuk” Az író itt az egyik célját jelenti ki itt (vö. 2:1).

■ **„hogy örömünk teljes legyen”** Ez KÖRÜLÍRÓ B EFEJEZETT P ASSZÍV KÖ T MÓD (vö. János 15:11; 16:20,22,24; 17:13; II. János 12; III. János 4). A hív k öröme az Atyával, Fiúval és a Lélekkel való közösség által lett teljes. Ez egy fontos alkotóelem a hamis tanítók bomlasztásának fényében. János c éljai ennek a köny vnek a m egírásával ezek: (1) kö zösség I stennel, és az gyermekeivel; (2) öröm; és (3) b izonyosság. Ami a negatív oldalt illeti, c élja volt az i s, hogy a hív ket felkészítse, felruházza a gnosztikus tanítók hamis teológiája ellen.

SZÖVEG: 1:5-2:2
[5]Ez pedig az az üzenet, amelyet t le hallottunk, és hirdetünk nektek, hogy az Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség. [6]Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és a sötétségben járunk, akkor hazudunk, és nem cselekesszük az igazságot. [7]Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az Fiának vére megtisztít minket minden b nt l. [8]Ha azt mondjuk, hogy nincsen b nünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. [9]Ha megvalljuk b neinket, h és igaz : megbocsátja b neinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól. [10]Ha azt mondjuk, hogy nem vagyunk b nösök, hazuggá tesszük t, és nincs meg bennünk az igéje. [2:1]Gyermekeim, ezt azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek; ha pedig vétkezik valaki, van pártfogónk az Atyánál: az igaz Jézus Krisztus, [2]mert engesztel áldozat a mi b neinkért; de nemcsak a mienkért, hanem az egész világ b néért is.

1:5 „az üzenet, amit … hallottunk” A "mi" névmás Jánosra és a többi szemtanúra utal, akik Jézus földi életében hallgatói és követ i voltak. János közvetlenül hallgatóihoz szól a 2:1-ben ("ti"), ahol valószín leg a Kis-Ázsiai gyülekezetekhez szól.

A "ha llottunk" ig e BE FEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Ez tü krözi azt az élénk visszatér kifejezést, ami a fizikai érzékelésre utal az 1:1-4-ben. Egy bizonyos ér telemben J ános Apostol íg y hangsúlyozza ki sz emélyes jelenlétét Jézus tanítói alkalmain. J ános J ézus kinyilatkoztatásait adja tovább, nem a sajátjait! Az is lehetséges, hogy a z E vangélium e gyedülálló "én v agyok" kij elentései Jánosnak a J ézus priv át tanításaira való sz emélyes v isszaemlékezéseib l erednek.

■ **„t le”** A "t le" az egyetlen NÉVMÁS az egész 1:5-2:2-ig terjed szakaszban, ami Jézusra utal. Jézus azért jött, hogy kijelentse az Atyát (János 1:18). Teológiailag szólva J ézus három cél miatt jött: (1) hogy kinyilatkoztassa az Atyát (vö. 1:5); (2) a hív knek követend példát adjon (vö.1:7); és

(3), hogy meghaljon a b nös emberiség nevében (vö. 1:7; 2:2).

■ **„Isten világosság”** Itt nincs N ÉVEL . Ez Isten t ermészetének kinyil atkoztatói és e rkölcsi aspektusát hangsúlyozza (v ö. Z solt. 27:1 ; Ézs. 60:20; Mik . 7 :8; I . Tim. 6:16; J akab 1:17). A gnosztikus hamis tanítók azt állították, hogy a fény tudásra utal, de János kijelenti, hogy ez etikai tisztaságot is jelent. A "világosság" és a "sötétség" elterjedt kifejezések voltak (egy etikai dualizmus is, ami ezeket a ki fejezéseket h asználja, megtalálható a H olt-tengeri Tekercsekben is, é s kora i gnosztikus írásokban is) . Ez kapcsolódott a jó és g onosz közti dual izmushoz, és v alószín leg a gnosztikus dua lizmushoz, sz ellem az anyaggal s zemben. Ez egyike János eg yszer még is mélyreható t eológiai állításai közül , a mi az ist enséggel k apcsolatos. A t öbbi állítás, (1) "Iste n szeretet" (vö. 4:8,16); és (2) "Iste n szellem/Lélek" (vö. János 4:24). Isten családja, mint J ézus (vö. János 8:12 ; 9:5), az karakterét kell, hog y tü krözze (v ö. M áté 5:14). Ez a megváltozott é s folyamatosan változó élet, amely a s zeretetr l, meg bocsátásról és t isztaságról sz ól, az egyik bizonyítéka a valódi megtérésnek.

■ **„nincs benne semmi sötétség”** A h angsúly ke dvéért ez eg y DU PLA TAGADÁS. Ez egy kijelentés Isten változatlan és szent je llemér l (v ö. I. T im. 6: 16; Jakab 1:17; Zsolt. 102:27; M al. 3:6).

1:6 „Ha azt mondjuk” Ez eg yike a nnak a s zámos HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATnak, amik a h amis tanítók állításaira u talnak (v ö. 1:8,10; 2:4,6,9). Ezek az állítás ok a z egyetlen módja annak, hogy a hami s t anokat b eazonosítsuk. Ú gy t nik, korai (k ezdeti) gnoszticizmusról beszélhetünk.

Egy f eltételezett tiltakoz ó személy i rodalmi tech nikáját támadó b eszédnek hív juk. Ez arr a adott módot, hogy az igazságot kérdés/válasz formában mutathassák be. Ez tisztán megfigyelhet a Malakiásban (vö. 1 :2,6,7,12; 2 :14,17; 3:7, 14) és a Római lev élben (v ö. 2 :3,17,21-23; 3:1,3,7-8,9,31;4:1, 6:1; 7:7).

■ **„közösségünk van vele”** Az eretnekek állították, hogy a közösség egyedül tudáson alapszik. Ez a görög Platóni filozófia egyik aspektusa. János azonban azt bizonygatja, hogy a ke resztényeknek Krisztusi életet kell folytatniuk (vö. 7. vers; III. Mózes 19:2; 20:7; Máté 5:48). Lásd a Különleges Témát az 1:3-ban.

■ **„és a sötétségben járunk”** A " járni" J ELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD. Ez eg y bibliai metafora, ami egy erkölcsös életstílust fejez ki (vö. Ef. 4: 1,17; 5 :2,15). Isten v ilágosság, s ötétség nélkül. Gyermekeinek ugyanilyenek kellene lenniük (vö. Máté 5:48).

■ **„akkor hazudunk, és nem cselekesszük az igazságot”** Ez mindkett JELENIDEJ IGE. János többféle típusú vallásos embert nevez hazugnak (v ö. 1:10; 2:4 ,20; 4:20; É zs. 29 :13). Az életstílusból fak adó cs elekedetek mutatják meg/fedik fe l igazán a sz ívet (vö. Máté 7). Lásd Különleges Téma: Az Igazság János írásaiban, János 6:55-ben.

1:7 „Ha pedig a világosságban járunk” Ez újabb JE LENID , ami folyamatos cs elekvést hangsúlyoz ki. A "járás" kifejezés az ÚSZ-ben a keresztény élet metaforája (vö. Ef. 4:1,17; 5:2,15).

Figyeld meg, milyen gy akran ke rül ö sszefüggésbe a "járás" és má s JELENIDEJ I GÉk a keresztény élettel. Az ig azság ol yan v alami, amit megélünk, nem cs ak t udunk ról a! Az i gazság János írásainak kulcsfontosságú gondolata. Lásd a Különleges Témákat a 6:55-ben és a 17:3-ban.

■ **„ahogyan maga a világosságban van”** A hív knek ugyanúgy kell gondolkodniuk és élniük, mint Istennek (Máté 5:48). Arra hívattunk, hogy az jellemét tükrözzük vissza az elveszett világ felé. A megváltás a z Isten képmásának a helyreállítása az emberiségben, ami az I. Mózes 3-ban történt b nesetben megromlott.

■ **„közösségünk van egymással”** A "közösség" szó itt a görög *koinónia* ami egy együttes együttm ködés két vagy több ember között (lásd a Különleges Témát az 1:3-ban). A kereszténység azon alapszik, hogy a hív k Jézus életében osztoznak. Ha elfogadjuk az életét a megbocsátásban, el kell fogadunk a szeretetének szolgálatát is (vö. I. János 3:16). Istent ismerni nem valami elvont igazság, hanem egy kezdeményezett közösség és istenfél élet. A kereszténység végcélja nem csak a menny, mikor meghalunk, hanem a Krisztushoz való hasonlóság itt és most. A gnosztikus eretnekek hajlamosak voltak a kiz árólagosságra. Viszont ha valaki helyes módon viszonyul Istenhez, az helyes módon fog viszonyulni keresztény társaihoz is. A más keresztények felé való szeretetlenség ordító jele annak, hogy valami probléma van az Istennel való kapcsolatunkban (vö. 4:20-21, és Máté 5:7; 6:14-15; 18:21-35).

■ **„Jézus vére”** Ez Krisztus áldozati halálára való utalás (vö. Ézs. 52:13-53:12; II. Kor. 5:21). Nagyon hasonló a 2:2-höz, " engesztel áldozat a mi b neinkért". Ez Keresztel János kijelentésének lényege "Íme az Isten Báránya, aki elveszi a világ b neit" (vö. János 1:29). Az ártatlan halt meg a b nösök nevében!

A korai gnosztikusok tagadták Jézus valódi emberi mivoltát. János azzal, hogy a "vér" szót használja, alátámasztja Jézus valódi emberi voltát.

■ **„megtisztít minket minden b nt l”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. A "b n" kifejezés EGYESSZÁMban van, NÉVEL nélkül. Ez mindenféle b nre utal. Vedd észre, hogy ez az igevers nem egyegyszeri megtisztulásra összpontosít (megváltás, 7. vers), hanem egy folyamatos megtisz tulásra (keresztény élet, 9. vers). Mindkett része a keresztény megtapasztalásnak (vö. János 13:10).

1:8 „Ha azt mondjuk, hogy nincsen b nünk” Ez újabb HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. A b n egy szellemi valóság egy bukott világban. János evangéliuma gyakran foglalkozik ezzel a kérdéssel (vö. 9:41; 15:22,24; 19:11). Ez a vers minden ókori és modern állítást elutasít, ami a személyes morális felel sséget megtagadja.

■ **„önmagunkat csaljuk meg”** Ez a görög kifejezés az igazság személyes, akaratlagos elutasítását jelenti, és nem a tudatlanságról beszél.

■ **„nincs meg bennünk az igazság”** Az út ahhoz, hogy egy Szent Isten elfogadjon minket, nem az, hogy tagadjuk, hanem, hogy beismerjük b neinket, és elfogadjuk Krisztust, aki által Isten rólunk gondoskodott. Az "igazság" utalhat a Jézusról szóló üzenetre, de az személyére is (vö. János 14:6). Lásd Különleges Témák a János 6:55-ben és a 17:3-ban.

1:8,9 „ha” Ezek mind HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATok, ami lehetséges cselekedeteket jelentenek.

1:9 „megvalljuk” Ez egy összetett görög kifejezés a "szólni" és az "ugyanaz" szavakból. A hív k továbbra is egyetértenek abban Istennel, hogy megszegték az szentségét (vö. Róma 3:23). Ez JELENIDEJ , ami folyamatos cselekvésre utal. A megvallás a következ ket sejteti:

1. a b n konkrét megnevezését (9. vers)
2. b nök nyilvános megvallását (vö. Máté 10:32; Jakab 5:16)
3. konkrét b nökt l való elfordulást (vö. Máté 3:6; Márk 1:5; Apcsel. 19:18; Jakab 5:16).

Az I. János elég gyakran használja ezt a kifejezést (vö. 1:9; 4:2,3,15; II. János 7). Jézus halála a megbocsátás eszköze, de a b nös emberiségnek válaszolnia kell, és folyamatosan válaszolnia kell hitben, hogy üdvössége legyen (vö. János 1:12; 3:16). Lásd Különleges Téma: Megvallás a János 9:22-23-ban.

■ **„b neinket”** Vedd észre, hogy TÖBBESSZÁMÚ. Ez konkrét b nös cselekedetekre utal.

■ **„ h ”** Ez Istenre, az Atyára utal (vö. V. Mózes 7:9; 32:4; Zsolt. 36:5; 40:10; 89:1,2,5,8; 92:2; 119:90; Ézs. 49:7; Róma 3:3; I. Kor. 1:9; 10:13; II. Kor. 1:18; I. Tessz. 5:24; II. Tim. 2:13). Ez az igazság a mi legbiztosabb reményünk! Ez a kifejezés kiemeli Isten h ségét az Igéjéhez (vö. Zsid. 10:23; 11:11). Ez utalhat még Isten Új Szövetségi ígéretére is, amit a Jeremiás 31:34-ben találunk, ami a b nök bocsánatát ígéri.

■ **„és igaz”** Ez a kifejezés szokatlan, abban az összefüggésben, hogy egy szent Isten szabadon megbocsát nem szent embereknek. Mindenesetre ez teológiailag pontos, mert Isten komolyan veszi a mi b neinket, mégis kirendelte a megbocsátásunk eszközét Krisztus helyettesít halálában. Lásd Különleges Téma a 2:9-nél.

■ **„megbocsát … megtisztít”** Ez mindkett AORISZT AKTÍV KÖ T MÓD. Eb ben az összefüggésben ez a két szó egymás szinonimái; egyszerre utalnak az elveszettek üdvözülésére, és arra a folyamatos megtisztulásra, ami szükséges az Istennel való kapcsolathoz (vö. Ézs. 1:18; 38:17; 43:25; 44:22; Zsolt. 103:3,11-13; Mikeás 7: 19). A ha mis tanítóknak, a kik el utasították a z evangéliumot, szükségük lett volna a megváltásra (feltételes mondat). A hív knek, akik továbbra is b nös cselekedeteket tesznek, szükségük van a kapcsolat helyreállítására. Itt János az els csoportot hallgatólagosan szólítja meg, az utóbbit nyíltan.

1:10 „ha azt mondjuk” Lásd ja egyzetet az 1:6-nál.

■ **„hogy nem vagyunk b nösök”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD, ami azt sugallja, hogy az a bizonyos személy sosem vétkezett a múltban, sem a jelenben. A "b n" EGYESSZÁMú, és a b nre általánosságban utal. A görög szó azt jelenti "célttéveszteni". Ez azt jelenti, hogy a b n egyszerre utasítása mind pedig az elmulasztása azoknak a dolgoknak, amik Isten Igéjében vannak kijelentve. A hamis tanítók azt állították, hogy a megváltás egyedül a tudáshoz kapcsolódik, nem pedig az élethez.

■ **„hazuggá tesszük t”** Az evangélium az egész emberiség b nösségén alapul (vö. Róma 3:9-18,23; 5:1; 11:32). Vagy Isten hazudik (vö. Róma 3:4), vagy azok, akik b ntelenségüket állítják.

■ **„nincs meg bennünk az igéje”** Ebben benne foglaltatik a "*logos*" szó kett s aspektusa; mint üzenet és mint egy személy (vö. 1:1,8; János 14:6). János gyakran utal erre, mint az "igazság"

2:1 „gyermekeim” („kis gyermekeim”) János az I. Jánosban két különböz kicsinyít képz t használ a gyermekek szóra: (1) *teknion* (vö. 2:1, 12,28; 3:7,18; 4:4; 5:21) és (2) *paidion* (vö. 2:14,18). Ezek egymás szinonimái, bármiféle teológiai megkülönböztetés nélkül. Ezek a gyengéd szavak valószín leg János az írások idejében való el rehaladott korából fakadnak.

■ **„ezt azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek”** Ez AORISZT AKTÍV KÖT MÓD. János egyértelm különbséget tesz a JELENID közt, egy folyamatos b nös életmód (vö. 3:6,9) és a különálló b nös cselekedetek között, amit bajlódó/harcoló és megkísértett keresztények követnek el. Egyensúlyt próbál állítani a két véglet között; (1) túl könnyen venni a b nt (vö. Róma 6:1; I. János 1:8-10; 3:6-9; 5:16); és (2) a keresztény kíméletlenség és merevség a személyes b nnel kapcsolatban. Ez a két véglet valószín leg a gnosztikus tanítás két különböz iskoláját tükrözi. Az egyik csoport szerint a megváltás az intellektuális dolog; nem számított, ki hogyan élt, hiszen a test gonosz. A gnosztikusok másik csoportja is úgy hitte, a test gonosz, és éppen ezért korlátozni kell vágyaiban.

■ **„ha pedig vétkezik valaki”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami

lehetséges cselekedetre utal. Még a keresztények is vétkeznek (vö. Róma 7).

■ **„van pártfogónk az Atyánál”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD, ami arra utal, hogy Jézus folyamatosan közbenjár értünk, mint a mi mennyei ügyvédünk (*paraklétos*). Ez egy bírósági kifejezés volt, amit a véd ügyvédre használtak, vagy valakire, aki "elhivatott, hogy segítsen" (*para* – mellett, *kaleó* – elhívni, hívni). János evangéliumában, a f els szobában történ beszélgetés alkalmával ezt a szót használja a Szentlélekre, aki a mi földi, bennünk lakozó közbenjárónk (vö. János 14:16,25; 15:26; 16:7). Viszont Jézusra használva itt jelenik meg egyedül ez a kifejezés (bár ezt sugallja a János 14:16; Zsid. 7:25; 9:24). Pál a Róma 8:34-ben ugyanezt a gondolatot használja Krisztus közbenjáró munkájával kapcsolatban. Ugyanebben a részben a Szent Lélek közbenjárásáról is beszél a Róma 8:26-ban. Van egy véd ügyvédünk a mennyben (Jézus) és egy bennünk lakozó véd ügyvéd (a Lélek), akiket a szeret Atya küldött el az nevében.

■ **„az igaz Jézus Krisztus”** Ezt a jellemzést Istenre az Atyára használja az 1:9. Az ÚSZ-i írók számos irodalmi technikát használnak, hogy Jézus Istenségét meger sítsék:

1. Isten címeit használják
2. Isten tetteit er sítik meg
3. nyelvtanilag párhuzamos kifejezéseket használnak mindkett jükre.

Krisztus b ntelenségér l (szentségér l, Istenhez való hasonlóságáról) beszél (vö. 3:5; II. Kor. 5:21; Zsid. 2:18; 4:15; 7:26, I. Péter 2:22). volt az Atya eszköze arra, hogy "igazságot" hozzon el az embereknek.

2:2
NASB, NKJV „mert engesztel áldozat a mi b neinkért”
NRSV „ az engesztel áldozat a mi b neinkért”
TEV „Krisztus maga az eszköze b neink bocsánatának”
NJB, RSV „ az áldozat a mi b neinkért való vezeklésért”

A *hilasmos* szót használták a Szeptuagintában a Szövetség Ládájának tetejére, amit úgy neveztek, hogy az irgalom trónusa, vagy az engesztelés helye. Jézus a mi vétkes helyünkre önmagát helyezte Isten el tt (vö. 4:10; Róma 3:25).

A görög-római világban ez a szó egy olyan jelentést hordozott, hogy egy elidegenedett istenséggel való kapcsolatot állítottak helyre egy bizonyos ár kifizetése által, viszont a Szeptuagintában nem ez az értelme a szó használatának (ne felejtsük el, hogy az ÚSZ-i írók [kivéve Lukácsot] héberül gondolkodtak, akik koiné görög nyelven írtak). A Szeptuagintában és a Zsid. 9:5-ben arra használták, hogy az "irgalom trónusát" lefordítsák vele, ami a Szövetség Ládájának teteje volt, ami a Szentek Szentjében helyezkedett el, azon a helyen, ahol az Engesztelés Napján a népért való engesztel /békéltet áldozatot bemutatták (vö. III. Mózes 16).

Ezt a kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az ne kicsinyítse le Isten ellenérzését a b nnel szemben, de meger sítse/biztosítsa az pozitív, megváltó hozzáállását a b nösökkel szemben. Err l egy jó értekezést találhatunk James Stewart: *A Man in Christ* (A Krisztusban Lév Ember) cím könyvében, annak 214–224. oldalán. Egy módja annak, hogy elérjük ezt a célt az, ha úgy fordítjuk ezt a szót, hogy az visszatükrözze Isten Krisztusban végzett munkáját; "kiengesztel áldozat", vagy "kiengesztel hatalommal bíró".

A modern angol fordítások eltérnek abban, hogy ezt az áldozati kifejezést hogyan kell érteni. A "kiengesztelés" kifejezés azt sugallja, hogy Jézus kiengesztelte Isten haragját (vö. Róma 1:18; 5:9; Ef. 5:6; Kol. 3:6). Isten szentségét az ember b nei megsértették. Jézus szolgálatával ezzel foglalkozott (vö. Róma 3:25; II. Kor. 5:21; Zsid. 2:17).

Néhány tudós (pl. C.H. Dodd) úgy érzi, hogy egy pogány (görög) fogalmat (egy istenség haragját lecsillapítani) nem szabadna YHWH-ra vonatkozni; éppen ezért szívesebben használják a "vezeklést, megb nh dést", amiben Jézus szolgálata az ember Isten el tt való b ntudatával (vö. Jn. 1:29; 3:16) foglalkozik, nem pedig Isten b n miatti haragjával. Mindazonáltal, mindkett biblikus.

■ **„a mi b neinkért; de nemcsak a mienkért, hanem az egész világ b néért is”** Ez korlátlan engesztelésre utal (vö. 4:14; János 1:29; 3:16,17; Róma 5:18; Tit. 2:11; Zsid. 2:11; 7:25). Jézus az egész világ b néért és b neiért halt meg (vö. I. Mózes 3:15). mindazonáltal az embereknek hitben, megtéréssel, eng edelmességgel és kitar tással kell v álaszolniuk, és folyamatosan ezekben kell járniuk!

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne mondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Miért használ János annyi igét az öt érzékkel kapcsolatban?
2. Sorold fel az áldozatra használt kifejezéseket a 7. és 9. versben.
3. Magyarázd meg az eretnektanokat, amik ellen János felveszi a harcot.
4. Hogyan viszonyul a 9. vers mind a gnosztikusokhoz, mind pedig a hív khöz?
5. Írd le és definiáld a "megvallás" szót.

I. JÁNOS 2:3-3:3

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Krisztus a Mi Pártfogónk	A Vele Való Kapcsolat Alapja	Engedelmesség	Krisztus a Mi Segít nk	A Fényben Járni
(1	:5-2:2)			(1:5-2:28)
2:1-6	Az Ismeretének Próbája	2:1-2	2:1-2	Második Feltétel: Megtartani a Parancsolatokat, F leg azt, Ami a Szeretetr l Szól
2:	3-11	2:3-6	2:3-6	2:3-11
Az Új Parancsolat		Az Egymás Iránt Való Szeretet	Az Új Parancsolat	
2:7-14		2:7-11	2:7-8	
	A Szellemi Állapot	Az Istennel Való Valódi Kapcsolat Krisztusban	2:9-11	Harmadik Feltétel: Elszakadás a Világtól
2:	12-14	2:12-14	2:12-13	2:12-17
	Ne Szeresd a Világot	A Világ Valódi Értékelése	2:14.	
2:15-17 2:	15-17	2:15-17	2:15-17	
Az Antikrisztus	Az Utolsó Óra Megtévesztése	Az Igaz Hitben Való H ség	Krisztus Ellensége	Negyedik Feltétel: Legyünk Éberek Az Antikrisztusok Mmiatt
2:18-25 2:	18-23	2:18-25	2:18-19	2:18-28
	2:		20-21	
	Maradjon Meg Benned az Igazság	2:	22-23	
2:	24-27		2:24-25	
2:26-27		2:26-27	2:26-27	
Isten Gyermekei	Az Isten Gyermekei			Isten Gyermekeiként Szeretni
(2:28-3:10)				
2:28-3:3 2:	28-3:3	2:28.	2:28-29	
				(2:29-4:6)
		2:29.		2:29-3:2

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉSA 2:3-3:3 VERSEKBE

A. Visszatér témái miatt nagyon nehéz az I. János vázlatos formába önteni. A legtöbb kommentátor azonban abban mindenesetre egyetért, hogy a 2. fejezet az 1. fejezet témáit folytatja, ezek pedig az Istennel való kapcsolat pozitív és negatív jellemz i.

B. Az 1. és 2. fejezetek között szerkezeti párhuzam húzódik. János az üzenetet a gnosztikus hamis tanokhoz viszonyuló kontraszttal tárja elénk.

1. <u>Fejezet</u>	<u>2. Fejezet</u>
1. Ha azt mondjuk … (6-7. vers)	1. Aki azt mondja … (4-5. vers)
2. Ha azt mondjuk … (8-9. vers)	2. Aki azt mondja … (6. vers)
3. Ha azt mondjuk … (10. vers)	3. Aki azt mondja … (8-11. vers)

C. Ez a szövegrész számos olyan próbát vagy bizonyítékot sorol fel, amik bemutatják a valóban megtért hív t (2:3-25)
1. Hajlandóság a b n megvallására (kezdetben és folyamatosan is) (1:5; 2:22)
2. Az engedelmesség az életstílusa (2:3-6)
3. A szeretet az életstílusa (2:7-11)
4. Gy zelem a gonosz felett (2:12-14)
5. Elhagyni a világot (2:15-17)
6. Kitartás/állhatatosság (2:19)
7. A helyes tanítás ismerete (2:20-24)

D. Speciális Teológiai Fogalmak (a 2:18-19-ben)
1. "az utolsó óra" (18. v.)
   a. Ez a kifejezés és ehhez hasonlóak, mint pl. "az utolsó napok" a Jézus betlehemi születését l a második eljöveteléig tartó id szakra vonatkozik. A királyság eljött, de még nem teljesedett ki egészen.
   b. Az ÓSZ-i emberek két korszakban hittek, a jelenlegi gonosz id kben és az igazságosság korában, amit az eljövend Lélek vezet be, ami még ezután fog bekövetkezni. Amit az ÓSZ nem fedett fel világosan, az a Messiás két eljövetele volt, el ször mint Megváltó, másodjára mint Végrehajtó. Ez a két korszak át fedi egymást.
   c. Ez az "óra" (*kairos*) metaforikus használata, ami nem meghatározott id szakot jelöl (vö. János 4:21,23; 5:25,28; 16:2).
2. "az antikrisztus" (18.v.)
   a. Csak János használja az "antikrisztus" kifejezést (vö. 2:18,22; 4:3; II. János 7). Figyeld meg, hogy a 2:18-ban mind EGYESSZÁMban, mind pedig TÖBBESSZÁMban megjelenik (vö. II. János 7).
      1) Más bibliai íróknál is találunk utalásokat ugyanarra a végid kbeli személyre: (1) Dániel – "Negyedik Vadállat" (vö. 7:7-8, 23-26; 9:24-27); (2) Jézus – "Pusztító Utálatosság" (vö. Márk 13; Máté 24); (3) János – "A tengerb l feljöv fenevad" (vö. Jel. 13); és (4) Pál – "A kárhozat fia" (vö. II. Thessz. 2).
      2) János továbbá megkülönbözteti az eszkatológiai személyt az újra és újra el forduló lélekt l, vagy hozzáállástól, ami a világban mindig is jelen van (vö. 2:18; 4:3; II. János 7; Márk 13:6,22; Máté 24:5,24).
      3) Az *anti* el ljárószó a görög nyelvben jelentheti azt, hogy (1) ellen, vagy (2) helyett. Ez legalább annyira jelent ségteljes, mint az, hogy 18. versben mind a TÖBBESSZÁMot mind az EGYESSZÁMot is használja. A történelem b velkedik az olyan személyekben, akik szembeszegültek Istennel és a Krisztusával (1. jelentés):
         a) IV Antiokhusz Epiphanész (a kicsi szarv a Dániel 8-ban, ill. 11:36-45)

b) Néró és Domitianus (istennek állították magukat, de messiásnak nem)
c) Ateista Kommunizmus
d) Világi Humanizmus

Másrészt ez azokra is jellemz , akik nincsenek Krisztus ellen, hanem Krisztusnak mondják magukat (2. jelentés)

a) hamis tanítók a Márk 13:6,22; és Máté 24:5,24-ben
b) mai szektavezet k
c) az Antikrisztus (Dániel 7:8; 9:23-26, 24-27; II. Tessz. 2:3; Jel. 13)

2) A keresztények minden korban meg fogják tapasztalni, hogy lesznek hamis tanítók, akik elutasítják Krisztust, és hamis Messiások, akik Krisztusnak vallják magukat. Azonban lesz egy nap, az utolsó nap, mikor a gonosz egy különleges testet öltött megszemélyesülése mind kett t vallani fogja magáról!

2. "bennetek lakozik" (19,24,27,28. versek)
   a. A legtöbb modern/mai evangéliumi keresztény hangsúlyt fektet a Krisztus melletti személyes döntésre, és ez minden bizonnyal igaz. Mindemellett a Biblia hangsúlya <u>nem</u> a döntéseken, hanem a tanítványságon van (vö. Máté 28:19-20).
   b. A hív biztonságának tantétele elválaszthatatlanul kell, hogy kapcsolódjon a kitartás/állhatatosság tanához. Lásd Különleges Téma a János 8:31-ben. Ez nem egy vagy/vagy lehet ség, hanem egy olyan bibliai valóság amiben mindkett jelen van. A valóságban a "benne lakozás" egy bibliai figyelmeztetés!
   c. Más igehelyek még a lakozásról: Máté 10:22; 13:1-9; 18-23; Márk 13:13; János 8:31; 15:1-27; I. Kor. 15:2; Gal. 6:1; Jel. 2:2,7,11,17,26; 3:5,12,21; 21:7. Lásd Különleges Téma: "benne lakozás" a 2:10-nél.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 2:3-6
[3]És abból tudjuk meg, hogy ismerjük t, ha megtartjuk az parancsolatait. [4]Aki azt mondja: ismerem t, de nem tartja meg parancsolatait, az hazug, és abban nincs meg az igazság, [5]aki pedig megtartja az igéjét, abban igazán teljessé lett az Isten szeretete. Ebb l tudjuk meg, hogy benne vagyunk. [6]Aki azt mondja, hogy benne van, annak magának is úgy kell élnie, ahogyan élt.

2:3 „abból tudjuk meg, hogy ismerjük t" Szó szerint ez azt jelenti, hogy: "tudjuk, hogy megismertük t". Ez egy JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD, amit BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD követ, ami kihangsúlyozza, hogy ezek a meg sebesített gyülekezetek teljesen biztosak lehetnek megváltásuk fel l a gnosztikus hamis tanítások fényében. Az "ismerni" szó itt a héber jelentésével használatos, ami egy személyes kapcsolatra utal (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5), és a görög értelmével, a mi valakir l, vagy valamir l szóló tényeket jelent. Az evangélium az egy személy, és az igazságok rendszere. A hangsúly ebben a kifejezésben a következ kön van: (1) ismerhetjük Istent; (2) tudhatjuk, hogy mit szeretne az életünkre vonatkozólag; és (3) <u>tudhatjuk</u>, hogy mi <u>ismerjük</u>! (vö. 5:13). Az Istennel való kapcsolatunk egyik bizonyítéka a motivációnkban és cselekedeteinkben nyilvánul meg (vö. Máté 7; Jakab, I. Péter). Ez az I. János visszatér témája (vö. 2:3,5; 3:24; 4:13; 5:2,13).

János írásai két görög szót találhatunk a "tudni/ismerni" szóra (*ginósko* és *oida*), gyakran (az I. János 5 fejezetében összesen 27-szer) és szinonimaként. Úgy t nik, hogy a koiné görögben nincs igazán észrevehet szemantikai különbség ezek között a kifejezések között. Stilisztikailag választja ki az író a használandó kifejezést. Az is érdekes, hogy János nem használja a fokozottabb kifejezést, az *epiginosko*-t.

János egyrészt azért ír, hogy bátorítsa a hív ket, másrészt, hogy cáfolja az eretnektanokat. A János evangéliuma és az I. János többször használja a "tudni/ismerni" szó különböz formáit, mint

az Ú SZ bá rmelyik má sik könyve. Az I. J ános az evangélium ismeretén a lapuló bizonyosság, valamint az ahhoz hozzáillesztett é letstílusszer szeretet és eng edelmesség kstraightény ve (vö. Jakab Levele).

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetet jelent.

■ **„megtartjuk az parancsolatait”** Figyeld meg a f eltétel elemé t (JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD). Az új szövetség feltétel nélküli, ami Isten ajánlatát illeti, de feltételhez kötött, ami az embert és az megtér /megbánó hitét és engedelmes válaszreakcióját i lleti (vö. 2:3-5; 3:22 ,24; 5:2,3; János 8:51-52; 14:15,21,23; 15:10; 12:17; 14:12). Az e gyik bizonyítéka annak, hogy valaki valóban m egtért, az az, hog y e ngedelmeskedik a Világosságnak (mi nd J ézusnak, mind az evangéliumnak, vö. Lukács 6:46). Már az ÓSZ-ben is az engedelmesség jobb volt az áldozatnál (vö. I. Sám. 15:22; Jer. 7:22-23).

2:4 „Aki azt mondja” Ez a szövegi megjelölése János támadó beszéd alakjának.

■ **„ismerem t”** Ez eg yike a hamis tanítók ál lításainak (v ö. 1:6 ,8,10; 2:4 ,6,9). Ez egy támadó beszéd ("aki azt mond ja …") hasonló a Malakiáshoz, a Római lev élhez és a Jakab lev eléhez. A hamis tanítók állították, h ogy i smerik I stent (BEFEJEZETT I GEID), de me gpróbálták a megváltást elválasztani az élets tílusbeli erköl csösségt l. Azt állították, fels bbrend tudással rendelkeznek Istenr l, de életstílusuk felfedte valódi indítékaikat.

■ **„de nem tartja meg parancsolatait”** Ez JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami szokásszer életstílusbeli cselekedetekr l beszél. Az életünk felfedi szellemi orientáltságunkat vö. Máté 7) . A 4. vers n egatív módon f ejezi ki az igazságot, m íg az 5. vers ugyanezt az igazságot pozitívan fejezi ki.

■ **„az hazug”** Nincs annál rosszabb, mint a saját akartból fakadó becsapás! Az engedelmesség a valódi megtérés bizonyítéka. Gyümölcseir l ismeritek meg ket (vö. Máté 7).

János számos vallási réteget nevezett hazugnak (tanítókat, prédikátorokat) vö. 1:6,10; 2:4,20; 4:20)

2:5 „aki pedig megtartja az igéjét” Ez J ELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD, sz okásszer életstílusbeli cs elekedetekr l beszél. A *Handbook on The Letters of John* (János L eveleinek Kézikönyve) cím könyv szerz i (Haas, Jonge és Swellengrebel) érdekes megjegyzést tesz err l a görög szerkezetr l: "a vonatkozó névmás a görög "*an*" vagy "*ean*" szócskával és a következ igével, ami KÖT MÓDBAN van, a következ helyeken t nik fel: 3:17,22; 4:15; 5:15; III. János 5. Úgy t nik, hogy általában el forduló körülményeket fejez ki" (40. oldal). Az engedelmesség életbevágó aspektusa a szövetségi h itnek. Ez az I . J ános és a J akab l evelének központi üz enete. S enki ne m mondhatja, hog y i smeri Istent, mi közben elutasítja az él Ig ét, és az írott Igét, azáltal, hog y életstílusszer en vétkezik!

■ **„abban igazán teljessé lett az Isten szeretete”** Ez BE FEJEZETT PASSZÍV KIJELENT MÓD, a mi b efejezett cselekedetr l s zól (vö. 4 :12,17,18). Nyelvtani értelemben, bizonytalan az, hogy a BIRTOKOSESET (1) Isten irántunk való szeretetér l, (2) a mi I sten iránti szeretetünkr l, v agy (3) á ltalában Istennek a sz ívünkben lév szeretetér l b eszél-e. A "teljes/tökéletes" szó (*telos*, vö. 4:12,17,18) azt jelenti érett, befejezett, vagy teljesen felkészített egy bizonyos feladat elvégzésére, nem pedig azt, hogy b n nélküli (vö. 1:8,10).

■ **„Ebb l tudjuk meg, hogy benne vagyunk.”** Itt a hangsúly megint csak a hí v k képességén van, misz erint az Is tennel való k apcsolatukban bizonyosak l ehetnek. Az a fogalom, hogy m i benne vagyunk (benne lakozás, vö. 6. vers) János írásainak visszatér témája (vö. János 14:20,23;

15:4-10; 17:21,23,26; I. János 2:24-28; 3:6,24; 4:13,16).

2:6 „ benne van (lakozik)" Lásd a Különleges Témát a 2:10-ben. Az ÚSZ azt is állítja, hogy az Atya bennünk lakozik (vö. I. János 5:20), és, hogy az Atya és a Fiú is bennünk lakozik (vö. János 14:23 és 17:21) . F igyeld meg , hogy még abban a mellékmondatban is, ami k ihangsúlyozza a bizonyosságot, szükség van és utalva figyelmeztet, az "illene/kellene" szóra (vö. 2:6; JELENIDEJ F NÉVI IGENÉV, "Benne lakozik").

■ **„annak magának is úgy kell élnie, ahogyan élt"** Ez egy újabb kihangsúlyozása annak, hogy az "ig az hit" az életstílusbeli hit . A hit n em csak eg y döntés, hanem egy f olyamatos személyes kapcsolat Jézussal, ami természetes módon a mindennapi krisztusi életvitelben jelenik meg. Az örök élet megfigyelhet jellemvonásokkal rendelkezik! Ez párhuzamos az 1:7-tel. A kereszténység célja nem csak a menny, mikor meghalunk, hanem Krisztushoz való hasonlóság most! Azért váltattunk meg, hogy szolgáljunk. Nekünk is küldetésünk van, mint ahogyan Neki is küldetése volt. Ahogyan letette életét másokért, nekünk is szolgaként kell magunkat látni (vö. I. János 3:16).

Az NÉVMÁSOK nem világosak arra nézve, hogy Isten, az Atyára, vagy Isten a Fiúra utalnak. A 6. ve rsben a s zövegösszefüggés ''a F iú"-t igényli (úgy, mi nt a 3:2,5,7,16; 4:17). Mindazonáltal János sz ámára képl ékeny a H árom-Egy I sten meg váltó és megszentel cselekedetei közötti különbség.

SZÖVEG: 2:7-11
[7]Szeretteim, nem új parancsolatot írok nektek, hanem egy régi parancsolatot, amely kezdett l fogva megvan nálatok: ez a régi parancsolat az az ige, amelyet hallottatok. [8]Viszont új parancsolatot írok nektek: azt, ami igaz benne és tibennetek, hogy múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság. [9]Aki azt mondja, hogy a világosságban van, de gy löli a testvérét, az még mindig a sötétségben van. [10]Aki szereti a testvérét, az a világosságban van, és nincs benne semmi megbotránkoztató; [11]aki pedig gy löli a testvérét, az a sötétségben van, és a sötétségben jár, és nem tudja, hova megy, mert a sötétség megvakította a szemét.

2:7 „szeretteim" János gyakran szólítja meg olvasóit gyengéd szavakkal (vö. 2:1). Ezt a kifejezést általában az Atya használta Jézusra utalva a megkeresztelése (vö. Máté 2:17) és az átváltozása (vö. Máté 17:5) alkalmával. Megismétl dik még a kö vetkez helyeken: 3:2,21; 4:1,7,11 és a III. János 1,2,5,11-ben). A Textus Receptus "testvérek"-et ír, de az I. Jánosban ez csak a 3:13-ban fordul el . A "szeretteim"-et a négy legrégibb unciális görög kézirat is támogatja (א, A, B és C).

■ **„nem új parancsolatot írok nektek, hanem egy régi parancsolatot"** Ez j ellemz János irásaira (v ö. J ános 13:3 4; 15:12 ,17). A parancsolat id tekintetében nem v olt ú j, de min ségére nézve új volt. A hív knek meg lett parancsolva, hogy úgy szeressenek, ahogy Jézus szerette ket (vö. János 13:34).

■ **„régi parancsolatot"** A 2:3-ban a "p arancsolat" s zó TÖBBESSZÁMban v an, itt viszont EGYESSZÁMú. Ez arra enged következtetni, hogy a szeretet minden más parancsolatot betölt (vö. Gal. 5:22; I. Kor. 13:13). A szeretet az evangélium megbízása.

■ **„amely kezdett l fogva megvan nálatok"** Ez BEF EJEZETLEN AKTÍV KIJELENT MÓD, ami a hallgatóság az evangéliummal való els találkozására utal (vö. 24. vers; 3:11; II. János 5-6).

■ **„hallottatok"** A Textus Receptus hozzáilleszti azt a k ifejezést, hogy "kezdett l fogva" (a vers korábbi részében használva).

2:8 „ami igaz benne" Ennek a NÉVMÁSNAK a neme a 7. versbeni N NEM-b l megváltozik, ami illik a "parancsolatra", S EMLEGESNEMRE, ami az egész ev angéliumra céloz. Hasonl ó

NÉVMÁS változás fordul el az Ef. 2:8-9-ben.

■ **„múlik a sötétség”** Ez JELEN IDEJ KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE (A. T. Robertson *Word Pictures of the New Testament* (Szóképek az Újszövetségben) cím könyvének 212. oldala szerint). Azok sz ámára, a kik Iste nt K risztusban ismerik, az új kor k ezd k ivilágosodni/derengeni, és folyamatosan felviláglik szívükben és elméjükben (azaz felismert eszkatalógia).

■ **„már fénylik az igazi világosság”** Jézus a világ világossága (vö. János 1:4-5,9), ami egy bibliai metafora az igazságra, kijelentésre és morális tisztaságra. Lásd az 1:5 és az 1:7 jegyzetét.

2:9 „de gy löli a testvérét” Ez JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami állandósult, folyamatos hozzáállásról beszél. A gy lölet a sötétség bizonyítéka (vö. Máté 5:21-26).

2:10 „Aki szereti a testvérét, az a világosságban van” Ebben a szövegeben a JELENIDEJ IGÉK d ominálnak. A hí v ü dvösségének és az i gazsággal é s a vi lágossággal való s zemélyes kapcsolatának és a nnak i smeretének a sz eretet a z e gyik b izonyítéka. Ez az új, mé gis r égi parancsolat (vö. 3:11,24; 4:7,11,21).

KÜLÖNLEGES TÉMA: "BENNE LAKOZÁS, BENNE MARADÁS" JÁNOS IRÁSAIBAN

János evangéliuma e gy különl eges k apcsolatot ír l e Ist en az Atya és Jéz us a F iú köz ött. Alávetettségen és egyenl ségen alapuló kölcsönös bens ségesség. Végig az evangéliumban Jézus azt szólja, a mit a z Atyától hall és azt c selekszi, ami t lát, hogy az Atya cselekszik. J ézus nem magától cselekszik, hanem az Atya akarata szerint.

Ez a bens séges kapcsolat és szolga lét példát szolgáltat arra, hogy Jézus és a követ i között milyen legyen a kapcsolat. Ez az intim kapcsolat nem az egyéni elmélyülésr l szólt (mint a keleti misztikában), han em etikai, morális é letstílusbeli v ersengésr l. A közösség (1) kognitív/megismerésen alapuló (az evangélium vi lágnézete, mint I sten S zava); (2) ka pcsolati (Jézus Is ten m egígért Messiása v olt, akiben bízn i k ellett és r átámaszkodni); és (3) e tikus (az jelleme megismétl dik, reprodukálódik az istenfél hív kben).

Jézus az ideális ember, az ig az i zraelita, az emberiség mérc éje. Azt jelenti ki /fedi fel, am it Ádámnak k ellett volna, a mit meg tehetett v olna (emberi szemszögb l szólva). Jézus az al apvet "Isten k épmás". H elyreállítja az e mberiségben a bukott képmást azáltal, hogy (1) felfedi Ist ent; (2) me ghal értünk/helyettünk (helyettesít áldozat); és (3) az emberek elé követend példát ad. A "benne lakozás/benne maradás" kifejezés (*menó* a Krisztushoz való hasonlóság célját mutatja meg (vö. Róma 8:29), és a bukás helyreállítását (vö. I. Mózes 3).

Isten és az alapvet teremtésének, az emberiségnek a köz össég céljából tör tén eme újraegyesülése az, am it Pál az általa használt "Krisztusban" kifejezés, é s a J ános által használt "benne lakozni" kifejezés jelent.

Figyeld meg János szóhasználatát:

1. Lakozás/megmaradás az Atya és a Fiú között
   a. Az Atya Fiúban (János 10:38; 14:10,11,20; 17:21,23)
   b. A Fiú az Atyában (János 10:38; 14:10,11,20; 17:21)
2. Lakozás/megmaradás az istenség és a hív k között
   a. az Atya a hív kben (János 14:20,23; I. János 3:24; 4:12-13,15)
   b. a hív az Atyában (János 14:20,23; 17:21; I. János 2:24,27; 4:13,16)
   c. a Fiú a hív ben (János 6:56; 14:20,23; 15:4,5; 17:21,23)
   d. a hív a Fiúban (János 6:56; 14:20,23; 15:4,5,7; I. János 2:6,24,27,28)
3. Más fogalmai/aspektusai a lakozásnak/megmaradásnak (pozitív értelemben)
   a. Isten igéje/szava
      1) negatívan (János 5:38; 8:37; I. János 1:10; II. János 9)

2) pozitívan (János 8:31; 15:2; I. János 2:14,24; II. János 9)
b. Isten szeretete (János 15:9-10; 17:26; I. János 3:17; 4:16)
c. Isten Lelke
1) a Fiún (János 1:32)
2) a hív ben (János 14:17)
d. az engedelmesség a benne megmaradás (János 15:10; I. János 3:24)
e. a szeretet a világosságban való megmaradás (I. János 2:10)
f. Isten akaratának cselekvése a benne megmaradás (I. János 2:17)
g. a kenet megmarad bennünk (I. János 2:27)
h. az igazság megmarad bennünk (II. János 2)
i. a Fiú megmarad (János 8:35; 12:34)
4. Más fogalmai/aspektusai a lakozásnak/megmaradásnak (negatív értelemben)
a. Isten haragja megmarad (János 3:36)
b. sötétségben maradni (János 12:46)
c. kivetik … elégetik (nem marad meg benne) (János 15:6)
d. b nt követni (nem lenni benne) (I. János 3:6)
e. nem szeretni (nem lenni benne) (I. János 3:14)
f. egy gyilkos sem (nincs örök élete) (I. János 3:15)
g. a halálban (I. János 3:14)



NASB, NKJV „és nincs benne semmi megbotránkoztató”
NRSV „az ilyen emberben nincs semmi ok a megbotránkozásra”
TEV „nincs bennünk semmi, ami miatt más vétkezni akarna”
NJB „nincs benne semmi, amit l elmaradna”

Ennek a versnek két lehetséges fordítása van: (1) az a hív , aki szeretetben jár, nem fog személyesen elbukni (vö. 11. vers) és (2) az a hív , aki szeretetben jár, nem fogja más bukását okozni/el idézni (vö. Máté 18:6; Róma 14:13; I. Kor. 8:13). Mindkett igaz! Az evangélium a hív és mások javára is szolgál (más hív k és az elveszettek is).

Az ÓSZ-ben a botránkozás a hit ellentéte (biztosan áll, szilárdan áll). Isten akarata vagy parancsolatait világos ösvényként vagy útként illusztrálták. Így lehet a "járás" az életstílust jelent metafora.

2:11 „aki pedig gy löli a testvérét, az a sötétségben van, és a sötétségben jár” Ez egy JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (gy löli), amit JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD követ (jár). A gy lölet a hitetlenség jele (vö. 3:15; 4:20). Világosság és sötétség, szeretet és gy lölet nem létezhet egyszerre egy személyben. Ez tipikus János fekete-fehér kijelentéseire. az ideálisat fejezi ki! Mindazonáltal a hív k gyakran küszködnek el ítélettel, szeretetlenséggel és a hanyagsággal! Az evangélium azonnali és folyamatos változást is hoz.

 **„a sötétség megvakította a szemét”** Ez vagy a hív k megmaradó b nös természetére utal (vö. II. Péter 1:5-9), vagy a Sátán tetteire (vö. II. Kor. 4:4). Az emberiségnek három ellensége van: (1) a bukott világrendszer; (2) egy személyes angyali kísért , a Sátán; és (3) a saját bukott, ádámi természetünk (vö. Ef. 2:2-3,16).

SZÖVEG: 2:12-14
[12]Írok nektek, gyermekek, mert megbocsáttattak b neitek az nevéért. [13]Írok nektek, apák, mert ismeritek azt, aki kezdett l fogva van. Írok nektek, ifjak, mert legy ztétek a gonoszt. [14]Írtam nektek, gyermekek, mert ismeritek az Atyát. Írtam nektek, apák, mert ismeritek azt, aki kezdett l fogva van. Írtam nektek, ifjak, mert er sek vagytok, és Isten igéje

lakik bennetek, azért legy ztétek a gonoszt.

2:12-14 Ezekben a versekben az összes ige (kivéve az "írok") BEFEJEZETT IGEID , ami olyan múltbeli cselekedetr l beszél, a minek eredménye egy folyamatos/folytatódó (jelenlegi) állapot. Ahogyan az el z szövegrész a hamis tanítóknak szólt, ez a rész a hív t szólítja meg. Három különböz megszólítást találunk a hív kre nézve: "kis gyermekek", "atyák" és "fiatalok/ifjak". Ez a szövegrész nem illik olyan simán bele abba a szövegkörnyezetbe, ami a bizonyosság életmódban megjelen bizonyítékairól szólt. Lehetséges, hogy nem három embercsoportról van itt szó, hanem egy olyan irodalmi eszköz ez, ami az összes keresztény megállapodott helyzetét írja le.

Négy dolgot sorol fel, amit a keresztények tudnak:

1. hogy vétkeik megbocsáttattak, 12. v.;
2. hogy Krisztuson keresztül legy zték a gonoszt, 13. v.;
3. hogy "tudják", közösségük van mind az Atyával (14. v.), mind a Fiúval (13-14. v.); és,
4. hogy er sek Isten Igéjében (15. v.).

Nyelvtanilag ezt a felsorolást az (1) "írok nektek" kifejezés, és (2) a h at *hoti* (me rt) MELLÉKMONDAT fejezi ki.

■ **„mert megbocsáttattak b neitek az nevéért”** Jézus szolgálata az emberiség egyetlen reménye a b nök bocsánatára (BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENT MÓD). A zsidó értelmezés szerint a név egyenl a jellemvonásokkal és a személyiséggel (vö. 3:23; III. János 7; Róm. 10:9-13; Fil. 2:6-11).

2:13 „azt, aki kezdett l fogva van” Az I. Jánosban található NÉ VMÁSok e lég kétértelm ek/homályosak, és Istenre, az Atyára, ill. Istenre, a Fiúra egyaránt utalhatnak. Ebben a szövegkörnyezetben ez itt Jézusra utal. Ez az mindenek el tt való létezésére vonatkozó kijelentés, és mint ilyen, isteni voltára vonatkozó kijelentés (vö. János 1:1,15; 3:13; 8:48-59; 17:5,24; II. Kor. 8:9; Fil. 2:6-7; Kol. 1:17).

■ **„legy ztétek”** Ez egy visszatér ígéret és figyelmeztetés az I. Jánosban (vö. 2:14; 4:4; 5:4-5; 18-19). BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD-ban fejezi ezt ki, ami a folyamat betet zésér l szól. János itt megint fekete-fehér kifejezésekben fogalmaz (ez a fel ismert esz katalógiai gy zelem annyira emlékeztet a János evangéliumára). A hív k gy ztesek, még is küzdenek még a b nnel, kísértéssel és az üldöztetésekkel Isten királyságának a "már, de még nem" feszültsége miatt.

■ **„a gonoszt”** Ez utalás a Sátánra, akit a 14. versben is mét megemlít. A 13. és 14. versek párhuzamosak egymással.

■ **„mert ismeritek az Atyát”** Az "ismerni" bibliai fogalma magába foglalja a héber értelmezést, ami egy bens séges, személyes kapcsolatot jelent (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5), és a görög fogalmát, is, ami a "tények valamir l/valakir l". Az evangélium egyrészt egy személy (Jézus), akit be kell fogadni, másrészt egy üzenet (tantétel/doktrina), amit el kell fogadni, az alapján cselekedni, és az életet ehhez mérten élni.

2:14 „er sek vagytok” Figyeld meg, hogy az erejük a bennük lakozó Igén alapszik. Ez hasonló Pál figyelmeztetéseire, amik az Efezus 6:10-18-ban vannak A bennünk lakozó Ige az evangélium. Mind elvi, mind személyes, Isten kezdeményezi és az egyén fogadja be, döntés és tanítványság, igazság és megbízhatóság is egyszerre.

■ **„Isten igéje lakik bennetek”** Ez személyesíti meg az Isten Igéjének fogalmát (az evangélium, vö. 24. vers). Ez utalás a János 15-re. A János 5:38 és 8:37-ben negatív értelemben jelenik meg.

■ **„legy ztétek a gonoszt”** Ez kihangsúlyozza az igaz szentek kitartását. Megtalálható még a

17,19,24,27,28. versekben, az 5:18 és a II. János 9-ben. A hív biztonságának tantétele egyensúlyban kell hogy legyen azzal az igazsággal, hogy akik valóban megváltattak, kitartanak a végs kig (vö. Jel. 2:7,11,17,26; 3:5,12,21). Lásd Különleges Téma: a Kitartás SZükségessége a János 8:21-ben. Ez nem a jelenben való b ntelenséget jelentené, bár Krisztusban ez lehetséges (vö. Róma 6).

SZÖVEG: 2:15-17
15Ne szeressétek a világot, se azt, ami a világban van. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete. 16Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szem kívánsága, és az élettel való kérkedés, nem az Atyától, hanem a világtól van. 17A világ pedig elmúlik, és annak kívánsága is; de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.

2:15 „Ne szeressétek" Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, TAGADÓSZÓCSKÁVAL, ami azt jelenti, hogy abbahagyni egy cselekedetet, ami már folyamatban van. A világ szeretete jellemezte a gnosztikusok egyik csoportját.

■ **„a világ"** Ez a kifejezés két különböz értelemben szerepel az ÚSZ-ben: (1) a fizikai bolygó és/vagy a teremtett univerzum (vö. János 3:16; 16:33; I. János 4:14) és (2) az emberi társadalom, ami Istent l függetlenül szervez dik és m ködik (vö. I. János 2:15-17; 3:1,13; 4:45; 5:4-5,19). Az els a kezdeti fizikai teremtésre utal (vö. I. Mózes 1-2) a második pedig a bukott teremtésre (vö. I. Mózes 3).

KÜLÖNLEGES TÉMA: EMBERI KORMÁNYZAT

I. BEVEZETÉS
  A. Definíció – A Kormányzat az, amikor az emberiség saját magát szervezi meg arra, hogy biztosítsa és biztonságba helyezze az ismert fizikai szükségeket.
  B. Cél – Isten akarata az volt, hogy a szervezett rend jobb, mint az anarchia.
    1. A Mózesi törvényhozás, különösen is a Tízparancsolat, Isten akarata az emberiség számára a társadalmon belül. Egyensúlyba hozza az Istentiszteletet és az életet.
    2. Az Írásokban a kormányzat egyetlen formája vagy szerkezete sem lett ajánlva, bár az si Izrael theokráciája az, amit a menny elvárna. A demokrácia sem pedig a kapitalizmus nem egy Bibliai Igazság. A keresztényeknek helyesen kell cselekedniük bármilyen kormányzati rendszerben is találják magukat. A keresztények célja az evangelizáció és a szolgálat, nem pedig a forradalom.
  C. Az emberi kormányzat eredete
    1. A Római Katolicizmus azt bizonygatta, hogy az emberi kormányzat egy velünk született szükség, ami már a b nbeesés el tt is ott volt. Úgy t nik, hogy Arisztotelész egyet értett ezzel az el feltétellel. Azt mondta, hogy "az ember egy politikai állat", ez alatt azt értette, hogy a kormányzat "a jó élet el mozdításáért létezik".
    2. A Protestantizmus, f leg Luther Márton , azt bizonygatta, hogy az emberi kormányzat a bukás velejárója. Úgy hívja, hogy "az Isten Királyságának bal keze". Azt mondta, hogy "Isten úgy kontrollálja a rossz embereket, hogy rossz embereket helyez vezet szerepbe."
    3. Karl Marx azt bizonygatta, hogy a kormányzat az az eszköz, ami által egy pár az elitbe tartozó ember a tömegeket az irányítása alatt tarthatja. Számára a kormányzat és a vallás hasonló szerepet játszott.

II. BIBLIAI ANYAG
  A. Ószövetség

1. Izrael a minta, ami a mennyben is fel lesz használva. Az si Izraelben YHWH volt a K irály. A Th eokrácia az a ki fejezés, amit arra h asználnak, hog y leírják Isten közvetlen uralkodását (vö. I. Sám. 8:4-9).
2. Isten szuverenitása az emberi kormányzatban tisztán látható a következ kben:
   a. Jeremiás 27:6; Ezsdrás 1:1
   b. II. Krónikák 36:22
   c. Ézsaiás 44:28
   d. Dániel 2:21
   e. Dániel 2:44
   f. Dániel 4:17,25
   g. Dániel 5:28
3. Isten e mbereinek alázatosnak és tiszteletteljesnek kell le nnie még a m egszálló é s elfoglaló kormányzatokkal is:
   a. Dániel 1-4, Nebukadneccar
   b. Dániel 5, Bélsaccar
   c. Dániel 6, Dárius
   d. Ezsdrás és Nehémiás
4. Isten embereinek imádkozniuk kell a polgári hatalmakért:
   a. Jeremiás 28:7
   b. Mishnah, Avot. 3:2

B. Újszövetség
1. Jézus is tiszteletet mutatott az emberi kormányzatokkal szemben
   a. Máté 17:24-27; kifizette a Templom adót
   b. Máté 22 :15-22; támogatta a Római a dó f izetésének helyénvalóságát, ezzel pedig a Római polgári hatalmat
   c. János 19:11; Isten adja a polgári hatóságokat
2. Pál szavai az emberi kormányzattal kapcsolatban
   a. Róma 13:1-7; a hív knek alá k ell v etni magukat a polgári h atóságoknak és imádkozniuk kell értük
   b. I. Timóteus 2:1-3; a hív knek imádkozniuk kell a polgári hatóságokért
   c. Titusz 3:1; a hív knek alá kell vetniük magukat a polgári hatóságoknak
3. Péter szavai az emberi kormányzattal kapcsolatban
   a. Apcsel 4: 1-31; 5:29; Péter és János a Sz anhedrin el tt (ez polg ári engedetlenséget mutat)
   b. I. Péter 2:13-17; a hív knek alá kell vetniük magukat a polgári hatóságoknak
4. János szavai az emberi kormányzattal kapcsolatban
   a. Jelenések 17; a babiloni parázna az emb eri kormányzatot k épviseli, aki szemben áll Istennel

III. ÖSSZEGZÉS

A. Az emberi korm ányzatot Isten rendelte el. Ez n em a "K irályok i steni j ogát" jelenti, hanem a kormányzat isteni helyét. Egyik formája sem jobban ajánlott, mint a másik.
B. Vallási kötelezettsége a hív knek az, hogy engedelmeskedjenek a polgári hatalmaknak megfelel tiszteletteljes hozzáállással.
C. A hív k számára helyénvaló az emberi kormányzat támogatása az adók megfizetésével és imádsággal.
D. Az emberi kormányzat a rend érdekében van. k Isten szolgái ebb l a célból.
E. Az e mberi kormány zat nem teljhatalmú. Korlátozva v an h atalmában. A hí v knek a lelkiismeretük szerint kell cselekedniük a kormányzat elutasításában akkor, amikor az túllépi az Isten által megszabott korlátait. Ahogy Szent Ágoston írja a T*he City of God* (Isten Városa) c ím m vében, mi két bi rodalom állampolgárai vagyunk, egy

ideiglenesé és e gy örökké valóé. Mind k ett ben v annak köt elességeink, de Isten Királysága a v égs /kizárólagos! S zemélyes és közösségi m egközelítése i s v an az Istennek való felel sségünknek.

F. Arra kel lene bát orítanunk a hív ket eg y demokrati kus rendsz erben, hogy aktí van vegyenek r észt a kor mányzás foly amatában, és amikor csak l ehetséges v igyék keresztül az Írások tanításait betöltve azokat.

G. A t ársadalmi vá ltozást sze mélyes m egtérésnek/átváltozásnak ke ll megel znie. A kormányzatban ni ncsen semmilyen v alódi e szkatalogikus remény. Mi nden emberi kormányzat, bár Is ten ak aratából l éteznek é s ha sználja i s a zokat, cs ak b nös kifejez dése az emberi szervezetnek Istent l való függetlenségére.

A Jánosi szóhasználatban ezt a "világ"-ként fejezi ki.

■ **„se azt, ami a világban van"** Úgy t nik, h ogy ez a z anyagi t árgyak s zeretetére ut al (16. v.), vagy azokra a dolg okra, amiket a v ilág kínál: hatalom, pr esztízs, befolyás, s tb. (vö. Róma 12:2 ; Jakab 1:27). Ez a bukott v ilágrendszer megkísérli az em beriség s zükségeit be tölteni, I stent l elválasztva. Oly an mód on épít i fel az életet, h ogy úgy t nik mi ntha az ember független lenne. Intézmények, amikért mindannyian há lásak vagyunk, bálv ányimádókká v álhatnak, mikor megengedik az Istent l való függetlenedést. Néhány példa: (1) emberi kormányzati rendszerek; (2) emberi oktatási rendszerek; (3) emberi gazdasági rendszerek; (4) egészségügyi rendszerek, stb. …

Ahogy a z Szent Ágoston m ondta, "az e mberben v an egy Iste n-alakú r" ebben az életben. Megpróbáljuk ezt a z rt f öldi dolgokkal betömködni, de c sak Benne találhatunk békét é s beteljesülést! A függetlenség Éden átka!

■ **„Ha"** Ez HARM ADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami l ehetséges cs elekedetet je lent. Amit szeretünk, az annak a bizonyítéka, hogy kihez tartozunk … Istenhez, vagy Sátánhoz.

2:16 „a test kívánsága" Ez a bukott emberiség önz hozzáállására utal (vö. Gal. 5:16-21; Ef. 2:3; I. Péter 2:11).

■ **„a szem kívánsága"** A zs idók felismerték, hogy a sz em a l élek abl aka. A b n a g ondolati világnál kezd dik, és cselekedetekbe torkollik.

■ **„és az élettel való kérkedés"** Ez az Istent l távol való emberi büs zkeségre utal (a zaz, a z ember a sa ját er forrásaiban b ízik). A *Jerome Bible Commentary* (Je rome B iblia K ommentár) m ásodik kiadásában Raymond Br own, a hí rneves k atolikus tudós, aki a jánosi í rásokat tanulmányozza, e zt mondja a kifejezésr l:

"Mindazonáltal a Jak ab 4:16-ban is található *alazoneia* kifejezésnek a ktívabb j elentése van, mint csak pusz ta büszkeség: Arroganciát, felf uvalkodottságot és az ön elégültség elégs égességét jelenti". (408.o.)

A g örög kifejezés az " élet"-re a *bios*, ami a föld i, fizikai, átmeneti életre utal , a mit e zen a bolygón töltünk (amit az e mberiség az állatokk al é s növényekkel osz t meg, vö. 3:17). Ez ek a jellemz k a gnosztikus hamis tanítók mindkét csoportját jól körülírják, és nem javítják meg a bukott emberiséget. De legyünk szinték, sajnos ezek az éretlen keresztényeket is jellemzik.

■ **„nem az Atyától, hanem a világtól van"** Két oka van annak, hogy a keresztényeknek miért nem szabad a v ilágot szeretniük: (1) a z a sz eretet n em az Atyától v an (vö. 16. vers), és (2) a v ilág elmúlik (vö. 17. vers).

2:17 „A világ pedig elmúlik" Ez JE LENIDEJ KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE (vö. 2:8). Ez a zsidó két korszakhoz kapcsolódik. Az új és beteljesített kor most következik; a b n és a lázadás régi

korszaka elmúlóban van (vö. Róma 8:18-25).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A JELEN KORSZAK ÉS AZ ELJÖVEND KORSZAK

Az ÓSZ-i próf éták úgy tekintettek a jöv re, mint a jelen meghosszabbítására. Számukra a jöv a földrajzi Izrael helyreállítása lesz. Mindazonáltal k is meglátták az új napot (Ézs. 65:17; 66:22). De miv el Ábrahám leszármazottjai továbbra is folyamatosan akaratlagosan elutasították YHWH-t (még a szám zetés után is) egy új paradigma váltás következett be a zsidó intertestamentális apokaliptikus irodalomban (vö. I. Énók, IV Ezsdrás, II Báruk). Ezek az írások elkezdtek különbséget tenni két korszak között: a jelen gonosz korszak, amiben a Sátán dominál, és az eljövend korszak, ami az igazságosság korszaka, amiben a Lélek uralkodik és a Messiás vezeti be ezt a korszakot (gyakran egy dinamikus harcosként ábrázolva).

A teológia e zen területén (esz katalógia) van egy nyilvánvaló fejl dés. A teológusok ezt "progresszív kijelentésnek" hívják. Az ÚSZ meger síti ennek a két korszaknak az új kozmikus valóságát (azaz az id szakos dualizmust):

Jézus	**Pál**	**Zsidók**
Máté 12:32	Róma 12:2	1:2
Máté 13:22 és 29	I. Kor. 1:20; 2:6,8; 3:18	6:5
Márk 10:30	II. Kor. 4:4	11:3
Lukács 16:8	Galata 1:4	
Lukács 18:30	Ef. 1:21; 2:1,7; 6:12	
Lukács 20:34-35	I. Timóteus 6:17	
	II. Timóteus 4:10	
	Titusz 2:12	

Az ÚSZ-i teológiában ebben a két zsidó korszakban volt némi átfedés a nem várt és a figyelmen kívül hagyott jövendölések miatt a Messiás két eljövetelér l. Jézus testetöltése beteljesítette az ÓSZ-i próféciákat az új korszak bevezetésével kapcsolatban. Bár az ÓSZ úgy látta az eljövetelét mint Bíró és Gy ztes Hódító, mégis el ször úgy jött el, mint a Szenved Szolga (vö. Ézs. 53), alázatos és szelíd (vö. Zak. 9:9). Vissza fog térni hatalommal, pontosan úgy, ahogy az ÓSZ megjövendölte (vö. Jelenések 19). Ez a kétlépéses beteljesülés miatt van az, hogy a Királyság jelenvaló (bevezetett) de mégis jöv beli (még nem teljesült be egészen). Ez az ÚSZ feszültsége, ami a már de még nem között húzódik!

■ **„de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké."** Ez az átmeneti kontraszt a 16. versben található *bios* és Isten élete (*zoé*) között. Figyeld meg, hogyan kapcsolódik az örök élet (azaz szó szerint "megmarad a korszakban") egy szeret életstílushoz, s nem csak a hitnek egy múl tban történt megvallásához (vö. Máté 25:31-46; Jakab 2:14-26). Lásd Különleges Téma: Isten akarata, a 4:34-ben.

SZÖVEG: 2:18-25

[18]Gyermekeim, itt az utolsó óra, és amint hallottátok, hogy antikrisztus jön, most meg is jelent; mégpedig sok antikrisztus jelent meg: ebb l tudjuk, hogy itt az utolsó óra. [19]Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna közöttünk. De nyilvánvalóvá kellett lennie, hogy nem mind közülünk valók. [20]Nektek pedig kenetetek van a Szentt l, és ezt tudjátok is mindnyájan. [21]Nem azért írtam nektek, mintha nem tudnátok az igazságot, hanem azért, mert tudjátok az igazságot, és azt, hogy semmiféle hazugság sem származhat az igazságból. [22]Ki a hazug, ha nem az, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, mert tagadja az Atyát és a Fiút. [23]Aki tagadja a Fiút, azé nem lehet az Atya sem. Aki vallja a Fiút, azé az Atya is. [24]Amit tehát ti kezdett l fogva hallottatok, az maradjon meg bennetek! Ha megmarad bennetek az, amit

kezdett l fogva hallottatok, akkor megmaradtok ti is a Fiúban és az Atyában. 25Az az ígéret pedig, amelyet maga ígért nekünk, az örök élet.

2:18 „Gyermekeim” Lásd jegyzet a 2:1-nél

■ **„itt az utolsó óra”** Szó szerint "utolsó óra", NÉVEL nélkül. Úgy, mint "az utolsó napok", ez egyike azon ki fejezéseknek, amit az ÚSZ használ Jézus második eljövetelére (vö. János 6:39-40,44). Ez Jánosnál fontos fogalom, hiszen napjainkban olyan sok bibliai értelmez t/kommentárt befolyásol C. H. Dodd " felismert eszkatológiája" (az a millenizmus egyik f tana) . Mind en bizonnyal igaz, hogy János egyedülállóan és erélyesen tanítja, hogy Isten királysága eljött Jézusban. Emellett a szöveg azt is felfedi, hogy lesz egy jöv beni beteljesítés (esemény vagy id szak). Mindkett igaz. Ez egy újabb kifejezése az ÚSZ-i feszültségnek (paradoxon), ami a "már de még nem" (azaz "eljövend ") zsidó két korszak között van, amik most id ben átfedik egymást.

■ **„antikrisztus…sok antikrisztus”** Ez a l eíró kifejezés egyszerre EGYESSZÁMÚ és TÖBBESSZÁMÚ is; s egyik szó el tt sincs NÉVEL . Egyedül János használja ezt a kifejezést az ÚSZ-ben (vö. 2:18,22; 4:3; II. János 7). Lásd a b vebb jegyzetet a szövegösszefüggési betekintés a 2:3-3:3-as versekbe, D pontjánál.

■ **„jön”** Ez JELEN IDEJ KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent – álszenved igealak). A koiné görögben az ige néhány használatos formája kimaradt a mindennapi használatból, és más formák vették át azok funkcióját. A deponent igék formájukat tekintve vagy KÖZÉPIGÉK vagy SZENVED IGALAKOK, de CSELEKV IGEALAKKÉNT vannak lefordítva azok jelentésében. Itt a JELENID t egy jöv beni esemény bizonyosságának kifejezésére használja. Az Antikrisztus, EGYESSZÁM, el fog jönni, és sok más, hozzá hasonló hamis tanító és hamis messiás jelent már meg (antikrisztusok).

Teológiailag szólva egyszer en cs ak l ehetséges, hogy mi vel Sátán nem i smeri Krisztus második eljövetelének az idejét, valakit már felkészített arra, hogy bármelyik pillanatban be tudjon lépni a világvezet i szerepébe.

■ **„jelent meg”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Az ''anti"-Krisztus szelleme már jelent van és aktív ebben a bukott világban, mégis a jöv beni manifesztálódása még hátra van. Néhány bibliakommentátor úgy értelmezi ezt, mint a János napjainak Római Birodalmára való utalást, míg mások ezt mint az utolsó napok világhatalmaként látják. Több értelemben is igaz mindkett ! Az utolsó óra bevezetése a megtestesüléskor történt és annak beteljesedéséig tart (Krisztus második eljövetele).

2:19 „Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók” Ez a l átható egyházban megnyilvánuló hamis tanítások és hamis hitvallások tökéletes példája (vö. Máté 7:21-23; 13:1-9, 18-23). Az igazság, szeretet és kitartás hiánya bizonyítékai annak, hogy nem igaz(i) hív k. Az eretnekség mindig belülr l ered!

Az I. János írója nagy odafigyeléssel választja meg az igeid k használatát. A 19. vers azt tükröz i:

1. a hamis tanítók elmentek (AORISZT)
2. igazán sosem voltak részei az egyháznak (BEFEJEZETLEN)
3. ha részei le ttek volna, nem mentek volna el (MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT egy RÉGMÚLT idej igével)

Ezek nem esnek el a kegyelemt l. Sosem tapasztalták meg a Szent Lélek életet megváltoztató kenetét. Sosem tértek meg b neikb l, sosem hitték az evangéliumot és sosem fogadták be Krisztust személyesen. Ezek hamis pásztortok, hamis juhok! Lásd Különleges Téma: Hitehagyás a János 17:12-ben.

■ **„ha”** Ez MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amit úgy neveznek, hogy a tényekkel ellentétes. Így kelle fordítani: "Ha hozzánk tartoztak volna, de nem tartoztak hozzánk, akkor velünk maradtak volna, amit nem tettek.

■ **„megmaradtak volna közöttünk”** Ez RÉG MÚLT AKTÍV KIJELENTÉS, ami egy múl tban történt befejezett tettre utal. Ez egyike a sok utalásnak, ami a s zentek kitartá sának tant ételére történik (vö. 24,27,28.versek). Az igaz hit megmarad és gyümölcsöt terem (vö. Máté 13:1-23). Lásd a Különleges Témát a János 8:31-ben).

2:20 „Nektek pedig kenetetek van a Szentt l” A "nektek" TÖBBESSZÁMÚ, a görög szövegben ez ha ngsúlyos hogy szembeállítsa ket azokkal, akik el hagyták a ker esztény közösséget. Lehetséges, hogy a gnosztikusokra befolyással voltak a keleti misztérium vallások, és azt tanították, hogy létezik egy különleges, speciális kenet, ami tudást és Istennel való azonosulást hoz. János kijelenti, hogy nem a gnosztikusoknak, hanem a h ív knek v olt k enetük az ist enségt l (e gyedi beavatás).

KÜLÖNLEGES TÉMA: A SZENT

A "Szent" utalás lehet

1. Istenre, az Atyára (vö. Számtalan ÓSZ-i rész "Izrael Szentjér l"; II. Kor. 1:21);
2. Istenre, a Fiúra (vö. Márk 1:24; Jn. 6:69; Apcsel. 3:44);
3. a Szent Lélekre (vö. János 1:33; 14:26; 20:22).

Az Apcsel. 10:38 egy olyan igevers, amiben az Istenség mind három személye részt vesz a felkenetésben. Jézust is felkenték (vö. Lukács 4:18; Apcsel.4:17; 10:38). Itt ezt a fogalmat kib vítette, és minden hív t beleért (27. vers). A "Felkent" felkentekké vált! Ez párhuzamos lehet az Antikrisztus – antikrisztusok fogalmával (vö. I. János 2:18). Az ÓSZ-i szimbolikus olajjal való fizikai megkenetés (vö. II. Mózes 29:7; 30:25; 37:29) azokhoz kapcsolódik, akiket Isten elhívott és felkészített egy különleges feladat elvégzésére (azaz próféták, papok és királyok). A "Krisztus" szó a héber "Felkent", vagy Messiás kifejezés fordítása.

■ **„kenet”** Lásd Különleges Téma: Megkenetés a János 11:2-ben.

NASB **„tudjátok is mindnyájan”**
NKJV **„és ti mindent tudtok”**
NRSV **„és mindannyiotoknak van ismerete”**
TEV **„és így mindannyian ismeritek az igazságot”**
NJB **„és mindannyian kaptátok az ismeretet”**

Ez egy jelentségteljes kijelentés a gnosztikusok arrogáns állításainak fényében, mis zerint náluk van a titkos tudás. János itt meger síti, hogy a h ív knek bi rtokukban van egy alapvet keresztény tudás (27. vers; János 16:7-14 és Jer. 31:34), s nem egy kimerít tudás, sem vallási, sem más szellemi szférával kapcsolatos vagy más ismerettel kapcsolatos tudás ez (vö. 3:2). János számára az igazság mind elvi, mind személyes, csakúgy, mint a kenet, ami utalhat az evangéliumra és a Lélekre egyaránt.

Ebben a szakaszban van egy görög kézirati változat. Az NKJV (angol fordítás) az A, C és K kéziratokat köv eti, ahol *panta* kifejezést SEMLEGESNEM TÖBBESSZÁMban használja KÖZVETLEN TÁRGYként, míg az NASB (angol fordítás) az א, B és P kéziratokat követi, amiben a *pantes* szerepel HÍMNEM TÖBBESSZÁMban, és az a "ti" többesszámra összpontosít. A hamis tanítók kizárólagos tanításainak fényében az utóbbi lehet ség a legjobb. E kenet és a tudás minden hív nek megadatott, nem csak néhány kiválasztott, különleges, intellektuális, szellemi egyénnek.

2:21 Ez egyike azon verseknek, amik azt állítják, János olvasóinak bizonyosságuk van megváltásuk

fel l és ismerik az igazságot. Ebben a versben a bizonyosság a Lélek kenetére alapozódik, aki az evangélium utáni éhséget és az evangélium ismerete utáni éhséget adja a hív knek.

2:22 „Ki a hazug" HATÁROZOTT NÉVEL áll a szó el tt, és így János vagy (1) egy konkrét hamis tanítóra (valószín leg Cerinthus), vagy a (2) " nagy hazugság"-ra, és az evangélium elutasítására, utal (vö. 5:10). A "hazug" az "antikrisztus" szinonimája. Az antikrisztus szelleme minden korban jelen van; egy alapvet definíciója: "aki elutasítja, hogy Jézus a Krisztus", vagy "aki megpróbálj Krisztus helyére lépni".

2:22-23 „Aki tagadja a Fiút" Nyilvánvalóan a gnosztikus hamis tanítók azt állították, hogy ismerik Istent, de Jézus helyét elutasították, decentralizálták és nem értékelték (vö. 4:1-6; 5:11-12; János 5:23).

A Kr. u. második század gnosztikus írásai, az ÚSZ-en belüli megjegyzések és a korai egyházatyák alapján a következ hiedelmek t ntek fel:

1. A gnosztikusok megpróbálták a kereszténységet a görög filozófiával (Platón) és a keleti misztérium vallásokkal összeházasítani.
2. Azt tanították, hogy Jézus Isten volt, de nem volt ember, mivel a szellem jó, az anyag (test) pedig gonosz. Éppen ezért nem lehetséges, hogy az isteni fizikailag megtestesülhessen.
3. Az üdvösségr l két dolgot tanítottak:
    a. az egyik csoportjuk azt állította, hogy az angyali szférák (*aeon*) együlönleges ismerete/tudása üdvösséget hozott a lélekn ek, amine k nincs kapcsolata a test cselekedeteivel a fizikai síkon.
    b. másik csoportjuk az aszketizmust hangsúlyozta (Kol. 2:20-23). Azt állították, hogy a testi vágyak és szükségek megtagadása létfontosságú az igazi megváltás szempontjából.

2:23 A Textus Receptus-ban ez a vers véletlenül lerövidítette az eredeti szöveget, azáltal, hogy kihagyta a második párhuzamos utalást az Atyáról, amit viszont az unciális görög kéziratok, א, A, B és C, er teljesen támogatnak.

■ **„aki vallja"** Ez az "aki tagadja" abszolút ellentéte a 22. versben (háromszor), a 23. versben (egyszer) és a 26. versben (egyszer). Lásd Különleges Téma: Megvallás, a János 9:22-23-ban.

■ **„a Fiút"** Az Istennel való közösség csakis a Fiúba vetett hiten keresztül lehetséges (vö. 5:10-12,13). Jézus nem egy opció! az egyetlen út az Atyához (vö. János 5:23; 14:6; Lukács 10:16).

2:24 „Amit tehát ti" /(ami titeket illet) Ez egy nagyon empatikus kontraszt János olvasói és azok között a hamis tanítók és követ ik között, akik elmentek (27. vers).

■ **„Amit … kezdett l fogva hallottatok, az maradjon meg bennetek"** Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, nyelvtani hangsúllyal a "ti" szócskán (ami a görög kifejezés elején van), szembeállítva a hamis tanítók üzenetével. Az evangélium úgy van megszemélyesítve és leírva, mint a bennünk lakozó vendég. Ez az egyik oka, ami a keresztényeknek a hamis tanítók (a hazugok) feletti gy zelemre adatott. A második ok a 20. és a 27. versben van, ahol a Lélek kenetét említi. Ismétlem, az evangélium mint üzenet és mint személy a "k ezdett l fogva" kifejezéssel van összekötve (vö. 13,14,24. vers). Isten igéje mind tartalmi, mind személyes, írott és él (vö. 1:8,10; 2:20,24)! Lásd Különleges Téma: Benne lakozás a 2:10-ben.

■ **„ha"** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges tettr l beszél. Ez a "benne lakozás" – hoz kapcsolódó figyelmeztetés és intés folytatása. A benne meg maradás megsz nése felfedi, hogy soha nem is voltak részesei (vö. 2:18-19). Az életmódban megnyilvánuló bizonyítéka a "benne való megmaradásnak" hozza el az üdvbizonyosságot (vö. János 15). A benne megmaradás az az üzenet, amit hallottuk és befogadtuk, az mind a Fiúval mind az Atyával való

közösség (v ö. J ános 14 :23), ami az életmódunkat i llet döntésükben n yilvánul meg, poz itívan (szeretet) és negatívan (a világ elutasítása) egyaránt.

2:25 „Az az ígéret pedig, amelyet maga ígért nekünk, az örök élet." A N ÉVMÁSOK itt is homályosak, kétértelm ek, utalhatnak Istenre az Atyára, és Istenre a Fiúra egyaránt. Lehet, hogy ez szándékosan van így (mint a II. Péter 1-ben). Nyilvánvalóan ez a kijelentés nagyon hasonló a János 3:15-16, és a 6:40-hez. A hív reménye Isten jellemében és ígéreteiben nyugszik (vö. Ézs. 45:33; 55:11). A Háromegy Istennel való közösségünk az örök élet reményére, s t, annak ígéretére vezet minket (vö. 5:13). Az örök életnek megfigyelhet jellemz i vannak.

SZÖVEG: 2:26-27
[26]Ezt azokról írtam nektek, akik megtévesztenek titeket, [27]de bennetek megvan az a kenet is, amelyet t le kaptatok, ezért nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket; s t amire az kenete tanít meg titeket, az igaz, és nem hazugság; és ahogyan megtanított titeket, úgy maradjatok meg benne.

2:26 „akik megtévesztenek titeket" Ez J ELENIDEJ AKTÍV MELL ÉKÉNÉVI IG ENÉV. Minden kornak megvannak a maga megtéveszt i (vö. Máté 7:15; 24:11,24; II. János 7).

2:27 „a kenet" Ez úgy t nik, a megkenetés eredményét hangsúlyozza ki, nem az eszközét (Lélek), vagy az abban résztvev dolgokat (az evangélium igazságai). A megkenetés az ÓSZ-ben annak volt a j ele, hogy valaki el hivatott é s f elkészíttetett egy különle ges feladatra, amit Is ten adott ne ki. Prófétákat, papokat és királyokat kentek fel. Etimológiailag tekintve ez a kifejezés a Messiás szóhoz kapcsolódik. Itt arra utal, hogy a Szentlélek megvilágosítást hoz az evangéliumra nézve a szívnek és az értelemnek, s ez maradandó stabilitást hoz a hív életében. Lásd Különleges Téma: Megkenetés a Bibliában, a János 11:2-ben.

A hamis tanítók Istent l jöv különleges kinyilatkoztatásra apelláltak (azaz különleges kenet). János it t azt er síti m eg, hog y minden hív b irtokolja az ig azi ken etet, amint bizalmukat a Felkentbe vetik, betöltettek Szentlélekkel, és Isten igéjében maradnak.

■ **„amelyet t le kaptatok"** Ez AORISZT AKTÍV K IJELENT MÓD, a mi v alami a múltb an véghezvitt cselekvésre mutat. A "felkent" párhuzamos a 24. vers "ti hallottátok" kifejezésével. Az evangéliumot hit által (1) személyesen kell fogadni (vö. János 1:12; 3:16) és mint (2) az igazság egységét kell fogadni (vö. II. János 9-10; I. Kor. 15:1-4). Mindkét tettet a Szent Lélek közvetítette.

■ **„nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket"** A 27. vers párhuzamos a 20. verssel (azaz az új szövetség, vö. Jer. 31:34). János visszatér témákat használ (20,24,27. v.). A szent Lélek, nem pedig a g nosztikus tanítók, a mi alapvet és n élkülözhetetlen tan ítónk (v ö. János 14: 26). Mindazonáltal ez nem azt jelenti, hogy a tanítói ajándék és hivatal ne lenne aktív a korai egyházban és napjainkban is (vö. Ef. 4:11; Apcsel.13:1; II. Kor. 12:28). Egyszer en csak azt jelenti, hogy az alapvet dolgok az üdvösséggel kapcsolatban a Szentlélekt l származnak és a Bibliától, nem pedig valamilyen különleges, tehetséges és ajándékokkal bíró embert l, t anítótól, bár Isten g yakran használja k et eszközként.

■ **„s t amire az kenete tanít meg titeket, az igaz, és nem hazugság"** Ez a szellemi igazságokra utal. Minden keresztény lelkiismeretét a Szentlélek irányítja. Igazság és etika területén hallgatnunk kell a Szentlélek gyengéd vezetésére.

■ **„és ahogyan megtanított titeket, úgy maradjatok meg benne"** Ez J ELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD. J ános elég alaposan h asználja a "benne megmaradás" f ogalmát ebbe n a levélben, mi nt egy hozz ávalót olv asói üdv bizonyosságának (v ö. J ános 15). A biblikus hi t eg y szövetség, am elyben Isten kezdeményez és sz abja a fel tételeket, n ekünk v iszont erre reagálnunk

kell az el ején is és f olyamatosan (l akozni, benne meg maradni)! A lakozá snak/benne megmaradásnak van egy isteni és egy emberi aspektusa is.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Magyarázd el a hamis tanítók hitét.
2. Add meg azt a bizonyítékot, ami által tudhatjuk, valóban megváltattunk.
3. Magyarázd meg a kapcsolatot a szokásszer en elkövetett b n, és az elszigetelt, egyedülálló b nös cselekedetek között.
4. Magyarázd meg a kapcsolatot szentek kitartása és a hív üdvbizonyossága között.
5. Sorold fel és definiáld az ember három ellenségét.

I. JÁNOS 2:28-3:24

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Isten Gyermekei	Isten Gyermekei	Gyermeki Kapcsolat a Helyes Magatartásban Kimutatva	Isten Gyermekei	Isten Gyermekeként Élni
2:28-3:3 2:	28-3:3			
				(2:29-4:6
				2:29-3:2
		3:1-10	3:1-3	Els Feltétel: Szakítani a B nnel
	A B n és Isten Gyermeke			3:3-10
3:4-10 3:	4-9		3:4-6	
	3:		7-8	
F	elszólítás a Szeretetre		3:9-10	
Szeressétek Egymást	3:10-15	Az Egymás Felé Való Szeretet	Szeressétek Egymást	Második Feltétel: Megtartani a Parancsolatokat, Leginkább az Életet
3:11-18		3:11-18	3:11-12	3:11-24
	A Szeretet Kimunkálása		3:13-18	
Isten el tti Magabiztosság	3:16-23	A Keresztény Bizonyosság	Isten El tti bátorság	
3:19-24	Az Igazság Szelleme és a B n Szelleme	3:19-24 3:	19-24	
3:	24-4:6			

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el s dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉSEK

A. A 2. fejezet a gnosztikus hamis tanítók ellen íródott (leginkább a doketikus gnosztikusok ellen, akik tagadták Jézus emberi mivoltát).

B. A 3. fejezet folytatja a hamis tanítókra való célzást, akik elválasztották az üdvösséget az etikától és az erkölcsösségt l. Mégis a 3. fejezet direktebb módon szólítja meg a hív t.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 2:28-3:3
28Mármost, gyermekeim, maradjatok meg benne, hogy amikor megjelenik, bizalmunk
legyen iránta, és meg ne szégyenítsen minket eljövetelekor. 29Ha tudjátok, hogy igaz,
ismerjétek fel, hogy aki az igazságot cselekszi, az is mind t le született. 1Lássátok meg,
milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és
azok is vagyunk. Azért nem ismer minket a világ, mert nem ismerte meg t. 2Szeretteim,
most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk. Tudjuk,
hogy amikor ez nyilvánvalóvá lesz, hasonlóvá leszünk hozzá, és olyannak fogjuk t látni,
amilyen valójában. 3Ezért akiben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, mint ahogyan
is tiszta.

2:28 Nagyon sok vita folyik arról a kommentátorok között, hogy az új bekezdés hol kezd djön, a 28., 29-es, vagy a 3:1-es versnél. A 27 és 28 versek közötti ismétlés miatt a bekezdésnek valószín leg itt kellene kezd dnie.

■ **„maradjatok meg benne”** Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLÍTÁS. Ez a harmadik JELENIDEJ FELSZÓLÍTÁS, ami tarra használ, hogy a keresztény kitartást támogassa (vö. 19,24). Lásd Különleges Téma: A Kitartás Szükségessége a János 8: 31-ben és a Lakozás/Megmaradás az I. János 2:10-ben.

■ **„amikor megjelenik”** Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, mint a 29. vers, és az "amikor Jézus megjelenik" (ez az angol fordítás jelentése, a magyar új-fordítás így hozza: "amikor ez nyilvánvalóvá lesz) a 3:2-ben. Ez nem azt jelenti, hogy maga az esemény bizonytalan, hanem azt, hogy az ideje nem bizonyos (hasonló a "remény" kifejezés ÚSZ-i használatához, vö. 3:3). Amikor ez valóban megtörténik, akkor a valódi hív ket benne megmaradva fogja találni!

■ **„bizalmunk legyen”** A görög szó a "bizalom/önbizalom" (*parrhésia*) a "szabadon beszélni" gyökeréb l származik. A bizonyosság egy olyan jelen állapot, ami a hív Jézus Krisztus evangéliumának ismeretén és abba vetett bizalmán alapszik. Az ÚSZ-ben számos módon használják.

1. Magabiztosság, bátorság, vagy bizonyosság ami a következ khöz kapcsolódik:
   a. az emberhez (vö. Apcsel 2:29; 4:13,31; II. Kor. 3:12; Ef. 6:19)
   b. Istenhez (vö. I. János 2:28; 3:21; 4:12; 5:14; Zsid. 3:6; 4:16; 10:19)
2. nyíltan, világosan beszélni, vagy félreérhetetlenül (vö. Márk 8:32; János 7:13; 10:24; 11:14; 16:25; Apcsel 28:31)
3. egy rokonértelm szó (*parrhésiazomai*), amit arra használnak, hogy nehéz helyzetekben is bátran hirdetni az igét (vö. Apcsel 18:26; 19:8; Ef. 6:20; I. Thessz. 2:2)

Ebben a szövegkörnyezetben ez egy eszkatalogikus magabiztosságra utal. A hív k nem félnek a Krisztus Második Eljövetelét l; magabiztos lelkesedéssel teszik magukévá, mert Krisztusban maradnak és Krisztusi életet élnek.

■

NASB	**„meg ne szégyenítsen minket”**
NKJV	**„hogy ne szégyenkezzünk el tte”**
NRSV	**„meg nem szégyenítsenek meg el tte”**

TEV **„hogy ne bújjunk el el le szégyenünkben"**
NJB **„ne hátráljunk meg el le szégyenünkben"**

Egy egy AORISZT PASSZÍV (deponent) KÖT MÓD, ami azt jelenti, hogy kétféleképpen lehet érteni, vagy (1) a hív fogja magát szégyellni (NASB, TEV, NJB angol fordítások), vagy (2) a hív t fogják szégyenbe hozni (N RSV). A hív knek várniuk kellene és örvendezniük kellene Krisztus visszatérésében, de azok, akik önz , világi módon éltek biztosan meg lep dnek és szégyenkezni fognak a megjelenésekor! A hív k is meg lesznek ítélve (vö. II. Kor. 5:10).

■ **„eljövetelekor"** Ez a Második Eljövetelre való utalás. Ez a szó, *Parousia*, János írásaiban csak itt található meg, és olyan mellékjelentése van, ami egy közelg királyi látogatást jelent.

Szó szerint így hangzik: ''a *Parousia*-ig", a mi "jelenlétet" jelentett, és királyi látogatásra használták. Más ÚSZ-i kifejezések, amiket a Második eljövetelre használnak az (1) *epiphaneia*, "szemtől szembe megjelenni"; (2) *apokalupsis,* "leleplezés"; és (3) " az Úr Napja" és ezen kifejezések számos változata. Ami az "Úr" szót megel zi ebben a szövegrészben, az mind a YHWH, mint a 10. és a 11. versben, mind pedig a Jézus szó, mint a 7. 8. és 14. versben. Ez a nyelvtani kétértelm ség általánosan használt volt az ÚSZ-i írók között arra, hogy Jézus istenségét meger sítsék.

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÚSZ-i KIFEJEZÉSEK KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉRE

Pál írásaiban számos megnevezéssel illeti azt az eszkatalogikus hangsúlyozású eljövend napot, amikor a hív k találkozni fognak Jézussal (mint Megváltóval és Bíróval): (1) "a mi Urunk Jézus Krisztus napja" (vö. I. Kor. 1:8); (2) "az Úrnak (a ma) napja" (vö. Kor. 5: 5; I. Thessz. 5:2; II. Thessz. 2:2); (3) "az Úr Jézus napja" (vö. I. Kor. 5:5; II. Kor. 1: 4); (4) "a Krisztus Jézus napja" (vö. Fil. 1:6); (5) "a Krisztus napja" (vö. Fil. 1:10; 2:16); (6) "az napja (Emberfia)" (vö. Lukács 17:24); (7) "a nap, amikor az Emberfia megjelenik" (vö. Lukács 17:30); (8) "a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenése" (vö. I. Kor. 1:7); (9) "amikor az Úr Jézus megjelenik a menny b l" (vö. II. Thessz. 1:7); (10) "a mi Urunk Jézus Krisztus színe el tt az eljövetelekor" (vö. I. Thessz. 2:19)

Legalább négy olyan mód van, ahogyan az ÚSZ-i írók Jézus visszajövetelére utalnak:

1. *epiphaneia*, ami egy vakító fényességre utal, a mi teológiailag (bár szótanilag nem) a "dics séghez" köt dik. A II. Tim. 1:10-ben, a Titusz 2:11-ben és 3:4-ben Jézus els eljövetelére (azaz a testetöltésére) és a Második Eljövetelére is utal. A II. Thessz. 4:8-ban használja, ami magában foglalja mind a három legf bb kifejezést a Második Eljövetelre: I. Tim. 6:14; II. Tim. 4:1,8; Titusz 2:13.
2. *parousia*, ami a jelenlétre utal, és eredetileg királyi látogatásra utalt. Ezt a kifejezést használják a legszélesebb körben (vö. Máté 24:3,27,37,39; I. Kor. 15:23; I. Thessz. 2:19; 3:13; 4:15; 5:23; II. Thessz. 2:1,8; Jakab 5:7,8; II. Péter 1:6; 3:4,12; I. János 2:28).
3. *apokalupsis* (vagy *apocalypsis*), ami azt jelenti, hogy leleplezni a megjelenítés céljából. Ez az ÚSZ legutolsó könyvének a címe (vö. Lukács 17:30; I. Kor. 1:7; II. Thessz. 1:7; I. Péter 1:7; 4:13).
4. *phaneroó*, ami azt jelenti, hogy fényt deríteni rá, vagy nyilvánvalóan kijelenteni, megtestesíteni. Ezt a kifejezést nagyon sok aspektusban használják arra, hogy Isten kijelent valamit. Ugyanúgy, mint az *epiphaneia* utalhat Krisztus els eljövetelére (vö. I. Péter 1:20; I. János 1:2; 3:5,8; 4:9) és a Második Eljövetelére is (vö. Máté 24:30; Kol. 3:4; I. Péter 5:4; I. János 2:28; 3:2).
5. A "jövetel" szó, amit gyakran használnak, *erchomai*, azt is szokták alkalomszerűen Krisztus visszatérésére használni (vö. Máté 16:27-28; 23:39; 24:30; 25:31; Apcsel 1:10-11; I. Kor. 11:26; Jel. 1:7,8).
6. Azzal a kifejezéssel együtt is szokták használni, hogy "az Úr napja" (vö. I. Thessz. 5:2), ami egy ÓSZ-i cím Isten áldásának (feltámadás) és ítéletének napjára.

Az ÚSZ egésze az ÓSZ világnézetének keretein belül íródott, a mi a következ ket er sített meg:

a. a jelenvaló gonoszt, lázadó korszakot
b. az igazságosság eljövend új korszakát
c. egy új korszakot, amit a Lélek munkálkodása által a Messiás (a Felkent) munkája fog elhozni

A progresszív kijelentés teológiai feltevése kötelez jelleg , mivel az ÚSZ-i írók enyhén módosították Izrael elvárásait. Ahelyett, hogy a Messiás katonai, nemzeti (Izraelért) eljövetele megtörténne, két eljövetele lesz. Az els eljövetel az istenség testetöltése a Názáreti Jézus fogantatása és megszületése által. Úgy jött el, mint egy nem katonai, nem bíráskodó "szenved szolga", Ézs. 53; szelíd utasa egy szamárcsikónak (nem csatalónak vagy királyi öszvérnek), Zak. 9:9. Az els eljövetel bevezette az Új Messiási Kort, Isten Királyságát a földön. Egy bizonyos értelmében a királyságnak, természetesen, a másik fajta értelmében még nagyon is messze van. Ez a Messiás két eljövetele közötti feszültség, ami bizonyos értelemben a két zsidó korszak átfedése, amit nem lehetett látni, vagy legalábbis nem volt világos az ÓSZ-b l. A valóságban viszont ez a kett s eljövetel YHWH odaszánását hangsúlyozza, hogy megmentse az egész emberiséget (vö. I. Mózes 3:15; 12:3; II. Mózes 19:5 és a próféták tanításai, f leg Ézsaiásé és Jónásé).

Az egyház nem az ÓSZ-i próféciák beteljesedésére vár, mert a legtöbb prófécia az els eljövetelre utal (vö. *How to Read the Bible For All Its Worth* [Hogyan Olvasd a Bibliát Annak Teljes Értékéért], 165-166. oldal). Amit a hív k várnak, az a dics séges eljövetele a feltámadt Királyok Királyának és Uraknak Urának, a történelmi beteljesedését annak a várt eseménynek, amikor az igazságosság korszaka beteljesedik itt a földön, úgy, ahogy az a mennyben van (vö. Máté 6:10). Az ÓSZ-i megjelenítése ennek nem pontatlan volt, hanem nem teljes. El fog jönni újra, pont úgy, ahogy a próféták azt megjósolták, YHWH erejével és hatalmával.

A Második Eljövetel nem egy bibliai kifejezés, de annak a fogalma a teljes ÚSZ világnézete és kerete. Isten mindent helyreállít. Az Isten és az képmására teremtett emberiség kapcsolata helyre lesz állítva. A gonosz meg lesz ítélve és el lesz mozdítva a jelenlegi helyzetéb l. Isten céljai nem fognak megbukni, nem bukhatnak meg!

2:29 „ha” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami lehetséges cselekedetre utal. Itt egy feltételezett tudásra utal, amiben a hív k osztoznak, a hamis tanítók viszont nincsenek birtokában.

■ **„tudjátok”** Ez vagy JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD, ami egy folyamatos tudást jelöl, vagy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, ami egy hív szükségszer tudását jelenti.

■ **„ ”** A 28; 2:1 és 3:7-es versek azt mutatják, hogy ez Jézusra való utalás. Mindemellett, az utolsó NÉVMÁS, "T le született", úgy t nik, Istenre, az Atyára utal, mert ezt a kifejezést olyan gyakran használja (vö. 3:9; 4:7; 5:1,4,18; János 1:13).

■ **„igaz … igazságot”** Ez egy elvárt családi jellemvonás!

KÜLÖNLEGES TÉMA: IGAZNAK LENNI (TISZTESSÉG, BECSÜLETESSÉG)

Az " igaznak lenni" fogalma annyira meghatározó téma, hogy a Bibliát tanulmányozó embernek muszáj egy alapos, átfogó személyes tanulmányt végeznie err l a fogalomról.

Az ÓS Z-ben I sten jellemét "igaznak", ' 'igazságosnak" fogalmazták m eg. M aga a mezopotámiai kifejezés a nádból származik, amit arra használtak, hogy az építkezések során a falak vagy a kerítések vízszintességét ítéljék meg vele. Isten választotta ki ezt a fogalmat, hogy metaforikusan a természetére használják ezt a kifejezést. az az egyenes (vonalzó), ami által mindent megítélnek. Ez a f ogalom meger síti Isten igazságát/igazságosságát ugyanúgy mint ahogy az ítélkezéshez való jogát is.

Az ember az Isten képmására teremtetett (vö. I. Mózes 1:26-27; 5:1,3; 9:6). Az emberiség az Istennel való kapcsolatra teremtetett. A teljes teremtés a színpada vagy a háttere az Isten és az ember kapcsolatának. Isten azt szerette volna, ha az legnagyszer bb teremtése, az emberiség, ismerné t, szeretné t, szolgálná t és olyan l enne, mint ! Az ember h sége m eg le tt próbálva (vö. I. Mózes 3) és az els pár megbukott ezen a teszten. Ennek az lett az eredménye, hogy az Isten és az emberek közti kapcsolat megszakadt (vö. I. Mózes 3; Róma 5:12-21).

Isten megígérte, hogy helyrehozza és helyreállítja ezt a kapcsolatot (vö. I. Mózes 3:15). Ezt Saját a karatából és a S aját Fia á ltal teszi. Az emberek képtelenek voltak ezt a t örést helyreállítani (vö. Róma 1:18-3:20).

A B neset után Isten els lépése a helyreállítás felé annak a szövetségnek a fogalma volt, ami az elhívásán és az emberiség b nbánó, hittel teli, engedelmes válaszán alapszik. A b neset miatt az emberiség képtelen volt helyesen cselekedni (vö. Róma 3: 21-31; Gal. 3). Istennek magának kellett kezdeményeznie, hogy helyreállítsa a s zövetséget megszeg embereket. Mindezt a következ k által tette:

1. kijelentette, hogy a b nös emberiség igazzá lett Krisztus munkája által (törvényszéki igazság)
2. ingyen adja az emberiségnek Krisztus munkája által az igazságot (tulajdonított igazság)
3. biztosította a Lélek bennük való lakozását, aki kimunkálja az igazságot bennük (erkölcsi igazság)
4. helyreállítja az édenkerti kapcsolatot azáltal, hogy Krisztus helyreállítja Isten képmását (vö. I. Mózes 1:26-27) a hív kben (kapcsolati igazság)

Mindazonáltal Isten elvárja, hogy a szövetségre v álaszt adjanak. I sten elhatároz (azaz ingyen a d) és gondoskodik, de az emberek nek muszáj v álaszolniuk és folyamatosan válaszolniuk kell

1. b nbánásban
2. hitben
3. életstílusban megnyilvánuló engedelmességben
4. kitartásban

Az igazság tehát egy szövetségi, kölcsönös cselekmény Isten és az leg magasabb rangú teremtése között. Isten jellemén, Krisztus munkáján és a Lé lek alkalmassá tételén a lapszik, amire minden egyes személynek személyesen és folyamatosan válaszolnia kell a m egfelel módon. Ezt a fogalmat úg y ne vezik, hog y "hit á ltali m egigazulás". Ezt a fogalmat az evangéliumok mutatják be, de nem ezekkel a kifejezésekkel. E ls sorban P ál definiálta, aki a görög "igazságosság" szónak számos formáját használja több mint 100 alkalommal.

Pál, mivel tanult rabbi volt, a *dikaiosuné* kifejezést használja annak héber értelmében, amit a Septuagintában is használnak, nem pedig a g örög irodalomban. A görög írá sokban ez a kifejezés e gy olyan v alakihez kapcsolódik, aki az is tenség és a társ adalom elvárásaihoz igazodott. A héber értelmezés szerint viszont ez mindig szövetségi kifejezésekhez kapcsolódik. YHWH egy igaz, etikus, erkölcsös Isten. Azt szeretné, ha a népe visszatükrözné az jellemét. A megváltott e mberiség ú j t eremtménnyé válik. E z az m egújulás az i stenfélelem új életstílusában jelenik meg (a Római Katolikus néz pont a megigazulással kapcsolatban). Mivel Izrael teokráciában élt, nem v olt v ilágosan körv onalazódva, hog y mi a világi (a társadalmi norma) és mi a szent (Isten akarata). Ezt a héber és görög kifejezések közti különbséget úgy jelenítették meg, hogy az angolban két szót használtak a fordításkor a "justice – igazság" szót

(ami a t ársadalomhoz k öt dik) és a "rig hteousness – ig azság, be csületesség" sz ót (ami a valláshoz köt dik).

Jézus evangéliuma (jó hír) a z, hog y a buk ott e mberiség helyre lett áll ítva arra, hogy kapcsolata lehess en Istennel . Pál e llentmondásos állí tása az, hogy Iste n K risztuson keresztül torolja meg a b nösöket. Ezt az Atya szeretetén, irgalmán és kegyelmén keresztül; a Fiú életén, halálán és feltámadásán keresztül; és azon ke resztül, h ogy a Lé lek c sábít é s vo nz a z evangéliumhoz. A m egigazítás I sten i ngyen c selekedete, d e az istenfélelemben k ell megmutatkoznia (Ágoston álláspontja, ami visszatükrözi mind a reformáció hangsúlyát, ami az evangélium szabadsága, és a Római Katolicizmus hangsúlyát is, ami a megváltozott élet, amit a szeretet és a h ség tükröz). A reformátusok számára abban a kifejezésben, hogy "Isten igazsága" a NEMET MEGHATÁROZÓ NÉVMÁS TÁRGYESETBEN van (azaz az a cselekedet, hogy a b nös e mberiséget I sten sz ámára elfogadhatóvá teszi [helyzeti me gigazulás]), míg a katolikusok sz ámára a NEMET M EGHATÁROZÓ NÉ VMÁS ALANYESETBEN v an, a mi annak a folyamata, hogy egyre inkább Istenhez hasonlókká válunk (megtapasztalási folyamatos megigazulás). A valóságban azonban minden bizonnyal mind a kett egyszerre!!

Az én szemszögemb l, néz pontomból, az egész Biblia, az I. Mózes 4-t l a Jel. 20-ig annak a feljegyzése, hogy Ist en h elyreállítja az éd enkerti kapcsolatot. A Bibl ia azzal k ezd dik, hog y Isten é s a z emberiség eg y földi k apcsolatban va n e gymással (vö. I. M ózes 1 -2), és a B iblia ugyanezzel a színtérrel zárul (vö. Jel. 21-22). Isten képmása és célja helyre lesz állítva!

Hogy dokumentáljuk a fe ntebbi esz mefuttatást, nézd me g a v álogatott ÚSZ-i igerészeket, amit a görög szócsoportot illusztrálják.

1. Isten igaz (gyakran úgy kapcsolódik Istenhez, mint Bíróhoz)
    a. Róma 3:26
    b. II. Thesszalonika 1:5-6
    c. II. Timóteus 4:8
    d. Jelenések 16:5
2. Jézus igaz
    a. Apcsel 3:14; 7:52; 22:14 (a Messiás címe)
    b. Máté 27:19
    c. I. János 2:1,29; 3:7
3. Isten akarata a teremtése számára az igazságosság
    a. III. Mózes 19:2
    b. Máté 5:48 (vö. 5:17-20)
4. Isten eszközei hogy biztosítsa és kimunkálja az igazságosságot
    a. Róma 3:21-31
    b. Róma 4
    c. Róma 5:6-11
    d. Galata 3:6-14
    e. Isten adta
        (1) Róma 3:23; 6:23
        (2) I. Korinthus 1:30
        (3) Efézus 2:8-9
    f. Hittel fogadva
        (1) Róma 1:17; 3:22,26; 4:3,5,13; 9:30; 10:4,6,10
        (2) I. Korinthus 5:21
    g. A Fiú cselekedetei által
        (1) Róma 5:21-31
        (2) II. Korinthus 5:21
        (3) Filippi 2:6-11
5. Isten akarata az, hogy a követ i igazak legyenek

a. Máté 5:3-48; 7:24-27
b. Róma 2:13; 5:1-5; 6:1-23
c. II. Korithus 6:14
d. I. Timóteus 6:11
e. II. Timóteus 2:22; 3:16
f. I. János 3:7
g. I. Péter 2:24

6. Isten igazságosan fogja megítélni a földet
   a. Apcsel 17:31
   b. II. Timóteus 4:8

Az igazságosság Iste n j ellemvonása, amit K risztuson keresztül ingyen odaadott a b nös emberiségnek. Ez nem más, mint

1. Isten határozata
2. Isten ajándéka
3. Krisztus cselekedete

Ugyanakkor ez egy folyamat is, hogy igazzá leszünk, amire szorgalmasan és rendületlenül törekednünk kell; ami egy napon majd a Második Eljövetelkor teljesedik be. Az Istennel való kapcsolat a megtéréskor állítódik helyre, de egész életen keresztül folyamatban van, és egy szemt l szembe való találkozássá válik a halálkor vagy a Parousiakor (második eljövetelkor)!

Itt egy nagy on j ó id ézet amit a *Dictionary of Paul and His Letters* (Pál és L eveleinek Szótára):

> „Kálvin, sokkal inkább mint Luther, kihangsúlyozza Isten igazságának kapcsolati aspektusát. Luther néz pontja Isten igazságáról úgy t nik, hogy magában foglalja a f elment ít életet i s. K álvin ki hangsúlyozza annak a b ámulatos t ermészetét, ahogyan Isten az igazságát kommunikálja felénk és nekünk tulajdonítja" (834. oldal).

Számomra a hív Istennel való kapcsolatának három aspektusa létezik:

1. az evangélium egy személy (ezt hangsúlyozta ki a keleti Egyház és Kálvin is)
2. az evangélium igazság (ezt hangsúlyozta ki Ágoston és Luther)
3. az evangélium egy megváltozott élet (ezt hangsúlyozta ki a Katolikus Egyház)

Mindegyik ig az, és eg yütt k ell ezeket m egtartani, hog y a kereszténység e gészséges, j ózan, biblikus l egyen. Ha bármelyik i s túl v an hangsúlyozva v agy el van ha nyagolva, problémák lépnek fel.
Örömmel kell fogadnunk Jézust!
Hinnünk kell az evangéliumot!
Törekednünk kell a Krisztusi életre!

■ **„született"** Ez BEFEJEZET T PASSZÍV K IJELENT MÓD, ami egy megállapodott állapotot jelent, amit egy küls okozó idézett el , aki nem más, mint Isten (vö. János 3:3). Figyeld meg, hogy egy másik családi metaforát is használ, hogy a kereszténységet leírja vele (ez egy család). Lásd a 3:1d jegyzetét.

3:1 „Lássátok meg, milyen nagy szeretetet" A szeretetre használt kifejezés itt, és az I. Jánosban mindenhol az az *agapaó* (IGE), vagy *agapé* (F NÉV, vö. 2:5,15; 3:1,16,17; 4:7,8,9,10,12,16,17,18; 5:3). Ezt a kifejezést a klasszikus görög nyelv is használta, bár nem gyakran. Úgy t nik, hogy a korai egyház az evangélium fényében ezt újraértelmezte. Egy olyan sz óvá vált, ami a bennünk lakozó mély szeretetet képviseli. Nem fair azt mondani, hogy ez egy "Isten-fajta/féle önmagát adó szeretet", mert János Evangéliumában a *phileó* szinonimájaként is használatos (vö. 5:20; 11:3,36; 12:25; 15:19; 16 :27; 20 :2; 21: 15,16,17). Mind emellett érdekes, hog y (a z I. J ánosban) mindig a

hív k közti szeretettel kapcsolatban fordul el . A Jézusba vetett hit és a vel e v aló kapcsolat megváltoztatja az istenséggel és az emberiséggel való kapcsolatunkat is!

■ **„tanúsított irántunk az Atya”** Ez BEF EJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. E nnek az igeid nek a használata Isten a Krisztusban nekünk adott üdvösség ajándékához kapcsolódik, ami az egyik bibliai alapja annak a tannak, hogy a hív nek üdvbizonyossága lehet (vö. János 6:35:40; 10:1; Ef. 2:5,8; 3:14; 5:1).

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ EMBER ÜDVÖSSÉGÉNEK ÚJSZÖVETSÉGI BIZONYITÉKA

A Jézusban lév Új Szövetségen alapszik (vö. Jer. 31:31-34; Ezék. 36:22-38):

1. Az Atya jelleme (vö. János 3:16), a Fiú munkája (vö. II. Kor. 5:21), és a Lélek szolgálata (vö. Ró ma 8:14-16), nem emberi teljesítményen, nem eng edelmesség miat ti jutalmon, nem csupán egy hitvalláson
2. Az üdvösség ajándék (vö. Róma 3:24; 6:23; Ef. 2:5,8-9)
3. Ez egy új élet, egy új világnézet (vö. Jakab és I. János)
4. Ez tudá s, ismeret (az evangélium), közösség (hit Jézusban és vele) , és egy új életstílus (Lélek ve zette Krisztushoz való ha sonlóság), e z a három e gyütt, nem csak va lamelyik, egyedül.
5. Lásd a valódi üdvösség próbáit a 2:3-3:3 szövegösszefüggési betekintésében.

■ **„hogy … neveznek minket”** Ez AORISZT PASSZÍV KÖT MÓD, ami olyan értelemben áll itt, mint egy Isten által adott megtisztel cím (Isten gyermekei).

■ **„isten gyermekeinek”** Ez a köz éppontja a 2 :29-3:10-nek. Ez azt t ámasztja alá, hog y Isten a kezdeményez je a mi megváltásunknak (vö. János 6:44,65). János családra vonatkozó kifejezéseket használ arra, hogy leírja a hív új kapcsolatát az istenséggel (vö. 2:29; 3:1,2,9,10; János 1:12).

Érdekes, hogy J ános (v ö. János 3:3) és Pé ter (vö. I . P éter 1:3,23) azt a cs aládi metaforát használja, hog y "ú jjá született", v agy "f elülr l sz ületett"”, mí g Pál az "örö gbefogadás" m etaforáját (vö. Róma 8:15,23; 9:4; Gal. 4:15; E f. 1:5), J akab p edig a "s zületés" családi m etaforáját ha sználja (vö. Jakab 1:18), v agy az "e l hozni" családi metaf orát ann ak leírására, hog y m ilyen a h ív ú j kapcsolata Krisztuson keresztül Istennel. A kereszténység egy családot jelent.

■ **„és azok is vagyunk”** Ez JE LENIDEJ KIJELENT MÓD. E z a ki fejezés n em találhat ó m eg az ang ol Biblia K ing J ames féle fordításában, mivel azokban a kései g örög ké ziratokban, amire a King James f ordítás a lapszik, sem volt be nne. M indenesetre jó pá r, a legrégebbi görög kéziratok közül tartalmazza ezt a mondatot (P[47], א, A, B és C). Lásd a Függelék 2-ben a szövegkritikát.

■ **„nem ismer minket a világ”** A "világ" szó hasonló teológiai értelemben van i tt jelen, m int a 2 : 15-17-ben. A világ azt az em beri társadalmat j elenti, am ely Istent l elszakadva szervez dik és m ködik (vö. János 15:18-19; 17:14-15). A világ által törté n üldöztetés és elutasítás a Krisztusban való helyzetünk egy újabb bizonyítéka (vö. Máté 5:10-16).

■ **„mert nem ismerte meg t”** Ez ny ilvánvalóan Istenr e, az Atyára v aló utal ás, mert J ános Evangéliumában J ézus újra é s ú jra elmondja, hogy a v ilág ne m ismeri t (vö. János 8:19,55; 15:18,21; 16:3). Az I. Jánosban a NÉVMÁSOK nem egyértelm ek. Ebben az szövegkörnyezetben a nyelvtani el tag az Atya, v iszont a 2 . versben a teológiai uta lás a F iú. M indazonáltal J ánosnál ez lehet, hog y direkt kett s érte lm , hiszen Jézust l átni az t jelenti, az Atyát látni (v ö. János 12:45; 14:9).

3:2 „még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk” Ez arról beszél, hogy János képtelen leírni a végid k eseményeit (vö. Apcsel. 1:7) vagy a feltámadt test pontos természetét (I. Kor. 15:35-49). Azt is mutatja, hogy a 2:27 nem egy minden területre vonatkozó kimerít tudásról szól. Maga Jézus is korlátozott tudással rendelkezett ezeket illet en, amíg testben a földön járt (vö. Máté 24:36; Márk 13:22).

■ **„amikor ez nyilvánvalóvá lesz” (szó szerint az angolból „amikor megjelenik”)** Az "amikor" szócska HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT-ot vezet be. Itt nem a Második Eljövetelt kérd jelezi meg, hanem annak bekövetkezésének bizonytalan idejét.

■ **„hasonlóvá leszünk hozzá”** Ebbe b enne f oglaltatik a Krisztushoz való hasonlóságunk beteljesedése (vö. II. Kor. 3:18; Ef. 4:13; Fil. 3:21; Kol. 3:4). Ezt gyakran "megdics ülésnek" nevezik (vö. Róma 8:28-30). Ez megváltásunk betet z dése! Ez az eszkatológiai átváltozás kapcsolódik ahhoz, hogy Isten képe a saját képmására teremtett emberekben teljesen helyre lesz állítva (vö. I. Mózes 1:26; 5:1,3; 9:6). Az Istennel való bens séges kapcsolat újra lehetséges!

■ **„olyannak fogjuk t látni, amilyen valójában”** Jób vágyott arra, hogy láthassa Istent (vö. Jób 19:25-27). Jézus azt mondta nekünk, hogy a tiszta szív ek meglátják az Istent (vö. Máté 5:8). t a maga teljességében látni azt jelenti, hogy m i is elváltozunk az hasonlatosságára (vö. I. Kor. 13:12). Ez a hív megdics ülésére utal (vö. Róma 8:29), ami a második eljövetelkor történik meg. Ha a "megigazulás" azt jelenti, szabaddá válunk a b n büntetése alól, és a "megszentel dés" pedig, hogy szabadok vagyunk a b n hatalmától, a "megdics ülés" szabadságot jelent a b n jelenléte alól!

3:3 „akiben” A 2:29 és 3:10 között a *pas* görög szó hétszer fordul el . Nincs kivétel. János az igazságot m ereven, fekete-fehér kategóriákban tárja elénk. Valaki vagy Isten, vagy a Sátán gyermeke (vö. 2:29; 3:3,4,6 [kétszer],9,10).

■ **„ez a reménység”** Ez a leginkább páli kifejezés gyakran a feltámadás napjára utal (vö. Apcsel. 23:6; 24:15; 26:6-7; Róma 8:20-25; I. Thessz. 2:19; Titusz 2:13; I. Péter 1:3,21). Az esemény bizonyosságát fejezi ki, de az esemény ideje nem egyértelm .

János nem beszél a második eljövetel "reménységér l" olyan gyakran, mint más ÚSZ-i írók. Írásaiban ez az egyetlen hely, ahol ezt a kifejezést használja. arra összpontosít, hogy a Krisztusban való lakozással milyen el nyök és kötelezettségek járnak a jelenben! Mindezzel együtt ez nem azt próbálja sugallni, hogy János nem várta, hogy eljön majd a gonosz megítélése az utolsó id kben (vö. 2:18), és a hív k végid k-beli megdics ülése (vö. 3:1-3).

■ **„megtisztítja magát, mint ahogyan is tiszta”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. Fontos a tisztaság (vö. Máté 5:8,48). Együtt kell m ködnünk a megszentel dés folyamatában (vö. II. Kor. 7:1; Jakab 4:8; I. Péter 1:22) ugyanúgy, ahogy a János 1:12 arról beszél, hogy együtt kell m ködnünk a megigazulás folyamatában. Ugyanez a fesz ültség t isztán lát ható a mi megváltásunkban Isten része (szuverenitás) és a m i részünk (emberi szabad akarat) között, ha összevetjük az Ezékiel 18:31-et a 36:26-27-es részekkel. Mindig Isten kezdeményez (vö. János 6:44, 65), de azt kérte/követelte, hogy a szövetségben álló emberek kezdetben forduljanak el a b nt l és higgyenek, továbbá folyamatosan forduljanak el a b nt l és higgyenek, engedelmeskedjenek, szolgáljanak neki, imádják t és tartsanak ki.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 3:4-10 VERSEKBE

A. Ez a szakasz a központja annak a vitának, ami a keresztény perfekcionizmus (vö. Róma 6), amit néha teljes megszentel désnek hívnak, és a keresztény ember folyamatos b nössége (vö. Róma 7) körül zajlik.

B. Nem szabad megengednünk, hogy a teológiai elfogultságunk befolyásolja ennek a résznek a szövegmagyarázatát. N em s zabad hag ynunk tov ábbá azt sem, hog y más szövegrészek befolyásolják ezt a szakaszt, míg a saját független tanulmányozásunk, amit ebben a részben folytattunk nem volt teljes, és meg nem állapítottuk, hogy János mit mond a 3. fejezetben és a teljes János els levelében!

C. Ez a szövegrész vi lágosan bemutatja azt a célt, h ogy m inden h ív a b nt l va ló te ljes szabadulásra v ágyik. U gyanez az e szménykép jelenik m eg a Ró ma 6-ban is. K risztus hatalmán/erején keresztül meg van a lehet ségünk, hogy b ntelen életet éljünk.

D. Mindemellett ez a rész bele kell, hogy illjen a teljes I. János szövegösszefüggésébe
   1. ostobaság lenne ezt a részt az 1:8-2:2 (a keresztények még mindig követnek el b nöket) rész figyelembe vétele nélkül értelmezni
   2. szintén ostobaság lenne olyan módon értelmezni ezt a szakaszt, hogy azzal megdöntjük a teljes I. J ános célját, a mi a megváltásunkba v etett biztonság/bizonyosság, a hamis tanítók állításai ellenére.
   3. a s zakaszt össze kell vetni a hamis tanítók á llításaival, a b ntelenséggel, illetve a b n jelentéktelen mi voltával kapcsolatban. Az 1 :8-2:2 v alószín leg a hamis tanítók eg yik végletével f oglalkozik, m íg a 3 :1-10 a másik vé glettel. Ne f eledd e l, hogy az ÚSZ leveleinek é rtelmezése ol yan, mintha egy telefonbeszélgetésnek c sak a z e gyik oldalát hallgatnád.

E. E két sz akasz között paradox kapcsolat v an. A ke resztény ember é letében lév b n visszatér probléma az ÚSZ-ben (vö. Róm a 7). Ez ugyanolyan el lentmondó fesz ültséget képez, mint a predestináció kont ra s zabad ak arat, v agy bizony osság kontra kitartás. Ez az ellentmondás teológiai egyensúlyt biztosít, é s tá madja a vég letes állásp ontokat. A hamis tanítók két hibát tártak fel a b n terén.

F. Ez a z eg ész teológiai v ita azon a félreértésen alapsz ik, ami a fel sorolt három dolog értelmezése között van:
   1. Krisztusban való helyzetünk
   2. azon tör ekvésünk, hog y ezt a h elyzetünket tap asztalati úton bet öltsük a mind ennapi életben
   3. az ígéret, hogy a gy zelem egy napon a miénk lesz!

Krisztusban sz abadok v agyunk a b n bü ntetését l (m egigazulás), m égis még m indig küszködünk a nnak h atalmával (prog resszív m egigazulás) é s e gy nap ma jd sz abadok les zünk a jelenlétét l (megdics ülés). E z a t eljes köny v a zt tanítja, hog y els dleges dolgunk k ell, hog y legyen, hogy beismerjük b nünket, és törekedjünk a b ntelenségre

G. Egy másik lehet séget ajánl János iroda lmi dualizmusa. f ekete-fehér ka tegóriákban ír (a Holt-tengeri tekercsekben is ez t alálható). S zámára v alaki v agy K risztusban v an, s ezáltal igaz, va gy a S átánban, e záltal b nös. N em létezik ha rmadik k ategória. E z am olyan "ébreszt ként" szolgál a p eriferiás, kulturális, rész id s, t emetésekre il letve hús vétra szorítkozó kereszténység számára!

H. Néhány referencia ehhez a nehéz témához:
   1. E szakasz hét hagyományos értelmezéséhez lásd "The Epistles of John" (János Levelei), John R. W. Stott, a *The Tyndale New Testament Commentaries* (A Tyndale Úszjövetségi Kommentárok) cím könyvében, Eerdman’s kiadó (130-136.oldal).
   2. A t ökéletesség t émakörében kiv áló t anulmány: H . Orlon Willie: *Christian Theology* (Keresztény Teológia) másokik kiadása, 440.oldal Beacon Hill Press kiadásában.

3. A k eresztény é letében folyamatosan jelenlev b n t antételér l: B .B. Warfield: "Perfectionism". The Presbiterian and Reformed Published Company kiadásában

SZÓ ÉS KIFEJEZÉS TANULMÁNY

SZÖVEG: 3:4-10
[4]Aki b nt cselekszik, törvényszegést követ el, mert a b n törvényszegés. [5]Azt pedig tudjátok, hogy azért jelent meg, hogy elvegye a b nöket, és hogy benne nincsen b n. [6]Aki benne marad, az nem vétkezik: aki vétkezik, az nem látta t, és nem is ismeri t. [7]Gyermekeim, senki meg ne tévesszen titeket: aki az igazságot cselekszi, az igaz, mint ahogyan is igaz. [8]Aki a b nt cselekszi, az az ördögt l van, mert az ördög cselekszi a b nt kezdett l fogva. Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa. [9]Aki az Istent l született, az nem cselekszik b nt, mert az magja van benne, és nem vétkezhet, mert az Istent l született. [10]Err l ismerhet k meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: aki nem cselekszi az igazságot, nem az Istent l van, és az sem, aki nem szereti a testvérét.

3:4
NASB **„aki b nt cselekszik, törvényszegést követ el"**
NKJV **„bárki, aki b nt követ el, törvénytelenséget követ el"**
NRSV **„mindenki, aki b nt követ el, törvénytelenségben b nös"**
TEV **„bárki, aki vétkezik, Isten törvényének a megszegésében vétkes"**
NJB **„bárki, aki vétkezik, gonoszul cselekszik"**

A "mindenki" NÉVMÁS itt és a 6. versben a mondat elején áll. Ez a szövegrész az egész emberiségre vonatkozik!

Ez JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV és JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. Jelentséggel bír az, hogy ezek a JELENIDEJ IGÉK megszokott, szokásszer, folyamatos, életstílusból fakadó cselekedetet hangsúlyoznak, a 2:1-2 szakasszal szemben, ami AORISZT AKTÍV KÖT MÓDban van. Persze a szakasz teológiai problémáját (hasonlítsd össze az 1:7-10-et a 3:6-9-cel) nem lehet megoldani egy igeid vel. Ezt a problémát a két fajta gnosztikus hamis tanítók történelmi háttere és a könyv teljes szövege oldja meg.

Egy másik megkülönböztet jegye ennek a szakasznak a "törvénytelen" szó használata. Ez nem annyira egy törvény megszegésére vonatkozik (Mózesi törvények, vagy társadalmi normák), hanem inkább egy lázadó magatartásra. Ugyanez a szó szerepel az Antikrisztus jellemzésére a II. Thessz. 2:3,7-ben. Jelentheti a b nnek egy teljesebb meghatározását (vö. János 9:41; Róma 14:23; Jakab 4:17; I. János 5:17), a Krisztushoz hasonlóság ellentétét (vö. 5.vers), s nem csak egy szabály, vagy norma megszegését.

3:5 „ azért jelent meg" Ez AORISZT PASSZÍV KIJELENT MÓD, ami Jézus testetöltésére utal (vö. 8. vers, II. Tim. 1:10). Ugyanez az ige, a *phaneroó* jelenik meg kétszer is a 2. versben, amikor a második eljövetelr l beszél. El ször mint Megváltó érkezett (vö. Márk 10:45; János 3:16; II. Kor. 5:21), de Végrehajtóként fog visszatérni! Az egyik kedvenc tanítóm, Bill Hendricks, a *The Letters of John* (János Levelei) cím kommentárjában ezt mondja:

„Krisztus eljövetelének céljáról a két legáthatóbb kijelentés ebben, és a 8-as versben található. Isten küldte t, hogy elvegye a b nöket (3:5), és azért lett kinyilatkoztatva, hogy lerontsa az ördög munkáját (3:8). Lukács máshol azt írja, hogy Krisztus jövetelének a célja az volt, hogy megkeresse és megmentse az elveszettet (Lukács 19:10). János evangéliuma kijelenti, hogy Jézus azért jött, hogy a z nyájának b velked élete legyen (János 10:10). Máté a maga feljegyzésében Jézus nevével sugallta azt, hogy mi volt jövetelének a célja; fogja megmenteni népét a b neikb l (Máté 1:21). Az összes állításban az alapvet tény az, hogy Jézus Krisztus valami olyas mit tett az emberért, amit az ember nem tudott megtenni önmaga számára." (79-80. oldalak)

■ **„hogy elvegye a b nöket"** Ez AORISZT KÖT MÓD. A cselekedet az ember

reakciójától/válaszától, b nt l való elfordulásától/megtérését l és hitét l függ. Ennek az állításnak a háttere két lehetséges dologgal állhat kapcsolatban: (1) az Engesztelés Napjától (vö. III. Mózes 16), amikor a két b nbak/áldozati állat közül az egyik szimbolikusan elvitte Izrael táborának b neit (vö. Keresztel János használja ezt a János 1:29-ben); vagy (2) utalás Jézus kereszten elvégzett tettére (vö. Ézs. 53:11-12; Zsid. 9:28; I. Péter 2:24).

■ **„ benne nincsen b n"** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. Jézus Krisztus b ntelensége (vö. János 8:46; II. Kor. 5:21; Zsid. 4:15, 7:26; I. Péter 1:19; 2:22) az alapja az helyettesít áldozatának amit a mi nevünkben végzett el.

Figyeld meg, hogy az 5. vers els felében a "b n" TÖBBESSZÁMban van, az utolsó felében pedig EGYESSZÁMban. Az els b nös cselekedetekre utal, a második az igaz jellemére. A cél az, hogy a hív k részesei legyenek Krisztus helyzeti és progresszív megszentelésének. A b n idegen Krisztus számára és az követ i számára is.

3:6 „Aki benne marad, az nem vétkezik" A 3:4-hez hasonlóan ez egy újabb JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ezt a szakaszt szembe kell állítani az 1:8-2:2 illetve az 5:16-tal. Lásd Szövegösszefüggési Betekintés az I. János bevezet jében.

KÜLÖNLEGES TÉMA: MEGSZENTEL DÉS

Az ÚSZ megerősíti, hogy amikor a b nösök megtérnek Jézushoz megbánással és hittel, azonnal megigazulnak és megszentel dnek. Ez lesz a Krisztusban l év új helyzetük. Az igazsága neki k tulajdoníttatott. Igaznak és szentnek le ttek kijelentve (Isten törv ényszéki cselekedete).

De az ÚSZ arra is biztatja a hív ket, hogy igyekezzenek szentek lenni vagy hogy megszentel djenek. Ez egyszerre egy teológiai helyzet, a Jézus Krisztus elvégzett munkájában, mind pedig egy elhívás arra, hogy Krisztushoz hasonlóak legyenek mind hozzáállásban mind pedig a minden napi cselekedetekben. Ugyanúgy, ahogy az üdvösség egy ingyen ajándék és egy mindent megér életstílus, ugyanúgy a megszentel dés is az.

Kezdeti Válaszreakció	**Folyamatos Krisztusiasság**
Apcsel 20:32; 26:18	Róma 6:19
Róma 15:16	II. Korinthus 7:14,18,27I.
I. Korinthus 1:2-3; 6:11	Thesszalonika 3:13; 4:3-4,7; 5:23
II. Thesszalonika 2:13	I. Timóteus 2:15
Zsidók 2:11; 10:10,14; 13:12	II. Timóteus 2:21
I. Péter 1:1	Zsidók 12:14
	I. Péter 1:15-16

■ **„aki vétkezik, az nem látta t, és nem is ismeri t"** Ebben a versben egy JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV van, amit két BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD követ. Kirívó b nök folyamatos cselekvése azt mutatja, hogy az illet nem ismeri Krisztust, és soha nem is ismerte t. A vétkez keresztények (1) akadályozzák Krisztus küldetését, (2) a Krisztushoz való hasonlóság célját, és (3) felfedik az ember szellemi eredetét (vö. János 8:44).

3:7 „senki meg ne tévesszen titeket" Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD TAGADÁSSAL együtt, ami általában azt jelentette, hogy be kell fejezni egy már folyamatban lév cselekedetet. A hamis tanítók jelenléte (vö. 2:26) megadja a történelmi helyzetet ahhoz, hogy az egész I. János, és különösen az 1:7-10 és a 3:4-10 helyes teológiai értelmezést nyerjen.

■ **„aki az igazságot cselekszi, az igaz”** Ezt a verset ne m l ehet elsz igetelni az általános szövegkörnyezett l, és arra használni, hogy egy tantételhez viszonyuló álláspont mellett, vagy ellen tegyük le a voksot ("cselekedetek általi megigazulás"). Az ÚSZ világosan kijelenti, hogy az ember, személyes érdeme által nem közelítheti meg a Szent Istent. Az emberek nem menekülhetnek meg öner b l, hanem válaszolniuk kell Isten felajánlott megváltására, ami Krisztus elvégzett munkáján keresztül lehetséges. A mi er feszítéseink nem juttatnak el Is tenhez. Azt megmutatják, hogy már találkoztunk vele. És v ilágosan fel fedik s zellemi állapotunkat (vö. Jel. 2 2:11) é s meg mutatják a megtérés u táni érettségünket. N em a jó c selekedetek "által" váltattunk meg, han em a " jó cselekedetekre". Isten Krisztusban lév ingyen ajándékának a célja a K risztushoz hasonló követ k (vö. Ef. 2 :8-9,10). I sten l egvégs ak arata minden hív s zámára n em csak a m enny, amikor meghalunk (törvényszéki igazság), hanem a "krisztusiasság" (id leges megszentel dés) a jelenben (vö. Róma 8 :28-29; Gal. 4:19). Az "igazság" szóról való részletes tanulmányát lásd a Különleges Téma a 2:29-ben.

3:8 „Aki a b nt cselekszi, az az ördögt l van” Ez JE LENIDEJ AKTÍV M ELLÉKÉNÉVI IGENÉV. Isten gyermekeit arról ismerik fel, ahogyan élnek, így van ez a Sátán gyermekeivel is (vö. 3:10; Ef. 2:1-3).

■ **„mert az ördög cselekszi a b nt kezdett l fogva”** Ez J ELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. Az ör dög kezdett l fogva f olyamatosan v étkezik (vö. Jn . 8:44). Ez v ajon a teremtésre, vagy egy angyali lázadásra utal?

Teológiailag nehéz meghatározni, hogy Sátán mikor lázadt fel Isten Ellen. Jób 1-2; Z ak. 3 és az I. Kir. 22:19-23 azt mutatja, hogy Sátán Isten egyik szolgája, és egyike az angyali tanácsadóknak. Lehetséges, hogy a keleti királyok büszkeségét, arroganciáját és ambícióit (Babilóniai királyok, Ézs. 14:13-14, vagy Tírusz királya is, Ez. 28:12-16) arra használták, hogy bemutassák a Sátán lázadását, (nyilvánvalóan eg y fe lkent k érub, Ez. 28: 14, 16). M indazonáltal, a Lukács 10:18-ban J ézus azt mondja, hogy látta a Sátánt aláhullni a mennyb l, mint egy villámot, de pontosan nem mondja meg, mikor. A gonosz ered ete é s f ejl dése k inyilatkoztatás hiány ában bizonytalanságban kell, hog y maradjon. Bán j óvatosan az e lszigetelt, k étértelm , képlet es szövegrészek rendszerezésével és dogmatizálásával! Sátánnak a s zolgából gyarló ellenséggé való fejl désének az ÓSZ-i történéseir l a legjobb tanulmány A. B. Davidson-nak az *Old Testament Theology* (Ószövetségi Teológia) cím könyvében ta lálható, a 300-306. oldalon. K iadja a T & T Clark. L ásd K ülönleges Téma: A Személyes Gonosz a János 12:31-ben

■ **„Isten Fia” L**ásd az alább következ Különleges Témát.

KÜLÖNLEGES TÉMA: AZ ISTEN FIA

Ez Jézus egyik legf bb ÚSZ-i címe. Mindenképp van isteni mellékjelentése. Jézust "a Fiú"-ként vagy a z "én Fiam" -ként f oglalja bele , Iste nt p edig "Aty aként" sz ólítja meg . Az ÚSZ-ben több, mint 124- szer fordul el . Még amikor önmagát az "Ember F iának" nevezi Jézus, annak is isteni mellékjelentése van a Dán. 7:13-14 alapján.

Az ÓSZ-ben a "fiú" megjelölés három specifikus csoportra utalhatott:

1. angyalok (általában TÖBBESSZÁMBAN, vö. I. Mózes 6:2; Jób 1:6; 2:1)
2. Izrael Királya (vö. II. Sám. 7:14; Zsolt. 2:7; 89:26-27)
3. Izrael nemzete, mint egész (vö. II. Mózes 4:22-23; V. Mózes 14:1; Hós. 11:1; Mal. 2:10)
4. Izrael bírái (vö. Zsolt. 82:6)

A második használata az, ami Jézushoz kapcsolódik. Ily módon az "Isten Fia" és a "Dávid Fia" mind a II. Sám. 7-hez; a 2. és a 89. Zsoltárhoz köt dik. Az ÓSZ-ben az "Isten Fia" megjelölés soha nem utal kifejezetten a Messiásra, kivéve, mint az eszkatológiai királyra, mint Izrael egyik

felkent hivatalára. Mindemellett a Holt-tengeri tekercsekben ez a cím Messiási utalással gyakran el fordul (lásd a specifikus utalásokat a *Dictionary of Jesus and the Gospels* (Jézus és az Evangéliumok Szótára) cím könyvben, 770.o). Továbbá az "Isten Fia" két, a Biblia ideje alatt íródott apokaliptikus zsidó írásban is Messiási címként fordul el (vö. II. Ezsdrás 7:28; 13:32,37,52 és Énók 105:2).

Az ÚSZ-i hátterét, mint Jézusra való utalás, legjobb, ha úgy foglaljuk össze, hogy kategóriákba soroljuk ket:

1. Az mindenek el tt való létezése (vö. János 1:1-18)
2. Egyedülálló (sz zt l) születése (vö. Máté 1:23; Lukács 1:31-35)
3. Megkeresztelkedése (vö. Máté 3:17; Márk 1:11; Lukács 3:22) Isten mennyb l szóló hangja egyesíti a 2. Zsoltár királyát az Ézs. 53 szenved szolgájával).
4. A Sátán általi megkísértetése (vö. Máté 4:1-11; Márk 1:12,13; Lukács 4:1-13). Megkísértetik abban, hogy kételkedjen a fiúságában, de legalábbis, hogy annak a célját más módon teljesítse be, ne a kereszttel).
5. Elfogadhatatlan megvallók általi meger sítések
   a. Démonok (vö. Márk 1:23-25; Lukács 4:31-37; Márk 3:11-12)
   b. Hitetlenek (vö. Máté 27:43; Márk 14:61; János 19:7)
6. Tanitványai általi meger sítés
   a. Máté 14:33; 16:16
   b. János 1:34, 49; 6:69; 11:27
7. Önmaga kijelentése
   a. Máté 11:25-27
   b. János 10:36
8. A családi metafora használata, amikor Istent az Atyjának nevezi
   a. Az "abba" szó használata Istenre
      1) Márk 14:36
      2) Róma 8:15
      3) Gal. 4:6
   b. Visszatér szóhasználata, hogy Atyának (*patér*) szólítja Istent, amikor a saját, istenséghez való kapcsolatáról beszél

Összefoglalva, az "Isten Fia" cím nagy teológiai jelentéssel bírt azok számára, akik ismerték az ÓSZ-et, és annak ígéreteit és kategóriáit, az ÚSZ írói viszont idegenkedtek a használatától a pogányok miatt, akiknek a pogány hátterében szerepl "istenek" magukévá tették a n ket, és az leszármazottjaik voltak a "titánok" vagy az "óriások".

■ **„jelent meg"** Ez a görög *phaneroó* szó, ami azt jelenti, hogy a "világosságra hozni, hogy tisztázva legyen". Az 5-ös és 8-as versek párhuzamosak egymással, és mindkett SZENVED IGEALAK-ban használja ezt a szót, ami arról szól, hogy Krisztus, a megtestesülésében valóban fel lett fedve (vö. 1:2). A probléma a hamis tanítókkal nem az volt, hogy az evangélium nem volt világos számukra, hanem, hogy nekik meg volt a saját teológiai és filozófiai rendszerük.

■ **„hogy az ördög munkáit lerontsa"** Jézus testben és id ben való megnyilvánulásának célja az volt, hogy le rontsa (AORISZT AKTÍV KÖT MÓDja a *luo* szónak), ami azt jelenti, hogy "feloldja", "eloldja", vagy "elpusztítsa" az ördög munkáját. Jézus pontosan ezt tette a Golgotán, de az embereknek azzal kell válaszolniuk az befejezett munkájára és ingyen ajándékára, hogy hittel elfogadják azt (vö. János 1:12). Az ÚSZ "már, de még nem" feszültsége a gonosz elpusztítására is vonatkozik. Az ördög öt már legy zték, de még aktív a világban, Isten királyságának teljes megvalósulásáig.

3:9 „(senki) Aki Istent l született" Ez BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (vö. a párhuzamos megfelel je a 9c versben; 2:29 és 5:18), ami egy megállapodott állapotra utal, amit egy küls közvetít eredményezett (Isten).

■ **„az nem cselekszik b nt"** ez egy JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD, szemben a 2:1-gyel, ahol az AORISZT AKTÍV KÖT MÓD kétszer fordul el . E kijelentés jelent ségér l két elmélet létezik: (1) a gnosztikus hamis tanítókhoz kapcsolódik, különösen ahhoz a párthoz, akik a megváltást intellektuális fogalommá redukálták l e, eltávolítva ez zel egy morális é letstílus szükségességét, vagy (2) a JELENIDEJ IGE folyamatos, szokás szer b nös cselekvést hangsúlyoz ki (vö. Róma 6:1), nem pedig elszigetelt b nös tetteket (vö. Róma 6:15). Ezt a teológiai különbséget a Róma 6 (Krisztusban való potenciális b ntelenség) és 7 (az a folyamatos küzdelem, hogy a hív kevesebbet akar v étkezni) illusztrálja. Az els , történelmi megközelítés t nik a legjobbnak, mégis valahogy szükségesnek tartjuk, hogy ezt a jelenre is vonatkoztassuk, amit a második feltevés tesz lehetővé. Walter Kaiser, Peter Davids, F.F. Bruce és Manfred Brauch *Hard Sayings of the Bible* (A Biblia Súlyos Kijelentései) cím könyve nagyszer en tárgyalja ezt a bonyolult igeverset, a 736-739.oldalon.

■ **„mert az Istent l született"** Az angol fordításban itt az áll, hogy "mert az magja lakozik benne". Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. Több elmélet létezik azzal kapcsolatban, hogy az " magja" görög kifejezés pontosan mit is jelent.

1. Szent Ágoston és Luther szerint ez Isten Igéjére utal (vö. Lukács 8:11; János 5:38; Jakab 1:18; I. Péter 1:23);
2. Kálvin szerint a Szentlélekre utal (vö. János 3:5,6,8; 1 János 3:24; 4:4,13);
3. mások szerint az isteni Természetre, vagy új természetre utal (vö. II. Péter 1:4; Ef. 4:24);
4. lehet, hogy magára Krisztusra, mint "Ábrahám magjára" való utalás (vö. Gal. 3:16);
5. néhányan azt mondják, hogy az "Istent l született" kifejezés szinonimája (vö. Lukács 1:55; János 8:33,37);
6. egy gnosztikusok által használt kifejezés volt, ami alatt a minden emberben jelen lév isteni szikrát értették.

Mindezek közül a 4. a szövegösszefüggést tekintve a legjobb elgondolás.

3:10 Ez a 4-9-es versek összefoglalása. Van benne két JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD és két JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami folyamatban l év cselekvésre utal. Teológiailag ez párhuzamos Jézusnak a Hegyi Beszédben tett kijelentésével (vö. Máté 7:16-20). Az, ahogyan az ember él, az felfedi a szívét, a szellemi irányultságát.

■ **„Isten gyermekei és az ördög gyermekei"** Ez János sémi va gy szemita hátterét mutatja. A héber, mint ókori nyelv, amely nem használt mellékneveket, s így írta körül a személyeket: valakinek a valakije.

SZÖVEG: 3:11-12
[11]Mert ez az az üzenet, amelyet kezdett l fogva hallottatok, hogy szeressük egymást; [12]nem úgy, mint Kain, aki a gonosztól volt, és meggyilkolta a testvérét. És miért gyilkolta meg? Mert az cselekedetei gonoszak voltak, a testvére cselekedetei pedig igazak.

3:11 „az üzenet" Ez a görög kifejezés (*aggelia*, amit általában *angelia*-ra szoktak átírni) csak az I. János 1:5-ben és a 3:11-ben fordul el . Az els használat dogmatikus, míg a második etikai jelentéssel bír. Ezt azért teszi, hogy megtartsa János egyensúlyát a kereszténység ezen két aspektusa között (vö. 1:8,10; 2:20, 24; 3:14).

■ **„amelyet kezdett l fogva hallottatok"** Ez a kifejezés egy irodalmi eszköz, ami Jézusra utal, úgy is, mint Isten él Szava (vö. János 1:1), és mint arra, aki felfedi Isten Igéjét (vö. 1:1 ;

2:7,13,14,24; II. János 5,6).

■ **„hogy szeressük egymást”** Ez oly an b izonyíték, ami által a hív k tudhatják, hog y v alóban megváltattak (vö. 10,14.versek). Jézus szavait tükrözi vissza (vö. János 13:34-35; 15:12,17; I. János 3:23; 4:7-8,11-12,19-21).

3:12 „Kain” Kain élete az I. Mózes 4-ben van feljegyezve. A pontos utalás az I. Mózes 4:4 (vö. Zsid. 11:4), ahol Kain és Ábel áldozatát állítja szembe egymással. Kain tettei felfedik az emberiség bukásának ha tását (v ö. I. M ózes 4 :7; 6: 5,11-12, 13b) . Mind a zs idó, mi nd a k eresztény hagyományban (vö. Zsid. 11:4; Júdás 11), Kain a gonosz lázadás példája.

■ **„aki a gonosztól volt”** Ez a nyelvtani szerkezet lehetne HÍMNEM EGYESSZÁM (a gonosz egyén v ö. 10 .vers), v agy S EMLEGESNEM E GYESSZÁM (a g onosz). U gyanez a ny elvtani kett sség található a következ helyeken: Máté 5:37; 6:13; 13:19,38; János 17:15; II. Thessz. 3:3; I. János 2:13,14; 3:12; és 5:18-19. Több esetben is a szövegösszefüggés nyilvánvalóan a Sátánra utal (vö. Máté 5:37; 13:38; János 17:15).

SZÖVEG: 3:13-22
13 Ne csodálkozzatok, testvéreim, ha gy löl titeket a világ. 14 Mi tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük testvéreinket: aki nem szereti a testvérét, az a halálban van. 15 Aki gy löli a testvérét, az embergyilkos; azt pedig tudjátok, hogy az embergyilkosnak nincs örök élete. 16 Abból ismerjük a szeretetet, hogy az életet adta értünk; ezért mi is tartozunk azzal, hogy életünket adjuk testvéreinkért. 17 Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére szükséget szenved, és bezárja el tte a szívét, abban hogyan lehetne az Isten szeretete? 18 Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan. 19 Ebb l tudható, hogy az igazságból valók vagyunk. És akkor az színe el tt azzal biztatjuk a szívünket, 20 hogy bár a szívünk elítél, Isten mégis nagyobb a mi szívünknél, és mindent tud. 21 Szeretteim, ha pedig a szívünk nem ítél el, bizalommal szólhatunk Isten el tt; 22 és amit kérünk, megkapjuk t le, mert megtartjuk parancsolatait, és azt tesszük, ami kedves el tte.

3:13 „ne csodálkozzatok” Ez JE LENIDEJ AKTÍV F ELSZÓLITÓMÓD, NE GATÍV EL TAGGAL, ami gyakran azt jelenti, befejezni egy már folyamatban lév cselekedetet. Ez a világ nem egy fair világ; ez nem az a világ, aminek Isten szánta!

■ **„ha”** Ez ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hog y az állítás igaz az író néz pontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve.

■ **„gy löl titeket a világ”** Gy lölte Jézust; gy lölni fogja a követ it is. Ez egy gyakori téma az ÚSZ-ben (vö. János 15: 18; 17:14; Máté 5:10-1 1; II. Tim. 3:12), és újabb bi zonyíték arra , hog y valaki hív .

3:14 „mi tudjuk” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD (az *oida* BEFEJEZETT forma, de JELENIDEJ a jelentése). Ez egy újabb gyakori téma. Isten gyermekeinek a magabiztossága két dologhoz kapcsolódik: (1) a gondolkodás megváltozásához, és (2) a tettek megváltozásához, amik a görög és héber "megtérni", "b nt l elfordulni" kifejezés gyökerei.

■ **„hogy átmentünk a halálból az életbe”** Ez e gy új abb BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD (vö. J ános 5:24). Az egyik b izonyítéka annak, hogy átmentünk a halálból az életbe (azaz a K eresztény üdv bizonyosság, lás d K ülönleges Téma a J ános 6: 37-ben) az, hog y szeretjük egymást. A másik, hogy világ gy löl minket.

■ **„mert szeretjük testvéreinket”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. A szeretet Isten családjának a f jellemz je/jellemvonása (vö. János 13:34-35; 15:12,17; II. János 5; I. Kor. 13; Gal. 5:22), mert ez Isten f jellemvonása (vö. 4:7-21). Az ember Istennel való kapcsolatának a szeretet nem az alapja, hanem az eredménye. A szeretet nem a megváltás alapja, hanem annak újabb bizonyítéka.

■ **„aki nem szereti a testvérét, az a halálban van”** Ez JELENIDEJ MELLÉKNÉVI IGENÉV, amit a JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓDban álló ige tárgyaként használ. Ahogyan a hív k továbbra is a szeretetben maradnak, a nem hív k a gy löletben maradnak. A gy lölet, ugyanúgy, mint a szeretet, az ember szellemi irányultságának bizonyítéka.

3:15 „aki” Az angol fordításban itt az áll, **mindenki**. János ezt a kifejezést (*pas*) 8-szor használta a 2:29 óta. Ennek az a jelent sége, hogy nincs kivétel az alól, amit János itt kijelent. Kétfajta ember létezik: az, aki szeret, és az, aki gy löl. János az életet fekete-fehérben látja, nem pasztell színekben.

■ **„Aki gy löli a testvérét, az embergyilkos”** Ez JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV (azaz folyamatos, megállapodott gy lölet). A b n el ször a gondolati világban jelenik meg. Jézus a Hegyi Beszédben azt tanította, hogy a gy lölet egyenl a gyilkossággal, a nemi kívánság egyenl a házasságtöréssel (vö. Máté 5:21-22).

■ **„azt pedig tudjátok, hogy az embergyilkosnak nincs örök élete”** Ez nem azt jelenti, hogy valaki, aki gyilkosságot követ el, nem lehet keresztény. A b n megbocsátható, de az életstílusból fakadó tettek felfedik az ember szívét. Ez itt azt jelenti, hogy az, aki szokás szer en gy löl(ködik), nem lehet keresztény. A szeretet és a gy lölet egyaránt kizárólagos! A gy lölet elveszi az életet, a szeretet viszont a saját életét adja.

3:16 „abból ismerjük” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. A 15. versben használt görög szó az *oida*, itt a *ginosko*-t használja. János írásaiban ezek szinonimaként használatosak.

■ **„(abból ismerjük) a szeretetet”** Jézus adta a legnagyobb példát arra, hogy milyen a szeretet. A hív k arra hívattak, hogy ezt a példát kövessék, és akarják felülmúlni (vö. II. Kor. 5:14-15).

■ **„hogy az életet adta értünk”** Ez AORISZT IGEID , ami a golgotára utal, Jézus saját szavait használva (vö. János 10:11,15,17,18; 15:13).

■ **„ezért mi is tartozunk azzal”** A hív ket kötelezi Jézus példája (vö. 2:6; 4:11).

■ **„hogy életünket adjuk testvéreinkért”** Krisztus a példa. Ahogyan letette az életét másokért, a keresztényeknek is, ha szükséges, le k ell t enniük az életüket a testvéreikért. Meg halni az önz ségnek, ez a b nbeesés fordítottja, Isten képének helyreállítása és a közös jóért való élet (vö. II. Kor. 5:14-15; Fil. 2:5-11; Gal. 2:20; I. Péter 2:21).

3:17 „Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére szükséget szenved” Ezek JELENIDEJ KÖT MÓDú IGÉK. A 16.versben írottak, hogy le kell tennünk az életünket, itt most praktikus lehet ségekben jelenik meg, hogy hogyan lehet a testvérünket segíteni. Ezek a versek nagyon hasonlítanak Jakab szavaihoz (vö. Jakab. 2:15,16).

■ **„és bezárja el tte a szívét”** Ez AORISZT AKTÍV KÖT MÓD. A szív szó szerint itt "belek"-et jelent, ami egy héber idióma, s az érzelmeket jelentette. Megint csak arról van szó, hogy a tetteink felfedik az Atyánkat.

3:18 „ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel” A tettek hangosabbak a szavaknál (vö. Máté 7:24; Jakab 1:22-25; 2:14-26).

■ **„hanem cselekedettel és valóságosan”** A "valóságosan" (vagy "igazságban") szó használata meglep . Azt várnánk, hogy a "cselekedet" egyik szinonimája, pl. a "tett" következne a sorban. A szó itt úgy t nik, hogy azt jelenti: "hiteles/ szinte" (NJB angol fordításban), vagy ''igaz" (TEV), mint ahogyan az "üzenet" szó áll az 1:5 és 3:11-ben, ami mind a tantételre/elméletre, mind pedig az életstílusra fekteti a hangsúlyt, ugyanígy az "igazság/valóság" is. Mind a motiváció, mind maga a tett az önfeláldozó szeretetb l kell, hogy eredjen (Isten szeretetéb l), egy csupán magamutogató cselekedet helyett, ami az adományozó, vagy cselekv ember egóját növeli.

3:19 „Ebb l tudható” Ez az el bbiekben említett szeretetb l fakadó tettekre utal. Ez itt JÖV IDEJ KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent), ami megint csak egy újabb bizonyítéka az ember valódi megtérésének.

■ **„hogy az igazságból valók vagyunk”** A hív k szeretetteljes életstílusa két dolgot mutat meg: (1) hogy az igazság oldalán állnak; és (2) hogy a lelkiismeretük tiszta. Lásd Különleges Téma: Igazságosság a János 6:55-ben.

3:19-20 Nagy a zavar akörül, hogy ennek a két versnek a görög szövegét hogyan kellene lefordítani. Egy lehetséges fordítás Isten ítéletét élezi ki, míg a másik Isten könyörületét hangsúlyozza ki. A szövegösszefüggés miatt a második verzió t nik elfogadhatóbbnak.

3:20-21 Mindkét vers HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT.

3:20
NASB „bár a szívünk elítél”
NKJV „mert ha a szívünk vádol minket”
NRSV „bármikor, amikor a szívünk vádol minket”
TEV „ha a lelkiismeretünk vádol minket”
NJB „még akkor is, ha a saját érzéseink vádolnak minket”

Minden hív megtapasztalta azt a bels gyászt, amit akkor érez, mikor felismeri, hogy nem tud megfelelni annak a "m ércének", ami r l tudják, hogy Isten akarata az életükre nézve. A lelkiismeretnek ez a fájó érzése származhat a Lélekt l (ami megtérést eredményez), vagy a Sátántól (hogy önpusztítást és a bizonyságtétel elvesztését okozza). Ez egyszerre helyes, és helytelen b ntudat. A hív k meg tudják a kett t különbözetezni egymástól, úgy, hogy Isten könyvét olvassák (vagy az hírviv it hallgatják). János itt a hív ket szeretné vigasztalni, akik a szeretet mércéje alapján élnek, de továbbra is küszködnek a b nnel (véghezvitel és mulasztás egyszerre). Lásd Különleges Téma: A Szív a János 12:40-ben.

■ **„és mindent tud”** Isten ismeri az igazi indítékainkat (vö. I. Sám. 16:7; I. Kir. 8:39; I. Krón. 28:9; Jer. 17:10; Lukács 16:15; Apcsel. 1:24; Róma 8:26,27; I. Kor. 4:4).

3:21 „ha pedig a szívünk nem ítél el” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT. A keresztények még mindig küszködnek a b nnel és önmagukkal (vö. 2:1; 5:16-17). Továbbra is szembe találják magukat kísértésekkel, és helytelenül viselkednek bizonyos helyzetekben. Gyakran a lelkiismeretük vádolja/kárhoztatja ket. Egy metodista himnusz így szól (címe és szerz je ismeretlen):

"Senkinek Ó Uram, nincs tökéletes nyugalma,
Mert senki sem szabad a b nt l teljesen;
S azok, akik elbuknak, tudnak a legjobban szolgálni,
S azok, akik tudatában vannak a bennük való rossznak"

Az e vangélium ismerete, a J ézussal v aló éd es közös ség, hog y áta djuk mag unkat a L élek vezetésének, és az Atya mindenható mivolta lecsendesíti porból való szívünket!

■ **„bizalommal szólhatunk Isten el tt"** Ez azt jelenti, hogy nyitott az út és szabad a bejárás Isten jelenlétébe. János ezt g yakran ismé tli, ez eg yik kedvelt gondolata (vö. I . János 2:28; 3 :21; 4:17; 5:14; Zsid. 3:6; 10:35). Ez a kifejezés az üdvbizonyosság két el nyét vezeti be: (1) hogy a hív knek tökéletes a bizalmuk Isten el tt; (2) bármit kérnek t le, azt meg fogják kapni

3:22 „és amit kérünk, megkapjuk t le" Ez egy JEL ENIDEJ AKTÍV K ÖT MÓD, é s egy JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD. Jézusnak a ki jelentését tü krözi, ami t a következ helyeken t alálunk: M áté 7: 7; 18 :19; J ános 9: 31; 14: 13-14; 15: 7,16; 16: 23; M árk 1 1:24; Lukács 11:9-10. Ezek az íg éretek az Írásokból an nyira m ások, mint amit sok hív imádságban megtapasztal. E z a v ers úg y t nik, hogy korlátlan , m egválaszolt i mákat íg ér. Ez az amikor a szövegrész más fontos Igerészekkel való összehasonlítása segít a teológiai egyensúlyban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: IMÁDSÁG, KORLÁTLAN MÉGIS KORLÁTOZOTT

A. A Szinoptikus Evangéliumok
   1. arra b átorítja a hív ket, hogy ta rtsanak ki az imádságban, és Isten "jó d olgokat" fog számukra k irendelni (Máté), v agy a z " Lelkét" (L ukács) (v ö. Máté 7 :7-11; L ukács. 11:5-13)
   2. az e gyházfegyelmet te kintve, arra bá torítja a h ív ket (ketten), h ogy e gyesüljenek az imádságban (vö. Máté. 18:19)
   3. a judaiz mus ít életének ös szefüggésében arra ké ri a h ív ket, hogy k ételkedés nélkül, hittel kérjenek (Máté 21:22; Márk 11:23-24)
   4. két pé ldázat összefüggésében (1-8.versekben az i stentelen b író, a 9- 14. ve rsekben a farizeus és a b nös) a hív ket arra bátorítja, hogy ne ú gy viselkedjenek, m int az istentelen bír ó és az önigazult farizeus. I sten az alázatosakat és megbánó s zív eket hallgatja meg (Lukács 18:1-14)

B. János írásai
   1. a vakon sz ületett em ber történetében, akit Jézus meg gyógyít, a f arizeusok igazi vaksága tár ul fel. Jézus im ája (mint bárkié) v álaszt ny ert, m ert isme rte Istent, és aszerint élt (János 9:31).
   2. János beszámolója a fels szobai eseményekr l (János 13-17)
      a. 14:12-14 – a hittel elmondott ima jellemz i
         1) hív kt l származik
         2) Jézus nevében kérnek
         3) az a vágyuk, hogy Isten dics üljön meg
         4) megtartja a parancsolatokat (15. v.)
      b. 15:7-10 – a hív k imádságának jellemz i
         1) Jézusban való lakozás
         2) az szava bennük lakozik
         3) az a vágy, hogy az Atya dics üljön meg
         4) sok gyümölcsöt terem
         5) megtartja a parancsolatokat (10.v.)
      c. 15:15-17 – a hív k imádságának jellemz i
         1) kiválasztottságuk
         2) gyümölcsöt teremnek
         3) Jézus nevében kérnek
         4) megtartják a parancsolatot, hogy egymást szeressék
      d. 16:23-24 – a hív k imádságának jellemz i

1) Jézus nevében kérnek
2) az a vágyuk, hogy örömük teljes legyen
3. János Els   Levele
a. 3:22-24 – a hív k imádságának jellemz i
1) megtartják parancsolatait (22,24. v)
2) helyes életmód
3) Jézusba vetett hit
4) egymás szeretete
5) megmaradni   benne, és   is bennük lakozik
6) a Lélek ajándékénak birtokában lenni
b. 5:14-16 – a hív k imádságának jellemz i
1) istenben való bizalom
2) az   akaratának megfelel en
3) a hív k imádkoznak egymásért
C. Jakab
1. 1:5-7 –   arra k éri a   hív ket, a kik különböz   próbákkal ál lnak szemben, hogy kételkedés nélkül továbbra is kérjenek
2. 4:2-3 – a hív knek helyes indítékuk kell, hogy legyen, mikor kérnek
3. 5:13-18 – a hív ket, akik egészségi problémákkal küszködnek, arra bátorítja, hogy:
a. kérjék meg a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak
b. a hitben való imádság megment
c. kérjék, hogy b neiket bocsássa meg
d. hogy me gvallják eg ymásnak a vétkeiket és imá dkozzanak egymásért (ugyan az, mint az I. János 5:16)

A hatékony imádság kulcsa a Krisztushoz való hasonlóság. Ezt jelenti Jézus nevében imádkozni. A legrosszabb dolog, amit Isten tehet, hogy megválaszolja a keresztények önz   imádságait! Egy bizonyos értelemben minden ima választ kap. A legértékesebb része az imádságnak az, hogy a hív   id t töltött Istennel, bízva   benne.

■ **„mert megtartjuk parancsolatait, és azt tesszük, ami kedves   el tte"** Figyeld meg, mi a két követelménye a megválaszolt imának:
1. engedelmesség
2. azokat a dolgokat gyakorolni, amik Istennek kedvesek/tetsz ek (vö. János 8:29). Az I. János az a kézikönyv, ami a hatékony keresztény életre és szolgálatra tanít.

SZÖVEG: 3:23-24
[23]Az   parancsolata pedig az, hogy higgyünk az   Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, ahogyan erre parancsolatot adott nekünk. [24]Aki pedig megtartja az   parancsolatait, az   benne marad, és   is abban; és ezt, hogy   bennünk van, abból tudjuk meg, hogy a Lelkéb l adott nekünk.

3:23 „az   parancsolata pedig az" Figyeld meg, hogy a "parancsolat" szó EGYESSZÁMÚ, két aspektussal. Az els   a személyes hitre utal; a "higgyünk" ige AORISZT AKTÍV KÖT   MÓD (vö. János 6:29 ,40). A második egyetikus nézpont; a "szeressük" ige JELENIDEJ   AKTÍV KÖT   MÓD (vö. 3:11; 4:7). Az evangélium egy üzenet, amiben hinni kell, egy személy, akit be kell fogadni, és egy életstílus, amit élni kell!

■ **„hogy higgyünk az   Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében"** A "higgyünk" gondolata kritikus pont a   bibliai hi t meg értésében. Az ÓSZ-i ki fejezés, *aman*, ezeket tükrözte, hogy "h   ség", "megbízhatóság", "bizalomra méltó", " szinte". Az ÚSZ-ben található görög szót (*pisteuó*) (az angol

nyelvben) három szóval lehet lefordítani: hinni, hit, bizalom. Nem annyira a hív , mit inkább isten megbízhatóságát tükrözi. Az jelleme, kinyilatkoztatása és ígéretei formálják a megrengethetetlen alapot, nem a bukott emberek h sége, még ha megváltott bukott emberekr l is van szó!

Az az elv, hogy a "névben" kell hinni, vagy valakinek a "nevében" imádkozni, azt a Közel-keleti gondolkodást tükrözi, hogy a név a személyt reprezentálja:

1. Jézus: Máté 1:21,23,25; 2:22; 10:22; 12:21; 18:5,20; 19:29; János 1:12; 2:23; 3:18; 14:26; 15:21; 17:6; 20:31
2. Az Atya: Máté 6:9; 21:9; 23:29; János 5:43; 10:25; 12:13; 17:12
3. A Szentháromság: Máté 28:19

Egy rövid technikai jegyzet ehhez az igevershez még. A.T. Robertson, a *Word Pictures in the New Testament* (Szóképek az Újszövetségben) cím könyvének 228.oldalán megemlít egy görög kéziratban található problémát a "hinni" igével kapcsolatban. A görög unciális kéziratokban – B, K és L – AORISZT AKTÍV KÖT MÓD áll, míg az א, A és C-ben JELENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD. János szövegébe és stílusába mindkett beleillik.

3:24 „Aki pedig megtartja… az benne marad” Itt mindkett JELENID . Az engedelmesség hozzákapcsolódik a “benne lakozáshoz”. A szeretet a bizonyíték arra, hogy mi Istenben vagyunk, és is mibennünk lakozik (vö. 4:12,15-16; János 14:23; 15:10). Lásd Különleges Téma a Benne lakozásról a 2:10-ben.

■ **„hogy a Lelkéb l adott nekünk”** János bizonyos bizonyítékokat használ arra, hogy az igaz hív ket értékelje (vö. Róma 4:13; 8:14-16). Kett ebb l a szent Lélekhez kapcsolódik: (1) Jézust megvallani (vö. Róma 10:9-13; I. Kor. 12:3); és (2) krisztusi életvitel (vö. János 15; Gal. 5:22; Jakab 2:14-26).

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne mondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Mi az egyesít témája a 11-24 verseknek? (vö. János 2:7-11)
2. Magyarázd meg a 16-os és 17-es vers kapcsolatát. Hogyan hasonlítható össze az, hogy le kell tennünk az életünket azzal, hogy a szükségben lév testvérünkön segítsünk?
3. A 19-20-as versek mire fektetik a hangsúlyt? Isten ítéletének a szigorára, vagy az hatalmas könyörületére, ami lecsendesíti félelmeinket?
4. Hogyan kapcsolhatjuk Jánosnak az imádságról tett kijelentését (22. v.) a mindennapi tapasztalatainkhoz?
5. Hogyan egyeztethet össze Jánosnak az a látszólag ellentmondásos kihangsúlyozása, hogy a keresztények be kell ismernie és meg kell vallania vétkeit, és az kijelentése, ami a b ntelen tökéletességgel kapcsolatos?
6. Miért fektet János akkora hangsúlyt az életstílusra?
7. Magyarázd meg az "újjászületés"” körüli teológiai igazságokat
8. Hogyan kapcsolódik ez a szakasz a mindennapi keresztény élethez?

I. JÁNOS 4

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Az Isten Lelke és az Antikrisztus Lelke	Az Igazság Lelke és a Tévelygés Lelke	Az I gazság é s a T évelygés Megkülönböztetése	Az Igaz Lélek és a Hamis Lélek	A Harmadik Feltétel: Légy Készen Ellenállni az Antikrisztusnak és a Világnak
3:	24-4:6			
4:1-6		4:1-6	4:1-3	4:1-6
			4:4-6	A Szeretet és a Hit Forrása
				(4:7-5:13)
Isten a Szeretet	Istent Ismerni a Szereteten Keresztül	A Szeretet Áldott	Isten a Szeretet	A Szeretet Forrása
4:7-12 4:	7-11	4:7-12	4:7-10	4:7-5:4
	Látni Is tent a Sz ereteten Keresztül	4:	11-12	
4:	12-16			
4:13-16a		4:13-16a	4:13-16a	
4:16b-21	A Szeretet Beteljesülése	4:16b-21	4:16b-18	
4:	17-19			
	A Hitb l Való Engedelmesség	4:	19-21	
4:	20-5:5			

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a t émákat. Haso nlítsd öss ze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A 4:1-21-ES VERSEKBE

A. Az I. János 4 egy a rra sp ecializálódott irodalmi egység, hogy m egmutassa, hogy a keresztények hogyan állapítják meg, hogyan vizsgálják meg azokat, akik azt állítják, hogy Isten n evében sz ólnak. Ez a sz akasz ka pcsolódik a (1) ha mis tanít ókhoz, aki ket antikrisztusoknak hív nak (v ö. 2: 18-25); (2) a zokhoz, ak ik próbálnak megtéveszteni (v ö.

2:26; 3:7) és (3) valószín leg azokhoz, akik azt állítják, hogy különleges szellemi igazságok tudói (vö. 3:24). Ahhoz, hogy teljesen meg tudjuk érteni azt a kínos helyzetet, amiben a korai keresztények voltak, fel kell ismernünk, hogy sokan állították, hogy Isten nevében szólnak (vö. I. Kor. 12:10; 14:26-33; I. Thessz. 5:20-21; I. János 4:1-6). Nem volt még teljes és elérhet az Újszövetség. A szellemiek megítélése tantételek megítélését és társadalmi teszteket is jelentett (vö. Jakab 3:1-12).

B. Az I. Jánost rettent nehéz vázlatolni a visszatér témái miatt. Ez különösen igaz a 4. fejezetre. Ez a fejezet újra nyomatékosítja azokat az igazságokat, amiket az el z fejezetek tárgyaltak, különösen azt, hogy a hív knek szeretniük kell egymást (vö. 7:21. verek, 2:7-12; 3:11-24).

C. János azért ír, hogy támadja a hamis tanítókat és bátorítsa az igaz hív ket. Ezt a következ teszteken keresztül fejezi ki:
1. tantételi teszt (Jézusba vetett hit, vö. I. János 2:18-25; 4:1-6, 14-16; 5:1,5,10)
2. az életstílus tesztje (engedelmesség, I. János 2:3-7; 3:1-10, 22-24)
3. a társadalmi teszt (szeretet, I. János 2:7-11; 3:11-18; 4:7-12, 16-21; 5:1-2)

Az Írások különböz részei különböz hamis tanítókhoz kapcsolódnak. Az I. János a gnosztikus tévtanítók eretnekségeit veszi célba. Lásd Bevezetés az I. Jánoshoz, az Eretnekség. Az ÚSZ más részei más hamis tanokra irányulnak (vö. János 1:13; Róma 10:9-13; I. Kor. 12:3). Mindegyik kontextust külön kell megvizsgálni ahhoz, hogy megállapítsuk, melyik tévedéssel foglalkozik az a rész. A tévedések/hibák különböz forrásból fakadtak:
1. zsidó törvényesked kt l
2. görög filozófusoktól
3. görög antinomistáktól
4. azoktól, akik azt állították, hogy valamilyen különleges szellemi kinyilatkoztatásnak, vagy megtapasztalásnak vannak a birtokában

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 4:1-6

[1]Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy azok az Istent l valók-e, mert sok hamis próféta jött el a világba. [2]Az Isten Lelkét err l ismeritek meg: amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istent l van. [3]Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem az Istent l van. Ez az antikrisztus lelke, amelyr l hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van. [4]Ti Istent l valók vagytok, gyermekeim, és legy ztétek ket, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint az, aki a világban van. [5] k a világból valók, ezért a világ szerint beszélnek, és a világ rájuk hallgat. [6]Mi Istent l valók vagyunk: aki ismeri Istent, az hallgat ránk, aki nem Istent l van, az nem hallgat ránk. Err l ismerjük meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét.

4:1 „ne higgyetek” Ez JELENIDEJ FELSZÓLITÓMÓD, TAGADÓSZÓCSKÁVAL, a mi általában azt jelenti, abbahagyni egy cselekedetet, a mi már folyamatban van. A keresztények hajlamosak arra, hogy egy er s egyéniséget, logikus érvelést vagy egy csodás eseményt Istent l származónak fogadjanak el. Nyilvánvaló, hogy a hamis tanítók azt állították, hogy (1) Isten nevében szólnak, vagy (2) hogy Istent l kapott különleges kinyilatkoztatás van a birtokukban.

KÜLÖNLEGES TÉMA: MEGÍTÉLHETIK-E A KERESZTÉNYEK EGYMÁST?

Ezzel a témával kétféle módon kell foglalkozni. A keresztényeket figyelmezti a Biblia, hogy

ne ítélkezzenek egymás felett (vö. Máté 7:1-5; Lukács 6:37,42; Róma 2:1-11; Jakab 4:11-12). Mindamellett a hív ket arra is bátorítja, hogy ítéljék meg a vezet ket (vö. Máté 7:6,15-16; I. Kor. 14:29; I. Thessz. 5:21; I. Tim. 3:1-13; és I. János 4:1-6).

Néhány kritérium a helyes értékeléshez segítség lehet:

1. a megítélésnek a célja a megbizonyosodás legyen (vö. I. János 4:1 – "megpróbálni" azon céllal, hogy elfogadható-e)
2. a megítélést alázattal és szelídségben kell tenni (vö. Gal. 6:1)
3. a megítélés nem fókuszálhat a személyes preferenciákra (vö. Róma 14:1-23; I. Kor. 8:1-13; 10:23-33)
4. a megítélésnek azonosítania kell azokat a vezet ket, akik nem adnak okot a kritikára sem a gyülekezeten belül lév k részére, sem a társadalom részér l (vö. I. Tim. 3)

■ **„minden léleknek”** A lélek itt az ember személyét jelöli. Lásd jegyzet a 4:6-hoz. Ez egy Istent l való feltételezett üzenetre utal. Az eretnekség az egyházon belülr l származik (vö. 2:19). A hamis tanítók állították, hogy Isten nevében szólnak. János kijelenti, hogy az emberi beszéd és tett háttérében két forrás állhat, Isten vagy Sátán.

■ **„hanem vizsgáljátok meg a lelkeket”** Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD. Ez egy szellemi ajándék is (vö. I. Kor. 12:10; 14:29), de egyben szükséges minden hív számára, ugyanúgy, mint az imádság, az evangelizálás és az adakozás. Ennek a görög szónak, *dokimazó*, a mellékjelentése "megpróbálni azon céllal, hogy elfogadható-e". A hív knek a legjobbat kell hinniük, ha nem bizonyított az ellenkez je (vö. I. Kor. 13:4-7; I. Thessz. 5:20).

KÜLÖNLEGES TÉMA: GÖRÖG SZAVAK ÉS SZÓÖSSZETÉTELEK A KÍSRTÉS/PRÓBA KIFEJEZÉSRE

Két görög kifejezés van, aminek a jelentése ugyanaz, megpróbálni valakit valamilyen célból.

1. *Dokimazó*, *dokimion*, *dokimasia*

   Ez egy kohászati kifejezés, ami azt jelenti, hogy megvizsgálni/kipróbálni valaminek a valódiságát (metaforikusan valakinek) t z által. A t z felfedi a valódi fémet az által, hogy leégeti róla a szennyez déseket (megtisztítva azt). Ez a fizikai folyamat nagyon er teljes idiómává vált arra, hogy Isten és/vagy az emberek megpróbálják egymást. Ezt a kifejezést csakis pozitív értelemben használták, hogy az elfogadásra való tekintettel lett valami vagy valaki megpróbálva. Az ÚSZ-ben a következ kre használták:

   a. ökrökre, Lukács 14:19
   b. saját magunkra, I. Kor. 11:28
   c. a hitünkre, Jakab 1:3
   d. a lelkekre (emberi tanítókra), I. János 4:1
   e. még Istenre is, Zsid. 3:9

   Ezeknek a próbáknak a végeredményér l azt feltételezték, hogy pozitív lesz (vö. Róma 1:28; 14:22; 16:10; II. Kor. 10:18; 13:3; Fil. 2:27; I. Péter 1:7). Így aztán a kifejezés azt az elképzelést vonzza maga után, hogy valaki meg lett próbálva, és

   a. érdemesnek
   b. jónak
   c. valódinak
   d. értékesnek
   e. megtiszteltnek

bizonyult.

2. *Peirazó, peirasmos*

Ennek a kifejezésnek az a mellékjelentése, hogy hogy azzal a céllal vizsgálják meg, hogy hibát találjanak benne, és hogy elutasítsák. Gyakran használják azt a szót a Jézus pusztai megkísértésével kapcsolatban.

a. Azt a próbálkozást közvetíti, hogy megpróbálta csapdába csalni Jézust (vö. Máté 4:1; 16:1; 19:3; 22:18,35; Márk 1:13; Lukács 4:2; 10:25; Zsid. 2:18).

b. Ezt a kifejezést (*peirazó*) a Sátán címeként használja a Máté 4:3 és az I. Thessz. 3:5.

c. (Az összetett szó alakjában) arra használják, Amikor Jézus azt mondja, hogy ne kísértsd az Istent (vö. Máté 4:7; Lukács 4:12; továbbá lásd még az I. Kor. 10:9).

d. A hív k kísértései és próbatételeivel kapcsolatosan is használják (vö. I. Kor. 7:5; 10:9,13; Gal. 6:1; I. Thessz. 3:5; Zsid. 2:18; Jakab 1:2,13,14; I: Pét. 4:12; II. Pét. 2:9).

■ **„mert sok hamis próféta jött el a világba”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD (vö. Jer. 14:14; 23:21; 29:8; Máté 7:15; 24:11,24; Apcsel. 20:28-30; II. Péter 2:1; I. János 2:18-19,24; 3:7; II. János 7). A burkolt célzás az, hogy bár elhagyták az egyházat (a házaknál összegy lt házi csoportokat), továbbra is azt állítják, hogy Isten nevében beszélnek.

4:2 „Az Isten Lelkét err l ismeritek meg” ez a nyelvtani forma vagy JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD (állítás), vagy JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD (parancs). A Szentlélek mindig Jézust magasztalja fel (vö. János 14:26; 15:26 ; 16: 13-15). Ugyanez a teszt található meg Pál írásaiban is, az I. Kor. 12:3-nál.

■ **„amelyik lélek vallja”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD, ami egy folytonos hitvallásra mutat, nem pedig a hitnek egy múltbeli megvallására. A "megvallás" görög megfelel je egy összetett szó, ami két szóból tev dik össze: ' 'ugyanaz" és "szólni", ami az t jelenti tehát, "ugyanazt mondani". Ez az I. Jánosban visszatér téma (vö. János 1:9; 2:23; 4:2-3; 4:15; János 9:22; II. János 7). Ez a szó azt sugallja, hogy itt valakinek a Jézus Krisztus evangéliuma iránt i elkötelezettségének, az abban való meggy z désének egy specifikus, nyilvánosan, szóban történ elismeréséről/megvallásáról van szó. Lásd Különleges Téma a János 9:22-ben.

Teológiailag érdekes, hogy az Ú SZ régi latin verziójában, és a pátriárkák, Klemen, Origenész, Szent Ireneus és Tertullianus írásaiban *leui* (kiold, felold, elold) van, ami azt sugallja: "Jézust külön-/ elválasztani", nyilvánvalóan egy emberi szellemmé és egy különálló isteni szellemmé, ami annyira jellemezte a második századi gnosztikus írásokat. De ez egy szöveg beillesztés/adalék, ami tükrözi a korai egyháznak az eretnektanokkal folytatott élet-halál harcát (lásd Bart Erhart, *The Orthodox Corruption of Scripture* [Az Írások Ortodox Megrontása] cím könyvét).

■ **„hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istent l van”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGE NÉV. Ez az a lapvet t antételbeli teszt a hamis tanítók számára (értsd. Gnosztikusok), akikkel János ebben a könyvben harcol. Az alapvet állítása az, hogy Jézus teljesen ember (azaz a test, amit a gnosztikusok tagadtak), és teljesen Isten (vö. 1:1-4; II. János 7; János 1:14; I. Tim. 3:16). A BEFEJEZETT IGE ID alátámasztja azt, hogy Jézus emberi volta nem átmeneti volt, hanem maradandó. Ez nem egy lényegtelen probléma volt. Jézus valóban egy az emberiséggel, és egy Istennel.

4:3 „az antikrisztus lelke” Itt a kifejezést abban az értelemben használja, mint Krisztus tagadója (vö. 2:18-25), nem pedig abban, hogy valaki megkísérli a posztját bitorolni.

■ **„amelyr l hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van”** Ez BEF EJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD, ami azt sugallja, hogy János ezt a témát már megvitatta velük, és annak a fontossága t ovábbra i s megmarad. A görögben a tárgyat jelöl N ÉVMÁS e gyezik a SEMLEGESNEM "lélekkel". Mint a 2:18-ban, ez a kifejezés azt tükrözi, hogy az antikrisztusok szelleme/lelke már elérkezett, és m ég j önni fog. E zek a gnosztikus hamis tanít ók ham is információk, h elytelen é letstílus és helytelen h itvallások egész láncolatá t alkották meg az id k során, az I . Móz es 3 gonos zától kez dve a g onosz megtestesülésének megnyilvánulásáig, és a z utolsó id k Antikrisztusáig.

4:4-6 „ti … k … mi” Mind a három NÉVMÁS hangsúlyos. Három csoportot szólít meg az író: az igaz hív ket (Jánost és ol vasóit), a hamis hí v ket (gnosztikus tanít ók és köv et ik), és János missziós csapatát. Ugyanez a hármas csoport található a Zsidók 6 és 10-ben.

4:4 „legy ztétek ket” Ez B EFEJEZETT AKTÍV KI JELENT MÓD. E z u talásnak t nik mind a doktrinális ellentmondásra, mind a gy zedelmes keresztény életre. Micsoda csodálatos bátorítás ez számukra, és számunkra is!

János a keresztény ember b n és az ördög felett i gy zelmével tör dik. Ezt a szót (*nikaó*) 6-szor használja az I. Jánosban (vö. 2:13,14; 4:4; 5:4,4), 11-szer a Jelenések könyvében és egyszer az evangéliumban (vö. 16:33). Lukács csak egyszer használja ezt a szót a gy zelemre (vö. 11:22), Pál írásaiban pedig csak kétszer találkozunk vele (vö. Róma 3:4; 12:21).

■ **„mert nagyobb az, aki bennetek van, mint az, aki a világban van”** Ez a be nnünk lakozó istenség kihangsúlyozása. Itt a bennünk lakozó Atyára utal (vö. János 14:23; II. Kor. 6:16). Az ÚSZ hangsúlyt fektet (1) a bennünk lakozó Fiúra is (vö. Máté 18:20; Kol. 1:27), és (2) a bennünk lakozó Szentlélekre is (vö. Róma 8:9; I. János 4:13). A Lélek és a Fiú szoros azonosságban vannak (vö. Róma 8:9; 2 Kor. 3:17; Gal. 4:6; Fil. 1:19; I. Péter 1:11). Lásd Különleges Téma a János 14:15-ben.

Az "aki a világban van" kifejezés a Sátánt jelenti (vö. János 12:20; 14:30; 16:11; II. Kor. 4:4; Ef. 2: 2; I . J ános 5: 19), és a z követ it. A "v ilág" sz ónak az I. Jánosban m indig negatív jelentéstartalma van (azaz az emberi társadalom, Istent l elszakadva rendez dik és m ködik).

4:5 „ k a világból valók” Ez ABLATÍVUSZ, ami a forrást jel öli. A "v ilág" s zó itt abban a z értelemben van jelen, mint bukott emberi társadalom, amely Istent l elszakadva próbálja betölteni a szükségleteit (vö. 2:15-1 7). A bukot t emberiség kollektív f üggetlen szellemére utal ez zel. E nnek egyik példája Kain (vö. 3:12).

■ **„a világ rájuk hallgat”** A ke resztény tanítók és a hamis ta nítók újabb bizonyítéka, hogy ki hallgatja ket/ki hallgat rájuk (vö. János 15:19; I. Tim. 4:1).

4:6 „aki ismeri Istent, az hallgat ránk” Ez JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Az igaz hív k továbbra is az apostoli igazságra fognak hallgatni és reagálni! A hív k fel tudják ismerni az i gaz prédi kátorokat/tanítókat arról, hogy m ir l sz ól az üzen etük, és arról, hog y kik hallgatják meg ket, és reagálnak az üzenetükre.

■ **„Err l ismerjük meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét”** Ez vonatkozhat a S zent Lélekre (vö. János 14:17; 15:26; 16:13; I. János 4:6; 5:7) és a gonosz lélekre, Sátánra. A hív knek meg kell tudniuk ítélni, hog y ki a z üzenet forrása. G yakran mi ndkett t Is ten n evében szólják, felteh et leg Isten szónokai által. Az egyik Jézust és a krisztusiasságot emeli fel, a másik az emberi spekulációt és a személyes szabadságot.

Robert Girdlestone a *Synonyms of the Old Testament* (Az Ós zövetség Szinonimái) cím könyvében van egy érdekes cikk a "lélek/szellem" ÚSZ-i használatáról:

1. gonosz lelkek
2. az emberi lélek

3. a Szent Lélek
4. dolgok, amiket a Lélek terem az emberi lélekben és azon keresztül
   a. nem a szolgaság lelke szemben az örökbefogadás lelkével – Róma 8:15
   b. a szelídség lelke – I. Kor. 4:21
   c. a hit lelke – II. Kor. 4:13
   d. bölcsesség és kinyilatkoztatás lelke, ahhoz, hogy megismerjük t – Ef. 1:17
   e. nem a félelem lelkét, hanem az er , szeretet és fegyelem lelkét – II. Tim. 1:7
   f. tévelygés lelke szemben igazság lelkével – I. János 4:6 (61-63.o)

SZÖVEG: 4:7-14
[7]Szeretteim, szeressük egymást; mert a szeretet Istent l van, és aki szeret, az Istent l
született, és ismeri Istent; [8]aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent; mert Isten
szeretet. [9]Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el
Isten a világba, hogy éljünk általa. [10]Ez a szeretet, és nem az, ahogy mi szeretjük Istent,
hanem az, hogy szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztel áldozatul b neinkért.
[11]Szeretteim, ha így szeretett minket Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük
egymást. [12]Istent soha senki sem látta: ha szeretjük egymást, Isten lakik bennünk, és az
szeretete lett teljessé bennünk. [13]Abból tudjuk, hogy benne maradunk, és mibennünk, hogy
a maga Lelkéb l adott nekünk. [14]És mi láttuk, és mi teszünk bizonyságot arról, hogy az Atya
elküldte a Fiát a világ üdvözít jéül.

4:7 „szeressük egymást” Ez JELENID EJ AKTÍV KÖT MÓD. A minde nnapi, élets tílusként megnyilvánuló szeretet a közös jellemvonás minden keresztényben (vö. I. Kor. 13; Gal. 5:22). Ez János írásainak visszatér témája, és az etikai teszt esszenciája (vö. János 13:34; 15:12,17; I. János 2:7-11; 3:11,23; II. János 5). A KÖT IGEMÓD eshet séget hordoz magában.

■ **„mert a szeretet Istent l van”** A szeretet forrása Isten, nem pedig az emberbarátság, a sajnálat, vagy az érzelem (vö. 16. v). El s sorban <u>nem</u> érzelmi cselekedet, hanem olyan, aminek célja van (vö. 10. v; János 3:16).

■ **„aki szeret, az Istent l született, és ismeri Istent”** Itt az igék BEFEJEZETT PASSZÍV és JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓDban állnak. János kedvenc kifejezései, amit arra használ, hogy a hív vé v álást le írja, mind a sz ületéshez k apcsolódnak (v ö. 2: 29; 3: 9; 5 :1; 4:18; János 3:3,7,31; 19:11). Az "ismerni" szó a héber értelmet tükrözi, ami folyamatos, intim közösséget jelent (vö. I. Mózes 4:1; Jer. 1:5). Ez az I. János visszatér témája, több, mint 77-szer fordul el .

4:8 „aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent; mert Isten szeretet” Az életstílus szer szeretet az Isten ismeretének igazi tesztje.

Ez egyike János mélységesen egyszer kijelentéseinek; "Isten a szeretet" egyenl azzal, hogy "Isten a világosság" (vö. 1:5) és, hogy "Isten Lélek" (vö. János 4:24). Az egyik legjobb módja annak, hogy szembe állítsuk Isten szeretetét Isten haragjával az, ha összevetjük az V. Mózes 5:9-et a 7:9-cel.

4:9 „Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete” Ez A ORISZT PASSZÍV KIJELNT MÓD (vö. János 3:16; II. Kor. 9:15; Róma 8:32). Isten világosan megmutatta, hogy szeret minket azzal, hogy elküldte az egyetlen Fiát, hogy meghaljon helyettünk. A szeretet nem csak egy érzés, hanem cselekedet. A h ív knek ve rsengeniük kell, hogy e z a mindennapi életben megtörténjen (vö. I. János 3:16). Istent ismerni azt jelenti, úgy szeretünk, ahogyan .

■ **„egyszülött Fiát küldte el Isten a világba”** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD; a megtestesülés és annak eredményei maradandóak! Isten minden jótéteménye Krisztuson keresztül érkezik.

Az "egyszülött" kifejezés a *monogenés*, ami azt jelenti "különleges", "egyedülálló", tehát nem a szexuális aktusból ered születésre utal ezzel. Isten vagy Mária számára a sz zt l való születés nem egy szexuális megtapasztalás volt. János többször használja ezt a kifejezést Jézusra utalva (vö. János 1:14,18; 3:16,18; I. János 4:9). Lásd további jegyzetet a János 3:16-nál. Jézus Isten Fia, egy egyedülálló értelemben. A hív k Isten gyermekei, de csak származtatott értelemben.

■ **„hogy éljünk általa”** Ez AORISZT AKTÍV KÖT MÓD, ami egy lehet ségre utal: szükséges a hit általi válaszreakció. A megtestesülés célja az örök élet, és b völköd élet volt (vö. János 10:10).

4:10 „Ez a szeretet” Isten szeretete világosan megnyilvánul Jézus életében és halálában (vö. Róma 5:6,8). Jézust ismerni azt jelenti Istent ismerni.

■ **„nem az, ahogy mi szeretjük Istent”** Az ÚSZ egyedülálló a világvallások között. A vallás tipikusan arról szól, hogy az ember keres i Istent, a kereszténység viszont arról szól, hogy Isten keresi a bukott emberiséget! A csodálatos igazság nem az, hogy mi szeretjük Istent, hanem az irántunk való szeretete. utánunk jött, amikor mi a b neinkben voltunk, elfoglalva önmagunkkal, büszkeségben és lázadásban. A kereszténység dics séges igazsága az, hogy Isten szereti a bukott embert, és kezdeményez je és fenntartója egy életet megváltoztató kapcsolatnak/kontaktusnak

■ **„elküldte a Fiát engesztel áldozatul b neinkért”** Lásd a 2:2 jegyzetét.

4:11 „ha” Ez egy ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy az állítás igaz az író néz pontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve. Isten valóban szeret minket (vö. Róma 8:31)!

■ **„így szeretett minket Isten”** Ezt úgy kell érteni, hogy "ily módon", mint a János 3:16-ban

■ **„mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást”** Mivel szeretett minket, mi is kell, hogy egymást szeressük (vö. 2:6; 3: 16; 4:1). Ez a szükségszer kijelentés tükrözi a hamis tanítók bomlasztó magatartását és tetteit.

4:12 „Istent soha senki sem látta” Ez BEFEJEZETT KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent). A szó azt jelenti "intenzíven/er sen bámulni valakire vagy valamire" (vö. II. Mózes 33:20-23; János 1:18; 5:37; 6:46; I. Tim. 6:16). Lehetséges, hogy a gnosztikus tanítók, kicsit a keleti misztérium vallásoktól befolyásolva, magukénak vallottak valamilyen Istent l származó vagy Istent tartalmazó víziót. Jézus azért jött, hogy teljesen felfedje az Atyát. Az, hogy t nézzük, rá tekintünk, azáltal Istent ismerjük meg!

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MÓD, ami potenciális cselekedetre utal.

■ **„Isten lakik bennünk”** Lásd a Különleges Témát a 2:10-ben.

■ **„az szeretete lett teljessé bennünk”** Ez KÖRÜLÍRÓ BEFEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. A szeret keresztények Isten tökéletes és bennünk lakozó szeretetének a bizonyítékai (vö. 2:5; 4:17).

4:13 „a maga Lelkéb l adott nekünk” Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. A bennünk lakozó Szentlélek (vö. 3:24; Róma 8: 9) és az átformáló hatása a bizonyosság/biztonságunk bizonyítéka (vö. Róma 8:16). Úgy t nik, hogy a 13. vers az alanyi tanúságtétel a Lélekr l, míg a 14. vers a tárgyi tanúságtétel az apostoli bizonyságtételr l. A Szentháromság három személye világosan megjelennek a 13-14.versekben. Lásd Különleges Téma a János 14:26-ban.

4:14 „mi láttuk, és mi teszünk bizonyságot arról" Az igék BEFEJEZETT KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent), JELENIDEJ AKTÍV KIJE LENT MÓDdal társulv a. János szemtanúságáról b eszél, ami K risztus s zemélyét ér inti, úg y, mi nt az 1 :1-3-ban. A "l áttuk" szó ugyanaz a gö rög s zó, ami a 1 2. ve rsben va n, és azt jelenti ' 'intenzíven b ámulni/nézni". Lá sd Különleges Téma: Jézus szemtanúi a János 1:8-ban.

■ **„hogy az Atya elküldte a Fiát"** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Az a tény, hogy Isten az Atya elküldte a világba Istent a Fiút (vö. János 3:16), megcáfolja azt a gnosztikus hamis tanítást, amit du alizmust feltételez lélek/szellem (jó) és anyag (gonosz) között. Jézus valóságosan isteni volt, és azért küldték t egy gonosz, b nös világba, hogy azt és minket megváltson (vö. Róma 8:18-25) az I. Mózes 3 átkától.

■ **„a világ üdvözít jéül"** Az a tény, hogy Isten azt választotta, hogy Jézust használja az üdvözülés eszközéül, megcáfolja azt a gnosztikus hamis tanítást, miszerint az üdvösség egy speciális, titkos tudás által nyerhet el, s ez a tudás az angyali szintekhez köt dik. Ezeket az angyali szférákat *eons*-nak, vagy angyali hatalmak birodalmának nevezték, amik a magas Isten és egy alacsonyabb isten között létezett, aki a világot formálta.

A "világ Megváltója" kifejezés (1) az istenek címe volt (pl. Zeusz) és (2) a Római Császár egyik általános megnevezése. A keresztény számára egyedül Jézus viselheti ezt a címet. Pontosan ez okozta az Kis-Ázsiában a császár-kultusz általi üldöztetéseket.

Figyeld meg , hog y ez mindent m agába foglal. m indenkinek (n em csak n éhánynak) a Megváltója, bárcsak mindenki válaszolna erre (vö. János 3:16; Róma 5:18).

SZÖVEG: 4:15-21

[15]**Ha valaki vallja, hogy Jézus Isten Fia, abban Isten marad, pedig Istenben;** [16]**és mi ismerjük és hisszük azt a szeretetet, amellyel Isten szeret minket. Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is benne.** [17]**Abban lett teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizalommal tekinthetünk az ítélet napja felé, mert ahogyan van, úgy vagyunk mi is ebben a világban.** [18]**A szeretetben nincs félelem, s t a teljes szeretet ki zi a félelmet; mert a félelem gyötrelemmel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben.** [19]**Mi tehát azért szeretünk, mert el bb szeretett minket.** [20]**Ha valaki azt mondja: "Szeretem Istent", a testvérét viszont gy löli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.** [21]**Azt a parancsolatot is kaptuk t le, hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is.**

4:15 „Ha valaki vallja, hogy Jézus Isten Fia" Ez AORISZT AKTÍV KÖT MÓD. A "megvallja" szóval kapcsolatban lásd a 2. versnél található jegyzetet. János egyik tesztje a háromból az igaz keresztényre vonatkoztatva az a Jézus személyét és munkáját illet teológiai igazság (vö. 2:22,23; 4:1-6; 5:1,5). Ugyanez van az I. János és a Jakab levelekben, összeillesztve az életstílusból fakadó szeretettel és engedelmességgel. A kereszténység egy személy, egy igazság és egy életstílus.

A ' 'valaki/bárki" egy mindenkit magában foglaló kifejezés s ez Isten nagyszer meghívása, ami bárkinek és mindenkinek szól, hogy jöjjön Hozzá. Minden ember Isten képmására teremtetett (vö. I. Mózes 1:26-27; 5:3; 9:6). Isten az I. Mózes 3:15-ben megígérte a megváltást az emberek számára. Isten Ábrahám felé való elhívása az volt, hogy egész világot elérje (vö. I. Mózes 12:3; II. Mózes 19:5). Jézus halála elbánt a b n problémájával (vö. János 3:16). Mindenki megmenekülhet, ha reagálnak a szövetséggel járó kötelességekre ami a megbánás, hit, engedelmesség, szolgálat és kitartás. Isten szava mindenkihez így szól: "jöjj" (vö. Ézs. 55).

■ **„abban Isten marad, pedig Istenben"** Ez Isten az emberekkel való kapcsolatának a szövetségen alapuló félépítését tükrözi. Mindig Isten kezdeményez, szabja meg a "napirendet", azaz a teend k sorrendjét és a szövetség alapját, az embereknek viszont az a felel sségük, hogy erre

reagáljanak, kezdetben is, és folyamatosan tegyék azt.

A "benne lakozás, benne maradás" a szövetséggel járó feltétel, de egyben egy csodálatos ígéret is. Képzeld el, hogy a világmindenség Teremt je, Izrael szentje, a bukott emberekben (János 14:23) lakozik/bennük él! Lásd a Különleges Témát a 2:10-ben.

4:16 „mi ismerjük és hisszük” Itt mindkét ige BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. A hív k Istennel való kapcsolatának az alapja a biztonság Isten Krisztusban megnyilvánuló szeretetének bizonyosságában, s nem pedig a létkörülmények.

■ **„amellyel Isten szeret minket”** Ez egy Isten folyamatos szeretetét kifejez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD.

■ **„Isten szeretet”** Ezt a fontos igazságot megismétli (vö. 8. v)

4:17 „Abban lett teljessé a szeretet” Ez a görög *telos* szóból származik (vö. 12. v). Teljességet, érettséget, beteljesedést jelent, nem b ntelenséget.

■ **„közöttünk”** Ez a z elöljáró rószó (*meta*) úgy is fordítható, hogy "bennünk" (TEV , NJB), "közöttünk" (NKJV, NRSV, NIV, REB) vagy "velünk" (NASB). (a rövidítések a különböz angol nyelv fordításokat jelölik – a ford. mejegy.)

■ **„hogy bizalommal (tekinthetünk)”** Eredetileg ez a kifejezés a sz ólásszabadságot jelentette. János nagyon gyakran használja a szót (vö. 2:28; 3:21; 5:14). Arról a bátorságról szól, amivel bátran léphetünk egy szent Isten elé (vö. Zsid. 3:6; 10:35).

■ **„az ítélet napja felé, mert ahogyan van, úgy vagyunk mi is ebben a világban”** A keresztények úgy kell, hogy szeressenek, ahogyan Jézus tette (vö. 3:16; 4:11). Lehet, hogy üldözik és elutasítják ket, mint ahogyan Jézust is, de ket is az Atya és a Szentlélek szereti és tartja meg, csak úgy, mint Jézust! Egy napon minden ember számot fog adni Istennek az élet ajándékáról. Az Ítélet Napja nem tartogat félelmet azok számára, akik Krisztusban vannak.

4:18 „A szeretetben nincs félelem” Amikor megismerjük Istent, mint Atyát, már nem félünk t le, mint bírótól. A legtöbb – ha nem az összes – keresztény hitre térésben közrejátszik a félelem; félelem az ítélett l, a kárhozattól, a pokoltól. Egy csodálatos dolog történik viszont a megváltott ember életében: ami félelemben kezd dött, a félelem nélkül végz dik!

■ **„a félelem gyötrelemmel jár”** Ez egy ritkán el forduló kifejezés, egyedül itt és a Máté 25:46-ban találunk (a sz ó igei formája szerepel a II. Péter 2:9-ben), ami szintén eszkatalogikus környezetben szerepel. A JELENIDEJ IGEID azt jelenti, hogy az Isten haragjától való félelem múlandó is (id ben), és eszkatológiai is (az id k végénél). Az emberek Isten képmására teremtettek (vö. I. Mózes 1:26-27), amibe beletartozik a személyiség, tudás/ismeret, döntések és következmények. Ez egy morális univerzum. Az emberek nem megszegik Isten törvényeit; hanem Isten törvényein törik össze magukat!

4:19 „Mi tehát azért szeretünk, mert el bb szeretett minket” Ez a 10. vers ismétl d hangsúlyos gondolata. Mindig Isten kezdeményez (vö. János 6:44,45) de az elbukott embernek reagálnia kell erre (vö. János 1:12; 3:16). A hív k bíznak az megbízhatóságában és hisznek az h ségében. A megváltott emberiség reménysége és bizonyossága a Háromegy Isten szeret , cselekv , h séges jelleme.

Az angol NKJV fordítás hozzátesz egy direkt tárgyat a "szeretünk/szeretjük" kifejezéshez. Erre a direkt tárgyra ezek a lehetséges változatok találhatók a kéziratokban: (1) az egyik unciális görög kéziratban (א) az "Istent" (*ton theon*) adja hozzá, (2) a Ψ az " t" (*auton*) adja hozzá (KJV), a

(3) Vulgatában pedig az "egymást". Ezek a tárgyak lehetnek kés bbi betoldások.

4:20 „ha valaki azt mondja” Ez egy HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami potenciális tettre utal. Ez egy újabb példája annak, amikor János, az érveléséhez a hamis tanítók állításait idézi (vö. 1:6,8,10; 2:4,6). Ezt az irodalmi technikát támadó beszédnek nevezik (vö. Malakiás, Római levél és Jakab levele).

■ **„''Szeretem Istent'', a testvérét viszont gy löli”** Az életstílusunkban megjelen szeretet világosan megmutatja, hogy keresztények vagyunk-e. El fordulhat konfliktus, lehetetlen viszont, hogy megrögzötten gy löljünk (JELENID). Lásd Különleges Téma: Rasszizmus a János 4:4-ben.

■ **„az hazug”** János több "feltehet en" keresztényt hív hazugnak (vö. 2:4,22; 4:20). Azt is kijelenti, hogy akik hamis igazságokat hirdetnek, Istent teszik hazuggá (vö. 1:6,10; 5:10).

4:21 Ez a vers összefoglalja az egész fejezetet! A szeretet az igaz hív bizonyítéka, amit nem lehet színlelni. A gy lölet a gonosz gyermekének bizonyítéka. A hamis tanítók megosztották a nyájat és konfliktust okoztak.

■ **„testvér(ét)”** Be kell látnunk, hogy a "testvér" szó itt nem egészen egyértelm . Jelenthet "egy másik keresztényt" vagy "egy másik embert". Mindezzel együtt János visszatér szóhasználata, hogy a hív ket "testvér"-ként emlegeti, az els verziót támasztja alá.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el s dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sorold fel a három legfontosabb tesztet, ami a hiteles kereszténységet vizsgálja?
2. Hogyan lehet tudni, hogy valaki valóban Isten nevében beszél?
3. Sorold fel az igazság két forrását (tárgyeset és alanyeset/ szubjektív és objektív)
4. Mi a jelent sége a "világ Megváltója" kifejezésnek?
5. Sorold fel azokat a tetteket, amik felfedik a hazugokat (azaz a hamis hív ket).

I. JÁNOS 5

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
A Hit a Világ Feletti Gy zelem	Hit Általi Engedelmesség	Gy zedelmes Hit	Gy zelmünk a Világ Felett	
4:	20-5:5			
5:1-5		5:1-5	5:1-5	A Hit Forrása
Bizonyságtétel a Fiúról	Isten Bizonyságtételének Bizonyossága		A Jézus K risztusról S zóló Bizonyságtétel	5:5-13
5:6-12 5:	6-13	5:6-12	5:6-12	
Az Örök Élet Ismerete		Összegzés	Örök Élet	
5:13-15 M	agabiztosság és Együttérzés az Imádságban	5:13. 5:	13-15	Imádság a B nösökért
5:	14-17	5:14-17		5:14-17
5:16-17	Ismerni az Igazat, Elutasítani a Hamisat	5:	16-17	A Levél Összegzése
5:18-21 5:	18-21	5:18-20	5:18.	5:18-21
	5:		19.	
	5:		20.	
		5:21.	5:21.	

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS

KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 5:1-4
**1 Aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istent l született, és aki szereti azt, aki szülte, azt is
szereti, aki attól született. 2 Abból tudjuk meg, hogy szeretjük Isten gyermekeit, ha szeretjük
Istent, és megtartjuk az parancsolatait. 3 Mert az az Isten iránti szeretet, hogy
parancsolatait megtartjuk, az parancsolatai pedig nem nehezek. 4 Mert minden, ami
Istent l született, legy zi a világot, és az a gy zelem, amely legy zte a világot, a mi hitünk.**

5:1 „Aki" (kétszer) Az I. Jánosban ez a *pas* szó sokszor ismétl dik (vö. I. János 2:29; 3:3,4,6,9,10; 4:7; 5: 1). János fekete-fe hér teológiai kateg óriái alól s enki s em kiv étel. Ez Is ten egyetemes meghívása arra, hogy Jézus Krisztust elfogadjuk (vö. János 1:12; 3:16; I. Tim. 2:4; II. Péter 3:9). Hasonló ez Pál nagyszer invitálásához a Róma 10:9-13-ban.

■ **„hiszi"** Ez JELENIDEJ AKTÍV M ELLÉKNÉVI IG ENÉV. Ez a z a g örög szó (*pistis*-f név; *pisteuó*-ige), amit úgy lehet fordítani, hogy "hit", "bizalom" vagy "hinni". Emellett, az I. Jánosban és a Pásztori Levelekben (I. és II. Tim. és Titusz) gyakran dogmatikus tartalmi értelemben használatos (vö. Júdás 3,20). Az Evangéliumokban és Pálnál személyes bizalom és odaszánás az értelme. Az evangélium egy személy, akiben bízni kell, és igazságok, amiket el kell hinni, és ahogyan azt az I. János és a Jakab levél világossá teszi, a megélt szeretet és szolgálat.

■ **„hogy Jézus a Krisztus"** A hamis tanítók hibás gondolkodásának lényege az ember Jézus – aki teljesen isteni is v olt (vö. 5 . v.) – sz emélye é s munkája köré öss zpontosul. A ná záreti Jézus a megígért Messiás!

■ **„Istent l született"** Ez BE FEJEZETT PASSZÍV KIJELENT MÓD, ami eg y cselekedet betet z dését jelenti, amit egy küls tényez (Isten) hozott létre és az állapot állandó.

■

NASB „azt is szereti, aki attól született"
NKJV „szereti t, aki T le született"
NRSV „szereti a szül t, az szereti a gyermeket"
TEV „szereti az apát, szereti az gyermekét is"
NJB „szereti az atyát, az szereti a fiút"

Az (1) EGY ESSZÁM használata miatt ; (2) az AORISZT IGEID mi att; és (3) a hamis tanítók arra tett kísérlete miatt, hogy Jézust teológiailag különválasszák az Atyától; – ez a kifejezés valószín leg arra utal, h ogy Jé zust k ell szeretni. Ezz el együtt ut alhat arra a v isszatér témára is, hogy a keresztények szeressék egymást (vö. 2. vers).

5:2 Ez a v ers, a 3-ass al eg yütt meg ismétli az I . J ános eg yik legf bb témáját. A s zeretet, Is ten szeretete a fol yamatos szeretetben (vö. 2:7-11; 4:7-21) és engedelmességben (v ö. 2: 3-6) fe jez dik ki. Fi gyeld me g, mi a bizonyítéka a nnak, ha va laki i gaz hív : (1) szereti Istent; (2) szereti I sten gyermekét (vö. 1. vers); (3) s zereti Isten gyermekeit (2 . vers); (4) engedelmeskedik (2,3. vers); és (5) gy zedelmes (4,5. vers).

5:3 „Mert az az Isten iránti szeretet, hogy parancsolatait megtartjuk" A s zeretet ne m szentimentális, hanem cselekedet ori entált, mind Isten részét mi nd a mi rész ünket il let leg. Az engedelmesség elengedhetetlen (vö. János 14:15,21,23; 15:10; II. János 6).

■ **„az parancsolatai pedig nem nehezek"** Az új szövetség felel sséggel jár (vö. Máté 11:29-30, ahol a r abbik igát hasz náltak törv ényként, 23:4). Az ist ennel való k apcsolatunkból fakadnak, de nem ezek képezik a kapcsolat alapját, hiszen az alap az Isten kegyelme és nem emberi teljesítmény vagy érdem (vö. Ef. 2:8-10). Jézus irányelvei nagyban különböznek a tévtanítókéitól, akiknek vagy egyáltalán nem v oltak szabályaik (antinomi sta), v agy túl sok v olt bel lük (törvényesked k)! Meg kell v alljam, hog y minél ré gebb óta sz olgálom Istent azzal, hogy az öv éi felé s zolgálok, eg yre jobban aggodalommal tölt el a szabadosság és a törvényeskedés két véglete.

5:4
NASB, NKJV,
NRSV „Mert minden, ami Istent l született”
TEV, NJB „aki Isten gyermekévé lett mind”

A görög szövegben a hangsúly miatt el re kerül a "minden" (*pas*) szó, mint az 1. versben. A SEMLEGESNEM EGYE SSZÁMot használja, a mit "bárm inek" f ordítottak. E zzel eg yütt a szövegösszefüggés m egköveteli a személyre v onatkozó mellékjelentést, mert BE FEJEZETT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉVvel van összerakva, ami a "nemz". Ez olyan személy, aki hisz Jézusban, és Istent l született, és legy zi a világot (vö. 4:4; 2:13,14).

■ **„legy zte a világot”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD, ''(folyamatosan) legy zi a világot". Jézus már gy zelmet aratott a világ felett (vö. János 16:33). Mivel a hív k egységben maradnak vele, meg van bennük is a lehet ség, hogy legy zzék a világot. A "világ" szó itt használt alakja azt jelenti "emberi társadalom, amely Istent l különválva szervez dik és m ködik" jelentés . A b nbeesés és az emberi lázadás lényege az egyfajta független magatartás/hozzáállás (vö. I. Mózes 3).

■ **„a gy zelem”** Ez a "l egy zte" ige f névi alakja (*nikos*). A 4. vers végén ennek a szót nek az AORISZT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV alakját használja. Aztán az 5. versben ismét a *nikos* egy MELLÉKNÉVI IGENÉV alakja található. Krisztus világ felett aratott gy zelme által a hív k is gy ztesek és mindig is azok lesznek. A "nike" szó, ami a népszer sportmárka neve is, a gy zelem istenn jének görög neve.

■ **„hitünk”** János írásaiban ez az egyetlen hely, ahol a "hit" (*pistis*) szó f névi alakja szerepel! Lehetséges, hogy Jánost kicsit aggasztotta az, hogy a ''helyes teológia" (mint hitrendszer) túl nagy hangsúlyt kap a mindennapi krisz tusi élettel s zemben. A sz ó ig ei f ormáját (*pisteuo*) gya kran használja János. Hitünk g y zelmet hoz, mert (1) Jéz us g y zelmével k apcsolódik öss ze; (2) az Istennel való új kapcsolatunkhoz köt dik; és (3) a bennünk lakozó Szentlélek erejével/hatalmával kapcsolódik össze.

SZÖVEG: 5:5-12
5 **Ki az, aki legy zi a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?** 6 **az a Jézus Krisztus, aki eljött víz és vér által: nemcsak a víz által, hanem a víz és a vér által; a Lélek pedig bizonyságot tesz róla, mert a Lélek az Igazság.** 7 **Mert hárman vannak, akik bizonyságot tesznek:** 8 **a Lélek, a víz, a vér; és ez a három egy.** 9 **Elfogadjuk ugyan az emberek bizonyságtételét, de Isten bizonyságtétele nagyobb; mert Isten bizonyságtétele az, amellyel Fiáról tesz bizonyságot.** 10 **És aki hisz Isten Fiában, abban megvan ez a bizonyságtétel. Aki nem hisz Istennek, az hazuggá teszi t, mert nem hisz abban a bizonyságtételben, amellyel Isten bizonyságot tesz Fiáról.** 11 **Ez a bizonyságtétel pedig az, hogy Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az Fiában van.** 12 **Akié a Fiú, azé az élet; akiben nincs meg Isten Fia, az élet sincs meg abban.**

5:5 Ez a vers világosan definiálja hitünk tartalmát, amit a 4. versben említ. Jézusba vetett hitünk megvallása a gy zelmünk, aki teljesen ember és teljesen Isten (vö. 4:1-6). Figyeld meg, hogy a hív k meger sítik/kijelentik azt, hogy Jézus a (1) Messiás (1. vers); (2) Isten gyermeke (1. vers); (3) Isten Fia (5,10. versek); és (4) az Élet (vö. 1:2; 5:20).

5:6 „ az (a Jézus Krisztus), aki eljött” Ez egy AORISZT AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami kiemeli a testté válást (Jézus, mint ember és Isten egyben) és az áldozati halálát. A tévtanítók mindkett t tagadták.

■ **„víz és vér által”** A víz valószín leg Jézus fizikai születésére utal (vö. János 3:1-9), a "vér" pedig a fizikai halálára. A Jézus valódi emberi voltát elutasító gnosztikus tévtanokat figyelembe véve, ez a két megtapasztalás összefoglalja és felfedi Jézus emberi voltát.

A másik lehetséges verzió, a gnosztikus tévtanítókhoz kapcsolódva (Cerinthus) az, hogy a "víz" Jézus megkeresztelésére (bemerítésére) utal. k ugyanis azt állították, hogy a "Krisztus szellem" rászállt az ember Jézusra amikor megkeresztelték (víz), és eltávozott, amikor az ember Jézus meghalt a kereszten (vér).

■ **„a Lélek pedig bizonyságot tesz (róla)”** A Szentlélek szerepe, hogy felfedje az evangéliumot. a Szentháromság ama tagja, aki meggy z a b n fel l, Krisztushoz vezet, Krisztusba keresztel minket és Krisztust formálja ki a hív ben (vö. János 16:7-15).

■ **„a Lélek az Igazság”** (vö. János 14:17; 15:26; 16:13; I. János 4:6).

5:7 Az angol fordításokban van egy kis zavar azzal kapcsolatosan, hogy a 6, 7 és 8-as versek hol kezd dnek és hol van végük. A 7-es versnek az a része, hogy "a mennyben, az Atya, az Ige és a Szent Lélek, és e három egy", ami a King James fordításban megtalálható, nem található meg az ÚSZ legf bb ókori unciális (nagybet vel írott) görög kézirataiban – Alexandrinus (A), Vaticanus (B), és a Sinaiticus (א) – sem a kéziratok bizánci családjában. Csak négy, minuszkuláris (kisbet vel írott) kései kéziratban találkozunk velük: (1) ms 61, amely a 16. századból származik; (2) ms 88 a 12. századból, amelyben ez a szakasz egy más kézírástól származik és a margóra szúrták be; (3) ms 629, a 14. vagy a 15. századból; és (4) ms 635 a 11.századból, amelyben ez a szakasz egy más kézírástól származik és a margóra szúrták be. A korai egyházatyák közül senki nem idézte ezt a részt, még a Szentháromságról szóló doktrinális viták alkalmával sem. Nem található egyik si verzióban sem, kivéve egy kései latin kézirat családot (Sixto-Clementine). Nincs benne sem az Ó-Latinban, sem Jeromos Vulgatájában. Legel ször a spanyol eretnek, Priscillianus értekezésében jelenik meg, aki Kr. u. 385-ben hunyt el. Az 5. században Itáliában és Észak-Afrikában idézték a latin papok. Ez a vers egészen egyszer en nem része az I. János eredeti ihletett szövegének.

Ennek a versnek az elutasítása nem befolyásolja az Egy Isten (monoteizmus), de három személyben való megnyilatkozásának (Atya, Fiú és Lélek) bibliai tantételét. Igaz ugyan, hogy a Biblia sosem használja azt a kifejezést, hogy "szentháromság", sok bibliai rész beszél az Istenség három személyér l, akik együttesen cselekszenek:

1. Jézus bemerítésekor (Máté 3:16-17)
2. A nagy parancsolat (Máté 28:19)
3. A Lélek küldötte (János 14:26)
4. Péter pünkösdi beszéde (Apcsel 2:33-34)
5. Pál értekezése a testr l és lélekr l (Róma 8:7-10)
6. Pál értekezése a lelki/szellemi ajándékokról (I. Kor. 12:4-6)
7. Pál útitervei (II. Kor. 1:21-22)
8. Pál áldása (II. Kor. 13-14)
9. Pál értekezése az id k teljességér l (Gal. 4:4-6)
10. Pál az Atyát magasztaló imája (Ef. 1:3-14)
11. Pál értekezése a pogányok korábbi elidegenülésér l (Ef. 2:18)
12. Pál értekezése azzal kapcsolatban, hogy Isten egy (Ef. 4:4-6)
13. Pál értekezése Isten kedvességér l (Titusz 3:4-6)
14. Péter bevezet je (I. Péter 1:2)

Lásd Különleges Témát a Szentháromságról a János 14:26-ban.

5:8 „a Lélek, a víz, a vér; és ez a három egy” Az ÓSZ-ben két vagy három tanúra volt szükség ahhoz, hogy egy ügyet alátámasszanak (V. Mózes 17:6; 19:15). Itt Jézus életének történelmi eseményei az teljes emberi és isteni mivoltáról tesznek tanúságot. Ebben a versben a "víz" és a

"vér" a "Lélekkel" együtt kerül említésre. A "víz" és a "vér" a 6. versben is el fordult már. A "Lélek" a leszálló galamb miatt Jézus megkeresztelésére utalhat. A Kommentátorok között nincs egyetértés azzal kap csolatban, ho gy pontosan m elyik történelmi hi vatkozásra utalnak ez ek a sz avak. Valószín leg azzal van összefüggésben, hogy a tévtanítók elutasították Jézus valódi emberi voltát.

5:9 „ha" Ez ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy az állítás i gaz az író néz pontjából, v agy i gaz az irodalmi céljait tekintve. A g yülekezetek, akiknek J ános írt, öss ze voltak zavarodva, hiszen minden bizonnyal hallhatták a gnosztikusok tanításait.

■ **„Elfogadjuk ugyan az emberek bizonyságtételét, de Isten bizonyságtétele nagyobb"** A szövegkörnyezetet tekintve ez az isteni bi zonyságtétel a (1) Szentlélek tanúság tételére, és (2) az apostoloknak a tanúságtételére utal, akik Jézus életének és halálának szemtanúi voltak (azaz 1:1-3).

■ **„amellyel Fiáról tesz bizonyságot"** Ez BEF EJEZETT AKTÍV KIJ ELENT MÓD, am i egy olyan múl tbeli eseményt jelent, ami beteljesedett, és m eg is maradt. Ez lehet ut alás: Istennek a Jézus bemerítése lor s zóban elhangzott kije lentéseire (vö. M áté 3:17), v agy a J ézus színeváltozásakor elhangzottakra (vö. Máté 17:5; János 5:32 ,37; 8:18), vagy az evangéliumokban való feljegyzésére mindkét eseménynek. Lásd Különleges Téma: Jézus tanúi a János 1:8-ban.

5:10 „abban megvan ez a bizonyságtétel" Két lehetséges módon lehet ezt a kifejezést értelmezni: (1) A L élek szubjektív, bels tanúságtétele a hív kben (vö. Róma 8:16); vagy (2) az evangélium igazsága (vö. Jel. 12:17; 19:10). Lásd Különleges Téma: Jézus tanúi a János 1:8-ban.

■ **„az hazuggá teszi t"** Ez e gy úja bb BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Azok, akik elutasítják Jézust, Istent utasítják el (vö. 12. v.), mert ezzel Istent teszik hazuggá.

■ **„mert nem hisz (abban)"** Ez BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD, ami a b nt l meg nem tisztult személy megállapodott helyzetét hangsúlyozza ki.

5:11-12 „hogy Isten örök életet adott nekünk" Ez AORISZT AKTÍV KIJELENT MÓD, ami egy múltbeli, vagy lezárult cselekedetre utal (vö. János 3:16). Az örök élet definícióját a János 17:3-ban olvashatjuk. Néhány esetben ez a kifejezés magára Jézusra utal (vö. 1:2; 5:20); néh ány e setben pedig arra, hogy ez Isten ajándéka (vö. 2:25; 5:11; János 10:28), amit a Krisztusba vetett hit által kaphatunk m eg (v ö. 5 :13; J ános 3: 16). A Fiú ba v etett sz emélyes hit né lkül ne m lehet v alaki közösségben az Atyával.

SZÖVEG: 5:13-15
13 Ezt azért írtam nektek, akik hisztek Isten Fia nevében, hogy tudjátok: örök életetek van. 14 Az iránta való bizalmunk pedig azt jelenti, hogy ha valamit az akarata szerint kérünk, meghallgat minket. 15 Ha pedig tudjuk, hogy bármit kérünk, meghallgat minket, akkor tudjuk, hogy már megkaptuk, amit kértünk t le.

5:13 „hogy tudjátok" Ez egy BEFEJEZETT AKTÍV KÖT MÓD (az *oida* BEFEJEZETT formája áll itt, d e JELENID ként fordították le). Az ü dvbizonyosság kulcs fontosságú g ondolat, és az I . János g yakran ismételt cél ja is. K ét g örög sz inonima sz ó fordul el ebben a lev élben (*oida* és *ginosko*), a mit a "tudn i" szóval fordítottak le . Nyilvánvaló, hog y ez a bizonyosság m inden hív öröksége! Az is nyilvánvaló ugyanakkor, hogy az akkori helyi szituáció miatt, és a mai kulturális helyzet m iatt v annak o lyan igaz hí v k, akikn ek nin cs meg ez a bizonyosságuk. E z a v ers teológiailag a János Evangéliumának lezárásához hasonlít (vö. 20:31).

Az I. János z áró g ondolatai (5:13-20) hét dolgot sorolnak fel, amiknek a hív k tudatában vannak. Az ev angélium igazságainak ism erete e gy világnézetet er edményez, a mi ha párosul a Krisztusba vetett személyes hittel, akkor az az üdvbizonyosság megingathatatlan alapját képezi.

1. a hív knek örök élete van (13. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KÖT   MÓD)
2. Isten hallja a hív k imádságait (15. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT   MÓD)
3. Isten megválaszolja a h ív k i máit (15. v ers, *oida*, B EFEJEZETT AKTÍV KIJELENT   MÓD)
4. a hív k Istent l születettek (18. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT   MÓD)
5. a hív k Istent l származnak (19. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT   MÓD)
6. a hív k tudják, hogy eljött a Messiás és értelmet adott nekik (20. vers, *oida*, BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT   MÓD)
7. a hív k ism erik az eg yetlen i gazat – v agy Istent v agy a Fiút (20. v ers, *ginosko*, JELENIDEJ   AKTÍV KÖT   MÓD)

KÜLÖNLEGES TÉMA: ÜDVBIZONYOSSÁG

A. Tudhatják-e a k eresztények, hog y me gváltattak (v ö. 5:13) ? Az I . J ánosban h árom bizonyíték vagy teszt található:
   1. Doktrinális (hit) (1,5,10. v; 2:18-25; 4:1-6, 14-16; 5:11-12)
   2. Életstílus (engedelmesség) (2-3. v; 2:2-6; 3:1-10; 5:18)
   3. Szociális (szeretet) (2-3. v; 2:7-11; 3:11-18; 4:7-12, 16-21)
B. A bizonyosság témája felekezeti problémává vált
   1. Kálvin J ános Is ten k iválasztására alapozza ezt a bizonyosságot. Szerinte e bben a z életben mi sosem lehetünk ebben teljesen biztosak.
   2. John Wesley a vallás os meg tapasztalásra a lapozza az t. abban hitt, hogy ké pesek vagyunk arra, hogy a b neink fölé kerekedjünk
   3. A Római Katolicizmus é s a Krisztus Egyháza szerint a vezet /parancsoló egyház az alapja. A bizonyosság kulcsa abban van, hogy az ember melyik csoporthoz/egyházhoz tartozik
   4. A le gtöbb e vangéliumi hív a Bi blia í géreteire alapozza a z üdv bizonyosságot, ami összekapcsolódik a hív életében megjelen Lélek gyümölcseivel (vö. Gal. 5:22-23).
C. Véleményem sz erint a bukott emberiség e ls dleges bizonyossága a Há romegy Isten jellemével van összefüggésben
   1. Isten az Atya szeretete
      a. János 3:16; 10:28-29
      b. Róma 8:31-39
      c. Ef. 2:5,8-9
      d. Fil. 1:6
      e. I. Péter 1:3-5
      f. I. János 4:7-21
   2. Isten a Fiú tettei
      a. helyettünk történt halála
         1) Apcsel 2:23
         2) Róma 5:6-11
         3) II. Kor. 5:21
         4) I. János 2:2; 4:9-10
      b. f papi imádsága (János 17:12)
      c. folyamatos közbenjárás
         1) Róma 8:34
         2) Zsid. 7:25
         3) I. János 2:1
   3. Isten a Lélek szolgálata
      a. hívása (János 6:44,65)
      b. pecsétje

1) II. Kor. 1:22; 5:5
2) Ef. 1:13-14; 4:3
c. Biztosít/bizonyossá tesz
1) Róma 8:16-17
2) I. János 5:7-13

D. Az embe rnek v iszont válaszolnia kell Is ten fe lajánlott sz övetségére (el ször, aztán folyamatosan is)
1. a h ív knek el ke ll f ordulniuk a b nt l (m egtérés) és oda k ell fordulniuk Istenh ez Krisztuson keresztül (hit)
a. Márk 1:15
b. Apcsel 3:16,19; 20:21
2. a hív knek el kell fogadniuk Isten Krisztusban nyújtott ajánlatát
a. János 1:12; 3:16
b. Róma 5:1 (és 10:9-13)
c. Ef. 2:5,8-9
3. a hív knek hitben kell tovább élni
a. Márk 13:13
b. I. Kor. 15:2
c. Gal. 6:9
d. Zsid. 3:14
e. II. Péter 1:10
f. Júdás 20-21
g. Jel. 2:2-3,7,10,17,19,25-26; 3:5-10-11-21
4. a hív k három teszttel kell, hogy szembenézzenek
a. doktrinális (1,5,10 v.; 2:18-25; 4:1-6, 14-16)
b. életstílus (2-3. v; 2:3-6; 3:1-10)
c. szociális/közösségi/társadalmi (2-3. v; 2:7-11; 3:11-18; 4:7-12, 16-21)

E. E bizonyosság nehéz téma, mert
1. a hív k gyakran olyan megtapasztalásokat keresnek, amiket a Biblia nem ígér
2. a hív k gyakran nem teljesen értik az evangéliumot
3. a hív k gyakran továbbra is akarattal, tudatosan vétkeznek (vö. I Kor. 3:10-15; 9:27; I. Tim. 1:19-20; II. Tim. 4:10; II. Péter 1:8-11
4. néhány sz emélyiség t ípus (pe rfekcionista) sosem tud ja el fogadni Is ten feltétlen szeretetét és elfogadását
5. a Bibliában t alálunk p éldákat a h amis hit vallásra (vö. Máté 13 :3-23; 7:21-21; M árk 4:14-20; II. Péter 2:19-20; I. János 2:18-19)

■ **„akik hisztek Isten Fia nevében”** Ez JE LENIDEJ AKTÍV MELL ÉKNÉVI IGENÉV, am i a folyamatos hi tet h angsúlyozza ki. Ez n em a n évnek egyfajta m ágikus v agy m isztikus ha sználatát jelenti (mint a zsidó mi sztika, ami Is ten n evein alapszik, *Kabbalah*), h anem az ÓS Z-ben hasz nált értelmet jelenti, amikor a név vel h elyettesítik a s zemélyt. L ásd a K ülönleges Témát a Jáno s 2:23-ban.

5:14 „Az iránta való bizalmunk” Ez v isszatér t éma (v ö. 2:28; 3:21; 4:17). Azt a szabadságot vagy bátorságot fejezi ki, amivel Isten elé járulhatunk (vö. Zsid. 4:16).

■ **„ha”** Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami potenciális cselekedetet jelent.

■ **„ha valamit az akarata szerint kérünk”** János kijelentései a lapján úgy t nik, h ogy a h ív korlátlanul kérheti Istent. Az, hogy ki hogyan és miért imádkozik, szintén azt bizonyítja, hogy ki az igaz hív . Ezzel együtt azt is láthatjuk, alaposabb vizsgálat után, hogy az ima nem azt jelenti, hogy a m i akaratunkat k érjük, han em Is tennek az életünkre v onatkozó ak aratát kérjük (v ö. 3:22 ; M áté 6:10; Mk. 14:36). Lásd teljesebb jegyzet a 3:22-ben. Isten akaratával kapcsolatban lásd Különleges Téma a 2:17-et. Lásd még Különleges Téma: Imádság, korlátlan, mégis korlátozott a 3:22-ben.

KÜLÖNLEGES TÉMA: KÖZBENJÁRÓ IMÁDSÁG

I. Bevezetés
  A. Az ima Jézus példája miatt jelent ségteljes
    1. személyes imádság, Márk 1:35; Lukács 3:21; 6:12; 9:29; 22:29-46
    2. a templom megtisztítása, Máté 21:13; Márk 11:17; Lukács 19:46
    3. Példa imádság, Máté 6:5-13; Lukács 11:2-4
  B. Az imádság az, amikor azt a hitünket, amit egy személyes, tör d és jelenvaló Istenbe vetettünk, aki hajlandó és képes is arra, hogy értünk és másokért cselekedjen, kézzelfogható cselekedetté tesszük.
  C. Isten személyesen korlátozta magát arra, hogy sok területen a gyermekeinek imádságai szerint cselekedjen (vö. Jakab 4:2)
  D. Az imádság legf bb célja a Háromegy Istennel való közösség és id töltés.
  E. Az imádság kiterjedhet bármire vagy bárkire, ami csak kapcsolódik a hív khöz. Lehet, hogy csak egyszer imádkozunk valamiért hittel, vagy újra és újra, ahogy a gondolatunk vagy az aggódásunk újra feléled.
  F. Az imádság számos elemet tartalmazhat
    1. a Háromegy Isten dicsérete és imádata
    2. hálaadás Istennek az jelenlétéért, közösségéért és gondoskodásáért
    3. b nösségünk megvallása, múltbeli és jelenbeli
    4. szükségeink vagy vágyaink kérelme
    5. közbenjárás, amikor mások szükségeit visszük az Atya elé
  G. A közbenjáró imádság egy rejtély. Isten sokkal jobban szereti azokat, akikért imádkozunk, mint ahogy mi szeretjük ket, mégis az imádságaink gyakran kihatással vannak a változásra, válaszreakcióra vagy egy szükségre nem csak bennünk, hanem bennük is.
II. Bibliai Anyagok
  A. Ószövetség
    1. Néhány példa a közbenjáró imádságra
      a. Ábrahám könyörög Szodomáért, I. Mózes 18:22
      b. Mózes imádságai Izraelért
        (1) II. Mózes 5:22-23
        (2) II. Mózes 32:31
        (3) V. Mózes 5:5
        (4) V. Mózes 9:18,25
      c. Sámuel imádkozik Izraelért
        (1) I. Sámuel 7:5-6,8-9
        (2) I. Sámuel 12:16-23
        (3) I. Sámuel 15:11
      d. Dávid imádkozott a gyermekéért, II. Sámuel 12:16-18
      e. Dániel imádkozott a babilóniai fogságban lév Izraelért, Dániel 9:4-19
      f. Ezsdrás imádkozott a babilóniai fogság után lév Izraelért, Ezsd. 9:5-15
      g. Nehémiás imádkozott a babilóniai fogság után lév Izraelért, Neh. 1.4-11

2. Isten közbenjárókat keres, Ézsaiás 59:16
3. Ismert, meg nem vallott b n, vagy egy hozzáállás, amib l nem tértünk meg kihatással van az imádságainkra
    a. Zsoltárok 66:1
    b. Példabeszédek 28:9
    c. Ézsaiás 59:1-2; 64:8

B. Újszövetség
1. A Fiú és a Lélek közbenjáró szolgálata
    a. Jézus
        (1) Róma 8:34
        (2) Zsidók 7:25
        (3) I. János 2:1
    b. Szentlélek, Róma 8:26-27
2. Pál közbenjáró szolgálata
    a. Imádkozik a zsidókért
        (1) Róma 9:1
        (2) Róma 10:1
    b. Imádkozik a gyülekezetekért
        (1) Róma 1:9
        (2) Efézus 1:16
        (3) Filippi 1:3-4,9
        (4) Kolossé 1:3,9
        (5) I. Thesszalonika 1:2-3
        (6) II. Thesszalonika 1:11
        (7) II. Timóteus 1:3
        (8) Filemon 4. vers
    c. Pál kérte a gyülekezeteket, hogy imádkozzanak érte
        (1) Róma 15:30
        (2) II. Korinthus 1:11
        (3) Efézus 6:19
        (4) Kolossé 4:3
        (5) I. Thesszalonika 5:25
        (6) II. Thesszalonika 3:1
3. Az egyház közbenjáró szolgálata
    a. Egymásért imádkozni
        (1) Efézus 6:18
        (2) I. Timóteus 2:1
        (3) Jakab 5:16
    b. Bizonyos csoportokért kért imádság
        (1) ellenségeinkért, Máté 5:44
        (2) keresztény szolgálókért, Zsidók 13:18
        (3) uralkodókért, I. Timóteus 2:2
        (4) a betegekért, Jakab 5:13-16
        (5) visszaesettekért, I. János 5:16
    c. Imádság minden emberért, I. Timóteus 2:1

III. Ami megakadályozhatja az imák megválaszolását

A. Krisztussal és a Lélekkel való kapcsolatunk
1. Maradj meg Benne, János 15:7
2. Az Nevében, János 14:13,14; 15:16; 16:23-24
3. A Lélekben, Efézus 6:18; Júdás 20

4. Isten akarata szerint, Máté 6:10; I. János 3:22; 5:14-15
B. Motivációk
1. Nem csüggedve, Máté 21:22; Jakab 1:6-7
2. Alázat és megbánás, Lukács 18:9-14
3. Helytelenül kérjük, Jakab 4:3
4. Önzésb l, Jakab, 4:2-3
C. Más aspektusok
1. Kitartás
a. Lukács 18:1-8
b. Kolossé 4:2
c. Jakab 5:16
2. Folyamatosan kért
a. Máté, 7:7-8
b. Lukács 11:5-13
c. Jakab 1:5
3. Nincs harmónia a családban, I. Péter 3:7
4. Ismert b nt l szabadon
a. Zsoltárok 66:18
b. Példabeszédek 28:9
c. Ézsaiás 59:1-2
d. Ézsaiás 64:8
IV. Teológiai Konklúzió
A. Micsoda kiváltság! Micsoda lehet ség! Micsoda kötelesség és felel sség!
B. Jézus a példánk. A Lélek a vezet nk. Az Atya buzgón várja.
A. Megváltoztathat téged, megváltoztathatja a családodat, a barátaidat, és a világot.

5:15 „ha” Ez EL S TÍPUSÚ F ELTÉTELES MONDAT (de az *ean szóval* és KIJELENT MÓDban) a mi a zt j elenti, hogy az á llítás i gaz a z író néz pontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve. Ez egy szokatlan FELTÉTELES MONDAT:

1. *ei* helyett *ean* áll a mondatban
2. az *ean* KÖT MÓDhoz kapcsolódik (azaz kérdez), a mi a HA RMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT normális nyelvtani szerkezete
3. a 14 és 16. versekben HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATok szerepelnek
4. a keresztény i mádság teológiája Isten akaratához (14.v) é s Jézus n evéhez (13.v) van kapcsolva

■ **„tudjuk”** Ez újabb BEFEJEZETT AKTÍV K IJELENT MÓD, J ELENID nek fodorítva, ami így a 14 . v erssel p árhuzamos. A h ív bizonyos le het abban, hog y a z Atya h allja és v álaszol az gyermekeinek.

SZÖVEG: 5:16-17
16 Ha valaki látja, hogy a testvére nem halálos b nt követ el, könyörögjön érte, és életet fog adni annak, aki nem halálos b nt követ el. Van halálos b n: nem az ilyen esetre mondom, hogy könyörögjön. 17 Minden gonoszság b n, de van nem halálos b n is.

5:16 „ha” Ez HA RMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES M ONDAT, a mi potenciális c selekedetre utal. A 16. vers kihangsúlyozza annak szükségét, hogy keresztény társainkért imádkozzunk (vö. Gal. 6:1; Jakab 5:13-18), n éhány javasolt h atáron belül (a hal álos b n kivételével) a mi a t évtanítókhoz köt dik (vö. II. Péter 2).

■ **„hogy a testvére nem halálos b nt követ el”** János több kategóriáját felsorolja a b nnek. Néhány ezek közül az (1) ember istenséghez való kapcsolatához köt dik; (2) más hív kkel való kapcsolathoz; (3) a világgal való kapcsolathoz. A végs /legnagyobb b n a Jézusba vett hit/bizalom elutasítása. Ez az a b n, ami a végs halálba vezet! W. T. Conners ezt írja a *Christian Doctrine* (Keresztény Tan) cím könyvében:

"Ez a hitetlenség ezzel együtt nem az a hitetlenség, hogy valaki elutasítja azt, hogy elfogadjon egy tantételt vagy dogmát. Ez az a fajta hitetlenség, ami abban nyilvánul meg, hogy a morális és szellemi világosságot utasítjuk el, konkrétan azért, mert ez a világosság Jézus Krisztusban öltött testet. Isten önmagának a Krisztusban megtörtént végs kinyilatkoztatásának elutasítása ez. Mikor ez az elutasítás végleges és tudatos lesz, akkor válik a halálos b nné (I. János 5:13-17). Ezáltal így morális öngyilkossággá válik. Olyan, mintha valaki kiszúrná saját szellemi szemeit. Ez csakis egy magas fokú megvilágosodással kapcsolatosan történhet meg. Ez Krisztusnak, mint Isten kinyilatkoztatásának a szándékos, akaratlagos és b nös/gonosz elutasítása, annak tudatában, hogy Jézus ez a kinyilatkoztatás. Azt jelenti, hogy a fehéret szándékosan feketének nevezzük (135-136. oldal).

KÜLÖNLEGES TÉMA: MI A HALÁLOS B N?

A. Hermeneutikai szempontok
   1. a helyes azonosítás az I. János történelmi hátterének figyelembevételével lehetséges
      a. A gnosztikus tévtanítók jelenléte az egyházban/gyülekezetekben (vö. 2:19,26; 3:7; II. János 7)
         1) "Cerinthusi" gnosztikusok azt tanították, hogy az ember Jézus megkapta a Krisztus-lelket a megkeresztelkedésekor, és ez elhagyta t a keresztent bekövetkezett halála el tt (vö. 5:6-8)
         2) a doketikus gnosztikusok tanítása szerint Jézus egy isteni lélek volt, nem igazi ember (vö. 1:1-3)
         3) a második században megjelent gnosztikus írások két fajta néz pontot tükröztek, ami az emberi testet illeti:
            a) mivel a megváltás olyan igazság, ami az értelemnek jelentetik ki, az emberi test lényegtelen a szellemi birodalom számára. Éppen ezért, bármit kívánt a test, megkaphatta. A gnosztikusok e csoportjára gyakran antinomista, vagy szabados/szabadgondolkodó néven utaltak.
            b) a másik következtetés az volt, hogy mivel a test eredend en gonosz (azaz a görög gondolkodás), minden testi vágytól rizkedni kell. ket nevezik aszkéta gnosztikusoknak.
      b. ezek a tévtanítók elhagyták ugyan a gyülekezetüket (vö. 2:19), hatásuk/befolyásuk viszont ottmaradt!
   2. a helyes azonosítás az egész könyv irodalmi kontextusának figyelembevételével kell, hogy történjen
      a. az I. János azért íródott, hogy a tévtanításokat támadja és bizonyosságot adjon a hív knek
      b. ezt a két célt láthatjuk az igaz hív k tesztjeiben
         1) Doktrinális
            a) Jézus valóságosan ember volt (vö. 1:1-3; 4:14)
            b) Jézus valóban Isten volt (vö. 1:2; 5:20)
            c) az emberek b nösek, és felel sek egy szent Isten el tt (vö. 1:6,10)
            d) az emberek mindazonáltal megbocsátást nyertek, és a kapcsolatuk Istennel helyreállt
               i) Jézus halála által (vö. 1:7; 2:1-2; 3:16; 4:9-10,14; 5:6-8)
               ii) Jézusba vetett hit által (vö. 1:9; 3:23; 4:15; 5:1,4-5,10-12,13)

2) gyakorlati (pozitív)
   a) életstílusban megjelen engedelmesség (vö. 2:3-5; 3:22,24; 5:2-3)
   b) életstílusban megjelen szeretet (vö. 2:10; 3: 11,14,18,23; 4 :7,11-12,16-18,21)
   c) életstílusban m egjelen K risztusi h asonlóság (nem v étkezik, v ö. 1: 7; 2:6,29; 3:6-9; 5:18)
   d) életstílusban megjelen gy zelmeskedés a gonosz felett (vö. 2:13,14; 4:4; 5:4)
   e) az szava lakozik bennük (vö. 1:10; 2:14)
   f) bennük van a Lélek (vö. 3:24; 4:4-6,13)
   g) megválaszolt imádság (vö. 5:14-15)
3) gyakorlati (negatív)
   a) b n, mint életstílus (vö. 3:8-10)
   b) gy lölet, mint életstílus (vö. 2:9,11; 3:15; 4:20)
   c) engedetlenség, mint életstílus (vö. 2:4; 3:4)
   d) a világ szeretete (vö. 2:15-16)
   e) elutasítja Krisztust (az Atyát és a Fiút is, vö. 2:22-23; 4:2-3; 5:10-12)

3. a h elyes azonos ítás az a dott szövegben el forduló sp ecifikus/konkrét adatok figyelembevételével kell, hogy történjen (vö. 5:16-17)
   a. a 16. versben el forduló "testvér" szó azokra is utal, akik halálos b nt követnek el, és azokra is, akik nem halálos b nt követnek el?
   b. az elkövet k az egyház tagjai voltak-e valaha (vö. 2:19)?
   c. mi a szövegbeli jelent sége annak, hogy
      1) a "b n" el tt nincs nével ?
      2) a "látja/látni" ig e HARM ADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MÓD, AORISZT AKTÍV KÖT MÓDdal együtt?
   d. hogyan lehetséges, hogy egy keresztény imája helyreállíthatja az örök életét "*zóé*" valakinek, a b nös személyes megtérése/megbánása nélkül?
   e. a 17. vers hogyan viszonyul a b n fajtáihoz (halálos, és nem halálos)?

B. Teológiai problémák
   1. az értelmez nek össze kell-e vetnie ezt a szövegrészt
      a. az Evangéliumok "megbocsáthatatlan b n" fogalmával
      b. a Zsid. 6 és 10-ben tárgyalt "egyszer elestek" b nnel

Az I. Já nos va lóban párhuzamosnak t nik a J ézus napjaiban é l f arizeusok megbocsáthatatlan b névvel (vö. Máté 12:22-37; Márk 3:2-29), és a Zsid. 6 és 10. fejezetek hitetlen zsidóival. Mind a h árom csoport (fa rizeusok, h itetlen zsidók és a g nosztikus hamis tanítók) tisztán h allotta az evangéliumot, de elutasították, hogy Krisztusban bízzanak.

   2. Modern felekezeti ké rdések vaj on sz olgálhatnak-e t eológiai r ostaként a szövegrész vizsgálatában?

Az evangéliumi "m ozgalom" túl hangsúlyozta a k eresztény megta pasztalás kezdetét és elhanyagolta az igaz hitnek az életstíl usban folyamatosan megjelen bizonyítékait. A mi modern teológiai k érdéseink sok kolták v olna az els sz ázadi keresz tényeket. "Bizonyosságot" a karunk "kiragadott sz övegrészek"-re, sa ját logikus köv etkeztetéseinkre és fele kezeti el ítéletekre alapozva.

Teológiai kérdéseink, rostáink és megkülönböztet jegyeink saját bizonytalanságainkat tükrözik vissza. Több információt é s tisztázást akarunk, mint amenny it a Biblia ad , úgyhogy a szisztematikus teológiáink az Írásokból kis darabokat ragadnak ki, és logikus, nyugati, specifikus tantételek hálóit szövik ezek köré!

A korai eg yház számára Jézus nak a M áté 7 és a Márk 7-ben elh angzott sz avai kielégít ék voltak! Jézus t anítványokat k eres, nem döntéseket, hoss zútávra szóló életstílusszer h itet, nem

rövidtávú, érzelmi h itet (vö. Máté 13:10-23; János 8:31-59). A kereszténység nem egy múltbeli elszigetelt tett, hanem folyamatos megtérés, hit, engedelmesség és kitartás. A kereszténység nem egy belép jegy a mennybe, amit megvásároltunk a múltban, sem egy t zvédelmi biztosítás, amit kiváltottunk, hogy megvédjen minket egy önz , istentelen élett l!

3. A ha lálos b n f izikai ha lálra, va gy a z ö rök ha lálra utal? Az, h ogy e bben a szövegkörnyezetben János a *zóé* szót használja, azt sugallja, hogy a kontraszt az örök halálra való utalás. Lehetséges az, hogy Isten hazaviszi (fizikai halál) gyermekeit, akik b nben élnek? Ez a sz öveg arra céloz, hogy (1) a hí v testv érek i mádsága, és (2) a vétkez személyes megtérése/attól a b nt l való elfordulása összetev dve helyreállítja a hív ket, ha v iszont foly tatják azt az életstílust, ami sz égyent hoz a hív k közösségére, annak l ehet a z e redménye eg y "nem i d szer ", az életb l v aló kor ai fizikai eltávozás (vö. Norman Geisler és Thomas Howe *When Critics Ask* [Amikor a Kritikusok Kérdeznek] cím könyve).

■ **„és (Isten) életet fog adni annak"** A teológiai és lexikális probléma itt az "élet" (*zóé*) jelentése. János írásaiban ez általában az örök életre utal, ebben a szövegösszefüggésben viszont úgy t nik, hogy a megbocsátásra, vagy egészségre való helyreállítást jelent (azaz hasonlóan a Jakab 5:13-15-ben található "megment" használatához). Az a személy, akiért imádkoznak, "testvér"-ként szerepel, ami er s utalás arra, hogy egy hív r l van szó (János saját olvasói számára használt kifejezése).

5:17 Minden b n komoly, de minden b n megbocsátható megtérés és Krisztusba vetett hit által, kivéve a hitetlenség b ne!

SZÖVEG: 5:18-20
[18]**Tudjuk, hogy aki Istent l született, nem vétkezik, s t aki Istent l született, az vigyáz magára, és a gonosz meg sem érinti.** [19]**Tudjuk, hogy Istent l vagyunk, és az egész világ a gonosz hatalmában van.** [20]**De tudjuk, hogy eljött az Isten Fia, és képességet adott nekünk arra, hogy felismerjük az Igazat; és ezért vagyunk az Igazban, az Fiában, a Jézus Krisztusban. az igaz Isten és az örök élet.**

5:18 „aki Istent l született, nem vétkezik" Ez BEFEJEZETT P ASSZÍV M ELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez a 3:6 és 9 fekete fehér kijelentése. Az örök életnek megfigyelhet jellemz i vannak. Az antinomista tévtanítók életstílusa felfedi a b nt l meg nem tisztult szívüket!

János a tévtanítók két fajtáját nevezi meg. Az egyik elutasította azt, hogy a b nhöz bármi közünk lenne (vö. 1:8-21), a másik csoport pedig azok, akik b nt jelentéktelennek tekintették (vö. 3:4-10 és itt). A b nt kezdetben meg kell vallani és életünk alapjaként kerülni kell. A b n a probléma, egy probléma, és folyamatosan probléma (vö. 5:21).

■ **„s t aki Istent l született, az vigyáz magára"** Az e ls ig e egy AORISZT PASSZÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami egy befejezett cselekedetre utal, amit egy küls tényez vitt véghez (azaz a Lélek, vö. Róma 8:11). Ez a megtestesülésre utal. A második ige JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD az '' " hímnem személyes névmással *(auton)*. Ez szó szerint így hangzik: "Az aki Istent l született, folyamatosan megtartja t". Ez arról beszél, a hogyan Jézus folyamatosan megtartja a hív t. Ez a fordítás az A* és B* si görög unciális kéziratokat követi. A szövegnek ez a fordítása található az NASB, RSV és NIV angol fordításokban.

Az א és A^c kéziratokban egy másik névmás, az *eauton* szerepel (jelentése: megtartja magát), ami arra utal, hogy annak, aki Istent l született, van némi felel ssége abban, hogy megtartsa magát. A "született" ige máshol nem szerepel Jézusra utalva. A visszaható fogalom a hív kre használatos a 3:3 és 5:21-ben. Az angol KJV, ASV és az 5. századi Peshita (arám fordítás) fordítások ezt követik.

■

NASB „a gonosz meg sem érinti”
NKJV „a gonosz nem érinti meg t”
NRSV „a gonosz nem érinti meg ket”
TEV „a Gonosz nem bánthatja ket”
NJB „a Gonosznak nincs fogása rajta”

Ez JELENIDEJ KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE, ami azt jelenti, hogy a gonosz tovább már nem "ragadhatja meg". Ezt a kifejezést Jánosnál csak egyetlen egy másik alkalommal találjuk, a János 20:17-ben. A Bibliából és tapasztalatból is nyilvánvaló, hogy a keresztényeket érik kísértések. Ennek a kifejezésnek a jelentésér l három f elmélet l étezik: (1) a h ív k sz abadok a g onosz kárhoztatásától a törvény megszegésére alapozva (megigazítás); (2) Jézus imádkozik értünk (vö. I. János 2:1; Lukács 22:32-33); és (3) Sátán nem birkózhatja ki a kezünkb l a megváltásunkat (vö. Róma 8:31-39), bá r meg tudj a akadályozni Isten bizonyságtételét a z életünkben, és a 16-17. versekre alapozva lehetséges módon el is viheti a hív t idejekorán ebb l a világból!

5:19 „Tudjuk, hogy Istent l vagyunk” Ez a biztos üdvbizonyosság, a Jézus Krisztusban lév hív világnézete (vö. 4:6). Minden más ezen a csodálatos igazságon alapszik (vö. 13.v).

■ **„az egész világ a gonosz hatalmában van”** Ez JELENIDEJ KIJELENT MÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent) (vö. János 12:31; 14:30; 16:11; II. Kor. 4:4; Ef. 2:2; 6:12). Ez (1) Ádám b ne által lehetséges; (2) Sátán lázadása által; (3) és minden egyes ember b n mellett való saját döntése által.

5:20 „eljött az Isten Fia” Ez a JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD meger síti az isteni Fiú megtestesülését. Az emberi testben lév istenség hatalmas probléma volt a gnosztikusok számára, akik az anyag gonoszságát állították/tanították.

■ **„képességet adott nekünk arra”** Ez egy újabb BEFEJEZETT AKTÍV KIJELENT MÓD. Jézus, nem pedig a gnosztikus tévtanítók, volt az, aki megadta az istenségre való szükséges betekintést. Jézus, életével, tanításaival, tetteivel, halálával és feltámadásával teljesen felfedte az Atyát! Isten él Szava; senki sem jöhet az Atyához másképp, csakis általa (vö. János 14:6; I. János 5:10-12).

■ **„ezért vagyunk az Igazban, az Fiában, a Jézus Krisztusban. az igaz Isten és az örök élet”** Az els kifejezés, "az Igazban", Istenre, az Atyára való utalás (vö. János 17:3), de az, hogy kire utal a második mondatban található "Igaz Isten" kifejezés, azt már nehezebb azonosítani. A szövegkörnyezetet tekintve úgy t nik, megint csak az Atyára utal, teológiailag viszont ez lehet a Fiúra való utalás is. Lehet, hogy a nyelvtani kétértelm ség direkt van jelen, mint János írásaiban oly gyakran, hiszen ahhoz, hogy valaki az Atyában legyen, A Fiúban kell, hogy legyen (vö. 12. v). Elképzelhet , hogy mind az Atya, mind pedig a Fiú isteni volta és igaz volta a sugallt teológiai hangsúly, l ényeg (vö. János 3: 33; 7: 28; 8:26). Az Ú SZ tárgyilagos a Názáreti Jézus istenségét tekintve (vö. János 1:1,18; 20:28; Fil. 2:6; Titusz 2:13; Zsid. 1:8). Mindemellett a gnosztikusok is meger sítették Jézus istenségét (legalábbis ami a benne lév isteni lelket/szellemet illeti).

SZÖVEG: 5:21 [21] **Gyermekeim, rizkedjetek a bálványoktól!**

5:21
NASB „ rizkedjetek a bálványoktól”
NKJV, NRSV „tartsátok magatokat távol a bálványoktól”
TEV „tartsátok magatokat biztonságban a hamis istenekt l!”
NJB „álljatok résen a hamis istenek ellen”

Ez AORISZT AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, egy hangsúlyos általános igazság. Ez a

keresztényeknek a megszentel dés folyamatában való aktív részvételükre való utalás (vö. 3:3), amit Jézus Krisztusban már élvezhetnek (vö. Ef. 1:4; 1 Péter 1:5).

A "bálványok" kifejezés (ami János írásaiban csak kétszer fordul el ; itt, és a Jel. 9:20-ban, ahol az ÓSZ-b l idéz) vagy a tévtanítók tanításaira és életstílusára utal, vagy pedig, mivel a Holt-tengeri tekercsek ezt a kifejezést a "b n" értelmében használja, lehetséges, hogy "bálvány" és "b n" szinonima szavak.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó kérdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv ezen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sorold fel azt a három tesztet, ami biztosítja a hív t a fel l, hogy Krisztusban van.
2. Mire utalnak a "víz" és "vér" szavak a 6. és 8. versben?
3. Tudhatjuk-e, hogy keresztények vagyunk? Vannak-e olyan keresztények, akik nem tudják, hogy valóban azok-e?
4. Mi a b n, ami halálra visz? Elkövetheti-e ezt egy hív ?
5. Isten megtartó ereje, vagy a saját er feszítésünk az, ami megszabadít a kísértésekt l?

II. JÁNOS

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI*

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Üdvözlés	A Kiválasztott Úrn Üdvözlése	B	evezetés	Köszöntések
1-3-as versek	1-3-as versek	1-2-es versek	1-3-as versek	1-3-as versek
		3. vers		
Igazság és Szeretet	Járj Krisztus Parancsolataiban		Igazság és Szeretet	A Szeretet Törvénye
4-11-es versek	4-6-os versek	4-6-os versek	4-6-os versek	4-5-ös vers
				6. vers
V	igyázz az Antikrisztusi Megtéveszt kkel			Krisztus Ellenségei
	7-11-es versek	7-11-es versek	7-8-as versek	7-11-es versek
			9-11-es versek	
Záró Köszöntések	János Elköszön Üdvözletei	V	égs Szavak	
12-13-as versek	12-13-as versek	12. vers	12. vers	12. vers
		13. vers	13. vers	13. vers

RÖVID BEVEZET

János második levele nyilvánvalóan kapcsolódik az I. János üzenetéhez és irodalmi stílusához. Valószín leg ugyanattól az írótól származnak, körülbelül ugyanabból az id b l. Jellemz en els századi személyes levél abban az értelemben, hogy egy adott formában íródott, és ráfért egy papirusz tekercsre.

Ahogyan az I. János több gyülekezet számára íródott (és egy bizonyos értelemben minden gyülekezet számára), a II. János egyetlen helyi gyülekezetnek van címezve, és annak vezet jének (bár hasonlóan a legtöbb Ú SZ-i személyes levélhez, az egész gyülekezetnek felolvasták). Csodálatos kis ablak ez, ami az els századi kisázsiai (Törökország) gyülekezet életére nyílik.

ELS OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az els dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet. Saját szavaiddal fogalmazd meg az egész könyv központi témáját.

1. A teljes könyv témája

2. Irodalmi stílus (m faj)

---

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben el ször is a Bibliát olvassuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerz szándékát és követjük az logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerz volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak

felel ssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az els , második és harmadik függelékben.

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a f témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondattal.

1. Az els irodalmi egység témája
2. A második irodalmi egység témája
3. A harmadik irodalmi egység témája
4. A negyedik irodalmi egység témája
5. stb.

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia értelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az el sdlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az els részt. Azonosítsd a témákat. Hasonlítsd össze a te témafelosztásaidat az öt különböz fordítással. A bekezdések nem ihletettek, de mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés
2. Második bekezdés
3. Harmadik bekezdés
4. Stb.

SZÓ ÉS KIFEJEZÉSTANULMÁNY

SZÖVEG: 1-3
1 Én, a presbiter, a kiválasztott Úrn nek és gyermekeinek, akiket igazán szeretek; és nemcsak én, hanem mindenki, aki ismeri az igazságot, 2 akiket azért az igazságért szeretek, amely bennünk van, és velünk lesz örökké. 3 Legyen velünk kegyelem, irgalom, békesség az Atya Istent l és a Jézus Krisztustól, az Atya Fiától igaz szeretettel.

1. vers „a presbiter” Ezt a címet (presbuteros) arra használja, hogy azonosítsa a II. és a III. János íróját. A Bibliában ennek széles kör jelentései vannak.

1. Isten angyalainak megnevezése, akikb l az angyali tanács áll (vö. Ézs. 24:23). Ugyanez a szakszó található a Jelenések könyvének angyali teremtményeire (vö. 4:4,10; 5:5,6,8,11,14; 7:11,13; 11:16; 14:3; 19:4).
2. Az ÓSZ-ben a törzsek vezet ire ezt használták (*zaqen*) (vö. II. Mózes 3:16; IV Mózes 11:16). Kés bb az ÚSZ-ben ezt a kifejezést alkalmazzák a jeruzsálemi vezet k csoportjára, akik a zsidó nagytanácsot, a Szanhedrint alkották (vö. Máté 21:23; 26:57). Jézus napjaiban ezt a 70 tagból álló testületet egy korrupt papság irányította.
3. Az ÚSZ egyik gyülekezetének helyi vezet inek címe. Egyike a három szinonim szónak (pásztor, felügyel és vén, vö. Titusz:1,5,7; Apcsel 20:17,28). Péter és János ezt a szót használja arra, hogy beleértsék magukat is a vezet ségbe (vö. I. Péter 5:1; II. János 1; III. János 1).
4. A gyülekezetben lév id sebb emberek, nem feltétlenül vezet k (vö. 1 Tim. 5:1; Titusz 2:2).

A jánosi írások különböz módon nevezi meg íróit:

1. az Evangélium egy rejtélyes/titkosított kifejezést használ, "a szeretett tanítvány";
2. az els levél anonim;
3. a második és harmadik levélben az a cím áll, hogy "presbiter";
4. A Jelenések Könyvében pedig, az apokaliptikus írásokra nem jellemz módon, megemlíti az írót, mint "az szolgája, János".

Eme írások szerz jét illet en elég sok vita zajlik a kommentátorok és tudósok között. Mindegyikben rengeteg nyelvi és stilisztikai hasonlóságot, és eltérést találunk. Jelenleg nincsen, egy minden Biblia kutató által elfogadott álláspont/magyarázat. Én hajlok arra, hogy mindegyiket Jánosnak tulajdonítsam, de ez hermeneutikai probléma, és nem az ihletettséggel kapcsolatos. Valójában a Biblia írója mindenek felett Isten Lelke. Megbízható kinyilatkoztatás, csak a mai ember egyszer en nem ismeri, vagy nem érti ennek az irodalmi folyamatát vagy szerkesztését.

■ **„a kiválasztott Úrn nek és gyermekeinek”** Rengeteg vita folyik e megszólítás felett. Sokan megpróbálták azt állítani, hogy a lev él egy bizonyos *Electa* nev hölgynek íródott, a görög "kiválasztott" szóból (Alexandriai Kelemen), vagy egy *Kyria* nev hölgynek, ami a görög "hölgy" szóból származik (Atanáz). Ezzel szemben és Jeromossal értek egyet, miszerint ez, a következ okok miatt, egy gyülekezetre utal: (1) az egyház/gyülekezet görög megfelel je N NEM (1. vers); (2) ez utalhat az egyházra, mint Krisztus menyasszonyára (vö. Ef. 5:25-32; Jel. 19:7-8; 21:2); (3) ennek a gyülekezetnek vannak tagjai, a kikre mint gyermekek utal (vö. 13. vers); (4) ennek a gyülekezetnek van egy (leány)testvére, ami valószín leg egy másik helyi gyülekezetre való utalás (vö. 13. vers); (5) az EGYESSZÁMÚ és TÖBBESSZÁMÚ szavak között az egész fejezet alatt van egy fajta játékosság (EGYESSZÁM a 4,5,13 versekben, TÖBBESSZÁM a 6,8,10,12. versekben); és (6) ez a kifejezés hasonló formában jelenik meg az I. Péter 5:13-ban, gyülekezetre való utalásként.

■ **„akiket”** Meglep , hogy ez HÍMNEM TÖBBESSZÁMÚ NÉVMÁS, mert elvileg ez vagy az "Úrn "-höz kéne , hogy kapcsolódjon, ami N NEM , vagy pedig a "gyermekek"-hez, ami SEMLEGES. Úgy gondolom, hogy János ezzel akarja kifejezni, hogy ez a kifejezés szimbolikus.

■ **„szeretek”** János az Evangéliumban és a Jelenések Könyvében szinonimaként felváltva használja a *phileó* és az *agapaó* szavakat, az I., II. és III. Jánosban viszont egyedül az *agapaó*t használja (vö. 3,5,6; I. János 3:18).

■ **„igazságot”** Az igazság gyakran el forduló téma (vö. 1[kétszer],2,3,4. v). A 9. versben [kétszer] és a 10.versben az "(ez) a tanítás" szinonimája az "igazság"-nak. Valószín leg a helyi gyülekezetben nyilvánvalóan jelenlev tévtanítás miatt történik ez a hangsúlyozás ebben a rövid levélben (vö. 4,7-

10.v), ugyanúgy, mint az I. Jánosban. Az "igazság" a következ három dolog közül az egyikre utalhat: (1) a Jánosban lév Szentlélekre (vö. 14:17); (2) magára Jézus Krisztusra (vö. János 8:32; 14:6); vagy (3) az evangélium tartalmára (vö. I. János 3:23).

2. vers „amely bennünk van" Ez JELENIDEJ AKTIV MELLÉKNÉVI IGENÉVi formája János egyik legkedveltebb kifejezésének – benne lakozni –, amivel a hív ket jellemzi. Lásd a Különleges Témát a 2:10- ben. Úgy t nik, hogy a "benne lakozni" kifejezés, ebben a szövegkörnyezetben a bennünk lakozó Szentlélekre utal (vö. Róma 8:9; vagy Fiú, Róma 8:9-10). A Szentháromság többi személye is benne lakozik a hív ben (János 14:23).

■ **„velünk lesz örökké"** Az igazság minden hív ben ott lakozik, és vele is marad örökké. Micsoda er teljes és bizonyosságot hordozó kijelentés! Az igazság az evangélium üzenete, és személye is egyben. Ez az "igazság" mindig szeretetet eredményez, Isten iránt, a többi szövetségi testvér iránt, és egy elveszett világ iránt.

3. vers „kegyelem, irgalom, békesség" Ez egy görög levél tipikus bevezet je, két dolog kivételével. El ször is, enyhe változtatást alkalmaz, hogy egyedien keresztény jellege legyen. Az üdvözlés görög megfelel je *chairein*. Ezt *charis*-ra változtatja, ami kegyelmet jelent. Ez a bevezet nagyon hasonlít a pásztori levelekre, I. Tim. 1:2; II. Tim. 1:2; ezen kifejezések közül kett szerepel Pál bevezet jében a Galata levélben illetve az I. Thesszalonikai levélben.

Másodszor pedig, a megszokott nyelvtani formaima, vagy jó egészség kívánása. Mindemellett a II. János az igazságról való állítás – egyfajta értelemben azt jelenti, hogy egy arra vonatkozó ígéret, hogy Istennel lenni, egy kívánt isteni kimenetellel.

Teológiailag az ember elgondolkodik, vajon van-e ezek között a kifejezések között szándékos sorrend vagy kapcsolat. A kegyelem és irgalom Isten jellemét tükrözi, ami Krisztuson keresztül ingyen megváltást hoz a bukott emberiség számára. A békesség Isten ajándékának a címzettjét tükrözi. A hív k teljes átformálódást tapasztalnak. Mint ahogyan a bukás az emberi élet minden aspektusára hatással volt, úgy a megváltás is helyreállít, el ször a helyzetünk által (hit által való megigazulás), majd a világnézet radikális megváltozásán keresztül, amit a bennünk lakozó Szent Lélek tesz lehet vé, és ez progresszív/fejl d /folyamatos Krisztusiasságot eredményez (progresszív megszentel dés). Isten képmása az emberekben (vö. I. Mózes 1:26-27) helyreállt!

Egy másik lehet ség e három kifejezés szükségességéhez kapcsolódik, a hamis tanítók fényében. k megkérd jelezték a "kegyelmet" és az "irgalmat", és mindent, csak nem "békességet" hoztak. Azt is érdekes megemlíteni, hogy János írásaiban ez az egyetlen hely, ahol az "irgalom" (*eleeói*) szó el fordul. A "kegyelem" (*charis*) egyedül itt, az Evangéliumban az 1:14,16,17-ben és a Jelenések 1:4; és 22:21-ben fordul el .

■ **„az Atya Istent l és a Jézus Krisztustól"** Mindkét f név el tt ott az elöljárószó (*para*), ami nyelvtanilag egyenl alapra állítja ket. Ez újabb módja annak, hogy kijelentse Jézus Krisztus teljes isteni mivoltát.

■ **„az Atya Fiától"** Az I. Jánosban jelen lev folytonos hangsúly az, hogy nem lehet Isten valakié a nélkül, hogy a Fiú ne lenne az övé (vö. I. János 2:23; 4:15; 5:10). A hamis tanítók azt állították, hogy különleges, egyedülálló kapcsolatuk van Istennel. János újra és újra elismétli, hogy Jézus az egyetlen út az Atyához (vö. János 14:6).

SZÖVEG: 4-6

4 Nagyon örültem, hogy találtam gyermekeid között olyanokat, akik igazságban járnak, úgy, ahogyan parancsot kaptunk erre az Atyától. 5 Nem úgy kérlek téged, Úrn m, mintha új parancsolatot írnék neked, s t azt írom, ami kezdett l fogva a miénk volt: hogy szeressük egymást. 6 Ez a szeretet pedig azt jelenti, hogy az parancsai szerint élünk: ez a parancs viszont az, amelyr l kezdett l fogva hallottátok, hogy aszerint kell élnetek.

4. vers „nagyon örültem" Ez AORISZT P ASSZÍV (deponent) K IJELENT MÓD. Az Elöljáró/Vén valószín leg err l a gyülekezetr l annak néhány utazó tagjától hallhatott.

■ **„hogy találtam gyermekeid között olyanokat, akik igazságban járnak"** Ez vagy (1) a gyülekezet néhány tagjának istenfél , sz eretet te ljes életére u tal (vö. II. J ános 3-4) v agy (2) ily módon ismeri el a gyülekezetben lév tévtanítók jelenlétét, akik néhány embert félrevezettek.

■ **„úgy, ahogyan parancsot kaptunk erre az Atyától"** Ez AORISZT AKTÍV KIJELENT MÓD, ami a múltban megtörtént p arancsolat a dására v onatkozik. (vö. János 13:34-35; 15:122; I . János 3:11; 4:7,11-12,21)

5. vers „ami kezdett l fogva a miénk volt" Ez BEFEJEZETLEN AKTÍV KIJELENT MÓD, ami Jézus t anításának kez detére utal (v ö. J ános 2:7 ,24; 3:1 1). A par ancsolat tartalmát ú jra m eger síti, mint a ' 'szeressük egymást" (5. v) , és a ' 'vallani, hogy J ézus t estben j ött el" (7. v) p arancsolat. Figyeld meg, hogy ez az evangélium tartalma, egy személy és egy életstílus.

■ **„hogy szeressük egymást"** Ez JE LENIDEJ AKTÍV KÖT MÓD (csak úgy , mint ebb en a versben a z utolsó ige, a " járni"). A tévtanítók je llemz je volt, hogy szeretetlenek és kizárólagosak voltak. E z az egyike annak a három tesztnek, amit Jáno s felsorol, hogy honnan t udja v alaki, hog y keresztény-e. Az I. Jáno sban ez a három pont a sz eretet, él etstílus illetve a ta ntétel. Ezt a háro m tesztet a II. János megismétli: (1) szeretet (v ö. 5 .v; I. János 2:7-11; 3: 11-18; 4:7-12,16-21; 5:1-2); (2) meg tartani par ancsolatait (vö. 6 .v; I. János 2:3-6; 3:1-10; 5:2-3); (3) t antételbeli tartalom (v ö. 7.v; I. János 1:1ff; 2:18-25; 4:1-6,14-16; 5:1,5,10).

6.vers „Ez a szeretet (pedig azt jelenti)" A szeretet egy folyamatos cselekedet (JELENID), nem pedig érzés. A szeretet a "jele" minden igaz hív nek (vö. I. Kor.13; Gal. 5:2; I. János 4:7-21).

SZÖVEG: 7-11
[7]Mert sok hitet jött el a világba, akik nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben jött el: ez a hitet és az antikrisztus. [8]Vigyázzatok magatokra, hogy ne veszítsétek el, amit elértünk munkánkkal, hanem teljes jutalmat kapjatok. [9]Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten; aki megmarad a tanításban, abban benne van az Atya is, meg a Fiú is. [10]Ha valaki hozzátok érkezik, és nem ezt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne köszöntsétek, [11]mert aki köszönti, közösséget vállal annak gonosz cselekedeteivel.

7. vers „mert sok hitet " A "hitet " szó a görög *plané* szóból származik, amib l az angol "planet" szó ered, ami azt jelenti "planéta/bolygó". Az ókori világban a mennyei testek mozgásáról térképet készítettek, és tanulmán yozták azt (*zodiak*). A c sillagok bel eilletek egy s tabil mintába, de néhány csillag (azaz bolygó) rendszertelenül mozogtak. Ezeket az ókoriak "vándoroknak" nevezték. Ez vált metaforikusan azzá a kifejezéssé, amit azokra használtak, akik "elvándoroltak" az igazságtól.

Ezek a hamis t anítók ne m c supán oly an emberek, akik szintén, de t évesen gondolkodnak (nem tudják, hogy mi az igazság) és félrevezették ket, az evangéliumot pedig nem ismerik. János írásaiban mind a f arizeusok, m ind pedig a hamis tanít ók lázadnak a z e llen a tiszta fény el len, am it kaptak. Ezért jellemzi úgy a lázadásukat, hogy az a "megbocsáthatatlan b n", vagy "a halálos b n". A tragédia az, hogy másokat is magukkal rántottak, akik így a pusztulásba követték ket. Az ÚSZ világosan feltárja, hogy a hamis tanítók meg fognak jelenni és hatalmas problémákat okoznak majd (vö. Máté 7:15; 24:11,24; Márk 13:22; I. János 2:26; 3:7; 4:1.)

■ **„jött el a világba"** A világ itt egyszer en a fizikai bolygónkat jelenti. Ezek a hamis tanítók vagy elhagyták a keresztény egyházat (vö. I. János 2:19), vagy pedig missziós kiküldetésen vannak (vö. III. János).

■ **„akik nem vallják"** Ez a *homologeó* ki fejezés, ami a K risztusba v etett hi tnek a ny ilvános megvallását és gyakorlását jelenti.

■ **„Jézus Krisztus testben jött el"** Ezek a hamis tanítók folytatják a Kri sztus személyér l szóló hamis tanok terjesztését. Ez az igevers ismételten figyelmeztet, hogy "vizsgáljátok meg a lelkeket", ahogyan az az I. János 4:1-6-ban áll, különösen, ami Jézus teljes emberi voltát illeti (vö. János 1:14; I. Tim. 3:16). A gnoszticizmus állítása a "szellem" (Isten) és "anyag" (test) közti örök dualizmus. Számukra Jézus nem lehetett teljesen Isten és teljesen ember is egyszerre.

Két teológiai irány t nik elég nyilvánvalónak a korai gnosztikus gondolkodásban: (1) Jézus emberi voltának tagadása (doketikus). Emberként jelent meg, de szellem volt. A másik pedig annak tagadása, hogy (2) Krisztus meghalt a kereszten; ez a csoport (cerinthusi) azt állította, hogy a "Krisztus l élek/szellem" leszállt az e mber K risztusra, mikor megkeresztelték, és ha lála el tt elhagyta t.

Lehetséges, hogy a JELENID használata – "testben jött el" (az eredetiben az ige jelen idej alakja szerepel) – János módszere arra, hogy elutasítsa a cerinthusi gnosztikus tanokat, az I. János 4:1-6 pedig a Doketikus gnoszticizmus elutasítása.

■ **„ez a hitet és az antikrisztus"** Az I. János 2:18-ban meg különbözteti a TÖBBESSZÁMÚ "antikrisztusokat" az EGYES SZÁMÚ "az Antikrisztus"-tól. A TÖBBESSZÁMÚ (formája) János napjaiban jött el, és ezek elhagyták a gyülekezetet (vö. I. János 2:19), az EGYESSZÁMÚ (formája) viszont a j öv re va n k ivetítve. Mindezzel együtt, ebben a versben az EGYESSZÁMÚ szerepel, mint ahogyan az I. János 2:18-25-ben a TÖBBESSZÁMÚ.

8. vers „vigyázzatok magatokra" Ez JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD. A "látni" (*blepó*) kifejezést metaforikusan a gonosz elleni figyelmeztetésként használja (vö. Máté 24:4; Márk 13:5; Lukács 21:8; Apcsel. 13:40; I. Kor. 8:9; 10:12; Gal. 5:12; Zsid. 12:25). A hív k felel ssége, hogy felismerjék a helytelen, hibás dolgokat, hiszen (1) ismerik az evangéliumot; (2) b ennük v an a Szentlélek; (3) és folyamatos kapcsolatban vannak Krisztussal.

NASB „hogy ne veszítsétek el, amit elértünk munkánkkal"
NKJV „hogy ne veszítsük el azokat a dolgokat, amikért munkálkodtunk"
NRSV „hogy ne veszítsétek el azt, amiért munkálkodtunk"
TEV „hogy ne veszítsétek majd el, amiért munkálkodtunk"
NJB „vagy az összes munkánk/munkálkodásunk elvész"

Létezik egy görög kézirati változat ebben a versben, ami az els NÉVMÁShoz köt dik: vajon "ti" (NASB, NRSV, TEV) vagy "mi" (KNJV) kéne, hogy legyen? Az UBS[4] változat a "ti" variánst támasztja alá, ami azt jelenti, hogy a hív k, akiknek ezt címezte, lehet, hogy nem fogják tudni elvégezni az apostoli tanúságtétel által neki adatott evangélium célját.

■ **„hanem teljes jutalmat kapjatok"** Ez AORISZT KÖT MÓD, ami v isszamutat arra, hogy hogyan f ogadták az e vangéliumot. A KÖT MÓD esetlegessége nincs összefüggésben az üdvösségükkel, hanem inkább az érettségükkel és azzal, hogy az evangélium hogyan terjedt általuk. (vö. I. Kor. 9:27; 15:10,14,58; II. Kor. 6:1; Gal. 2:2; Fil. 2:16; I. Thessz. 2:1; 3:5).

9. vers
NASB „Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában"
NKJV „Akárki, aki b nt követ el, és nem lakozik Krisztus tanításában"
NRSV „Mindenki, aki nem lakozik Krisztus tanításában"
TEV „Bárki, aki nem marad Krisztus tanításával, hanem túllépi azt"
NJB „Ha valaki nem marad meg Krisztus tanításában, hanem túllépi azt"

El ször is figyeld meg a *pas* negatív használatát. Az evangélium meghívása "mindenkinek" szól, de ugyanakkor sajnos az eretnekség lehet sége is "mindenkié". Ezt a lehetséges eretnekséget

két JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV jellemzi: ''túllép" és ''nem lakozik". Az els "túl megy/túllép" lehet, hogy a tévtanítók divatos jelszava volt arra vonatkozólag, hogy k egy haladóbb/fejlettebb igazság birtokosai. A hív k jellemz je, hogy az igazság igéje/szava bennük lakozik (vö. János 8:31; 15:7; I. János 2:14, a negatív: János 5:38; 8:31; I. János 1:10). Lásd Különleges Téma a kitartásról a János 8:31-ben.

■ **„abban nincs benne Isten”** "Krisztus tanítása" és az "igazság" a 2. versben párhuzamosak. A tévtanítóknak és követ iknek nincs jutalmuk (vö. 8. vers). Isten nélkül szellemileg elveszettek, hiszen ahhoz, hogy Isten az enyém legyen, Jézus kell, hogy az enyém legyen (vö. I. János 5:10-12).

10.vers „ha” Ez ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami azt jelenti, hogy az állítás igaz az író néz pontjából, vagy igaz az irodalmi céljait tekintve. A hamis tanítók jönni fognak!

■ **„ne fogadjátok be a házatokba”** Ez JELENIDEJ AKTÍV KIJELENT MÓD, NEGATÍV TAGGAL, ami g yakran egy f olyamatban lév cselekedet megállítását/befejezését jelenti (a szövegösszefüggés határozza meg).

A ''ház" utalhat a keresztény vendégszeretetre (vö. Máté 25:35; Róma 12:13; I. Tim. 3:2; Titusz 1:8; Zsid. 13:2; I. Péter 4:9 vagy III. János 5-6), de valószín leg inkább az utazó szolgálónak a házi gyülekezetbe való meghívására utal, hogy ott tanítsanak (vö. Róma 16:5; I. Kor. 16:19; Kol. 4:15; Fil. 2).

■ **„és ne köszöntsétek”** Ez újabb JELENIDEJ AKTÍV FELSZÓLITÓMÓD, NEGATÍV EL TAGGAL. Ne azonosítsátok magatokat ezzel az ''úgy nevezett keresztténnyel". A közösségre való leghalványabb utalás is félreérthet lehet, mint elfogadás (vö. 11. v.). Ezt napjainkban nagyon nehéz alkalmazni. Sokan vallják magukat kereszténynek. Mégis, ahhoz, hogy meg tudjuk osztani velük hitünket, barátságosnak/szívélyesnek kell lennünk, és beszélgetnünk kell velük. A keresztény vezet knek mégis óvakodniuk kell az eretnekséggel/eretnek tannal való bármi nem azonosulással. Ez természetesen nem vonatkozik a keresztény felekezetekre!

SZÖVEG: 12-13

12 Sok írnivalóm van néktek, de nem akartam papíron és tintával írni; remélem azonban, hogy eljutok hozzátok, és személyesen beszélhetünk, hogy örömünk teljes legyen.
13 Köszöntenek téged a te kiválasztott n testvéred gyermekei.

12. vers „Sok írnivalóm van néktek” Ez hasonló a III. János 13-14-ben található befejezéshez.

■ **„hogy örömünk teljes legyen”** Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KÖT MÓD KÖRÜLÍRÓ CÉLHATÁROZÓVAL (egy célhatározói mellékmondat lehet séget/eshet séget hordoz magában). Ez János leveleiben általános téma (vö. János 3:29; 15:11; 16:24; 17:13; I. János 1:4). Ez az öröm két dolgon alapul: (1) a tanító jelenlétén, és (2) az igazság birtoklása, amit a tanító hozott.

János említést tesz az "örömér l" a 4. versben, ahol a szeretetben és engedelmességben való folyamatos járásról beszél.

13. vers Ez a vers, ugyanúgy, mint az 1. vers, metaforikus képet használ arra, ahogyan egy leány-gyülekezetr l és annak tagjairól beszél.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sorold fel az I. Jánosban található három tesztet, amit a II. János megismétel
   a.
   b.
   c.
2. Egy úrn nek/hölgynek, vagy egy gyülekezetnek íródott e levél?
3. Hogyan tudhatjuk ebb l a rövid levélb l, hogy a gyülekezetben jelen voltak az eretnekek?
4. Ki vagy mi az a hitet és antikrisztus a 7. versben?
5. Ellentmondásban áll-e a 10 . és 1 1. v ers az zal az Ú SZ-i par anccsal, miszerint vendégszeretetet kell tanúsítani és szeretetet kell mutatni még ellenségeinknek is?

III. JÁNOS

MODERN FORDÍTÁSOK BEKEZDÉSI FELOSZTÁSAI*

UBS[4]	NKJV	NRSV	TEV	NJB
Üdvözlés	Gjusz Üdvözlése		Bevezetés	Címzés és Üdvözlés
1. vers	1-4-es versek	1. vers	1a vers	1-4-es versek
			1b vers	
2-4-es versek		2-4-es versek	2-4-es versek	
Együttm ködés és Ellenségeskedés	A Na gylelk ségre Való Parancs	G	ájusz Dicsérete	
5-8-as versek	Diotrefész és Demetriosz	5-8-as versek	5-8-as versek	5-8-as versek
			Diotrefész és Demetriosz	Vigyázz Diotrefész Példájával
9-10-es versek	9-12-versek	9-10-es versek	9-10-es versek	9-11-es versek
11-12-es versek		11-12-es versek	11. vers	Demetriosz Dicsérete
	12		. vers	12. vers
Záró Üdvözletek	Elköszönés		Záró Üdvözletek	Utószó
13-15-ös versek	13-15-ös versek	13-14-es versek	13-14-es versek	13-15-ös versek
		15. vers	15a vers	
	15		b vers	

SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉSI BETEKINTÉS A III. JÁNOSHOZ

BEVEZETÉS

A. Ez a rövidke levél csak azért van III. Jánosnak címezve, mert csak kicsivel rövidebb, mint a II. János. Én igazán úgy gondolom, hogy a II. és III. János egy kiegyensúlyozott üzenetet képez, ami egy helyi gyülekezetnek szólt, f eltehet leg valahol K is-Ázsia római tartományában, az els század vége felé.

B. A II. János az eretnek, vándor tanítók problémájával foglalkozik, míg a III. János egy intés a vándor keresztény tanítók segítésére.

C. Három férfit nevez meg a III. János konkrétan a könyvben:
   1. Gájusz (egy istenfél férfi a címzett gyülekezetben)
      a. 3 Gájuszt említ a Biblia más helyeken: Macedóniai Gájusz, Apcsel. 19:29; Derbéi Gájusz, Apcsel. 20:4; és Korintusi Gájusz, Róma 16:23; I. Kor. 1:14.
      b. Az "Apostoli Rendelkezés" (vagy konstitúció) néven ismert írás a III. Jánosban szerepl Gájuszt említi, mint Pergamum püspökét, akit János nevezett ki.
   2. Diotrefész (egy istentelen bajkever a címzett gyülekezetben)

---

* Bár nem ihletettek, de a bekezdések mindenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, a mi az értelmezés szíve. Minden modern fordítás rendelkezik felosztott és összegzett bekezdésekkel. Minden bekezdésnek van egy központi témája, igazsága vagy gondolatmenete. Minden változat külön magában foglal egy témát saját stílusa szerint. Miközben olvasod a különféle fordításokat találd meg azt a fordítást, amelyik legjobban segít téged abban, hogy megértsd a témát és a verseket.

Minden fejezetben el ször is a Bibliát olva ssuk el és próbáljuk meg a témáit (bekezdéseit) azonosítani, aztán hasonlítsuk össze az értelmezésünket a modern változatokkal. Csak akkor érthetjük meg igazán a Bibliát, ha értjük az eredeti szerz szándékát és követjük az logikáját és annak bemutatását. Csak az eredeti szerz volt ihletett – az olvasónak nincs joga megváltoztatni vagy módosítani az üzenetet. A Biblia olvasóinak felel ssége az, hogy alkalmazzák az ihletett igazságot mindennapjaikban és az életükre.

Vegyük figyelembe, hogy nem minden megfogalmazás van teljes mértékben megmagyarázva az els , második és harmadik függelékben.

a. Az ÚSZ-ben ezen az egy helyen találunk róla említést. Nagyon ritka ez a név, azt jelenti, "Zeusz által táplált/felnevelt". Milyen ironikus, hogy az a z ember, aki Zeuszról van elnevezve, az utazók ellenlegyen, mikor Zeusz " az utazók védelmez je" volt.
b. Az viselkedésér l a 9-10. versek beszélnek.

3. Demetriosz (János eme levelét vitte el ennek a helyi gyülekezetnek)
   a. Úgy t nik, egyike az utazó misszionáriusoknak, és az Efezusban l év apostol levelének hordozója.
   b. Az "Apostoli Rendelkezés" (vagy konstitúció)-nak nevezett hagyomány felsorolja Demetriuszt, mint Filadelfia püspökét, akit János apostol nevezett ki.

D. A korai egyháznak gondja volt azzal, hogy hogy anértékelje és támogassa az utazó tanítókat/igehirdet ket/evangélistákat. Egy korai, a második század elejér l származó nem kanonikus keresztény írásban – *The Didache or The Teaching od the Twelve Apostles* (A Tizenkét Apostol Tanítása vagy Didache-ja) – ezt az irányelvet találjuk:

XI. FEJEZET – AMI A TANÍTÓKAT, APOSTOLOKAT ÉS PRÓFÉTÁKAT ILLETI

"Bárki tehát, aki jöve és taníta nektek mindezeket a dolgokat, amiket már korábban szólottak, fogadjátok t. De ha a tanító maga elfordul, és más tanokat hirdete, amik lerombolák amazokat, ne is halljátok t; hanemha oly módon tanít, ami az Úr igazságát és ismeretét növelé bennetek, úgy fogadjátok t, mint az Urat. Az apostolokkal és a prófétákkal kapcsolatosan az Evangyéliom parancsa szerint tegyetek: Minden apostol, aki j öve hozzátok fogadtasson úgy, mint a z Úr. azonban ne maradjon csupán egy napot; ha szükségeltetik akkor a következ napon is; ha viszont három napot marad, hamis próféta . S amikor az apostol eltávozándik, ne adjatok neki egyebet, mint kegyeret, ami elég maradása idejére; de ha pénzet is kér, hamis próféta ". (380. oldal)

XII. FEJEZET – A KERESZTÉNYEK BEFOGADÁSA

"Bárki tehát, a Lélek által szóla, adassék nekem pénz, vagy bármi más, ne hallgassatok rá; azonban ha azt mondá, hogy valaki más részére adjatok, aki szükséget lát, senki se ítélje t meg.

Bárki, aki jöve az Úr nevében, fogadtassék be, azután bizonyosodjatok meg fel le és ismerjétek meg; mert tudnotok kell mi a bal és mi a jobb. Ha az, aki érkeze hozzátok vándor vala, gondoskodjatok róla amennyire er tökt l tellik; nem maradhat azonban nálatok mindössze két vagy három napig, ha szükséges neki. Ha viszont hajlandó nálatok maradni, maga kézm ves vala, hagyjátok dolgozni és adjatok neki enni; ha viszont nincsen neki foglalatossága, és amennyire csak látjátok keresztény, ne henyéljen nálatok. Ha azonban nem hajlandó dolgozni, akkor Krisztus káromló vala. Figyeljetek és tartózkodjatok ezen emberekt l". (381. oldal)

ELS OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Bibliaértelmezésedért. Mindannyian abban a fényben kell járnunk, ami megadatott. Te, a Biblia és a Szentlélek vagytok az els dlegesek az értelmezésben. Nem ondj le err l egy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet. Saját szavaiddal fogalmazd meg az egész könyv központi témáját.

1. A teljes könyv témája

2. Irodalmi stílus (m faj)

MÁSODIK OLVASÁSI CIKLUS

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a

saját Bi bliaértelmezésedért. Mindannyian abban a f ényben kell járnunk , ami me gadatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben olvasd el az egész bibliai könyvet másodszor is. Vázold a f témákat és nevezd is meg azokat egyetlen mondattal.

1. Az els irodalmi egység témája

2. A második irodalmi egység témája

3. A harmadik irodalmi egység témája

4. A negyedik irodalmi egység témája

5. stb.

HARMADIK OLVASÁSI CIKLUS
KÖVETVE AZ EREDETI SZERZ SZÁNDÉKÁT A BEKEZDÉSEK SZINTJÉN

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Együltödben o lvasd el az els r észt. Azonosítsd a témákat. Haso nlítsd össze a t e témafelosztásaidat az ö t kü lönböz fordítással. A b ekezdések n em ihletettek, d e mi ndenképp kulcsfontosságúak az eredeti szerz szándékainak azonosításához, ami az értelmezés szíve. Minden bekezdésnek egy és csak egy témája van.

1. Els bekezdés

2. Második bekezdés

3. Harmadik bekezdés

4. Stb.

SZAVAK ÉS KIFEJEZÉSEK VIZSGÁLATA

SZÖVEG: 1. VERS [1]**Én, a presbiter, a szeretett Gájusznak, akit igazán szeretek.**

1. vers "A presbiter" A presbiter szó a "pásztor" és a "püspök" szavak szinonimája (vö. Titusz 1:5,7; Apcsel. 20:17,28). Lásd a teljes jegyzetet a II. János 1-nél.

■ **„a szeretett”** Ez jellemz je Já nos leveleinek (vö. I. J ános 2 :7; 3 :2,21; 4: 1,7,11; III. J ános 1,2,5,11), az Evangéliumban és a Jelenések Könyvében viszont nem találjuk meg.

■ **„Gájusz”** Sok a vita a f ölött, hogy vajon Gájusz, v agy Diotre fész v olt-e enne k a h elyi gyülekezetnek a pásztora. Erre a kevés elérhet információra alapozva nehéz bármilyen dogmatikus

kijelentést tenni. A 9-es vers miatt, ahol a "gyülekezet" és az " k" van megemlítve, lehetséges, hogy Diotrefész egy gyülekezet vezet je volt, Gájusz egy másiké, ami nagyon közel volt az el bbihez, de ez puszta találgatás.

■ **„akit igazán szeretek" (akit szeretek az igazságban)** A "szeretet és igazság" gyakran található együtt János leveleiben (vö. II. János 1,2,3,4; III. János 1,3,4,8,12). Az igazság utalhat (1) a Szent Lélekre (v ö. János 14:1 7); (2) a F iú J ézusra (vö. János 8:32; 14:6); vagy (3) az e vangélium tartalmára (vö. I. János 2:2; 3:23).

SZÖVEG: 2-4
[2]Szeretett testvérem, kívánom, hogy mindenben olyan jó dolgod legyen, és olyan egészséges légy, amilyen jó dolga van a lelkednek. [3]Nagyon örültem, amikor testvérek jöttek, és bizonyságot tettek a te igazságodról, minthogy te igazságban jársz. [4]Nincs nagyobb örömöm annál, mint amikor hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.

2. vers „kívánom" (imádkozom) Ez a tipikus görög levélkezdést követi. Kívánság/ima a levél címzettjének egészségére, boldogulására. Ilyen módon üdvözöltek egy szeretett személyt.

■ **„hogy mindenben olyan jó dolgod legyen"** Ez az els századi görög-római világban egy tipikus k ezd i mádság volt. Sosem volt az a céljuk, h ogy a z ' 'egészség, ga zdagság é s jólét"-igehirdet k/tanítók ezzel bizony ítsák a m aguk igaz át. H a e gy Bibliai rész t kir agadunk az összefüggéséb l, bármi állítására felhasználhatjuk azt. A szövegrész nem j elentheti m a azt, ami t nem jelentett megírásának idején sem. Az egyetlen ihletett személy az eredeti író. Követnünk kell az gondolatait, s nem szabad közbevetnünk a sajátunkat.

■ **„lelkednek"** Ez a s zó a " *psuche*" (lélek), ami m ajdnem szinonimája a " *pneuma*" sz ónak. Mindkett t az egyén, a személyiség lényegének leírására használták. Nem egy, az ember különálló részét jelenti (test, lélek, szellem). Az ember egy egység (vö. I. Mózes 2:7). Mi lélek vagyunk, nem pedig van lelkünk.

3.vers „Nagyon örültem" (vö. II. János 4; Fil. 4:10).

■ **„jöttek, és bizonyságot tettek"** Mindkét szó JELENIDEJ MELLÉKNÉVI IGENÉV, ami azt sugallja, hogy (1) e gyülekezet tagjai rendszeresen utaztak Efézusba és beszámoltak Jánosnak, vagy (2) v isszatér misszionáriusok hoz tak hí reket G ájusz nagylelk ségér l. Valószín , hog y a z i d s ember nem utazott könnyen, de szeretett hallani a gyülekezetek állapotáról és növekedésér l.

■ **„(minthogy te) igazságban jársz"** A kereszténység e ls sorban nem e gy hitvallás, e gy rituálé vagy egy intézmény, amihez csatlakozni kell, hanem egy élet, amit Jézussal való kapcsolatban él az ember. A korai egyházat úgy nevezték, "Az Út" (vö. Apcsel 9:2; 19:9,23; 24:22). Az igazság nem csak intellektuális (tartalom), ha nem kap csolat is (el ször Krisztuson ke resztül Is tennel, ami egymás iránti szeretetet eredményez). Lásd Különleges Téma: az Igazságról, a János 1:7-ben.

4. vers „gyermekeim" Ez János leveleiben egy m egszokott m egnevezés (v ö. I . János 2:12,13,18,28; 4:4; 5:21). A hangsúly itt (1) apostoli autoritásán van, vagy (2) János szeretetének kifejezése K is-Ázsia római tartományában lév gyülekezetei és tagjai iránt (nyugat Törökország), ahol szolgálatának utolsó napjait töltötte.

SZÖVEG: 5-8
[5]Szeretett testvérem, h ségesen jársz el mindabban, amit a testvérekért teszel, még az idegenekért is, [6]akik bizonyságot is tettek szeretetedr l a gyülekezet el tt: jól teszed, ha

ezeket az Istenhez méltóan engeded útnak, [7]mert azért a névért indultak el, és semmit sem fogadtak el a pogányoktól. [8]Nekünk tehát fel kell karolnunk az ilyeneket, hogy munkatársakká legyünk az igazságban.

5. vers „h ségesen jársz el” Gájusz em e t ettei pontosan az ellenkez je azokn ak, ami ket Diotrefészr l olvasunk a 9-10. versekben.

■ **„mindabban, amit…teszel”** Ez egy v onatkozó NÉVM ÁS, *ean*-nal, é s egy AORISZT KÖT MÓDÚ KÖZÉPIGÉVEL, ami egy o lyan á llapotot fejez ki , a miben megvan a be teljesülés lehet sége. G ájusz s egítségére volt az ut azó misszionáriusoknak, minden alkalommal és minden lehetséges módon.

■ **„még az idegenekért is”** A gyülekezetnek be kellett volna fogadnia és támogatnia kellett volna ezeket a vándorló keresztény misszionáriusokat, de a helyi szituáció miatt arra köv etkeztethetünk, hogy egyedül Gájusz segítette ezeket a testv éreket, akikr l semmit nem tudott, kivéve, hogy k is ismerték, szerették és szolgálták Jézus Krisztust.

6. vers „akik bizonyságot is tettek szeretetedr l a gyülekezet el tt” Nyilvánvalóan az ef ezusi gyülekezetnek az összejövetele alatt volt egy olyan rész, ahol a misszionáriusok beszámolhattak a gyülekezet el tt.

KÜLÖNLEGES TÉMA: GYÜLEKEZET (*EKKLESIA*)

Ez a görög kifejezés, az *ekklesia*, két szóból tev dik össze, "ból-b l" és "hívott", a kifejezés tehát az isteni módon kihívottakat/elhívottakat foglalja magában. A korai egyház ezt a szót a világi használatból vette át (vö. Apcsel 19:32,39,41) és amiatt, ahogy a S eptuaginta használja ezt a kifejezést I zrael "g yülekezetére" (vö. I V. Mózes 16:3 ; 20:4), saját magukra kez dték el használni, mint akik folytatólagos "leszármazottjai" Isten népének az ÓSZ-b l. k voltak az új Izrael (v ö. Ró ma 2:28 -29; G al. 6: 16; I. Péter 2 :5,9; J el. 1:6) , Ist en eg ész v ilágra kiterjed missziójának beteljesedése (vö. I. Mózes 3:15; 12:3; II. Mózes 19:5-6; Máté 28:18-20; Lukács 24:47; Apcsel 1:8).

Ezt a kifejezést számos értelemben használják az Evangéliumokban és az Apcselben:
1. világi városgy lés Apcsel 19:32,39,41
2. Isten népének egyetemessége Krisztusban, Máté 16:18, és az Efézusi levél
3. a Krisztusban hív k helyi gyülekezete, Máté 18:17; Apcsel 5:11 (ezekben a versekben a jeruzsálemi gyülekezetr l van szó)
4. Izrael népének egésze, Apcsel 7:38, István beszédében
5. egy bizonyos területen lév k, akik Isten népe, Apcsel 8:3 (Júda vagy Palesztína)

■ **„jól teszed”** Ez egy görög idióma/szólás, amit az egyiptomi papiruszokban találunk, jelentése: "kérlek" (vö. Apcsel. 10:33).

■ **„ha ezeket … engeded útnak”** Ez egy szakkifejezés, aminek jelentése: felkészíteni az utazó misszionáriusokat, imádkozni értük, és felszerelni ket minden szükségletükkel (vö. Apcsel. 15:3; Róma 15:24; I. Kor. 16:6; II. Kor. 1:16; Titusz 3:13).

■ **„… Istenhez méltóan …”** Ez azt jelenti, hogy kiemelked , szeretetteljes és túláradó módon (vö. Kol. 1:10; I . Thessz. 2:12). A hív knek úg y kell kezelniük az evangélium m unkásait, a mi i llik ahhoz, akit k szolgálnak.

7. vers

NASB „mert azért a névért indultak el”
NKJV „az neve miatt”
NRSV „Krisztus iránti figyelemb l”
TEV „Krisztus szolgálatában”
NJB „teljesen a név miatt/a név iránti figyelemb l/a név szerelméért”

Ez arra példa, hogy "a név" áll itt Jézus Krisztus személyét és munkásságát jelentve. Ahogy a hív k az nevében hisznek (vö. Máté 10:22; 24:9; Márk 13:13; Lukács 21:12,17; János 15:21; 20:31; Apcsel. 4:17; 5:41; 9:14; Róma 1:5; I. Péter 4:14,16; Jel. 2:3).



NASB „és semmit sem fogadtak el a pogányoktól”
NKJV „a pogányoktól nem elvéve semmit”
NRSV „semmilyen támogatást el nem fogadva a nem-hív kt l”
TEV „anélkül, hogy nem-hív kt l bármilyen segítséget elfogadtak volna”
NJB „bármiben a nem-hív kt l való függés nélkül”

Ez az ''idegenek" egy kés el s századi megnevezése, amivel a pogányokra, nem hív kre utaltak (vö. Máté 5:47; I. Péter 2:12; 4:3). A hív knek támogatniuk kell az evangéliumi munkát! Aki segít valakinek, az felfedi az illet szívét.

János idejében sok utazó prédikátor tanított pénzért, vagy a hírnév kedvéért. Isten evangélistáit/tanítóit/prédikátorait nem azért kellett segíteni, amiket mondtak, hanem az Úr miatt, akinek a missziójában áldozatkészen részt vettek.

8. vers „nekünk … kell” Ez egy gyakran ismételt morális felszólítás/parancs (vö. János 13:14; 19:7; I. János 2:6; 3:1 6; 4:11). Az *ophelio* szó egész pontosan azt jelenti, a dósságban lenni (pénzügyi), de átvitt értelemben olyan értelemben használták, hogy lekötelezve lenni valakinek, valakinek az adósa lenni.

■ **„(fel kell) karolnunk az ilyen embereket”** A vendégszeretet egy központi/nagyon fontos kötelesség volt a korai egyházban, a helyi fogadók szánalmas morális helyzete miatt (vö. Máté 25:35; Róma 12:13; I. Tim. 3:2; 5:10; Titusz 1:8; Zsid. 13:2; I. Péter 4:9).

■ **„hogy munkatársakká legyünk az igazságban”** Ahogyan a hív k a misszionáriusokat segítik, részt vesznek az igazság és hit által uk végzett munkájukban. Ez az egyik alapelve az evangéliumnak! A keresztény adakozás irány elveit az ÚSZ-ben a II. Kor. 8-9-ben találjuk.

SZÖVEG: 9-10

9 Írtam valamit a gyülekezetnek, de Diotrefész, aki köztünk els ségre vágyik, nem fogad el minket. 10 Ezért tehát, ha megérkezem, emlékeztetni fogom azokra a dolgokra, amelyeket m vel, amikor gonosz szavakkal rágalmaz minket, de nem elégszik meg ezzel, hanem maga sem fogadja be a testvéreket, azokat pedig, akik akarnák, úgyszintén megakadályozza ebben, és kiveti a gyülekezetb l.

9. vers „Írtam valamit a gyülekezetnek” Ez utalhat az I. vagy II. Jánosra, esetleg egy elveszett levélre; nagy valószín séggel a II. Jánosra való utalás.

■ **„Diotrefész, aki köztünk els ségre vágyik”** Ez JELENIDEJ AKTÍV MELLÉKNÉVI IGENÉV. Ez egy összetett szó, ami a "szeretet" (*phileó*) és az "els rangúnak tartani magát" (*proteuo*) szavakból áll. Az ÚSZ egyedül itt használja ezt a szót, a második tag viszont megtalálható a Kol. 1:18-ban, ahol Krisztus els rangúságáról beszél. Ez a férfi az els feljegyzett "hatalom-bróker", vagy "gyülekezeti f nök". Nem tudjuk, hogy volt-e a pásztor, vagy csak egyszer en egy jelent s laikus. Bármelyik is a kett közül, ez felfedi az indítékait. Ez a fajta egoista személyiség

minden korban jelen volt az egyházban! Az, hogy emellett gnosztikus volt-e, bizonytalan és nincs megemlítve, de lehetséges.

■ **„nem fogad el minket”** Diotrefész nem csak az apostoli autoritást utasította el, hanem agresszív módon az apostoli vezérelveknek is ellenlát, ráadásul bosszút is állt azokon, akik azt követték!

10. vers „ha” Ez HARMADIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, ami potenciális cselekedetet jelent.

■ **„emlékeztetni fogom azokra a dolgokra, amelyeket m vel”** János világosan fel akarja vázolni ennek az embernek az indítékait (9. vers) és tetteit (10. vers):

1. NASB – „igazságtalanul, gonosz szavakkal vádolva minket”

NKJV – „ellenünk fecsegve, b nös/gonosz szavakkal”
NRSV – „hamis vádakat hint el ellenünk”
TEV – „azokat a szörny dolgokat, amiket rólunk mond, és a hazugságok, amiket beszél”
NJB – „a rólunk szóló gonosz vádak, amiket terjeszt”

2. „maga sem fogadja be a testvéreket”
3. „azokat pedig, akik akarnák, úgyszintén megakadályozza ebben”
4. „kiveti (ket) a gyülekezetb l”

Ez az ember a figyelmet követel magának, és senkivel nem hajlandó megosztani a reflektorfényt. Továbbá eltávolítja azokat a gyülekezetekb l, akik nem értenek vele egyet, vagy nem értenének vele egyet.

SZÖVEG: 11-12
[11]Szeretett testvérem, ne a rosszat kövesd, hanem a jót. Aki a jót cselekszi, az Istent l van, aki a rosszat cselekszi, az nem látta az Istent. [12]Demetriosz mellett bizonyságot tesz mindenki, maga az igazság is, de mi is bizonyságot teszünk, és tudod, hogy a mi bizonyságtételünk igaz.

11. vers „ne a rosszat kövesd” Ez JELENIDEJ FELSZÓLITÓMÓDÚ KÖZÉPIGE (deponent), ami gyakran azt jelenti, hogy abbahagyni egy folyamatban lév cselekedetet. Az angol "mimic" (mesterkélt, utánozó) szó ennek a gö rög megfelel jéb l származik (*mineomai*). Óvatosan kell kiválasztanunk a példaképeinket. Érett keresztények kell, hogy legyenek, a gyülekezeten belülr l (vö. II. Thessz. 3:7,9; Zsid. 6:12; 13:7). Demetriosz egy jó példa, Diotrefész rossz példa erre.

■ **„aki a jót cselekszi, az Istent l van”** János leveliben három teszt (kérdés) található arra nézve, hogy hogyan tudhatjuk, ki a valóban keresztény. Ez itt az engedelmesség tesztjére utal (vö. János 2:3-6,28-29; 3:4-10; 5:18; II. János 6). A másik kett pontra is van utalás; (1) doktrina (3-4. vers); és (2) szeretet (1-2,6. vers).

■ **„aki a rosszat cselekszi, az nem látta az Istent”** A tévtanítók azt állították, bens ségesen ismerik Istent, de istentelen és szeretetlen életet éltek. Ez az antinomista, szabados gnosztikusok tanítását tükrözi, amik úgy hitték, a megváltás egy intellektuális igazság, amit el kell hinni, de a mindennapi élethez nincsen köze.

12.vers „Demetriosz mellett *(jó)* bizonyságot tesz mindenki” Ez BEFEJEZETT PASSZÍV KIJELENT MÓD. Valóban úgy t nik, hogy ez a levél egy Gájusznak szóló ajánlólevél Jánostól, amiben Demetrioszról ír, a misszionáriusról, aki lehetséges, hogy a János III. levelét maga vitte el Gájusznak. Más ÚSZ-ben el forduló ajánlólevelekkel kapcsolatban lásd Apcsel. 18:27; Róm. 16:1; I. Kor. 16:3; II. Kor. 3:1; 8:16-24; Kol. 4:10.

■ **„maga az igazság is”** Az igazság megszemélyesített f ormában á ll, am i s zintén e gy újabb bizonyíték a Demetrioszról szóló jó bizonyságokról.

■ **„és tudod, hogy a mi bizonyságtételünk igaz”** János a sa ját, K risztusról szóló meg bízható tanúságtételét jelenti itt ki (vö. János 19:35; 21:14).

> **SZÖVEG: 13-14**
> **13 Sok írnivalóm volna még számodra, de nem akarok neked tintával és tollal írni; 14 remélem azonban, hogy hamarosan meglátlak, és személyesen fogunk beszélni.**

13.vers Ez nagyon hasonlít a II. János 12-re.

> **SZÖVEG: 15** (az angolban ez a 14.vers második fele)
> **15 Békesség neked! Köszöntenek barátaid. Köszöntsd te is barátainkat név szerint.**

15. vers „békesség neked” Ez minden bizonnyal a héber kifejezésre, a *shalom*-ra való utalás (vö. Lukács 10:5). Jelenthet köszöntést, és búcsúzást is. Nem csak a problémák hiányát jelenti, hanem egyben I sten áldásainak a jelenlétét is. Ez ek v oltak a feltámadott K risztus e ls sz avai a f els szobában a tanítványokhoz (v ö. J ános 20:19 ,21,26). Mind P ál (v ö. E f. 6:23), mind Péter (v ö. I. Péter 5:14) használta ezt, mint záró imádság Isten népe számára.

■ **„név szerint”** Ez azt je lenti, személyesen, kü lön-külön, melegen (kösz önteni). Az eg yiptomi papiruszokon gyakran találjuk ezt.

MEGVITATANDÓ KÉRDÉSEK

Ez egy tanulmányozást el segít kommentár, ami azt jelenti, hogy te magad vagy a felel s a saját Biblia ér telmezésedért. M indannyian abban a fényben kell járnunk, ami meg adatott. Te, a Biblia é s a S zentlélek va gytok a z el s dlegesek a z értelmezésben. Ne m ondj le err l e gy kommentátor miatt sem.

Ezek a megvitatandó k érdések azért vannak, hogy segítsenek átgondolni a könyv e zen részének f bb témáit. Gondolat-ébreszt szándékuk van, nem pedig definiáló.

1. Sok a feltevés azzal kapcsolatban, hogy mi volt a probélma Demetriosz és Gájusz között. Néhány ezek közül: (1) teológiai okok; (2) szociális okok; (3) egyházi okok; és (4) morális okok. Magyarázd meg ezeket a lehet ségeket, és hogy hogyan kapcsolódhatnak ezek a János III. Leveléhez.
2. Hogyan kapcsolódik egymáshoz a II. és a III. János?
3. Sorold fel azt a három teszt pontot, amit az I. Jánosban találunk – és amit megismétel a II. és III. Jánosban – azzal k apcsolatosan, hog y hogyan lehet ünk b iztosak a keresztény mivoltunkban.

FÜGGELÉK 1

GÖRÖG NYELVTANI KIFEJEZÉSEK RÖVID DEFINÍCIÓI

A koiné görög, amit hellenisztikus görögnek is hívtak, volt a köznyelv a Földközi Tenger vidékén Nagy Sándor (Kr. e. 336-323) hódításával kezd d en, és körülbelül 800 éven át tartott még ennek a nyelvnek a használata (Kr. e. 300 – Kr. u. 500-ig). Nem csak egy leegyszer sített klasszikus görög volt ez, hanem nagyon sok tekintetben egy újabb formája is a görög nyelvnek, ami második nyelvvé vált a Földközi Tenger vidékén az ókorban.

Az Újszövetség görög nyelvezete bizonyos értelemben egyedülálló volt, mert használói, Lukácsot és a Zsidókhoz írt levél szerz jét kivéve, valószín leg az arámot használta els dleges (anya-) nyelvként. Így aztán az írásaikra hatással volt az arám nyelv idiómái és szerkezeti formái. Továbbá olvasták és idézték a Septuagintát (az ÓSZ görög fordítását), amit szintén koiné görög nyelven írtak. De a Septuagintát szintén olyan zsidó tudósok írták, akiknek az anyanyelvük nem a görög volt.

Ez emlékeztet ül szolgál a számunkra, hogy nem kényszeríthetjük az Újszövetséget egy szoros, kötött nyelvtani formába. Teljesen egyedülálló, mégis sok közös vonás van benne (1) a Septuagintával; (2) a zsidó írásokkal, mint pl. Josephus írásaival; és (3) az Egyiptomban talált papiruszokkal. Akkor hogyan közelítsük meg az Újszövetség nyelvtani analízisét?

A koiné görög és az Újszövetség koiné görög nyelvének nyelvtani vonásai nagyon képlékenyek. Nagyon sok értelemben ez az id szak a nyelvtan leegyszer sítésének id szaka volt. A szövegkörnyezet lesz az els dleges segítségünk. A szavaknak csak egy tágabb szövegkörnyezetben van értelmük, így aztán a nyelvtani szerkezetet csak a következ k fényében érthetjük meg: (1) egy bizonyos szerz saját stílusa; és (2) egy bizonyos szövegkörnyezet. Egyetlen perdönt definíciót sem alkothatunk a görög formákról és szerkezetekr l.

A koiné görög els dlegesen szóbeli nyelv volt. Az értelmezéshez elég gyakran az igék típusa és formája a kulcs. A legtöbb f mondatban az ige t nik fel el ször, megmutatva annak els dleges jelentését. Amikor egy görög igét analizálunk, akkor három információ darabkát kell megfigyelnünk: (1) az igeid alapvet hangsúlyát, az igealakot és az ige módját (alaktan vagy morfológia); (2) a bizonyos ige alapvet jelentése (lexikográfia); és (3) és a szövegkörnyezet folyamata (mondattan vagy szintaktika).

(Sok esetben a magyar nyelvben nem létez id ket és alakokat ír le, használ hozzá igeverseket, amiket nehéz lehet megkülönböztetni ezen id k és alakok hiánya miatt. A fordító megjegyzése.)

I. IGEID

A. Az igeid vagy az aspektus magában foglalja az ige kapcsolatát a már befejezett cselekményhez vagy a még be nem fejezett cselekményhez. Ez t gyakran hívják "perfective" ("tökéletes") és "imperfective" ("nem tökéletes") igeid nek.
   1. A perfective igeid a cselekmény megtörténésére fókuszál. Semmilyen más információ nincs megadva, csak az, hogy valami történt! Annak kezdete, folyamata és tet pontja nincs megadva.
   2. Az imperfective igeid a cselekmény folyamatára fókuszál. Le lehet ezeket írni lineáris cselekményként, tartós cselekményként, progresszív cselekményként, stb.

B. Az igeid t a szerint lehet kategorizálni, hogy a szerz hogyan látta a cselekményt annak

folyamatában

1. Megtörtént = AORISZT
2. Megtörtént és az eredménye látható = BEFEJEZETT MÚLTID
3. Megtörtént a múltban, az eredménye látható volt, de már nem = RÉGMÚLT
4. Most történik = JELEN
5. A m últban folyamatában történt meg = BEFEJEZETTLEN vagy FO LYAMATOS MÚLTID
6. Meg fog történni = JÖV ID

Egy konkrét pél da arra , hog y ezek az igeid k hogy an segítenek az ért elmezésben, a " megment, megtart" kifejezés teljesen jó lesz. Számos különböz igeid ben használták már, hogy megmutassák annak folyamatát és tet pontját is:

1. AORISZT – "tartattunk meg" (vö. Róma 8:24, Károli fordítás)
2. BEFEJEZETT – "t artattunk meg, am inek a köv etkezményei folyamatosak" (v ö. Ef. 2:5,8, Károli fordítás)
3. JELENIDEJ – "megtartatunk, üdvözültök" (vö. I. Kor. 1:18; 15:2, Károli fordítás)
4. JÖV IDEJ – "megtartatunk, megtartatol" (vö. Róma 5:9,10; 10:9, Károli fordítás)

B. Amikor az igeid kre fókuszálunk, az értelmez knek meg kell keresniük azt az okot, ami miatt az eredeti szerz úgy döntött, hogy ezzel az igeid vel fejezi ki ma gát. Az átlagos "minden fölöslegest mell z " ig eid az AORISZT v olt. E z v olt a meg szokott "n em specifikus", " jelöletlen" igeid . Széleskör módon használható, am it a szövegkörnyezetnek k ell pontosí tania. Eg yszer en csak anny it állított, hog y v alami történt. A múltidej aspektusa csak a KIJELENT MÓDBAN lehetséges. Ha bármilyen más igeid t használtak, akkor valami specifikus dolgot hangsúlyoztak ki vele. De mit?

1. BEFEJEZETT (MÚLT) IGEID . Ez egy befejezett cselekmény, aminek láthatóak az eredményei. Bizonyos módon ez az AORISZT és a JELEN ID kombinációja volt. Általában a f ókusz a maradandó ere dményeken v olt vagy a cselekedet befejezésén (pl. Ef. 2:5,8; "megtartattatok és folyamatosan megtartattok").
2. RÉGMÚLT I GEID . Ez olyan vo lt, mint a B EFEJEZETT (MÚLT) I D , kivéve, hogy a mar adandó eredmények már m egsz ntek. Pl. János 18:16 "Péter pedig kívül állt (vala – Károli fordítás) az ajtónál".
3. JELEN ID . Ez egy be fejezetlen cselekmény volt. A fókusz általában a cselekmény folyamatán v olt. P l. I . János 3:6 ,9, "aki benne marad, az nem vétkezik". "A ki az Istent l született, az nem cselekszik b nt".
4. BEFEJEZETLEN vagy FOLYAMATOS MÚLT ID . Ebben az igeid ben a JELEN ID HÖZ való kapcsolódás hasonló ahhoz, ahogy a BEFEJEZETT és a RÉGMÚLT ID k apcsolódik egymáshoz. A BEFEJEZETLEN I GEID o lyan be fejezetlen cselekményr l szól, a mi e gykor m egtörtént u gyan, de m ár m egsz nt, va gy e gy a múltban történt cselekmény kezd etére ut al. Pl . Máté 3:5 , "A kkor kime nt hozz á Jeruzsálem...egész környéke".
5. JÖV ID . Ez egy olyan cselekményr l szól, amit általában egy jöv beli id szakra vetítettek ki . Sokkal i nkább a megtörténés leh et sége v olt a f ókuszban a v alódi megtörténés h elyett. G yakran az esemény bi ztosságáról sz ólt. pl. M áté 5: 4-9, "Boldogok … mert k majd …".

II. IGEALAK

A. Az igealak magyarázza meg az ige cselekménye és annak alanya közti kapcsolatot.

B. A CSELE KV IG EALAK volt a norm ális, elvárt, ha ngsúlyozatlan módja ann ak, hogy meger sítsék, hogy az alany az ige cselekményét elköveti.

C. A SZENVED IGEALAK azt jelenti, hogy az alany az ige cselekményét egy küls okozótól "szenvedte" el. A görög ÚSZ-ben ha egy küls okozó végezte a cselekményt, akkor azt a következ elöljárószókkal és esetekkel fejezték ki:
   1. egy közvetlen személyes küls okozót a *hupo* szóval HATÁROZÓI ESETTEL (vö. Máté 1:22; Apcsel 22:30).
   2. egy személyes közvetít küls okozót a *dia* szóval HATÁROZÓI ESETTEL (vö. Máté 1:22).
   3. egy személytelen küls okozót általában az *en* szóval ESZKÖZHATÁROZÓI ESETTEL.
   4. néha akár a személyes akár a személytelen küls okozót egyedül az ESZKÖZHATÁROZÓI ESETTEL, elöljáró szó nélkül.

D. A KÖZÉPIGE azt jelenti, hogy az alany végzi az ige cselekményét ezzel egy id ben az ige cselekményében közvetlen módon i s rész t v esz. Gyakran h ívják a fokozott személyes érd ek igeidejének. Ez a szerkezet ki hangsúlyozta a mellékmondat vagy a mondat alanyát valamilyen módon. Ezt a szerkezetet nem lehet megtalálni az angolban, sem a magyarban. A görög nyelvben a jelentésének és fordításainak lehet sége nagyon széleskör . Néhány példa erre a formára:
   1. VISSZAHATÓ – az alanyon magán látható a közvetlen cselekmény. Példa: Máté 27:5, "felakasztotta magát".
   2. INTENZÍV – az alany saját maga végzi a cselekményt saját magának. Példa: II. Kor. 11:14, "a Sátánis a világosság angyalának adja ki magát".
   3. KÖLCSÖNÖS – két alany közjátéka. Példa: Máté 26:4, "megegyeztek abban".

III.IGEMÓD

A. A koiné görögben négy igemód van. Az ige valósághoz való viszonyát jelölik, legalábbis a szerz gondolkodása szerint. Az igemódok két széles kategóriába vannak felosztva: azok, amik a valóságot jelölik (KIJELENT MÓD), és azok, amik a lehet séget jelölik (KÖT MÓD, FELSZÓLÍTÓMÓD, és ÓHAJTÓMÓD).

B. A KIJELENT MÓD volt az a szokványos mód, amivel kifejezték azt a cselekményt, ami megtörtént, vagy legalábbis a szerz gondolataiban mindenképp. Ez volt az <u>egyetlen</u> olyan görög igemód, ami kifejezte a határozott id t, és még itt is másodlagos volt ennek az aspektusa.

C. A KÖT MÓD lehetséges j öv beli cselekményt fejezett ki . Valami még nem történt meg, de elég nagy esélye van annak, hogy meg fog. Nagyon sok közös tulajdonsága volt ennek a módnak a JÖV IDEJ KIJELENTÉSsel. A különbség annyi, hogy a köt mód bizonyos mérték k ételkedést is kifejez. Az angolban ezt gyakran a köv etkez kifejezésekkel fejezték ki: "tudna", "tehetné", "valószín ', "talán".

D. Az ÓHAJTÓMÓD azt a kívánságot fejezte ki, ami elméletileg lehetséges volt. Úgy kezelték ezt, mint ami egy lépéssel távolabb állt a valóságtól, mint a KÖT MÓD. Az ÓHAJTÓMÓD bizony os körül mények k özötti me gvalósulásról szólt. Az Újszövetségben elég ritka volt az ÓHAJTÁS. A leggyakrabban Pál híres kifejezéseiben használta, t izenöt alkalommal, ami a magyarban "S zó sin cs róla !" formában l ett lefordítva (a Károliban: "Távol legyen!"), az angolban ez így hangzik: "Soha ne essen meg!" vagy a régebbi fordításokban: "Isten mentsen t le!" (vö. Róma 3:4,6,31; 6:2,15; 7:7,13; 9:14; 11:1,11; I. Kor. 6:15; Gal. 2:17; 3:21; 6:14). További példák: Lukács 1:38; 20:16; Apcsel 8:20; és T. Thessz. 3:11.

E. A FELSZÓLÍTÓ MÓD egy olyan parancsot hangsúlyozott, ami lehetséges volt, de a hangsúly a beszél szándékán volt. Csak szándékozott lehetséget erősített meg, és mások döntésén múlott a megvalósulás feltétele. Volt egy különleges használata a FELSZÓLÍTÓ MÓDNAK az imádságokban és harmadik személy kérésekben. Ezek a parancsok csak JELEN és az AORISZT id ben voltak megtalálhatók az ÚSZ-ben.

F. Néhány nyelvtan a MELLÉKNÉVI IGENEVEKET is egy külön típusú módnak veszi. A görög ÚSZ-ben ezek nagyon megszokottak, ami t általában igei melléknevekként definiálnak. Ahhoz f igéhez kapcsolódva fordítják ket, amihez kötődnek. Széleskör en lehetett a fordításokban ezeket a melléknévi igeneveket felhasználni. Az a legjobb megoldás, ha számos különböz angolnyelv fordítást összehasonlítunk (sajnos a magyarban kevés a kínálat ezen a téren, a ford. megjegy.). Nagyszer segítséget jelent a Baker kiadó által kiadott *The Bible in Twenty Six Translations* (A Biblia Huszonhat Fordítása) cím könyv.

G. Az AORISZT AKTÍV KIJELENTÉS volt a normál, vagy "jelöletlen" módja annak, hogy feljegyezzenek egy történést. Bármilyen más igeid , igealak vagy mód már megkülönböztet jelent séggel bírt, amit az eredeti szerz tudatni szeretett volna.

IV. Azok számára, akik nem járatosak a görög nyelvben, a következ tanulást segít könyvek megadhatják a szükséges információt:

A. Friberg, Barbara és Timothy: *Analitical Greek New Testament* (Analitikus Görög Újszövetség), 1988, Baker kiadó, Grand Rapids.

B. Marshall, Alfred: *Interlinear Greek-English New Testament* (Interlineáris Görög-Angol Újszövetség), 1976, Zondervan kiadó, Grand Rapids.

C. Mounce, William D. : *The Analytical Lexicon to the Greek New Testament* (Analitikus Lexikon a Görög Újszövetséghez), 1993, Zondervan kiadó, Grand Rapids.

D. Summers, Ray: *Essentials of New Testament Greek* (Az Újszövetségi Görög Nyelv Lényeges Elemei), 1950, Broadman kiadó, Nashville.

E. Az Illinois államban lév Chicago városban található Moody Bibliaiskolán keresztül elérhet ek Koiné görög nyelv levelez tagozatú akkreditált kurzusok.

V. F NEVEK

A. Szintaktikailag a f nevet az eset határozza meg. Az eset az a f név azon ragozott alakja, ami megmutatta annak kapcsolatát az igével és a mondat további részével. A koiné görögben az esetek funkcióinak többségét az elöljárószavak jelölték. Mivel az eset formája számos különböz kapcsolatot volt képes azonosítani, az elöljárószavak úgy fejl dtek tovább, hogy képesek voltak világosabban elválasztani ezeket a funkciókat.

B. A görög eseteket a következ nyolc módon kategorizálták:
1. Az ALANYESET a megnevezésre szolgált, és általában ez adta meg a mondat vagy a mellékmondat alanyát. Arra is használták, hogy a f nevek és a melléknevek állítmánya legyen azáltal, hogy a "lenni" és a "válni" igéket hozzákapcsolják.
2. A BIRTOKOSESETET leírásra használták és általában megjelölte a jellemz jét vagy a min ségét annak a szónak, a mihez kapcsolódott. Azt a kérdést válaszolta meg, hogy "Milyen fajta?" Általában az angol "of" elöljárószóval fejezték ki, ami a

magyarban a birtokos jelz kkel felel meg.
3. A HATÁROZÓI ESET ugyanazt a ragozott alakot használja, mint a BIRTOKOSESET, de ezt arra használták, hogy az elválasztottságot fejezzék ki vele. Általában a következ kt l való elválasztottságot fejezte ki: egy bizonyos id ponttól, helyt l, forrástól, eredett l vagy f októl. Gyakran az angol " from" elöljárószóval fejezeték ki, ami a magyar "-tól, -t l, fogva" megfelel je volt.
4. A RÉSZESHATÁROZÓI ESEtet arra használták, hogy személyes érdekeltséget fejezzenek ki vele. Ez jelölhet pozitív vagy negatív aspektust is. Gyakran ez volt az indirekt tárgy. Ezt gyakran az angol "to" elöljárószóval fejezték ki, aminek a magyar megfelel je, a neki, részére, számára.
5. A HELYHATÁROZÓI ESETnek ugyanaz volt a ragozott alakja, mint a RÉSZESHATÁROZÓInak, de ez térben, id ben vagy logikus keretek közötti helyzetet határozott meg. Az ezeket kifejez elöljárószavak magyar megfelel i a következ k: "-ban, -ben, -on, -en, -ön, -nál, -nél, -kor, között, míg, amíg, alatt, által, rajta, és mellett".
6. Az ESZKÖZHATÁROZÓI ESETnek ugyanaz volt a ragozott alakja, mint a RÉSZESHATÁROZÓI és a HELYHATÁROZÓI esetnek. Eszközt vagy társat fejezett ki. Az ezeket kifejez elöljárószavak magyar megfelel i a következ k: "-val, -vel, által, vagy vele".
7. A TÁRGYESETet arra használták, hogy a cselekmény következtetését leírják vele. Korlátozottságot fejezett ki. A leggyakrabb használata a közvetlen tárgy volt. Arra a kérdésre válaszol, hogy "Milyen messze?", vagy "Milyen mértékig?"
8. A MEGSZÓLÍTÓ ESETet közvetlen megszólításra használták.

VI. KÖT SZAVAK ÉS CSATOLÓSZAVAK

A. A görög egy nagyon precíz nyelv, mert nagyon sok köt szava van. Gondolatokat kapcsol össze (mellékmondatok, mondatok és bekezdések). Annyira nagyon megszokottak voltak, hogy a hiányuk (asyndeton) gyakran bibliamagyarázati szempontból jelent séggel bírtak. Valójában ezek a köt szavak és kapcsolószavak mutatták meg a szerz gondolatmenetének irányát. Ezek a szavak gyakran alapvet jelent séggel bírtak abban, hogy meghatározhassuk, hogy pontosan mit is akar a szerz mondani.

B. Itt egy lista néhány köt és kapcsolószóval és azok jelentésével (ezeknek az információknak a többségét a következ könyvb l gyjtöttük össze: H. E. Dana és Julius K. Mantey: *A Manual Grammar of the Greek New Testament* [Kézikönyv a Görög Újszövetség Nyelvtanáról]).
1. Id t jelz kapcsolószavak
   a. *epei, epeidé, hopote, hós, hote, hotan* (subj.) – "mikor, amikor"
   b. *heós* – "amíg"
   c. *hotan, epan* (subj.) – "amikor csak, akármikor"
   d. *heós, achri, mechri* (subj.) – "addig"
   e. *priv* (infin.) – "el tt, miel tt"
   f. *hós* – "mióta, óta, mikor, amikor"
2. Logikai kapcsolószavak
   a. célhatározói
      (1) *hina* (subj.), *hopós* (subj.), *hós* – "azért hogy, hogy"
      (2) *hóste* (hangsúlyos tárgyeseti f névi igenév) – "hogy"
      (3) *pros* (hangsúlyos tárgyeseti f névi igenév) vagy *eis* (hangsúlyos tárgyeseti f nénévi igenév) – "hogy"
   b. Okozati (a ok és a szándék nyelvtani formái között szoros hasonlóság van)
      (1) *hóste* (f névi igenév, ez a leggyakoribb) – "azért hogy, így aztán"

(2) *hiva* (subj.) – "azért hogy"
(3) *ara* – "hogy"

c. Okozati
(1) *gar* (okozó/hatás vagy ok/következmény) – "mert"
(2) *dioti*, *hotiy* – "mert"
(3) *epei*, *epeidé*, *hós* – "mivel"
(4) *dia* (tárgyesettel és hangsúlyos f névi igenévvel) – "mert"

d. Feltételez
(1) *ara*, poinum, hóste – "ezért aztán"
(2) *dio* (a leger sebb feltételez köt szó) – "ami alapján, amiért, ezért"
(3) *oun* – "ezért, tehát, aztán, következésképpen"
(4) *toinoun* – "ennek megfelel en"

e. Ellentétet kifejez
(1) *alla* (er teljes ellentétet kifejez) – "de, kivéve"
(2) *de* – "de, bár, mégis, másrészt l"
(3) *kai* – "de"
(4) *mentoi*, *oun* – "mindazonáltal"
(5) *plén* – "mindamellett" (leginkább a Lukácsban fordul el)
(6) *oun* – "mindazonáltal"

f. Összehasonlítás
(1) *hós*, *kathós* (összehasonlító mellékmondatokat köt össze)
(2) *kata* (összetett szavakban, *katho*, *kathoti*, *kathósper*, *kathaper*)
(3) hosos (a Zsidókhoz írt levélben)
(4) *é* – "mint"

g. Folyamatosságot vagy sorozatosságot kifejez
(1) *de* – "és, most"
(2) *kai* – "és"
(3) *tei* – "és"
(4) *hina*, *oun* – "hogy"
(5) *oun* – "aztán" (a Jánosban)

3. Nyomatékosító
a. *alla* – "minden bizonnyal, igen, valóban"
b. *ara* – "valóban, csakugyan, minden bizonnyal, valóban"
c. *gar* – "de valóban, biztosan, valóban"
d. *de* – "valóban"
e. *ean* – "éppen, valóban, igazán"
f. *kai* – "éppen, valóban, igazán"
g. *mentoi* – "valóban"
h. *oun* – "valóban, mindenképp"

VII. FELTÉTELES MONDATOK

A. A FELTÉTELES MONDAT olyan mondat, ami egy vagy több feltételes mellékmondatot tartalmaz. Ez a nyelvtani szerkezet segíti az értelmezést, mert megadja a feltételeket, okokat vagy okozatokat, amiért a f ige cselekménye megtörténik, vagy épp nem történik meg. Négy fajta feltételes mondat mondat létezett. Onnan indul, hogy valami igaznak t nt a szerz szempontjából, vagy az írás célja miatt, és afelé tart, ami csak egy óhaj, kívánság volt.

B. Az ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT olyan cselekedetet vagy állapotot fejezett ki, ami a szerz szemszögéb l vagy céljai miatt igaznak t nt, még akkor is, ha azt a "ha" szóval fejezte ki. Számos szövegkörnyezetben a "mivel" szóval lehetne fordítani, de a

magyar fordítások a "ha" szót használják (vö. Máté 4:3; Róma 8:31). Mindazonáltal ez nem azt akarná jelölni, hogy minden ELS TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT igaz valóság lenne. Gyakran arra használták, hogy egy vitában érveljenek vele, vagy hogy kiemeljenek egy téves következtetést (vö. Máté 12:27).

C. A MÁSODIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDATot gyakran hívják "tényekkel ellentétesnek". Olyas valamit állít, a mi a valósággal szemben áll, csak azért, hogy bebizonyítson valamit vagy hogy rámutasson valamire. Például:
   1. "Ha volna ama próféta, tudná, ki ez, és tudná, hogy ez az asszony, aki hozzáér: b nös." (Lukács 7:39)
   2. "Mert ha hinnétek Mózesnek, hinnétek nekem." (János 5:46)
   3. "Ha még mindig embereknek akarnék tetszeni, nem volnék Krisztus szolgája." (Gal. 1:10)

D. A HARMADIK TÍPUS egy lehetséges jöv beli eseményr l szól. Gyakran feltételezi a cselekmény valószín ségét. Általában magában foglalja a z eshet séget is. A f ige cselekménye a "ha" mellékmondatban szereplő cselekményt l f ügg en lehet séges. Példák az I. Jánosból: 1:6-10; 2:4,6,9,15,20,21,24,29; 3:21; 4:20; 5:14,16.

E. A NEGYEDIK TÍPUS áll legtávolabb a lehet ségt l. Nagyon ritka az ÚSZ-ben. Tulajdonképpen nincs is olyan teljes NEGYEDIK TÍPUSÚ FELTÉTELES MONDAT, amelyikben a f eltétel m indkét ré sze illik a defi nícióba. Egy példa a részleges NEGYEDIK TÍPUSRA az I. Péter 3:14 nyitó mellékmondata. Egy másik példa a részleges NEGYEDIK TÍPUSRA az Apcsel 8:31-ben egy összegz mellékmondat.

VIII. TILTÁSOK

A. A JELENIDEJ FELSZÓLÍTÁS a TAGADÓSZÓCSKÁVAL gyakran (de nem kizárólagosan) arra helyezi a hangsúlyt, hogy befejezzenek egy olyan cselekedetet, ami már folyamatban volt. Például: "ne gy jtsetek magatoknak kincseket a földön" (Máté 6:19); "ne aggódjatok életetekért" (Máté 6:25); "Tagjaitokat se adjátok oda a b n szolgálatára, hogy a gonoszság fegyvereivé legyenek" (Róma 6:13); "ne szomorítsátok meg az Isten Szentlelkét" (Ef. 4:30); "ne részegedjetek meg a bortól" (5:13).

B. Az AORISZT KÖT MÓD a *MÉ* SZÓCSKÁVAL az t hangsúlyozza, hogy el ne kezdjenek egy cselekedetet. Például: "ne gondoljátok" (Máté 5:17); " ne aggódjatok tehát" (Máté 6:31); "ne szégyelld" (II. Tim. 1:8).

C. A DUPLA TAGADÁS A KÖTŐMÓDDAL egy nagyon nyomatékos tagadás. "Soha de soha" vagy "semmilyen körülmények között". Például: "nem lát halált soha" (János 8:51); "inkább nem eszem húst soha" (I. Kor. 8:13).

IX. A NÉVEL

A. A koiné görögben a határozott nével nek hasonló volt a használata, mint az angolban és a magyarban "a/az". Az alapvet funkciója az volt, hogy "mutatóként" felhívja a figyelmet a szóra, névre vagy a kifejezésre. Ennek használata sz erz r l sz erz re változott az Újszövetségben. A határozott nével a következ módokon is funkcionálhat:
   1. kontraszt eszközeként, mutatónévmásként;
   2. egy már korábban bemutatott tárgyra vagy személyre való utalás jeleként;
   3. segít azonosítani az alanyt a mondatban a köt igével. Például: "Az Isten Lélek" (János 4:24); "az Isten világosság" (I. János 1:5); "Isten a szeretet" (4:8,16).

B. A koiné görögben nem volt határozatlan nével , mint a magyarban az "egy". A határozatlan nével hiánya jelentheti, hogy
   1. valaminek a jellemére vagy a min ségére figyel;
   2. valaminek a kategóriájára figyel.

C. Az ÚSZ-i szerz k nagyon széleskör en váltogatták a nével használatát.

X. A HANGÚLYOZÁS MÓDJAI A GÖRÖG ÚJSZÖVETSÉGBEN

A. A hangsúlyozás techn ikái az Újszövetségben szerz r l szerz re változtak. A legkövetkezetesebb és legformálisabb szerz k Lukács és a Zsidókhoz írt levél szerz je voltak.

B. Már korábban is megállapítottuk, hogy az AORISZT AKTÍV KIJELENTÉS volt a standard a hangsúly tekintetében a jelöletlen, de bármilyen más igeid nek, igealaknak vagy igemódnak jelent sége volt az értelmezésben. Ez persze nem azt akarná jelenteni, hogy az AORISZT AKTÍV KIJELENTÉSt nem használták s r n nyelvtanilag jelent ségteljes értelemben. (példa: Róma 6:10 [kétszer]).

C. A szórend a koiné görögben
   1. A koiné görög nyelv ragozott nyelv volt, így nem függött a szórenden, csakúgy mint a magyar. Így aztán a szerz megváltoztathatta a normális elvárt szórendet, hogy megmutathassa, hogy:
      a. a szerz mit akart kihangsúlyozni az olvasó számára;
      b. azt, amir l a szerz azt gondolhatta, hogy az olvasó számára meglep lesz;
      c. mi foglalkoztatta a szerz t a szíve mélyén.
   2. A normál szórenden a görög nyelvben még mindig nem állapodtak meg. Mindazonáltal a feltételezett normál szórend a következ :
      a. köt igék esetén
         (1) ige
         (2) alany
         (3) kiegészít k
      b. tárgyas igék esetén
         (1) ige
         (2) alany
         (3) tárgy
         (4) indirekt tárgy
         (5) elöljárói kifejezések
      c. névszói csoportoknál
         (1) f név
         (2) melléknévképz
         (3) elöljárói kifejezések
   3. A szórend lehet nagyon fontos értelmezési eszköz. Például:
      a. "Bajtársi jobbjukat nyujták nékem és Barnabásnak" (Károli fordítás). A "bajtársi jobb" kifejezés az eredetiben ketté lett választva a mondat elejére és végére került, hogy megmutassa annak jelent ségét (Gal. 2:9).
      b. "Krisztussal együtt" a mondat elején van. A halála központi helyen van (Gal. 2:20).
      c. "Régen sokszor és sokféleképpen" (Zsid. 1:1) is a mondat elején szerepel. Így jelentette ki Isten magát, s ez volt kiemelve, nem pedig a tény, hogy kijelentette magát.

D. Általában némi fokú hangsúlyt a következ módokon fejezték ki:
   1. Annak a névmásnak az ismétlése, a mi már megjelent az igeragozott alakjában. Például: "veletek vagyok..." (Máté 28:20)
   2. Egy elvárt kapcsolat vagy egy másik kapcsoló eszköz hiánya a szavak, kifejezések, mellékmondatok vagy mondatok között. Ezt asyndeton-nak nevezik ("nem kötött"). A köt alak elvárható lett volna, tehát annak hiánya figyelemfelkelt . Például:
      a. A Boldogmondások, Máté 5:3 (a lista ki van hangsúlyozva)
      b. János 14:1 (új téma)
      c. Róma 9:1 (új bekezdés)
      d. II. Kor. 12:20 (a listát hangsúlyozza)
   3. Egy adott szövegkörnyezetben l év szavak és kifejezések ismétlése. Például: "magasztaljuk di cs séges kegyelmét" (Ef. 1: 6,12, 14). Ezt a kifejezést arra használták, hogy a Szentháromság mindhárom személyének munkáját bemutassák.
   4. Egy idióma vagy szó- (hang) játék kifejezések között
      a. eufémizmus (szépít kifejezések) – tabu témákról beszélve helyettesít szavakat használ, mint az "alvás" a halálra (János 11:11-14) vagy a "láb" szót a férfi nemi szervre (Ruth 3:7-8; I. Sám. 24:3 – bár a magyar fordítás ezt nem így hozza, az angolban és az eredetiben az szerepel, hogy betakará lábát-a ford. megjegy.).
      b. Kertelés vagy mellébeszélés – Isten nevének más szavakkal való behelyettesítése, mint a "menny királya" (Máté 3: 21), vagy "egy hang a mennyb l" (Máté 3:17).
      c. szóképek
         (1) lehetetlen túlzások (Máté 3:9; 5:29-30; 19:24)
         (2) enyhe túlzások (Máté 3:5; Apcsel 2:36)
         (3) megszemélyesítések (I. Kor. 15:55)
         (4) irónia (Gal. 5:12)
         (5) költ i részek (Fil. 2:6-11)
         (6) hang-játékok szavakkal
            (a) "egyház"
               (i) "egyház" (Ef. 3:21)
               (ii) "elhívás" (Ef. 4:1,4)
               (iii) "elhívattatok" (Ef. 4:1,4)
            (b) "szabad"
               (i) "szabad asszony" (Gal. 4:31)
               (ii) "szabadság" (Gal. 5:1)
               (iii) "szabadított" (Gal. 5:1)
      d. idiomatikus nyelvezet – olyan nyelvezet, ami általában kulturális és specifikus:
         (1) az "étel" képletes használata (János 4:31-34)
         (2) a "Templom" szó képletes használata (János 2:19; Máté 26:61)
         (3) az együttérzés héber idiómája, "gy löl" (I. Mózes 29:31; V. Mózes 21:15; Lukács 14:36; János 12:25; Róma 9:13)
         (4) "Mind" szemben a "sok" kifejezéssel. Vesd össze az Ézs. 53 :6-ot, ("mindnyájan") az 53: 11,12-vel ("sokak"). Ezek a kifejezések egymás szinonimái, mint ahogy azt a Róma 5:18 és 19 mutatja.
   5. Egyetlen szó helyett a teljes nyelvi kifejezés használata. Például: "Az Úr Jézus Krisztus".
   6. Az *aoutos* kifejezés különleges használata
      a. nével vel használva (jelz i állapot) "hasonló, ugyanolyan" -nak fordították
      b. amikor nével nélkül használták (állítmányi állapot) akkor intenzív visszaható névmásként fordították – "magát".

E. Azok a Biblia olvasók, akik nem görögül olvassák, számos más módon azonosíthatják a hangsúlyos részeket:
   1. Elemz lexikon és párhuzamos görög/magyar szöveg biblia használata.
   2. Különböz f ordítások összehasonlítása, f leg azoké, amik más -más móds zer fordításokat alkalmaztak. Például: "szóról szóra" való fordítások (angol nyelv :KJV, NKJV, ASV, NAS B, RS V, NRSV,) összehasonlítása "d inamikusan megfelel " fordításokkal (Williams, NIV, NEB, REB, JB, NJB, TEV). Nagyszer segítség lehet a Ba ker k iadó *The Bible in Twenty-Six Translations* (A Biblia Huszonhat Fordításban) cím könyve.

(A fent említett Biblia fordítások kizárólag angol nyelven találhatóak meg, magyarul nincs ennyi elérhet fordítás – a ford. megjegy.)

   3. Joseph Br yant Ro therham: *The Emphasized Bible* (Ha ngsúlyozó B iblia) (K regel, 1994).
   4. Túlzóan szó szerinti fordítások használata
      a. *The American Standard Version* 1901-b l.
      b. Rober Y oung: *Young's Literal Translation of the Bible* (Young Sz ó Sz erinti Bibliafordítása), (Guardian Press, 1976)

A ny elvtan tanulmányozása unalmas, viszont sz ükséges a helyes ért elmezéshez. Ezeknek a tömör definícióknak, hozzáf zéseknek és példáknak célja az, hogy bátorítsa és felkészítse a görögül nem t udókat, hog y az e bben a kötetben szerepl ny elvtani jegyzeteket hasz nálni tudják. E zek a definíciók vi szont eléggé le va nnak egyszer sítve. Ne m szabad ket do gmatikus, r ugalmatlan módon h asználni, h anem inká bb lépcs ként egy m élyebb m egértés fe lé az Újszövetség mondattanában. Remélhet leg ezek a definíciók abban is segítenek az olvasóknak, hogy megértsék a többi tanulmányozást el segít eszközöket, úgy, mint az Újszövetség technikai kommentárjait.

Képesnek kell lennünk arra, hogy meggy z djünk az értelmezésünk helyességér l azokon az információkon alapulva, amiket a Biblia szövegeiben találhatunk. A nyelvtan az egyike ezeknek a segít eszközöknek; a többi ilyen információforrás a történelmi háttér, irodalmi szövegkörnyezet, kortárs források szóhasználata és párhuzamos szövegrészek.

FÜGGELÉK 2

SZÖVEGKRITIKA

Ezt a témát oly módon tárgyaljuk, hogy elmagyarázom az ebben a kommentárban található szövegi megjegyzéseket. A következ vázlatot fogjuk használni:

I. Az Angol Biblia szövegi forrásai
   A. Ószövetség
   B. Újszövetség
II. A szövegkritika problémainak és teóriáinak tömör ismertetése.
III. Ajánlott források további kutatásokhoz.

I. Az angol Biblia szövegi forrásai

A. Ószövetség

1. A Maszoréta szövegek (angolul az MT b et kkel jelölik) – Az a héb er mássalhangzójelöléssel ellátott szöveg, amit Aquiba Rabbi állított össze Kr. u. 100-ban. A magánhangzók jelölései, az ékezeteket, a széljegyzeteket, az írásjeleket és a bekezdési jeleket Kr. u -i hatodik században kezdték el használni, és a Kr. u-i kilencedik században fejezték be. A zsidó tudósok egy csoportja, a Maszoréta tudósok készítették ezeket. A szövegi forma, amit használtak, ugyanaz a forma volt, amit a Misnánál, a Talmudnál, a Targumoknál, a Peshittánál (szíriai fordítás) és a Vulgátánál használtak.
2. Septuaginta (LXX) – A hagyomány szerint a Septuagintát 70 zsidó írástudó végezte el 70 nap alatt az alexandriai könyvtár számára II. Ptolemaiosz király(Kr. e. 285-246) támogatásával. A fordításokat állítólag egy Alexandriában él zsidó vezet kérésére készítették. Ez a hagyomány "Ariészteasz Leveléb l" származik. Az LXX eredete nemrégiben egy másik héber szövegi hagyománynak lett tulajdonítva, ami Aquiba Rabbi szövege volt (MT).
3. Holttengeri tekercsek (DSS) – A holt tengeri tekercseket a Kr. el tti római korban írták (Kr. e. 200 – Kr. u. 70) az egyik zsidó szeparatista szekta tagjai, az Esszénusok. A héber kéziratok, amiket a Holt Tenger körül számos lel helyen találtak meg, némi különbséget mutatnak a MT és a LXX héber szövegi csoportjától.
4. Néhány konkrét példa, hogy ezeknek a szövegeknek az összehasonlítása hogyan segítette az Ószövetség megértésében azokat, akik értelmezni akarták azt.
   a. Az LXX segített a fordítóknak és a tudósoknak megérteni az MT-t.
      (1) az LXX azt mondja, Ézs. 52:14: "Sokan iszonyodtak t <u>le</u>" (magyar újfordítás).
      (2) az MT az mondja, Ézs 52:14 "Miképpen eliszonyodtak <u>t led</u> sokan" (magyar Károli fordítás).
      (3) az Ézs 52:15-ben a névmás megkülönböztetése az LXX-ben meg lett er sítve
         (a) LXX, "Bámulatba ejt majd sok népet"
         (b) MT, "Aképpen ejt ámulatba sok népeket"
   b. A DSS segített a fordítóknak és a tudósoknak megérteni az MT-t.
      (1) A DSS azt mondja, Ézs. 21:8: "És kiálta, mint oroszlán: Uram az rtoronyban állok"
      (2) az MT azt mondja, Ézs. 21:8: "és kiáltottam, mint egy oroszlán: én Uram, rhelyemen állok minden nap"
   c. Mind az LXX mind a DSS segített az Ézs. 53:11 jelentésének tisztázásában

(1) az LXX és a DSS ezt mondja: "Lelki gyötrelmeit l megszabadulva látja ket, és megelégedett lesz"
(2) az MT ezt mondja: "Mert lelke szenvedése folytán látni fog, és megelégszik"

B. Újszövetség

1. Több mint 5300 tel jes vagy rész leges k ézirata l étezik a Görög Ú jszövetségnek. Körülbelül 85 papiruszra íródott, és 268 íródott csupa n agybet vel (unciális v agy majusculus). K és bb, körülbelül a K r. u -i k ilencedik sz ázad kör nyékén kifejlesztették a folyamatos írást (minusculus vagy kisbet s). A görög kéziratok írott formában körül belül 2 700-at sz ámlálnak. Továbbá v an körülb elül 2100 oly an Szentírás másol at v agy azok lis tái, amiket az I stentiszteleteken használtak, és lekcionáriumoknak hívjuk ket.
2. Az Ú jszövetség ré szeit tartalmazó, körülbelül 8 5 görög kéz iratot, amit papiruszra írtak, mind m úzeumokban rzik. Némelyik a Kr. u-i második századból származik, de a leg több a harmadik vagy a n egyedik századból v aló. Eg yik il yen MSS s em tartalmazza a teljes Újszövetséget. Cs ak azért, mert ezek a leg régebbi Ú jszövetség másolatok, az még nem jelenti automatikusan azt, hogy ezeknek kevesebb változatuk lenne. Nagyon sokat ezek közül gyorsan másoltak le helyi használatra. Nem nagyon figyeltek oda a pontosságra a folyamat során. Így aztán elég sok változat létezik.
3. A Codex Sinaiticust, amit a héber א (*aleph* vagy 01) bet jelzett, Tischendorf találta meg a S ínai h egyen a Szent Ka talin k olostorban. A Kr . u -i ne gyedik s zázadból származik, és az ÓS Z L XX másol atát és a görög ÚSZ -et is tar talmazza. Az "Alexandriai Szövegtípusba" tartozik.
4. A Code x Alexandrinus, amit az "A" b et vel vagy (02)- vel j eleztek, és az ötödik századból származó görög kézirat, amit Egyiptomban, Alexandriában találtak.
5. A Codex Vaticanus, amit a "B" bet vel vagy (03) számmal jelöltek, a római Vatikán könyvtárban találtá k, é s a negyedik sz ázad közepér e tehet a s zármazása. Tartalmazza az ÓS Z L XX v áltozatát és a görög ÚSZ -et i s. Az "A lexandriai Szövegtípusba" tartozik.
6. A Codex E phraemi, am it a ''C" b et vel v agy a (04) s zámmal jelölnek, egy ötödik századi görög kézirat, ami nagyon töredékes.
7. A Codex Bezae, amit a "D" bet vel vagy a (05) számmal jelölnek, egy ötödik századi görög k ézirat. E z az e gyik legf bb ké pvisel je az ú gynevezett ' 'Nyugati Szövegtípusnak". S ok hozzácsatolást tartalmaz és a leg f bb görög f orrás, amit a King James Angol fordításhoz használtak.
8. Az Ú SZ-i MS S három, d e le het, h ogy négy családba sorolható, amik h asonló jellemz kkel rendelkeznek.
   a. Alexandriai szövegtípus Egyiptomból
      (1) P^{75}, P^{66} (kb. Kr. u. 200-ból), amik az Evangéliumokat jegyzik fel
      (2) P^{46} (kb. Kr. u. 225-b l), ami Pál leveleit jegyzi fel
      (3) P^{72} (kb. Kr. u. 22-250-b l, ami Péter és Júdás leveleit jegyzi fel
      (4) Codex B, amit Vaticanusnak is hívnak (kb. Kr. u. 325-b l), ami a teljes Ó és Újszövetséget tartalmazza
      (5) Origenész ebb l a szövegtípusból idéz
      (6) további MSS, amik ugyanezt a szövegtípust alkalmazzák: א, C, L, W, 33
   b. Nyugati szövegtípus Észak Afrikából
      (1) észak a frikai eg yházatyák idézeteib l, pl. Tertullianus, Cyprianus, és a z Ó latin fordítás
      (2) Szent Irenaeus idézetei
      (3) Tatianosz idézetei és más Ó szíriai fordításokból származó idézetek
      (4) Codex "D" "Bezae" is ezt a szövegtípust követi
   c. Kelet Bizánci szövegtípus Konstantinápolyból

(1) ez a szövegtípus az 5300 MSS 80%-ában fellelhet
(2) a szíriai Antiókhiából való egyházatyák idézték: kappadóciaiak, Aranyszájú Szent János és Theodorétosz
(3) Codex A, csak az evangéliumokban
(4) Codex E (nyolcadik századi) a teljes ÚSZ

d. a negyedik lehetséges szövegtípus a "Cézáreai szövegtípus" Palesztínából
   (1) els dlegesen csak is Márkban található
   (2) néhány ezt alátámasztó kézirat a P^{45} és a W

II. A szövegkritika problémainak és teóriáinak tömör ismertetése.

A. Hogyan keletkeztek a változatok
1. nem szándékos vagy véletlen (a legtöbb el fordulás ebb l származik)
   a. a kézzel történ másolás során bekövetkez tévesztések mikor a szem hibázik, azaz két hasonló sz ó második el fordulását olvassa csak el , így a z összes közbees szót kihagyja (homoioteleuton, azaz "hasonló végz dések")
      (1) a szem tévedése, kihagy egy bet t vagy szótagot, ami nek kétszer kellene el fordulni a szóban vagy kifejezésben (haplography)
      (2) az elme tévedése, mikor is egy kifejezést vagy egy sort megismétel s görög szövegben (dittography)
   b. a fül tévedése a kézzel történ lejegyzések alkalmával, amikor a szöveget tollba mondták, és helytelenül bet zték a szót (itacism). A helytelen helyesírás miatt gyakran egy hasonlóan hangzó görög szó került lejegyzésre.
   c. a korai görög szövegekben nem voltak fejezet és vers beosztások, nem volt vagy csak kevés írásjelt használtak és nem volt a szavak között szünet. Lehetséges volt a bet ket más helyeken felosztani, más szavakat formálva ezáltal.
2. szándékos
   a. a másolt szöveg nyelvtani formáját javítandó változtatásokat végeztek
   b. változtatásokat végeztek, hogy a szöveget más bibliai szövegekkel egyez vé tegyék (párhuzamos részek harmonizációja)
   c. azáltal születtek a változatok, hogy két vagy több változatot egy hosszú egybefügg szöveggé formálták (conflation)
   d. a szövegben felfedezett hibát kijavították, így változtatást eszközöltek (vö. I. Kor. 11:27 és I. János 5:7-8)
   e. bizonyos hozzácsatolt információk, mint például a történelmi háttér vagy a helyes értelmezés a szöveg mellé lett feljegyezve a margóra egy bizonyos írástudó által, majd egy másik írástudó kés bb belehelyezte azt a szövegbe (vö. János 5:4)

B. A szövegkritika alapvet tanai (logikus útmutatások a szöveg eredeti olvasatára, amikor más változatok is léteznek)
1. valószín leg a legfurább vagy nyelvtanilag a legszokatlanabb szöveg az eredeti
2. valószín leg a legrövidebb szöveg az eredeti
3. a régebbi szöveg nagyobb súlyt kap az eredetihez való nagyobb közelsége miatt, minden más egyenl
4. az olyan MSS szövegek, amik földrajzilag eltér ek, általában az eredeti olvasattal rendelkeztek
5. azokat a doktrinálisan gyengébb szövegeket, legf képpen azokat, amik a kézirat keletkezési idejében f teológiai vitákat okozó témákhoz kapcsolódtak, mint például a Szentháromság az I. János 5:7-8-ban, kellene inkább preferálni
6. az a szöveg, ami a többi változat eredetét a legjobban meg tudja magyarázni
7. két idézet, ami segít meg mutatni az egyensúlyt ezek között a problémát okozó

változatok között

a. J. Harold Greenlee, *Introduction to New Testament Textual Criticism* (Bevezetés az Újszövetség Szövegkritikájába) cím könyvének 68. oldala:

"Egyetlen kereszt tény tan sem nyugszik vitat ható szövegeken; és az ÚSZ-et tanulmányozónak óvakodnia kellene attól, hogy arra törekedjen, hogy a saját szövege sokkal inkább ortodox vagy doktrinálisan er sebb legyen, mint az ihletett, eredeti szöveg".

b. W. A. Criswell azt mondta Greg Garrisonnak a *The Birminghem News*tól, hogy (Criswell) nem hiszi, hogy a bibliában minden szó ihletett, "legalább is nem minden szó az, ami a modern közösségnek adatott a fordítók által az évszázadok alatt". Criswell azt mondta, hogy "én nagyon is hiszek a szövegkritikában. És mint ilyen, azt gondolom, hogy a Márk evangéliumának második fele eretnekség: ez egyáltalán nem ihletett, csak kitaláció … Amikor összehasonlítod azokat a kéziratokat, amik jó régiek, nem találsz semmi olyasmit, mint a Márk könyvének összegzése. Valaki egyszer en hozzácsatolta …"

Az SBC hibátlanság mellett álló pátriárkák is azt vallották, hogy a "beszúrás" a János 5-ben is nyilvánvaló, ami arról szól, hogy Jézus a Bethesda tavánál van. És Júdás öngyilkosságának kétféle feljegyzését tárgyalja (vö. Máté 27 és Apcsel 1): "ezy csak kétféle néz pont az öngyilkosságról", mondta Criswell. "Ha benne van a Bibliában, akkor van rá jó magyarázat, hogy miért van benne. És Júdás öngyilkosságáról szóló két feljegyzés szerepel a bibliában". Majd hozzátette: "A szövegkritika önmagában egy nagyszer tudomány. Nem valami olyan, ami múló vagy arcátlan. Ehelyett inkább dinamikus és központi … "

III. Kézirati problémák (szövegkritika)

A. Ajánlott források további kutatásokhoz

1. R. H. Harrison: *Biblical Criticism: Historical, Literary and Textual*, (Bibliai Kritika: Történelmi, Irodalmi és Szövegi)

2. Bruce M. Metzger: *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration* (Az Újszövetség Szövege: Annak Átadása, Megromlása és Helyreállítása)

3. J. H. Greenlee: Inroduction to New Testament Textual Criticism (Bevezetés az Újszövetségi Szövegkritikába)

FÜGGELÉK 3

SZÓJEGYZÉK

Adopcianizmus. Ez volt az egyik legkorábbi nézetek egyike, ami Jézus az istenséghez való viszonyával foglalkozott. Alapvet en azt bizonygatta, hogy Jézus minden tekintetben normális ember volt, és hogy Isten bizonyos értelemben örökbe fogadta a keresztségekor (vö. Máté 3:17; Márk 1:11) vagy a feltámadásakor (vö. Róma 1:4). Jézus annyira példaérték életet élt, hogy Isten egy adott alkalommal (keresztsége vagy feltámadása) "fiává" fogadta (vö. Róma 1:4; Fil. 2:9). Ez a korai egyház és egy nyolcadik századi kisebbség nézete volt. Ahelyett, hogy Isten emberré lett volna (testet-öltés) ezt megfordítja, és az ember válik Istenné!

Nagyon nehéz szavakba önteni, hogy Jézus, az Istenség Fiú alakja, a mindenek el tt létez istenség, megjutalmaztatott vagy felmagasztaltatott a példaérték életéért. Ha már eleve Isten volt, akkor hogyan lehet megjutalmazni? Ha minden ek el tt létez isteni dics ségben volt, hogy an lehetne még jobban megtisztelni? Bár elég nehéz ezt nekünk felfogni, az Atya valahogy megtisztelte Jézust egy bizonyos, különleges értelemben azért, hogy tökéletesen beteljesítette az Atya akaratát.

Alexandria Kódex azaz a Codex Alexandrinus. A Kr. u-i ötödik századból, Egyiptomból, Alexandriából származó görög kézirat, ami magában foglalja az Ószövetséget, az Apokrif Iratokat, és az Újszövetség nagy részét. Ez az egyik legjelent sebb forrásunk a teljes görög Újszövetséghez (kivéve Máté bizonyos részei, Jánost és a II. Korinthust). Amikor ez a kézirat, amit "A" bet vel jelölnek, és az a kézirat, amit "B" bet vel jelölnek (Codex Vaticanus azaz a Vatikáni Kódex) megegyeznek egy bizonyos szöveggel kapcsolatban, akkor azt a részt a legtöbb esetben a legtöbb tudós eredetinek fogadja el.

Alexandriai Iskola. Ez a bibliaértelmezési metódus Egyiptomban, Alexandriában alakult ki a Kr. u-i. második században. Philón alapvet értelmez alapelveit használja, aki Platón követ je volt. Gyakran nevezik ezt az allegorikus mód szernek is. Ez volt az uralkodó nézet az egyházban egészen a Reformációig. A legnagyobb támogatói Origenész és Szent Ágoston voltak. (Lásd Moises Silva: *Has the Chruch Misread The Bible?* (Az Egyház Vajon Félreértette a Bibliát?), Academic kiadó, 1987)

Allegória. Egyfajta bibliai értelmezés, ami eredetileg az alexandriai júdaizmuson belül fejl dött ki. Az alexandriai Philón népszer sítette. Az alapvet lökése az volt, hogy azt szerették volna megtenni, hogy a személy kultúrájában vagy filozófiai rendszerében számára relevánssá tegyék az Írásokat, de azáltal, hogy a Biblia történelmi és/vagy irodalmi szövegkörnyezetét mell zik. Az Írások minden szövege mögött valami rejtett vagy szellemi jelentést keres. El kell ismerni, hogy Jézus a következ helyeken ritkán használt allegóriát, hogy az igazságot kommunikálja: Máté 13; és Pál a Galata 4-ben. Ez viszont, mindazonáltal tipológia volt, s nem pedig szigorú értelemben vett allegória.

Analitikus (elemz) lexikon. Ez egy olyan kutatás i segédeszköz, ami segít, hogy az Újszövetségben minden görög formát azonosíthassunk. Ez egy összeállítás, görög ábécé sorrendben rendezi a formákat és az alapvet definíciókat. Továbbá hozzáilleszt egy interlineáris fordítást is, ami segíti a görögül olvasni nem tudó hív ket, hogy az újszövetségi görög nyelvtani és szintaktikai formákat elemezhesse.

Analógia a Szentírásban. Ez az a kifejezés, amit arra a nézetre használták, hogy a Bi blia egésze Istent l ihletett, ezért nem ellentmondó, hanem kiegészít . Ez az el feltételezett meger sítés az alapja annak, hogy párhuzamos igerészeket használnak a bibliai szöveg értelmezéséhez.

Antiókhiai Iskola. Ez a módszer a bibliai értelmezésre a Kr. u-i harmadik században alakult ki a szíriai Antiókhiában, v álaszreakcióként az egyiptomi Alexandriából sz ármazó allegorikus módszerre. Alapvet lö kése az v olt, hog y a biblia történel mi jelentésére fókuszált. Úg y értelmezte a bibliát, mint egy normális, emberi irodalmat. Ez az iskola belekeveredett abba az ellentmondásban, hogy Krisz tusnak v ajon ké t te rmészete vo lt (Nestorianizmus) va gy e gy természete volt (teljesen Isten és teljesen ember). A Római Katolikus Egyház eretnekségnek titulálta, és áttette székhelyét Perzsába, de ennek kevés jelent sége lett. Kés bb az alapvet hermeneutikai alape lvei a klass zikus P rotestáns Reformerek (L uther és Kálvin) é rtelmez alapelveivé váltak.

Antitézis, ellentétes. Ez egyike annak a három l eíró f ogalomnak, amik a héber költészetben a sorok köz ötti kapcsolatot jel ölték. Oly an v ersek soraihoz kap csolódik, ami knek e llentétes volt a jelentésük (vö. Péld. 10:1; 15:1).

Antropomorfizmus. Azt jelenti, hogy "emberi tulajdonságokkal való felruházás", s ezt a kifejezést arra használták, hogy az Istenr l szóló nyelvezetünket definiálják vele. Abból a görög szóból származik, amit az emberiségre használtak. Azt jelenti, hogy úgy beszélünk Istenr l, mintha is e mber l enne. Ist ent oly an f izikai, sz ociológiai é s pszichológiai kifejezésekkel írt ák l e, amik köt dnek az emberekhez (vö. I. Mózes 3:8; I. Kir. 22:19-23). Ez természetesen csak egy analógia. Bár nincsenek másfajta kategóriák vagy kifejezések amiket használhatnánk, csak az emberiek. Így aztán az Istenr l való tudásunk bár igaz, mégis korlátozott.

Apokaliptikus irodalom. Ez túlnyomórészt, s lehetséges hogy kizárólagosan is, zsidó m faj volt. Titkos írással íródott, amit abban az id szakban használták, amikor a zsidókat idegen világi er k támadták meg vagy foglalták el. Az a bibliai világnézet feltételezi, hogy a személyes, megváltó Isten teremtette meg és irányítja a világ eseményeit, és hogy Izrael különlegesen is fontos az számára. Ez az irodalom végs gy zelmet ígér Isten különleges er feszítése által. Nagyon is szimbolikus, képzeletsz tte elemeket és titkos kifejezéseket használ. Az igazságot gyakran a következ k használatával fejezi ki : s zínek, s zámok, látomások, álmok, angyali közbenjárás, titkos kódszavak és gyakran éles dualizmus a jó és a gonosz között.

Néhány példa erre a m fajra: (1) az ÓSZ-ben, Etékiel (36-48-as fejezetek), Dániel (7-12-es fejezetek), Zakariás, és (2) az ÚSZ-ben, Máté 24; Márk 13; II. Thessz. 2 és a Jelenések könyve.

Apologetika. Ez a görög "jogi védekezés" szótövéb l származik. Ez egy meghatározott fegyelem a teológián be lül, a mi arra tör ekszik, hog y b izonyítékot és r acionális érveket ad jon a keresztény hitre.

A priori. Ez lény egében az "el feltételezés" kif ejezés sz inonimája. M ár korábban el fogadott és igaznak v élt definíciók, a lapelvek é s álláspontok ha sználatával történ érv elést foglal magában. Ezek olyan dolgok, amiket vizsgálgatás nélkül elfogadunk.

Arianizmus. Arius a z egyiptomi Alexandriában l év gy ülekezetben v olt pr esbiter (elöljáró) a harmadik század végén és a negyedik század elején. azt bizonygatta, hogy Jézus mindenek

el tt létez volt, de nem volt isteni (legalábbis nem olyan értelemben, mint az Atya), amit valószín leg a Példabeszédek 8:22-31-gyel támasztott alá. Alexandria püspöke nagy kihívás volt a sz ámára, aki évekig tartó ellenségeskedést kezdett (Kr. u. 318). Az Arianizmus a Keleti Egyház hivatalos hitvallásává vált. A Níceai Zsinat (Kr. u. 325) elítélte Ariust, és meger sítette a Fiú teljes egyenl ségét és istenségét.

Arisztotelész. volt az ókori Görögország egyik filozófusa, Platón diákja és Nagy Sándor tanára. Az befolyása még ma is nagyon sok modern tanulmány sok területére elér. Ez azért van, mert a megfigyelés és a besorolás által megszerezhet ismeretet hangsúlyozta. Ez a tudományos módszer egyik tana.

A szemantika (jelentéstan) területe. Ez egy bizonyos szóhoz tartozó összes jelentési csoportját foglalja magában. Ez lényegében annak a bizonyos sz ónak a különböz szövegkörnyezetekben el forduló összes mellékértelmét foglalja magában.

Autográfiák azaz eredeti írások. Ezek a biblia eredeti írásainak a nevei. Ezek az eredeti, kézzel írott iratok elvesztek. Csak másolatok másolatai maradtak meg. Ez a forrása sok szövegi változatnak a héber és a görög kéziratokban és az ókori változatokban is.

Bekezdés. Ez az alapvet értelmezési irodalmi egysége a prózának. Egy központi témát s annak kibontását tartalmazza. Ha ennél a leg f bb egységnél maradunk, akkor nem fogunk a lényegtelen dolgokból lényegest gyártani, vagy nem fogjuk kihagyni az eredeti szerz szándékát.

Bezae Kódex azaz a Codex Bezae. Ez a hatodik századból származó görög és latin kézirat. A "D" bet jelölik. Az evangéliumokat, az Apcselt és az alapvet leveleket tartalmazza. Számos, írástudók általi hozzáadás jellemzi. A "Textus Receptus" (Elfogadott Szöveg) alapját alkotja, ami a l egf bb görög kézirati hagyomány, a mi az angol King James Version nev bibliafordítás mögött áll.

Bibliai tekintély. Ezt a kifejezést egy nagyon is specifikus értelemben használták. Ez azt jelenti, hogy megértjük hogy az eredeti szerz mit mondott a saját korának, és azt igazságot a saját korunkban alkalmazzuk. A bibliai tekintélyt általában úgy definiálják, hogy úgy tekintünk a bibliára, mint ami az egyetlen tekintélyt adó iránymutatónk. Mindazonáltal a jelenlegi, helytelen értelmezések fényében korlátozott a fogalmunk azzal kapcsolatban, hogy a bibliát a történelmi – nyelvtani módszerek tanai által értelmezzük.

Bibliakiritka. Ez a bibliai értelmezés azon m velete, ami az adott könyv történelmi hátterére és irodalmi szerkezetére fókuszál.

Bölcsesség Irodalom. Ez volt a régi közel kelet (és a modern világé is) hétköznapi irodalmi m faja. Lényegében egy próbálkozás volt arra, hogy az új generációt oktassa a sikeres élet iránymutatóira a költészet, példabeszédek vagy esszék által. Sokkal inkább az egyénnek címezték ezeket, mint a társadalom egészének. Nem használt történelmi utalásokat, hanem élettapasztalatokra és megfigyelésekre alapult. A bibliában az Jób és az Énekek Éneke, feltételezi YHWH jelenlétét és imádatát, de ez a vallásos világnézet nem nyilvánvaló mindig minden emberi megtapasztalásban.

Mint m faj, általános igazságokat állított. Mindazonáltal ezt a m fajt nem lehet minden bizonyos helyzetben használni. Ezek általános kijelentések, amik nem mindig

alkalmazhatóak minden egyes helyzetre.

Ezek a bölcsek merték feltenni az élet nagy, nehéz kérdéseit. Elég gyakran nagy kihívást állítottak a hagyományos vallási nézetük elé (Jób és a Prédikátor). Egyensúlyt és feszültséget helyeznek az élet tragédiáiról szóló könny kérdésekbe.

Deduktív (levezet). A logikának és az ér velésnek ezen módszere az ál talános alapelvekt l a specifikus alk almazás fel é halad az érv elés es zközei által. Pont az ellentéte az induktív (következtet) levezetésnek, ami a megfigyelt tény ekt l az által ános következtetések (teóriák) felé halad, ami tudományos módszert tükröz vissza.

Diaszpóra. Ez a görög sz akszó amit a pa lesztinai z sidók használtak arr a, hog y leírják azokat a zsidókat, akik az Ígéret Földjének földrajzi határain kívül éltek.

Dinamikusan megfelel . Ez eg yfajta bi bliafordítási m ódszer neve. A bibliafordításokat a következ képpen t ekinthetjük: fo lyamatos f ejl dés a "szó szerinti" e gyezést l, a mikor is minden h éber vagy g örög s zónak v an egy angol (m agyar) me gfelel je; a "p arafrázisig" (magyarázó körülírás), amiben csak a gondolatot fordítják le k evesebb figyelmet fordítva az eredeti szavakra vagy kifejezésekre. E között a két módszer között található a "dinamikusan megfelel " fordítás, ami komol yan v eszi az eredeti szöveget, d e azt modern ny elvtani formákkal és idiómákkal fordítja le . A fordítások különböz módsz ereir l nagyon j ó ki s elemzés találhatsz a következ könyvben: Fee and Stuart: *How to Read the Bible for All Its Worth* (Hogyan Kell Olvasni a Bibliát Annak Teljes Értékéért) 35. oldal, és Robert Bratcher: *Introduction to TEV* (Bevezetés a TEV elnevezés bibliafordításba).

Eisegesis (félremagyarázás). Az exegézis ellentéte. Ha az exegézis "kifelé vezet" az eredeti szerz szándékából, akkor ez a kifejezés egy idegen ötletbe vagy véleménybe "vezet befelé".

Eklektikus. Ezt a k ifejezést a s zövegkritikával k apcsolatban használják. Arra a gyakorlatra utal, amikor kü lönböz g örög kéziratokból kiv álasztanak biz onyos s zövegrészeket, hog y egy olyan szöveget kapjanak, amir l azt gondolják, hogy közel áll az eredetihez. Elutasítja azt a nézetet, hogy bármelyik görög kézirati család megragadja az eredetit.

Elfogultság. Ez az a kifejezés, amit arra használtak, hogy leírják vele azt az er teljes hajlamot, ami egy tárgy vagy egy néz pont felé irányul. Egy olyan gondolkodás, amiben a pártatlanság, az egy bizonyos tárgy vagy néz pont felé lehetetlen. Ez egy el ítéletekkel teli állapot.

Ellentétes. Ez az érvelésnek azon módszere, ami által látszólag ellentmondó vagy paradox párokat egyfajta feszültség ta rtja össz e, egy egységesített vál aszt keresve, ami az ellent ét mind két oldalát magában foglalja. Nag yon s ok bibl iai tanban v annak ellentétpárok, pred estináció – szabadakarat; üdvbizonyosság – kitar tás; hit – cs elekedetek; dön tés – tanítványság; keresztény szabadság – keresztény felel sség.

El feltételezés. Ez az egy bizonyos témáról szóló, el re elgondolt értelmezés ünkre utal. Gyakran alkotunk v éleményt vagy el ítéleteket adott tém ákról, mé g m iel tt az er r l szóló írásokat megközelítenénk. E zt a hajlamot úg y is n evezik, hogy elfogultság, v agy *a priori* álláspont, egy feltételezés, el re-tudás vagy el feltételezés.

Elszellemiesítés. Ez a kifejezés az allegorizálás szinonimája abban az értelemben, hogy eltávolítja

a történelmi és az irodalmi szövegkörnyezetét az igerésznek, és egy másik kritéria el feltétele alapján értelmezi azt.

Eredeti szerz . Ez az Írások tényleges szerz jére/leírójára utal.

Etimológia (szófejtés). Ez a szavak tanulmányozásának azon aspektusa, a mikor az adott szó eredeti jelentését próbáljuk meg meghatározni. Ebb l a szót b l aztán specifikus használatok sokkal könnyebbel meghatározhatóak. Az értelmezésben nem az etimológia a legf bb fókusz, sokkal inkább a szó kortárs jelentése és használata.

Exegézis (szövegmagyarázat). Ez az a szakszó, amit arra a gyakorlatra használnak, amikor egy bizonyos szövegrészt értelmeznek. Azt jelenti, hogy "kifelé vezetni" (a szövegb l) ami azt jelenti, hogy a c élunk, hogy megértsük az eredeti szerz szándékát a történelmi háttér, irodalmi szövegkörnyezet, a szintaktika és a szó kortárs értelmének fényében.

Félreérthet ség, kétértelm ség. Ez arra a bizonytalanságra utal, ami egy írott dokumentumban azt eredményezi, hogy két vagy több lehetséges jelentés van, vagy két vagy több dologra utalhat ugyanaz a dolog. Lehetséges, hogy János szándékosan használja a kétértelm séget (double entendre).

Gnoszticizmus. A legtöbb információnk err l az eretnekségr l a második századi gnosztikus írásokból származik. Bár a kezdetleges elemei már az els században (s t már el bb is) jelen voltak.

Néhány megállapított tan a valentinuszi és a kerinthosi gnoszticizmusból, a második századból: (1) az anyag és a lélek egyképpen örökkévaló (lételméleti dualizmus). Az anyag gonosz, a lélek jó. Isten, aki lélek, nem lehet közvetlenül kapcsolatban a gonosz anyag formálásával; (2) kiáradások vannak (*eónok*, vagy angyali szintek) Isten és az anyag között. Az utolsó vagy a legalacsonyabb az ÓSZ YHWH-ja volt, aki megteremtette az világegyetemet (*kosmos*); (3) Jézus egy kiáradás volt, olyan, mint YHWH, de egy magasabb szinten, közelebb az igaz Istenhez. Néhányan t tették a legmagasabb szintre, de még így is alacsonyabbra, mint Isten, és semmiképpen sem volt testet öltött istenség (vö. János 1:14). Mivel az anyag gonosz, Jézusnak nem lehetett emberi teste úgy, hogy közben megmarad istenségnek. Jézus egy szellemi jelenés volt (vö. I. János 1:1-3; 4:1-6); és (4) az üdvösséget a Jézusban való hit által lehetett megnyerni, plusz kellett valami különleges tudás is, amit csakis különleges személyes ismerhettek. A tudás (jelszavak) szükséges volt ahhoz, hogy átkelhessenek a mennyei szférák között. A zsidó törvényeskedés szükségszer volt ahhoz, hogy elérhessék Istent.

A gnosztikus hamis tanítók két egymással szemben álló etikai rendszer mellett korteskedtek: (1) némelyeknek az életstílus teljes mértékben független volt az üdvösségt l. Számukra az üdvösség és a szellemiség titkos tudásba (jelszavakba) volt zárva az angyali szférák által (*eónok*), míg (2) másoknak az életstílus életbe vágó volt az üdvösséghez. Aszkéta életet hangsúlyoztak, amit a valódi szellemiség bizonyítékának tekintettek.

Hermeneutika. Ez az exegézist irányító alapelvekre utaló szakszó. Ez a specifikus iránymutatók egy csoportja, de ugyanakkor egy m vészet/tehetség is. Legyen az bibliai vagy világi, a hermeneutikát általában mindig két kategóriába osztják: általános alapelv és különleges alapelv . Ezek mind azokhoz a különböz irodalmi típusokhoz kapcsolódnak, amiket a Bibliában találunk. Mindegyik különböz típusnak (m fajnak) megvannak a saját egyedi iránymutatói, de osztozhattak közös megállapításokon és értelmezési folyamatokon.

Holttengeri Tekercsek. Ez az elnevezés azokra a z si s zövegekre ut al, amik héber és arám nyelven íródtak, s 1947-ben találták meg ket a Holt Tenger közelében. Az els századi júdaista szekta vallásos könyvtára volt ez. A római megszállás nyomása és a hatvanas évek zelóta háborúi miatt elrejtették a tekercseket hermetikusan lezárt a gyage dényekben különböz barlangokban és repedésekben. Segítettek abban, hogy megértsük az els századi Palesztína történelmi hátterét, és meg er sítették a Maszoréta szövegek helyességét, legalábbis a korai Kr. e. id szakig visszamen leg. A "DSS" bet kkel jelölik ket.

Idióma. Ezt a szót arra a kifejezésre használták, amit különböz kultúrákban találhatunk meg, aminek speciális jelentése van, ami nem kapcsolódik az adott kifejezés általános jelentéséhez. Néhány modern példa: "hát ez halálosan jó volt" vagy ' 'teljesen ki csináltál". A biblia is tartalmaz ilyen típusú kifejezéseket.

Ihletettség. Ezt a nevet adták annak a fogalomnak, hogy Isten azáltal szólt az emberiséghez, hogy oly módon vezette a bibliai írókat, hogy azok pontos an é s világosan lejegyezzék az kijelentéseit. A teljes fogalmat általában három különböz kifejezéssel fejezik ki : (1) kijelentés – Isten az emberi történelemben munkálkodott; (2) ihletettség – adta meg a saját cselekedeteinek helyesértelmezését, azok jelentését bizonyos kiválasztott embereknek, hogy jegyezzék azokat fel az emberiség számára; és (3) megvilágosodás – az Lelkét adta, hogy segítsen az emberiségnek megérteni saját önleleplezését.

Induktív (következtet). Ez egy logikai vagy érvelési módszer, ami a részletekt l az egész felé halad. Ez a modern tudomány tapasztalati módszere. Lényegében ez volt Arisztotelész módszere is.

Interlineáris (sorközi). Ez egy olyan kutatási eszköz, ami segít azoknak, akik nem tudnak a biblia nyelvén, hogy annak jelentését és szerkezetét analizálhassák. Ez a fajta biblia fordítás az angol (magyar) szöveget a szavak szintjén közvetlenül az eredeti bibliai nyelven írott szöveg alá helyezi. Ez az eszköz, amit egy "analitikus lexikonnal" egészítettek ki, meg fogja adni a héber és a görög nyelv formáit és alapvet definícióit.

Irodalmi egység. Ez az adott bibliai könyv nagyobb gondolati felosztásaira utal. Ez állhat pár versb l, bekezdésb l vagy fejezetb l. Ez egy független egység, aminek van egy központi témája.

Irodalmi m faj. Ez azokra az elkülönült formákra utal, amiket az emberi kommunikáció magára ölthet, mint például a vers vagy a történelmi elbeszélés. Minden fajta irodalomnak megvannak a maga hermeneutikai m veletei az általános írott irodalmi alapelveken kívül.

Kánon. Ezt a kifejezést arra használták, hogy leírják azokat az írásokat, amik a bibliát alkotják, s amiket egyedülállóan ihletettnek hittek. Mind az Ó-, mind az Újszövetség esetében használták.

Kézirat. Ez a kifejezés a görög Újszövetség különböz másolataira utal. Általában különböz típusokba sorolják ket a következ k szerint: (1) az anyag, amire írták ket (papirusz, b r), vagy (2) magának az írásnak a formája (nagybet s vagy folytatólagos írás). Egyesszámban "MS", többes számban "MSS" bet kkel jelölik ket.

Kijelentés. Ezt a nevet adták annak a fogalomnak, hogy Isten azáltal szólt az emberiséghez, hogy oly módon vezette a bibliai írókat, hogy azok pontos and és világosan lejegyezzék az kijelentéseit. A teljes fogalmat általában három különböz k ifejezéssel fejezik ki: (1) kijelentés – Isten az emberi történelemben munkálkodott; (2) ihletettség – adta meg a saját cselekedeteinek helyes értelmezését, azok jelentését bizonyos kiválasztott embereknek, hogy jegyezzék azokat fel az emberiség számára; és (3) megvilágosodás – az Lelkét adta, hogy segítsen az emberiségnek megérteni saját önleleplezését.

Kommentár. Egy egy speciális kutatást segít könyv. Egy-egy bibliai könyv általános hátterét mutatja be. Aztán pedig megpróbálja megmagyarázni az egész könyv minden egyes bekezdését. Néhány annak alkalmazására összpontosít, míg mások a szöveggel foglalkoznak egy sokkal inkább technikai módon. Ezek a könyvek nagyon hasznosak, viszont csak azután szabadna használni ket, hogy már elvégeztük a saját el tanulmányainkat. A kommentátor értelmezéseit soha nem szabad kritika nélkül elfogadni. Általában nagyon hasznos, ha több, más-más szempontból íródott kommentárt összehasonlítunk.

Konkordancia. Ez egy másik segédeszköz a bibliatanulmányozáshoz. Felsorolja a szavak összes el fordulási helyét mind az Ó- mind az Újszövetségben. Számos módon segít: (1) meghatározza azt a héber vagy görög szót, ami a keresett magyar szó mögött áll; (2) össze lehet hasonlítani azokat a héber vagy görög szövegrészeket, amiben ugyanaz a szó fordul el ; (3) megmutatja azt, hogy hol vannak azok a különböz héber vagy görög szavak, amik ugyanazzal a magyar kifejezéssel lettek lefordítva; (4) megmutatja, hogy bizonyos szava milyen gyakran voltak alkalmazva egy bizonyos könyvben vagy egy bizonyos író által; (5) segít rátalálni a bibliaversekre a bibliában (vö. Walter Clark: *How to Use New TestamentGreek Study Aids?* [Hogyan Kell a Görög Újszövetség Tanulmányozását Segít Eszközöket?] 54-55. oldala).

Krisztusközpontú. Ezt a kifejezést Jézus központiságára használták. Jelen szerz azzal a fogalommal kapcsolatban használja, hogy Jézus a teljes biblia Ura. Az Ószövetség Feléje mutat, és maga annak beteljesítése és célja (vö. Máté 5:17-48).

Leíró nyelvezet. Ezt a kifejezést azokkal az idiómákkal hozzák összefüggésbe, amiket az ÓSZ írásában használtak. Olyan kifejezésekkel beszél a világunkról, ahogyan az az öt érzékszervünk által megjelenik. Ez nem tudományos leírás, s nem is annak szánták.

Maszoréta szöveg. Ez a Kr. u -ik ilencedik századból való Ószövetséget tartalmazó héber kéziratokra utal, amiket zsidó tudósok generációi készítettek, s magánhangzókat jelöl pontokat és más szövegi megjegyzéseket is tartalmaznak. Az Ószövetségünk alapvet forrásszövegét adja. Ennek szövegét a héber kéziratok megerősítették, legf képpen az Ézsaiást, amit a Holttengeri tekercsekb l ismerünk. Az "MT" bet kkel jelölik ezt a szöveget.

Megvilágosodás. Ez az a név, amit annak a fogalomnak adtak, ami azt jelöli, hogy Isten szólt az emberiséghez. A teljes fogalmat általában három különböz kifejezéssel fejezik ki: (1) kijelentés – Isten az emberi történelemben munkálkodott; (2) ihletettség – adta meg a saját cselekedeteinek helyes értelmezését, azok jelentését bizonyos kiválasztott embereknek, hogy jegyezzék azokat fel az emberiség számára; és (3) megvilágosodás – az Lelkét adta, hogy segítsen az emberiségnek megérteni saját önleleplezését.

Metonímia (névcsere, fogalomcsere). Ez egy képes beszéd, amiben egy dolog nevét valami másra

használták, amit azonosítottak vele. Például: "forr a teaf z ", ami valójában azt jelenti, hogy "forr a víz a teaf z ben".

Muratori-töredék. Az Új szövetség kanonikus könyveinek listája. Kr. u . 200- ból, Róm ából származik. Ugyanazt a 27 könyvet tartalmaz za, mint a Prote stáns Új szövetség. Ez megmutatja, hogy a kánon "gyakorlatilag" már létezett a római birodalom különböz részein, a negyedik században tartott helyi gyülekezetek által megrendezett egyházi zsinatok el tt is.

M faj zsáner. Ez eg y francia kif ejezés, a mi különböz irodalmi t ípusokat j elöl. A kifejezés jelentése az, hogy az irodalmi formákat olyan kategóriákba sorolja, amik közös jellemz kkel rendelkeznek, történelmi beszámolók, versek, példabeszédek, apokaliptikus és törvényhozási.

Nesztorianizmus. Nesztoriosz kons tantinápolyi egyházatya v olt az ötöd ik században. A szíriai Antiokhiában tanult, és azt biz onygatta, hogy Jézus nak k ét természete volt, e gy t eljesen emberi és eg y teljesen i steni. Ez a nézet e ltért az alexandri ai ort odox nézett l, hog y e gy természete vo lt. N esztoriosz legf bb a ggodalma az vo lt, hogy Má riának az "Isten a nyja, istenszül " nevet adták . N esztoriosz Alexandriai K ürillosszal s zemben állt, és következésképpen saját anti ókhiai taníttatás ával is. Antiokhia volt a t örténelmi, nyelvészeti, szövegi meg közelítés bibliaértelmezésnek a felleg vára, míg Al exandria a négyes (allegorikus) bibl iaértelmezés iskol ája v olt. Nes ztorioszt v égül is elmozdítot ták a po sztjáról és szám zték.

Papirusz. Ez egy Egy iptomból sz ármazó írá shoz hasz nált any agtípus v olt. Folyami nádból készítették. Ez az az anyag, amire a legrégebbi másolatait írták a görög újszövetségnek.

Parafrázis (más szavakkal elmondó). Ez e gyfajta bibl iafordítási módszer neve. A bibliafordításokat a következ képpen tekinthetjük: f olyamatos fejl dés a "sz ó sz erinti" egyezést l, amikor is minden héber vagy görög szónak van egy angol (magyar) megfelel je;a "parafrázisig" (m agyarázó körül írás, m ás sz avakkal elmondás) , ami ben csak a g ondolatot fordítják le kevesebb figyelmet fordítva az eredeti szavakra vagy kifejezésekre. E között a két módszer k özött található a "di namikusan m egfelel " fordítás, ami komolyan v eszi az eredetiszöveget, de azt moder n nyelvtani formákkal és i diómákkal for dítja le. A for dítások különböz módszereir l nagyon j ó k is elemzést t alálhatsz a köv etkez kö nyvben: Fee and Stuart: *How to Read the Bible for All Its Worth* (Hogyan Kell Olvasni a Bibliát Annak Teljes Értékéért) 35. oldal, és Robert Bra tcher: *Introduction to TEV* (Bevezetés a TEV elnevezés bibliafordításba).

Párhuzamos szövegek. Annak a fogalomnak a része, hogy a Biblia egészét Isten adta, így aztán a Bibliai önmaga legjobb értelmez je és egyensúlyba hozza az ellentétes igazságokat. Ez akkor is nag yon hasz nosnak b izonyul, amikor sz eretnénk egy nem világos v agy ket t s értelm igerészt értelmezni. Abban i s s egít, ho gy m egtaláljuk a le gérthet bb igerészt egy a dott témával kapcsolatban, ugyanúgy, mint a többi igei aspektusát egy adott témának.

Parókializmus (vagy lokálpatriotizmus). Ez olyan e l feltételekhez kapcsolódik, a mik e gy bizonyos helyi teológiai/kulturális háttérbe foglaltatnak. Nem ismeri el a bibliai igazság vagy annak alkalmazásának kultúrákat átható természetét.

Platón. Egyike v olt az ókori G örögország filozófusainak. Az filozófiája nagy hatá ssal volt a korai egyházra Alexandria, Egyiptom tudós ai és kés bb S zent Ág oston által. volt az, aki

rögzítette, hogy a földön minden látszólagos, és hogy minden egyszeren a szellemi archetípus másolata volt. A teológusok kés bb Platón "formáit/ideáit" a szellemi valósággal azonosították.

Rabbinikus Judaizmus. A zsidók életének azon szakasza, ami a babilóniai fogsággal kezd dött (Kr. e. 586-538). Ahogy a papok és a Templom tekintélye megsz nt, a helyi zsinagógák váltak a zsidó élet központjává. A zsidó kultúra, közösség, istentisztelet és bibliatanulmányozás ezen helyi központjai váltak a nemzeti vallásos élet központi fókuszává. Jézus napjaiban az "írástudók vallása" párhuzamos volt a papokéval. Jeruzsálem Kr. u. 70-ben történt eleste után az írástudói forma volt az, amiben egyébként a Farizeusok domináltak, ami a zsidó vallásos élet irányát kontrollálta. Ezt a Tóra gyakorlatias, törvényesked értelmezése jellemezte, úgy, ahogyan azt a szájhagyományok (Talmud) elmagyarázták.

Septuaginta. Ezt a nevet adták a héber Ó szövetség görög fordításának. A hagyomány szerint hetven nap alatt írta le hetven zsidó írástudó az egyiptomi Alexandria könyvtárának. A dátum a hagyományok szerint Kr. e. 250 (valójában valószín leg több mint 100 évig tarthatott a befejezése). Ez a fordítás azért jelent ségteljes, mert (1) elég régi szöveget biztosít ahhoz, hogy összehasonlítsuk a Maszoréta héber szöveggel; (2) megmutatja, hogy milyen állapotban volt a Kr. e-i harmadik és második században a zsidó értelmezés; (3) megmutatja, hogy hogyan értelmezték a Messiási próféciákat még Jézus elutasítása el tt. Rövidítésében az "LXX" bet k jelölik.

Sinaiticus Kódex azaz a Codex Sinaiticus. Ez egy görög kézirat a Kr. u-i negyedik századból. Egy német tudós, Tischendorf találta meg a Szent Katalin kolostorban a Jebel Musa hegyen, ami a hagyományok szerint a Sínai hegy területe. Ezt a kéziratot a héber "A" bet vel jelölik, amit "alephnek" hívnak [א]. Mind az Ó, mind a teljes újszövetséget tartalmazza. Ez az egyik legrégebbi unciális MSS.

Szinonim vagy rokon értelm . Ez olyan kifejezésekre utal, amik pontosan ugyan azt jelentik vagy nagyon hasonló a jelentésük (bár a valóságban semmilyen két szónak nincs teljes szemantikai átfedése). Annyira közeli rokonságban állnak, hogy helyettesíthetik egymást egy mondatban, anélkül, hogy elveszne jelentésük. Továbbá arra is használják, hogy meghatározzák vele a héber költészetben el forduló párhuzamok három formája közül az egyiket. Ebben az értelemben két olyan sorra utal a költészetben, amik ugyanazt az egy igazságot fejezik ki (vö. Zsolt 103:3).

Szintaktika. Ez egy görög kifejezés, ami a mondat szerkezetére utal. A mi "nyelvtan" szavunk szinonimája.

Szintetikus vagy mesterséges. Ez egy egyike annak a három kifejezésnek, ami a héber költészet típusaihoz kapcsolódik. Az a kifejezés a költészet azon soraira utal, amik egymást növekv módon építik fel, szokták úgy is nevezni, hogy "klímax, vagy csúcspont" (vö. Zsolt 19:7-9).

Szisztematikus vagy rendszeres teológia. Ez az értelmezés azon fázisa, amikor a biblia igazságait megpróbálja egy egységesített és racionális módon egymáshoz kapcsolni. Ez sokkal inkább egy logikus prezentációja a keresztény teológiának kategóriákba csoportosítva (Isten, ember, b n, üdvösség, stb.), mint egy pusztán történelmi bemutatás.

Szó szerinti. Ez a másik neve az Antiókhiából származó történelmi hermeneutikai módszernek,

ami a szövegre fókuszál. Azt jelenti, hogy az értelmezés magában foglalja a normál és a nyilvánvaló jelentését az emberi nyelvnek, bár ennek ellenére felismeri a képletes nyelvezetet is.

Szövegkiragadás. Ez az Írások értelmezésének azon gyakorlata, amikor idéznek egy verset annak közvetlen vagy kiterjedtebb szövegkörnyezetére való tekintet nélkül, figyelembe se véve annak irodalmi egységét. Ez kimozdítja a verset az eredeti szerz szándékából, és általában magában foglalja az arra való törekvést, hogy egy személyes véleményt bizonyítson vele az illet személy, miközben véleménye biblikus tekintélyét bizonygatja.

Szövegkritika. Ez a biblia kéziratainak tanulmányozása. A szövegkritika szükségszer , mert egy eredeti példány sem létezik, a másolatok pedig eltérnek egymástól. Arra törekszik, hogy megmagyarázza az eltéréseket, és hogy megadja (amennyire csak lehetséges) a kéziratok eredeti megfogalmazását mind az Ó, mind az Újszövetségre nézve.

Talmud. Ez az a cím vagy név, amit a Zsidó Szájhagyomány becikkelyezésének adtak. A zsidók hiszik, hogy ezt Isten maga adta át Mózesnek a Sínai hegyen. Valójában viszont úgy t nik, hogy ez a zsidó tanítók bölcsességének gy jteménye volt az évek során. A Talmudnak két különböz írott változata van, a babilóniai és a rövidebb, befejezetlen palesztinai.

Természetes kijelentés. Ez az egyik kategóriája Isten az embereknek tett önki jelentésének. Magában foglalja a természetes rendet (Róma 1:19-20) és az erkölcsi lelkiismeretet (Róma 2:14-15). A Zsolt. 19-1-6-ban és a Róma 1-2-ben is beszél róla. Eltér a különleges kijelentést l, amikor is Isten különleges módon kijelentette önmagát a Bibliában, és természetfeletti módon a Názáreti Jézusban.

Ez a teológiai kategória újra és újra ki lett hangsúlyozva az "öreg föld" mozgalomban a keresztény tudósok között (pl. Hugh Ross írásai). Ezt a kategóriát arra használják, hogy meger sítsék, hogy minden igazság Isten igazsága. A természet egy nyitott ajtó az Istenr l való tudáshoz, de különbözik a különleges kijelentést l (ami a Biblia). A modern tudomány számára megadja a szabadságot, hogy a természetes rendben végezzék kutatásaikat. Az én véleményem szerint ez egy csodálatos új lehet ség, hogy a modern nyugati tudományos világ számára bizonyság legyen.

Textus Receptus. Ez a megkülönböztetés Kr. u. 1633-ban, Elvezir görög Újszövetségének megszerkesztésével kezd dött. Lényegében ez a görög Újszövetség egy formája, amit néhány korábbi görög kéziratból és Erasmus (1510-1535), Stephanus (1546-1559) és Elzevir (1624-1678) latin változataiból állítottak össze. A. T. Robertson az *An Introdiction to the Textual Criticism of the New Testament* (Bevezetés az Újszövetség Szövegkritikájába) című könyvének 27. oldalán a következ t mondja: "A bizánci szöveg gyakorlatilag maga a Textus Receptus". A bizánci szöveg a legértéktelenebb a korai görög kéziratok három családja közül (nyugati, alexandriai és bizánci). A századok során a kézzel másolt szövegek felhalmozott hibáit mind tartalmazza. Mindazonáltal A. T. Robertson azt is elmondja, (21. oldal), hogy a "Textus Receptus lényegében véve egy elég pontos szöveget rzött meg a számunkra". Ez a görög kézirati hagyomány (legf képpen Erasmus harmadik kiadása 1522-b l) alkotja az angol nyelv King James Version nev bibliafordítás alapját, ami Kr. u. 1611-b l származik.

Tipológia. Ez egy különleges típusa a kijelentésnek. Általában Újszövetségi igazságokat jelent, amiket Ószövetségi igeszakaszokban lehet megtalálni valamilyen analogikus szimbólum által. Az ilyen típusú értelmezés nem helyén való használata miatt korlátoznunk kell az Újszövetségben feljegyzett specifikus példák használatát. A hermeneutikának ezen

kategóriája volt az alexandriai módszer legf bb eleme.

Tóra. Ez a héber kifejezés a "tanítás" szóra. Ez lett a hivatalos neve Mózes írásainak (az I. Mózest l az V. Mózesig). A zsidók számára ez a legnagyobb tekintéllyel bíró része a héber kánonnak.

Törvényeskedés. Ezt a fajta hozzáállást a szabályok vagy a rituálék túlhangsúlyozása jellemzi. Hajlamos arra, hogy az Isten általi elfogadottságot a szabályoknak való emberi teljesítményre helyezze. Hajlamos arra, hogy lekicsinyelje a kapcsolatot, és a teljesítményt emeli ki, miközben mindkett nagyon fontos a szövetséges kapcsolatban, ami a szent Isten és a b nös emberiség között van.

Vaticanus Kódex, azaz a Codex Vaticanus. Ez a Kr. u-i negyedik századból származó görög kézirat. A vatikáni könyvtárban találtak rá. Eredetileg a teljes ószövetséget, az Apokrif iratokat és az újszövetséget is tartalmazta. Bár bizonyos részek elvesztek (I. Mózes, Zsoltárok, Zsidókhoz írt levél, a Pásztori levelek, Filemonhoz írt levél és a Jelenések). Ennek ellenére ez egy nagyon is hasznos kézirat abban, hogy meghatározza az eredeti kéziratok eredeti szavait. A "B" bet vel jelölik.

Világkép és világnézet. Ezek együtt járó fogalmak. Mind a kett filozofikus fogalom, ami a teremtéshez kapcsolódik. A "világkép" kifejezés a teremtés 'hogyan"-jára utal, míg a "világnézet" a "ki" kérdésre ad választ. Ezek a kifejezések alkalmazhatóak az I. Mózes 1-2 értelmezésére, ami els sorban a Ki-vel foglalkozik a teremtés témájában, nem pedig a hogyan-nal.

Vulgáta. Ez a neve a latin fordításnak, amit Jeromos készített. Ez lett az alapvet , vagy "hétköznapi" fordítása a Római Katolikus Egyháznak. Kr. u-i 380-as években készült.

YHWH. Ez az ÓSZ-i szövetséges neve Istennek. A II. Mózes 3:14-ben meghatározva. Ez a héber "lenni" létige M VELTET formája. A zsidók féltek kiejteni a nevét, nehogy hiába vegyék fel a nevét a szájukra; így be helyettesítették a héber *Adonai,* "úr" kifejezéssel. Ezért fordították ezt a szövetséges nevet így angolul és magyarul is úr-nak.

FÜGGELÉK 4

HITVALLÁS

Különösebben n em f oglalkozom h itvallásokkal. Sokkal inkább a Bib liát magát s zeretem elismerni. Mindazonáltal elismerem, hogy azok, akik nem ismernek, egy hitvallással által ki tudják értékelni a doktrinális néz pontomat. N apjainkban, amikor ol y sok a teológ iai tévedés és a félrevezetés, teológiám következ rövid összefoglalóját tudom ajánlani:

1. A Biblia, mind az Ó, mind az Újszövetség, Isten ihletett, tévedhetetlen, hiteles és örök Szava. Isten ön-ki nyilatkoztatása, amit términész etfeletti vezetés a latt lév emberek jegyeztek le . E z a z Istenr l és céljairól szóló tiszta igazság egyetlen forrása. Továbbá ez az egyetlen forrása a hitnek és a gyakorlatnak Isten Egyháza számára.

2. Csak egyetlen örök, teremt , megváltó Is ten l étezik. minden l átható és láthatatlan dolog teremt je. szeret és gondoskodó Istenként je lentette ki magát, ugyanakkor igazságos is. Három külön s zemélyben j elentette ki magát: Atya, Fiú és Lélek , valóságosan különá llóak, lény egében mégis egyek/ugyanaz.

3. Isten aktívan irányítja az általa teremtett világot. Létezik egy, a teremtésének szánt terve, ami megváltoztathatatlan, és v an egy indiv iduális/személyre konc entráló terve, am i megengedi a z emberi sz abad ak aratot. Semm i s em tört énik Isten t udta és engedélye n élkül, ug yanakkor megengedi az egyéni v álasztást, mi nd az ang yaloknak, mi nd az emb ereknek. Jézus a z Atya Kiválasztott Embere, és benne potenciálisan mindenki kiválasztott. Istennek a jöv vel kapcsolatos el re tudása n em t eszi a z embert eg y meg határozott, el re megírt f orgatókönyvbe. Mindannyian magunk vagyunk felel sek a gondolatainkért és tetteinkért.

4. Az emberiség, bár Isten képmására és b nt l szabadon teremtetett, az Isten ellen való lázadást választotta. Bár egy ter mészetfeletti köz vetít által kisért ettek meg , Ádám és Év a még is saját maguk voltak fel el sek az akaratlagos önközpontúságukért. Lázadásuk kihatott a t eremtett világra és az emberiségre is. Mindannyiunknak szüksége van Is ten ir galmára és kegyelmére az Á dámban való közös állapotunk, és az egyéni, akarattal elkövetett lázadás miatt.

5. Isten kirendelte a megbocsátás és a helyreállítás eszközét a bukott emberiség számára. Jézus Krisztus, Isten eg yedülálló Fia emb erré l ett, b ntelen é letet é lt, és az helyettesít halála által kifizette az emberiség b néért járó árat. az egyetlen út az Istennel való helyreállításhoz és a vele való közösséghez. Nincs más eszköze a megváltásnak, csakis az befejezett munkájába vetett hit.

6. Mindannyiunknak s zemélyesen k ell e lfogadnunk Istenn ek a Jézusban fel ajánlott megbocsátását és helyreállátását. Ennek megvalósulása azáltal történik, hogy tudatosan bízunk Isten ígéreteiben Jézuson és a b neinkt l való tudatos elforduláson keresztül.

7. Krisztusba v etett b izalmunk és a b nb l való m egtérésünk alapján mindannyian t eljes bocsánatot nyertünk és helyre lettünk állítva. Mindazonáltal ennek az új kapcsolatnak a bizonyítéka egy m egváltozott, é s folyamatosan v áltozó életben l átható. I sten az e mberiségnek szánt c élja nem csak a m enny, majd egy napon, ha nem a K risztushoz v aló h asonlatosság, ami a m ost-ra érvényes. Azok, akik valóban meg váltattak, b ár alkalmanként v étkeznek még, foly amatosan hitben és megtérésben/b nt l való folyamatos elfordulásban fognak élni.

8. A Szent Lél ek a „má sik J ézus". Jelen v an a világban, hog y az elveszetteket K risztushoz vezesse, a meg tértekben pedig, hog y kr isztusiasságot a lakítson ki . A Lélek a jándékai megtér éskor adatnak nekünk. Ezek Jézus élete és szolgálata a Gyülekezetben, az testében felosztva/szétosztva. Ezek az ajándékok, amik tul ajdonképpen J ézus h ozzáállása és m otivációi, a lé lek gyümölcsei által kell, hog y moti válva legyenek. A L élek ug yanolyan aktív napjainkban, mint amilyen volt biblia i id kben.

9. Az Atya a F eltámadott Krisztust tette mind en d olgok bí rájává. vissza f og t érni a f öldre, hogy az egész emberiséget megítélje. Azok, akik bizalmukat Jézusba vetették és akiknek a nevük be van í rva a B árány é let-könyvébe, m eg f ogják kapni az örökkév aló m egdics ült testüket J ézus visszajövetelekor. Vele l esznek mindörökk é. Ezz el egyid ben azok, akik elutasították, hog y Iste n

igazságára válaszoljanak, örökké el lesznek választva a Háromegy Istennel való közösség örömét l. Az Ördöggel és annak angyalaival együtt megítéltetnek.

A fentiek nyilván nem egy teljes és alapos felsorolás, de remélhet leg ízelít t ad a sz ívem teológiai stílusából. Nagyon kedvelem a következ állítást:

„A lényeges dolgokban – egység, a felszínes dolgokban – szabadság, minden dologban pedig – szeretet."